Inc. ~~354~~
423

[illegible]nes ſup orationem do[illegible]cam ſingulas dictiones in ea cõtentas abundãtiſſime declarãtes. Compoſiti per fratrẽ Guillermũ religioſum Hilacẽſis cenobij.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

BERCHTOLDVS R

2

Incipit plog⁹ i ſmões expoſitiuas orõniſ dñice fr̄is Guill'i quõdã ſimplicis cordati pauperculi diſcalciati: ac cõtẽptibilis denudati ſapientiſſimoꝝ rudiſſimi: electoꝝ infimi ⁊ minoꝝ minimi. nũc vero monachi bilacenſis cenobij.

Reuerendo patri in chriſto domino G. diuina ꝓuidẽtia lauſañ. epo. Frater guill'us humilis monach⁹ bilaceñ. obediẽtiã debitã ⁊ deuotã. Reuerẽde pater cũ ob p̃ces ⁊ reuerẽtiã veſtrã miniſter fratrũ minorũ in burgũdia: poſt trãſmigrationem meã factã de ordine beati franciſci ad ordinẽ beati benedicti: ſpe et deſiderio magis proficiẽdi: miſerit mihi litterã dimiſſoriã concedẽs vt in eodẽ ordine beati bñdicti remaneã. hac cõditione adiecta. Vt preſũptuoſe nullomõ audeã ꝑ ſe predicare: niſi per ipm vel ꝑ aliquẽ de ſucceſſorib⁹ ſuis predicta conditio reuocet'. q̄uis non deberet vocari preſũptio: ſi ſup h̊ obedirẽ precipiẽti prelato. Ego tñ hac cõditiõe cõſtrictus ex q̊ predictã dimiſſoriã recepi: a p̃dicationis officio penitus me retraxi Juxta verbũ prophete dicẽtis. Obmutui et

humiliatus ſū ⁊ ſilui a bōis. Et alibi. Erit
mutus nec q̄ſi vir obiurgās: quia domus
exaſperās ē. Et alibi dr̄ de mei ſimilib⁹ et
de me. Canes muti nō valētes latrare. Ue
rū: qꝛ ſicut euāgeliū teſtat̄. Seruus piger
et iutilis ꝑpter talētū in terra abſcōditū
a dn̄o condēnat̄. Et ſapiē. dicit Sapientia
abſcōdita et theſaurus abſcōdit⁹: q̄ vtili-
tas in vtriſqꝫ: Hic eſt ꝙ quia nō audeo vel
nō poſſū ꝟbotenus populo p̄dicare: p̄dica
bo ſaltem i ſcripto. Et quia nō poſſū vl̄ nō
audeo offerre deo in medio eccleſie ſue ſa-
piētie aurū vel eloq̄ꝫtie argentū. offeraꝫ ei
ſaltem clāculo fragile pergamenū: ad in
ſtar pauperū hebꝛeoꝝ qui ad operimētuꝫ
tabernaculi nō valētes offerre purpurā ⁊
biſſum: offerebāt pelles capꝛarū. Si ei nō
poſſū ad altare dn̄i offerre multiplicē ma-
nipulū. nunq̇d offerre debeo ſaltim vnuꝫ:
dicēte poeta. Eſt quoddā pꝛodire ten⁹ qđ
non valet vltra. De talēto igr̄ ſcienciole a
dn̄o deo mihi date: ſuper oꝛōnē dn̄icam q̄
incipit Pater noſter q̄ es in celis ſanctifi-
cet̄ nomē tuū. ⁊c̄. Opuſculū quidē p̄dica-
bile cōpendioſū ⁊ facile ad honoꝛeꝫ dei et

vrī.et ad vtilitatē ſacerdotū ſimpliciū cō
pilaui:et veſtre dn̄ationi trāmiſi.Re.p.v.
humiliter ſupplicādo: vt qđ in eo reprehē
ſibile vel minus bn̄dcm̄ videritis:miſicor
diter corrigatis.et qđ approbabile fuerit
approbetis.ꝛ ſi penitus vtilitate caruerit
ꝑpetuo ſilentio ſuppmi iubeatis. Ualeat
veſtra venerāda pn̄itas in dn̄o nūc et ſē
per.Amen. Finit prologus.

Incipiūt ſermones orōnis dominice
expoſitiue: fratris Guillermi quondam
ſimplicis cordati.ꝛc. Sermo primus

Ater noſter qui es in celis ſanctifice
tur nomē tuum Adueniat regnū ꝛc.
Cariſſimi petierūt apl̄i a xp̄o vt docēt eos
orare. Et dn̄s rn̄dit eis. Cū oratis dicite.
Pater noſter ꝗ es in celis ſanctificet nom̄
tuū.ꝛc.Mathei.vi.Luce.xi.Et ſciendū
ꝙ in hac oratiōe ſūt due partes.In quarū
prima docet nos dn̄s more boni ioculato
ris volentis alicui magto placere. vel mo
re boni aduocati volētis aliquā gratiā im
petrare a iudice: vel more pauperis petē
tis elemoſinā a diuite. Docet igr̄ nos pmo
eius beniuolētiā acqrere ipm laudādo.et

Inc. 357

hoc facit cū dicit. Pater noſter qui es ī ce-
lis. In ſecūda parte docet nos ei indigēti
am noſtrā oñdere ab ipſo neceſſaria poſtu
lando. Et hoc facit cū dicit in reſiduo orō
nis dñice. ſanctificet̄ nomen tuū. ꝛc̄. vſqꝫ
ad finē. Primo dico ꝙ docet nos beniuolē
tiam dei acquirere ipm̄ laudando cū dicit
Pater noſter qui es in celis. Sciēduz eſt
igr̄ ꝙ hic laudat̄ deꝰ duplici laude. Primo
enī laudat̄ laude gñali reſpectu vniuerſo
rū cū dr̄ Pr̄ nr̄. ipē ē enī pr̄ nr̄. id ē oīm cre
aturaꝝ. qꝛ ipē et nos ꝛ oēm creaturā ꝯdi-
dit: q̄s diſponit gubernat ꝛ cuſtodit. Pro-
pter qđ dic̄ ī euā. mathei. xxiij. Prēz noli-
te vocare voƀ ſup terrā: qm̄ pr̄ veſter vnꝰ ē
in celis. Scđo laudat̄ laude ſpeciali reſpe
ctu iuſtoꝝ cū dic̄ q̄ es ī celis. i. in hoībꝰ iu-
ſtis q̄ dicunt̄ celi ſic̄ poſt ea videbr̄. qꝛ hn̄t ī
ſe ſpecialiter bōas ꝓpetates q̄ ī celis repe
riūtur. ps. x. Dn̄s ī tēplo ſctō ſuo dn̄s ī ce-
lo ſedes eiꝰ. Itē eſaye. lxvi. Celū mihi ſe-
des ē. Iſtud tēpluz ī q̄ colit̄ ꝛ hitat dn̄s: et
iſtud celū ī q̄ ſedet deꝰ ē aīa iuſti. ꝙ enī niſi
iuſtꝰ ſit tēplū dī. oñdit apl̄s q̄ dic̄. pma coꝝ
iij. Tēplū dei ſcm̄ ē qđ eſtis vos. ſi q̄s ꝯ vio

lauerit tēplū dei diſpdet illū de⁹ Tēplū di
violāt q̄ corda ꝛ corpa q̄ ſūt tēpla di p pcm̄
inq̄nāt. Tēplū eī di dr̄ violari effuſiōe ſan-
guis hūani. Pctā maxīe carnalia vocant̄
ſāguis. ſm illud. ps. l. Liba me de ſāguib⁹
id ē d pctis. Et i oſee. iiij. Sāguis ſāguinē
tetigit. i. pctm̄ pctō cōtinuatū fuit. Itez ꝙ
aīa iuſti ſit ſedes dei. oñdit ſalomō qui di-
cit. Anima iuſti ſedes eſt dei. Sic ergo lau
datur de⁹ primo laude generali reſpectu
oīm creaturaꝝ cū dicit̄ pr̄ noſter. Et ſcdo
laude ſpeciali reſpectu aīaꝝ ſcāꝝ cū dicit̄
qui es i cel. [Modo videam⁹ de. j. parte.]
Sciēdū ꝙ. vj. modis dr̄ dn̄s de⁹ pr̄ nr̄. id ē
rōne creationis: educatōis: redēptiōis: e-
ruditiōis: caſtigatiōis: ꝛ hēditatiōis. [De
hominis creatione. Primo dico ꝙ de
us dicitur pater noſter ratione creatiōis.
quia omnes creaturas ipſe creauit. id eſt
de nichilo fecit. Et ideo omnis creatura
debet eum adorare et colere et diligere ſi-
cut faciebat apoſtolus qui dicebat. Fle-
cto genua mea ad deū et patrem dn̄i nr̄i ie
ſu xp̄i ex q̄ oīs pr̄nitas ſiue ī celo ſiue ī ter-
ra noīat̄. ephe. iij. Bn̄dicit oīs paternitas

quia creari id eſt de nihilo fieri nõ poteſt
aliq̄s niſi a patre ſolo celeſti. et ratione cre
ationis ip̄e eſt pr̄ creature vniuerſalis: et
terrene ⁊ ſpecial' ⁊ celeſtis. Et ſm̄ hoc cre-
ature poſſūt ſe inuicē fratres ⁊ ſorores vo
care. Sed licet deus ſit rõne creationis pr̄
oīm: tamen quodā ſpeciali modo eſt pater
creaturarū rationabiliū. id eſt angeloꝝ ⁊
hoīm quos ip̄e ad ymaginē ⁊ ſimilitudinē
ſuā condidit: et q̄bus cognitionē ſui d̕dit
et ad percipiēdū ſuā eternā beatitudinez
ordinauit. ⁊ īter ratiōales creaturas nos
q̊dāmodo ſpeciali poſſumus ip̄m patrē vo
care. Exēplū. Quia ſicut figul⁹ ꝓprijs ma
nibus format vaſculū de luto. ⁊ ſicut mu-
lier ꝓprijs manib⁹ format ī fiſcellā caſeuz
de lacte coagulato. Sic ipſe cõpegit et for-
mauit corpus noſtruz et oīa mēbra noſtra
decē menſiū ſpacio in matrū nrãꝝ vtero.
et poſt hec īfudit corpori noſtro ſpm̄ viuifi
cātē quē creauit de nichilo. Et hoc ē de q̄
iob quaſi bonus fili⁹ gratias agebat patri
celeſti q̄ dicebat. Job. x. Man⁹ tue dn̄e fe-
cerūt me ⁊ plaſmauerūt me totū in circui
tu. Manus dei ſūt ſua potētia: ſua ſapiē-

5

tia ſua bõitas. Sequit᷑ iob ibidē Memēto queſo ꝙ ſicut lutū feceris me et ī puluerez reduces me Nōne ſicut lac mulſiſti me aut ſicut caſeū me coagulaſti? Pelle ꝛ carnibꝰ veſtiſti me: oſſibus et neruis cōpegiſti me vitā ꝛ miam tribuiſti mihi. Nō eſt mēbꝛuz nō eſt neruꝰ: nō ē vena: nō ē capillꝰ non ē vngula in hoīe q̄ nō clamet ſibi ꝙ multum debet patrē iſtū diligere. qꝛ ſine iſto patre vt dr̄ ī euāgelio. Mathei. v. Ipē hō nō poteſt capillū albū aut nigrū facere. nec pōt ad ſtaturā ſuā addere cubitū vnū. Et ido ille pr̄ eſt honoꝛādꝰ ſicut pater q̄ oīa dedit. et timēdus ſicut dn̄s q̄ oīa auferre pōt q̄ci to ſibi placuerit. Et hoc ē quod ipē dicit ꝑ ꝓphetā malachiā. Malachi. j. Filius honoꝛat patrē ſuū: ꝛ ſeruꝰ timet dominū ſuū ſi ḡ pater ego ſū ꝛ dn̄s. vbi eſt honoꝛ meus et timoꝛ meus? Et vere nō eſt mirū ſi ꝯq̄rit᷑. quia ipē habet mltos ꝑuos filios: q̄ nec ipſum honoꝛāt nec timēt. ſ᷑ ipm̄ tota die ſuis maleficis inhonoꝛāt ꝛ exaſperāt. et ſeruitium eiꝰ ꝓpter ſuitiū ſui aduerſarij ꝛ ſui ꝓditoꝛis. id ē diaboli repudiāt. Propter qd̄ talibꝰ filijs ꝑuerſis et degeneribus ꝛ ing=

tis improbat pr̄ celeſtis p os moyſi dicēs. Deut. xxxij. Gn̄atio p̄ua atq; puerſa hcine reddis dn̄o pl'e ſtulte et īſipiēs. nūquid nō ip̄e eſt pr̄ tu⁹ q̄ poſſedit te ⁊ fecit et creauit te. Et ſeq̄tur ibidē. Deū q̄ te genuit dereli quiſti: ⁊ oblitus es dn̄i creatoris tui. Ecce magna īgratitudo derelinq̄re genitorē ſu uz et obliuiſci creatorē ſuū. Genuit te de⁹ qn̄ et patrē gn̄antē et matrē cōcipientē ti- bi pparauit. Genuit corpus tuū qn̄ ex lu- to humani ſeminis ī vtero formauit. Ge- nuit qn̄ formato corpore aīam viuificātez īfudit Genuit qn̄ ergaſtulo materni vteri in ortu tuo viuū te pduxit. Quare ḡ geni torē dereliq̄ſti ⁊ oblit⁹ es dn̄i creatoris tui Sed q̄ris quomō dereliq̄ſti: quomō oblit⁹ ſū ego: Rn̄deo. Ip̄e ē ṽitas: ipſe ē mīa: ipſe eſt ſapiētia. q̄ ſit ṽitas teſtat̄ ipſemet qui ī euāgelio io. xiiij. dicit. Ego ſū via et ṽitas et vita. q̄ ſit mīa. teſtat̄ pph̄a dauid q̄ dicit p̄s. lviij. Deus me⁹ mīa mea. Et iob. xxxj. in pſona xp̄i ait. Ab īfantia creuit mecuz miſatio. ⁊ de vtero matris mee egreſſa eſt mecū. q̄ ſit ſapientia teſtatur ap̄lus qui di

cit p̄ma cor̄.j.xp̄m dicimus dei virtutem
et dei ſapientiā. Qui ergo relinq̄t et obli-
uiſcitur v̄itatē ꝓpter mendaciū. qui reli-
quit et obliuiſcit̄ mīam et caritatem et o-
pera pietatis propter duriciaꝫ cordis ſui.
vel propter rancorē et odium. qui relinq̄t
et obliuiſcitur ſapientiam dei ꝓpter ſapi
entiam mundi et ꝓpter acquiſitionē rerū
terrenarum et honorū tranſeuntiū. profe
cto reliquit et obliuiſcitur deū. Re v̄a. Il
le cōtemptus et illa obliuio regnat hodie
quaſi in toto mundo. Propter quod com-
minatur dominꝰ nobis per Ozeā prophe
tam dicēs. iiij. capitulo. Audite verbum
domini filij iſrael. quia iudicium domini
cum habitatoribus terre. Non eſt enim ve
ritas non eſt miſicordia: et non eſt ſciētia
dei in terra. maledictum et mendatium et
homicidium et furtum et adulterium inū
dauerūt. Et ſanguis ſanguinē tetigit. id ē
poſtvnum peccatum ſtatim curritur ad a-
liud. Et nota q̄ dicit inundauerunt ga
lice ſūt foras riui. id ē ad modū fluīs inū-
dātis qđ exit ex̄ ripas ſuas ꝑ totū mūduꝫ

ſe differunt. Et hec ſūt mala opera noſtra quibus nos ſicut mali filij et degeneres exaſperamus et cōtennimus et derelinquimus ꝛ obliuiſcimur patrē noſtrū celeſtem qui ideo creauit nos vt eū diligeremus et ei ſeruiremus: et ab offenſa eiꝰ caueremꝰ. vt ſic participes ſue beatitudīs effici mereremur. Sed ip̄e bene poteſt de nobis dicere illud. p̄s. xiij. Obliuioni datꝰ ſū tanq̄ʒ mortuus a corde. Et nos poſſumus dicere illud. p̄s xliij. Obliti ſumus nomē dei nr̄i. et ſi expādimus manꝰ noſtras ad deū alienū: nōne deus requiret iſta: ip̄e eni nouit abſcōdita cordis. Manus ſuas ad deū alienū expandit: q̄ aliquē rem pluſq̄ʒ deum diligit. Vnuſq̄ſq̄ʒ eni illā rem quā plus diligit deū ſuū ꝯſtituit. Sic ḡ patet qualiter deus eſt pater noſter ratione creationis.

De dei educatione.

Secūdo dico ꝙ ip̄e eſt pater noſter ratione educationis: quia ip̄e eſt q̄ dat eſcā omī carni. id eſt oī creature viuēti. Propter qđ dicit in euāgel'o. mathei. vi. Reſpicite volatilia celi. nō ſerunt nec metūt neq̄ʒ cōgregāt in orrea. et pater veſter celeſtis paſcit ea. Volatilia celi ſūt

ad litterā aues volātes in aere vel volati-
lia celi ſūt viri cōtēplatiui vel religioſi q̄ p
meditationē et deſideriū volāt ad celum.
q̄s ipſe paſcit ⁊ nutrit de aliorū labore abſ
q̄ ſua ſollicitudine. ſicut volucres q̄ ſūt in
aere. Uel volucres celi ſūt ſuperbi huius
mūdi. id eſt mali p̄lati ⁊ p̄ncipes terreni ⁊
vſurarij: q̄ non volūt hic laborare. ſ; labo-
rabūt ieternū. quos tn̄ dn̄s paſcit. q̄ꝛ pau-
perū ſudore et ſanguine paſci permittit. ſ;
in futuro eſurient. Quia ſicut dicit̄ in cā
tico. Deutro. xxxij. Cōſumētur fame et de
uorabūt eos aues morſu amariſſimo. id ē
demones q̄ etiā vocantur volucres celi: q̄ꝛ
ceciderunt de celo. quos etiā ille pr̄ paſcit
quia aīabus maloꝝ q̄s cotidie ad infernū
pertrahūt: paſci et delectari pmittit. Bn̄
ergo poſſum⁹ eū vocare patrē ratione edu
cationis. quia ipſe nutrit bonos et malos
et multa beneficia p̄ſtat ingratis. Ipſe ei
ꝓducit nobis aues aeris et piſces maris
et flumis. fruges camporū: fructus arbo-
rū ꝓpter nutrimētū nr̄m. et mittit quoti-
die ſolis calorē et pluuie humorem ꝓpter
terre fecūditatē: ad bonorū et maloꝝ edu

cationē. Unde ipſe dicit in euā. mathei. v luc. vi. Diligite īimicos vr̄os. bn̄facite hiſ q̄ oderūt vos: ꝛ orate ꝑ pſequētib⁹ ꝛ calū niātib⁹ vos. vt ſitis filij patris vr̄i q̄ fac̄ ſo lē ſuū oriri ſuꝑ bonos et malos: ꝛ pluit ſu per iuſtos ꝛ īiuſtos. Boni filij ſūt q̄ patris hui⁹ bn̄ficia recognoſcunt. et qꝛ ſine ipſo vno momento viuere nō poſſūt. Ideo eū toto corde diligūt. et totū corp⁹ ſuū in ei⁹ ſeruitio expendūt. Mali v̊ filij ſūt multi q̄ patris hui⁹ bn̄ficia nō recogitāt. ſ; de reb⁹ temporalib⁹ et de bonis nature et fortune que dedit eis ip̄m continue offendunt et impugnāt. De quibus ipſe cōqueri꜋ ꝑ os yſaye dicēs. j. ca. Filios enutriui ꝛ exalta ui: ipſi aūt ſpreuerunt me. Sunt enī ſicut equus nimis pīguis qui proiicit ad terrā dn̄m ſuū. et ſicut thaurus indomitus q̄ nō poteſt ferre iugū. Unde in cātico deuthro xxxij. dicitur. Incraſſatus eſt dilect⁹ et re-calcitrauit īcraſſatus īpinguatus dilata-tus. dereliquit deū factorē ſuū. et receſſit a deo ſalutari ſuo. Incraſſat⁹ terrenis bo-nis ideſt frumento vino et oleo: dilatatus honoribus et diuitijs auro et argento. ꝛ iō

dereliquit. Re vera. hec eſt magna incurialitas et ĩgratitudo. q̃ ipſe pater nr̃ celeſtis q̃ paſcit nos bono pane et bono vino. et nos paſcim⁹ eũ felle et aceto. Cibus ci ſu⁹ ſũt bõe cogitõnes locutõnes et operatõnes nr̃e in q̃bus ip̃e delectat̃. ſicut famelic⁹ qñ bono cibo reficitur. Sed huic cibo dei fel ⁊ acetũ miſcem⁹: qñ bona opera in peccato mortali facim⁹. qñ ipſuz admixtionẽ carnalitatis ⁊ cupiditatis inuidie odij et rancoris amaricam⁹. Ita q̧ ip̃e poteſt de nob̃ dicẽ. Ego cibaui et potaui eos frumẽto vino et oleo lacte et melle ⁊ butiro. et in ſacramẽto altaris cibo ⁊ poto eos quotidie corpore et ſanguine ꝓprio. Ipſi aũt dederũt ĩ eſcã meã fel: ⁊ ĩ ſiti mea potauerũt me aceto. Et h̃ ẽ ſitis quã ip̃e patiebatur in cruce qñ clamabat ſitio. io. xxiiij. Nõ enĩ ſitiebat vinũ aut aquã. ſꝫ fidẽ et ſalutem noſtram Sic ergo patet qualiter deus eſt pater noſter ratione educationis

De mundi redemptione.] Tertio dico q̧ ipſe eſt pater noſter ratione redemptiõis Quia cum primorum parentum debito eſſemus oĩs adiudicati ĩfernali ergaſtulo.

ipſe ſicut pater pius redemit nos ſanguie
proprio ꝑ nobis ī cruce fuſo. ſicut dicit be
atus petrus in epl̃a. ꝓma. petri. j. Nō cor-
ruptibilibus auro ⁊ argento redēpti eſtis
de vana veſtra cōuerſatione paterne tra-
ditionis. ſ; precioſo ſanguine agni īmacu-
lati ⁊ incōtaminati ieſu xp̄i. Nota qꝺ di
cit de vana veſtra cōuerſatione. quia an-
teq̄ꝫ xp̄us perſolueret pro nobis hoc preci-
um: vana erat noſtra cōuerſatio. quia per
nulla opera ꝑ nullū preciū poteramꝰ eme
re paradiſū. Et hanc vanitatē trahebamꝰ
nos a patribus primis. ꝓpter qꝺ dicit pa
terne traditiōis. Sed iuxta pſalmiſte v̓bū
ꝑs. ciij. Quomodo miſeretur pater filiorū
miſertus ē dn̄s timentibꝰ ſe. qm̄ ipſe cog-
uit figmentū noſtrū Nota quod dicit timē
tibus ſe. quia licet paſſio xp̄i poſſit oēs re-
dimere q̄tum ad ſufficientiā. tamē ſolis ti
mētibꝰ deū ꝓdeſt q̄tū ad efficaciā. Itē nō
qꝺ ip̄e dicit qm̄ ip̄e coguit figmētū nr̄m. i.
fragilitatē nr̄am. qꝛ hūanū genꝰ erat ita
fragile: ꝙ in tota parentela ſua non pote-
rat īuenire aliquā perſonā: nec ī toto mū-
do aliquā creaturam q̄ poſſet facere redē-

ptionē iſtā donec deus pater miſit filiū ſu
umq̄ pro redemptione noſtra dedit ſe ipm
et ideo añ natiuitatē xp̄i eramus ī deſola-
tione maxima. Sz modo clamam⁹ cū aplo
ſcda cor. j. Būdictus de⁹ et pr̄ dñi nr̄i ieſu
xp̄i pater miar̄ et de⁹ totius cōſolatiōis q̄
conſolat̄ nos in oī tribulatiōe noſtra. Di-
co ḡ q̄ ipſe eſt pater nr̄ ratione redēptiōis
quia maius ſignū dilectionis nō poteſt a-
liquis pr̄ oñdere filijs q̄ʒ mori ꝑ ipſis. Vñ
in euan. iohā. xv. Maiorē hac dilectionez
nemo habet: q̄ʒ vt aīaz ſuā ponat q̄s pro a-
micis ſuis. Propter hāc teneritudinē amo
ris cōparat̄ ipſe nō ſolū patri ſed etiā ma-
tri carnali. quia matres ſolēt teneri⁹ dili-
gere q̄ʒ patres. Et vbi q̄ſo eſt mater que ita
tenere diligeret puerū ſuū infirmū vel ſor
ditatū. q̄ totū ſāguinē corporis ſui vellet
fundere ad faciendū balneū ꝑ ipſius pue
ri curatione ⁊ ablutione. Et certe iſtd bal-
neū parauit xp̄us generi humano. Quia
ſicut dicitur in apoca. j. Dilexit nos et la-
uit nos a peccatis noſtris ī ſanguine ſuo.
Et ꝑpter hoc dicit ipſe ꝑ os yſaye prophe

te.Eſa.xlix.Si poteſt obliuiſci mater vt ñ miſereatur filio vteri ſui.et ſi illa oblita fuerit: ego tamē non obliuiſcar tui. Nota ꝙ xp̄us facit ſicut pia mater q̄ recepit ſuꝑ propriū humerū ictū mortis q̄ꝫ deꝰ pr̄ volebat īferre filijs.id ē nobis.Propter hūc amorē tenerrimū quē habuit xp̄s ad genꝰ hūanū.ꝯparat ſe galline que p̄ ceteris auibus cōpatit̄ pullis ſuis.Ita vt ip̄is īfirmantibus īfirmet̄.ꝛ fiat voce rauca.plumis hiſpida.ꝛ d̄trahit ori ſuo alimenta vt tribuat illis.ꝛ extendit alas ſuas ſuꝑ eos vt p̄ſeruet eos ab ore milui ꝛ aq̄le ſeu accipitris.Sic xp̄us ꝑ nobis fuit infirmatꝰ qꝛ vere languores noſtros ip̄e tulit et dolores nr̄os ip̄e portauit. Plumis fuit hiſpidus.qꝛ ꝑ oēs corporis partes fuit flagellatus vulneratꝰ ꝛ cruentatus.et quādo facies ſua liuore et ſputis ꝛ ſanguīe cooꝑta et horrida facta nō habebat ſpeciē hoīs nec aliquē decorē,ſed videbat̄ eſſe leproſa Sic̄ eſayas ꝓpheta dic̄.liij.ca.Nō erat ei ſpecies neqꝫ decor.et vidimus eum et non erat aſpectus.Sequitur. Et nos putauimꝰ eū

quaſi leproſū ⁊ pcuſſū a deo ⁊ humiliatuȝ.
Uocē raucā habuit cū clamore valido et
lacrimis ſpm̄ emiſit. Ori ſuo alimenta ſub
traxit qn̄ in cruce clamauit ſitio: et felle et
aceto potatus fuit. Alas ſuper pullos ex-
tendit vt defenderet eos ab ore accipitris
quādo brachia in cruce extendit vt libera
ret nos de manu demonis. In quib⁹ alis
ↄfidebat ille q̄ dicebat. p̄s. lvj Miſerē mei
de⁹ miſerē mei: qm̄ ī te ↄfidit aīa mea. ⁊ in
vmbra alaꝝ tuaꝝ ſperabo donec tranſeat
īiq̄tas. Propt' has ↄditiōes ↄparat ſe dn̄s
galline. cū dicit ī euāge. mathei. xxiij. ⁊ lu
ce. xiij. Hirl'm quotiēs volui ↄgregare fili-
os tuos q̄admodū gallina ↄgregat pullos
ſuos ſub alas ſuas et noluiſti. Per hierl'm
intelligitur ibi ſynagoga cuius filios. id ē
iudeos īcredulos ip̄e voluit ↄgregare ī cor
pus ſuū qđ eſt eccl'ia. ⁊ h̄ ſb̄ alas ſuas. id eſt
ſub brachijs ſuis que extendit pro eis in
cruce. ſed ipſi noluerunt. quia in ip̄m cre-
dere noluerunt. Et ideo infernali accipi-
tri. id eſt dyabolo traditi ſunt. Item

propter hāc teneritudinē amoris: compa rat ſe xp̄s pellicano q̄ trahit ſanguinez de ſuo pectore ꝑ pulloꝝ mortuorū viuificati one. Unde ip̄e dicit in p̄s.c j. Similis fa ctus ſū pellicano ſollitudinis.id ē illi aui que habitat in ſolitudine.id eſt in deſerto quia ſicut auis fūdit ſanguinē ſup mortu os pullos vt viuificet eos.ſic ego fudi ſan guinē meū ꝑ filijs meis ꝑ oībus xp̄ianis vt ip̄os viuificarē.i.vt ip̄os a morte perpe tua liberarē ⁊ ad vitā ꝑpetuā reuocarē.et hoc in ſolitudine.id ē in cruce. q̄ ſolitudo dicit̄.q2 ibi fuit xp̄s ſolus a diſcipulis de relictus. Juxta illd ꝓph̄e eſaye.lxiij. Tor cular calcaui ſolus ⁊ de gētibus nō eſt vir mecū. Et i euan.math.xxvi. At illi oīnes relicto illo fugierūt. Sic ḡ patet qualiter xp̄s dr̄ pater nr̄ ratione creationis educa tionis et redēptionis.[In ſequenti ſermo ne dicem⁹ q̄liter ip̄e eſt pr̄ noſter rōne eru ditionis.caſtigationis et hereditationis] Nos rogabimus dn̄m vt det nos ita bene ficiū ſue creationis et nutritionis ac redē ptionis recolere: vt ſimus digni ad eius

eterna bñficia puenire Jp̄o preſtāte qui vi
uit et regnat deus in ſecula ſeculoꝝ.amē.

De dei doctrina. Sermo ſecūd⁹

Ater. Jn precedēti ſermone diximus qualiter de⁹ ē pater nr̄ rōne creationis nutritionis ⁊ redēptionis. Modo dicem⁹ q̄liter ip̄e eſt pater nr̄ rōne eruditionis caſtigationis et hereditationis. Dico ergo ꝙ ip̄e eſt pater nr̄ ratione eruditiōis. qꝛ ſicut pater docet filios ſuos: ſic ip̄e docꝫ nos. Docet inq̄ꝫ tribus modis. id eſt p occultas reuelationes. ⁊ ſic docuit ꝓphetas ſctōs q̄bus ip̄e reuelauit oīa vētura et docuit beatū iohānē euāgeliſtā cui ip̄e ī pathmos inſula relegato reuelauit oīa que pateret̃ eccleſia vſqꝫ ad diem iudicij. et oīs penas īferni ⁊ gaudia paradiſi. Qꝛ ſicut dicit ap̄lus. p̄ma coꝝ. ij. Spiritus oīa ſcrutatur etiam profunda dei. Docet etiā nos per intimas inſpirationes. et hoc mō docuit ſanctos ap̄los et doctores ecclīaſticos. et docet oēs xp̄ianos quid debēt credere. id eſt articulos fidei. quid debēt fugere. id eſt peccata et concupiſcētias mūdi. quid

debēt timere .id ē penas inferni.quid de-
bent deſiderare id eſt gaudia paradiſi.De
hoc modo dicebat dauid ꝓpheta quaſi bo
nus diſcipulus.ps.lxxxiiij.Audiam quid
loquatur in me dn̄s deus. Nobiſcū loquit̄
deus qn̄ aliqua bona volūtas vel ꝓpoſitū
penitēdi vel aliquod bonū faciendi imit-
titur nobis a deo. Docet nos per manife-
ſtas p̄dicationes et hocmō docet quotidie
in eccleſia fideles ꝑlos per p̄dicatores. q̄-
bus ip̄e dicit in euan.math.x. Nō eni vos
eſtis qui loquimi: ſed ſpūs patris veſtri q̄
loquit̄ in vobis.Docet ergo nos de⁹ pater
his tribus modis cuius verbū eſt dei fili⁹
lingua aūt ei⁹ ſpūs ſctūs. Dicit̄ aūt de⁹ fi
lius verbū dei patris.q2 ſicut verbū mani
feſtat loquētē: ſic xp̄s manifeſtauit nobis
deū patrē tanq̄ ſibi coet̄nū ⁊ ꝯſubſtātialē
ſicut apparuit qn̄ aplo philippo dicente ſi
bi.Johā.xiiij. Dn̄e oſ̄de nobis patrē.Rn̄-
dit.neſcis q2 ego i patre ⁊ pr̄ i me ē philip-
pe qui videt me videt et patrem.q2 ei equa
lis eſt patri ſm diuinitatem oſ̄dit cū dicit
in euange.iohā.xiiij.ca.Ego et pater vnū

ſumus. q̄ aūt ē minor patre ſm humanita tē oſtendit cum ibidē dicit. Pař maior me eſt. Item dicit̃ verbū patris fili⁹. id ē xp̄s quia verbū appellat̃ ꝓprie cogitatio hoīſ que eſt in eius corde. et ſicut verbū quod ē in corde hoīs id eſt cogitatio nō poteſt ma nifeſtari niſi induat̃ voce audientibus. ſic verbum dei id eſt filius dei qui erat īuiſi=bilis nobis in ſua deitate nō potuit mani=feſtari nobis donec indueretur carne. Jo han. j. Quando verbum caro factum eſt ⁊ habitauit ī nobis. Itē ſicut verbū quod ē in corde hoīs qn̄ cōiūgit̃ voci: totū tranſit ad q̄libet audiētiū. ⁊ totū remāet ī cord̕ lo quētis. ſic v̕bū dei. i. xp̄s qn̄ ꝯiūctū ē carni totus deſcendit ad nos: et totus remanſit in patre. q2 ſuū deſcēdē ad nos nō fuit ali=ud q̄ȝ illū q̄ ꝑus nob̄ īuiſibil' tot⁹ erat ī ſua deitate inter nos viſibilē apparere in ſua humāitate. Igitur xp̄us eſt verbum pa=tris per quod ipſe pater edocet nos et ver bo et facto. ſicut dicitur actuum primo. Cepit ieſus facere et docere. Et ſancti di=cunt q̄ oīs xp̄i actio nr̄a ē inſtructio. Ver=

buȝ ergo patris celeſtis quo ipſe docȝ nos
eſt filius. Et lingua eius eſt ſpūs ſanctus.
quia ſicut pater docet filios mediante lin=
gua. ſic pater docet nos ſpūs ſcti gratia. ⁊
in figura huius ī die pentheco. ſuꝑ apl'os
appuit ī liguis igneis ſp̄s ſcūs. actu. ij. Li
gua enī loquit̃. ignis vero lucet et ardet.
Et ꝑ hec tria ſignificabant̃ tria que fecit ī
apl'is ſpūs ſācti gratia. Illumīauit eī eos
ad ſciēdū ſcripturaꝝ veritatē. quod ſigni
ficabat̃ ī ignis ſplendoꝛe. Docuit idyoma
tū varietateȝ. quod ſignificabat̃ ī lingua=
rū multiplicitate. Inflāmauit eos ad dei
et ꝓximi caritatē. qđ ſignificabat̃ ī ignis
ardoꝛe. Dei ergo patris ligua eſt ſpūſſcūs
Docet aūt nos deus pater cū hac lingua.
id eſt cū ſpūs ſcti gratia. nō ſono vocis ex
trinſeco: ſed tactu coꝛdis intrinſeco. nec ꝑ
īterualla tp̄is: ſed ſolo nutu ſue volūtatis
quia eius docere ē ſolūmō cuȝ hac lingua
coꝛ tangere. Cum hac enim lingua. id eſt
cum ſācti ſpiritus gratia. Iſte pater cele=
ſtis tetigit coꝛ danielis pueri abſtinentis
et eū iudicē ſenuȝ ⁊ maioꝛū ac iudicū fe=

cit daniel' i.ꝛ xiij.Cor dauid pueri oppili=
onis tetigit ꝛ ꝓphetā ꝛ pſalmiſtam fecit
i.reg.xvij.Cor ſalomōis tetigit. et ei ſciā
ſup oēs mortales īfudit.iij.re.iij.Cor pau
li ſeuiſſimi pſecutoris ecl'ie tetigit.ꝛ docto
rē eccleſie fecit. act.ix.Cor mathei publi=
cani ꝛ theolonearij tetigit.ꝛ euāgeliſtā fe=
cit.math.ix.Cor piſcatorū videlꝫ petri et
andree et iohānis ꝛ iacobi tetigit.ꝛ apl'os
fec.ma.iiij.Eſt ḡ iſta lingua iſti⁹ patris ce
leſtis.cū qua q̄ꝫcito filiorū ſuoꝝ corda teti
gerit'ſtatī docꝫ eos qđ voluerit . ꝛ oē quod
eis expedire viderit. Sed q̄d docet pa=
ter celeſtis filios ſuos cū hac lingua. nun=
q̄d docꝫ eos ꝓxios ſuos decipe.tpalia mē
tiēdo acq̄rere: certe nō.ſꝫ docꝫ noſ pr̄ cele
ſtis cū hac lingua.id eſt p ſpm̄ ſanctū om=
nē v̄itatē.ioh.xvi.Quid ē omēꝫ veritatē:
id eſt v̄itatē vite.v̄itatē iuſticie.et verita=
tē doctrine. Ueritatē vite docꝫ omēs bo=
nos xp̄ianos bn̄ viuētes Ueritatē doctrīe
docet oēs predicatores ſctōs v̄bo ꝛ exem=
plo viā eterne vite ppl'm docētes.Uerita
tē iuſticie docet bonos prelatoſ eccleſiaſti

cos et bonos principes terrenos pplm ſi-
bi ſubiectū hñt iuſte regētes et munera nō
diligētes. nec pſonas hoim i iudicio reſpi-
ciētes. nec pce nec pcio nec amore nec tio-
re nec odio. a iuditio declinātes. In his
trib9. id eſt i vitate vite doctrie et iuſticie.
cōſiſtit omis veritas quā docuit aplos ſps
ſcūs a pre celeſti miſſus ſicut pmiſerat eis
xps. io. xv. Cū venerit inqt paclit9 ſpūs ſā
ct9 quez mittet pr in noie meo. ille docebit
vos omnē veritatē. Omēs ergo illi qui ha
bent hanc triplicē veritatē. ſunt filij di ab
ipſo edocti per linguā ſpiritus ſcti. quia ſi
cut dicit beatus ambroſius. Omne veruz a
quocūqz dicatur a ſpū ſancto ē. Sicut eni
omnis eſſentia eſt a ſummo et pmo ente qd
eſt deus. et omnis bonitas a ſummo et prio
bono quod eſt deus. ſic omnis veritas eſt a
ſummo et prio vero quod eſt deus pater et
filius et ſpiritus ſanctus. Illi autez qui
non habēt. nec veritatem vite. nec verita-
tem doctrine. nec veritatē iuſticie. nō hñt
linguaz ſancti ſpūs. ſed ſpiritus maligni.
nec ſunt filij dei ſed filij diaboli. Sicut iu-

deis reſiſtentib⁹ veritati vite doctrine ⁊ iu-
ſticie quã xp̃s predicabat ip̃e xp̃s dicebat
vos ex pr̃e diabolo eſtis ⁊ opa pr̃is vr̃i fa-
cere vultis.ioh.viij. Opus quippe pro
priũ diaboli eſt mẽtiri ⁊ reſiſtere veritati.
Propter qđ de eo dicit ꝙ ip̃e mẽdax ẽ ⁊ pr̃
eius.id eſt ip̃e eſt prim⁹ deſertor veritatis. ⁊
prim⁹ inuẽtor mẽdacij.⁊ omẽs deſertores
veritatis ⁊ amatores mẽdacij ſunt eius filij.
Et ꝓh dolor.qꝛ ip̃e habet multos filios
Nã multi ſunt q̃ deſeruerũt veritatẽ doctri-
ne.⁊ veritatẽ vite ⁊ veritatẽ iuſticie.Verita
tem doctrine deſeruerũt pagani iudei he
retici diuini ſortilegi. et omẽs q̃ docẽt vel
credunt aliã fidẽ quã docuerunt vel credi
derũt xp̃us et ap̃li ⁊ martires ⁊ cõfeſſores
et virgines ſancte et oẽs q̃ ꝑ ſuas ꝑſuaſio
nes inclinãt aliquẽ ad ꝯſenſum pctĩ.ſicut
ſunt ribaldi et vetule peſſime que incitãt
puellas ad proſtitutionẽ corpis. que ſunt
quedã lingue ĩmo quidã folles diaboli ꝑ
quos diabolus in cordib⁹ iuuẽcularũ ĩſuf
flat flammã carnalis incẽdij. Exemplũ.
Cũ quidã potẽs vellet habere aliquã puel

lam.miſit ad eā vetulaz.puella dicebat ꝙ
nō vult peccare ante oculos dī.vetula rn̄-
dit ꝙ hoc opus fieret de nocte ꝛ ꝙ deus nō
videret.ꝛ ſic decepit filiā.ij.thi.iij. De ta-
libꝰ deſertoribꝰ xitatꝭ dic aplus.ij.thi.iiij.
ꝙ in nouiſſimis diebus erūt hoīes ſeipſos
amātes et ſeqtur ibidē. Erit eniz tēpus
cū ſanā doctrinā nō ſuſtinebūt.ſed ad ſua
deſideria coaceruabūt ſibi magiſtros pru
rientes auribus.a veritate quidē audi-
tum auertent ad fabulas aūt cōuertent.
Tales ģ deſerūt doctrine veritatē Ue-
ritatē vite deſerūt oīs mali xp̄iani.q̄ nō
volunt imitari vitā xp̄i que tota fuit ī hu-
militate.in aſpitate.in pauptate.et ipī nō
querūt niſi honores ꝛ diuitias huiꝰ mūdi
ac delicias et ꝑpter hoc ipī ſunt mēdaces
et falſi.qꝛ mēdaciū eſt hoīem xp̄ianū voca
ri.ꝛ nō vitā xp̄i imitari. Uita eni xp̄i.oī
bus xp̄ianis ē via et ordo viuēdi.quare ſi-
cut dicit iohes apoſtolus ī eplā.i.ihis.ij.
Qui dicit ſe in xp̄o manere debꝫ ſicut ille
ambulauit ꝛ ipē ābulare. Itē hāc etiaz
vite veritatē deſerūt omēs ipocrite q̄ oſtē

dūt vite ſcītatē exteri⁹.⁊ pleni ſunt frau=
de et dolo interi⁹. Qꝛ ſicut dicit ābꝛoſius.
Omīs ſimulatio ⁊ duplicitas mēdaciū eſt
mendaciū eſt ſacerdotē vel clericū ſe ꝓfi=
teri et cōtraria huic oꝛdini opari. menda=
cium eſt habitū religiōis ꝑtendere et vitā
religioſoꝝ nō ducere. Mēdaciū eſt ad in=
ſtar diuitū interi⁹ abundare.⁊ exteri⁹ ad
inſtar paupū mēdicare. De hoc etiā vi=
tio dicit̃ in libꝛo patriarchaꝝ.ſup illō ver
bū.accuſauit ioſeph frēs ſuos crimīe peſ=
ſimo. geñ.xxxvij. Ibi dicit hugo ī libꝛo bē
iamin.vitiū qđ deus ſingl'r deteſtat̃.recte
ipocriſis ītelligit̃. Teſte auguſtino q̄ dicit
ſimulata eq̄tas nō eſt eq̄tas ſꝫ duplex iniq̄
tas. Etiā de hoc ſatis tractat filo in libꝛo q̄
ſtionū ſup geneſim. Igit̃ omēs hij deſerūt
v̾itatē vite. Veritatē iuſticie deſerunt
mali ꝑlati mali pꝛīcipes.mali iudiceſ.ma
li cōſiliarij.mali aduocati.et mali ꝑpoſiti.
mali caſtellani.⁊ mali ballini in quoꝝ cu=
rijs iuſticiā non poſſunt īuenire paupes ⁊
egeni. Et cui ꝑ potentiā vel ꝑ ſuā aſtutiaꝫ
vel ꝓpter munerū auariciā vel timoꝛe vel

amore vel odio alicuiꝰ ꝑſone ꝑuertunt ſen tentiā ſeu ꝟitatē iudicij. vel tantū differūt ſententias. ꝙ pauꝑes nō habētes vnde cō ducāt aduocatū relinquēt ⁊ quittāt rē ſuā Cōtra tales dicebat ietro ſocer moyſi Exo di. xviij. Elige tibi viros potētes ⁊ timē tes deū: in qbꝰ ſit veritas: ⁊ q̄ oderūt aua riciā ⁊ iudicent populū. Sed ꝓth dolor ho die verificat̃ ꝓphete auc̄tas q̄ dicit. Eſay. lix. capitulo. Corruit in plateis veritas Oēs ergo iſti qui deſerūt veritatē vel do ctrine vel vite vel iuſticie: nō ſunt edocti a pr̄e celeſti ꝑ liguā ſpūs ſctī: ſʒ ſunt edocti a diabolo ꝑ linguā ſerpētis antiq̄. ſicut fu erūt p̊mi parētes: nec ſūt filii dei ſʒ filii di aboli. qꝛ ſicut dicit ſctūs Ambroſiꝰ. Sicut oīm iuſtorū pr̄ eſt deus. ſic oīm malorū ſeu iniquorū pater eſt diabolus: nō creādo ſʒ decipiēdo. iō frēs nolite diaboluʒ habere pr̄eʒ. Pater iſte nō amat filios ſuos ſʒ odit Sic amat diabolus filios ſuos vt ꝑdat. Si cut lupus amat porcū vt comedat. Doctri na ergo huius patris id eſt diaboli dat fi-

liis ſuis mortem perpetuam. Sed doctri-
na patris celeſtis dat eis vitam eternam.
Teſte ſalomone qui ait in perſona patris
celeſtis Prouerbiorū pmo. Audi fili mi di
ſciplinam patris tui. id eſt dei vel prelati.
et ne dimittas legem matris tue. id eſt ſan
cte matris eccleſie. ſuſcipiat xba mea cor
tuum. cuſtodi precepta mea ꝛ viues. ſcilȝ
in preſenti vita gratie et in futuro glorie.
Sic ergo patet qualiter deus eſt pater no-
ſter ratiōe eruditiōis. [De diuio flagello]

Nō de flagellis

Secundo dico ꝙ ipſe eſt pater noſter ra
tione correctionis vel caſtigationis: quia
ipſe tanꝙ pater filios dilectos ſuos caſti-
gat: et flagellat nos in hac vita: vt humili
emus nos coram ipſo et non ſuperbiamꝰ:
vt fragilitatem et infirmitatem noſtram
cognoſcamus. iuxta illud. ps. xliii. Humi
liaſti nos in loco afflictionis: vt in tempo
re afflictionis ipſum recognoſcamus: et
ad eius auxiliatricem et liberatricem mi
ſericordiam recurramus. ſecundum illud
ps. xv. Imple facies eorum ignominia.

et querēt nomez tuū dn̄e. Itē. p̄s xv. Mul tiplicate ſunt īfirmitates eoꝝ poſtea acce lerauerūt. Itē id p̄s xlix. Inuocauit me ī die afflictionis mee: eruaz te ꝛ honorificabis me. Itē de⁹ pr̄ nos filios ſuos flagel lat. vt a pctīs caueam⁹ ꝛ emendemur. Sicut enī vga mgr̄i retrahit pueruz a noxio ludo. ſic flagella dn̄i retrahūt nos a pctō. Vnd p̄s. xxxviij. propter īiqtatē corripuiſti hoīez. Itē flagellat noſ deus. vt eternū flagellū euadam⁹. Re vera nullus ē q̄ nō opporteat flagellari. vel h tp̄alr̄. vel in fu turo eternalr̄. De illis enī q nō flagellant̄ hic. dr̄ in p̄s. lxxij. In labore hoīm nō ſunt ꝛ cū hoīb⁹ nō flagellabūtur. gloſa. ſz cum demonib⁹. De bōis vo dr̄ ī p̄s. lxxxviij. Si aūt dereliq̄rint filij eius legē meā et in iudicijſ meis nō ambulauerīt. ſi iuſticias meas pphanauerīt et mādata mea nō cu ſtodierīt. viſitabo in vga iniqtates eoꝝ et in vberib⁹ pctā eorū. Itē flagellat nos deus vt per patientiā tp̄alis flagelli mere amur gloriā eternaz. Qꝛ ſicut dicit ſanct⁹ gregori⁹. Mala q̄ nos hic p̄mūt ad futurā

gloriã nos ire compellunt. Et hec ergo ſũt cauſe propť quas deus nos flagellat ĩ hac vita. ſcilicꝫ noſtra humiliatio. noſtre fragilitatis recognitio. ipſius honorificatio. a pctõ retractio. eterni flagelli euaſio. et eterne glorie acq̃ſitio. Et certe oẽs iſte cauſe diuine flagellationis ſũt ſigna magne dilectionis. ꝓpter quod in magna dulcedine et in magna patiẽtia debem⁹ ſuſtinere tribulationes ⁊ miſerias q̃ accidũt nobis tãq̃ꝫ flagella piiſſimi et amãtiſſimi patris. ſicꝫ admonet ſalomõ. ꝓuer. iij. qui dicit. Diſciplinã patris tui filj mi ne abicias. nec deficias cũ ab eo corriperis. quẽ enĩ diligit dominꝰ corripit: et quaſi pater in filio cõplacet ſibi. Et apl's ad hebre. xij. dicꝫ q᷑ ipẽ de⁹ flagellat oẽm filium quẽ recipit. Flagellat ſcꝫ per tribulationẽ tranſitoriã oẽm filium quẽ recipit ad bñdictionẽ et hereditatẽ perpetuã Quia nõ ſolũ flagellat nos qui ſum⁹ filij adoptiui. ſed flagellauit etiã ſuũ filiũ naturalẽ. id eſt dñm noſtrũ ieſum xp̃m qui cũ nõ haberet vnde flagellari poſſet. cũ eſſet per oĩa equalis patri et ĩpaſſibi

lis in natura ſue deitatis. fecit eũ carne i-
dui. vt haberet ĩ quo poſſet flagellari. ſcilꝫ
in natura aſſũpte humanitatis. Ipe ꝙ eter
nus dei patris filius ſicut dicit̃ ĩ libro ſctĩ
odonis. cũctas nr̃e tribulatiõis moleſtias
conſolãs mirabili cõpaſſiõe totũ ex pieta-
te ſuſtinuit qd̕ nobis ex neceſſitate ſuſtinẽ
dũ nouit. vt nos hoĩes qd̕ ex merito culpe
patimur nõ refugiamꝰ cũ ille q̃ deus ẽ ex
ſola cõdeſcenſione tanta ſuſtinere digtꝰ ẽ.
Nõ itaqꝫ puto q̃libet tã preſũptuoſũ vt q̃-
ſi de ſingulari merito vel digniore natura
p̃ſumens. pñtẽ vitã abſqꝫ moleſtijs ĝrat ſi-
bi diſponi. cũ ipſe q̃qꝫ auctor vite ſine dolo
re paſſionis ab ead̕ vita nõ exijt quibuſli-
bet aũt v̓tutibus poleat. quid digna ẽ vi-
ta pctõꝝ ſi et eius vita ꝓ nobis flagello ſb̕
iacuit que ſubdita nulli pctõ fuit. hucuſqꝫ
de libro ſancti odonis. Tribulationes er-
go xp̃i multũ debẽt nob̕ alleuiare et dulci
ficare tribulationes huius mũdi. q̃ nõ ſũt
niſi flagella ⁊ correctiones patris nr̃i Vñ
apl̃s ad hebre. xij. Quis enĩ filiꝰ q̃ nõ cor
ripit pater. q̃ ſi extra diſciplinã eſtis cuiꝰ

participes facti ſunt oēs. ḡ adulteri eſtis et nō filij. Ergo ſicut dicit gloſa. ꝙ except⁹ ē a numero flagellatoꝝ: exceptus ē a nūe-roꝝ filioꝝ. Qui ergo vult eſſe dei fili⁹ habe-at patientiā ⁊ caueat ne ſit ſicut quidā ſūt qui ꝙ̄cito aliquā tribulationē īcurrūt ſta tim deſperāt ⁊ murmurāt: ⁊ deū ⁊ ſctōs et ſanctas maledicūt ⁊ blaſphemāt ſuꝑ quoſ cadit illa maledictio q̄ ī lege veteri ex ore dei ꝓceſſit. Leui. xx. ⁊ exo. xxj. Si ꝗs incāt maledixerit pr̄i vel matri morte moriatur ipi enī maledicūt pr̄i celeſti qḋ eſt peius ꝙ̄ maledicē patri carnali. et etiā maledicūt matri celeſti. id eſt beate virgini marie vl' triūphāti eccl'ie. i. angelis ſcis. quā pluſꝙ̄ matrē carnalē debēt diligere. et honorare et ideo morte moriunt̄. i. in preſenti morte culpe et in futuro morte gehenne. In lege enim veteri. leui. xxiiij. capitu. ꝗcūꝙ̄ erat de blaſphemia conuictus moriebatur eti am morte corporali et debebat lapidari.

Illi ergo qui impatienter flagella pa-tris celeſtis tollerant. et qui ipſum in ſua flagellatione blaſphemant et inhonorant

merent morte̅ corporale̅ et ſpu̅alem ⁊ eter
na̅. Illi ů qui in flagellis ip̅m honora̅t fla-
gella patient portādo. et ip̅m admodu̅ ſci
iob .j. laudādo et benedicēdo merent vita̅
eterna̅. Juxta illud. exo. xx. et deut. v. Ho
nora patre̅ tuu̅. id eſt xp̅m. et matre̅ tua̅. id
eſt v̅gine̅ maria̅. vel triu̅phante̅ eccleſia̅. i.
angelos et ſanctos. vt viuas longeu⁹ ſup
terra̅. id eſt i̅ paradiſo qui eſt terra viuenti
um. cuius terre longeuitas eſt eternitas ⁊
i̅mortalitas. Unde p̄s. xxvj. Credo videre
bona d̅n̄i in terra viue̅tiu̅. Sic ergo patet
qualiter deus cui noſ clamam⁹ pater nr̄ q̇
es in celis: eſt pater noſter ratione caſtiga
tionis. Patet etia̅ qualem fructu̅ nos acq̇-
rimus ſi flagella eius patient portamus.
Patet etia̅ qualiter illi qui no̅ habent pa-
tientia̅ in flagellis merent morte̅ tp̄alez ⁊
ſpu̅alem et et̄na̅. Illi vero qui habent bo-
na̅ patie̅tia̅ merent vita̅ perpetua̅. ad qua̅
nos perducat pater celeſtis. Amen.
ꝙ de⁹ dat nobis hereditate̅ ſua̅.] Ser. iij.
Ater. Cariſſimi viſum eſt in ſermoni
bus p̄cede̅tibus qualiter de⁹ cui nos

clamamus pater nr̄ qui es in celis. eſt paī nr̄ ſex de cauſis. Et vidim⁹ de quīq; p̄mis Modo aūt videamus de vltima cauſa. id eſt qualiī ip̄e eſt pr̄ nr̄ ratione hereditationis vel hereditarie ſucceſſionis. q̄ ſicut pr̄ mortal' dat hēditatē tp̄alē filio ſuo mortali ſic pater celeſtis ꝓmiſit ſe daturū nobis ⁊ redditurū hereditatē regni celeſtis. quaꝫ deſcribens beatus petr⁹ ī ep̄la p̄ma. ca. j. dicit. Hereditatē incorruptibilē īcontaminatā ⁊ īmarceſſibilē. Nota q̄ dixi daturuꝫ et redditurū. quia aliq̄b⁹ dat eā. aliq̄b⁹ reddit. Dat enī eā pueris q̄ moriūtur poſt baptiſmū anteq̄ȝ habeāt vſū liberi arbitrij. ⁊ anteq̄ȝ potuerīt facere aliqua opa q̄ debeant eis a deo ad meritū vel demeritū ꝺputari. Jlli enī habēt regnū paradiſi ex ſola gratia. id eſt quia receperūt ſacramētum baptiſmi. quod accipit virtutē in trib⁹. ſcilicet in fide ſuſcipientis. in īuocatione trinitatis. et merito dn̄ice paſſionis. Primū ſe habet in ratione cauſe diſponentis. ſecundū in ratione cauſe efficientis. et tertium ī rōne cauſe ꝓmerētis. ¶ De baptiſmo.

Ad hoc enī ꝙ baptiſmus ꝓſit hoī: oportet ꝙ ipſe ſit diſpoſit⁹ per fidē ꝓpriā ſi ē adultus. qꝛ niſi crederet baptiſm⁹ ſibi nō prodeſſet. Si ů ē puul⁹ ꝗ neſciat credere vel dicere. ſufficit ſibi fides eccleſie. Fides ergo eſt cauſa diſponēs. Cauſa vero efficiēs virtutē baptiſmi ē beata trinitas. cui⁹ īuocatio fit ibi cū dicit̄. baptiſo te ī noīe patris ⁊ filij et ſpūs ſcti. Cauſa aūt ꝓmerēs virtutē baptiſmi: ē paſſio et mors xp̄i ꝗ repſētatur ibi qñ īmergitur. In aliquibus eccleſiis puer īmergitur ſemel. In aliqbus ter. Unica ů īmerſio ſignificat mortē xp̄i vnaꝫ Trina ů īmerſio ſignificat ei⁹ ſepulturam triduanā. Et qꝛ illō ſacm̄ētū ē ſacm̄ētū intrātiū eccleſiā ⁊ ad ſeruitiū xp̄i veniētium Ideo dedit ei xp̄s tantā ꝟtutē ꝙ ille ꝗ āte baptiſmū erat filius diaboli: fit filius dei. Recipit grām ſpūſſcī ꝗ ē pignus ⁊ arra illoꝝ ꝗs pat̄ celeſtis p̄deſtinauit ad regnū. ⁊ habet baptizat⁹ totā trinitatē ꝗ vn⁹ de⁹ ver⁹ ē ſecū ⁊ ītra ſe manētē ⁊ inhītātē. Et hoc totū voluit xp̄us oñdere in ſuo baptiſmo. Qꝛ cū ipſe baptizaret̄ a iohanne ī flu

mine iordanis deus pr̄ clamauit Hic ē fili us meus dilectus. mathei. j. Spūs sctūs ī ſpecie colūbe ſup eū venit. tota etiā trinitas ibi apparuit. Paťr in voce. fili⁹ ī carne et ſpūs ſctūs ī ſpecie columbe. Celū apertū etiā fuit ſuper eū ad ſignificādū ꝙ ſi puer ꝗcito baptizatus eſt moreref: ſtatim paradiſū ingrederetur. Pueris ergo q̄ moriunť anteꝗ̄ habcāt vſū liberi arbitrij et anteꝗ̄ fecerint aliquid boni vel mali. dat pr̄ celeſtis regnū paradiſi. qꝛ ſine oībus meritis ſuis ſolo merito xp̄i fiunt heredes eiuſdē regni. Ideo de ipſis poteſt intelligi illō verbū xp̄i Nolite timere puſillus grex qm̄ cōplacuit patri veſtro dare vobis regnum Luce. xij. Sic ergo patet qualiter pueris qui moriūtur poſt baptiſmū dat pr̄ celeſtꝭ regnū. Item aliquibus dat pater celeſtis ſimul et reddit iſtā hereditatē. ſcilicȝ adultis quib⁹ ſūt duo neceſſaria. id eſt dei gratia et fides ⁊ ꝓpria operatio bona. Datur ergo eis hereditas celeſtꝭ ꝗ̄tū ad hoc ꝙ nō poſſūt illā mereri ſine gratia dei ꝑueniēte et comitante ⁊ ſubſequente. Ad hoc eni ꝙ

ipſi poſſint facere opera bona ⁊ meritoria oportet ꝙ gratia dei preueniat eos inſpirando bonā volūtatē. ſm illud ps. lviij. Mia eius preueniet me. Itē oportet ꝙ eadā gratia comitetur eos dādo eis benefaciendi ꝟtutē. et iuuando eos ad ſuſtinēdū laborē. Et hanc gratiaz recognoſcebat ī ſe paulus qui dicebat. pma cor. xv. Pl⁹ omnib⁹ laboraui nō ego ſ gratia dei mecum. Itez ibid. Gratia dei ſū id qđ ſū. et gratia eius ī me vacua nō fuit. id eſt ocioſa ſ operoſa. Tertio oportet ꝙ gratia eadem ſubſequatur bñ operantes reddendo mercedē. ſm illud. ps. xxij. Mia tua ſubſequet me oībus dieb⁹ vite mee. Quantū ad hoc ꝙ ſine gratia dei nō poſſum⁹ hereditatē patris celeſtis mereri. Illa hereditas nobis datur. Reddit ů quodāmodo filijs adoptiuis iſta hereditas ꝗtum ad hoc ꝙ per vſū liberi arbitrij. ad hoc ꝙ ſaluent oportet ꝙ ſint adiutores et cooperatores. ſʒ illud auguſti. Qui creauit te ſine te: non ſaluabit te ſine te. Et hoc videtur ſentire dauid propheta dicendo dño. ps. cxvij. Adiuua me

et ſaluus ero. Non dicebat ſalua me. ſ3 ad-
iuua me ⁊ ſaluus ero dn̄e. q. d. ad hoc ꝙ ſal
uer oportet me ad ſalutē peruenire labore
ꝓpo. ſed tn̄ nihil ꝓdeſſ3 mihi ſine tuo ad
iutorio. Exēplū de quodā ruſtico cuius a-
ſinus ſub onere ꝓſtratus iacebat in luto.
quod vidēs miles p̄teriēs deſcēdit de eq̄ vt
iuuaret ruſticū ad releuandū ſuū aſinu3.
Et cū ille milesītraſſet lutū vt leuaret aſi-
num et onus. Ruſticus aſpiciebat quid fa
ceret et manū nō apponebat. Et ideo mi-
les indignatus ab adiutorio ei⁹ receſſit.
Similiter ſunt aliqui qui ex ſola gratia dī
abſq3 vllo labore vellent ſaluari. et heredi
tatem patris celeſtis adipiſci. Sed hoc nō
pōt fieri. q2 iux̄ verbū ap̄li. j. cor. iij. opor3
nos eſſe adiutores et cooperatores gratie
dei. vt poſſimus dicere in die mortis cum
xp̄o. Pater meus vſq3 modo operat̄ ⁊ ego
operor. iohā. v. Id eſt operatur in me ꝑ me
et ego operor ſcilicet cum ipſo. Ite3 meus
cibus eſt vt facia3 voluntatem patris mei
qui eſt in celis. iohan. iiij. Meus cibus. id
eſt totum delectamentū cordis mei: et me

rito: q2 nõ loquẽdo ſed opando acqrit re=
gnũ dei. vñ idẽ xp̃s ait. Non oĩs qui dicit
mihi dñe dñe intrabit in regnũ celoꝝ. ſed
qui faciet voluntatẽ p̃ris mei q̇ in celis eſt
ip̃e intrabit in regnũ celoꝝ. Mathei. vij.
Sic ꝙ patet quomõ pr̃ celeſtis hereditatẽ
paradiſi aliq̇bus dat ex pura gr̃a. i. puul.
ꝛ aliquib⁹ dat et reddit. i. adultis. Cã bre=
uitatis faciem⁹ hic finẽ hui⁹ ſermonis. In
ſequẽti ſermone videbimus ꝓ q̇b⁹ opibus
pr̃ celeſtis dat nobis hereditatẽ perpetue
ſalutis. Rogabim⁹ dñm vt per gr̃am ſuaꝫ
nos p̃ueniat infundẽdo nobis bonã volũ
tatẽ: ꝛ comitet̃ dãdo bñ opandi v̾tutem: ꝛ
ſubſeq̃t̃ reddẽdo nobis ꝓ mercede bonoꝝ
opũ ppetuã hereditatẽ. Qui viuit ꝛ reg̃t
de⁹ p iſinita ſcl'a ſcl'oꝝ amẽ] Sermo iiij.

Ater. Sicut viſũ eſt in ſmõib⁹ p̃cedẽ=
tib⁹ qñ nos dicim⁹ pr̃ nr̃ q̇ es i cel'. ꝛc.
nos vocam⁹ deũ p̃rem ſex de cauſis: ꝛ vlti
ma eſt rõne hereditatiõis: q2 ſicut pr̃ mor
talis dat ꝛ reddit hereditateꝫ filijs: ſic pr̃
celeſtꝭ dat ꝛ reddit hereditatẽ nobis. Dat
ex p̃ueniẽte ꝛ ꝯcomitãte ꝛ ſubſequẽte gr̃a

⁊ reddit ꝓpt bona opa nra: que tn̄ nihil ꝓdessent sine sua gr̄a. Sciendū aūt ꝙ ꝓpt q̄druplicē opationē reddit pr̄ celestꝭ eternam mercedē: si illa quadruplex opatio fiat p bonā ītētionem De orōne deuota .j.

Prima opatio est deuota oratio. secunda corpalis afflictio. tertia pietas et compassio. quarta īimicoꝝ dilectio. Dico ꝙ p̄mū opus cui pr̄ celestiſ reddit eternā mercedem est deuota orō. Qꝛ sicut pauperes mēdicātes p̄cibꝰ et supplicationibꝰ ac obſecrationibus multis petūt a diuitibꝰ elemoſinā: sic nos orādo obſecrādo īpetramꝰ a pr̄e celesti eterne vite alimoniā. Et hoc ē ꝙ dicit dn̄s in euā. Math. vj. Cū oratꝭ nō ſitis ſicut ipocrite. amāt enim in angulis platearum ſtātes orare vt videātur ab hominibus. amen dico vobis receperūt mercedem ſuam. Tu autem cum oraueris intra cubiculum tuum et ora patrem tuum ⁊ pr̄ tuꝰ qui videt in abſcōdito reddꝫ tibi. Intrare cubiculū ē ingredi ad cordis ſui ſecretū: videlꝫ recogitādo peccata ꝓpria

diuina bñficia: diez mortis: dië iudicij: penas inferni: ꝛ gaudia paradiſi. Cariſſimi qꝛ hic ſit ſermo de orõne: ideo aliqua videamus de orõnis ꝑparatione. Circa qꝺ ē notãdũ ꝙ duplex eſt ꝑparatio ad orandũ: ſcꝫ ꝓpinqua ꝛ remota. Ad remotã orationis ꝑparationeꝫ. primo ꝑtinet ꝙ homo bñ viuat. vñ Grego. ſuper Job ait. Sũt nonnulli intra eccliam qui ꝓlixas ad deũ preces habẽt: ſed vitaꝫ deꝑcantiũ non habẽt Item idem in dialogo. Quid mirum ſi poſtulantes a dño tarde exaudimur: qui ꝑcipiẽtẽ dñꝫ tarde aut ẽt nullo mõ audimus Item idem in moralibus. Clamorẽ anguguſtie tꝑe dñs non audit: qꝛ tranqllitatis tẽpore in ꝑceptis ſuis: ipe clamãteꝫ dñ m non audiuit. Item Iſidorus. Nõ põt habere ꝑcum certam fiduciã: qui adhuc in ꝑceptis dei pigritat: ꝛ qꝫ peccãdi et peccati recordatio delectat. Itẽ ideꝫ. Qui a ꝑceptis dei auertitꝛ qꝺ in orõne poſtulat nõ mereꝛ nec impetrat ab illo bonuꝫ qꝺ poſcit: cuiꝰ legi non obedit. Itẽ idem. Si id qꝺ deus ꝑcipit facimꝰ: id qꝺ petimus ſine dubio ac

cipiem⁹ ⁊ obtinebimus. Itē idē j. Ioh. iij. Si cor nr̄m non rep̄henderit nos: fiduciā habemus ad deum: q̄cq̄d petierimus accipiemus ab eo: qm̄ mandata eius custodimus. Itē Augustin⁹. Citius exaudit᷑ vna obediētis orō: q̄ȝ decem milia contēptoris Item p̄s. xxxiij. Oculi dn̄i ſuper iuſtos et aures eius in p̄ces eoꝝ. Iteȝ moyſes orōe pugnans cōtra amalech: vt legit᷑ in libro exodi xviij. man⁹ hēbat ad deum leuatas. Exo. xvij. Iō hortat᷑ nos ꝓpħa Ieremias in trenis dicēs. Leuem⁹ corda nr̄a cū manib⁹ ad deū Tre. iij. Itē Iſid. Cor cum manibus leuat q̄ orōneȝ cum opere leuat. Itē paulus in ep̄lis. Volo viros orare in omni loco leuantes puras manus. j. Thi. ij. Itē Auguſt. Qui ieiunio ⁊ orōne corpus ſuuȝ caſtigat: dū miam aſſumit: dei miam ꝓuocat. ⁊ ſic orōnem iuuat. Item ꝓpħa daniel ait. daniel' ix. Poſui faciē meā ad dn̄m deum meum rogare et dep̄cari in ieiunio ſacco ⁊ cinere: ⁊ qui ꝓximo miſericors extitit deum ſibi miſericordem inuenit. Iuxta illud Math. v. Bti miſericordes qm̄ ip̄i mi

ſericordiã ↄſequent Ad ꝓpinquam ora
tionis ꝑparationẽ ꝑmovidet ꝑtiere reuo-
catio cordis ab exterioribꝰ ad īteriora cū
retentione eius. vñ dñs ī euã. Math. vj.
Tu aũt cum oraueris intra in cubiculuz
tuum ⁊ ora prẽm tuũ. ⁊ pr̃ tuus qui videt
in abſcõdito reddet tibi. Ingreſſus in cu-
biculũ eſt cordis reuocatio. clauſio oſtij ẽ
cordis retentio Fatuum eſt deũ inuocare
vt ad ſeveniat et grãm cõferat ſi homo nõ
expectet. vñ Iſiđ. Purgandꝰ eſt ꝑmo ani-
mus atqꝫ a tpaliũ rerum cogitationibꝰſe-
gregandus: vt pura acies cordis ad dñm
vere et ſimpl'r dirigatur. Itẽ idem. Pura
eſt orõ quã in ſuo tpe ſcl'i non interueniũt
cure. Itẽ idẽ. Longe a deo eſt animus qui
in orõnibus ſcl'i cogitationibus fuerit oc
cupatus. Item ad ꝓpinquã orõnis ꝑpara
tionem pertinet conſideratio ſui ipiꝰ. ꝓut
ſcribit ſctũs Bernardus in epl'a ad frẽs
cartuſieñ. de mõte dei. Debemus noſmet
ipos coram deo conſtituere: quaſi facie ad
faciẽ: et in lumine eius ꝓſpicere tribula-
tionẽ de nobis ipſis nobis venientẽ. Itez

Sermo iiii.

Iſidorus ait. Cum deo aſſiſtimus gemere et flere debem⁹: reminiſcentes q̄ꝫ grauia ſunt que cōmiſimus: q̄ꝫqꜫ dura īferni ſupplicia que timem⁹: ſperātes tñ᷑ misericorditer obtinere que pie humiliter ac fidel'r imploramus. Itē ad orōnis p̄parationem nos admonet ſcriptura in eccl'a. Añ orationem p̄para aīam tuam ꝛ noli eē quaſi homo qui tēptat deū. Orans tunc deum tentare videt᷑ cum id ꝑ quo orat: nec impetrare deſiderat: nec ſe accepturū ſperat. Itē p̄paratio multuꝫ valet ad hoc vt oratio exaudiatur p̄s. ix. Preparationem cordis eoꝝ audiuit auris tua. Itē hm̄oi p̄parationis figura ē p̄paratio quā facit ſacerdos celebraturus induendo ſe ſacris veſtib⁹. Item hanc preparationem nobis cōmendat templi edificatio et ornatus ipi⁹ Pri⁹ edificauit ſalomon templū: deinde orauit ꝑut legitur in tercio libro regū. cap. viij.

Poſtq̄ꝫ dictū eſt de orōnis p̄paratione. videamus de impedimentis orōnis Duodeci aūt ſūt īpedim̄ta orōis Primū ē pcm̄ orātꝭ. vñ Iſayas dt. j. Cum multiplicaue-

ritis orõnes non exaudiã: manus eni vr̃e ſanguine plene ſunt. Scdm̃ impedimẽtum eſt orantis dubictas. vñ bernardus. Indignus celeſti bñdictione eſſe cõuincit̃ q̇ deum dubio querit affectu. Terciũ eſt ꝙ nõ petit̃ qđ petendum eſt. vñ dñs ĩ euã. Mat. xx. Neſcitis quid petatis. Sepe petitur q̊d nõ eſt expediens petẽti. Quartum eſt indignitas eius ꝓ quo orat̃. vnde dñs ad Jere. ait. Noli orare ꝓ ppl'o iſto: qꝛ non exaudiam. Jere. vij. Quintũ eſt cogitationũ malarum multitudo. Vñ in eccle. Muſce morientes ꝑdunt ſuauitatem vnguenti. Eccle. x. Sextum eſt cõtẽpt⁹ diuine legis. vñ Salomõ in ꝓuerbijs Qui declinat aurem ſuam ne audiat legẽ: oratio ei⁹ erit execrabilis. ꝓũ. xxviij Septimum eſt duricies que duplex eſt. videlicet quedã ad paupes: de qua in ꝓuerbiis dr̃. Qui obturat aurem ſuaꝫ ad clamorẽ pauperis: clamabit ipe et nõ exaudiet̃ in tẽpe anguſtie. ꝓũ. xxj. Alia ẽ ad eos q̇ eum offẽderunt. nec vult eis remittere. q̊d eſt cõtra id ꝙ ſcribit̃ in eccl̃. xxviii. Relinque ꝓxio

tuo nocenti te et tūc deṗcanti tibi peccata
ſoluentur Octauū eſt peccati additio. qui
peccatū addit peccato quaſi qui elōgat ſe
a deo. vnde p̄s.lxxij. Qui elongant ſe a te
peribūt. Nonū eſt diaboli ſuggeſtio q̄ mul
tos ab oratione retrahit. Exemplū Unde
gḡ. in dialogo dicit In abbatia pompeyāi
abbatis. quidē monachus nō poterat ſta-
re in oratione nec diu i eccleſia tp̄e orōnis.
ſed ſepe exibat. q̄ aliqn̄ correptus emenda
re negligebat. Cū aūt quadā die abbas ſā
ctꝰ bn̄dictꝰ adueniſſet vt illū corriperet. vi
dit quēdā nigrū puerulū tenentē illū per
fimbriā veſtimenti. Cūq; per bienniū oraſ
ſent p̄res videlicʒ bn̄dictus pōpeyanus ⁊
maurus. Illi tres viderūt illū nigrū pue-
rulū. Tūc ſanctꝰ bn̄dictꝰ illū monachū v̄-
bere corripuit et demō receſſit ac ſi ipſe eēt
v̄beratus ab eo. Decimū eſt puitas deſide
rij. Unde augu. Seruat tibi deus qđ non
vult cito tibi dare vt tu diſcas magna ma
gne petere. Item gḡ. Eternā vitā ſi ore pe
timꝰ nec tamen corde deſideramus clamā
tes tacemus. Undecimū eſt petentis ipa-

tientia Unde dicebat iudith.ix. Humiliū et manſuetoꝝ ſemper tibi placuit depcatō Duodecimū eſt defectus perſeuerãtie i o-rando. Unde dñs in euan. luce. xj. Sine i-termiſſione orate. Nã ſi pſeuerauerit pul-ſans confeſtim aperietur ei. Itē augu. dic̄ Si nō eſt amota oratio: ſecurus eſto ꝙ nec amota eſt mia. Poſtꝗ̄ aliqua diximus d orationis ꝑparatione ⁊ īpedimētis eius. reuertamur ad propoſitū vnde digreſſi ſu mus: in quo agebat̄ ꝙ primū opus cui pr̄ celeſtis reddit eternā mercedem eſt deuo-ta oratio. Circa quod eſt ſciendū ꝙ nomīe orationis intelligitur oē opus mentale vl̄ vocale quod fit ex deuotione et in dei ho-nore. ſicut ī eccleſia cantare legere: miſſas et veſperas et alias horas vel ſermões au dire. et predicare. ſacras ſcripturas ſtude re. de deo cogitare. oīa opera talia intelli-gūtur nomine orationis. et omnibus tali-bus mercedem eternam reddit pater cele ſtis. Sicut patet in verbo xp̄i qui dic̄. ma-thei. ſexto capitulo. Ora patrem tuum in abſcondito. et pater tuus qui videt in ab-

ſcondito reddet tibi. De illis autem qui faciunt illa opera propter laudem humanam pronũciat xp̃us per diffinitiuam ſententiaʒ. Amen dico vobis quia receperũt mercedem ſuam. mathei. vj. quaſi diceret Illi qui orant vel cantant vel predicant propter laudem hominũ fruſtra expectãt a deo eternum premiũ. quia in mundo recipiunt laudes ab hominibꝰ ꝓpter quas ipſa opera fecerunt. Et hoc eſt primũ opꝰ cui reddit pater celeſtis eternã mercedem ideſt orõ deuota. [De corpali afflictione.] Secũdũ opus ẽ corporalis afflictio q̃ ĩtelligitꝰ ĩ euã. math. vi. noĩe ieiunij cũ dñs dicit. Cũ ieiunatis non eritis ſicut ipocrite triſtes. exterminãt enim facies ſuas vt appareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis quia receperunt mercedem ſuam. Tu autem cum ieiunaueris vnge caput tuum et faciem tuam laua ne videaris hominibus ieiunans. Et pater tuus qui videt in abſcondito reddet tibi.
Vide quomodo chriſtus facit more boni agricole. q̃ volens ſemen ſuũ ĩ terra iacere

primo ꝓuidet ne aliquod granū ꝑuū ſit ſe
mini ſuo admixtū. quod poſſit ſemē ſuum
corrūpere et infructuoſū reddere. Simili
ter xp̄us ab operibꝰ penitētie ⁊ mortifica-
tione carnis q̄ nos ſeminamꝰ ī terra ꝓprij
corporis. docet nos tollere zizaniā ꝑue ītē
tionis. q̄ totū opus corrumperet et infru-
ctuoſū redderet. Et hoc facit cū dicit. Nō
eritis ſicut ipocrite triſtes exterminānt enī
facies ſuas. ⁊c̄. Exterminānt. id eſt diuerſi-
ficānt ſe triſtes et afflictos oſtendēdo. vt cū
triſticia et palor in eoꝝ vultu cernitur. vir-
tus abſtinentie ī eis patefacta laudetur. ſꝫ
ꝙ tales ex iſta abſtinentia nō debeānt ſpera
re mercedē eternā oñdit xp̄s cū dicit. amē
dico vobis receperūt mercedē ſuā. Segre
gato ergo a ſemine corporee mortificatōis
grano inutili ꝑue intētionis. ſtatim docet
modū ſeminādi ſemē vere penitentie ī ter
ra ꝓprij corporis et dicit ꝙ ieiuniuꝫ debet
fieri cū leticia ſpirituali. et hoc facit cū di-
cit. Tu aūt vnge caput tuū et faciem tuaꝫ
laua. Cū ieiunas. id eſt tibi corpus tuū ꝓ-
pter deum mortificas. Unde ſciendum eſt

ꝙ hic noīe ieiunij ītelligr̄ oīs labor ꝑpt̄ de
um īpoſitus a ſacerdote vel volūtarie aſſū
ptus ab ipo penitente. per ꝙ̄ pōt corp⁹ ca-
ſtigari et mortificari ⁊ ꝑ ꝙ̄ poſſūt vitia car
nis reꝑmi ſicut eſt a cibo ⁊ potu abſtinētia
quā oīs xp̄iani ꝯſueuerūt facere ſpeciali
ter tp̄e q̄drageſime. Itē abſtinentia a mol-
li veſtimento quā hn̄t illi qui abſtinēt a ve
ſtimento lineo: et macerāt ⁊ quaſi crucifi-
gūt carnē ſuā ꝓ xp̄o in cinere ⁊ cilicio. iux̄
verbū apl̄i ad gal. dicēt̄. Qui aūt ſūt xp̄i
carnē ſuā crucifixerūt cū vitijs et ꝯcupiſcē
tijs. Beat⁹ thomas ep̄us canthuariēſ hoc
ieiuniū faciebat qui portabat nō ſolū ca-
miſiā: ſ; etiā femoralia cilicina ſub pōtifi-
calis honoris veſtibus. Itez intelligit̄ no
mīe ieiunij abſtinētia a quiete et ocio quā
habent peregrini qui itinerādo affligunt
corpus ſuū viſitādo loca ſcōꝝ. Exemplū ꝺ
quodā valēte hoīe qui trāſfretauit maria.
ꝑpter votū hieroſolimitanū et cū luſtraſ-
ſet oīa loca tranſmarina per que audierat
xp̄m ambulaſſe. In die aſcenſionis venit ī
montem oliueti et in locum illuz a q̄ xp̄us

corā aplis corpaliter abſceſſit ⁊ ī celū aſcē
dit. Dixit dñe ieſu xpe ſecutus ſū te q̄ntum
potui ⁊ loca p que ābulaſti pagui. ecce ſū ī
vltimo loco peregrinatiōis tue ī mundo a
quo aſcēdiſti in celū. Illuc nō poſſū ſequi
te humana virtute niſi tu trahas me ad te
tua gratuita pietate. et facta orōne ſtatim
emiſit ſpm̄ et a xp̄o ſuſcept⁹ eſt ī celū. Itez
intelligit̄ ī ieiunio abſtinētia ab oī huma=
no gaudio quā habēt heremite et anacho=
rite et carthuſienſ. et boni religioſi q̄ iclu=
dūt ſe in clauſtris: vt ad moduz colūbe et
turturis ieiunēt et abſtineāt ſe a varijs hu
ius mūdi gaudijs. Et etiā q̄ plus eſt a vo=
luntate ꝓprij corporis ſcz abnegādo volū
tatē ꝓpriā. et ſub volūtate p̄latorū penit⁹
ponēdo eam. Sic ieiunauerūt in deſertis
multi patres ſancti. ſicut paul⁹ primus he
remita. hilariō. anthoni⁹. machari⁹ ⁊ plu
res alij ſancti. Sic ieiunauerūt ⁊ ieiunāt ī
clauſtris multi viri perfecti ⁊ ſcti ꝓut bñ=
dictus maur⁹ bernard⁹ frāciſcus dñic⁹ hu
go et hugo cū plurib⁹ alijs electis dei, Po
teſt etiā in hoc ieiunio intelligi abſtinētia

ab oī peccato et hoc eſt ieiuniū quod tenet̄
oīs homo facere oī tp̄e. Sic legit̄ in iudith
vidua que ieiunabat oībus dieb⁹ vite ſue
Et in euāge. beati luce. ij. dicit̄ ꝙ anna vi=
dua octogenaria ⁊ prophetiſſa nō diſcede
bat a templo ieiunijs et orationibus va=
cans die ac nocte. Oībus his ieiunijs red=
dit hereditatem celeſtē pater celeſtis. Vn̄
ſubiūgit̄. Ne videaris hoībus ieiunās ſed
patri tuo qui videt ī abſcondito ⁊ pater tu
us qui videt in abſcondito reddet tibi.
Sed quid eſt ꝙ dicit. Vnge caput tuū ⁊ fa
ciem tuā laua. Re vera vnctio capit̄ ſigni
ficat ſpiritualē leticiā in corde ieiunantis
Per caput enim intelligit̄ cor. quia ſicut ꝑ
ſenſus q̇ ſunt in capite regitur hō exterior
id eſt corpus. ſic quotidie regitur homo īte
rior. id eſt aīa ſcilicȝ per cogitationes et af
flictiones aīe. Per vnguentū vero ſig̃tur
leticia. Vnde pſalmo quadrageſimo q̃r
to. Vnxit te deus deus tuus oleo leticie.
Caput autem ieiunantis vngere eſt cor=
porali abſtinentia ſpūalit̄ exl'tare. H̄ eſt eī
maximū ſignū diuine gratie. Vnde hugo

de ſcõ victore ĩ libro de eruditiõe vitioꝝ ait. Magnum ſignum inhabitantis gr̃e eſt ſpũalis leticia. Solet enĩ ſub aqua turbida latere coluber tortuoſus. Faciem vero lauare eſt ab oĩ nr̃o opere p̄uã intentionem remouere. Per faciem enim quã reſpiciũt homines ad habendã cognitionem homĩs intelligitur ĩtẽtio cordis quã reſpicit deus ad approbationem operis. et ſicut delectatur homo videndo pulchrã faciem et ſine macula. ſic deus delectatur in operibus noſtris quãdo fiunt intentiõe bona. id eſt pro ſola dei gloria: et non pro mundana vel mercede terrena. Dicit ergo. Cũ ieiunat; nolite fieri ſic̃ ipocrite triſtes. i q̃ auctoritate pꝫ ꝙ pnĩa ⁊ oĩs corpal̃ afflictio q̄ ĩtelligr̃ noĩe ieiunij. dꝫ fieri cũ leticia ſpũali ⁊ ĩtẽtiõe bona. i. vt hõ placeat deo ſoli. et tũc redditur ei merces eterna a patre celeſti. Expedit; etiã de duob⁹ operibus p̄mis q̄bus reddit mercedẽ paẗ celeſtis que ſunt deuota oratio et corporalis afflictio. De alijs duob⁹ que ſũt pietas ſeu compaſſio ⁊ inimicorum dilectio patebit

in ſermone ſequenti. Rogem⁹ dñm vt det nobis grãm ita leuandi ad ipm cor nr̃m p orõnē deuotã: ꝛ depmendi corpus noſtrū per ieiuniū et penitētiam: vt nos poſſim⁹ per hec et alia bona opera adipiſci hereditatem eternam amē.

De pietate ſeu compaſſione. Sermo quintus.

Ater. In ſermone p̃cedenti dixim⁹ ꝙ quatuor ſunt opera ꝑ quib⁹ redditur nobis merces eterna a pr̃e celeſti. Et diximus de duobus p̊mis que ſūt deuota orõ et corpis afflictio. Terciū opus eſt pietas et compaſſio que intelligit̃ noīe elemoſine. In euan. bti Math. vi. dñs dicit Cum facis elemoſinam noli tuba canere ante te ſicut ipocrite faciunt vt videātur ab hoībus. amen dico vobis receperunt mercedem ſuam. Te autem faciēte elemoſinam: neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextera tua: vt ſit elemoſina tua in abſcōdito: ꝛ pater tuus qui videt in abſcōdito reddet tibi. Cū facis inquit elemoſinā ꝛc. Nota ꝙ hoc noīe elemoſine intelligit̃ oīe opus mīe ſeu corporale vel ſpūale qđ pro

deo impenditur ꝑximo. Corpalia opera miē ſunt: eſurientes paſcere: ſitientes potare: nudos veſtire: ꝓſelitos et ꝑegrinos hoſpitare: īfirmos viſitare: et captiuos cōfortare: et īcarceratos redimere: ac mortuos ſepelire. In his ꝯſiſtit corporalis elemoſina: de qua dicebat Thobias. iiij. filio ſuo. Ex ſubſtantia tua fac elemoſinam: et noli auertere faciē tuā ab aliquo pauꝑe. ita enim fiet vt nec auertat̃ a te facies dñi ſi multū tibi fuerit abundanter tribue. ſi exiguum fuerit: libenter īpartiri ſtude. Et tangit in hac aucte de quo debet fieri elemoſina: cū dicit ex ſubſtātia tua ñ de aliena. Et hoc eſt cōtra raptores et vſurarios qui faciūt oblatiōes et elemoſinas de alieno. Et q̄tū hoc diſpliceat deo: oñdit ſapiens qui dicit. Qui offert ſacrificiū de ſubſtantia pauꝑis: ſicut qui victimat filiū in conſpectu patris. Eccle. xxxiiij. Scdo oñdit cui debet elemoſina fieri cū dicit Et ne auertas faciē tuā ab vllo pauꝑe Pauꝑi ei dꝫ fieri elemoſina: ⁊ nō diuiti Et hoc eſt cōtra multos et maxīe cōtra illos q̄ multa

expēdūt in dando diuitib⁹ et amicis car-
nalibus ꝑpter gl'iam mundi. cōtra q̊s dic
dn̄s in euan. bti Luce xiiij. Cū facis pran
diū aut cenā noli vocare amicos tuos aut
frēs tuos neq̧ cognatos tuos neq̧ vicios
tuos: ne forte ⁊ ip̄i te inuitēt et fiat tibi re
tributio. Sꝫ cum facis cōuiuiū voca pau-
peres ac debiles: cecos ⁊ claudos: ⁊ beat⁹
eris: qꝛ nō hn̄t vn̄ retribuere tibi: retribu-
etur eī tibi in reſurrectione iuſtoꝝ Ter
tio oſtendit ꝑpter quid debet fieri elemoſi
na: cū dicit. ita eī fiet. vt nec auertaꝛ a te
facies dn̄i. q. d. ſi non auertis faciem tuaꝫ
a paupere ſꝫ miſericorditer ſubuenis ei.
dn̄s in die iudicij non auertet faciē ſuam
a te: ſꝫ miſerebiꝛ tibi Et hoc ē ꝙ dr̄ in euā.
bti mat. v. Bti miſericordes qm̄ ip̄i miaꝫ
ꝯſeq̄ꝛ Quarto tāgiꝛ quō debꝫ fieri elemo
ſina cū dt. ſi ml'tū tibi fuerit abūdāꝛ ꝛbue
⁊ ſi exiguū fūit libēꝛ ip̄tiri ſtude. ⁊ hͦ ē ꝙ dt
ap̄ls. ij. cor. ix. Voluntas ſꝫ id qđ habet hō
accepta ē: nō ſm id qđ nō habet. de⁹ eī nō
tantum aſpicit ad q̄ꝫtitatem muneris: q̄ꝫ
ad charitateꝫ cordis et ad poſſibilitatem

dantis.Exemplū ponit dn̄s in euan.luce xxi. Quidam mittebāt munera ſua in gazophilatiū ad reſtaurationem templi. Inter quos quedam vidua paupercula miſit duo era minuta. id eſt duas quadrantes: de qua dn̄s dixit. Uidua hec paupercula plus oībus miſit.nam omnes ex abundāti ſibi miſerūt in munera dei. hec autē ex eo qđ deeſt ei oēm victū ſuū quem habuit miſit. Iſte elemoſine corꝑales tangunt ī hoc verſu.Uiſito:poto:cibo:redimo:tego:colligo:condo. Uiſito infirmos: poto ſitibundos:redimo incarceratos vel ī manus debitoꝝ obligatos: tego.i.veſtio nudos:colligo.i.recipio peregrinos: condo .i.ſepelio mortuos] De tribus elemoſinis ſpūalibus. Elemoſine ſpūales tres ſūt Prima ignorantē docere .ꝛ ꝑtinet ad oēs ſed ſpecialiter ad predicatores ꝛ doctoreſ in quoꝝ ꝑſona dicit̃ eſaye lviij Clama ne ceſſes:quaſi tuba exalta vocē tuā et annū cia pplo meo ſcelera eoꝝ.Elemoſina eniz eſt releuare aſinum ꝓximi ſui: ſed maior elemoſina eſt ſaluare aīam ꝓximi ſui.Uñ

in epl'a Jacobi.v.dr. Frēs mei ſi quis ex vobis errauerit a veritate et conuerterit q̄s eū: ſcire debet. qm̄ qui cōuerti fecerit peccatorem ab errore ſue vie: ſaluabit aīam eius a morte. Ecce q̄ta eſt iſta elemoſina: q2 plus valet vna aīa q̄ oīa mundi regna.

Scd̄a elemoſina ſpūalis eſt errantē corrigere: et hoc ptinet ad omnes qui habēt ſub ſe aliquoſ ſubditos: ſed ſpecialiter ad paſtores et prelatos: de quib9 ſapiēs dicit Qui diligit filiū aſſiduat illi flagella: filium.i.ſubditum.eccle.xxx. Itē idē. Stulticia colligata eſt in corde pueri: et virga diſcipline effugabit eā. pueri.i.pctōris q̄ pueriliter agit qn̄ a celeſti pr̄e peccādo recedit.puer.xxij. Et hanc elemoſinam exibuit beatus Bn̄dictus abbas ſuo monacho qui tp̄e orōnis nō diu poterat cū alijs in eccl'a remanere: ſed de facili foras exibat. Un̄ pater bn̄dict9 vidit nigrum puerulum qui illuz foras trahebat: quē benedictus pater virga pcuſſit ⁊ tunc diabol9 fugit: et ille monachus poſtea cum alijs i eccl'a permanſit Item ob defectum iſtius

elemoſine fuit heli ſacerdos punitꝰ morte cum filijs ſuis qꝛ ipſos peccantes corripiebat tepide et lēte .j. regū iiij. Tercia elemoſina eſt inimicos diligere: ſ; de iſta elemoſina dicetur poſtea in folio ſequēti. No ta ꝙ hec tria opera mīe ſpūalis: tangunt in hoc verſu. Inſtruit errantē: caſtigat: diligit hoſtem. Ex ꝑdictis patet ꝙ nomīe elemoſine ītelligit oīe opus mīe ſiue corporale ſiue ſpūale. cū dicit dn̄s Math. vj. Cum facis elemoſinā S; qꝛ mīe opa nihil ꝓſunt niſi fiant intentione bona: ideo ſequit. Noli tuba canere ante te .i. noli velle eam oībꝰ innoteſcere: ſicut tuba que canit oībꝰ innoteſcit audiētibꝰ: ſicut ipocrite faciūt: ⁊ ideo eternā mercedē ꝑdūt. vn̄ ſequit. amē dico vobiſ receperūt mercedē ſuā .i. hoīm laudē ⁊ gl'am. Seqt. Te autez faciente elemoſinam: neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextera tua. id eſt non facias pro humana laude ſeu pro temporali mercede: que ītelligitur per ſiniſtrā: qđ debeſ facere ſolum pro eterna beatitudine que intelligitur per dexteram. Unde in euan

gelio bti Math. xxv. legitur ꝙ in die iudi
cij mali qui amauerunt laudem mūdi po
nent ad ſiniſtram: et boni ad dexterā. Se
quit: vt ſit elemoſina tua in abſcondito. i.
intentio tua ſit ſolūmō corā deo. Et pater
tuus qui videt in abſcondito reddet tibi:
Qz reddet fructum elemoſine quē tangit
angelus in libro thobie xij. qui dicit. Bo-
na eſt orō cum ieiunio ꝛ elemoſina magis ꝙ
theſauros auri abſcōdere: qm̄ elemoſina
a morte liberat: et ipa eſt que purgat pctā
et facit inuenire miam et vitam eternam
Iſte fructus tangitur in quadam deſcri-
ptione elemoſine que dicit ſic. Elemoſina
eſt res ſctā: augens bona pn̄tia: minuens
peccata: coniungens deo et angelis: ſepa
rans a demonibus: et eſt quaſi murus in-
expugnabilis circa animam. Sic ergo
patet de tercio opere cui reddit pater ce-
leſtis mercedem eternam: quod eſt miſeri
cordia et compaſſio De inimicorū dile-
ctione] Quartū opus eſt dilectio inimi
corū. Illi eni qui inimicos diligunt ꝛ eis

non nocent q̄n poſſūt: ſed eis bn̄facere pa
rati ſunt filij dei ſunt. et per conſequēs he
reditatis eius ꝑticipeſ futuri ſunt Et hoc
eſt ꝙ dicit dn̄s in euan Math. v. Diligite
inimicos vr̄os: bn̄facite his qui oderunt
vos. orate ꝓ ꝑſequentibus ⁊ calumnianti
bus vos vt ſitis filij pr̄is vr̄i: qui ſolez ſuū
facit oriri ſuꝑ bonos et malos: ⁊ pluit ſuꝑ
iuſtos ⁊ iniuſtos. et hoc eſt dicere. Si vultꝭ
patris celeſtis filij eſſe: ⁊ in hereditate eiꝰ
celeſti partez habere: oportet vt inimicos
veſtros diligatis: et odientibus vos bn̄fa
ciatꝭ: ⁊ de facto ꝑſequentibus et calumni
antibus vos. i. iniuſte maledicentibus de
vobis: ⁊ diffamantibus vos de verbo veri
tatis. et ſic eritis filij. i. imitatores pr̄is ve
ſtri celeſtis. Qui ſolem ſuum facit oriri ſu
per bonos et malos ⁊c. id ē bn̄ficia tp̄alia
largit̄ bonis ⁊ malis: dignis et indignis.
gratis ⁊ ingratis. i. recognoſcentibus et
regratiātibꝰ de bn̄ficijs dei: qui dicūt̄ gr̄ti.
Et non recognoſcētibus nec regratianti-
bus: qui dicūt̄ ingrati. Sic ergo eritꝭ filij
. i. imitatores dei. Apl̄us autem dicit ro.

viij.ꝙ ſi filij et heredes.heredes quidē dei coheredes aūt xp̄i. Sic ergo patet ī iſto ſermone et in precedēti que ſūt illa quattuor opera ꝓ quib⁹ a patre celeſti redditur hereditas eterna.ſcilicet deuota orō.carnis mortificatio. elemoſinarū largitio. et inimicoꝝ dilectio.et ſꝫ ꝙ vnuſquiſqꝫ ī his quattuor operib⁹ magis vel minus exercitatus fuerit ſm hoc in hereditate patris celeſtis maiorē vel minorem portionē habebit.Et hoc intendebat dn̄s noſter ieſus xp̄s cū dicebat.mathei.xiiij.In domo patris mei māſiones multe ſunt.quia diuerſitas māſionū ſignificat diuerſitatem p̄miorū ſm diuerſitatē meritorū. Patet etiā in iſto ſermone et p̄cedēti de primo verbo oratiōis dn̄ice id eſt de pater. qualiter de⁹ cui nos clamam⁹ Pater noſter q̄ es in cel. eſt pater nr̄ ſex de cauſis. id eſt ratione creationis educationis redēptiōis eruditionis caſtigationis et hereditationis.Rogemus patrē celeſtem vt det nobis gratiā ꝙ nos poſſimus ita patrem celeſtē eūdē orare deuote.et propter ipſum corp⁹ propriū

affligere ꝛ moꝛtificare et opera mīe facere et inimicos diligere. vt per hͦ bona opera poſſimꝰ ad eiꝰ hereditatē celeſtē peruenire Ipſo preſtante cui laus eſt honoꝛ ꝛ gloꝛia in ſecula ſeculoꝛuꝫ. Amen.

Sermo. vj.

Oſter. Cariſſimi ſatꝭ viſū ē ꝺ ꝑmo v̾bo oꝛōnis ꝺñice. id ē de pater quod pōt appꝛopꝛiari ꝑſone dei patris. qꝛ ipē pr̄ nō ſolum reſpectu creaturaꝝ ſicut filiꝰ et ſpūſſctūs. imo eſt pr̄ iter ꝑſonas btē trinitatis generando ſibi filiū cōſubſtātialē et coequalē ꝛ coet̄nū. Modo videamꝰ ꝺ ſcꝺo v̾bo oꝛōnis ꝺñice. id eſt de noſter. quod pōt ꝑſone dei filij appꝛopꝛiari. qui ſpecialit̄ poteſt dici deꝰ nr̄ ꝓpter naturā nr̄am quā aſſūpſit. Et quia pater eū nobis dedit ſm̄ quod pꝛeuidit eſayas ꝓpheta qn̄ ait. ca. ix. Paruulꝰ natus ē nobis. filius datꝰ eſt nobis. Dedit inqꝫ eū vt eſſet nr̄. ex quo eni datꝰ ē nobis ab illo q̇ poterat eū dare iuſto titulo factus ē noſter ex illa datione. Sed q̊modo factꝰ eſt noſter? Certe factus eſt frater noſter dulciſſimus in ſua incarnatione magi

ſter noſter veraciſſimus in ſua conuerſati=one: pugil noſter fortiſſimus in ſua paſſio=ne: et erit iudex noſter equiſſimus in gene rali omniũ reſurrectione. Primo dico ꝙ dei filius ſpecialiter poteſt vocari deus noſter quia factus eſt frater noſter in ſua incarnatione. Quando dicit apoſtolꝰ ad phil'. ſecũdo capi. Ipſe exinaniuit ſemetip ſum formam ſerui accipiens in ſimilitudi nem hominuꝫ factus et habitu inuentus vt homo. Et hoc fecit vt afflictos conforta ret et diſperſos cõgregaret et abiectos ho noraret. De incarnatione domini. Pri=mo dico ꝙ filius dĩ factus eſt frater noſter vt afflictos confortaret. Nunꝙ eñi fuit ꝙ fideles in hoc mundo non haberent affli=ctiones multiplices. ſed dei filius deus no ſter multum nos confortauit. et non ſoluꝫ tollerabiles ſed etiam amabiles reddidit. qñ ꝓpť nos de altitudine maieſtatis ĩ vte=rum beate marie ꝟgĩs deſcẽdit. ⁊ aſſumẽs ibi carnẽ nr̃am nos ĩ hac valle miſerie viſi tauit. et eaſd afflictiones p. xxx. ⁊ duos an

nos nobiſcū ſuſtinuit oſtendēs nobis ꝙ ꝑ patientiā preſentis afflictiōis oportet cō=ſcēdere ad culmen eterne beatitudis.ma=gna eni eſt ꝯſolatio mēbris ex ſocietate capitis.Et de hac cōſolatoria viſitatione dei noſtri gaudebat zacharias pater ſctī iohānis baptiſte qñ dicebat.Luce.j.Per viſcera mie dei noſtri ī quibꝰ viſitauit nos oriēs ex alto. Jd eſt a deo patre deſcēdit oriens dei filius qui a deo patre orit̄ eternaliter ꝛ pro nobis dignatꝰ eſt naſci tēporalit̄.ꝛ viſitauit nos ſicut dulcis dñs laborātes ſuos dulcis pater filios.dulcis medicꝰ egrotos Et hoc quare? ꝓpter aliquē fructū ꝗ ipſe cōſequeret̄ ex iſta viſitatione?minime.ſed per viſcera mie dei noſtri.id per viſceroſiſſimā et ꝓfundiſſimaꝫ mīam qua ille ꝗ erat deus nr̄ factus ē frater noſter. vt ſuſtinendo nobiſcū miſerias q̄s nos ſuſtinebamꝰ nos ad ſuſtinendū fortiores et prōptiores redderet:et ſic nos ſecū ad eternā cōſolatiōnē perduceret.qꝛ ſi fuerimus ſocij paſſionū erimus et cōſolationū. Secūdo dico ꝙ dei filius qui erat deꝰ noſter factus ē

frater noſter vt diſpſos ꝯgregaret quia an xp̄i aduentū erant electi dei per totū mundū in medio nationū infideliū diſperſi. et tantus erat īfideliū numer⁹ ꝙ parū apparebant fideles in medio eorum. Sed venit dei filius qui a prima die natiuitatis ſue: cepit fideles ſuos in vnū corpus ſuū quod eſt eccleſia cōgregare. Eadē eni die vocauit ipſe ad fidem ſuā paſtores qui erant de plebe iudeorum: et tres reges de plebe gētilium et hij fuerunt primicie xp̄ianoruꝫ: et prime colūne in edificatione hieruſalē. id eſt eccleſie. quā edificationē et quā ꝯgregationē preuidit dd̄ p̄s. cxlvj. Deo noſtro ſit iocunda decoraqꝫ laudatio edificās hieruſalem. id eſt dn̄s diſperſiones iſrael con gregabit. Iſraelis id eſt populi fidelis qui dicitur iſrael. id eſt videns deum hic per fidem et in futuro per manifeſtā ſpecieꝫ.

Tertio dico ꝙ filius dei fact⁹ eſt frater noſter vt abiectos honoraret: q2 anteqꝫ xp̄us aſſumeret humanā naturā et angeli et demones et etiā creature ōs nos habebāt deſpectui ꝓpt̄ offenſā diuinā q2 ex creatoris

offenſa offendi debet: et contra offendentē inſurgere omnis creatura. Sed dei filius tantum nos honorauit ꝙ naturam humanā aſſūpſit et frater noſter fieri voluit. Unde iam non audēt nec angeli nec alie creature nos vlterius deſpicere. quia in deo ⁊ deo fratre noſtro vidēt naturā noſtrā eleuatā ſupra ſe tanto honore ꝙ cor humanū nō poteſt maiorē cogitare. Maior enī honor homini fieri nō potuit ꝙ ꝙ deus homo fact⁹ ſit. Et hoc attendentes angeli ꝗ ante xp̄i incarnationē ab hoībus ꝙtūcunq̄ ſāctis ꝑmittebant ſe adorari. Poſt xp̄i vero īcarnationē refugiūt ſctōꝝ hominū adorationē. Erubeſcūt enī illā naturā adorādo inclinari ſub ſe quā ipſi in rege ſuo adorant ſupra ſe. Exēplū. Sicut patet in apocalipſi quando beat⁹ iohannes euāgeliſta relegatus in pathmos inſula voluit adorare angelū qui miſſus erat ad eū vt oſtēderet ei ſecreta diuina. et āgel⁹ dixit ei. Uide ne feceris. ꝯſu⁹ eī tu⁹ ſū ⁊ fratꝝ tuoꝝ. apo. xxij. In xp̄i ḡ hūana natione honorati ſum⁹ ſup̄ oēm naturā. imo etiā ſup̄ āgelos ꝗ

de deo poſſumus dicē id qđ dicit iudas đ ioſep. Geñ. xxxvij. Caro eī ꝛ frat̄ nr̄ ē. Regē celi poſſum⁹ vocare frēm nr̄m. ħ nō poſſūt angeli. qꝛ ſic̄ dicit apl's ad hebꝛe. ij. Nuſq̄ȝ angelos apphendit ſed ſemē abꝛahe apphendit. Angelos id eſt angelicā naturā nō apphendit vt redimeret eā. Sed illā partē angeloꝝ q̄ peccādo de celo cecidit ippetuum dānari pmiſit. Sed apphendit ſemē abꝛahe. id eſt aſſūpſit naturā noſtrā i maria virgine q̄ erat de ſemine abꝛahe et vniuit nature ſue in vnitate perſone. Ita vt ipſe veracit̄ ſit de⁹ ꝛ hō et dei fili⁹ ꝛ hoīs. id ē filius virginis: et virgo maria ſoroꝛ nr̄a ſit veraciter mat̄ dei ꝛ mat̄ hoīs mater noſtri creatoꝛis ꝛ mr̄ nr̄i fr̄is. et p ꝯſequēs mater nr̄a. Unde anſelm⁹ dicit. O beata fiducia mater đi ē et mater noſtra. Et conuertit ſe ipm ad ipſam matrē dicens. Tu mater dei tu mater hoīs. tu mr̄ rei. tu mat̄ iudicis. tu cū ſis vtriuſq̄ȝ mater diſcoꝛdiā int̄ filios ſuſtinere nequis. Sic ergo patet qualit̄ ille q̄ erat deus noſter altiſſimus: factus ē fr̄ nr̄ dulciſſimus i ſua icarnatione vt afflictos

ↄfortaret. vt diſperſos ↄgregaret. vt abie ctos honoraret. Ita q̄ nos ſecure poſſim⁹ dicere de ip̄o illud i p̄ſ. xvij. Quis de⁹ pret dn̄m: aut q̄s de⁹ pret deū nr̄m: In ſequēti ſmone videbim⁹ de alijs. Rogem⁹ dei filiū dn̄m nr̄m vt det nobis gratiā ↄſuādi hono rez quē fecit nobis qn̄ humanitatē noſtrā ſociauit ſue diuinitati ita vt nō amittam⁹ eā per demeritū alicui⁹ peccati. ſ poſt mor tē poſſim⁹ eē coheredes regni ſui ip̄o p̄ſtā te cui ē honor ⁊ glia i ſecl'a ſeculoꝝ. Amen

Noſter. Sicut patuit i ſmōe [ſmo. vij. p̄cedenti q̄ dei fili⁹ dr̄ ſpecialit' de⁹ nr̄ qꝛ datus ē nobis a deo pr̄e. Et dr̄ nr̄ quatu or de cauſis. Primo qꝛ ipſe fact⁹ ē frat' nr̄ dulciſſim⁹ i ſua icarnatione. et de hoc viſū eſt ſup̄. [De dei eruditiōe.] Scd̄o dr̄ nr̄ qꝛ fact⁹ ē magr̄ nr̄ ꝟaciſſim⁹ i ſua ↄuerſatiōe qꝛ tota ei⁹ ↄuerſatio fuit noſtra inſtructio ꝓpt' hoc enī cōuerſat⁹ ē ip̄e inter nos ꝑ tri ginta et duos annos vt doceret nos qua liter debemus bene conuerſari et bene vi uere in hoc mundo vt bene viuendo et be ne cōuerſando poſſim⁹ ad et'nā vitā ꝑtigē.

Et eſt vera ſapiētia quā ipē ſicut verax magiſter noſ docuit et exēplo vite et verbo doctrine. Qꝛ ſicut dr̄ in actibus aplo⁊ pmo Cepit ieſus facere et docere. Que aūt ſit illa ſapiētia que docet bn̄ viuere: et bn̄ viuendo vitā eternā acquirere: oñdit beat⁹ auguſtin⁹ qui dicit. Inueniſti ſapiaꝫ ſi ṗo ris vite defleas pctā. ſi hui⁹ ſeculi ꝑuipendas deſideria. ſi eternam beatitudinē toto deſiderio concupiſcas: et ſi tibi ſapiūt ſingula ꝓut ſunt. Et notāter dicit ſingula prout ſunt. id eſt vt macula culpe ſit tibi amara. et bona eťna ſint tibi cara Ex hac auc̄te colligiť ꝙ vera ſapientia conſiſtit in tribus. id eſt in fuga pctōꝛū. in contēptu bonorum momentaneorū: et in appetitu bonorum eternorū. Et hec tria de⁹ noſter et magiſter noſter nos docuit ⁊ v̉bo et exemplo dum in mundo fuit. Fugam enim pcti docuit exemplo: qꝛ ſicut apl's petrus dicit. j. pe. ij. de ipō. Ipē eſt qui peccatū nō fecit: nec inuētus eſt dolus in ore eius Fugā peccati docuit etiā verbo qꝛ in oīb⁹ ſermonibus ſuis hortabatur peccatores pec

cata relinquere et ad veram penitentiam
ſe ꝯuertere. Math.iiij. Penitētiā inquit
agite: appꝛopiquabit vobis regnū celoꝝ.
Et alibi Lu.xiij. Niſi penitentiā egeritis
omnes peribitis. Et rurſū Luce v. Nō ve=
ni vocare iuſtos: ſed peccatoꝛes ad penitē
tiā. Et iteꝝ Luce.xv. Gaudiū eſt ange=
lis dei ſuꝑ vno pctōꝛe penitentiā agente.
Cōtēptum terrenoꝝ docuit ſimil'r exē=
plo: qꝛ in magna pauꝑtate naſci ꝛ viuere
et moꝛi voluit: ꝓut patet ꝑ totū ſeriē euā=
gelioꝝ: qꝛ natꝰ eſt de pauꝑe matre que nō
habuit tp̄e partus ſui vnde domū cōduce=
ret: nec veſtes quibus puerū ieſū inuolue
ret. Itē in pauꝑe loco.i.in publico p̄ſepio
qđ vocabat̄ diuerſoꝛiū: qꝛ ibi diuertebāt
ſua aīalia illi qui ad foꝛum veniebāt. Itē
pauꝑibꝰ pannis inuolutus et īter pauꝑe=
res beſtias.i.inter bouem ꝛ aſinū reclina
uit. De pauꝑtate aūt quā docuit viuendo.
dicebat ip̄e in euan. Math.viij. Vulpes
foueas habent: ꝛ volucres celi nidos: fili=
us aūt homīs non habet vbi caput ſuū re
clinet. Luce ix. De pauꝑtate quā docuit

moriendo. Interrogem⁹ euangeliū in quo
dicit᷑ ꝙ ip̄e fuit ſuſpenſus ⁊ mortu⁹ tot⁹ nu
dus in medio latronū: q2 diuiſerūt ſibi ve
ſtimēta ſua et ſuper veſtē ſuā miſerunt ſor
tem. Math. xxvij. Et ꝓpter hoc in ꝑſona
ſua dicit p̄s. lxxx. et vij. Pauper ſum ego ⁊
in laborib⁹ meis a iuuētute mea. Bn̄ ergo
docuit cōtēptū terrenoꝝ: exēplo et verbo
Unde ip̄e in euā. Math. v. dicit. Btī pau
peres ſpiritu qm̄ ip̄oꝝ eſt regnū celorum.
Itē diuiti petenti quo mō ipſe poſſet igre=
di viam ſapientie. reſpondit. ſi vis ꝑfect⁹
eſſe vade ⁊ vende omnia q̄ habes et da pau
peribus: et habebis theſaurum in celo: et
veni ⁊ ſequere me. Math. xix. Et dicitur
ibi ꝙ receſſit triſtis: erat enim habēs poſ=
ſeſſiones multas. Tūc dixit dn̄s diſcipl'is
ſuis ibidem. Amen dico vobis: quia diues
difficile intrabit in regnum celorum. Ite
rum dico vobis: facilius eſt intrare came
lum per foramen acus q̄ȝ diuitē itrare in
regnū celoꝝ. i. facilius aliū pctōrē ad pe=
nitentiā conuerti q̄ȝ diuitē acq̄rere regnū

dei: q2 vix poteſt eſſe q̄ non acquirat diui-
tias illicite: vel q̄ non amet immoderate
vel non expendat indebite. Per cameluz
enim q̄ eſt animal gibboſū et curuum: ſi-
gnificat̄ peccato2 qui habet co2 gibboſuz
et ad terrena inclinatū. Per fo2amen ac⁹
qđ artuz eſt ſig̃tur penitentia que eſt arta
via que ducit ad vitam. Luce. vi. Itez do-
cuit dn̄s contēptū terrenoꝝ cum dixit. ve
vobis diuites qui hic habetis conſolatio-
nem veſtram. Item qn̄ poſuit parabolam
de diuite et lazaro: quibus mo2ientib⁹: la
zaro in ſinu ab2ahe et in loco refrigerij re
cepto: diues ſepultus eſt in inferno. luce
xvi. Item qn̄ poſuit parabolam de alio di
uite qui dicebat aīe ſue: aīa mea mľta bo-
na habes repoſita in annos plurimos Lu
ce xij. Cui reſponſum eſt Stulte hac nocte
repetent aīam tuam a te: que autem para
ſti cuius erunt? Et hoc eſt ſcđm p2edictam
auto2itatē in quo conſiſtit vera ſapientia.
id eſt contēptus terreno2um. Tercium eſt
appetitus celeſtium et eterno2um quē eti
am docuit deus noſter et magiſter noſter

exemplo et verbo Math. xvij. Exemplo
qñ in monte thabor transſiguratus coraꝫ
diſcipulis oſtendit eis dotem claritatis q̄
erit in corporibus glorificatis: qm̄ facies
eius appuit clara ſicut ſol: et veſtimēta eiꝰ
facta ſūt alba ſicut nix. Math. ix. Itē re-
ſurgens a mortuis oſtendit eis dotē īpaſ-
ſibilitatis et immortalitatꝭ: qꝛ ſicut dicit
aplꝰs Ro. vi. xp̄s reſurgens a mortuis iā
non moritur: mors illi vltra non dn̄abiť.
Lu. vltimo. Itē qñ poſt reſurrectionē in-
trauit ad diſcipulos ianuis clauſis: oſten
dit eis dotem ſubtilitatis. Ioh. xx. Item
qñ videntibus aplꝭis in corpe et aīa aſcen-
dit in celum: oſtendit eis dotem agilitatꝭ.
Luce vltimo ⁊ actꝭ. j. Item erūt quatuor
dotes corpuꝫ glorificatoꝝ: quas oſtendit
dn̄s diſcipulis ſuis de facto in ſeipſo: vt
doceret eos appetitum eternorum. Docu
it etiam verbo cum dixit diſcipulis ſuis.
Math. xix. Vos qui ſecuti eſtis me ſede-
bitis ſuper ſedes duodecī. Et iteꝝ. Mat.
v. Beati eritꝭ cum maledixerint vobis ho
mines. Et iteꝝ. Lu. xij. Nolite timere pu-

ſillus grex: cõplacuit patri veſtro dare vobis regnũ. Sic ergo patet qualiter deus nr̃ et magiſter noſter docuit nos v̄bo et exẽplo veram ſapientiã que conſiſtit in his trib⁹ ſcilicet: in reſipiſcẽtia pctõrũ: in contẽptu terrenorum: et appetitu eternorum: que tria tãgunt in ſupradicta auctẽ. Auguſti. Inueniſti ſapientiã ſi prioris vite defleas pctã. Qꝫ aũt in his tribus conſiſtit vera ſapientia: patet rõne et auctẽ. Ratione ſic Rõne vera ſapientia eſt ſcire fugere ea que ſunt hmõi noxia et mortifera: certe ſic. qꝛ nihil eſt hmõi tam noxiũ et mortiferum q̃ȝ peccatum. qđ patet per Gregoriũ qui dicit in quadã collecta: qꝫ nulla nobis nocebit aduerſitas ſi nulla dñet iniq̄tas. i. nullũ peccatũ: ergo pctm̃ eſt hmõi noxium et nociuum Item qꝫ pctm̃ ſit hmõi mortiferum patet per apl'm ad Ro. vj. qui dicit. Stipendia pcti mors. Itẽ Ezech. pph̄a xviij. dicit. Aĩa q̄ peccauerit ipa morietur. Item dauid in ps. xxxiij. Mors pctõrũ peſſima. Item opus ſapiẽtis ẽ p̃cia reb⁹ iponere. i. ſcire apprcia-

ari res ſcdm valorē cuius ſūt. Et qꝛ momē tanea pui valoris ſūt: et eterna magni va loris ſunt. ſcdm phm in libro topicoꝝ qui dicit ꝙ magis ſunt appetenda bona diu- turni temporis ꝙ̄ bona pui tpis: cum oīa bona terrena ſint momētanea qꝛ in momē to perdunt: ꝛ bona celeſtia ſint eterna: qꝛ ab his qui habent ea non amittunt. Appa ret manifeſta ratione ꝙ vera ſapientia cō ſiſtit in cōtēptu terrenorum ꝛ appetitu ce leſtium bonorum. Item hoc idem poteſt probari autoritate Senece qui dicit. Si prudens fueris: tribus temporibus diſ- penſetur animus tuus. Pñtia ordina. Fu tura puide. Preterita recordare. qui eniz de preteritis nihil cogitat vitam pdit. qui autem futura non prouidet in omnia ma la incautus incidit. Ergo vera ſapientia eſt ſecundum Senecam recordari preteri ta. ordinare preſentia. et prouidere futu- ra. Igit vera ſapiētia ē in reb9 ſupdictis. Qd ptz ſic. Quia ad pteritoꝝ recordatio nem ſpectat penitentia pctōꝝ ad pñtiuz

ordinationem ſpectat contẽptus terreno
rũ ad futuroꝝ ꝓuiſionez ſpectat appetit⁹
eternoꝝ Et quia deus et dñs noſter ieſus
xp̃s docuit nos iſta tria verbo et exemplo
q̃diu conuerſatus eſt nobiſcum in noſtra
carne: ſecurius poſſumus dicere ꝙ ipſe ẽ
magiſter noſter veraciſſimus ⁊ ſapientiſſi
mus: ⁊ ꝙ ip̃e eſt ille deus noſter. de quo di
citur in baruth. iij. Prius hic in terris vi=
ſus eſt et cum hominibus conuerſatus eſt
Sequit̃ ibidẽ. Hic ẽ de⁹ noſter: et non eſti=
mabit̃ alius ad eum: hic adinuenit omnẽ
viã ſcientie. Et nota ꝙ bene dicit: adinue
nit. quia ante aduentum eius in carnem
via vere ſcĩe erat perdita. Omnes eĩ ſicut
animalia irrationabilia et inſenſata que
non cogitant niſi de eo q̃d vident. ita cogi
tabãt hoĩes tantum de p̃ſentibus: ⁊ nihil
aut paꝝ cogitabant de futuris: ⁊ hoc pro
ueniebat ex magno defectu ſapiẽtie. Vñ
dicit boeci⁹. Non ſufficit q̃d ante oculos ẽ
intueri: rerum exitus ꝓuidentia metitur
Sed venit deus noſter et magiſter noſter
ieſus xp̃s qui munduz excecatũ tenebris

malicie et ignorantie illuminauit virtute vite ſue et verbo ſapiētie ſue. quia ipſe eſt deus de quo dicit pſalmiſta ꝓo.cxlvj. Magnus dñs noſter et mag̃ virt⁹ eius et ſapiētie ei⁹ nō eſt numerus. Nota ꝙ ꝑmo ponit magna virtus ei⁹ ſcilicet in bñ viuēdo. qꝛ ſm augu. virtus eſt bona qualitas mentis id eſt bonitas mentis qua recte viuit̃ qua nemo male vtit̃. quā deus in nobis ſine nobis operat̃. Preponit ergo virtutē ſapientie. qꝛ virt⁹ reſpicit vitā ꝛ ſapiētia reſpicit doctrinā. Ad bonitatē aūt magiſtri primo requirit̃ bonitas vite ꝙ̃ doctrine. qꝛ ſicut dicit beatus grego. Cuius vita deſpicit̃ reſtat vt ei⁹ predicatio cōtēnat̃. Sequit̃. Et ſapientie eius non ē numerus. ſcȝ in cognoſcēdo et docendo. Cognoſcēdo ꝑterita pñtia et futura. et docendo vtilia. Bñ g̃ poterat mūdū illuiare et expellere tenebras ignorātie ī q̇ erat lumē innūerabilis ꝛ icōprehenſibilis ſapiētie. Faciam⁹ igr̃ ſm cōſiliū ꝓphete eſaye.ij.q̇ dicit. Venite ꝛ ābulem⁹ ī luīe dn̄i nr̄i. ſcilȝ pctā fugiēdo. tꝑalia ɔtēpnēdo. celeſtia appetēdo. Ad q̃ nos ꝑ-

ducat deus noſter qui viuit et regnat p in‑
finita ſecula ſeculoꝝ. Amen. [Ser. viij.
Oſter. Viſū eſt qualiter filiꝰ dei dicit
deꝰ noſter. qꝛ ipſe factꝰ eſt fratr noſter
dulciſſimus in ſua incarnatione: magiſter
noſter ſapientiſſimꝰ in ſua cōuerſatione
Tertio dico ꝙ ipſe eſt deus nr̄ qꝛ fuit pugil
nr̄ fortiſſimus in ſua paſſione. [ꝙ xp̄us fu‑
it pugil noſter fortiſſimꝰ.] Detinebat eī
diabolus oēs patres noſtros ⁊ oēs electos
qui trāſierāt ab hoc ſeculo a pricipio mun‑
di vſqꝫ ad aduentū xp̄i captiuos in carce‑
re inferni Non in illa pte inferni īferioris
in q̄ erāt eternalit dānati ſed in quodā lo‑
co īferni ſupioris q̄ dicebat limbꝰ. Et ad
illū limbū erāt in carcere ōs q̄ naſcituri e‑
rant de ſtirpe adā obligati ppt peccatum
pmi hoīs niſi aliqs veniret q̄ p nobis pug̃
ret ꝯ diabolū et ipm ſuperaret et clauſtruꝫ
eiꝰ frangeret et illos q̄ ibi tenebant in ca‑
ptiuitate reduceret. Et hoc fecit dn̄s ieſus
xp̄us pugil noſter fortiſſimus q̄ venit ī hūc
mūdū ad faciendū iſtud duellū quia totꝰ
vite eius decurſus nō fuit niſi quidā cum

antiquo hoste cõflict⁹. Quicq̃d ei fecit in hoc mũdo naſcẽdo viuẽdo moriendo: totũ fuit pug̃ cũ diabolo. Fuit enĩ duellũ ĩchoatũ in preſepio et t̃minatũ in crucis patibulo. Et eiſdem temptationibus in quib⁹ ſuperauerat primum hominem diabolus ſuperatus fuit per ſecunduz hominem. id eſt per chriſtuz. Superauit enim diabolus hominez primũ per gulam quando pomum vetituz comedit. Et chriſtus ſuperauit eum per abſtinentiam et penitentiam In qua a die natiuitatis vſq3 ad diez mortis vixit. Et quia primus homo peccauerat in fructu vetite arboris xp̃s ſuperauit in arbore crucꝭ ĩ q̃ guſtauit morſellũ amare mortis et cibũ aceti et fellis. Itẽ ſuperauit diabol⁹ adã p ſupbiã qñ eſſe ſimilis deo voluit. et pugil nr̃ ſupauit diabolũ p hũilitatẽ ⁊ vilitatẽ maximã ĩ q̃ nat⁹ ẽ ⁊ vixit et obijt. Itẽ ſuperat⁹ ẽ adã a diabolo p auariciam quando ſciam boni et mali concupiuit. Et diabolus ſuperatus eſt a xp̃o per paupertatem voluntariam in qua fuit ſẽper in natiuitate et in vita et in morte.

Sic ergo patet q vita xp̄i ī hoc mūdo nō fuit
niſi pugna cū diabolo. Finis aūt huius
pugne fuit in cruce in q̄ q̄ſi brachio ad bra
chiū luctatus ē xp̄s ꝯ diabolū. Diabol⁹ āt
ante iſtā luctā duo brachia habebat quib⁹
humanū genus expugn̄bat. Unū brachiū
erat poteſtas quā diabolus habebat trahē
di ſctōs ad limbū et hoc brachiū xp̄s oīno
ſibi abſtulit. qꝛ ex q̄ xp̄s ī cruce mortu⁹ fuit
diabolus nullū morientē ī bono ꝓpoſito ꝛ
ſine peccato mortali ad īfernū vel ad libū
trahē potuit. Aliud brachiū diaboli erat
poteſtas p̄cipitandi ī pctm̄. Et xp̄us iſtud
brachiū nō oīno ei abſtulit. vt haberemus
occaſionē pugne et victoriā ꝓ mercede co-
rone. ſed tamen iſtud brachium xp̄us ita ſi-
bi debilitauit q ipſe ex tūc nullū niſi ſpon-
taneū ad peccatū mortale trahere potuit.
Quod patet ſic. Duobus modis impelle-
bat diabolus hominē in peccatum. id eſt
per occultas et interiores temptationes ꝛ
per manifeſtas et exteriores tribulatiōes.
Sed xp̄us per predicationem ſuā et ſuorū
apoſtolorū ac eorū ſequaciū. ita reuelauit

ꝛ notas fecit fraudulentas temptationes et verſucias diaboli.ꝙ quilibet niſi negligens ſit ſue ſalutis faciliꝰ poteſt cauere ab eius deceptione. Itez per exēplū ſue bone patiētie et ſuoꝝ martyꝝ et per promiſſionez eterne corone ita aīauit nos et confortauit ad ſuſtinenda huius mūdi aduerſa ꝙ ſancti viri plus gaudent ꝙ̄ doleant in huius mūdi aduerſitatibꝰ.et plꝰ volūt oīa aduerſa pati ꝙ̄ cōſentire in delectatione vniꝰ peccati mortalis. Ita ergo debilitauit xp̄us pugil noſter noſtrū malignū hoſtem ꝙ de ip̄o dicit ambroſi.Debilis eſt hoſtis qui nō vincit niſi volētez. Dico ꝗ̄ ꝙ deus noſter factꝰ ē pugil noſter fortiſſimꝰ Fortis enī fuit qui fortem hoſtez ſupauit. de quo diciꝰ in iob.xlj. Non ē poteſtas ſup terrā ꝗ̄ cōpareꝰ ei qui factꝰ eſt vt nullū timeret.Fortior fuit quia nō ī maieſtate ſua ꝫ in īfirmitate ſua eſt aggreſſꝰ cū ipſo .occꝰ tata enī diuinitate ſua per infirmitatē carnis ſue quam morti expoſuit:mortē et diabolum qui habebat mortis imperiū deuicit.ſicē nos canimꝰ ī prephōne miſſe paſcha

lis. Qui mortem noſtram moriēdo deſtru
xit et vitam reſurgendo reparauit. Mor=
tu⁹ eſt ei ex infirmitate humanitatis: et re
ſurrexit ex potētia diuinitatis. Et patuit
ꝙ verū eſt illud quod dicit apl'us.j. coꝝ.j.
Quod infirmū eſt dei fortius eſt hoīb⁹ oī=
bus. In morte et paſſione quando ip̄e con
fligebat cū diabolo in baculo crucꝫ cornu
to abſcōdita fuit ſua fortitudo. ſed ī reſur
rectione manifeſta fuit. Et hoc duellū pre
uidit abacuth ꝓpheta quando ait. iij. ca.
Cornua in manib⁹ eius ibi abſcondita eſt
fortitudo eius. ante faciem eius ibit mors
egredietur diabolus ante pedes eius. No
ta ꝙ dicit cornua in manibus ei⁹. Faciens
figurā que dicit̄ ipalage. id eſt cōuerſio ſer
monis. ſic enī. manus in cornibus crucis.
Sed ad oñdendū ꝙ non patiebat̄ inuitus
ſed ſpontaneus. dicit cornua ī manib⁹ ei⁹
quia in manibus. id eſt in potentia et vo=
luntate eius fuit vt aſſumeret cornua cru=
cis. id eſt vt crucifigeretur vel non crucifi=
geretur. Sequitur. Ibi abſcondita eſt for=
titudo eius. Nōne bene abſcōdita erat ei⁹

fortitudo quando ille qui totum munduz poterat ī vno nutu ſubuertere permiſit ſe interfici tam vili et tam horribili morte:⁊ tamē ante faciē eius ibit mors.qꝛ ante cō‑ſpectū eius poſt mortē ad inferos deſcēdē‑tis:mors id eſt diabolus qui ē auctor mor‑tis fugit. quia illud magnū dñiū quod in mundo habebat perdidit. Fuit ergo fortꝭ qui fortē vicit.Fortior quia nō in maieſta‑te ſua ſed in īfirmitate ſua debellauit. For‑tiſſimꝰ vero fuit.qꝛ non ſolū fortē vicit nec ſolū in infirmitate ſua cōgreſſus fuit .ſ; eti‑am domū eius fregit et captiuos quos de‑tinebat eripuit.et ſecū in hereditatē cele‑ſtis regni introduxit. et hoc totū fecit per illam benedictam hoſtiam carnis ſue quā pro nobis in cruce obtulit: de qua nos re‑gratiantes ei canimus hunc hymnum.
O vere digna hoſtia per quam fracta ſunt tarthara. redempta plebs captiuata re‑dit ad vite premia. Cum rex ille fortiſſi‑mus mortis confractis viribꝰ:pede cōcul‑cās tarthara ſoluit a pena miſeros. Tunc

adimpletuz eſt in noſtro fortiſſimo pugile
id quod domin⁹ dicit in euangelio Luce.
xi.capitu. Dum fortis armatus cuſtodit
atriuz ſuum in pace ſunt omnia que poſſi=
det.ſi autem fortior illo ſuperuenerit et vi
cerit eum: vniuerſa arma eius auferet: in
quibus confidebat et ſpolia eius diripiet.
Ante aduẽtũ chriſti fortis armatus atri=
um ſuum cuſtodiebat. quia in cordib⁹ pec
catoruz quaſi domin⁹ in atrio ſuo habita=
bat et erat armatus: quia varijs deceptio
nibus cauebat ne recederet a ſeruitio ei⁹.
In pace erant que poſſidebat. quia nullo
contradicente animas iuſtoꝝ in limbo de
tinebat. Sed fortior illo ſuperueniens vi=
cit eum. quando xp̄us in duello crucis ip=
ſuz ſuperauit. Arma eius abſtulit quia po
teſtatem trahendi ſanctos ad limbum ſibi
abſtulit: et poteſtatẽ precipitandi in pec=
catũ ita eneruauit vt nullũ poſſit in pec=
catũ trahere niſi ſit valde negligens ſalu=
tis ſue. Spolia eius diripuit quando ifer=
nũ fregit ⁊ ſanctos q̄ ibi tenebant̃ captiui
ab initio mundi ſecum in palaciũ celeſtiſ

glīe introduxit: qñ angeli occurrentes ei quaſi redeunti de conflictu cum triũpho clamabãt.p̃s.xxiij.Quis eſt iſte rex glīe: Et reſpõdet eis. Dñs fortis et potẽs dñs potens in p̃lio.Et iterum dñs virtutũ ip̃e eſt rex glīe.Et bene dicit dñs virutũ.i.victoriaꝝ: qꝛ non ſolum diabolum vicit: ſed etiam omnibus fidelibus ſuis virtutez ei vincendi tribuit: et inſtrumẽta cũ eo confligendi eis reliquit. Inſtrumẽta enī qb⁹ xp̃s vicit diabolũ fuerũt. Crux ī qua xp̃s ſuſpenſus fuit.paſſio quã in eadem cruce ſuſtinuit.et corpus et ſanguis quem ꝓ nobis in cruce obtulit Qui ergo īpugnatur a diabolo aliqua tentatione: accipiat hec eadem inſtrumẽta: habeat ſignum crucis in fronte: habeat memoriam paſſionis et mortis dñice in corde: habeat ſacramentum altaris in quo veraciter continet corpus et ſanguis dñi in quotidiana imo in continua deuotione et affectione et veneratione.Et ſi habet iſta tria: faciliter poterit a ſe malignum hoſtem fugare: dummodo velit xp̄i ſeruus et miles eſſe: ita vt

credat eum fide vera ⁊ faciendo opera bo
na: caueat ab eius offenſa. Dyabolus
enim ſuperbiſſimus q̄ꝫ cito videt in aliquo
loco ſigna et vexilla quibus xp̄s reporta=
uit victoriā ab ipſo: ſtatim vertitur in fu=
gam. Et ꝓpter hoc homī timenti diabolū
conſulit dn̄s in Cantic. viij. dicens Pone
me vt ſignaculum ſuper coꝛ tuum. Itē in
Trenis. iij. Thau. Dabis eis ſcutū coꝛdiſ
laboꝛem tuum. Thau. eſt figura hebꝛea q̄
habet tria bꝛachia ſicut crux habuit. In
p̄ncipio anteq̄ꝫ quartum bꝛachium adde=
ret̄ ꝓ ſcribendo titulo: et ſignat xp̄m ī cru
ce ſuſpenſum: cuius laboꝛ in cruce eſt ſcu
tum coꝛdis humani: pꝛo ſuperanda omni
tēptatione: qꝛ ſcd̄m qd̄ dicūt ſctī: ſi paſſio
xp̄i ad memoꝛiam reducit̄: non eſt tā g̃ue
pondus qd̄ non equo animo tolleretur.

Ql ſignum crucis fugat diabolum]

Qualiter ſignum crucis fugat diaboluꝫ.
patet exemplum in beata Juſtina q̄ erat
quedam virgo ſanctiſſima in ciuitate anti
ochie: quā q̄dā iuuēis non valens terroꝛi
bus vel blandicijs ad amoꝛem ſuum alli=

cere. venit ad Cyprianum incantatorem qui precepit demonibus vt animum puelle inclinarent ad voluntatem iuuenis illius. Demones autem ad perſuadendū veniebant ad eam: modo in ſpecie nutricis ſue: modo in ſpecie matris ſue: ſed quam cito de conſenſu iuuenis ei mentionem faciebant. ipſa faciebat ſignum crucis: ⁊ demones ſtatim fugientes coram ipſa euaneſcebāt. Multa alia poſſent poni exempla de iſta materia. Sic ergo patet quo modo deus noſter factus eſt pugil noſter fortis: fortem hoſtem ſuperando: fortior cum ipſo in noſtra infirmitate cōgrediendo: fortiſſimus clauſtra eius frangendo: et illos quos detinebat captos liberando ſed pluſq̄ȝ fortiſſimus omnibus fidelibus ſuis virtutem ſuperandi eum tribuendo: et inſtrumenta cum eo confligendi eis relinquēdo.i.ſignū crucis memoriā ſue paſſionis et ſacramētū altarꝫ qđ eſt cōtētiuū ſui corporis ⁊ ſanguis Ergo hic ē deus nr̄ qui fact⁹ eſt pugil noſter et ꝓtector noſter

ſcdm illud ps.lxxxiiij. Protector nr aſpice deus et reſpice in faciē xpi tui.i.cuiuſlibet xpiani. Itē ps.xlv.deus noſter refugium et virtus. Revera hic eſt ille de⁹noſter q̄ inuocabant ſtrenui bellatores machabei qn̄ dicebāt. Da pacem dn̄e in diebus noſtris qꝛ non eſt ali⁹qui pugnet ꝑ nobis niſi tu deus noſter. Sic ergo patet qualiter xps qui erat de⁹noſter factus eſt pugil nr fortiſſimus in ſua paſſione. De quarto dicemus in ſequēti ſermone. Rogem⁹dn̄z deū nr̄m et pugillē nr̄m: vt det nobis ita portare ſignū crucis ſue in fronte noſtra et memoriā ſue paſſionis in corde: ⁊ habere ſacramentū ſui corpis et ſanguinis in cōtinua deuotione et veneratione: vt per illa tria poſſimus de diabolo triūphare: ⁊ poſt triumphum coronam paradiſi percipere Amen. Sermo.ix.

Oſter. In pcedenti ſermone dixim⁹ qualiter deus noſter factus eſt pugil noſter in ſua paſſione. Modo videbimus qualiter ipe facturus eſt iudex noſter i vltima ratione. Sic eniz dicit Eſay. xxxiij.

Dominuſ iudex noſter. dn̄s legifer noſter dn̄s rex noſter ipē veniet et ſaluabit nos. Qualiter autē veniet: oſtendit ꝓpha dd̄. ps̄. xlix. cū dicit. De⁹ nr̄ manifeſte veniet et non ſilebit. ignis in cōſpectu ei⁹ exardeſcet: et in circuitu ei⁹ tēpeſtas valida] De die iudicij. Nota ꝙ dicit manifeſte veniet qꝛ in p̄mo aduentu. i. qn̄ venit in carnē venit quaſi occulte et paucis ſcientibus aduentū eius. vtpote gabriele archāgelo et beata maria et ioſeph et paſtorib⁹ et regibus. Sed in ſcd̄o aduentu qn̄ veniet ad iudicium tunc veniet manifeſte: angelis et oībus ſanctis comitantibus ⁊ oībus nationib⁹. i. xp̄ianis: iudeis: paganis: ⁊ alijs p̄ntibus: ſicut ꝓmiſit per ꝓpha ʒ ſopho iij. dicentem. Expecta me in die reſurrectionis mee in futurum: qꝛ iudiciū meuʒ erit cū gentib⁹ vt cōgregē gentes et colligam regna. Primus aduentus fuit in magna humilitate. ſecūd⁹ erit ī poteſtate magna et maieſtate. In p̄mo fuit inuolut⁹ in pannoꝝ vilitate. In ſcd̄o indutus erit luminoſa immortalitate. In p̄mo inclinatus

fuit in preſepio. In ſecundo apparebit ſu
per valle ioſaphat in aere: in tam ſublimi
loco q̄ videri poterit ab omni mũdo. Vñ
ergo dicit manifeſte veniet. Sequit. Et
nõ ſilebit. verũ eſt: ſed ita alte clamabit: q̄
totus mund⁹ audiet: ⁊ viuentes et mortui.
Scdm̃ illud euã. Joh. v. Mortui q̄ in mo
numentis ſunt audiẽt vocem filij dei: et q̄
audierint viuent Et ꝓpter illius voc̃ emi
nẽtiã: vocat eã apl's tubã. j. Cor. xv. Ca
net ei tuba ⁊ mortui qui in xp̄o ſunt reſur
gent p̄mi. Illam vocem terribilem et ma-
gnificam timebat btũs Hieronim⁹ qui di
cebat Siue comedo ſiue bibo: ſiue aliquid
aliud facio: ſemper videt ſonare ĩ aurib⁹
meis illa vox terribilis. Surgite mortui
venite ad iudicium. Sequit. Ignis in
conſpectu eius exardeſcet. Sine dubio h
eſt ignis q̄ p̄cedet faciez iudicis: qui cõbu
ret et renouabit et purgabit totam exteri
orẽ figuraz huius mũdi: et aſcẽdet tantũ
q̄tũ aſcenderunt aque tẽpore diluuij: tũc
ei facta fuit purgatio mũdi ꝑ aquã: ſz tp̄e
extremi iudicij fiet per flammam. Et ille

ignis: bonis qui tunc inuenientur viui: erit purgatorius: malis autem erit initium eterni cruciatus ſicut dicitur in. ps. lxxxxvj. Ignis ante ipſum precedet ꝛ inflammabit in circuitu inimicos eius. Vidimus qualiter deꝰ noſter et iudex noſter in die generalis reſurrectiōis venturus eſt ad iudicandū: modo videamꝰ de forma et modo iudicandi. Eſt sciēdum ꝙ ſicut nos videmus in iudicijs pncipū terrenoꝝ vl' ꝑlatorū eccl'iaſticorū: in illo iudicio erūt diuerſe pſone: ꝛ ibi iudex ꝛ aſſeſſores: ꝛ iudicandi peccatores: ꝛ accuſatores ꝛ teſtes ꝛ auditis accuſatiōibus ꝛ teſtibꝰ: fiet ſententie diffinitiue, pmulgatio: bonoꝝ abſolutio et remuneratio: et maloꝝ condēnatio et incarceratio. Primo dico ꝙ ibi perſona iudicis. i. dñs noſter id eſt ieſus xp̄s cui pater dedit iudiciariam poteſtatē: ſm qđ ipſe dicit in euange. Joh. v. Pater iudiciū omne dedit filio. Judicabit autē ī natura hūana. in illa ſcꝫ natura ī q̄ ipſe iudicatꝰ fuit iniuſte ad mortē corā facie pilati pro ſalute totius mundi. In eadem ipſe

apparebit in die vltime rõnis iudex toti⁹ mundi. Et hoc eſt q ipe dicit in euã. Joh. v. Sicut enim pater vitam habet in ſemet ipſo: ſic dedit et filio vitã habere in ſemet ipſo. et poteſtatem dedit ei et iudicium facere qꝛ filius homĩs eſt. i. tantum humiliauit ſe q dignatus eſt homo fieri ⁊ in humilitate noſtra ad ignominioſũ crucis iudicari ſupplicium. ideo tantuꝫ exaltabit̃ in die iudicij q in eadem forma in qua ĩiuſte iudicatus eſt: fiet iudex totius mundi Et hoc cognouerat Job. xix. per ſpm̃ ſanctũ qñ dicebat. Scio enim q redẽptoꝛ me⁹ viuit: ⁊ in nouiſſimo die de terra ſurrectur⁹ ſum: et rurſum circundaboꝛ pelle mea: et in carne mea videbo deum ſaluatoꝛẽ meũ Dicunt enim ſancti q ſigna et inſtrumenta paſſionis ſue erũt p̃ſentia: et ſuper claritatem ſolis lucẽtia: et cycatrices vulnerum ĩ ſuo coꝛpoꝛe. i. in manibus ⁊ pedib⁹ et latere: et crux claui et lãcea: et illa que illata ſũt ei a peccatoꝛib⁹ ad penã et ignominiã: vertentur tunc ei ad maximã gloriam. Aſſeſſoꝛes vero erunt ibi ſcti apl'i

et ſequaces eoꝝ. id eſt perfecti viri qui ſecuti ſunt vitam xp̄i et apl'oꝝ oīa relinquēdo. et in pauptate et caſtitate et obediētia viuendo. Iſti erūt aſſeſſores iudicis ꝛ iudicabūt cū ipſo. non ꝑferendo ſentētiā ſed ſedendo ad iudicis dexteram. et approbādo et laudando iuſtā ſententiā. quia cōmunē ſtatū iuſtoꝝ tranſcenderūt viuendo. ꝓpter hoc ꝙ ſeruauerūt non ſoluꝫ precepta que ſūt neceſſitatis: ſed etiā conſilia q̄ ſūt ſupererogationis. Ideo ſpecialē honorem habebūt in iudicio. quia ipſi iudicabunt cum xp̄o ſm quod ipſe promiſit eis in euā. mathei. xix. dicens. In regeneratione cuꝫ ſederit filius hoīs ī ſede maieſtatis ſue: ſedebitis et vos ſuper ſedes. xij. iudicantes xij. tribus iſrael. Ibi dicit gloſa ꝙ per ſedes xij. intelligit̃ vniuerſitas iudicandoꝝ. Illi ergo qui ſecuti ſunt vitā xp̄i et apl'orū. ꝛ qui reliquerūt oīa propt̃ amorē xp̄i et predicationē euangelij illi inq̄ꝫ iudicabūt alij iudicabunt̃. Iſti ſunt ſenatores terre de q̄bus dicit̃ in eſaya. iij. Dn̄s ad iudiciū veniet cum ſenatoribus terre. Iudicandi ů

ſunt oẽs boni et mali oues et edi. Sic eniꝫ dr̄ i euangc. mathei. xxv. Cū venerit filiꝰ hominis in maieſtate ſua et angeli eiꝰ cuꝫ eo tunc ſedebit in ſede maieſtatis ſue et cō gregabunt̄ ante eū oẽs gentes: et ſeparabit eos ab inuiceꝫ: ſicut paſtoꝛ ſegregat oues ab edis. et ſtatuet quidem oues a dextris edos aūt a ſiniſtris. Per oues q̄ ponentur a dextris in quibus nichil eſt ĩfructuoſū. quia ouis eſt animal ſimplex ⁊ immolaticiū. intelligūtur boni qui tempus ſuum fructuoſe expenderūt et ſimplicit̄ ſine fraude vixerūt et coꝛpus ſuuꝫ in dei ſ̄uitio ĩmolauerunt. Iſti iudicabuntur ad recipiendū eternaꝫ vitam. pꝛopter hoc ꝙ deum ſuper oĩa dilexerūt et pꝛecepta eius ſeruauerūt. et ab eius offēſa ꝓpoſſe ſuo cauerūt: et pꝛopter hoc ꝙ pꝛoximis nō inuiderunt. ſed pauperibus cōpaſſi ſūt et mĩe opera fecerūt. pꝛopter hoc ꝙ nulli malū ꝓ malo reddiderūt. et pꝛopter hoc ꝙ in pꝛoſperitatibus non ſuperbierūt. nec i aduerſitatibus deſperauerūt vel murmurauert̄ aut blaſphemauerūt. pꝛopter hoc ꝙ coꝛpꝰ

ſuuz mūde cuſtodierūt. temporalia cōtē-pſerunt. eternā vitam ſemper deſiderauerūt et alios ad deſiderandū verbis et exē plis ꝑpoſſe ſuo accenderūt. ꝓpter hec ⁊ alia bona que iſti fecerunt in vita ſua ipi iudicabunt ad bonū ſuum. id eſt vt habeant illud quod deſiderauerūt ſemper. Sicut ſcriptū eſt prouerbiorū. x. Deſideriū iuſti dabit ei. Quid eſt deſiderium: Dicit alibi ꝓuer. xj. Deſideriū iuſti oē bonum. Quid eſt omne bonū: Deus qui eſt vnū ſolum ⁊ verū bonū. et ſolus poteſt ſatiare et iplere cor humanū. Iſte erit merces iuſtoruz ſm quod dn̄s ad abraham. Geneſis. xv. Noli tiere ego protector tu⁹ſū et merces tua magna nimis. Magna enī merces erit deus iuſtis. q2 libabit eos a pn̄ti miſia. Maior q2 libabit eos a dānatiōe ꝑpetua. Maxia q2 glificatos in corpe ⁊ aīa ꝑducet eos ad gaudia eterna. Per edos autē q̄ ponent a ſiniſtris intelliguntur reprobi qui ſicut fetidi ſeparabuntur a grege dn̄i ad mortem eternā. et hoc quia deū non dilexerūt nec mandata eius cuſtodierūt. ſed dū vixerūt

tempus male viuendo perdiderũt. qꝛ ĩpu gnauerunt eũ et ſanguinem eius cõculca= uerũt et mortez eius q̃tum in eis eſt itera= uerũt dũ aĩas ſuas ſua morte redemptas peccato expoſuerũt. ꝁz id quod apl's dicit Ad hebreos. vj. Rurſũ crucifigẽtes filium dei et ſanguinẽ eius oſtentui habẽtes. Itẽ quia ꝓximis inuiderũt ⁊ perſecuti ſũt pau peribus et afflictis miſereri nõ voluerunt Item qꝛ corpus ſuũ et aĩaz turpitudini ex poſuerũt. et in proſperitatib⁹ ſuperbierũt et in aduerſitatibus deſpauerũt ⁊ murmu rauerũt et blaſphemauerũt. et de ſpũali= bus et eternis nihil cogitauerũt. ſed totũ cor in terra fixũ habuerũt et cõtempſerũt eternã vitam. quia nõ ſeruauerũt ordinez viuendi nec timuerũt iudicia dei. iõ ibũt in terram tenebroſã et opertã mortis cali= gine. vbi vmbra mortis et nullus ordo ſz ſempiternus horror inhabitat. Job. x. In vitis patrũ legit' Exẽplũ de humilitate. ꝙ ad q̃dã ſenem adductus eſt demoniac⁹ vt curaretur ab eo. Senex ait exi de factura dei. Reſpondit demõ. anteq̃ exeã dic mihi

qui ſunt agni et q̄ ſunt edi. Reſpondit ſe-
nex.edi tales ſūt ſicut ego.ſed agnos deuſ
ſcit.Tunc demon exit de homine illo cla-
mantem q̄ hāc humilitatē ferre neq̄t. Sic
ergo patet q̄ ſunt iudicandi q2 omnes bōi
et mali ſm quod p̄uidit beatus iohannes
apl'us in apoca.j.qn̄ dixit. Ecce veniet in
nubibus et videbit oīs ocul9 et q̄ eū pupu
gerūt. Per nubes intelligunt̄ ſcti q̄ fuert̄
a terra eleuati q2 eoꝝ conuerſatio in celis
erat qui pleni roꝛe mīe et pluuia doctrine
et oꝛationib9 ſuis tēperauerūt nobis ardo
rem ſolis iuſticie. id eſt vindictam offenſe
diuine Per illos q̄ pupugerūt intelligunt̄
oēs mali ſeu gētiles aut iudei vel mali xp̄i
ani.quia pupugerūt euz iudei ei dū viue-
ret inſidiando et moꝛtē eius impetrando.
Pupugerūt eū gentiles ip̄m flagellando
crucifigēdo et occidendo. Pupugerūt euz
falſi xp̄iani male viuendo ꝛ moꝛtē eius vt
ſup̄ dictū eſt q̄ꝫtū i eis eſt iterādo. Sicut ei
dicit beatus bernardus in perſona xp̄i. O
homo ſerua ſalutez tuā ego pꝛo illa moꝛtu
us ſum.ſi illā peccando amiſeris ego iterū

mori non poſſũ.ſed nolo vt tu mihi iniuri-
az facias.quia ſi ſalutẽ tuaz mea tibi mor
te reſtitutam iterũ peccando amiſeris q̃z-
tum in te eſt:iterũ crucifigi me: iteruz me
mori cõpellis. Accuſatores autez in illo
iudicio erunt. Primo ipſe deus ſz quod ip
ſe dicit in p̃o.xlix. Arguã te et ſtatuaz con-
tra faciem tuã.hoc dicit̃ propter edos qui
erunt a ſiniſtris quos ipſe accuſabit dicẽs
Eſuriui et non dediſtis michi manducare
ſitiui et non dediſtis michi bibere.hoſpes
erã et non collegiſtis me. nudus et in car-
cere et nõ veniſtis ad me. Et ipi dicent. ma
thei.xxv. Domĩe quando nõ fecimus hec
tibi: Et dominus reſpõdebit. Quotiens
non feciſtis hec vni ex minimis meis: nec
michi feciſtis. Oues vero que erũt a dex-
tris ipſe excuſabit dicẽs.mathe.xxv. Eſu
riui et dediſtis michi manducare. ſitiui et
dediſtis mihi bibere.hoſpes fui et collegi-
ſtis me. nudus fui et veſtiſtis me. infirmꝰ
et in carcere et viſitaſtis me cum effectu.
Secundo accuſabit totus mundus.quia
cum deus omnes creaturas dederit ad ſer

uiendu; homini homo miſer omnibus ab
utitur in contumeliam dei et offenſo dño
offenditur omnis familia et offenſo crea=
tore offenditur omnis creatura. Ideo ī die
iudicij clamabit omnis mūdus cōtra pec=
catores ad iudicādū offenſa; dei. ſ; quod
ſcriptum eſt Sapien. v. Pugnabit pro eo
omnis orbis terrarū cōtra inſenſatos.
Tertio accuſabit ꝓpria conſcientia hoīe;
virtute enī libri vite. id eſt xp̄i qui ibi erit
preſens fiet vt quilibet legat in libro cōſci
entie ſue et in cōſcientijs alioꝝ oīm. bōa et
mala que ipſi vel alij cogitauerūt aut dixe
runt ſeu fecerunt ex quo ſenſum et diſcre=
tionem naturalem habuerunt. Et hoc eſt
quod ſcribitur danielis vij vbi dicitur. an
tiquus dieru; ſedit et libri vite aperti ſūt
et liber alius apertus eſt qui eſt liber vite
et iudicati ſunt mortui ex his que in libris
ſcripta erāt. Danieli ſeptimo capi. Quar
to accuſabūt peccatorem īfinita demonia
que dicent iudici. Redde nobis hunc iu=
ſte iudex. tuus eſt per facturam. ſed ſpon=
tanee fecit ſe noſtrū per culpā q2 nobis vo

luit ſeruire et tibi noluit obedire. Et ideo
diabolus in apoca.xij.vocatur accuſator.
Proiectus eſt iquit accuſator fratrum no=
ſtrorū q̄ accuſabat illos añ conſpectū dei
die ac nocte. Teſtes aūt erunt in illo iu=
dicio.de⁹ et angelus et vniuſcuiuſcūꝙ o=
pus propriuꝫ.Deus inq̄ꝫ erit teſtis quia ip
ſe vidit omnia que cogitamus aut dicim⁹
vel facim⁹ bona et mala:et nichil poſſum⁹
ſibi abſcondere. Propter quod dicit apl's
ad galatas.vj. Nolite errare deus non ir=
ridetur.homies enim vident ea que patēt
deus aūt intuetur cor.Et beatus ambroſi
us ait.Speculator aſtat deſuper q̄ nos om
nib⁹ diebus actuſꝙ noſtros a luce prima ī
veſperū reſpicit et conſiderat.Item boeti
us de cōſolatiōe philoſophie. Magna no
bis ſi diſſimulare nolum⁹ indicta eſt probi
tatis neceſſitas cum cuncta agamus ante
oculos iudicis cuncta cernentis. Et ip=
ſe dominus dicit per ieremiaꝫ prophetaꝫ
Ego ſū iudex et teſtis. Jeremie.xxix. No=
ta ꝙ magnū periculuꝫ eſt in iudiciali exa=
mine habere ꝯ ſe iudicē et teſtem. Scōus

teſtis erit angelus qui datus eſt nobis ad
cuſtodiam: ⁊ qui ſemper eſt pn̄s nobis in
oībus tp̄ibus et in oībus locis: et cōſcius
noſtre cogitationis locutionis et actiōis.
Et ideo pn̄tiaꝫ eius deberemus erubeſce
re quotiens volumꝰ aliq̄d turpe cogitare:
aut dicere vel facere. Propt̄ qđ dicit btūs
B. In quouis angulo: in quouis diuerſo-
rio reuerentiā exibe āgelo tuo: vt non au-
deaſ eo pn̄te facere qđ me pn̄te facere non
auderes Tertius teſtis ꝯtra pctōꝛē erit
ꝓpꝛiū opus ſuum. Tūc enī dicēt vnicuiq̄ꝫ
pctōꝛi opa ſua ꝓpꝛia mala: et clamabunt
ei voce magna ī aure cōſcientie. tu nos fe
ciſti: opa tua ſumꝰ: nō te derelinquemus:
ſed tecum ad ſuppliciū pgemꝰ. De hoc di
cit Innocētius iij. in libꝛo de miſeria ꝯdi-
tionis humane. O q̄ꝫtus pudoꝛ: q̄ꝫta cōfu
ſio erit pctōꝛibꝰ cū eoꝝ pctā nephandiſſi-
ma cūctis erunt liquido manifeſta. ⁊ p̄s.
xxxj. Beati quoꝝ remiſſe ſūt iniquitates
⁊ quoꝝ tecta ſunt peccata. Illoꝝ tecta ſūt
pctā qui ea veraciter ꝯfeſſi ſūt: et peniten
tiam cōdignam ꝑ eis fecerūt. Sꝫ quo mō

ſunt tecta:' dico ꝙ ſunt tecta deo: quia nō
poteſt propter ipſa hominē condemnare.
tecta ſunt diabolo: quia non poteſt de eis
hominem accuſare. tecta ſunt angelo: q̃a
non p̄t de eis ꝯtra hoīem teſtimoniū ꝓhi=
bere. tecta ſunt homini: qꝛ ex quo veracit̃
ꝯfeſſus eſt ea: ꝛ fecit vel facere ꝓponit pe=
nitentiā ſibi iniūctā: nō debet eū de his ſi
cut de re cōdēnabili vlteriꝰ ꝯſciētia remor
dere. Sic ergo patet qui erunt in illo iudi
cio accuſatores et teſtes. Igit̃ facta accu=
ſatione vel excuſatione et recepta teſtium
ꝓbatione: ſequit̃ ſentētie diffinitiue irre=
uocabilis ꝓmulgatio. Et his qui a dext̃s
erīt dic3. mat. xxv. Ueīte bn̄dicti p̄rismei
ꝑcipite regnū q̄d vobis paratū ē ab origīe
mūdi. Poſtea ſeq̄tur ſtatī ſentētie execu=
tio: quia mali qui in corpe et anima offen
derunt deum. in corpore et anima deſcen
dent cum diabolo in ignem eternū. Et bo
ni in corpore et anima cum ipſo deo iudi=
ce introducentur in regnū eternum. Et
hec faciet deuſ noſter qui eſt iudex n̄r eq̄ſſi
mꝰ: q̄ dabit iuſtis ꝓpt̃ iuſticiā ſuā here=

ditatem: qua ſpoliati ſunt impij diaboli ⁊ iniuſti propter ſuam iniuſtitiam. Et ideo voce vna laudabunt nomē dei noſtri per qđ data eſt eis victoria et corona. Et tunc verificabit̄ illud qđ ſcriptū eſt in libro ſapientie. x. Tulerunt iuſti ſpolia impiorū: et decantauerunt domine nomen ſanctū tuum: et victricem manum tuā laudauerunt pariter domine deus noſter. Ex precedentibus ergo ſatis viſum eſt de ſecundo verbo oratiōis dominice qđ appropriatur dei filio: q2 vt viſum eſt ipē factus eſt frater noſter dulciſſim9 in ſua īcarnatiōe. magiſter noſter veraciſſim9 in ſua ꝯuerſatione: pugil nr̄ fortiſſim9 in ſua paſſione. ⁊ erit iudex nr̄ equiſſimus in ſua reſurrectione: qñ in anima et corpore faciet nos ꝑticipes eterne glorie beatitudinis ſue. Ad quā nos perducat ipſe ieſus xp̄s qui eſt in ſecula ſeculorum benedictus Amen

Ui es in celis. In pn- [Sermo.x.
cipio ſermonum dictum fuitꝙ quando nos dicimus pr̄ nr̄ q̇ es ī celis. hꝙ dico pater: poteſt appropⁱari pſone dei patris.

Qui es in celis.

qꝛ ipſe ſolus eſt pater ī beata trinitate. Et hoc ꝙ dico noſter: poteſt approbari pſone filij dei: ꝓpter aſſumptionem humanitatis noſtre. Et hoc ꝙ dico: qui es in celis. poteſt appropari pſone ſpūs ſancti ꝓpter inhabitationē gr̄e. Deꝰ enī dicit̄ eſſe in celis.i.in ſctīs viris p gr̄am ſancti ſpūs que eſt in eis.iuxta illud apl'i ad Ro.v.Charitas dei diffuſa eſt in cordibꝰ noſtris p ſpm̄ ſctm̄ qui datus eſt nobis. Sed videamus quare viri ſancti dicunt̄ celi. Et ſciendu3 eſt ꝓpt̄ quatuoꝛ ꝓprietates que ſūt eſſentialiter in celis: et ſpecialiter reperiunt̄ in viris ſanctis. Celi eī ſūt aſpectu pulcherrimi: ambitu capaciſſimi: materia ſolidiſſimi.ſitu altiſſimi Primo dico ꝙ celi ſūt aſpectu pulcherrimi: ⁊ hoc ꝓpt̄ duo.id eſt ꝓpter venuſtatem luminarium. et ꝓpter oꝛdiatū motū. Propt̄ venuſtatē lūinariū qꝛ ſicut dicit̄ in geneſis.j.Fecit deꝰ lumīaria duo magna: et poſuit ea in firmamento celi.luminare maius.i.ſole3 poſuit in celo ad illuminādū mundum de die. Luminare minꝰ.i.lunam et ſtellas poſuit in

celo ad illuminādū mūdū de nocte Si-
militer in celis ſpūalibus.id eſt i ſctis vi-
ris eſt illuminare mai⁹.i. exēplū honeſte
vite et bone cōuerſationis: de q̄ dicit dn̄s
in euan. Math.v. Luceat lux vr̄a coram
hoīb⁹ vt videant bona opa veſtra: ⁊ glori-
ficent patrē veſtrū qui eſt in celis Et lu-
minare min⁹ eſt verbum doctrine.qd ideo
dicit̄ min⁹: q2 plus mouent exēpla q̄3 v̄ba
ſicut dicit Greg.in libro dialogoꝝ. Item
de hoc luminari dicebat apl's Phil.ij.Lu
cetis ſicut luminaria in mūdo v̄bū vite cō
tinētis.Et in p̄o.cxviij.Declaratio ſermo
num tuoꝝ illuminat:et ītellectū dat puu
lis.i.humilib⁹ qui humiliter interſunt ſer
monibus ⁊ p̄dicationibus:nō ſupbis hu-
ius mūdi.qui ſicut in Job xxiiij. Sunt re
belles lumini.i.verbo dei:cui ipi vertunt
tergum qui nolūt illud audire etiā corpis
aure:ne aliquis radius veritatis poſſit in
eoꝝ cor intrare: q̄ faciat eos defect⁹ ſuos
⁊ pericula ſua cognoſcere: et a prauitati-
bus ſuis reſipiſcere Sicut ergo celū viſibi
le ornatū eſt ſuis luminaribus:ſic celi ſpi

rituales ornati ſūt ſpūalib⁹ lūinarib⁹ ſcz
fidei ⁊ doctrīe ⁊ bone vite. de qb⁹ dicit̄ iob
xxvj. Spūs dn̄i ornauit celos Ornamēta
celoꝝ ſūt vtutes iuſtoꝝ. i. hūilitas caſtitas
charitas ⁊c̄. Et vnde accipiūt ipſi iſtud or
namentū: certe a ſpū ſctō qui habitat in
cordibus eoꝝ. Spūs īquit dn̄i ornauit ce
los. Et ſicut ex influentia celoꝝ habet ter
ra fructificare: ſic per exempla iuſtorum
virorum ſolent ſe peccatores ad bona cō=
uertere Et iō daniel xij. Illos q̄ docent po
pulū vbo ⁊ exemplo compat ſtellis ⁊ celo
dicens ſcdm̄ hiero. in ep̄la ad paulinum
Qui aūt docti fuerint fulgebunt q̄ſi ſplē
dor firmamēti. et qui ad iuſticiā erudiūt
multos quaſi ſtelle ī ppetuas eternitates
Sed ꝓth dolor q2 deficit celoꝝ congrua in
fluentia: facta eſt terra ſterilis ⁊ infructi
fera. i. q2 in p̄latis et in viris religioſis de
ficit vita bona ⁊ doctrina. ideo ſubditi eo
rū nō fructificant p bona opa. Immo q2 ī
p̄latis et in dn̄is terrenis vidēt mala opa.
cōuertunt ſe ad ſil'ia: q2 qđ agitur a p̄latis
de facili trahit̄ in exemplū a ſubditꝭ. Vn̄

hodie verificatur viſio Hiere.iiij. qui dicit
Aſpexi terrã ⁊ ecce vacua et ſterilis et ni-
hili erat: et celos et nõ erat in eis lux. per
terram intellige ſubditos populos. Per
celos p̃ncipes et p̃latos: quia ſicut celũ a
terra eſt altius et pulchrius: ſic vita p̃nci-
pum et p̃latorum debet eſſe altior ⁊ ſancti
or et perfectior q̃ vita ſubditorũ. Quia ḡ
deficit lux celorum.i. vita ⁊ doctrina p̃la-
torum: ⁊ iuſticia principum terrenorum.
Ideo terra id eſt populus ſubdit⁹ vacua
eſt id eſt ſterilis a fructu bonorum operũ.
et vertitur in nihil i per peccatum: quia
peccatum nihil eſt: ⁊ hoĩes peccando fiũt
nihil. quia ſi pſeuerẽt in peccatis ſuis: me
lius eſſet eis nõ eſſe q̃ ſic eſſe. Vñ i Tre.v.
dicit̃. Patres noſtri peccauerũt et nõ ſũt
Primum ḡ q̄ reddit celos ad aſpiciendũ
pulchros ẽ ornat⁹ luminariũ. Scdʒ eſt or-
natus et regulatus motus eorum. Sicut
enĩ celi mouent̃ ordĩate et regularit̃ ⁊ vni
formit̃ ⁊ nũq̃ mouent̃ niſi ſcdm volunta-
tem ſui motoris. et ſecundum legem eis
indictam ab inſtitutione ſue creationis.

Qui es in celis.

Sic viri ſancti omnes motus ſuos interiores et exteriores aīe et corpis ordināt et regulāt ſcdm beneplacitū ſui creatoris.i. dei.et ſui ſupioris.i.plati. Ordinatꝰ enim motus eſt: vt inferiꝰ ſubdatur ſuo ſuperiori. Corpus autem eſt inferius et minꝰ dignus ꝙ aīa per naturā. Aīa ſilr inferior ē deo.a quo recepit eſſentiā Dignitate vero equiparat angelis: et tranſcendit omnez aliam creaturam: niſi peccādo amittat dignitatem ſuam. Et ideo viri ſancti vt ſint motu ordinati ſicut ſpūales celi.corpus ⁊ ſenſū corporis ſubdūt ſpūi.ſpm̄ vero id ē omnes cogitationes ⁊ voluntates cordis ī quibus ꝯſiſtit motus aīe: ſubdūt deo ſoli. Aīa enī nō mouet locis corpalibꝰ: ſed cogitationibꝰ et affectionibꝰ Propt qđ dicit Auguſt.in libro ꝯfeſſionū. Amor meꝰ pondus meū: eo feror quocūqꝫ feror. Item ſicut ipe dicit verius ſum vbi amo ꝙ vbi habito. Ordinatus vero et regulatus eſt motus iuſtoꝝ quaſi celoꝝ: qꝛ nūqꝫ pmittunt in corpe ſuo vel in ſenſibus corporis aliqꝫ motum dñari qui ſit contrarius aīe ſaluti

nec pmittūt aīam moueri p cogitationes vel p affectiones ſeu p delectationes q̄ ſint cōtra regulā volūtatis diuine. quā regulā de⁹ ſcribit ī cordib⁹ eorū p ſpm̄ ſanctū q̄ ē digit⁹ dextere dei viui. vel manifeſtat eis hanc regulā p p̄latos q̄ ſūt ei⁹ vicarij. vl' p predicatores ſcripturaꝝ ſctārū q̄ ſūt eius p̄cones et nūcij qui afferūt eis ſacras ſcripturas q̄ſi quaſdā litteras miſſas eis a rege celeſti. nunq̄ȝ pmittūt carnē ſup̄ ſpm̄ dominari nec ſpm̄ carni ſeruire et ancillari. nec pmittūt aīaȝ p amorē ſubici alicui rei niſi deo ſoli. et hoc ē moueri ordinate et regularit̄. Mouētur etiā iuſti vniformit̄ q̄a in pſperitate nō extollūtur p ſupbiā: nec diſſoluūtur p laſciuiā vel īeptā leticiā nec in aduerſitate frāgūtur p irā ⁊ īpatientiā Juxta id qđ ſapi. dicit. puer. xij. Non ɔtriſtabit iuſtū q̄cquid ei acciderit. Ecōtrario aūt de p̄uis q̄ nō ſūt ſimiles celo ſed terre. et ideo mouenť nō ſicut celū: ſed ſicut t̄ra. Terra aūt q̄tū in ſe ē īmobilis ē p naturā. ſed ſi moueať hoc ē p violētiā. Jntrant enī venti p cauernas terre ⁊ ipis collidentib⁹

inter ſe cōtigit terrā ꝯcuti ⁊ villas ⁊ caſtra ex motu terre ſubuerti. Similit̄ praui ſūt imobiles ad bona opera nō ꝑ naturā ſed ꝑ ſuā maliciā. q̄ꝛ nulla deuotiōe mouent̄ ad deū. nulla cōpaſſione ad ꝓximū. nulla perſuaſiōe exēpli vel verbi ad opus bonū. ſed vētis tēptationū intrātibꝰ cauernoſa ⁊ latebroſa corda eoꝝ ſtati ad modū iumētoꝝ irrationabiliū mouent̄ ad expletionē ſuaꝝ volūtatū malaꝝ et ſuoꝝ deſideriorum peſſimoꝝ. immo totū ſuū ſtudiū ponūt ad explenda exteriorū ſenſuū deſideria. nec curant de aīa nec de volūtate diuina. Cogunt ſpm̄ ſeruire carni et carnē faciūt ſpiritui dn̄ari. et corde ⁊ corpore rebelles ſūt creatori. Igit̄ hi mouent̄ motu iordiato ⁊ anormalo ⁊ ſubitaneo ⁊ q̄ꝫcito occurrit eis tp̄us ꝓſperitatis extollūtur ꝑ ſuꝑbiā ⁊ diſſoluūtur ꝑ luxuriā et ineptā leticiā. ⁊ q̄ꝫcito occurrit eis tempꝰ aduerſitatis frāguntur ꝑ irā et īpatientiā et ꝓrūpūt ī dei ⁊ ſāctoꝝ blaſphemiā. Et ꝓpt̄ iſtos ꝯtrarios motus celi et terre. id ē bonorū et malorū. Dicebat dn̄s ad iob. xxxviij. Nūquid no-

ſti ordinē celi et pones rationē eius ī terra q.d. nunqd poteris facere terrā.i. peccatorē ad deū cōuerti et ordinatā ⁊ rationabilez vitā celi.id ē iuſti viri mutari. Et intelligit ꝙ hoc nullus facere poteſt niſi ſolꝰ deus. Sic ergo patet de pͥma cōditione ꝓpt quā viri ſcti dicunt celi.id ē qꝛ ſūt aſpectu pulcherrimi ꝓpt venuſtatē lumiariū et ꝓpt ordinatū motū. De alijs tribꝰ cōditionibꝰ celoꝝ dicemꝰ ī ſequētibꝰ ſermōibꝰ Rogemꝰ dn̄m deū vt ip̄e q̄ ſolus ē fabricator celoꝝ faciat nos celos ſpūales et pōat in nobis lumiaria ſua. id ē fidei recte: doctrine ſane.⁊ bone vite.et faciat nos bene ordiatos ad ip̄m ꝑ deuotionē et ad ꝓximū per cōpaſſionē et ad noſip̄os ꝑ corporis et cordis īpolutionē. Ita vt de illis ſimꝰ d̄ q̄bus ītelligit ī pͥma pticula dn̄ice orōnis cū dicit. Pater nr̄ qui es ī celis.i.vt pr̄ celeſtis dignetur habitare in nobis ī p̄ſenti ꝑ gratiā et in futuro ꝑ gl'iam. Ser.xj.

Ui es ī cel'. Scda ꝯditio ꝓpt quā viri iuſti dn̄r celi ē qꝛ celi ſūt ābitu capaciſſimi Ita ꝙ capacitatem eoꝝ nō pōt ꝯp̄hendere

aliq̃ creatura niſi ſola dei ſapiẽtia q̃ dic̃ de
ſe ipſa. Eccl. xxiiij. Girũ celi circuiui ſola.
Sic̃ eĩ pellis corpis ꝯtinet intra ſe oĩa mẽ
bra. ſic celũ ꝯtinet ĩ ſe oĩa ſenſibilia. Et hoc ẽ
ꝙ dr̃ ĩ pſo. ciij. Extẽdẽs celũ ſicut pellẽ. Cer
te licet illud ṽbũ ĩtelligat̃ ad litterã de vi-
ſibili celo. tñ ſm ſpũalẽ ĩtelligẽtiã põt ĩtel-
ligi de viro iuſto q̃ extẽſus ẽ corde ſicut pel
lis extẽdit̃ ĩ corpe. Pellis eĩ oĩa mẽbra ꝯti
net ⁊ circũ fouet. [De caritate xp̃i.] Simi-
liter vir iuſtꝰ ĩfra latitudinẽ cordis ſui oĩa
mẽbra capitis nr̃i. i. oẽs illos q̃ ſũt ad yma
ginẽ ⁊ ſimilitudinẽ xp̃i ꝯtinet p verã cari-
tatẽ q̃ eſt latũ mãdatũ tuũ nimis. latũ eĩ ẽ
qꝛ dilatat cor ad ãplectandũ p amorẽ õs a-
micos ⁊ ĩimicos ⁊ ꝓpĩquos et extraneos:
et fouet p pietatẽ qñ videt neceſſitatẽ. ſꝫ il
lud mãdatũ xp̃i. math. v. Diligite ĩimicos
vr̃os. bñfacite his q̃ oderũt vos. Et apl̃us
ait ad ro. xij. Si eſurierit ĩimicꝰ tuꝰ ciba il
lũ ſi ſitit pota illũ. hec enĩ faciẽs carboneſ
ignis cõgeres ſuper caput eiꝰ. id ẽ affectio
nes veri amoris facies venire ĩ cor eiꝰ. Re
vera. hãc latitudinẽ caritatis oſtẽdit xp̃s

in cruce qñ orauit ꝓ ſuis crucifixorib⁹ paťr inq̃t dimitte illis q꞉ neſciũt q̃d faciũt. Et beat⁹ ſtephan⁹ eãdẽ caritatẽ ĩ ſe habuit qñ moriens ꝓ ſuis lapidatorib⁹ poſit⁹ in ťra flexis genib⁹ orauit dicẽs. dñe ne ſtatuas illis hoc pctm̃ q꞉ neſciũt q̃d faciũt.acť. vij Et quia habebat latitudinẽ caritatis ideo vidit ſibi apertã latitudinẽ patrie celeſtis vt aſſimilareť et ꝯiũgereť xp̃o in latitudíe patrie celeſtis cui aſſimilatus fuerat ĩ latitudine mortis ⁊ ĩ latitudine caritatis orã=do ꝓ ĩimicis.Jtẽ pellis oĩbus mẽbris ſe aſſimilat et ꝯformat. Nã ſi mẽbrũ eſt ꝓcerũ pellis circa illud ẽ ꝓcera vt patꝫ ĩ tibia.ſi mẽbrũ ẽ latũ pellis circa illð ẽ lata.vt pa=tet in coſtis.ſi mẽbrũ ẽ rotũdũ pellis illiuſ eſt rotũda vt patet ĩ capite. Similꝛ vir iu=ſtus oĩb⁹ alijs mẽbris ſe ꝯformat p̱ fruga=litatẽ et curialitatẽ et hũilitatẽ. Sicut pꝫ in beato paulo q̃ dicebat ad ro.xij.Gaudẽ cũ gaudẽtib⁹.flere cũ flẽtib⁹ ⁊ co.xi.q̃s inquit infirmať et ego nõ infirmor꞉ quis ſcãdalizatur et ego non vror꞉ oĩa omnib⁹ fa=ctus ſũ vt oẽs lucrifacerem. ij. coꝝ.ix.

Eſt ergo vir iuſtus ad modũ celi extenſiõe capaciſſim⁹ oẽs amando fouẽdo et ſe oĩb⁹ in bono cõformãdo. Et hanc extẽſionẽ cordis facit extẽſio caritatis. de qua dic̃ apl's ij. cor. vj. Cor noſtrũ dilatatũ eſt. Bene ḡ dicit̃ in p̃o. ciij. Extendẽs celũ ſicut pellez Iſtud bene patuit ĩ ſũmo celo. i. in xp̃o qñ pro omnib⁹ nobis in ligno crucis ex oĩb⁹ partib⁹ corporis extẽſus fuit ad modũ pellis ſm̃ quod nos canim⁹ in hymno. Flecte ramos arbor alta tenſa laxa viſcera et rigor lenteſcat ille q̃ꝫ dedit natiuitas vt ſuperni membra regis miti tendas ſtipite. Igit̃ hec eſt ſecũda cõditio ꝓpt̃ quã viri iuſti dicunt̃ celi. quia ſcilꝫ ſũt extenſiõe capaciſſimi. Sed ꝓth dolor. qꝛ hodie verificat̃ illud quod ĩ libro apocalipſis. vi. dicitur per iohannẽ apl'm. Celũ ĩquit receſſit ſicut liber ĩuolutus. Nota q̃ liber inuolut⁹ nulli proficit. ſed tãtũmodo ſeip̃ꝫ cuſtodit. Similr̃ in tẽporalib⁹ q̃libet ꝓp̃is cõmodis inhiat. et de alioꝝ neceſſitatib⁹ non curat. quia diues non curat de egenis. ſaturus nõ curat de famelicis. bene indut⁹ nõ curat de nu-

dis.habens amplã domũ non curat de pe regrinis.ſan⁹ nõ curat de iſirmis.⁊ viuẽs non curat de mortuis. Propt̕ hoc dic̃ apl̕s phil̕.ij. Oẽs q̃ ſua ſunt q̃rũt.non q̃ ieſu xp̃i Certe tales ſũt maledicti a deo. ſicut patz per pphetã amos.vj.q̇ dicit. Dixit dñs de us ve qui opulẽti eſtis in ſyon ⁊ cõfiditis ĩ monte ſamarie optĩates capita populorũ ĩgrediẽtes põpatice domũ iſrael q̇ ſepara ti eſtis in diem malũ et appropĩquatis ſo= lio ĩiq̃tatis. q̇ dormitis in lectis eburncis et laſciuitis ĩ ſtratis veſtris.qui comeditis agnum de grege et vitulum de medio ar= menti.qui canitis ad vocem pſalterij bibẽ tes vinum in fialis et optimo vnguento de libuti: nihil compatiebantur ſuper cõtri= tionem ioſeph. Opulenti in ſyon. id eſt in ſancta eccleſia ſunt prelati cõfidentes in monte ſamarie. id eſt in dignitatibus huius ſeculi. Et in cuſtodia populi ſunt principes terreni quia ſamaria interp̃ta= tur cuſtodia. Capita populorum ſunt di uites mundi qui ſemper ponuntur in ca= pite.id eſt in parte magis honorabili. ß pe

des ſūt paupes q̄ ſp ponūtur a parte pe-
dū. id ē parte viliori. Ingrediētes pōpati
ce domū dei ſūt clerici et aduocati et cano
nici. omnib⁹ iſtis dicit̄ ve. id eſt ꝙ ſūt ma-
ledicti in et̄nū. quia ve ī ſacra ſcriptura ſi-
gnificat eternā maledictionē ⁊ dānationē
Quare ergo ſint maledicti ꝓpheta aſſigt
rationē. q₂ ſcilicet iacendo cōedēdo biben
do gaudendo nō ſtudent niſi ī corporalib⁹
delicijs et nichil cōpatiunt̄ ſuper cōtriti-
one ioſeph. id eſt nō habēt pietatē de āgu-
ſtijs quas xp̄s ſuſtinuit ꝓ ip̄is ⁊ q̄s quoti-
die ſuſtinet ī mēbris ſuis. i. ī paupib⁹ ⁊ īfir
mis. Ioſeph ů q̄ a fratrib⁹ ſuis ⁊ ꝓ fratri-
b⁹ ſuis vēdit⁹ fuit ī egipto ſigt chriſtū q̄ ab
hoībus ⁊ ꝓ ſalute hoīm vēdit⁹ fuit ī h̊ mū
do. Hij ergo maledicti ſunt. q₂ per pie-
tatē cor ſuū ad chriſtum et ad pauperes ñ
extendūt et q₂ non habēt ad modū celi ex
tentionē cordis et latitudinē caritatis. iō
in die iudicij non introducētur ad latitu-
dinem patrie celeſtis. ſed includentur in
carcere inferni cum diuite qui noluit ma
nū ſuā paupi lazaro dilatare. lu. xvj Et h̄

erit cum xp̃s dicet eis. Mat.xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũ: qui parat⁹ ẽ diabolo et angelis ei⁹. eſuriui et nõ dediſtis mihi mãducare. ſitiui et nõ dediſtis mihi bibere. nudus fui ꝛ non coopuiſtis me. hoſpes fui ꝛ nõ collegiſtis me. īfirm⁹ ꝛ ī carcere ꝛ nõ veniſtis ad me. Et ipi dicẽt. Dñe qñ nõ fecim⁹ hec tibi? Et ipe rñdebit. Quotiens nõ feciſtis hec vni ex minimis meis: nec mihi feciſtis. Boni ꝰ qui habuerũt cor latum introducent cũ xp̃o ī illud latiſſimũ regnũ qñ xp̃s dicet eis. venite bñdicti patris mei ꝑcipite regnũ qđ vobis paratum eſt ab origine mũdi. eſuriui enī ꝛ dediſtis mihi mãducare. ſitiui et dediſtis mihi bibere. ꝛc̃. In illđ regnũ nos ītroducat dñs nr̃ ieſus xp̃s q̃ viuit ꝛ regñt in ſcl'a ſcl'orum

Sermo.xij.

Qui es in celis. Tertia ꝯditio ꝑpt̃ quã viri iuſti dicũt celi: ẽ hec. q꞉ celũ eſt mat̃ia ſolidiſſimũ: ꝛ hoc pꝫ q꞉ exñs in medio aquaꝝ nõ poteſt diſſolui ab eis: et ꝑpter hoc appellat̃ firmamẽtũ. ſicut legit̃ in Geñ.j. Fecit de⁹ firmamentũ ī medio aquaꝝ. et dicit̃ ibi. vocauitqꝫ de⁹

firmamẽtũ celũ. Quid ẽ firmamẽtũ ĩ medio aquaꝝ: niſi vir iuſtus in medio tribulationum mundanaꝝ [De tribulatione]
Nã ſicut firmamẽtũ ꝑ aq̃s ſuꝑiores ⁊ inferiores nõ ꝑdit ĩtegritatẽ: ſic vir iuſt⁹ ꝓpter aliq̃s tribulatiões: ſiue veniãt a ſuꝑiori .i. a dñõ: ſeu ab ĩferiori .i. a diabolo: aut a pari .i. a ꝓximo: nõ mutat iuſtitiã ſuam. Exẽplo iob. q̇ cũ eſſet ex oĩ ꝑte circũdat⁹: in nullo tñ fract⁹ fuit ꝑ irã vel ĩpatiẽtiam. ſic dicebat Job. xxvij. Juſtificationẽ meã quã cepi tenere nõ deſerã. Sꝫ vñ ꝓueniet iſta firmitas viris iuſtis. Certe ꝓuenit ex ꝟbo dñi qđ libẽť audiunt. ſꝫ qđ dicit aplꝰs ad ro. xv. Quecũq; ſcripta ſũt ad noſtraꝫ doctrĩã ſcripta ſũt: vt ꝑ patiẽtiã ⁊ ꝯſolationẽ ſcripturaꝝ ſpem habeam⁹. Jtẽ ꝓueĩt hec firmitas ex verbo dñi .i. ex filio dei cuius paſſionẽ recogitãtes: ad oĩa ꝓpť ipſũ ſuſtinẽda parati ſũt: qꝛ ſi paſſio xp̄i ad memoriã reduciť: nõ eſt tã ĝue pond⁹ qđ non eq̃ aĩo tollereť. Et ꝓpť h̓ clamabat aplꝰs ad hebre. xij. Recogitate eũ qui talẽ ſuſtinuit a pctõrib⁹ aduerſus ſemetipſum con

tradictionē: vt nō fatigemini animis ve-
ſtris deficientes. nōdū eni vſq; ad ſangui-
nē reſtitiſtis. Hoc eſt ergo vnū ex quo ꝓue
nit ſoliditas celoꝝ. i. virorū ſpūaliū ſcilꝫ
verbum dei. Aliud eſt gratia ſpūs ſācti. q̄
illum q̄ꝫ perfecte repleuerit: ad omnia ſu-
ſtinenda virtuoſū reddit. et hoc eſt de quo
dicit apl's Phil'. iiij. Oīa poſſū in eo q me
cōfortat. Et iterū. ij. Coꝝ. xij. Cū aūt īfir-
mor tūc potens ſū. Et hoc eſt q̄ ꝓuidebat
Dd. ꝓpha p̄. xxxij. qñ dicebat. Verbo dñi
celi firmati ſūt: ⁊ ſpū oris ei⁹ oīs virt⁹ eoꝝ
Verbo dñi. i. verbo ſacre ſcripture qđ eſt
vbū dñi: q̄ꝛ nihil eſt in ſacra ſcriptura qđ
nō ꝓceſſerit ab ore dei. i. ab inſpiratione ⁊
reuelatione dei. Vł' verbo dñi. i. ex verbo
xp̄i qui eſt vbū dñi. i. fili⁹ dei. de q̊ dicit in
euā. Joh. j. In p̄ncipio erat vbū ⁊ verbum
erat apud deū: ⁊ de⁹ erat verbū. Et ſequi-
tur Verbū caro factū eſt ⁊ habitauit ī no
bis. Celi ergo. i. apl'i ſcti ⁊ martires bti. et
viri iuſti firmati ſunt vt non deficerent in
ſuis cruciatibus. verbo dei: cōſideratiōe
paſſionis ⁊ mortis: q̄ verbū caro factū eſt

.i.xp̄s ꝓtulit in ſua carne Jō ſeq̄t. ꝛ ſp̄s orꝭ
ei⁹ oīs v̓tus eoꝝ.q.d.nullā virtutē habet
homo a ſeip̄o: ſ; recipit eā a ſpū ſctō: q̄ dici
tur ſpūs oris dn̄i: qꝛ ſicut flat⁹ vitalis ꝓce
dit ex oze hoīs: ſic ſpūs ſctūs daṫ a xp̄o q̄
eſt os dei pr̄is: per qđ os de⁹ pr̄ ſuā volūta
tem apꝑit nobis. De illa ſoliditate celoꝝ
ſpūaliū.i.iuſtoꝝ: dixit helyu amic⁹ Job
xxxvij.ad eū. Tu forſitā cū eo fabricatus
es celos: qui ſolidiſſimi quaſi ere fuſi ſunt
vel fūdati ſūt ſm aliā lr̄am. [De dilectiōe
dei] Nota q̄ qn̄ fit fūdamētū de ere. p̄mo
es inflāmaṫ et poſtea liq̄ſcit: deīde cōſoli-
daṫ ꝛ īduraṫ Sil'r celi ſpūales.i.viri iuſti
volētes fūdare domos cordiū ſuoꝝ ſupra
firmā petrā.i.xp̄m. Primo recogitāt dei
bn̄ficia: ꝛ maxime bn̄ficiū incarnationis
et paſſionis dn̄ice: ꝛ ex hoc īflāmanṫ igne
diuini amoris. De quo igne dicebat xp̄s.
Lu.xij. Ignē veni mittere in terrā: ꝛ quid
volo niſi vt ardeat: hic eſt ignis q̄ fit de li-
gnis dn̄ice cruc̄: de quo p̄cepit dn̄s ſacer-
dotib⁹ dicēs. Ignis in altari meo ſꝑ arde-
at: quē nutriet ſacerdos ligna ſupponens.

Leui.vj.Altare dñi eſt cor viri iuſti: i q̊ ſꝑ debꝫ ardere ignis amoris dñi q̃ ſacerdos nutrit: mane ligna ſupponẽdo: qñ q̊libet mane repñtat nobis paſſionẽ dñi in miſſa et offert ꝑ nobis deo prĩ idẽ corp⁹ ⁊ eũdeꝫ ſanguinẽ q̃ xp̃s obtulit in cruc̃ ligno Uñ ſuꝑ oĩa illud qḋ efficati⁹ poteſt cor hoĩs ad amorẽ xp̃i inflãmare: eſt ſacramẽtũ miſſe in qua recolit̃ illa dilectio qua xp̃s nos dilexit: qñ ꝑ nobis mori voluit. De qua dilectione dr̃ in euã. Joh.xv. Maiorẽ hac dilectionẽ nemo habet: vt aniam ſuã ponat q̊s ꝑ amicis ſuis. Qñ vero aĩa ita ẽ inflãmata diuina dilectiõe: ſeq̇t̃ liq̃factio q̈dã. q2 liq̃ſcit tota ĩ lachrymis ⁊ deuotiõe. Secũdũ illud p̃s.xxj. Factũ eſt cor meũ tã q̃ cera liq̃ſcẽs in medio ventris mei. Et ĩ Jere.xx. Fact⁹ eſt ĩ corde meo tã q̃ ignis eſtuans clauſuſq̃ in oſſib⁹ meis: ⁊ defeci ferre nõ ſuſtinẽs. Ad hãc liquefactionẽ intẽdit dñs adducere aĩam ſctãm: cũ dicit ĩ Tre.iij. Recordare pauꝑtatis et tranſgreſſiõis mee abſcintij et fellis. Et aĩa ſctã reſpõdꝫ Memoria memor ero et tabeſcet ĩ me aĩa

mea. Poſtq̃ vero aīa ē īflāmata dilectiōe, ⁊ liq̃ſcit lachrymis ⁊ deuotiōe: tūc ſolidatur īſepabili xp̄i adheſione: et omnis alieni amoris repudiatione ⁊ ppetua peccati deteſtatiōe: tūc clamat ad xp̄z. p̄s. lxij. Adheſit aīa mea poſt te. Cā. j. Curremꝰ i odorē vnguētoꝝ tuoꝝ. i. feſtinemꝰ vt veniamꝰ ad ſocietatē tuā: ⁊ ad idiſſolubiles āplexꝰ tuos ſeq̃do veſtigia exēploꝝ tuoꝝ recolēdo bñficia muneꝝ tuoꝝ. anhelādo ad premia pmiſſoꝝ tuoꝝ. Sic ſolidatꝰ erat apl'ſ q̇ dicebat in epl'a ad Ro. viij. Quis nos ſeparabit a charitate xp̄i: tribulatio an anguſtia: an fames: an nuditas: an piculuz an gladius? Seq̇t Scio q2 neq3 mors neq3 vita neq3 angeli neq3 ṗncipatꝰ ⁊c. neq3 creatura aliq̃ poterit nos ſepare a charitate xp̄i. Sic ergo patet q̃lit̃ viri iuſti et ſancti dicunt̃ celi: ppt̃ firmitatē patientie q̄ eſt i ipſis ſicut in celis. Sed ꝓth dolor q2 hodie verificatū eſt illud qd̕ dicit Joh. in apoca. xxj. Primū inquit celū ⁊ ṗma terra abijt. Per ṗmū celū et ṗmā terrā itelligūt̃ platı ⁊ ſubditi q̇ fuerūt in ṗmitiua eccl'a. qui

ita erant inflāmati in dilectione xp̄i ⁊ ita
liq̄fiebāt deuotione: ⁊ ita ꝯſolidati ⁊ fūda
ti in xp̄o firmiſſima adheſione: ꝙ āpliꝰ vo-
lebāt oēs huiꝰmūdi diuitias ⁊ delitias et
hōres amittere: ⁊ oīa ſupplicia et mortiū
genera ſuſtinere q̄ꝫ a xp̄i fide ⁊ cultura re-
cedere. Sicut patuit in btīs apl'is petro ⁊
andrea ⁊ aliis. ac etiā in ſctīs martiribus
ſtephano vincētio laurētio q̄ntio. ꝑpetua.
agatha lucia cecilia katherina: felicitate
maxellande margarita ⁊ al'. De p̄mo celo
.i. de p̄mis p̄lat' dicit Gre. ī paſtorali ſup
illud verbū apl'i .j. Thi. iij. Qui ep̄atū de-
ſiderat: bonū opꝰ deſiderat. Iſtud dicit be
atꝰ Gre. eo tp̄e dicebat̄ quo ille qui in ep̄m
p̄ficiebat̄: p̄mꝰ ad martiriū ducebat̄. Tūc
ḡ bonū ⁊ meritoriū erat deſiderare ep̄atū
q̄ñ ep̄s certꝰerat ꝙ p̄rio ducēt̄ ad martiriū
ſ mō p̄mꝰ ducit̄ ad ꝯuiuiū Exēplū d̄ p̄ma
t̄ra ⁊ de p̄mis ſb̄dit' in ciuitate lugduneñ
ꝑut legit̄ Cū q̄dā imꝑator a mane vſq; ad
veſperam feciſſet interfici xp̄ianos. in veſ
pere inuenerunt ſatellites imperatoris
vnā mulierem que ex vtraq; parte id eſt a

dextris ꝛ a ſiniſtris trahebat vnũ pueruꝫ Q̄ cũ q̄reret̃ q̊ curreret. rñdit ꝙ duceret illos pueros ad locũ martirij: et feſtiabat vt rediret ſtatĩ ad q̄rẽdũ tertiũ qui domi remãſerat. Tũc dictũ fuit ĩpatori ꝙ poſſꝫ in hũc modũ depopulare totã ciuitatẽ: et necare oẽm ppl'm qꝛ oẽs currebãt ad martiriũ ſicut famelicꝰ ad ꝯuiuiũ. Et tũc ille ĩpatoꝛ ceſſauit a cede xp̄ianoꝝ. Ecce quales ṗmũ celũ .i. ṗmi p̄lati: ꝛ ṗma terra id ē ṗmi ſubditi fuerũt. Sꝫ ꝓth doloꝛ iſtud celũ ꝛ iſta terra abierũt: qꝛ mõ pauci p̄lati ꝛ ſubditi inuenirent̃ qui vellent ꝓ xp̄o ſuſtinere martiriũ. Prout quidã curatꝰ q̄ ſuis prochianis euntibꝰ ad bellũ ꝯtra ĩfideles ait. ſi in p̄lio ſuccũbatꝭ: ſine dubio veſtraꝫ cenã cũ xp̄o in paradiſo accipietꝭ. Illi curato dictũ ē ꝙ cũ alijs iret ad illã cenã. At ĩp̄e ſe excuſat: dicẽs ꝙ hodie ieiunat Igit̃ quo mõ ꝓ xp̄o ſuſtinerẽt martyriũ: qui nõ poſſũt vel nolũt ꝓ ip̄o ſuſtĩere vnũ cõuiciũ vel aliqd durũ v̾bum: ſed ſtatĩ parãt ſe ad vĩdictã et ad bellũ: ꝛ ſi nõ poſſũt ſe vlciſci gerũt in coꝛde ſuo ꝑpetuũ rancoꝛẽ ꝛ odiũ

Et q₂ nolũt in hoc mũdo ꝑticipes eſſe paſ-
ſionis xp̃i et cõtumelie.ideo nõ poſſũt ĩ ſe-
culo futuro eſſe participes ei⁹ cõſolatiõis
et glie.ad quã nos perducat ieſus xp̃s dñſ
noſter q̇ viuit ⁊ regnat per ĩfinita ſecula ſe
culorum.Amen. Sermo.xiij.

Qui es ĩ celis.Quarta ꝯdictio ꝓpter
quã viri ſancti dicũtur celi.eſt q₂ celi ſunt
ſitu altiſſimi q₂ tranſcẽdũt oĩa elemẽta et
oĩa corꝑalia nobis viſibilia. Similit̾ viri
ſcti ſũt ĩ alto ſitu alti ꝑ volũtatẽ et deſide-
riũ.q₂ eoꝝ cõuerſatio ẽ in celo. et nõ ĩ celo
ſidereo qd̾ nos videm⁹.vel in celo criſtalli
no quod ẽ ex aquis cõgelatis ⁊ qd̾ ſup̃ ce-
lum iſtud ſtellatũ eſſe credim⁹.ſed eſt in ce
lo empireo vbi xp̃us viuit et regnat cũ ſã-
ctis ſuis et angelicis ſpiritib⁹.In illo celo
eſt ſanctoꝝ cõuerſatio.id ẽ cogitatiões af-
fectiones locutiões et oꝑationes. Hec enĩ
q̃ttuor ĩportat cõuerſatio. quia ꝑ oĩa q̃ co-
gitãt vel deſiderãt ſeu dicũt aut faciũt ad
illud celũ.id ẽ ad xp̃i cõſortiũ approxĩare
et ꝑuenire nitũtur et intẽdũt. Sic intelli-
git apl's ad phil.iiij.cũ dicit. Noſtra ꝯuer

ſatio in celis ē. Et certe nō ē mirū ſi in celo habitant per amorē et deſideriū. q2 ad hoc iuitat eos et hortat̄ cordis figura ⁊ corporis factura celi ⁊ t̄re natura vel ſtatura id ē ratio recta et oīm ſcripturaꝝ ſanctaꝝ infinita documenta. [De cōtemptu terrenorū.] Primo dico ꝙ viri iuſti quaſi ſpirituales celi ſūt ſitu altiſſimi. q2 cor eorū ē a terrenis elongatū deſiderijs. et ſꝑ ad celeſtia erectū. Et ad hoc iuitat eos ꝑmo cordis figura quod ē acutū et clauſū a parte inferiori. id ē a ꝑte terre. et ē aptū et latuʒ a parte ſuꝑiori ſicut dicūt medici ⁊ naturales pħi. Et hoc voluit deus vt ex ip̄a fact̄a humani cordis coḡſceret hō q2 t̄renis deſiderijs dʒ cor claudere ⁊ ad deū eleuare. q2 dicit dn̄s iohā. xvj. In mūdo p̄ſſurā habebitis ī me aūt pacē habebitis. Et hoc ē ad quod nos mouet ꝓphicus ſermo. p̄s. lxiij. Accedet inq̄t hō ad cor altū ⁊ exaltabit̄ deus. id eſt teneat cor in alto et exaltet deū ⁊ honoret. ita vt nullū aliū ꝑmittat habitare in corde ſuo. Secūdo inuitat ad hoc corporis humani factura vel ſtatura. q2 cū ce

tera aīalia habeāt caput ⁊ oēs ſenſus cor-
poris incliatos ad t̃rā. ſol⁹ hō hꝫ facieꝫ ad
celos erectā vt cogitet qꝛ a deo venit et ad
deū reditur⁹ ſit. Et qꝛ ī t̃ra nō pōt diu ma-
nere ſed ī celo eſt ſua ꝓpria māſio quā ami
ſit peccādo ⁊ ad quā recupandā dꝫ feſtina
re bona opa faciēdo. ⁊ h̃ recog̊ſcebat apl's
ad heb.xiij.q̇ dicebat. Nō habem⁹ h̃ manē
tē ciuitatē ſ; futurā inq̇rim⁹. ⁊ certe valde
t̃pe ē iſtō ig̊rare a xp̄iāis fide ⁊ q̊tidiana p̄-
dicatione illūiatis. qꝛ iſtō recog̊ſcebat pa
gan⁹ poeta ouidi⁹ q̇ dicebat. Pronaqꝫ cuꝫ
ſpectāt aīalia cet̃a t̃rā os hoi ſublime ōdit
celūqꝫ vidē iuſſit. ⁊ erectos ad ſidera tolle-
re vultus. Tertio inuitat ad hoc rerū na-
tura q̄ iuxta verbū ſapientis poſuit celuꝫ
ſurſū et terrā deorſū. Celū ſurſum quod ī-
ter oīa viſibilia eſt pulcherrimū ⁊ virtuo-
ſiſſimū et maximuꝫ vt illud cōtēplemur et
miremur ⁊ ꝑ illi⁹ magnitudinē et pulchri-
tudinē ⁊ v̄tutē q̄ſi ꝑ quādā ſcalā veſtigialeꝫ
ad recogitandā pulchritudinē ⁊ magnitu
dinē et virtutē creatoris cor aſcēderemus
qꝛ ſic dic̄ ſapi.xiij. A magītudie creat̃e po

terit creatoꝛ intelligi. Et apl'us ad roma. j
Inuiſibilia dei a creatura mũdi p ea q̃ fa-
cta ſũt itellecta ꝯſpiciunt. Celũ ꝗ ſurſũ. ſʒ
t'ra deoꝛſũ. qꝛ ē int' oīa alia elemēta īfimuʒ
et min⁹ ſpecioſũ. qꝛ virtutē ꝓducēdi non
habet ex ſe. ſ ab īfluētia coꝛpoꝛũ celeſtiũ ⁊
alioꝝ elemētoꝝ. Itē terra ē elemētũ inter
oīa elemēta viliſſimũ. vt pote oīm cadaue
rũ ⁊ oīm moꝛticinoꝛũ retētiuũ. ⁊ datũ ſub
pedib⁹ hoīm ad ꝯculcandũ. Et hoc voluit
de⁹ ne hõ coꝛ ſuũ ī terra poneret ſed eã ꝯtē
neret ⁊ vilipenderet. ſicut illã de q̃ vellet
nolet cito recederet ⁊ dũ coꝛp⁹ ꝓpꝛiũ de ip
ſa ſũptũ putrefieret ſpũs ei⁹ ad celũ. i. ad
deũ q̄ eũ creauit redire deberet. Ea ꝓpter
bñ dicit ſapiē. ꝓuer. xxv. Celũ ſurſũ et t'ra
deoꝛſũ. q. d. ſurſũ. i. in deo eſt celũ id ē cele
ſtes viri id ē ſcti hoīes q̄ ſũt q̄dã ſpũales ce
li ſed deoꝛſũ id ē in īfimo id ē ī deſiderio re
rũ hui⁹ mũdi ſũt terra id ē peccatoꝛes t're
ni q̄ terra dicũtur. qꝛ t're ſimiles ſũt. qꝛ t'rã
diligunt. Amoꝛ enī aſſimilat amantem rei
amate. ſm quod dicit hugo de ſctõ victoꝛe
in libꝛo de arra ſponſe. Scio aīa mea ſi q̄d

diligis ipa vi dilectionis ī ei⁹ſimilitudinē transſformaris. Iſti ſūt infelices ⁊ denaſa ti. qꝛ agūt ꝯ figurā ſui cordis dū coꝛ aperiunt a pte īferioꝛi. i. a parte tre. ⁊ claudunt illud a pte ſupioꝛi. i. a parte celeſtis gloꝛie. nunq̃ꝫ cogitātes de celeſti patria. ſed totū coꝛ figētes in tra. ſm quod in trenis. ij. dr de peccatoꝛe. Effuſū ē in tra iecur ei⁹. id ē amoꝛ ei⁹ ⁊ coꝛ ei⁹. Itē tales agūt ꝯ facturā ſui ꝓpꝛij coꝛpoꝛis qꝛ ipi quib⁹ dedit de⁹ faciem ad celū erectā. ſm pſalmi. xvj. Oculos ſuos ſtatuerūt decliare in trā. Itē trā quā deberēt pedib⁹ conculcare nō erubeſcūt coꝛā deo ſup coꝛ ſuū ponere volētes īplere coꝛ ſuū humo. quod īpoſſibile ē iplerī niſi ſolo deo q̄ dedignat ſuā mā ſionē facere in illa aīa q̄ trenis deſiderijs inq̄nat. Nōne ḡ bn̄ poſſūt tra appellari illi q̄ totuȝ qd in ſe ē. i. coꝛp⁹ ⁊ aīam faciūt ī trā regredi dū in moꝛte tradunt coꝛpus huic terre viſibili per ſepulturā et aīam mittūt ad terram tenebꝛoſaȝ et opertā moꝛtis caligine in gehennaȝ. [Qꝛ eterna bona ſunt appetēda.] Quarto dico q̄ celos ſpirituales

id eſt iuſtos vt habeant coꝛ in alto.id eſt in
celo īuitat ratio recta q̄ dictat ꝙ plus ſunt
appetenda bona vera q̄ꝫ falſa et plus eťna
q̄ꝫ momētanea.et plus ſaturitatē cōferen=
tia q̄ꝫ eſuriem ꝓuocātia. Et certe talia ſūt
bona celeſtia que vera boña ſūt.qꝛ haben=
tes ea vere bonos et beatos faciūt. Illa eī
bona eterna ſūt. qꝛ ex quo habent̄ amitti
non poſſūt. Illa etiā bona ſaturitatē cōfe=
runt. quia totū appetitū et deſideriū com
plēt et pficiūt.ſꝫ illud qđ dicit.pſalmi.xvj
Satiaboꝛ cū appuerit glīa tua. Bona aūt
terrena ſūt falſa et fallacia qꝛ nō reddunt
qđ ꝓmittūt.qm̄ pꝛomittūt ſaturitatē ⁊ au
gent eſuriē.ſm illud.Creſcit amoꝛ mundi
q̄ꝫtum pecunia creſcit. Itē bōa terrena ꝓ=
mittūt ſtabilitatē et habent cōtinuam de=
fectualitatē.qꝛ tranſeūt de dn̄o ad dn̄m. ⁊
relinquūt poſſeſſoꝛē ſuum pauperē et nu=
dū.ſm illud Job pmo. Nudus egreſſus ſū
de ventre matris mee: et nudus reuertar
illuc Item ꝓmittunt felicitatē et aufe=
rūt veram felicitatē. id eſt deum et celeſte
regnū.et ducunt ad verā infelicitatem.id

eſt in igne eternū. Quia ſicut dicit in euā. math.xix. Diues difficile intrabit i regnū celorū. Et luce.xix. dicit ꝙ mortuus eſt diues et ſepult⁹ eſt i infernū. Bene ergo deberet dictare hoī ratio recta ꝙ deſideraret celeſtia tanꝙ vera et perfecta bona eťna. et ꝙ cōtēneret terrena tanꝙ falſa ⁊ momētanea ⁊ imꝑfecta bona. Et ꝙ ita ſit oſtēdit dn̄s q̄ terrenas diuitias fallaces appellat Quod exponēs beatus grego. i omelia de parabola ſeminis dicit. Fallaces enī ſunt qꝛ nobiſcū diu ꝑmanere nō poſſunt. Fallaces ſunt que mētis noſtre inopiaꝫ non extingunt. Sole aūt diuitie vere ſunt q̄ nos diuites virtutibus faciunt. Gregorius Si ergo fratres kariſſimi eſſe vere diuites cupitis: veras diuitias amate. Si culmen veri honoris queritis ad celeſte regnuꝫ tēdite. Si gloriam ⁊ dignitatem diligitis in illa superna angeloꝝ curia aſcribi ꝙ̄to tius feſtinate. Quinto inuitat nos ad cōtemptū terrenorum et ad deſiderium eternoruꝫ ſacra ſcriptura que clamat ꝑ os euāgeliſte. imo ꝑ os diuie ſapie. i. xp̄i. Nolite

theſaurizare vobis theſauros in terra vbi erugo et tinea demolit̃ vbi fures effodiũt et furant̃. Theſaurizate aũt vobis theſauros in celo vbi nec erugo nec tinea demollitur. et vbi fures non effodiũt nec furant̃ vbi eſt enĩ theſaurus tu⁹ ibi et cor tuũ eſt. Cariſſimi fratres vt ſimus celi ſpũales et nõ terra. i. vt noſtra cõuerſatio ſit in celo ⁊ nõ in terra vel in mũdo: recogitem⁹ illud quod dicit̃ in eccleſi. j. Altitudinẽ celi ⁊ latitudinẽ terre et profundũ abiſſi: quis dimẽſus eſt? Dimetiri altitudinẽ celi eſt cogitare celeſtẽ beatitudinẽ ad quã celi ſpirituales. id eſt viri celeſtes aſcẽdũt quãdo d̃ hac vita diſcedũt. qꝛ dũ vixerũt ĩ infimis non iacuerũt. ſed cor fixũ in celo habuerũt et radices cordis in celo plantauerũt Que btĩtudo celeſtis q̃ alta ſit. oñdit apl'ſ prima. cor. ij. q̃ dicit. Quod nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hominis aſcendit que preparauit deus his qui diligunt illũ nobis aũt reuelauit de⁹ p ſpm̃ ſuũ. De altitudine illi⁹ beatitudinis dicit beat⁹ Gre. in quadã omelia ſic. Si ꝯſidere

mus frēs kmi que et q̄ta ſūt que nobis ꝑ-
mittunť in celis: vileſcūt oīa q̄ habenť in
terris. Terrena nāqꝫ ſubſtantia ſupne fe-
licitati cōpata: pōdꝰ eſt nō ſubſidiū. Tpa
lis vita eťne vite cōparata: mors eſt potiꝰ
dicenda q̄ꝫ vita. ipſe eī quotidianꝰ defectꝰ
corruptionis: q̄d eſt aliud q̄ꝫ q̄dā ꝓlixitas
mortis? Que aūt lingua dicere: vel quis
ītellectus capere ſufficit: illa superne ci-
uitatis q̄ꝫta ſint gaudia: angelorū choris
intereſſe: cū btiſſimis ſpiritibus gl'ie cōdi
toris aſſiſtere. pn̄tē dei vultū cernere. īcir
cūſcriptū lumē videre. nullo mortiſ metu
affici. incorruptionis perpetue munere le
tari. Sꝫ ad hec audita ardeſcit aīmꝰ. iāqꝫ
illic cupit aſſiſtere: vbi ſe ſperat ſine fine
gaudere: hucuſqꝫ verba bti Gre. Hanc al
titudinē mēſus fuerat videndo: ⁊ guſtan-
do btūs paulꝰ q̄ poſtq̄ꝫ fuit raptꝰ ad celū et
vidit gaudia btōꝝ: corde ⁊ ore clamabat
Infelix ego homo: q̄s me liberabit de cor
pore mortis huius? cupio diſſolui ⁊ eſſe cū
xp̄o. Ro. vij. Dicit ḡ ſapi. in eccl'iſtici. j.
Altitudinē celi. ſupple quis dimenſus eſt

Qui es in celis.

.i.qs eſtimauit q̄ta ſūt gaudia beatorū in
illa patria celeſti. Sequit̄. Et latitudinez
terre.ſupple qs dimēſus eſt. Dimetiri lati
tudinē terre eſt aīaduertere de his q̄ in la=
titudine terre habitant ⁊ q̄ in bonis terre
q̄tum poſſūt ſe dilatāt: qñ de hac vita mi=
grāt: de oīb⁹ bonis q̄ ſup̄ latitudinē terre
habuerūt: nihil ſecū p̄ter pctā portāt. Co=
gitem⁹ de magno alexandro et de iulio ce=
ſare: qui ſicut legit̄ in hyſtoriis īporū fue=
rūt monarche.i.dñi ſup̄ latitudinē totius
mūdi. Et de aliis īpatorib⁹ regib⁹ ducib⁹
comitib⁹ p̄ncipib⁹ nobilib⁹ burgenſib⁹ ⁊ di
uitib⁹: q̄ dū vixerūt: totū ſtudiū ſuū poſu=
erūt in ꝯgregādis ⁊ acq̄rēdis terrenis di=
uitiis. delitiis ⁊ honorib⁹: ⁊ nihil aut paꝝ
curauerūt de celeſtib⁹. Cogitem⁹ īquā ⁊ re
cogitem⁹ qualit̄ ipi ad mortē veniētes: exi
erūt de corpib⁹ rei et nudi: nihil ſecū p̄ter
pctā portātes. Igit̄ hec cogitare eſt dime=
tiri ſpūaliter et mentalit̄ latitudinē terre
Sic dimenſus eſt eam rex perſes noīe: qui
exiſtens dñs ſuper plura regna: cōgrega=
tis populis ſibi ſubiectis coraz ſe dixit. q̄

ſum dñs ſuper vos: vocor dñs multorum populorũ: ſed re vera ſum dñs multorum puluerum: nam hinc ad cẽtũ annos: oẽs qui hic ſũt in puluerem redacturi ſũt ĩmo redacti erunt. Sic etiã dimetiebat̃ eã rex ſalhadinuſ nomĩe. de quo dicitur ꝙ cũ ip̃e moreret̃: fecit in vna lancea dependi ꝛ portare ſudariuz ſuum per ciuitatem: precone clamante hec dicit rex ſalhadinus: cũ eſſem rex et dñs ſeptem regnorum: de omĩ gloria eorum non exporto mecum niſi iſtũ pannum lineum. Sic neſciebat metiri latitudinem terre. Ille diues de quo dñs in euang. Luce. xij. dicit. Quid faciam qꝛ non habeo quo cõgregem fruct⁹ meos. Et dixit. hoc faciam: deſtruã orrea mea: ꝛ maiora faciam: ꝛ illuc cõgregabo oĩa que nata ſunt michi bona mea: et dicam aĩe mee aĩa habes multa bona appoſita in annos plurimos: requieſce comede bibe epulare Dixit autem illi deus: ſtulte hac nocte repetent animam tuam a te: que autem paraſti cuius erunt? Sic eſt qui ſibi theſaurizat: ꝛ nõ eſt in deũ diues. Dicit ergo. Et la

titudinē t're. ſupple q̄s dimēſus ē.i.q̄s cogitat q̄ oēs q̄ ſūt in latitudine terre oportet in breui tp̄e in terrā redire: et niſi p̄caueant in p̄fundū abiſſi deſcēdere. Et hoc eſt qđ ſeq̄t. Et p̄fundū abiſſi q̄s dimenſus eſt: dimetiri p̄fundū abiſſi eſt recogitare īfinita ⁊ ineſtimabilia ſupplicia q̄ in p̄fūdo inferni paſſuri ſunt illi q̄ de altitudine celi.i.de gaudijs paradiſi mō nō volūt cogitare.ſ in latitudine terre.i.in bonis huius mundi totū cor ſuū figunt. Quāta autē ſit illa p̄funditas abiſſi .i. ſuppliciorū īferni.oñdit' in vitis patrū vbi dicitur q̄ cū q̄dā ſctōꝝ patrū ſemel incederet p heremū: inuenit caput cuiuſdā ſarraceni: q̄ adiurat' ab eo dixit ſe fuiſſe ſacerdotē idolorū: et ſm legē ſuā duxiſſe laudabilē vitā ⁊ ſolūmō ppt' hoc eſſe dānatū q2 nō crediderat in xp̄z. Et cū ille pater q̄reret ab eo q̄ta eſſet pena īferni. ille rñdit q̄ videbat' ei q̄ haberet tantū de igne ſub ſe ⁊ tātū ſupra ſe: q̄tū eſt ſpaciū a terra vſq3 ad celū. Modo cogitemus ſi hoc eſt ſatis p̄fundū Addidit etiā ille q̄ in illa abiſſo penali p̄-

fundi⁹ſũt xp̄iani mali q̃ iudei et ideo de=
teri⁹habẽt.Et iudei ſũt illic ꝓfundi⁹ q̃ pa
gani et iõ pei⁹habẽt Juxta illud euã.Lu.
xij.Seru⁹ſciẽs volũtatẽ dñi et nõ faciens
vapulabit plagis multis. Sic ꝫ ptz q̃ñ
nos dicim⁹ pat̃ nr̃ qui es in celis: quare p
celos ĩtelligũt̃ viri ſctĩ:qꝛ ſcʒ ad modũ ce=
loꝝ ſũt aſpectu pulcherrimi ꝓpt̃ fidẽ ⁊ do
ctrinã ⁊ ꝯuerſationẽ honeſtã. Sũt etiã ex
tẽſione capaciſſimi ꝓpt̃ cordis pietatem ⁊
amicoꝝ ⁊ inimicoꝝ dilectionẽ. Sũt etiaʒ
materia ſolidiſſimi: ꝓpt̃ inſuperabilẽ pa=
tientie fortitudinẽ.Sũt ſitu altiſſimi ꝓpt̃
iuge patrie celeſtis deſideriũ ⁊ ꝯtẽplatio=
neʒ.Tales nos faciat dñs: ⁊ ad celos nos
perducat pater celeſtis:qui ĩ celis ⁊ vbiq̃
viuit et regnat Amen. Sermo.xiiij.

Anctificet̃ nomẽ tuũ. Hic terminat̃
p̃ma pars dñice orõnis. in qua docʒ
nos p̃mo dei beniuolẽtiã ip̄m laudãdo ac
q̃rere:cũ dicit̃.Pater nr̃ q̃ es ĩ celis Se
quit̃ ſcd̃a pars ipſius orõnis dñice in qua
docet nos dñs manifeſtãdo ei nr̃am indi=
gentiã ab ip̄o neceſſaria petere:cum dicit

ſcificet nomē tuū. Et ſciendū q̄ a loco iſto vſq̄ ad finē dn̄ice orōnis ꝯtinent ſeptē petitiones breues in verbis: ſꝫ ꝓlixe in ſententijs. Or in his ſeptē petitiōib⁹ petunt oīa q̄ ſūt nobis in pn̄ti vita ⁊ in futura neceſſaria. Sꝫ ad nr̄am edificationē accipiamus ad pn̄s vnā groſſaꝫ ⁊ rudē expōnē. Prima petitio eſt: ſctificet nomē tuū. In hac petitione nos petimus vitiuꝫ luxurie a nobis amoueri: ⁊ v̄tutē caſtitatis nobis dari: qn̄ nos petim⁹ nomen dei in nobis ſctificari. Iſtud eī nomē vel pōt ītelligi nomē btē trinitat̄: vl̄ nomē xp̄i ſaluatoris: q̄rū vtrūq̄ nos petim⁹ per fidē in cordib⁹ nr̄is ſctificari. ⁊ iꝑmim⁹ ſignādo noſ in frontib⁹ nr̄iſ ꝯ īcurſiōes ſpūaliū hoſtiū qn̄ cū īuocatione btē trinitatis facim⁹ ſup nos ſignuꝫ xp̄i ꝓ nobis crucifixi: id ē ſignū crucis dicendo ſigno me in noīe patris et filij et ſpūs ſācti amē. In his enī duob⁹ noīb⁹. i. in noīe trinitatis ⁊ in noīe xp̄i ꝯſiſtit tota ſalus generis hūani Unū ē eī nr̄e ſalut̄ cauſa effectiua. i. nomē trinitat̄. aliud ē cauſa cōmeritoria. i. nomē xp̄i. Et tn̄ in noīe xp̄i intelli-

gitur vtrūq3 nomē: q2 xp̄s interp̄tat̄ vnctus
qm̄ ip̄e oī vnctiōe ſpūalis grē vnct⁹ fuit a
deo patre. Cū ḡ dicit̄ xp̄s.i.vnct⁹ intelligi
tur ⁊ ille q̄ vnxit eū.i.de⁹ pr̄.⁊ ip̄e q̄ ē vnct⁹
.i.fili⁹: ⁊ vnctio p̱ quā vnct⁹ eſt.i.ſpūs ſcūs
q̄ vocat̄ vnctio.ab apl'o.j.Joh.ij. qui dicit.
Unctio docebit vos de oīb⁹. Iſtud nomen
portāt oīs xp̄iani: qui a xp̄o vocant̄ xp̄ia-
ni: qđ nihil aliud eſt q̄3 ſerui et diſcipuli et
filij xp̄i. Iſtud nomē polluit̄ ⁊ vilificatur ⁊
blaſphemat̄: nō in ſe: ſed in nobis: qn̄ im
mūde ⁊ incōtinenter viuimus. ſm qđ dicit
apl's ad Ro.ij. de talib⁹. nomē inquit dei p̱
vos blaſphemat̄. Sctificat̄ aūt illđ nomē
⁊ mūdat̄ ⁊ honorat̄ i nobis: qn̄ nos q̄ illud
nomē gerim⁹: et q̄ ab ip̄o xp̄iani noīati ſu-
m⁹: ab oīb⁹ imūditijſ cordis or̄ ⁊ op̱is noſ
abſtinem⁹. ⁊ imūditias p̄teritas p̱ verā cō
tritionē ⁊ ꝯfeſſionez ac penitētiā abluim⁹
⁊ purificam⁹. Sic eī xp̄iani q̄ portāt nomē
xp̄i ſanctificant̄.i.ſancti efficiūt̄. Petere
ḡ ꝙ nomē xp̄i ſctificet̄ in nobis. nō ē aliud
petere q̄3 vt nos qui portamus nomen xp̄i
ſimus ſcti ⁊ mundi. Et q2 nō ē vilior im-

mundicia q̄ꝫ luxuria: iō appropⁱate loquē-
do poſſum⁹ dicere ꝙ hic petim⁹ vitiū luxu
rie a nobis tolli: et virtutē ꝯtinētie ꝛ caſti
tatis ac ſctītatis nobis dari. Et hoc ſuffi-
ciat nobis q̄tū ad expōnem ṗme petitio-
nis: qua nos clamam⁹ ad p̄rem noſtrū ce-
leſtē: ſctīficet nomē tuū. Sed vt ꝓcedam⁹
non ſolū per modū expōnis: ſed etiā per
modū p̄dicationis. videbim⁹ q̄le eſt iſtud
nomē. i. nomē trinitatis vel nomē xp̄i. Et
poſtea videbim⁹ qualit̄ nos qui portamuſ
illud nomē poterim⁹ eſſe ſctī. Sciendū er-
go ꝙ nomē xp̄i in quo vt ſupra dictū eſt in
telligitur tota trinitas: eſt nomē amabile
xp̄ianis: admirabile iudeis et paganis:
terribile reprobis: et deſiderabile ꝑfectꝭ.
Nomē xp̄i eſt amabile xp̄ianis. Primo
dico ꝙ nomē xp̄i eſt amabile xp̄ianis: qꝛ ꝑ
illud nomē cōſequūt̄ viā ſue ſalutꝭ: q̄ clau
ſa ꝛ abſcōdita eſt oībus nationib⁹ aliis: qꝛ
nūq̄ꝫ aliq̄ fuerūt ſaluati ab initio mundi:
nec in lege naturali: nec ī lege moyſi: nec
ī lege noui teſtamēti: niſi per nomē ꝛ fidē
xp̄i. Qꝛ ſicut nos credim⁹ xp̄m veniſſe ad

mūdū ſaluandū. ita ipſi credebāt eū ven-
turū et recognoſcebāt ip̄m vel explicite ſi-
cut ꝑfecti quib⁹ de⁹ reuelauerat vel īplici
te ſicut īperfecti qui ip̄m cōfitebant̄ ꝑ obla
tiones et decimas ⁊ hoſtias in q̄bus xp̄us
ſignificabat̄. Q: in hoſtijs id eſt in ſacrifi-
cijs q̄ fiebāt de carne pecudis p̄ciū nr̄e re-
dēptionis figurabatur. i. caro noſtri redē
ptoris. In oblatiōib⁹ vero figurabat̄ mo-
dus redimēdi q̄ fuit ꝑ modū oblatiōis qn̄
xp̄us obtulit deo patri corpus ſuū et aīaꝫ
ſuꝑ altare crucis. In decima aūt figuraba
tur vnctio xp̄i vel virtus redimētis. i. diui
nitas eius. Nō enī poſſet nos per illā obla
tionē redimere ſi eſſet hō pur⁹ niſi eſſet de⁹
ver⁹. Et hoc figurabat̄ in decima. Denari
us eī numer⁹ eſt ꝑfect⁹. q: eſt t̄min⁹ oīꝫ nu-
meroꝝ. et q: vltra denariū numerū nō eſt
ali⁹ nou⁹ numer⁹ niſi per repetitionē ꝑciū
denarij. Undecim⁹ enī non ē aliud q̄ꝫ vnū
et decē. Duodecim⁹ non ē aliud q̄ꝫ duo ⁊ de
cem. ⁊ ſic de alijs. Quādo ergo nos offeri-
m⁹ d̄o decimā et retinem⁹ nouē ꝑtes attri-
buimus deo qd̄ perfectū eſt. i. numerū de-

nariū et retinem⁹ nobis qđ ē īperfectū.i. numerū nouū ſignātes φ īperfectio ē a no bis et oīs pfectio noſtra ē a deo. ⁊ φ ipe eſt termin⁹ et finis oīm nr̄aꝝ cogitationū af= fectuū locutionū et opationū.ſicut nume= rus denari⁹ ē finis ⁊ termin⁹ oīm numero rū ad ip̄m eni terminatur oīs creature ra= tionalis appetit⁹ ⁊ deſideriū. In ſacrificijs et oblatiōib⁹ ɔfitebantᷣ licꝫ īplicite xp̄m vē turū veꝝ hoīem.⁊ ī decimis recog̃ſcebant eū veꝝ deū. Sic ğ ptꝫ q̄litᷣ p nomē xp̄i ſal= uantᷣ ⁊ illi q̄ p̄ceſſerūt ⁊ illi q̄ ſequuntᷣ aduē tū xp̄i.Et ꝑptᷣ hoc dr̄ ī euā.lu.xix.⁊ioħ.xij Turbe q̄ p̄cedebāt ⁊ q̄ ſeq̄bantᷣ clamabāt. Oſāna filio dauid: bn̄dictus q̄ venit ī noīe dn̄i.gloſa dic̄ ſup hūc locū.Turbe.i.ppl̄i q̄ p̄cedebāt.i.oēs iuſti q̄ p̄ceſſerūt aduentum xp̄i.⁊ tᷣbe q̄ ſeq̄bantᷣ.i. oēs iuſti q̄ fuerūt vl̄ erūt poſt aduētū xp̄i vſq₃ ad finē mūdi cla= mauerūt filio dauid.i. xp̄o filio v̄ginis de ſtirpe dauid.clamant inq̄₃ ſibi oſāna.i.ſal= ua nos qm̄ p aliū nō poſſum⁹ ſaluari.q₂ tu es bn̄dict⁹ dei fili⁹ q̄ venit ī noīe dn̄i.i.q̄ no= minaris et es ver⁹ dn̄s. Bn̄ ğ eſt nobis

 74
illud nomē amabile qđ ē cauſa ſalutis no-
ſtre. Unū in actibus aploꝝ dicit̄. Non aliđ
nomen datū eſt ſub celo hoībus in q̊ opor-
teat nos ſaluos fieri niſi in noīe dñi ieſu.
Iſtud nomen ſaluificuꝫ inuocabat dauid
quādo dicebat p̄s.liij. Deus ī noīe tuo ſal-
uuꝫ me fac. Sciendū ꝙ iſtud nomen ſal
uat nos in p̄ſenti vita tribus modis. quia
per illud nomē condonātur peccata. ſupe-
rantur tēptationes. dulcorantur tribula-
tiones. [Qꝫ condonētur peccata.] Pri
mo dico ꝙ in nomine trinitatis vel in no-
mine xp̄i condonātur peccata qꝛ in hoc no
mine accipiunt virtutē omnia ſacramēta
que ſunt quedā lauacꝛ ſpūalia nos a ſordi-
bus omnibꝰ aīarum abluentia. Propt̄ qđ
dicebat dñs aplis.mar.vl. Ite docete oēs
gētes baptizātes eos ī noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpi
ritꝰ ſctī. ⁊ mathi. vltimo. q̄ crediđrit ⁊ bap-
tizatꝰ fuerit ſaluꝰ erit. q̄ ů nō crediđrit ꝯdē
nabr̄. Sic ē đ baptiſmo ita ⁊ de alijs ſacmē
tis. i. de confirmatione cōfeſſione. euchari-
ſtia. ⁊ vnctione extrema. quia omnia cōfe-
runt̄ in noīe xp̄i ⁊ in noīe ſancte trinitatꝭ.

et oĩa ſũt ad hoc inſtituta vt recipiẽtes ea in fide et deuotione mundent a peccatis ⁊ mortalib⁹ ⁊ venialib⁹ in q̃ q̃tidie icurrim⁹ qꝛ ſicut dicit ſap. ꝓuerb. xxiiij. Septies in die cadit iuſt⁹. Et ꝓpt hoc dauid q̃ multũ peccauerat ⁊ q̃ adulteriũ et homicidiũ cõmiſerat: in noĩe hoc cõſitebat qñ dicebat Propter nomẽ tuũ dñe ꝓpiciaberis pctõ meo multũ eſt enĩ. p̃o. xxiiij. [Qꝛ temptationes ſuperãtur.] Secũdo dico ꝙ in noĩe xp̃i tẽptationes ſupant ſiue enĩ tẽptet hõ a diabolo ſeu a carne vel a mũdo nõ ẽ temptatio quã non poſſit facilit ſupare ſi vult ad nomẽ dñi ex toto corde recurrere. Et iõ dicit ſapi. ꝓuerbi. xviij. Turris fortiſſima eſt nomẽ dñi ad ip̃am currit iuſtus ⁊ ſaluabitur. Sed nota ꝙ dicit turris fortiſſima: qꝛ ſcilꝫ nõ timet hoſtis fortiſſimi machinamenta. In hoc enĩ noĩe vicerũt tẽptatões et mũdi et carnis ⁊ diaboli ꝟgines beate. qñ diabol⁹ icitabat dños et dñatores mũdi vt eas ꝓſtituerẽt. Sed ip̃e cõfidentes in noĩe dñi plus volebãt dare carnẽ ꝓpriam gladio et igni q̃ꝫ libidini et peccati polluti

oni. ſicut patuit ĩ btã agnete ⁊ agatha ⁊ a-
lijs. ⁊ iõ ſupatis tẽptationibꝰ ſuis regtia-
bant noĩ domini dicentes. Cõfitebor tibi
dñe rex ⁊ collaudabo te deũ ſaluatorẽ me-
uz. cõfitebor noĩ tuo qm̃ adiutor ⁊ ꝓtector
fcs es mihi. ⁊ libaſti corpꝰ meũ a pditiõe a
p̃ſſura flãme q̃ circũdedit: ⁊ ĩ medio ignis
nõ ſũ eſtuata. Nota ꝙ aĩa iuuenis hoĩs vel
mulieris ẽ ĩ medio ignis maxĩe ĩ illis qui
nutriunt ĩ delicijs. ſm beatũ Jero. q̃ dicit
ꝙ vinũ ⁊ adoleſcẽtia duplex ẽ incẽdiũ vo-
luptatis. ſ iugis ⁊ deuota noĩs xp̃i inuoca
tio liberat eã ab huiꝰmodi incẽdio. ſicut li
berauit tres pueros ab igne babilõico. au
di pſalmi. cxviij Meõr inqt fui nocte noĩs
tui dñe ⁊ cuſtodiui legẽ tuã. Nocte. i. ĩ tem-
ptatiõe q̃ ĩcautis tollit lucẽ grẽ ⁊ facit eos
cadere ĩ tenebrꝭ culpe. ſ qñ duoto corde re
currũt ad mẽoriã noĩs dñi ꝓpt nullã tem-
ptationẽ dereliquũt legẽ dei ſui. ⁊ hoc ẽ ꝙ
dictũ ẽ. Meõr fui noc. no. t. d. ⁊ cu. le. tuã.
Immo ſi p pctm̃ ceciderĩt ĩ tenebris cl'pe
recurrẽdo toto corde ad nomẽ dñi recupe-
rant lumẽ g̃tie. Unde yſaias. l. ait. Quis

ambulauit ĩ tenebris et non ē lumē ei: ſpe
ret in noīe dñi ⁊ innitatur ſup dño deo ſuo.
[Qꝫ tribulationes dulcorātur.] Ter-
tio dico ꝙ per nomē xp̄i tribulationes dul
corātur. nullus enĩ poteſt pati tā amaram
tribulationē q̄ non vertat̃ ei in dulcedinē
ſi perfecto corde inuocet nomē xp̄i. Exem-
plū habem⁹ in beatis martyrib⁹. qꝛ memo
ria noīs dulciſſimi ieſu xp̄i ita alleuiabat
eis ſua ſupplicia ꝙ plus gaudebat beatus
paul⁹ de cathena q̄ꝫ rex de corōa. ad ephe.
vj. et petr⁹ ⁊ andreas plus delectabant̃ in
crucis ſupplicio q̄ꝫ homo valde feſſus ex la
bore ⁊ itinere delectet̃ in lecto molliſſimo.
et actu. xxviij. Agatha letiſſime ⁊ ḡtulāter
ibat ad carcerē quaſi inuitaret̃ ad nuptias
et ad fertiliſſimā refectionē. Et quid facie
bat hoc niſi nomē xp̄i dulciſſimū cui⁹ tan
ta eſt dulcedo ꝙ reddit hominem pugnan
do inſuperabilem. et operando infatiga-
bilem. Quod fuerat expertus beatus ber
nardus qui dicebat. Bone ieſu tuus amor
nunq̄ꝫ eſt ocioſus qui te diligunt non tepe-

ſcunt. cogitare de te plena eſt refectio. loq̄ de te perfecta conſolatio. adherere tibi vita eterna. diſcedere a te mors ꝑpetua. xp̄s ieſus mel in ore. melos in aure. et iubilus in corde. Et huius nominis dulcedinez experta fuerat anima ſancta in cāticis cāticorum qn̄ illō nomē vocabat oleum effuſum dicendo Canticorū. primo. Oleum effuſum nomen tuum. Uere oleum effuſū eſt nomen chriſti. Oleum enim valet ad illuminanda monaſteria. ad ſaporanda cibaria. ad alleuianda vulnera. Et quicunq̄ alius liquor oleo admiſceatur ſꝑ oleuz ſuperfertur. Similiter nomen domini ī nocte temptationis nos illuminat. aſperitatem penitentie nobis dulcificat. tribulationum vulnera nobis alleuiat. et ī om̄i ſtatu facit nos per mentis fortitudinez ſuperferri. ita vt nec proſperitatibus extollamur nec aduerſitatibus frāgamur. Jlle enim ſuperfert̄ proſꝑitatibus qui eas nō diligit. ille enim ſuperfertur aduerſitatibus qui eas patienter ſuſti-

nēdo nō deſpat nec deficit. ꝫ ſp ī dño confi-
dit. Ex ꝑdictis ꝗ ptꝫ q̄lit nomē beate trini
tatis vel nomē xp̄i in q̊ vt ſuꝑ dictū ē intel-
ligit tota trinitas: ē amabile xp̄ianis. qꝛ ē
eis cauſa ſalutis ꝛ hoc ꝑpt tria. qꝛ ſcꝫ ꝑ illō
nomē ꝯdonant peccata tēptatiōes ſupan
tur ꝛ tribulationes dulcorant. Inuocem⁹
igit illud nomē dulciſſimū vt det nobis de
pctīs nr̄is īdulgētiā. de tēptatiōib⁹ victo-
riā. de tribulatiōib⁹ patiētiā. ꝛ ita de pñti
ſua dulcedīe ꝑducat nos ad ſuā dulcedinē
eternā de q̄ dicit ī ꝑo. xxx. Q̄ mag̃ multi-
tudo dulcedinis tue dñe quā abſcōdiſti ti-
mentibus te. Ad illā dulcedinē nos perdu
cat dñs noſter ieſ⁹ xp̄s per ſuū dulciſſimuꝫ
nomen. Amen.

Sermo. xv.

Anctificetur nomē tuum. Uiſum eſt
ſupra qualiter nomē beate trinitatis
et nomen chriſti eſt amabile chriſtianis
Nomē chriſti eſt admirabile iudeis et pa-
ganis. Secundo dico ꝙ illud nomen eſt
admirabile iudeis et paganis. Nomen ei
chriſti in primitiua eccleſia quando ꝑpter
teneritudinē nouelle eccleſie neceſſaria e-

rant miracula. Nōne iquā tūc mirabile e
rat ipſis infidelib⁹ in noīe xp̄i demonia de
obſeſſis corpib⁹ exire. infirmos ſanitatē re
cuperare. mortuos ad vitā reſurgere? Sic
enī dixit dn̄s ieſus xp̄s apl'is ꝛ diſcipulis.
Math. vltio. In noīe iquit meo demonia
eiciēt. linguis loquēt nouis. ſerpentes tol
lent. ꝛ ſi mortiferū q̇d biberint nō eis noce
bit. ſup egros man⁹ iponēt ꝛ bn̄ habebūt.
Et q̄ hec oīa in noīe xp̄i fuerint facta. ptz.
qꝛ de eiectiōe demonioꝝ dixerūt diſcipl'i
dn̄o. Lu. x. Dn̄e etiā demonia in noīe tuo
ſubiciūt nobis. Itē de nouis linguis ſatꝭ
patz in actib⁹ aplo̓ꝝ. ij. Qui poſt receptio
nē ſcti ſpūs loquebant varijs linguis ꝑut
ſpūs ſctūs dabat eloqui illis. Spūs ſctūs
fuerat eis miſſus in noīe xp̄i: ſicut ipē ꝓmi
ſerat eis āte ſuā aſcēſionē dicēs. Joh. xvj.
Cum venerit ſpūs ſctūs q̄ꝫ mittet pater in
noīe meo: ille vos docebit oēm veritatem.
Item de eiectione ſerpētiū habem⁹ exem=
plū in legēda ſācti philippi apl'i. q̇ in noīe
xp̄i fugauit ſerpētē abſcōditū ſub quodaꝫ
ydolo: q̇ multos interfecit flatu ſuo. quos

tñ ip̃e creauit ⁊ ſuſcitauit a mortuis. p̲ iuo
cationẽ hui⁹ nois. Itez in vita ſcti ſilueſtri
legit̃ q̲ poſt ꝯuerſionẽ ⁊ baptiſmũ ꝯſtãtini
ĩpatoris ip̃e in noĩe ieſu xp̃i deſcẽdit in fo
ueã vbi erat dracho ingẽs: in q̃ habitabat
ſathanas: ſpirãs ignẽ ex oculis ⁊ naribuſ
q̃ q̃tidie flatu ſuo pluſq̃ trecentos homies
extinguebat: quẽ btũs ſilueſter vt ei a btõ
petro ſibi appꝫente p̃ceptuz fuerat: filo ca-
nabino retorto triplici ligauit ⁊ ãnulo fer
reo habẽte ſignũ crucis ſignauit: et ne ĩde
exiret vſq̲ ad diẽ iudicij impauit. Itẽ q̲ in
noĩe xp̃i biberĩt mortiferꝝ venenũ ſine no-
cumẽto. exẽplũ habem⁹ in ſctõ iohãne euã
geliſta qui bibit calicẽ plenũ veneno: de q̃
tres malefici adiudicati neci fuerãt pẽpti
⁊ nihil ei nocuit. Itez q̲ ſup egros manus
ĩpoſuerĩt: ⁊ ĩponẽdo in noĩe xp̃i eos cura-
uerint. habem⁹ plura exempla in actibus
apl'oꝝ. iij. videlꝫ de illo claudo a natiuita
te q̃ ſedebat ad portã tẽpli in hirl'z q̃ dicit̃
ſpecioſa: cũ ille videret petrũ ⁊ iohãnẽ in-
troeuntes in templũ et peteret ab eis ele-
moſinam. dixit petrus. argentũ et aurum

non eſt michi qđ autē habeo hoc tibi do. in noīe dñi nr̄i ieſu xp̄i ſurge ⁊ ambula. Qui ſtatiꝫ ſurrexit ſanꝰ. Itē habemꝰ etiā exemplum in illa vidua mortua q̄ dicebat̄ dorchas: quā idē petrꝰ ad p̄ces paupū q̇s ipſa alebat ⁊ veſtiebat. In nomie xp̄i ſuſcitauit: ſicut legit̄ in actibus apl'oꝝ. ix. Igit̄ verum dixit dñs ieſus xp̄s qn̄ ait. in noīe meo demonia eicient ⁊c̄. Math. vltio. Et hec omnia erant infidelibus admirabilia Itē nōne fuit maximū mirabile ꝙ duodecim pauperrimi homīes potuerunt totuꝫ mundū conuertere: Et nec ꝓ minis nec ꝓ ꝓmiſſis nec ꝓ ſupplicijs: potuerunt retrahi a confeſſione ⁊ p̄dicatione nominis xp̄i Dicitur autē in actibus apl'oꝝ. iiij. Qꝛ pōtifices ⁊ phariſei et legiſperiti: ceſis denūciauerūt apl'is ne vltra in nomīe ieſu xp̄i loqui auderent. Tunc petrus magna auctoritate rn̄dit: obedire oportet deo magiſ q̄ꝫ hoībꝰ: ſi iuſtū eſt vos potiꝰ audire q̄ꝫ deū iudicate. Et ſequit̄. Ibāt apl'i gaudentes a conſpectu concilij qm̄ digni habiti ſūt ꝓ

noīe iesu xp̄i ꝯtumelias pati. act.v. Eſt ergo illud nomē admirabile iudeis et paganis.qm̄ in tp̄e breui per duodecī paupe res hoīes male indutos: īmo quaſi nudos ꝛ ſm̄ mundū viles et abiectos: ita dilatatū eſt per oēs partes mūdi: vt reges ꝛ p̄ncipes q̄ p̄us habuerūt illud nomen deſpectui: mō credant ſine fide et dilectiōe hui⁹ noīs dānari. ꝛ ꝓ defenſione eius exponūt ſe morti. Sicut appuit in ꝯſtātino īpatore in tito ꝛ veſpaſiano. ꝛ alijs catholicis īpatorib⁹ ꝛ regib⁹. q̄ deſtruxerūt ꝓ nomīe xp̄i idola que p̄us adorauerāt: et deſtruxerūt ciuitatē hiꝛlm: ꝛ ceperūt ꝛ occiderūt ꝛ captiuauerūt iudeos ꝓ defenſiōe noīs hui⁹. Itaqꝫ nos poſſum⁹ clamare ad dn̄m cū ps. viij. Dn̄e dn̄s nr̄ q̄ admirabile eſt nomen tuū in vniuerſa terra] Nomē xp̄i eſt formidabile reprobis] Tertio dico ꝙ illud nomē eſt formidabile reprobis.i.diabolo ꝛ angelis ei⁹: ꝛ oīb⁹ illis qui vel pſequēdo ſicut pagani: vel detrahendo ſicut iudei ꝛ heretici: vł male viuēdo ſicut mali xp̄iani impugnāt nomē illud ꝛ portitores eius.i.

bonos xp̄ianos. Et quare debent illud no
men formidare? Certe q2 veniet temp9 qñ
dñs ieſus iuxta verbum ꝓpheticū. ps̄. cix.
Ponet inimicos ſuos ſcabellū pedū ſuoꝝ
in īferno q̄ eſt ſub terra. que in eſaya lxvj.
dicit̄ ꝙ eſt ſcabellū pedum dñi. Celū īquit
mihi ſedes eſt: terra aūt ſcabelluz pedum
meoꝝ. Tūc oportebit eos timere ⁊ reuere
ri nomē qđ ip̄i habuerūt deſpectui: q2 illđ
videbūt exaltatū corā toto mundo. immo
ſup̄ totū mūdū vſq3 ad honorē diuine ma-
ieſtatis: qđ ip̄i ꝑſecuti ſunt vſq3 ad ignomi
nioſiſſimā mortē crucis. Et tūc verificabit̄
illđ qđ dicit apl'. ad phi. ij. Chriſt9 fcūs ē ꝓ
nobis obediēs vſq3 ad mortez crucis. ꝓpt̄
qđ ⁊ de9 exaltauit illū ⁊ dedit illi nomē qđ
eſt ſuper omne nomē: vt in noīe ieſu oē ge
nu flectat̄ celeſtiū terreſtriū ⁊ infernorū:
⁊ oīs lingua ꝯfiteat̄ q2 dñs ieſus in gl'a eſt
dei patris Nota ꝙ dicit oīs lingua: non
ſolū xp̄ianoꝝ: ſed etiā iudeoꝝ et pagano-
rū: q̄ ꝯfitebunt̄ ip̄m veꝝ hoīem eſſe et verū
deū regnātē in gl'ia dei p̄ris. qui ip̄z deſpe
xerūt ambulātē in terris: et dixerunt eſſe

ioſeph filiũ: ⁊ negauerũt eũ natũ ꝓ ſalute hũani generꝭ de v̄ro marie virgĩs. Lu. iiij. Tũc verificabit id qđ dicit dñs per ꝓphã dd. p̄s. cj. Timebũt gentes nomẽ tuũ dñe: ⁊ oĩs reges terre gl'aꝫ tuã. Uere timebũt qꝛ ſicut dicit Jero. in epl'a ad eliodoꝝ monachũ Tũc ad vocẽ tube pauebit terra cũ populis: tũc ligubꝛe mundus immugiet tribus ad tribũ ferient pectoꝛa: potẽtiſſimi quondã reges nudo latere palpitabũt cũ ꝑle ſua. vere tũc ignitꝰ iupiter adducet et cũ ſuis plato diſcipl'is vel ariſtotilis argumẽta nõ ꝓderunt. Tũc dicet dñs ieſus. cerne manꝰ q̃s fixeras iudee: cerne latus romane qđ foderas: videte coꝛpꝰ an idem ſit qđ dicebatis clam nocte tuliſſe diſcipulos Math. vltimo. Tũc dicẽt pctõꝛes mõtibꝰ cadite ſup nos: ⁊ collibꝰ opite nos a facie agni. Et q̃re: Certe qꝛ videbũt ſicut alibi dr: iudicẽ iratũ ſup̄ ſe: infernũ patẽteꝫ ſub ſe: pctã accuſãtia añ ſe: mũdũ ardẽtẽ retro ſe: infinita demonia circa ſe: fugere erit eiſ ĩpoſſibile: appere ĩtollerabile. ecce q̃re tĩebũt gẽtes nomẽ tuũ dñe. Electi ů ſi

tı̄ebūt ꝯ gaudebūt sic̄ dic̄ iero.ı̄ ſup̄dcā ep.
ad eliodoꝝ.j.coꝛ.xv. Veı̄et inq̄t veı̄et dieſ
illa q̄ coꝛruptibile hꝰ ⁊ moꝛtale ı̄coꝛruptōēz
ı̄duat ⁊ ı̄moꝛtalitatē Eliodoꝛꝰ ait Btūſ ſer
uꝰ q̄ cū venerit dn̄ſ eiꝰ ı̄uenerit vigilātē.lu.
xij Iero.elio.dic̄ Tu gaudeb̄ iudicaꝫ dn̄o
tūc tu rusticanꝰ ⁊ paup̄ exultab̄ rideb̄ ⁊ di-
cēs.ecce crucifixꝰ deꝰ meꝰ.ecce iudex q̄ ob-
uolutꝰ i p̄ſepio vagijt ı̄ vilibꝰ pānis. hē ille
q̄ opariȷ ⁊ q̄stuarie filiꝰ dicebaꝫ. Hic ē ille q̄
m̄ſis gestatꝰ ſinu hoı̄ez deꝰ fugit ı̄ egiptū. h
ē q̄ i paſſiōe ſua veſtitꝰ clāide coccinea fuit
hē q̄ fuit ſentibꝰ cū ſpinis coꝛonatꝰ. h eſt q̄
vocatꝰ ē magꝰ: demoniū hn̄s ⁊ ſamaritanꝰ
Ioh.viij. Tūc dicz q̄libz repꝛobꝰ illō qō dr̄
in Tre.v. Defecit gaudiū coꝛdis nr̄i v̄ſus
ē in luctū choꝛꝰ nr̄ : cecidit coꝛona capitis
nostri.ve nobis qꝛ peccauimus. Itē q̄libz
electꝰ poterit dicere illud qō ſcribiꝫ in can
tico pphē abacuch iij. Ego aūt in dn̄o gau
debo et exultabo ı̄ deo ieſu meo. Sic ergo
ptz: q̄liꝫ nomē xp̄i: vel btē trinitatꝭ eſt foꝛ
midabile repꝛobis. id eſt iudeis et paga-
nis ⁊ falſis chriſtianis: et falſis religioſis

de q̄bus cōqueritᷣ dñs per Jere. xi. dicens
Fecerūt filij iuda malū corā oclis meis di
cit dñs. poſuerūt offendicula ſua in domo
in qua inuocatū eſt nomē meū: vt pollue-
rēt eam. Oñs ergo iſti debēt tiere: qꝛ ipſi
qui mō habēt nomē xp̄i et nomē btē trini-
tatis in irreuerentia et in irriſione: tūc vi
debūt illud eſſe in ſūma glīa et honore: et
adorari ab oī natione. qꝛ tunc verificabitᷣ
illud ꝑpheticū dō p̄s. lxxxv. Oñs gentes
quaſcūqꝫ feciſti veniēt et adorabūt corā te
dñe et glificabūt nomē tuū. Sic ergo ptꝫ
qualitᷣ nomē xp̄i eſt formidabile reprobis
Rogemꝰ igitᷣ dñꝫ quatinꝰ faciat nos tales
ꝙ non ſimꝰ de numero reproboꝝ et det no
bis grām ꝙ dum viuimꝰ in hoc mūdo: ita
habeamꝰ nomē xp̄i et nomē btē trinitatis
in magna reuerentia et honore. et ꝑptᷣ re-
uerentiā eiꝰ: ita caueamꝰ ab ipſiꝰ offenſa ⁊
ei ſeruiamꝰ per bona opa: vt in die iudicij
non ſimꝰ de numero inimicoꝝ ſuoꝝ: quos
ip̄e ponet ſub ſcabello pedū ſuoꝝ. i. in ifer
no. Sed ſimus de numero ſeruoꝝ ſuorū et
militū ſuoꝝ quos ipſe coronabit ſecum in

regno ſuo qd nobis cōcedat ipſe qui ſine fine viuit ꝛ regnat deus ꝑ oīa ſecula ſeculorum. Amen.

Sermo.xvj

Anctificetur nomē tuū. Audiuim⁹ ſupꝰ qualiť nomē xp̄i eſt amabile xp̄ianis ꝛ admirabile iudeis et paganis: ꝛ formidabile reprobis. [Nomen xp̄i ē deſiderabile perfectis.] Quarto dico ꝙ illud nomē eſt deſiderabile ꝑfectis. Et ratio ē. qꝛ ꝑ illō nomē ipſi īpetrāt quicq̄d a celeſti patre poſtulant. Teſtāte dn̄o noſtro ieſu xp̄o q̄ dicit apl'is et oībus bonis xp̄ianis. Johan.xvj Quicq̄d petieritis patrē in noīe meo dabit vobis. Et ſi tu obicias ꝙ multi petūt in noīe xp̄i q̄ nō poſſunt adipiſci. Sicut paulus petijt a ſe ſtimuluꝫ carnis amoueri. et tn̄ non obtinuit.ij.coꝝ.xij. Rn̄deo ꝛ dico ꝙ petere in noīe ieſu ē petere rem q̄ ꝓſit hoī ad ſalutem. qꝛ ieſus īterp̄tať ſalus vel ſaluator. Et qꝛ multi petūt multa q̄ nō ſūt eis ad ſalutē vtilia ſicut illi q̄ petūt a dn̄o vindictam de inimicis vel augmētuꝫ in tp̄alib⁹ bonis vel plerūqꝫ valitudinē corporis que qn̄qꝫ ſunt hoī occaſio ſuꝑbiendi ꝛ malefaci

endi. iõ ñ accipiũt qđ petũt ĩ noĩe ieſu. Nõ ei petit ĩ noĩe ſaluatoꝛis qñ petit qđ ẽ ꝯ ratõ nẽ ſalutis. Et ſic petebat paulꝰ licꝫ neſciẽs qñ petebat a ſe ſtimulũ carnis amoueri: q erat cauſa ei ſe hũiliandi ⁊ ĩfirmitatẽ ꝓpꝛiã recognoſcẽdi. et ſic petebat ꝯ ſalutẽ ſuã. qꝛ per huĩlitatẽ ⁊ ꝑ ꝓpꝛe fragilitatis recognitionẽ acqrit gratia dei. ſꝫ illud beati iacobi. iiij. Deꝰ ſuꝑbis reſiſtit humilibꝰ aũt dat gratiã. Et iõ dñs deꝰ ad paulũ rñdit. Sufficit tibi gratia mea. nã virtus ĩ infirmitate ꝑficit. Perfecti vero quicqd petũt ĩ nomine xp̃i vel in noĩe beate trinitatis totuꝫ ĩpetrãt qꝛ petũt ĩ noĩe ieſu. Nõ enĩ petũt a celeſti patre aliquid niſi hereditatẽ ſalutis eterne. de qua dr ĩ pͦ. lx. Dediſti hereditatem timentibꝰ nomẽ tuũ dñe. Timẽtes nomen dñi ſunt perfecti. Quia ſicut dicit ſapiens. Qui timet deuꝫ nichil negligit. Et certe qui nichil negligit perfectꝰ eſt. Perfectus enĩ eſt q nichil negligit facere de illis rebꝰ de qbꝰ credit ꝙ deo placeãt. ⁊ q nichil negligit cauere de illis rebꝰ de quibus credit ꝙ deo diſpliceãt. Talibꝰ ğ timentibus

dñs dat hereditatē ſalutis eterne qñ deuo te petūt eā ī noīe xp̄i. hereditatē hanc. qꝛ apl'i adhuc īperfecti ⁊ nōdū ꝑ ſpm̄ ſctm̄ ꝑfecti illūiati neſciebāt petē: iō redarguti ſūt a dño dō dicēte. ioh. xvj Uſqꝫ mō nō petiſtis q̄cq̄ꝫ ī noīe meo. petite ⁊ accipietis vt gaudiū vr̄m ſit plenū. Gaudiū nr̄ꝫ nō pōt eē plenū donec ſimꝰ ī eterna beatitudīe. qꝛ ſicut dicit beatꝰ aug. Gaudiū nichil aliud eſt q̄ꝫ gaudiū de ꝟitate. Ibi ē gaudiū veruꝫ et plenū. qꝛ oīa alia gaudia ſūt falſa ⁊ īꝑfecta. Oīa enim gaudia de quibꝰ nos gaudemꝰ in hoc mūdo aut ſūt de rebꝰ tp̄alibꝰ: et ſic ſūt falſa gaudia quia ſunt triſticijs ⁊ calamitatibus permixta. ſm̄ quod dicit ſapiens prouerbioꝝ. xiiij. Riſus inquit ſapiens dolore miſcebitur ⁊ extrema gaudij luctus occupat. ⁊ iteꝝ eccl'. ij. Riſum inquit reputaui errorem. Quid fruſtra decipis? Aut ſunt de rebus ſpiritualibus. et ſic licꝫ ſint vera gaudia. tamē ſunt imperfecta et ſemiplena ⁊ incerta dū ſumus in hac vita qꝛ nullꝰ ita ꝑfectus ē q̄ a ꝑfectione ſua cadere non poſſit duꝫ in hoc mundo viuit. ſi

diuina bonitas ⁊ manutētio ipm̄ deſerere velit. Et ꝓpt̄ hoc dico ꝙ nō pōt haberi plenū gaudiū in hac vita cū amitti poſſit. ſꝫ ꝑfectū erit qn̄cūqꝫ quis ſaluari meruerit. Re vera ſaluabit̄ oīs q̄ nomē dn̄i dū viuit deuoto corde inuocauerit. qꝛ nō poteſt mētiri ſpūs ſanctꝰ q̄ ꝑ prophetā ad ro. x. dicit Et erit q̄cūqꝫ inuocauerit nomen dn̄i ſaluꝰ erit. Ut ergo ſalui ſimus et ad plenū gaudiū ꝑuenire poſſimꝰ inuocemꝰ ⁊ laudemꝰ nomē dn̄i. Quia ſicut dicit pſal. cxij. A ſolis ortu vſqꝫ ad occaſū laudabile nomē dn̄i. Id eſt a natiuitate iuſti vſqꝫ ad obituꝫ laudabile ē nomē dn̄i. ꝗ laudādo h̄ nomē ꝑuenimꝰ ad eternā ſalutē. Unde beatꝰ Jeroni. in ſermōe de aſſūptione. Iter inq̄t noſtre ſalutis ē in laudibꝰ ſaluatoris. Laudādo eni ipm̄ digne in vita iſta ꝑueniemꝰ ad domū eiꝰ celeſtē vbi erit laus ꝑpetua ſine fine māſura. De qua laude dicit̄ per os pſalmiſte. lxxxiij Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e in ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. Ex predictis igit̄ patet qualit̄ nomē illud qđ nos petimus ſctificari in nobis qn̄ dicimꝰ. Pa

ter noſter q̄ es in celis ſanctificet̃ nomē tu=
um eſt amabile xp̄ianis admirabile iude=
is et paganis.formidabile reprobis.deſiď
rabile pfectis.Bn̄dicam⁹ ġ illud nomē ex
cellentiſſimū clamātes cū pphpeta p̄o.cxij.
Sit nomē dn̄i benedictū ex hoc nūc ⁊ vſq̄ ī
ſeculū. Ex hoc nūc.i.ex iſta vita momēta
nea de q̄ nō habemus niſi nūc.Tempus eī
p̄teritū nō habem⁹ q2 p̄teriīt ⁊ vltra nō re=
dibit.Tēpus etiā futurū non habem⁹ nec
ſcim⁹ ſi habebimus.q2 nemo ſcit vtrū ī cra
ſtino ſit victur⁹.Benedicam⁹ igit̃ nomē do
mini ex hoc nūc.i.ex vita iſta momētanea
que deficit in vno nūc.i.in vno momēto.et
vſq̄ ī ſeculū.i. vſq̄ ī futurā vitā q̄ erit ſine
termio.ad quā nos perducat p ſuū ſanctiſ
ſimū nomē qď nomiatū eſt a deo patre an=
teq̄ mūd⁹ fieret.dn̄s de⁹ noſter ieſus xp̄us
ď quo nos canim⁹ Sit nomē ei⁹ benedictū
in ſecula.p̄s.lxxi.ante ſolem permanet no
men eius.Amen. Sermo.xvij.

Anctificet̃ nomē tuū. Uidimus ſup̄
quale eſt illud nomē quod petim⁹ ſan
ctificari in nobis a patre celeſti qn̄ dicim⁹

Sãctificet̃ nomẽ tuũ.

pater nr̃ q̃ es ĩ celis ſctĩficet̃ nomẽ tuũ. Di-
ctum fuit etiã ſup̃ ꝙ hoc petere nõ ẽ aliđ ꝙ̃
petere vt nos q̇ portam⁹ illud nomẽ ſimus
ſancti. Sciendũ tamẽ ꝙ q̃ttuor modis effi
cimur ſcĩ. ſꝫ q̃druplicẽ expoſitionẽ hui⁹ vo
cabuli ſctũs. Sctũs idẽ ẽ ꝙ ſine tĩctura et
ſic efficimur ſctĩ ꝑ cordis ⁊ corpis mũdiciã
Scũs idẽ ẽ ꝙ ſine terra. ⁊ ſic efficimur ſctĩ
ꝑ terrenaꝝ reꝝ vilipẽdẽtiã. Sanctus ideꝫ
eſt ꝙ ſanguine tinct⁹. et ſic efficimur ſctĩ ꝑ
dñice paſſionis memoriã. Sanctus idẽ eſt
ꝙ firm⁹. qꝛ ſanctio ſanctis ſanctiui ſancti-
re idem ẽ ꝙ firmare vel ſtatuere. ſm qđ dici
tur in lege ſanctitũ eſt. ideſt firmiter ſtatu-
tũ. et ſic efficimur ſancti ꝑ finalem perſeue
rantiã. Primo dico ꝙ ſanctus idem ẽ ꝙ
ſine tinctura. et ſic efficitur hõ ſanct⁹ ꝑ cor-
dis et corporis mũdiciã quam nõ poſſum⁹
aſſequi niſi auferamus a nobis omnẽ tin-
cturã peccati. Peccatũ enim poteſt dici tĩ
ctura. quia ſicut aufert tĩctura pãno albo
vel lane albe ſuuꝫ coloreꝫ naturalẽ. ſic pec
catum aufert anime innocẽtiã baptiſma-
lem. Sed inter omnia peccata illud qđ ve-

racius poteſt appellari tinctura eſt pecca
tum luxurie. [De luxuria.] Quia
ſicut tinctura penetrat totum pannum in
tus et extra. ſic luxuria poluit totuȝ homi-
nem intus et extra. id eſt in corpore et ani
ma. Poluit eniȝ primo cor per illecebro
ſam cogitationem et delectationem et con
ſenſum. Poluit caput per ornatuȝ leno
cinium et meretriciuȝ. Poluit oculos p
aſpectum impudicum et impudice volup-
tatis repreſentatiuū. quia impudicus ocu
lus impudici cordis eſt nuncius. Poluit
aures per ſtudioſum auditum cantilenaꝝ
et verboꝝ ſcurrilium ſollicitantium et in-
flammātiuȝ corda mulierum et hominum
ad peccatum. Poluit nares per adulte-
rinos odores vnguētoꝝ meretricaliū qbꝰ
ſe depigunt mulieres diabolice ad magis
placēdū ſuis lenonibꝰ. Poluit os per īpu-
dica verba et oſcula et per delicata ꝛ ſuper
flua cibaria qbus nutrit̄ et incendit̄ luxu
ria. quia venter mero eſtuans de facili ſpu
mat in libidinem. Et econtrario luxuriat
raro non bñ paſta caro. Poluit manus

Sãctificet nomẽ tuũ.

per tactus ĩpudicos. ꝛ ꝑ collationẽ ꝛ receptionẽ mũeꝝ acceptoꝝ. q2 dicit q̃dã ꝟſifica toꝛ. Lenonẽ lena nõ diligit abſq3 crumena lance cibo plena. vinũ fundente lagena. ꝛ alius ait. Mõſtrat lena viã iuueni loculis vacuatis. vt petat eccleſiã q2 dat deus oĩa gratis. Poluit pedes ꝑ petulãtẽ et inhoneſtum ĩceſſũ ꝛ ꝑ laſciuũ calciamẽtũ ꝛ ĩquietũ diſcurſũ Poluit peccatũ luxurie poſtremo totũ coꝛpꝰ ꝑ cõcubitꝰ nepharios ꝑ q̃s diabolꝰ miſeros pctõꝛes ad baratrum trahit duos et duos. Ecce kariſſimi q̃3 vilis eſt luxurie tinctura ꝑ quã tĩgit̃ et inficit̃ totum coꝛpus ꝛ tota aĩa nõ vniꝰ ſed duoꝝ ꝛ nõ ſolum duoꝝ ſed infinitoꝛum. quia vnus miſer ribaldus vel vna miſera ribalda fetoꝛe ſuo. id eſt ſuo malo exemplo et ſua mala fama inficit et ſcandalizat quandoq3 oẽs illos de vna patria. imo certe ꝙ peius eſt. hac tinctura fetida hodie tinctus et infectus ẽ quaſi totꝰ mũdꝰ ita ꝙ cogat̃ clamare k3 ꝓphicũ dctm̃. p̃o. xj. Saluuz me fac dñe qm̃ ꝺfecẽ ſctũs. Pauci eĩ et inter pꝛelatos ꝛ ĩter ſubditos: et ſi auderez dicere et inter

religioſos inueniunt hodie ſcti.i.ſine tinctura hui⁹ vilis pcti: et qui nõ ſint vel ope vel oꝛe vel coꝛde polluti. Si ğ volumus eſſe ſcti: faciam⁹ vt nos ſim⁹ ſine tinctura illa. .i.ſctificem⁹ nos et mũdem⁹ ab omĩ inqnamẽto carnis et ſpũs: pficientes ſcĩficatione in timoꝛe dñi. Itẽ in alio loco idẽ apl's ait.i.the.iiij. Hec eſt volũtas dei ſcĩficatio vr̃a: vt abſtineatis vos a foꝛnicatione: vt ſciat vnuſqſqꝫ ſuũ vas poſſidere in ſcĩficatione: nõ in paſſione deſiderij: ſicut ⁊ gentes que ignoꝛãt deũ. Uiuendo ergo mũde et ſine tinctura luxurie habebim⁹ p̃mium ſcĩficationis: qđ qdẽ nõ poſſum⁹ facere niſi p diuinũ adiutoꝛiũ: qꝛ ſicut dicit ſapi.viij Nemo põt eſſe continẽs niſi de⁹ det. Jõ neceſſe habem⁹ q̃tidie clamare ad dñm deũ. Pr̃ nr̃ q es in celis ſcĩficet nomẽ tuũ. Hãc ſcĩficationẽ ꝯferat nobis ſcũs ſctõꝝ.id eſt dñs ieſus xp̃s: q cum p̃re et ſpũ ſctõ viuit et regnat amen.

Sermo xviij.

Anctificet nomẽ tuũ. Uiſũ eſt qualit ſcũs: idẽ eſt ꝙ ſine tinctura: et ſic poſſum⁹ eſſe ſcĩ p coꝛdis ⁊ coꝛpis mũditiã. Se

cundo dico q ſctūs dr̄ q̄ſi ſine terra: et hoc
mō efficimur ſcī p̄ t̄renaꝝ reꝝ vilipēdētiā
.i. ꝯtēpnēdo t̄renas diuitias delitias ⁊ ho
nores: deſiderando celeſtes. Sed hoc non
poteſt fieri: niſi ſicut lapides viui ſimus ſu
pra firmam petram. id eſt ſupra chriſtum
per veram fidem et dilectionem fundati:
quia ſicut dicit btūs Grego. Tanto quiſq
ab amore ſupno diſiūgit̄: q̄to inferiꝰ dele=
ctat̄. Et ꝯ̄rio. Quāto q̄ſq ab amore terre
norū cor ſuū eleuat vl' elōgat: tantomagis
ad amorē dei ⁊ rerū celeſtiū appropiquat
Et h̄ eſt q eſa. pph̄. Lapides ſci eleuabūt̄
de t̄ra. Qui ſūt lapides ſctī .i. ſine t̄ra: niſi
viri ſctī t̄rā ꝯtēpnētes: ⁊ lapidi angulari.
id ē xp̄o ieſu in edificio celeſti hierl'm fir=
miter coherentes. Lapis enim angularis
eſt chriſtus: qui in edificio celeſtis hieru=
ſalez. id eſt ſancte eccleſie: coniunxit in ſe
duos populos. id eſt iudeos et paganos: ſi
cut lapis qui eſt in angulo cōiungit duos
muros: q2 ex vtriſq ppl'is ad xp̄m ꝯuerſis
eſt edificata eccl'a ſctā hirl'm. i. Et huic la=
pidi coherēt lapides ſācti. id eſt boni xp̄ia

ni qui terrena contēpnunt ⁊ xp̄m toto cor-
de diligunt. Et ideo ſequitur in ſupradi-
dicta autoritate eſaye. Eleuabūtur de ter
ra. id eſt a terrenis deſiderijs ad celeſtia:
quia ſciunt illud quod ſcriptum eſt in apo
calip. viij. et. xviij. Ueveve habitantibus
in terra. Habitantes in terra: ſunt qui a-
māt terrena. Quia dicit auguſtinus Ue-
rius ſum vbi amo: q̄ȝ vbi habito. Quibus
dicitur veveve. id eſt maledictio. Triplici
ter enim maledicti ſunt. in vita ſcilicet et
in morte. In vita autem ſūt maledicti: q2
acquirūt terrena cum labore: et cuſtodiūt
cū tiore ⁊ amittūt cū dolore Jō dr̄ eis. veve
ve. In morte etiam dr̄ eis ve ve ve: quia
deferunt terrena que dilexerunt: et quia
perdunt celeſtia que contempſerunt. et q2
incurrunt eterna tormenta que non timu
erunt. Sed hec conſiderantes viri ſan-
cti: ſcilicet ꝙ illi qui amant terrena: dant
animas ſuas dyabolo: et priuant ſe re-
gno eterno: et ꝙ mūdus eſt plenus peri-
culis: et deficit in maiori neceſſitate. id eſt
in morte amatoribus ſuis. Ideo vtuntur

ſaniori cõſilio et dant gl'iam deo: ſm illud ꝓphicũ. ps. lxxxviij. Deꝰ q̃ gl'ificatur i ↄſilio ſctõꝝ. Conſiliũ ei ſcõꝛũ eſt terrena deſpicere: ⁊ totã dilectionẽ et ſpẽ et fiduciã ſuã in deo ponere: qui nõ põt ↄfidẽtibꝰ in ſe deficere: ſ ipẽ põt ⁊ vult in neceſſitatis articulo ſuccurrere: et aĩas eoꝝ de manu diaboli eripere. Et hoc ↄſiliũ dat eis ſermo ꝓpheticꝰ. imo ꝑ ꝓpha ʒ ſpũs ſcũs: cũ dic̃. pſ xxxiij. Diligite dñm om̃s ſci eiꝰ. Et iterũ. Qui diligitis dñm odite malum: cuſtodit dñs aĩas ſcõꝛũ ſuoꝝ: de manu pctõꝝ liberabiſ eos: pctõꝛũ. i. dyaboli q̃ eſt initium oĩs pctĩ. Et hoc eſt ↄſilium ſctõꝝ. Sʒ certe pauci ſũt q̃ acquieſcãt iſti cõſili o pauci ſũt q̃ p̃ferãt deũ mũdo Uidemꝰ eĩ clericoſ q̃ qñ oꝛdĩati fuerũt. dixerũt. dñs ps heredi tatiſ mee ⁊ caliciſ mei tu es q̃ reſtitues here ditatẽ meã michi. ps xv Uidemꝰ ĩquã eos plus ĩplicari ſeruitio mundi q̃ʒ dei. Uidemus etiã religioſos qui p̃ ceteriſ vouerunt ↄtẽptũ ſcl'i: factiſ q̃dẽ fidẽ ſeruare ſcl'o. ⁊ ꝑ habitũ religionis mẽtiri deo. Nõne fidem factis ſeruãt ſcl'o: qñ ſcl'aribꝰ ſe ĩfoꝛmãt et

et iplicant negotijs toto poſſe in diuitiarū delitiarꝝ et honorꝝ ambitōe.' Cū ſil'r eos ſupbia erigit: auaritia tabefacit: voluptas dilatat: malitia anguſtat: ira iflāmat: iuidia exulcerat: luxuria iquinat. Nōne fidē ſcl'o factis ſeruāt: qñ ipi p qs ſcl'ares corrigi debuerāt: eos ad cōtēptū mādatorꝝ dei ꝓuocāt et inſtigāt p ſua mala exēpla. Itē p habitū religionis mētiunt deo: q ꝓpter deū fecerūt pauptatis volūtarie votum ⁊ portāt pauptatis habitū: et ipe ſicut dicit btūs Jero. ſubfarcinati auro ⁊ diuitijs volūt ſeq pauperē xp̄m. nōne eſt hic mendatiū.' Si qs igit eſt inter vos pfect⁹. ſi qs eſt verus dei amic⁹. ſi qs eſt ſalutis ſue auid⁹: clamet cū ꝓpħa. p̄s. xj. Saluū me fac de⁹ qm̄ diminute ſūt veritates a filijs hoiz Nōne eſt bñ v̄itas a filijs hoīm diminuta: qñ illi q habitu et lingua et officio p̄dicāt celeſtē patriā: ocl'os ſui cordis hñt in terram.' Et h̄ eſt ꝙ iob. xvj. voce dolētis eccle. dicit de diabolo. Effudit i t̄ra viſcera mea. Per viſcera que interius ſunt in humano corpore et adheren cordi. Intelliguntur reli,

gioſi et lr̄ati qui ſūt quaſi viſcera eccl'e: q̄a ad intima ei9 deſeruiētes ſacramenta: magis de ꝓpinquo et familiari9 vident' ſcire ꝯſilia dei et ſecreta. Cū ḡ malignus hoſtis quoſdā ex eis ad ſcl'aria vel negocia ptrahit t'rena: eiuſdē eccl'e in t'ra viſcera fūdit q₂ in infimis et terrenis illos ꝯculcat: qui ad hᵒ vocati ſūt vt ſpūalib9 et celeſtib9 inhererent. De q̄b9 poſſum9 dicere illð ioh. apl'. in apoca. vj. Stelle ceciderūt de celo ī terrā Stellas de celo cadere eſt viros religioſos: q̄ ad modū ſtellarū in firmamēto fixarum: deberent habere coꝛ fixum in celeſtium deſiderio et meditatione: cadunt mentaliter in terram: quia parū cogitant niſi de terrenarum rerum adeptione Sic ergo patz de ſcða expoſitiōe huius nominis ſctūs. id eſt qualiter ſāctus idem eſt ꝙ ſine terra. Et efficimur ſicut viſum eſt ſci: ꝑ terrenoꝛum vilipendentiā et per eternoꝛum cōcupiſcentiā. Sed terrena vilipendere ⁊ eterna concupiſcere nō poſſum9: abſq₃ dei inſpiratione: ⁊ ideo neceſſe habemus clamare ad dn̄z. Pater noſter qui es in celis

ſcificet nomē tuū. Hāc ſcificationē ↄferat nobis ſcūs ſcōꝝ q̇ ſine fine viuit et regnat deꝰ in ſecl'a ſeculorum amen. Sermo.xix.

Anctificet nomē tuū. Uiſū eſt de duobus p̄mis expōnibus huius nomīs ſctūs. [De paſſione dn̄i nr̄i ieſu xp̄i.] Tertio dico ſcūs qꝛ ſāguīe tīctꝰ: ⁊ ſic efficimur ſcti ꝑ paſſionis xp̄i memoriā: qn̄ ſcilꝫ deuote recolimꝰ quō dulciſſimꝰ ieſus xp̄s quaſi agnꝰ ſine macula fuit ꝓ ſalute hoīꝫ īmolatus: fuit ꝓ nobis ſcūs.i.p̄cioſo ſāguīe tinctus: nō ſolū in vna pte corpis ſed in oībꝰ Qꝛ corona ſpinea traxit ſāguinē de capite. lācea traxit de latere. flagella de dorſo. claui de pedibꝰ et manibꝰ. et ſudor ſanguineꝰ de oībꝰ corpis ꝑtibꝰ: ita vt nō remāſit ī eo ꝑs aliq̄ q̄ nō fuerit ſcā.i.ſāguīe tincta. Nec ſolū fuit ꝓ nobis ſemel ſcūs .i.ſāguīe tinctus: ſed ſex vicibꝰ Primo ī circūciſiōe Scd̄o ī ſudore. Tertio ī flagellatiōe Quarto ī ſpinaꝝ coronatiōe Quīto ī pedū ⁊ manuū trāſfixiōe. Sexto in latis iam defuncti ꝑforatione. Sic fuit xp̄ſ ꝓ nobis ſanctꝰ id eſt ſanguine tinctus. Et quare? Certe

Sanctificet̄ nomē tuū

vt ppl'm xp̄ianū in ſāguīe ſuo a pctīs ſcti
ficaret et mūdaret: vt et nos ad ſil'ia ſuſti=
nēda p ip̄o aīam ponerem⁹. Et h̄ ē q dicit
apl's ad heb. xiij. Chriſt⁹ inqt vt ſctificaret
ppl'z ſuū. extra portā paſſ⁹ eſt. Exeam⁹ igr̄
ad eū ex̄ caſtra: ī ꝓpriū ei⁹ portātes. Non
enī habem⁹ hic manētē ciuitatē: ſed futu=
ram inqrim⁹. Vt ſcificaret. i. a pctīs mun=
daret ppl'm in ſe credētē: p ſuū ſanguinē.
q. d. de ſuo ſanguīe ꝓp̄o fecit nobiſ balneū
ꝛ lauachrū p aīaꝝ nr̄aꝝ piaculo: quod nō
debem⁹ obliuioni tradere: qꝛ mai⁹ ſignum
dilectionis nō potuit nobis oſ̄dere. Qꝛ ſi=
cut dr̄ ī euā. io. xv. Maiorē hac dilectionē
nemo habet: vt aīaz ſuā ponat quis p ami
cis ſuis. Certe ip̄e habuit maiorez: qꝛ ipſe
poſuit eam pro inimicis ſm apl'm. v. Cum
eſſem⁹ inqt inimici ſm tēpus: xp̄s p nobis
mortu⁹ eſt. De hac dilectiōe et de hoc laua
chro dr̄ in apoc. j. Dilexit nos et lauit nos
a pctīs nr̄is in ſanguīe ſuo. Dicit g̃: vt ſcī=
ficaret xp̄s ppl'm ſuū per ſanguinē ſuum.
Sequit̄. Extra portaz paſſus eſt. i. in mōte
caluarie vbi fiebat iuſticia de latronib⁹ et

maleficis. Paſſus inq̃ʒ mortē nō quācunq̃ʒ ſed duriſſimā et diriſſimā.ſcʒ crucis in medio latronū. Igit̃ ſi quid dl'coris.ſi q̄d amoris.ſi q̄d fidelitatis. ſi quid veritatis ē ī nobis exeam⁹ corde ⁊ volūtate.⁊ ſi neceſſe ſit corpore ad eū id ē poſt regē noſtrū poſt patrē noſtrū.poſt fratrē nr̄m. poſt amicū nr̄ʒ dulciſſimū.Extra caſtra gloſa dicit.extra habitacula corpoꝝ noſtroꝝ in q̄bus ſum⁹ hoſpitati ad tēpus ſicut miles ī caſtris dū ſum⁹ ī bello preſenti peregrinatiōis. Impperiū ei⁹ portantes ī mēoria. et ſi neceſſe ſit in ꝓpria pſona.qꝛ dicit ꝓuerbiū vulgariter.Una bōitas requirit aliā. Nec ſit nobis graue ſi moriendo ꝓ xp̄o habitationeʒ hui⁹ mūdi relinq̄m⁹. Qꝛ ſeq̄tur ad hebre. xiij. Nō habem⁹ hic manētē ciuitatē ſed futurā inq̄rimus.q̄ eſt plena gr̄a ⁊ gl'ia indeficiēti.de q̄ dr̄ ī ps.lxxxvi.Glioſa dcā ſūt d te ciuitas dī.Sic g̊ ptʒ q̄lit̃ nos poſſum⁹ eē ſcti.i.ſanguīe tincti ſi paſſioni xp̄i nō igratiad ſimilia pferēda ſim⁹ parati. Et tales ſancti fuerūt martyres beati de q̄bus dic̄ apl'us ad hebre.xj.Sācti ludibria experti

ĩsup ⁊ vicula ⁊ carceres lapidati sũt. tẽpta ti sũt. secti sũt. ĩ occisiõe gladij mortui sunt circuierũt ĩ melotis ⁊ ĩ pellib⁹ capris. egẽ tes ãgustiati. afflicti qb⁹ dign⁹ nõ erat mũ- d⁹. Certe pauci sũt sci tales hodie q̃ p meo- riã dñice passiõis sint sci. i. sanguie xp̃i tin cti. Quasi ei õs sic sũt sanguie carnal' volu ptatis tĩcti. ⁊ calice aureo babilõis. i. mũ- diali ↄcupiscẽtia iebriati q̄ nõ curãt de sã- guie xp̃i. Sicut esay. lvij. phibet dicẽs. Iu stus perit ⁊ nõ ẽ q̃ recogitet. Un̄ p oĩb⁹ car nalib⁹. i. p mũdi amatorib⁹ clamat etiam dd̃ p̃o. xj. Saluũ me fac de⁹ qm̄ deficit scũs i. sanguie xp̃i tĩct⁹ De isto defectu dič opti mũ verbũ magr̃ guillerm⁹ cãcellari⁹ pari- siensis ĩ persona xp̃i ĩ cruce pẽdentis. Ho- mo vide q̃d p te patior. vide penas quib⁹ afficior. vide clauos quib⁹ confodior. cum sit grauis planctus exterior: intus tñ ẽ do lor grauior tam ingratum dũ te experior. Revera karissimi peccatum ingratitudis multuʒ displicet in oculis conditoris. et i- deo non simus ingrati. id est immemores beneficij accepti. sed frequenter recogite-

mus paſſionem domi noſtri ieſu chriſti qui redemit nos non corruptibilibus auro vel argento.ſed precioſo ſanguine ſuo. cuius plus valet vna gutta ꝙ totus mundus. Et ſi hanc deuote recogitemus et ad ſimilia ꝓ ipſo ſuſtinenda parati ſumus tunc vere ſā cti erimus.quia ſanctū ſanctorum imitabimur.et ſic ad ſocietatem ſanctorū perueniemus. Quia ſicut dicit apoſtolꝰ.ij. corꝝ. ꝓmo.Si fuerimus ſocij paſſionū erimus ꝛ conſolationuꝫ et qui participes ſunt cōtumelie debent participes eſſe et glorie. Sic nos faciat ſanctos ille ſanctus ſanctorum qui pro nobis ſanctificauit ſemetipſuꝫ dominꝰ noſter ieſus xp̄us qui viuit et regnat deꝰ ꝑ oīa ſecl'a ſeculoꝝ.Amē. Ser.xx

āctificeť n.t. Viſū ē ſup̄ ď tribꝰ ꝓmis expōibꝰ huiꝰ noīs ſcūs [De perſeuerantia Quarto dico ꝙ ſcūs idē ē ꝙ firmꝰ. ꝛ ſic efficimur ſancti per finalē perſeuerantiam.ſi domꝰ nroꝝ cordiū ꝑ fidem ꝛ dilectionē ſūt firmiter edificate ſupra firmam petram.id eſt ſup̄ xp̄m. Ita vt nec ꝑ pluuiā carnal' ďlectatōis nec ꝑ vētū diabolice tēptatōis nec

per fluuiū mūdane tribulationis poſſunt diſſolui nec vita nec morte ab eo diuelli. ſic enī dicit dn̄s in euan. mathei. vij. Oīs qui audit v̄ba mea et facit ea aſſimilabit viro ſapienti q̄ edificauit domū ſuā ſup̄ petraz et deſcēdit pluuia et vēt⁹ ꝛ venerunt fluīa. et flauerūt vēti ꝛ irruerūt in domū illā et nō cecidit. fundata eī erat ſupra firmā petrā. Ad hanc ſctītatē nos hortat pſalmiſta dicēs ad dn̄z. xcij Domū tuā dn̄e decz ſcitudo in longitudinē dierū. i. ſemp. Quid ſit iſta dom⁹ oſtendit beat⁹ aug. dicēs. O q̄ʒ excelſus es dn̄e et humiles corde ſūt domus tue. Revera. hec dom⁹ ſemp debet eſſe ſctā ꝓpter ſcm̄ ſanctoꝝ q̄ habitat in ea vt verificet in nobis illud qđ dicit apl'us. j. coꝝ. iij. Tēplū dei ſctm̄ ē qđ eſtis vos. Et beat⁹ grego. ait. Tergat ſordes ꝑui operis q̄ deo preparat domū mētis. Sed prothdolor pauci ſūt ita ſancti. i. firmi īnocētie baptiſmalis vel ꝓmiſſe religionis vel penitētie q̄drageſimalis. qui nō ꝑmittāt ſe a xp̄o euelli. Carnales enī hoīes q̄ʒcito pulſant vel a pluuia carnalis voluptatis. vel a vento diabolice

calliditatis ſtatiꝫ dimittũt domũ mẽtiſ ſue cadere in peccatũ.et a fundamẽto ſuo qđ eſt xp̄us recedere oñdentes ꝙ nõ ſint fundati ſup̄ firmã petrã: ſed ſup harenã.quia ſi quid boni inchoant in q̄dragesima ſtati poſt paſcha redeũt ad vitia cõſueta. q̄bus ſicut dicit beat⁹ petr⁹ apl's cõtingit illđ ꝓuerbij.ij.pe.ij. Canis reuerſus ad vomitũ et ſus lota in volutabro luti. De talib⁹ dic̄ dñs.mathei.vij. Qui audit verba mea ⁊ ñ facit ea ſimilis erit viro ſtulto q̄ edificauit domũ ſuã ſuper harenã et deſcẽdit pluuia et vent⁹ ⁊ venerũt flumina et flauerũt venti et irruerũt in domũ illã et cecidit ⁊ fuit ruina ei⁹ magna. Et qꝛ dauid ꝓpheta videbat paucos in ſanctitate pſeuerare et ideo ſaluari non poſſe. quia ſolus ille q̄ pſeuerauerit vſq; in finẽ ſalu⁹ erit. Etiã ip̄e ſciebat ꝙ nõ ex virtute ꝓpria: ſed ex gratia diuia perſeuerare poterat.idõ clamabat ad dñꝫ p̄o.xj. Saluũ me fac de⁹ qm̄ defecit ſanct⁹ qm̄ diminute ſũt ṽitates a filijs hoiꝫ. Et vere ſũt diminute.quia oẽs declinauerunt ſimul inutiles facti ſũt.nõ eſt q̄ faciat bonũ

non ē vſqȝ ad vnū. Etiā hoc teſtatur dn̄s q̄ petro dicente ſibi. mathe. xix. Et quis pōt ſaluus fieri: Reſpōdit ei dn̄s. Apud hoīes īpoſſibile ē ſed apud deū oīa poſſibilia ſūt. Sic ergo patet que ſūt illa q̄ faciūt hoīem ſanctū. i. vite mūdicia. paupertas volūtaria. dn̄ice paſſionis memoria. et bonorū operum finalis pſeuerantia. In ſequēti ſermone videbim⁹ que ſūt illa que debēt mouere hominē ad deſiderandā ſanctitatem. Rogem⁹ dn̄m vt det nobis ita perſeuerātē ſctītatez in hac vita q̄ cū ſanctis oībus mereamur habere ſanctitatē eternā in futura gloria. quod nob̄ pſtare dignet̄ de⁹ pat̄ et fili⁹ et ſpūs ſctūs. Amē. [Qō d⁹ excitat nos ad faciēda bōa ml't iplicit̄. F. xxj.

Anctificetur nomen tuuz. Kariſſimi quattuor ſūt que debēt mouere et allicere hominē ad deſiderandū et acquirēdū hāc quadruplicē ſanctitatē. Sunt aūt hec q̄ttuor. ſāctus dn̄s. ſanctus cetus. ſanctus locus. ſanctū tempus. Primo dico q̄ ad ſanctitatē deſiderādaz et acquirēdā debet nos mouere ⁊ allicē ſcūs dn̄s. Nos ei ſum⁹

ſerui illius domini qui eſt ſanctiſſimus tā ta ſanctitate ꝙ impoſſibile eſt ſanctitatem eius pollui aliqua labe. quia deus fidelis et abſqꝫ vlla iniquitate. Et non ſolū ē ſcūs in ſe. immo etiā ē ī alijs fōs ⁊ origo oīs ſcti tatis. qꝛ ſanctitas oīm ſctōꝝ ab ipſo ſumit initiū et cōplemētū. et ideo nōīmerito appellat̄ ſctūs ſctōꝝ. qꝛ null⁹ pōt ſanctificari niſi ꝑ ipm̄. i. dn̄m noſtrū ieſū xp̄m. Sanctitas enim que ī lege veteri conferebatur ꝑ legalia et carnalia ſacrificia non erat niſi figura ⁊ vmbra illi⁹ ſanctitatis q̄ per dn̄m noſtrū ieſum xp̄m confert̄ in lege noua. et erat ſanctificatio illa in corpore tantuꝫ: et non in anima. Et ideo veniēte iſta ceſſauit illa. Sicut veniēte veritate ceſſat figura et vmbra. Et hoc eſt ꝙ predixerat iudeis Daniel propheta. ca. ix. Cum venerit inqt ſanctus ſcōꝝ ceſſabit vnctio veſtra. Qꝛ igitur dn̄s ieſ⁹ xp̄us ē ſciſſim⁹. iō vult ꝙ ſerui ſui q̄ portāt nomē ei⁹. i. xp̄iani q̄ a xp̄o dicuntur xp̄iāi ſint ſci. Qꝛ ſicut dicit ſapi. ī ꝓuer. ꝁꝫ ꝓ̄ncipē ppl'i ſic ⁊ miſtri ei⁹. ⁊ iō ip̄e pi⁹ dn̄s clamat ad populuꝫ. eccle. x. Sancti eſtote

q2 ego ſcũs ſũ. Si ḡ oẽs ppl'i xp̃iani tenen
tur ad ſctitatẽ certe ad maiorẽ ſctitatẽ te=
nenẽ clerici q̇ de toto ꝑl'o electi ſũt ⁊ aſſum
pti. cãtãdo ⁊ legẽdo fuiũt ei ĩ domo ꝑp̃a. i.
in ecclia. immo fuiũt ei ĩ camera ſecreta. i
in cãcello ad qḋ nõ licꝫ ĩgredi reliquũ ꝑl'm
Et ſi ad maiorẽ ſcitatẽ q̃ꝫ reliq̃ plebs tenẽẽ
clerici: cte ad maximã tenenẽ ſb̄diacõi ⁊ di
acõi q̇ ĩ mẽſa ſua fuiũt ei. ⁊ ꝑpiis mãib⁹ cõ=
trectãt vaſa ei⁹ q̄ ſcã ⁊ ſctificata ſũt q̇b⁹ dr̃ p
ꝑphe. eſay. lij. Mũdamĩ q̇ fertꝭ vaſa dñi. ⁊
nota ꝙ nõ dixit mundate vaſa dñi. ſed ait
mũdamini q̇ fertis vaſa dñi. In q̊ oſtendit
ſe pl⁹ curare ḋ ſcitate miniſtroꝝ q̃ꝫ de ſcti=
tate vaſoꝝ. Unde ſi ille peccat grauiter q̇
celebrat ſcienẽ ĩ vaſe poluto. q̃ui⁹ peccat q̇
tractat calicẽ corde vl' corpe poluto. ⁊ hĩc ẽ
ꝙ dicit dñs ad moyſen. dic ad filios aaron
et ad poſteros coꝝ. Leui. xxij. Omnis qui
acceſſerit de ſtirpe veſtra ad ea q̄ cõſecrata
ſunt in quo ẽ immũdicia peribit corã deo
ego ſum dñs. De ſtirpe aaron erãt leuite q̇
tractabãt ⁊ ſuabãt vaſa tẽpli. q̇ꝝ locum te
nent diaconi qui in miſſa tractant vaſa al=

taris: et ſeruiunt ſacerdoti. Itē nota ꝙ dicit ꝓibit corā deo: qꝛ ꝗuis deꝰ nō accipiat ſtatim vindictā de miniſtro īmūdo coram dei ppl'o: tñ iam periit coram deo: qꝛ dñs ſcit ꝙ niſi reſipiſcat fortiter: etꝰne dānatio ni adiudicatꝰ ſit. Itē nota ꝙ in fine ꝓhibitionis dicit: ego ſū dñs: cui ſcilꝫ nihil pōt abſcondi: qꝛ ego ſcrutor corda et renes: et ſcio q̄ accedūt mundi et q̄ imūdi. Si ergo magna ſcītas reqrit in oībus xp̄ianis. maior in clericis: maxima in ſubdiaconis et diacōis. Certe ꝑmaxia ꝛ ſupmaxia reqrit in ſacerdotibꝰ qui corpꝰ xp̄i ↄficiūt ↄſecrāt et recipiūt ore ꝓp̄o ꝛ tractāt ꝓp̄is manibꝰ in q̄ data eſt eis maior ptās ꝗ̄ beate marie virgini: et ꝗ̄ archāgelis ſpiritibus. Et iō ſi ipſi accedūt ad altare corde vel corpe poluto: merito poſſūt timere illud qđ dñs dicit ore ꝓp̄o exo. xix. Sacerdotes inq̄t q̄ accedūt ad altare ſcīficent: ne ꝑcutiā eos ſcꝫ morte etꝰna: qm̄ aliqñ ꝑcutit morte corpea vel īfirmitate viliſſima et horrēda. Exēplū dicit ſcūs grego. turoneñ ep̄s in libris miraculoꝝ de quodā pbr̄o q̄ die dñica vo-

lens celebrare ſtatim vt ad cōicandi horaz
ꝑuenit: mox epilentia cōprehēſus corruit
ſpumando: particulā ſacrā ab ore ꝓijciēs.
q2 ipa nocte vt plerięꝫ teſtati ſunt ebri⁹ fue
rat. Exēplū etiā ponit ſcūs bernard⁹ epīs
romaneñ de alio pbr̄o: q̄ cū die dñica a ve=
natu rediſſet: ꝛ miſſaz celebrare p̄ſumeret
mox vt ad horā ꝯſecratiōis ventū eſt: illas
voceſ quas poſt canes emittere ſolebat: in
clamare ſuꝑ altare cepit. Exemplum re
fert ſctūs oddo de alio pbr̄o qui venādi cō
ſuetudinē habens: hora qua celebrare vo=
luit amens fact⁹ fuit. Sꝫ ꝑ multa ſctōꝝ lo=
ca ductus: tandē recuꝑato ſēſu: monach⁹
cluniaceñ eſt factuſ: ꝛ vſqꝫ ad finē valde re
ligioſe ꝯuerſatus. Exēplū aliud narrat
ſcūs greg. epīs turoneñ. de quodā diacono
qui dū capſā de corꝑe dñi deferret: de ma=
nibus ei⁹ delapſa eſt: ꝛ per aerē ſuꝑ altare
reuerſa. Exemplū legit̄ de quodā pbr̄o
qui in campis poſt ſuos canes et aues diſ=
currendo latrabat ſuū diuinū officiū. Sꝫ
quadā nocte mortu⁹ eſt ſubito cū līgua ex
ore ipſi⁹ ꝓtenſa Dicit ergo dn̄s de⁹. exo.

xix. Sacerdotes q̄ accedũt ad altare ſctifi
cent̄ ne ꝑcutiant̄. Si eñ dñs percuſſit ozan
morte ſubitanea qꝛ tetigit archã dñi: q̄ nõ
erat niſi figura corpis xp̄i: ſicut legit̄.ij.re
gũ.vj. Qualiter ergo ſũt ꝑcutiendi q̄ poſt
meretricis cõcubitũ recipiũt ip̄m corpus
dñicum: Ibi enĩ gloſa dicit ꝙ ip̄e oza per-
cuſſus fuit: qꝛ illa nocte iacuerat cum vxo
re ſua. Quid igit̄ erit de illo qui celebrat
poſtꝙ̄ iacuit cum meretrice ſua vel cũ vxo
re aliena: Sed certe malis ſacerdotibus ꝛ
alijs ſecuritas ſubrepit: eo ꝙ indigne ſu-
mentibus: diuina patientia ad tempus
parcit. Sed certe propter hoc non deberẽt
ipſi minus timere ſed magis: quia reſer-
uat dominus grauiori damnationi qui in
preſenti vita correptione indigni iudican
tur. Sicut dicit beatus Gregorius in.xx.
libro moralium ſuper iob. Eos de⁹ ad eter
num ſupplicium reſeruat: quos per tẽpo-
rales afflictiões a ſuis ꝑuitatib⁹ nõ refre
nat. Hinc ſcriptuꝫ eſt. p̄s. lxxvij. Percuſſit
inimicos ſuos in poſteriora: opprobrium
ſempiternum dedit illis: et non tẽporale.

Sãctificet nomē tuū.

Si qdē vt dicit ſcūs oddo in exordio eccl'e neceſſe fuit vt ad rem demōſtrādā: pleriq; trāſgreſſores corpali etiā pena plecterent. Vñ apl's.j.ad cor.xj. Jō multi inqt int' voſ īfirmi ⁊ ībecilles: et dormiūt multi videl; ſomno mortꝭ. Ab angelis ꝗppe qui ad hoc poſiti ſūt: etiā nūc pimerent ꝗ īdigne cōicant: niſi bonitas xp̄i cuius iudicio pēdēt oīa: gladiū ſuſpēderet: et tp̄alē mortē a q̄buſdā vt peniteāt remoueret. Alioqn etiā nūc plage et īfirmitates nunq̄ tantū crebreſcerēt: ſi oīs illud myſteriū ſicut oportet pcipent. Et iō ꝓpt' periculū īdigne cōicātiū: nos in tp̄e paſchali canim⁹ in hymno. Q̄ūs auctor oīm in h̄ paſchali gaudio ab oī mortis īpetu tuū defendas ppl'z. Sz tñ in quo ſtatu ſit ꝗ ad h̄ ſctīſſimū ſacramētū ſine debita ꝑpatione ⁊ ſcificatione accedit: dñs in ip̄a ſacramēti hui⁹ īſtitutiōe. i. in cena mōſtrare voluit: qñ iudā ꝗ in malo ꝓpoſito illud recepit: ꝯtinuo poſt buccellā de manu eius receptā diabolus inuaſit ioh. xiij. Et licet añ pceptionē eſſet cū dyabolo: tñ adhuc erat in apl'oꝝ cōſortio: et ſi

 95

nõ merito tñ numero Post pceptionẽ vero traditꝰ ſathane fuit: ⁊ ꝯtinuo foras exiuit

Qui ꝰ ad ſctm̃ ſcõꝝ accedũt et ipm̃ reci piũt: videãt diligenter ſi ſcĩficati ſũt: qꝛ ſi nõ ſũt: ꝯdẽnabunẽ cũ iuda. ſi vero ſũt: ꝯſe crabunẽ cũ petro ⁊ cũ ceteris apl'is in coꝛ poꝛe et aĩa. Recogitẽt igiẽ ſacerdotes ĩtra ſemetipſos ꝟbũ dñi diceñ. exo. xix. Sacer dotes inqt q̃ accedũt ad altare meũ ſctĩfi= cenẽ: ne pcutiã eos Hoc eſt ꝰ pmũ qꝺ debꝫ nos mouere ad ſcĩficationeꝫ deſiderãdam ſcꝫ ſcũs dñs. Qui aũt habet fidẽ in dño ſã ctificat ſe ſicut et ille ſctũs eſt. Qui enĩ dic̃ ſe in xp̃o manere debet ſicut ille ãbulauit et ip̃e ambulare. j. ioh̃. ij. Rogemꝰ igiẽ dñm vt det nobis gr̃am ꝙ nos poſſimꝰ ita fideli= ter ire per viã ſcĩtatis poſt ip̃m qui eſt ſcũs ſctõꝝ ꝙ bñ appeat cũ effectu ꝙ ipſe ſit dñs nr̃ ⁊ nos ſerui eiꝰ. Qꝺ ipſe nobis cõcedat qui ſine fine viuit et regnat deꝰ p omnia ſe= cula ſeculoꝛum Amen. Sermo.xxij.

Anctificeẽ nomẽ tuũ. Sicut dictũ eſt primũ qꝺ debet nos mouere et allice= re ad ſcĩtatẽ deſiderandã et acquirendam

eſt ſcũs dñs. [De ciuitate btõꝝ.] Scdm qd dz nos mouere ẽ ſcũs cetꝰ. Qui ei eſt in ſocietate ſcõꝝ: ꝯformare ſe dz ſcitati eoꝝ ſm illud. ps. xvij. Cũ ſctõ ſctũs eris. Alioqn eſſe imũdũ et malũ int̃ ſcõs et bonos: nõ ẽ aliud qꝫ eſſe dyabolũ: ſic ptz i pmo ãgelo .i. lucifero ⁊ ſeq̃cibꝰ ſuis: q̃ int̃ ãgelos bonos p ſupbiã ſuã fuerũt mali: et de angel̃ facti ſũt dyaboli. Etiã h idẽ patuit in iuda pdi tore q̃ in cetu apl̃oꝝ fuit malꝰ. Et ppt̃ h de ĩpo dixit dñſ ieſus xp̃s. iohã. vj Nõne ego duodeci vos elegi ⁊ vnꝰ ex vobis dyabolꝰ ẽ In ſancto ergo cetu debꝫ eſſe homo ſanctꝰ Sanctus ergo cetus eſt xp̃ianorum quos xp̃s ſanctificauit in baptiſmo: et quotidie ſanctificat in penitẽtia et aliJs ſacramen- tis p ſuũ ſãguinẽ ſciſſimũ: a q̃ oĩa ſacramẽ ta accipiũt virtutẽ ad ſcificationẽ ⁊ emun dationẽ pctõꝝ. Sctũs ḡ ẽ cetꝰ xp̃ianoꝝ: ſꝫ ſãctioꝛ cetꝰ cl̃icoꝝ ⁊ ſacerdotũ qꝫ alioꝝ xp̃i- anoꝝ: imo etiã ſctiſſimus debet eſſe cetꝰ re ligioſoꝛum: qui ad hoc ſunt electi ⁊ aſſũpti de ppl̃o: vt non recedentes de caſtris dñi: die ac nocte ſeruiãt ſpecialius et familia-

ri⁹ceteris ſctõ ſcõꝝ. In noctib⁹ extẽdẽtes manus ſuas et benedicentes dñm. De oĩbus iſtis poteſt exponi qđ dicit apl'us.j.petri.ij. Uos eſtis inquit gen⁹ regiuꝫ: regale ſacerdotiũ: gens ſctã: populus acquiſitionis: vt virtutes eius annũcietis qui de tenebris vos vocauit ĩ admirabile lumẽ ſuũ

Om̃es ergo qui ſunt in cetu xp̃ianorũ debent eſſe ſancti. Sanctiores qui ſunt in cetu clericoꝝ et ſacerdotum. Sanctiſſimi qui ſunt in cetu religioſoꝝ. Alioquin ſicut predictum eſt. Qui inter ſanctos non ſũt ſancti: non ſunt homines ſed dyaboli. Et ideo vigilanti ſollicitudine ſunt tales per prelatos corripiendi: et ſi incorrigibiles fuerint: de cetu ſanctorum ſunt eijciendi: ſicut eijciunꝰ de exercitu illi qui ſũt ꝯuicti de proditione: et ſicut eijciꝰ ouis ſcabioſa de ſano grege: et pomum putridum de bonorum pomorum congerie. [Qꝛ mali debent eijci de medio bonoꝝ trib⁹ de cauſis]

Primo vt erubeſcant ſalubriter et conuertantur. Quia ſic dicit ſap. eccl'.iiij. Eſt ꝯfuſio adducẽs mortẽ: ⁊ ẽ ꝯfuſio adducẽs

grãm ⁊ glam. Exemplũ de hoc habem⁹ in quarto libro dialogoꝝ bti greg. in illo monacho iuſto noie medico ſuo: qui in ĩfirmitate mortis inuẽt⁹ eſt habere tres aureos inter ſuas pixides abſconditos. Qđ cum nunciatũ fuiſſet beato grego. ꝓhibuit vt a nullo monacho: ſ3 ſolũ a ſuo fratre germano laico et ſeculari viſitaret: et poſt mortẽ cũ illis aureiſ in ſterquilinio ſepeliret: clamantib⁹ ei oib⁹ monachis: pecunia tua tecum ſit in ꝑditione. Et ita factum eſt. Hoc aũt fecit btũs grego. et ꝓpt ſalutẽ eiuſdez fratris ⁊ ꝓpt alioꝝ inſtructionẽ. q2 qñ ille frat lãgueſ audiuit cãm quare btũs greg. ei viſitationẽ monachoꝝ ſubtraxerat: confuſus ãte mortẽ penituit. deinde ꝑ orões bti greg. et alioꝝ fratrũ ſaluat⁹ fuit. Oẽs qui erãt in cetu illo: etiã oĩa minima q̃ habebant ſine licẽtia abbati ſuo. i. btõ greg. attulerũt: ⁊ deinceps a vitio ꝓprietatis ſe cuſtodierũt. Q2 ſicut q̃dã doctor ait. Uni⁹ exẽplo corrigũt mlti. Felix quẽ faciũt aliena pericula cautũ. Q2 aũt ille ſuꝑdictus monach⁹ ſaluat⁹ fuerit: per hoc patuit: ꝙ

poſt aliq̄t dies ab obitu ſuo beat⁹ gregori⁹ miſert⁹ ei⁹ p̄cepit ſuo vicario .i. p̄poſito abbatie vt quotidie vſq₃ ad .xxx. dies celebraret vel faceret celebrari ꝓ ipſo defūcto. et ita factum ē. xxx. aūt die idē defunct⁹ apparuit fratri ſuo carnali et dixit ſe illo die coīcaſſe et virtute miſſaꝝ q̄ ꝓ ipſo celebrate fuerant ſaluatū eſſe. At ille retulit viſionē monachis. ⁊ ſic ꝓbatū ē ꝙ illa erubeſcētia quā fecit ei beatus grego. ſibi ſalubris fuit. Igit̄ h̄ eſt p̄ma cauſa quare mali q̄ ſūt in cetu ſanctoꝝ ſi ſint īcorrigibiles eiciendi ſūt de cetu eoꝝ. ſcil₃ vt erubeſcant ſalubriter et cōuertant̄. Secūda cauſa quare eiiciendi ſunt et ſeparādi ē ne p eoꝝ exempla mala alij corrūpant̄. Qꝛ ſicut ſocietas ſanctoꝝ ſanctificat: ſic ſocietas prauorū et peruerſoꝝ ꝑuertit ⁊ p̄uificat. Unde cū ꝓpheta dixiſſet. p̄o. xvij. Cū ſancto ſcūſ eris. ſtatim adiūxit Et cū ꝑuerſo peruerteris. Et apl's. j. coꝝ. xv. dicit. Corrūpūt bonos mores colloq̄a praua. Idcirco ad vitādaꝫ hāc corruptelā ſeparādi ſūt mali a cetu ſanctoꝝ. Et de hoc habem⁹ exemplū in

ep̄la.j.coꝝ.v.qn̄ apl's illū fratrē q̄ fornica
t⁹ fuerat fecit ab eis ſepari ne alij poſſēt e=
ius exēplo corrūpi. Ideo dicebat illis. Ex
purgate vet⁹ fermētū.ꝛc̄. ꝓpt̄ qđ dicit ſcūſ
oddo. Int̄ fideles ip̄z orare nō patit̄ ne im=
pura vox ei⁹ puras reliq̄ꝝ voces ī diuinis
aurib⁹ tanq̄ꝫ rauca ſordidaret. Et iteꝝ idē
ait. Quomō cōuēt⁹ ille ſuas p̄ces deo pla=
cere p̄ſumit int̄ quos vel occulte vel publi=
ce ſimili reatu nō iā vn⁹ ſed multi fedant̄.
Vn̄ ꝓth dolor. Tertio eiiciendi ſūt ꝛ ſe=
parandi mali de cetu ſcōꝝ ne ꝓpt̄ peccatū
maloꝝ: de⁹ ꝯ bonos indignet̄ ꝛ iraſcat̄. et
ne ꝑ diuinā vltionē ī eoꝝ ſcelere inuoluant̄
Sicut legit̄ de achor in libro ioſue.vij. qui
de int̄dictis ſpolijs ciuitatis iericho fura=
tus fuit vnā regulā aureā ꝛ palliū coccine
um ꝛ ducētos ſciclos argēti. Et ideo ſuper
oēm pp̄lm iſrael talis ira dei īcubuit ꝙ ſta=
re cōtra hoſtes ſuos nullaten⁹ poſſēt: q̄ꝫuis
de illo furto populus nichil ſibi conſci⁹ eſ=
ſet donec qui cōmiſit anathema lapidaret̄
Certe multi achor ſunt hodie ſicut dicetur
infra. Item quez ſiḡt ciuitas iericho ni=

ſi mundum qui plen⁹ eſt defectibus. Hieri co eni͂ ĩterpretat̃ luna. qꝛ ſtatus lune vari=abilis ꝛ incert⁹ ꝛ ĩſtabilis ē. Juxta illud cu iuſdē v̾ſificatoꝛis. Vult⁹ foꝛtune variat̃ y=magine lune. creſcit decreſcit ĩ eodē ſiſtere neſcit. Hierico vel ierecũtine ciuitatis. id eſt hui⁹ mũdi ſpolia ſũt. Illa triplex ꝯcupi ſcētia de q̃ dic̃ apl̃s ĩ epl̃a. j. ioh. ij. Quicq̃d in mũdo eſt cõcupiſcētia carnis ē ꝛ cõcupi ſcētia oculoꝝ et ſupbia vite. Et hec ſpolia ſũt int̃ clauſtrales int̃dcã. ſupbia eĩ vite ē eis int̃dicta ꝑvotũ obediētie. cõcupiſcētia carnis ē eis int̃dicta ꝑvotũ caſtitatis. Cõ=cupiſcētia oculoꝝ ē eis int̃dicta ſcꝫ reꝝ vi ſibiliũ ꝑ votũ pauptatis. Sed certe multi ſũt ĩ religiõe q̃ cũ achoꝛ furant̃ de triplici anathemate. ml̃ti eĩ ſũt ſupbi q̃ nolũt ꝺpo=nere volũtatē ꝓp̃az. Et hij cũ achoꝛ furãt̃ regulã aureã. ꝑ regulã eĩ aureã recte ſig̃ri põt volũtas ꝓp̃a. qꝛ ſicut aurũ eminet ſuꝑ omnia metalla. ita voluntas in toto regno aĩe ſuperfertur quaſi regina. et vocatur regula aurea. quia per volũtatis arbitriũ regit homo ſeip̃m vel ad bonũ vel ad malũ

Sāctificet nomē tuū.

Ille ergo furat regulā aureā q̄ retinet voluntatē ꝓpā. Per palliū coccineū itelligit carnis cōcupiſcētia. Caro ei eſt palliū aīe et coccineū aſſimilat ſangui i colore. p ſanguinē eni ſignificant peccata carnalia. ſm illud p̄o. l. Libera me de ſanguib⁹. i. de peccatiſ carnalib⁹. Et hoc ē palliū qđ reliquit ioſeph in manib⁹ dn̄e ſue. ſicut legit gene. xxxix. Dn̄a eni ſua ipſo vocato i ſecretum thalamū dixit ei. Dormi mecū. At ille relicto pallio i manibus dn̄e ſue fugit. Palliū ḡ coccineū furant qui i religiōe vitio carnis fedant. Et hoc palliū qđ furatū eſt ab achor dicit fuiſſe valde bonū. qꝛ carnis illecebra valde ſuauis ⁊ delectabilis eſt ſm iudiciū hoīm carnaliū q̄uis ſit vilis et fetida. et ſanctis viris abhoīabilis ⁊ deteſtāda. Sed qđ eſt i eis dulce valde aliq̄n ſentient amarū nimis ⁊ horribile. Unde magiſter alanus de inſula ait. Cito p̄terit qđ delectat ſed ſine fine permanet quod cruciat Q̄m ſicut dicit eſai. xiiij. ꝯ carnales tales. ſbter eos ſternet tinea ⁊ opimētū eoꝝ erūt vermes. Per ducētos aūt ſciclos argenti:

intelligit̃ pecunia ⁊ oīs res q̄ pōt poſſideri Igit̃ ōs hos ſciclos furant̃ illi q̄ i religiōe habēt aliq̄d p̄ter id qd a regula cōcedit̃. vl̃ a p̄lato p̄mittit̃. Caueat tñ p̄latus ne ei⁹ nimis larga diſpenſatio corā deo fiat ſibi et aliis diſſipatio. bernar. Qꝫ ꝙ piclo̾ſū ſit ꝓ p̄petatis vitiū. Exēplū Apparuit i anania et ſaphira q̄ ſicut legit̃ i acti. aplo̾. v. i p̄mitiua eccl̾a abſcōdētes p̄tē de p̄cio agri quē vēdiderāt. q2 req̄renti beato petro ſūt mētiti: ſtati corā eo morte ſubitanea ſūt p̄emꝑti. Ecce ꝙ piclo̾ſū ē habere ꝓp̄um in cetu religioſoꝝ. Religioſi ei ducūt ⁊ ducere debēt vitā quā ducebāt ōs xp̄iani in illa p̄mitiua eccl̾ia i qua credētiū erat corvnum et aīa vna et nemo aliq̄d ſuū eſſe dicebat. ſed erant illis oīa coīa. Sic patet per illa q̄ furatus eſt achor de anathemate iericho. intelligunt̃ illa tria vitia q̄ mali religioſi retinent ſibi de cōuictu mundano. i. propria voluntas. carnis cōcupiſcentia. ⁊ furtiua pecunia. Ecce qualiter in religione multi factum achor deteſtant̃ et tamē factuʒ ipſius achor imitant̃. Certe prelati et ꝯuēt⁹

qui tales ſuſtinent deberēt multū timere. qꝛ ꝓpter peccatū achoꝛ tria milia de pplo iſrael coꝛā ciuitate hay fuerūt victi ꝛ in fugā vſi ꝛ .xxxvi. hoīes interfecti. Et cū ioſue et oēs ſenes iſrael oꝛaſſēt vſqꝫ ad veſperam coꝛā archa dñi. dixit dñs ad ioſue. vij. Surge cur iaces ꝓn⁹ in t̃ra: peccauit iſrael ꝛ p̄uaricat⁹ ē pactum meū tulerūtqꝫ de anathemate ꝛ furati ſūt atqꝫ mētiti et abſcōderūt īter vaſa ſua. nec poterit ſtare iſrael ante hoſtes ſuos. eoſqꝫ fugiet qꝛ polutus ē anathemate nō ero vobiſcū donec cō teratis eū q̄ hui⁹ ſceleris reus eſt. Per hoc patet ꝙ illi q̄ palpant et fouēt ac defendūt taliū facta: ꝛ p̄lati q̄ nō puniūt eos ꝛ alij q̄ īpediūt punitionē eoꝝ nō habēt deū ſecū Igit̃ p̄lati habeāt zelū dñi ꝛ vigilēt diligēter ac fideliter ſup̱ cuſtodiā gregis ſui ſibi cōmiſſi. ꝛ ſi īueniūt aliquē īobedientē vel ī cōtinētē vel ꝓp̄etariū ī cetu ſanctoꝝ ſeparent eum: ne ꝓpt̃ peccatū vni⁹ cadat tot⁹ cōuent⁹. Ita vt poſſit p̄lat⁹ ꝛ q̄libet iuſticie ꝛ v̄itatis aīc⁹ dicē dño. p̄s. lxviij. zel⁹ dom⁹ tue cōedit me. qꝛ ſic̄ dic̄. b. greg. Nullū ē ta

le deo ſacrificiū q̄le ē zel⁹ aīaꝝ. Hoc zelo qꝛ
finees adulteꝝ ⁊ adulterā pugiōe trāſfixit
honoꝛē ſacerdotij i ꝑpetuū acq̄ſiuit ⁊ iram
dei ab oī ppl'o remouit. Nūeri.xxv. Hunc
zelū qꝛ heli ſacerdos non habuit eandē dn̄i
irā ꝯ ſe iextīguibilit' accēdit.j.regū.iiij. vi
tent ḡ ꝑlati vitiū heli: ⁊ vitēt ſubditi vitia
filioꝝ ei⁹ ⁊ ſim⁹ ſcī int' ſāctos: ⁊ honeſti int'
honeſtos: ⁊ bn̄ ordinati int' ordiātos. vt ſ=
uem⁹ p̄ceptū apl'i dicētis.j.coꝝ.xiiij. Oīa
honeſte ⁊ ſm̄ ordinē fiāt i vobis ſicut decet
ſcōs dei. Hec ſūt ḡ duo p̄ma q̄ d̄bēt nos mo
uere ad ſcītatē. ſcȝ ſctūs dn̄s ⁊ ſcūs cetus.
Dn̄s det nob̄ gratiā vt ſim⁹ ſctī ⁊ diligam⁹
ſanctū dn̄m ⁊ ſim⁹ ſctī i cetu ſcōꝝ vt ſic ꝑue
niam⁹ ad gloriā ſanctoꝝ. Ipſo preſtāte cui
eſt laus honoꝛ ⁊ gl'ia i ſcl'a ſeculoꝝ. Amen.

Anctificet' nomē tuū. ¶Sermo.xxiij

Viſū ē ſup̄ q̄lr ſcūs dn̄s dȝ nos moue'
⁊ allice' ad ſcītatē deſiderādā ⁊ acq̄rendā.
et q̄lr ſctūs cet⁹ dȝ nos moue' ad oīa bona
faciēda. ¶Sctūs loc⁹ debȝ moue' ad bonū.
Tertiū ꝙ debȝ nos mouere ad ſcītatez eſt
ſanct⁹ loc⁹. Sāct⁹ aūt loc⁹ ē oīs loc⁹ i q̄ colit'

deus et credit. Quod per hoc apparet. qꝛ naamã ſirus in tanta reuerẽtia habuit locum in q̊ nomẽ dñi inuocabat vt d̕ iſrael terrã cũ burdonibus. i. cũ equis poꝛtaret. iiij reg. v. Et nota ꝙ ex aſino ꝛ equa naſcũtur mule. ſ ex eq̄ ꝛ aſina gñant burdones. i. eq̄ valde foꝛtes. Scũs g̊ loc⁹ ẽ oĩs loc⁹ ĩ q̊ habitãt fideles xp̄iani. ſ ſpãlit̕ loc⁹ ſctũs appellat̕ eccl'ia cimit'ia ꝛ loca deo ſacrata. et ad honoꝛẽ ſctoꝝ ꝛ ſcãꝝ dedicata. ſm illud p̄o. lxiiij. Sanctũ ẽ templũ tuũ mirabile in equitate. Spãli⁹ũ appellat̕ loc⁹ ſcũs loc⁹ religiõis ĩ q̊ cõgregãtur ſci viri ꝛ ſcẽ femĩe vt vnãimes quaſi vno oꝛe ꝛ vno ſpũ ꝛ vno coꝛpoꝛe ꝛ ĩ vno loco ꝛ ĩ vna domo ſeruiãt d̕o et ſanctis ei⁹. Et talis loc⁹ merito dicit̕ ſctũs pp̄t̕ ſcõs q̊ ibi habitãt cũ q̄bus ſp eſt ſctũs ſctõꝝ. i. de⁹. ſꝫ illud v̕bũ dñi nr̄i ieſu xp̄i dicẽtis Math. xviij. Ubi duo vel tres cõgregati ſũt in nomĩe meo ĩ medio eoꝛum ſum De hoc loco ſancto dicitur ĩ p̄o. lxvij. De⁹ ĩ loco ſancto ſuo de⁹ qui ĩhabitare facit vnius moꝛis in domo. q. d. hic eſt locus ſanct⁹ vbi de⁹ habitat. In quo ĩ vna domo. et ſm

vnū amorē a plib⁹ſeruit deo. Et certe ille loc⁹ſcūs eſt religio. Et ꝙ qꝛ ille ſcūs locus eſt. Illi ꝙ habitāt in tali loco debēt eſſe ſcti Qꝛ ſicut dr. ij. machabe. v. Nō ei ppt locū elegit de⁹ gentē: ſꝫ ppt gētē locū Faciam⁹ ꝙ qd a dño dictū eſt moyſi cū approxiaret ad viſionē rubi ardētis et icōbuſti. exo. iij. Solue inquit calciamenta de pedib⁹ tuis locus ei in ꝙ ſtas tra ſctā eſt. Et dr ibi ꝙ nō fuit auſus reſpicere ꝯ ignē. Per calciamē ta que fiūt de aialib⁹ mortuis: intelligunt opera mortua. i. pctā que dicūt opera mortua: qꝛ nō fiūt in charitate. Omē opus eni factū extra charitatē mortuū eſt. i. inutile et infructuoſū. Etiā pctā dicunt opa mortua qꝛ dāt mortē aie: auferendo ei vitā grē diuine: et pducendo eā ad mortē gehenne Hec opa debem⁹ ſoluere de pedib⁹ nrīs. i. de nrīs cogitationib⁹ affectionib⁹ locutionib⁹ et opationib⁹: que ſūt pedes portantes nos vel ad paradiſū vel ad infernum. Debem⁹ inquā hec calciamēta ſoluere de pedibus iſtis: qñ accedim⁹ ad locū ſctm̄. i. ad altare ſcꝫ in quo eſt rubus noſtre huma

nitatꝭ plenꝰ ignis diuinitatꝭ.i.dñs ihs xp̃s.ⁱ
q̊ ſic dicit ap.col'.ij. Habitat oĩs pleĩtudo diuinitatis corꝑalitᷣ. De q̃ diuinitate dᷣ.deutro.
iiij. Deꝰ noſter ignis ↄſumẽs eſt. Veruz eſt
qñ maxime inuenit pctm̃ qꝺ poſſit ↄſumi.
Sed ex hoc igne iſte rubus.i. humanitas
xp̃i nõ ↄſumitur: qꝛ ſemꝑ caruit omni rubigine pcti. Jõ ex cõiunctiõe illius ignis.
id eſt diuinitatis nõ fuit ↄſumpta: ſed mirabiliter et indicibiliter ſctificata et exaltata. phili.ij. Dedit enĩ ei nomẽ qꝺ eſt ſuper omne nomen. Altare igiᷣ eſt ſãctus
locus ⁊ terra ſctã in qua eſt rubus ardens
⁊ incõbuſtus.i.dñs ieſus xp̃s verus homo
et verus deꝰ: ad quẽ cum accedimꝰ.calciamenta.i.opera mortua deponere debemꝰ
Et nota ꝙ ſicut dicit ſctũs oddo. Moyſes nõ audebat reſpicere ↄtra ignẽ: Et ecce plus eſt in altari ad qꝺ nos ĩpure et irreuerenter accedimꝰ: q̃ʒ eſſʒ ille ignis: qꝛ ille
ignis non erat deꝰ: ſed erat creatura ex q̃
vox dei reſonabat. Hic vero corpus xp̃i eſt
in quo ſicut iam dictuʒ eſt habitat oĩs plenitudo diuinitatis. Quid ergo dicturi

ſunt qui loca ſancta poluūt in quibus habitat deus et colit̃ btā virgo maria et ſcti. Revera cōtinget illis id qđ dn̄s dicit ꝑ os yſaye, pphe. de quolibet ꝑuo religioſo vel clerico aut laico: q̇ locū ſcm̄ poluit ſua ihoneſta ꝯuerſatiōe vel alicuiꝰ facinoris ꝑpetratione. In t̃ra inq̇t ſcōꝝ iniq̄ geſſit. ecce ĩꝑopiū. eſay. xxvj. Sequit̃. Et nō videbit gl'am dn̄i. ecce ꝑmiū. Chariſſimi caueat q̇libꝫ ſibi: qꝛ int̃ oīa pctā q̄ fuerūt a deo vindicata: inuenimꝰ illa duriꝰ fuiſſe punita q̄ fuerūt in locis ſcīs ꝑpetrata. Sicut apparuit ĩ illis āgel' q̇ peccauerūt ĩ loco ſctō ꝑadiſi celeſtꝭ: q̇ ꝓpt̃ vnū motū ſuꝑbie fuerūt ĩde expulſi: ⁊ in malitia ſua obſtinati ⁊ irremiſſibilit̃ dānati. Itē pr̄es nr̄i ſcꝫ adam et eua peccauerūt in loco ſctō. i. in ꝑadiſo terreſtri: et ꝓpt̃ eſū pomi ꝓhibiti fuer̃t ĩde eiecti: ⁊ traditi miſeriȷs ⁊ laboribus huiuſ mūdi: et per q̄ttuoꝛ milia annoꝝ fuerunt ꝓpt̃ h̔ in carcere inferni: et fuiſſent cū oī poſteritate ſua a ꝑadiſo celeſti exheredati ⁊ et̃naliť dānati: niſi fuiſſent ꝑ mediatorē dei et homīm. id ē per dn̄m nr̄m ieſum xp̄z

redẽpti. Et certe ſicut dicit ſcũs oddo. Locus fideliũ paradiſus eſt: vel quilibet ali⁹ locus quo tutior via[qua ad paradiſũ tendit]teneri põt: q̃z locũ totiẽs poluim⁹ quotiens in eo peccam⁹. Quid eſt inquit dñs per pphã Jere. xj. Q̃ dilect⁹ meus in domo mea facit ſcelera m̃lta. Nota q̃ ſũt aliq̃ q̃ poluentes ſctã loca: credũt cũ in pctis ſuis iaceant dñici corporis pceptione purgari. Contra quos per pphaz dr̃ ibidẽ. Dilect⁹ me⁹ i domo mea male opat⁹ eſt: nũq̃d carnes ſcẽ mundabũt illũ: De⁹ me⁹: ſãcti machabei et patres veteris teſtamenti exponebant ſe morti vt cuſtodirẽt tẽplũ ſalomonis a polutione: qd̃ nõ erat niſi vmbra ⁊ figura tẽpli xp̃ianoꝝ et locoꝝ religioſoꝝ ⁊ ſctõꝝ: et nos damus nos morti et̃ne polliendo loca ſcã: ſupbia auaritia fornicatione caſtrimargia et ꝯuerſatione ihoneſta.

Quãtũ aũt diſpliceat deo irreuerentia locorũ ſctõꝝ: teſtat̃ ſctũs oddo qui dicit q̃ tpib⁹ ſuis in kalicenſi monaſterio nigrorũ monachoꝝ ꝯtigit q̃ quidã vaſſalus nomie nichaſi⁹: ibi metu inimicorũ ſuorũ ꝯfuge

rat q̄ in cella q̄ eccl'e adherebat: nocte dor-
miens: cū vxorē ſuā cognoſcere tentaret.
ita ſicut canis eidē adheſit: vt nullatenus
ab ea diuelli poſſ3. Cū igiť ita ſe teneri ſen
ſiſſet: ſubclamauit. rumor ſubitus interru
pit: accurrerūt oīs illi qui tanq̄ verecun
dia ꝯfuſi ſūt. Monachos vocari fecerunt
et q̄ta potuerūt munera loco ſctō dederūt
Cūq3 diu oratū eſſet a monachis: ſibi red-
diti ſūt. Scūs oddo dicit filium et fratres
eiꝰ cognouiſſe. et ab his qui interfuerant h̄
audiuiſſe: et adiūgit q̄ ſicut ipa res edocet
cōplexꝰ ꝯiugū: q2 illicitꝰ erat: tpaliter pu-
nitus eſt: ob illicitū illius ſacri loci vbi ge
rebať p̄ſumptio. At vero inceſtorū reatꝰ in
ſcīs locis patratꝰ: ob h̄ in p̄nti minime ple
ctiť: q2 tantus eſt vt nō tranſitoria: ſ3 etna
vltione feriri mereať. Scūs oddo etia3
addit aliud exēplū ad oſtēdendū q̄tū p̄ſit
reuerentia ſctōrū locoꝝ: ita inq̄ens. Qui
dā rex longobardorū ſicut in eiuſdē gentꝭ
hiſtoria legiť: cimiterio cuiuſdā eccl'ie ſcti
iohānis ſepeliri ſe fecit: et hereticus tn̄ ꝑ-
ſeuerauit cuius tumulū quidā fur effrigēſ

oꝛnamenta cū q̄b⁹ vt rex ſepultus fuerat aſpoꝛtauit. Eiđ vero ſcūs iohēs dixit Cur auſus es iſti⁹ hoīs coꝛp⁹ ꝯtingere: fuit licꝫ nō credēs: tñ mihi ſe cōmēdauit. Qꝛ igit̄ ſic facere p̄ſūpſiſti. nūꝙ̄ in meā eccl'am ingreſſū habebis. Qđ q̄dē ita factū eſt. nam q̄tiēſcūqꝫ ille fur voluiſſet ingredi eccl'iam ſcti iohīs: ſtatim velut a validiſſimo pugile feriret̄ guttur ei⁹: retro redibat īpulſuſ Si ḡ ꝑ reuerentia ſcti loci ꝯtra violatorē ſepulchri illi⁹ heretici ita indignat⁹ eſt ſctūs iohānes: q̄tū putas ꝙ de⁹ et ſcti ei⁹ iraſcunt̄ aduerſus q̄ſꝙ̄ qui ſctā loca quolibet mō ꝯmacl'at. igit̄ illi debēt eſſe ſcti qui in ſctō loco habitant. alioquin ſi nō honorant ſctā loca dū viuūt: nūꝙ̄ poſt moꝛtem in ſctō loco requieſcēt nec habitabūt. i. in paradiſo celeſti. De q̄ loco dr̄ p̄s. xiiij. Dñe q̄s habitabit in tabernacl'o tuo: aut q̄s reqeſcet in mōte ſctō tuo: R/. Qui ingredit̄ ſine macula et opat̄ iuſtitiā. Et in alio p̄s. xxiij. dr̄ Quis aſcēdet in mōtē dñi: aut q̄s reqeſcet in mōte ſcō ei⁹: R/. Innocēs manib⁹ ⁊ mūdo coꝛde. Ergo illi q̄ habēt coꝛ et

man⁹ plena ſ imūditia p malā volūtatez et opationē: nūq̄ȝ poterūt ī loco ſcō habitare nec q̄eſcere. Rogem⁹ dn̄m vt ita ſctīficet et mūdificet corda ꝛ corpa nr̄a: ꝙ nos p īho‑neſtā cōuerſationē nr̄am nō poluam⁹ loca ſcā: ſed habeamus ea ita in honore ꝛ reue rentia: vt cū poſt mortē a locis ſcīs: in qui bus nūc habitam⁹ receſſerim⁹ In illā ſcāz hirl'm in qua eſt eterna ſcōꝝ habitatio in‑troduci mereamur: preſtante dn̄o nr̄o ieſu xp̄o qui ē rex oīm ſcōꝝ: ꝛ viuit cū deo pr̄e ꝛ regnat in ſcl'a ſcl'oꝝ.

Sermo.xxiiij

Anctificet̄ nomē tuū. Viſū ē ī ſmōe p̄cedēti q̄lit̄ ſcūs loc⁹ dȝ nos moūe ad ſctītatē. [Sctm̄ tēp⁹ dȝ nos moūe ad bona opa faciēda] Quartū ꝙ dȝ nos mouere ad ſcītatē eſt ſctm̄ tēpus. Certe ſcm̄ tēp⁹: ē totū tēp⁹ vite nr̄e qđ dedit nob̄ diuina pie tas: vt p verā penitētiā: p orōnes ꝛ elemoſi nas ac alia bona opa ſcīficem⁹ nos in hac vita. ſi in ſcām hirl'ȝ ciuitatē celeſtē. i. ſi ad ſocietatē ſcōꝝ puenire velim⁹ in alia. qꝛ ſic dic̄ Johā. ī apocal'. xxij. In illā ſctām ciui‑tatē nihil coinq̄natū poterit ingredi. Nō

intrabit inquit aliq̃d coinq̃natũ ⁊ faciens abominationẽ. Seq̃t ibid. Foris canes et venefici ⁊ ĩpudici ⁊ homicide ⁊ ydolis ſeruientes: et oĩs qui amat et facit mẽdatiũ. Canes ſũt iudei ⁊ heretici et pagani: q̃ latrant ꝯtra incognitã veritatẽ: ſicut canis latrat ſemꝑ ꝯtra illũ quẽ nõ nouit: q̃ꝫtũ bonus ſit. Venefici ſũt carminatrices ⁊ ſortilegi diuini ⁊ incantatores ⁊ incantatrices Impudici ſũt fornicatores ⁊ adulteri ⁊ inceſti. Homicide ſũt oẽs illi qui ꝯtra ꝓxios odiũ in corde gerũt. ſꝫ illud v̄bũ. j. Joh. iij q̃ odit frẽꝫ ſuũ homicida ẽ. Idol̃ ſeruiẽtes ſũt auari. i. raptores: fenatores: vſurarij: et falſi mercatores. qꝛ ſicut dicit apl̃. Auaritia eſt idolorũ ſeruit⁹. Idolatria eniꝫ eſt amare aliq̃ꝫ creaturã vel aliq̃ꝫ rem tp̃alem pluſq̃ꝫ creatorẽ. Oĩs qui amat et facit mẽdatiũ: ſunt oẽs mali xp̃iani qui amãt mendatiũ in corde ⁊ dicũt ore et faciũt ope: qꝛ mẽdatiũ eſt xp̃ianũ ſe diccre: et opera xp̃i nõ facere. Omnes ergo iſti nõ intrabunt ciuitatẽ ſctãm hirl̃m: qꝛ nõ ſunt ſci: ſ; coinquinati. Sctĩficem⁹ ẽ nos in ſeruiendo

xpo in ſanctitate dū viuim⁹: vt in illā ſanctam ciuitatē ingredi poſſim⁹. q2 propt̃ ſcificationē noſtrā nō ppt̃ aliud cōcedit̃ nob a deo tantū pn̄s tempus. Ad qd̄ nos admonet zacharias pat̃ iohā. bap. q̄ dicit in ſuo cātico. Luce. j. Seruiamus corā ipſo i ſanctitate ꝛ iuſticia oīb⁹ dieb⁹ nr̄is. Item ſcm̄ temp⁹ vocat̃ ſpecialit̃ temp⁹ ieiunioꝝ ſicut eſt temp⁹ aduent⁹ dn̄i aut q̄drageſime: ſeu ieiunia. iiij. tempoꝝ: vel vigilie beate marie v̄ginis ꝛ apl̃oꝝ ac alioꝝ ſctōꝝ. Hec aūt dicunt̃ tēpora ſancta: q2 ſunt ad hec cōſtituta vt i ill̃ ꝯfeſſionē peītētiā abſtinētiā orationes elemoſinas et alia bona opera ſāctificem⁹ et p̄parem⁹ nos ad celebrandū digne feſta xp̄i et beate marie virginis ꝛ ſcōrum. Q2 illi qui ad feſta ſanctoꝝ bn̄ ſe preparāt in illis feſtis ꝑ orationē ſanctoꝝ maiorez gratiā a deo ipetrāt. Et ppter hoc dr̃ in pphe. iohel̃. j. ꝛ. ij. Sāctificate ieiunia id eſt ieiunādo vos ſanctificate: et ad feſta ſanctoꝝ p̄parate. Ieiuniū ſanctificare eſt nō in peccato ſed in ſcītate ieiunare. Item temp⁹ ſanctū ſūt dies ſolēnes quos ſtatuit

eccl'a i honore xp̄i ꝛ ſcõꝝ celebrãdos vt ceſſando ab oi opere manuali: recolam⁹ bñficia di i ill' ꝛ ipetrem⁹ grãz xp̄i ꝛ ſcõꝝ ſuffragia: ꝛ veniẽdo ad eccl'iaz audiam⁹ ibi vitã xp̄i ꝛ ſctõꝝ vt poſſim⁹ ſequi eoꝝ exẽpla: et vt recogite⁹ q̃ta ſit ſolẽnitas et iocũditas quã ip̄i hñt in celeſti patria. Sic ei tp̄a ieiunioꝝ ꝛ vigilie ſctõꝝ repñtãt nob̄ ſtatũ vite pñtis q̄ deb; eẽ i penitẽtia ꝛ luctu ꝛ afflictione. ſic dies feſti repñtãt nob̄ ſtatũ vite future q̃tũ ad ſaluãdos q̄ erit i ſũma leticia et perpetua delectatione. Et ideo p̄ponũt vigilie magnis feſtiuitatib⁹ ad ſignificãd̄ ꝙ ſicut ad diem feſti nõ venim⁹ niſi p̱ vigiliam mediã. Ita ad eternã feſtiuitatẽ ſctõꝝ non poſſumus venire niſi per p̄ſentis vite miſeriã et penitentiã. In his ergo ſanctis diebus debem⁹ ſpecialiter exultare ſpũaliter: et per cãtus ſpũales ad ſpecialẽ leticiam ꝛ ad cogitandã ſcõꝝ beatitudinẽ pp̄l'm excitare et inuitare. Et hoc ẽ qd̄ dicit in libro. ij. eſdre. viij. Stetit eſdras ſuper ḡduz ligneũ: et legit i libro legis diſtĭcte ꝛ apte ad ĭtelligẽdũ. Flebat aũt pp̄l's cũ audiret

v̄ba legis ⁊ dixit eſdras. Jte ⁊ cōedite pin
guia ⁊ bibite mulſū ⁊ mittite ꝑtes his q̄ nō
p̄parauerūt ſibi: qꝛ ſcūs dies dn̄i ē. ⁊ noli-
te ꝯtriſtari: gaudiū ei dn̄i ē fortitudo vr̄a.
Leuite aūt ſilētiū faciebāt ī oī ꝓplo dicen-
tes. Tacete qꝛ dies ſanctus ē ⁊ nolite dole
re. Jn hac auctoritate ſi bn̄ ītelligeret̄: oñ-
dit̄ q̄d ī dieb⁹ feſtiſ agere debem⁹ ſi vellem⁹
hec v̄ba accipere non ſolū ſm litterā ſic ru-
des iudei: ſ ſm ſpūalē ītelligētiā ſicut hōi
xp̄iāl. Eſdras ei q̄ ſtetit ſup̄ ḡdū ligneū et
aperuit librū legis ſiḡt p̄dicatores q̄ ī die-
bus feſtis debēt ſe ī alto ponere: ⁊ p̄dican-
do ꝓplis v̄bū di apire librū ſacre ſcripture.
eſdras ſup gradū ligneū apiens librū pōt
eſſe xp̄s legiſlator ī cruce pēdēs ⁊ moriēs.
Que crux dr̄ ḡd⁹ ligne⁹. Grad⁹ qꝛ p ipſam
aſcēdit̄ ī celū. Et ligne⁹ qꝛ ligneū fuit cru
cis patibulū. Sup hūc gradū aperuit xp̄s
librū veteris legis ⁊ noue: qꝛ in ei⁹ paſſiōe
et morte manifeſtate fuerūt ⁊ īplete om̄es
ſcripture. ⁊ omis lex ⁊ ꝓphete. Eſdra vero
legente ī libro legis ꝓpl's flere cepit. qꝛ p̄di
cante ſacerdote ⁊ āñūciāte v̄ba legis diuie

et penas tranſgredientiũ. ⁊ premia ꝑſeue
rant̃ cuſtodientiũ: oẽs deberẽt cõpungi et
in fletũ reſolui. qꝛ pauci ſũt q̃ perfecte cu=
ſtodirent ꝑcepta dei ⁊ q̃ nõ eternalit̃ dam
narent̃ ſi ſine mĩa iudicarent̃. Sed ne ali=
quis deſperet de mĩa ex cõſideratiõe pcti
ſui. ideo ꝑdicatoꝛ vidẽs eos paratos ad pe
nitentiã. dz eos cõſolari ⁊ dicere. Ite ſcilꝫ
ad deũ ad quẽ itur nõ greſſibꝰ pedũ ſed bo
noꝝ operũ: ⁊ cõedite pinguia ⁊ bibite mſ̃
ſum. i. dulce vinũ. Pinguis cibꝰ ẽ ſermo di
et laus dei: quẽ cibũ deſiderabat ꝓpheta
qui dicebat. ꝑo. lxij. Sicut adipe ⁊ piguedi
ne repleat̃ aĩa mea ⁊ labijs exl̃tatiõis lau=
dabit os meũ. Sicut ei corpꝰ cõedẽdo pin=
gues moꝛſellos ĩpiguat̃: ſic aĩa deuota au
diẽdo ſmones dei ⁊ cãtꝰ eccl̃iaſticos dele=
ctat̃ ⁊ ſpũali q̃dã dulcedine ⁊ piguedie re=
plet̃. Itẽ dulcis cibꝰ ⁊ dulcis potꝰ ẽ xp̃i ſa
cratiſſimũ coꝛpꝰ ⁊ eiꝰ ſanguis ꝑcioſiſſimꝰ q̃
nobis q̃tidie ⁊ ĩ diebꝰ feſtis ꝑcipue ĩ menſa
ꝓponit̃ vt aĩa xp̃iana q̃libet reſpiciẽs illõ
ſac̃mẽtalit̃ ⁊ ſpũalit̃ ⁊ etiã coꝛpalit̃ iñ refi=
ciat̃. Certe hoc eſt nr̃m viaticũ id eſt cibus

itinerantiũ ⁊ pegrinãtiũ q̃ pat̃ celeſtis dedit nob̃ dũ ſumꝰ i itinere vite pñtis vt inde reficiamur donec pueniamꝰ illuc vbi reſpiciemꝰ illũ nõ i ſpeculo ⁊ i enigmate: ſed facie ad faciẽ.i.mũda viſiõe ⁊ ſine aliquo velamine.q̃ viſio ẽ oim̃ ſctõꝝ ⁊ oim̃ ſpũuz ſup noꝝ deſiderãtiſſima ⁊ ſuauiſſima ac pfectiſſima refectio.Seqͣtur. Et mittite ptes eis qui nõ p̃parauerũt ſibi.i.ea q̃ audiſtiſ i ſermone narrate veſtris filijs ac filiabꝰ et familiaribꝰ ac famulis ⁊ famulabꝰ: q̇ nõ potuerũt ad ſermonẽ venire.et eos docete in deũ credere et dñm diligere ⁊ ſctõs ⁊ ſctãs orare ⁊ honorare: ⁊ a peccato cauere: ⁊ orõnes inſtitutas ab eccl'ia.i. Pater nr̃. Aue maria.Credo.Aue ſalꝰ.et Cõfiteor ſcire et frequẽter dicere.Re vera hec facere deberent boni viri ⁊ bone femine i diebꝰ feſtis cuz familiaribus ſuis. Sed pthdolor hodiernis tempibꝰ loquũtur citiꝰ de miſerijs et vanitatibꝰ inutilibꝰ.Sequit̃.Quia ſanctus dies dñi eſt. q.d. dies ſctũs eſt in quo non debetis vacare alicui rei niſi ſeruitio domini. Sequitur.Nolite contriſtari.i.

in dieb⁹ feſtis nolite facere rem aliquã per quã oporteat vos poſtea ꝯtriſtari videlꝫ ĩ hͦ ſeculo penitendo: vel ĩ futuro penã ignis gehẽnalis ſeu purgatorij ſuſtinẽdo. Pctã que fiũt ĩ dieb⁹ feſtis pena grauiori plectẽda ſunt ꝙ illa q̃ fiũt in diebus alijs. Sequitur. Gaudiũ enĩ dñi ẽ fortitudo nr̃a. id eſt tunc perueniетis ad gaudiũ dñi qͦ vobis repreſentant dies feſtiui. ſi vos in dieb⁹ feſtiuis eſtis fortes ad facienda et dicenda bona opera et ad fugienda pctã. Sequit᷑. Leuite aũt ſilẽtiũ faciebãt ĩ populo. Per leuitas q̄ interpretãtur aſſumpti. oẽs intelliguntur clerici qui ſũt ad peculiare miniſterium de reliquo populo electi et aſſumpti.

Nota ꝺ clericis diſſolutis.] Iſti dũ p̄dicat᷑ vel celebrat᷑ vel cantat᷑ in eccleſia debent ſedare et cõpeſcere murmur et clamorem ppl'i: et debẽt eſſe pluſꝙ alij intẽti verbo et ſeruitio dei. Ecce breuiter q̄d ĩ diebus feſtis debet fieri videlicꝫ a p̄dicatoribus ⁊ pb̄ris: q̄d a clericis et laicis. Sꝫ ꝓh dolor nec ſacerdotes predicant: neqꝫ layci de miſſis nec de ſermonib⁹ curãt. Et cle-

rici qui deberēt tumultū populi cōpeſcere ſunt illi qui plus loquūtur in eccleſia: et ꝗ magis irreuerent̄ et magis indeuote ſe tenent in ſermone ⁊ in miſſa. Ita ꝙ oīs communit̄ tam clerici ꝙ̄ layci tranſgrediūt̄ et contēpnunt illud preceptū dñi quod fuit a deo promulgatū in lege veteri per moyſē et in lege noua confirmatū per ieſuȝ xp̄m ſaluatorē et redemptorē noſtruȝ. Exo.xx. Memento vt diem ſabbati ſanctifices .j. cor.xiiij. Memento itaqȝ ꝙ nullo mō liceat tibi illud ignorare vel tradere obliuiōi quia ignorās ignorabitur. Ut ſanctifices id eſt vt colas ⁊ in honore habeas dieȝ ſabbati.id eſt diē feſtiuū qui dicitur ſabbatū id eſt ſabaoth.quod eſt int̄pretatū requies quia in eo d̄bemus requieſcere ab operibꝰ corporalibꝰ: ⁊ vacare operibꝰ ſpūalibꝰ In lege veteri ꝑ ſabbatū ītelligebat̄ dieſ ſeptimꝰ ꝗ celebrabat̄ tūc.qꝛ ī principio creationis eoꝝ.cū in ſex diebus creaſſet deꝰ totuȝ mūdū: die ſeptima ſicut liber.ij.gene.cōmemorat. Requieuit ab omni opere ſuo qd̄ patrarat. Requieuit inqȝ nō ſolū quaſi

feſſus ex labore: ſed ceſſãdo a ꝓducẽdo no
uo opere: q̃ nullũ opus poſtea fecit. Sȝ ce
lebritatem diei ſeptime eccleſia ad diẽ dñi
cã tranſtulit. q̃ in illa die dñs ieſus xp̄us
reſurrexit: que reſurrectio fuit exẽplar et
cauſa noſtre future reſurrectõis ꝛ q̇etis. ꝛ
ideo dieb⁹ dñicis maxĩe nob̃ ẽ ab operib⁹ ꝛ
laborib⁹ mũdanis ceſſãdũ ꝛ ſpũalit̃ exl'tã-
dũ: q̃ illa dies maxĩe repñtat celeſte gau-
diũ et eternã quietẽ quã habebũt ſctĩ poſt
futurã reſurrectionẽ. Unde per ſabbatũ ĩ
lege noua intelligit̃ dies dñica et oĩs dies
feſtiua que eſt ab eccleſia ſolenniſata ꝛ in
honore ſanctorũ ac ſanctaꝝ ad celebrãdũ
ꝑl'o indicta: quã debem⁹ ſctĩficare. i. ſicut
ſctãȝ honorare. ꝛ hoc duobus modis. ſcilȝ
cauendo ab opere manuali et ab ope pctĩ.
Sed certe valde dolendum et plangendũ
ac vehementer timendum eſt quia neutrũ
cuſtoditur hodie. quia ĩ feſtis carrugam⁹.
et blada et vina et ligna tranſferimus: et
plura opera manualia facimus: et nundi
nas et mercata et fora tenemus: q̃uis in
die feſtiua debeant requieſcere hec omnia

et non ſolum domini et domine domorum
et familia: ſed etiaȝ pecora et iumenta.
Sic enim ſcriptū eſt in Exodo.xx.ꝛ.xxxj.
Die aūt ſabbati nō facies om̄e opꝰ tuum:
filiꝰ tuꝰ ꝛ filia tua: ꝛ ſeruꝰ tuꝰ ꝛ ancilla tua:
ꝛ iumētū tuū: ꝛ aduena q̇ eſt infra portas
tuas.deutro.v. Certe qꝛ ꝯtēpnimꝰ p̄cepta
dn̄i: et nolumus ceſſare ab opibꝰ ſeruilibꝰ
ī diebꝰ feſtiuis.īmittit dn̄s morbos ꝛ guer
ras ꝛ freq̄ter tp̄a importuna q̄ nos faciūt
velimꝰ nolimꝰ ceſſare et q̇eſcere in tp̄ibꝰ ꝓ-
feſtis ꝛ ad laborandū aptatis. Itē in di
ebꝰ feſtiuis cōmittūť plura pctā ꝛ flagitia
ac facinora q̄ȝ in diebꝰ alijs. Tūc enī ſūt ta
berne plene potatoribꝰ et blaſphematori-
bus: alecatoribꝰ ꝛ aleatoribꝰ: lupanatori-
bus ꝛ lenonibus: et theatra tripudijs ꝛ luſi
bus. Et ꝓpť hec ꝛ alia plura ſūt noſtra fe-
ſta deo in odiū: et demonibꝰ in ridiculum
Vn̄ cōpleť in nobis qđ dicit dn̄s: ꝓpheta
teſte yſaya.j. kalēdas inquit veſtras ꝛ ne
omenias vr̄as odiuit aīa mea. kalēde vo-
cabanť feſta q̄ ipſi faciebāt in p̄ncipio cu-
iuſlibet menſis. Et dicūť kalende quaſi co

lende ſunt: ſic dicebatur p̃m⁹ dies mẽſis q̄ antiquit⁹ colebatᷣ. Neomenia erat feſtũ q̄d ip̄i faciebãt in p̄ncipio cuiuſlibet lunationis. Et dᷣ a neos q̄ ẽ nouũ. ⁊ mene q̄ eſt luna. Itẽ iere. dicit in tre. j. Deriſerũt hoſteſ ſabbata ei⁹. i. ſynagoge tũc: vel eccl'e nũc Revera hoſtes. i. dyaboli deridẽt nr̄a ſabbata. i. nr̄a feſta: q2 in dieb⁹ feſtiuiſ in q̄b⁹ deberẽt fieri plura bona: ip̄i vidẽt fieri mlᵗ ta pctã. Et ĩ illis dieb⁹ q̄b⁹ plus deberem⁹ ſctificari. ip̄i vidẽt nos ãpli⁹ ſpũalitᷣ iq̄nari Et in dieb⁹ q̄b⁹ ip̄i plus deberẽt p̱dere: ip̄i gaudẽt pl'es añias lucrari. Ut autẽ videamus q̄litᷣ diſplicẽt deo: pctã que fiũt ĩ feſtiſ deducam⁹ ĩ mediũ q̄dd ã exẽplũ: q̄d ĩueni ſcriptũ in hũc moduz. Fuit q̄dã mulier in alemania diues in rebus mũdialib⁹ et pecunia. ſed paup̱ in virtutib⁹ ⁊ in ꝯſcĩa: que poſt mortẽ viri ſui ſuuz corp⁹ expoſuit cuidã iuueni ĩpudentᷣ. Cũ aũt ĩ illo pctõ p̱ aliq̄d temp⁹ p̱manſiſſet. Cõicantib⁹ popl'is oĩbus in die paſche: cepit illa mulier cogitare an cõicaret cũ ceteris: cũ pctm̃ ſuũ cõfitendi voluntatẽ nõ h̄ret nec ꝓpoſitũ conti

nendi. Illa autem magis timēs ruborem ac rumorem populi ꝙ̄ iuditium dei: ad cō municandum introiuit eccleſiam dū miſ-ſarum ſolennia agerentur: cogitans ꝙ ſi de confeſſione ſua a ſacerdote interroga-retur: diceret ſe fratribus predicatorib⁹ fuiſſe ꝯfeſſā. Cūq̄ iuxta ꝯſuetudinē: aqua benedicta que erat in introitu eccl'e faciē ſuā aſpſiſſet: ſubito vbicūq̄ gutte aque bn̄ dicte ī faciē ei⁹ ceciderūt: tumor lepre tur-piſſime eſt ſubort⁹: quā cū vicine mulieres aſpexiſſent: ceperūt ipſam fugere vt lepro ſam. Que in ſe vltionem diuini iudicij re-cognoſcēs: velato capite ad altare quod-dā beate marie virginis in predicta eccl'a ſecrete accedēs ante imaginē ipſi⁹ humilr̄ ſe pſtrauit: ⁊ pmiſit ei a pctō firmit̄ ſe con-tinere. Cūq̄ peccata ſua clam accerſito ſa-cerdote plene et pure fuiſſet cōfeſſa. eiuſq̄ facie perfuſa aqua benedicta a ſacerdote. ita ſubito et ītegre eſt ſanitati reſtituta. vt nec minimū ſignū lepre vl' tumoris ī ei⁹ fa cie remaneret. Que cū ceteris cōicans et ad domū reuerſa: cū iā fcō ſero: vino inca

leſcens lectũ fuiſſet ingreſſa: p̃noĩat⁹ iuuenis amaſius ſu⁹ veniẽs de choreis lectum ei⁹ſicut ↄſueuerat introiuit. Que ingrata tãtis miraculis: tãtiſq; beneficijs eadẽ die a deo ſibi oſtenſis: corp⁹ſuũ libidini expoſuit vt fuerat ↄſueta. Sz cũ vſq; mane clauſi in camera morarenť: ancilla ei⁹ pcti conſcia locũ ingrediẽs: ip̃m ſup eã ope nephario: ſed vtrũq; extinctũ inuenit Nõ eſt diu ꝙ h̊ accidit. Ecce inq̃to et quali periculo ſũt q̇ dies feſtos peccãdo polluunt: ⁊ q̃tũ deũ offẽdũt qui in ſuo tp̄e ſcĩficare eccl'am nolũt. Ex p̃dictis ergo patuit quid nos intendim⁹ petere a dño deo ĩ orõne dñica qñ nos clamam⁹ad dñm. Sctĩficeť nomẽ tuũ Qꝛ ſicut dictũ eſt: h̊ ei nõ eſt aliud petere: q̃ vt nos q̇ ſum⁹ab illo noĩati. i. a xp̄o xp̄iani dicti ſim⁹ſctĩ Patuit etiã quale ẽ illȯ nomẽ qȯ in nobis ſcĩficari petim⁹. i. nomẽ btẽ trinitatis vel nomẽ xp̄i ſaluatoris Patuit etiã qualiť nos qui portam⁹ nomẽ illȯ poſſum⁹eſſe ſcĩ quattuor modis. Patuit etiam ꝙ q̃ttuor ſũt que debẽt nos mouere ad ſcĩtatem illã deſiderandã. ſcz ſcũs dñs.

ſcūs cetus.ſcūs loc⁹.ſctm̄ temp⁹.Rogem⁹
ergo dn̄m vt det nobis grām ita ſcīficandi
nos dū viuim⁹:q̄ poſt mortem ad ſocieta-
tem et glām ſctōꝝ poſſim⁹ ꝑuenire.ipō pre
ſtante cui laus eſt honor et glā in ſecula ſe
culorum amen.

Sermo.xxv.

Adueniat regnū tuū.Chariſſimi hec ē
ſcda petitio orōnis dn̄ice.In qua noſ
petim⁹ vitiū auaritie a nobis amoueri: et
virtutē pauꝑtatis voluntarie nobis dari.
Auari enī nō curāt niſi de regno mūdi: qꝛ
diuitias hui⁹ mūdi ꝑ̄ponūt regno celeſti.
Plus enī volūt ꝑdere regnū celeſte q̄ȝ diui
tias non habere:et q̄ȝ ꝓpt᷑ xp̄ȝ pauꝑes eſſe
Qd per hoc oſtēdūt:qꝛ vbilibet modis oī
bus quibus poſſūt:ſeu per fas aut nephaſ
eas acquirūt et īmoderate diligūt ⁊ diſtri
cte cuſtodiūt:dū tp̄e neceſſitatis eas pau-
perib⁹ ꝓpt᷑ xp̄m et ꝓpt᷑ regnū celoꝝ diſtri-
buere nolūt. Re vera illi curant de regno
celeſti q̄ in hoc mūdo volūt eſſe pauꝑes ꝓ-
pter amorē xp̄i. Cābientes felici permuta
tione regnū mūdialis affluentie ⁊ ꝓſperi-
tatis trāſitorie: ꝓpt᷑ regnū celeſtis patrie

Adueniat regnū tuū.

Certe hij ſunt paupes ſpū: đ qb⁹. Math. v. dr. Bti paupes ſpū qm̄ ipoꝝ eſt regnum celoꝝ. Spū. i. volūtate nō coacti: ⁊ inuita neceſſitate. qꝛ ſicut dicͭ btūs ber. Cū ſit triplex pauptas: ſimlatoriā fuge: neceſſariā patientͭ ſuſtine: volūtariā toto corde āplectere: ⁊ efficieris pauper ſpū. Eſt ġ ſenſus hui⁹ petitionis Adueniat regnū tuū. i. da nobiſ pauptatē volūtariā: p quā ad tuū regnū puenirͭ. ⁊ aufer a nobis cupiditatē et auaritiā. qꝛ regnū tuū cupidis ⁊ auarꝭ auferetͭ. ſm apl'. ephe. v. q̇ dicit. Qꝛ auari regnū dei nō poſſidebūt. Hoc dictū eſt breuiter per modū cuiuſdā ſuccincte expōnis. Sꝫ videam⁹ de illo regno aliq̄ꝫtulū plixi⁹ p modū ſermonis. Et videam⁹ quale illud regnū eſt: ad qđ tendit deſideriū oīm fideliū: qn̄ clamāt ad dn̄m Adueniat regnum tuū. Sciendū aūt q illud regnū eſt ſpecioſū ⁊ deſiderabile. copioſū et fertile. pacificū ⁊ ipturbabile. et'nū ⁊ iamiſſibile. qꝛ ſpecioſū dabitͭ mūde viuētib⁹. qꝛ copioſū dabitͭ paupib⁹ ⁊ paupū ſubuētorib⁹. qꝛ pacificū dabitͭ tranqllis ⁊ humilib⁹. qꝛ eternū

dabit patientib⁹ ⁊ pſeuerãtib⁹ [Regnũ dei ē ſpecioſũ ⁊ deſiderabile] Primo di co ꝙ illud regnũ eſt ſpecioſũ .ſcʒ tribus de cauſis. Primo rõne loci qꝛ eſt ĩ alto ſit⁹: et ad q̄ꝫ nõ aſcẽdit nec accedit aliq̄d coinq̄na tũ. Tanta eſt pulchritudo illi⁹ loci. ꝙ ſicut dicit beat⁹ gre. oĩs pulchritudo hui⁹ mũdi .i. celi viſibilis ſolis ſtellaꝝ aeris terre aq̄ non eſt niſi vnus carcer obſcuriſſimus re= ſpectu illius pulchritudinis regni celeſtiſ Et ideo ipſe comparat nos puero nato et nutrito ĩ carcere tenebroſo qui de pulchri tudine huius mundi vim nõ facit: qꝛ nũq̄ꝫ eam vidit. Tanta eſt pulchritudo illius lo ci ꝙ qui eam cognoſceret: propter aſpectũ vnius hore: mille annos delitiarum diui= tiarum et honoꝝ pñtis vite contẽneret et nihil reputaret. Non eniꝫ ſine cã dicit p̄s. lxxxiij. Melior ē dies vna ĩ atrijs tuis ſup milia. Specioſum ergo ē illud regnũ rõne loci. Et ideo de oĩbus electis in libro ſapi. v. dicitur. Q̄ꝛ accipiẽt regnũ decoris: ⁊ di adema ſpeciei de manu domini. Item ſpecioſum eſt illud regnũ ratione dñi qui

eſt fons et mare et abiſſus toti⁹ pulchritu=dinis. Nã ſicut dicit venerabilis beda Deus eſt ſubſtantia ſpūalis tã inenarrabilis pulchritudinis et bonitatis: ꝙ angeli qui ſolem ſeptuplo ſua pulchritudine vincūt: in eū deſiderãt iugit͛ et inſatiabiliter ꝓſpicere. Et in ꝓſa de angelis bonis dicit͛ Mirant͛ nec deficiūt: in illū quē ꝓſpiciūt: fruunt͛ nec faſtidiūt: q̊ frui magis ſitiūt. Et h̄ eſt ꝙ ꝓmittebat yſay. ꝓpħa. xxxiiij. electis dei qñ dicebat. Regem in decore ſuo videbūt oculi eoꝝ. Quē videre eſt ſemꝑ beatū eſſe. Apl's rapt⁹ ad celū ſemel vidit eū: ⁊ reduct⁹ ab extaſi ad ſeipſū clamabat. ro. vij. Infelix ego homo: q̄s me liberabit de carcere mortis huius? cupio diſſolui et eſſe cū xp̄o. phil'. j. Et iob. xxxiij. dicit. Uidebit faciem eius in iubilo. Jubilus autē ſicut dicit gloſa: eſt gaudium qđ nec verbis poteſt exp̄mi: nec corde penit⁹ reticeri. Jubilum hūc ſenſerat apl'us. phil'. iij. q̄ dicebat deſiderãdo xp̄i p̄ñtiã. Oīa arbitrat⁹ ſū vt ſtercora: vt xp̄m lucrifaciã. Itē nõ ſolū ſpecioſū eſt illud regnū rõne loci coīquinati ⁊

ratione pſidentis dñi: ſed etiam ratione iͣ habitãtis conſortij pulcer rimi. Quã pulcritudinẽ deſcribit euãgeliſta qui dic̃. mathei. xiij. Fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno patris eo℞. Igit̃ cogitet ſi q̇s cogitare põt q̃ta pulcritudo et q̃ta claritas eſſet i h̄ viſi bili mũdo. ſi tot eſſent ſoles quot ſũt ſtelle i firmamẽto. q̇quib̄ ſoles nunq̃ tenderẽt ad occaſũ: ſed p diem ꝛ noctẽ illuminarẽt mũ dũ in quo℞ aſpectu oculi delectarent̃ ꝛ nũ q̃ faſtidirent̃: ſed q̃to plus aſpicerẽt: tãto plus aſpiciendo gauderẽt. Reuera ita erit in illo regno celeſti. qꝛ tot erũt ibi ſoles: q̊t ſpũs angelici ꝛ quot beati. ꝛ in aſpectu cuiuſlibet plus delectabũt̃ oculi noſtri: q̃ cecus delectaret̃ ſi poſſet ſolem iſtũ intueri. Q̃tus aũt numer⁹ ſancto℞ ãgelo℞ et beato℞ futurus ſit ſol⁹ deus nouit. qꝛ numer⁹ eo℞ oẽm eſtimationẽ humanã tranſcẽdit. Igitur ſpecioſũ eſt illud regnũ ratione loci. ratione dñi et ratione conſortij. Si multi dimittũt loca ſua: ꝛ vadũt ad regna remota ad vidẽdũ pulcros hoĩes ꝛ caſtra q̊℞ pulcritudo reſpectu pulcritudis regni ce

leſtis nō ē niſi rubigo ⁊ tenebra. q̄re ḡ non tendim⁹ deſiderio cordis ⁊ greſſib⁹ bōi ope ris ad vidēdū pulcritudinē regni celeſtꝭ. q̄ ſm aplm. j. cor. ij. tāta ē pulcritudo ꝙ aſpe ctu oculoꝝ nec auditu auriū nec eſtiatiōe cordiū mēſurari poſſit. Cū ḡ tā ſpecioſū ē illud regnū nō dabit niſi ſpecioſis. ſpecio ſis inq̄ nō carnis vel veſtis claritate: ſ; cor dis ⁊ corpis puritate q̄les ſūt illi de q̄b⁹ di cit dn̄s math. v. Beati mundo cord qm̄ ipi deū videbūt. Certe hij ſūt veri cōtinentes ꝯiugati vidue ⁊ v̄gines q̄ caſtrauerūt ſe ꝓ pter regnū celoꝝ. nō cultello ferreo vel la pideo: ſ; ꝑpetue caſtitatis voto et ꝓpoſito. de q̄b⁹ dn̄s ī euāge. math. xix. dic. Hij ſunt eunuchi q̄ caſtrauerūt ſe ꝓpt regnū dei: q̄ pōt capere capiat. Si ḡ illō regnū nō dat niſi ſpecioſis ſolis. i. cōtinētib⁹: certū eſt ꝙ nō dabit īmūdis ⁊ tpib⁹ ac ī oculis dei fe tentib⁹. i. icōtinētib⁹ adulteris ⁊ fornicato rib⁹. Juxta verbū apli q̄ dicit ad ephe. v. ꝙ oīs fornicator aut īmūd⁹ nō hȝ partē in regno dei. Sic igit patȝ q̄lit illud regnū ē ſpecioſū ⁊ rōne loci ꝯtinētis. ⁊ rōne dn̄i pſſ

dẽtis.⁊ rõne ꝯſortij cohitãt!. Apparet etiã ꝙ illud regnũ ſpecioſũ nõ dabit niſi ſpecioſis ſpecie nõ corporali ſed ſpũali.quã nobis tribuere dignet͛ ille qui ẽ fons oĩs pulcritudinis ieſus xp̃s dñs noſter: qui viuit et regnat cũ deo patre in vnitate ſpũſſãcti deus p oĩa ſecula ſeculoꝝ. Amẽ. [Regnuz dei eſt copioſũ ⁊ fertile.] Sermo.xxvj.

Aueniat regnũ tuum. Scd̃a rõ regni celeſtis ẽ qꝛ illud regnũ eſt copioſũ et fertile qꝛ ibi ẽ copia oĩz v̾oꝝ bonoꝝ ꝗ põt ꝯſiderare mẽs hũana pura ⁊ ĩpmixta Ibi ei ẽ gaudiũ ſine ſcrupuloſitate pulcritudo ſine d̾formitate.ſanitas ſine ĩfirmitate fortitudo ſine debilitate.velocitas ſine tarditate.iuuẽtꝰ ſine ſenectute.ſapiẽtia ſine errore.q̃es ſine ſollicitudine.amor ſine fictione.ſacietas ſine faſtidio ⁊ ſine eſurie.et vita ſine fine.qꝛ ibi mãducat͛ panis vite: habens ĩ ſe oẽ delectamẽtũ et oẽm ſaporẽ ſuauitatis.ad q̃ꝫ deſiderãdũ nos alicit v̾bum xp̃i Luce.xiiij. q̇ dicit. Beatus q̇ mãducabit panẽ in regno dei. Quis ſit beatꝰ oſtendit ſcũs greg. q̇ ait. Beatꝰ ẽ cui ad votũ oĩa

ſuccedūt.id eſt q̄ habet oē qd̄ deſiderat ⁊ nichil male deſiderat: et illud quod habet amittere nō formidat. Sic beati ſūt q̄ facie ad faciē intuendo panē vite.i. dn̄m ieſum xp̄m in regno dei cōmedūt non dētib⁹ corporis: ſed ore cordis.i.aſpectu et intelligē tia mūde mētis. Boetius dicit libro de cō ſolatione ph̄ie q̄ beatitudo eſt ſtat⁹ oīm bonoꝝ aggregatione ꝑfectus: q̄ nō pōt inuc niri ī hoc mūdo.ſed īuenieť ī celeſti regno Uadant ergo dilectiſſime ieſu xp̄e ꝑ mundū p̄dicatores tui vt notā faciāt filijs hoīꝫ potentiā tuā ⁊ gloriā magnificentie regni tui Exultēt pauperes q̄ futuri ſūt heredes hui⁹ tā ſpecioſi taꝫ copioſi ⁊ tā fertiľ regni ſm̄ verbū beati iacobi q̄ ait.ij. Nōne deus elegit pauperes ī hoc mūdo diuites ī fide: ⁊ heredes regni qd̄ ꝓmiſit diligētib⁹ ſe. Dl cīſſime ieſu xp̄e q̄ꝫ felix eſt iſta mercatō momentanea paupꝑtate emere regnū celeſte. Sic enī dixiſti per os beati auguſtini. Uenale habeo: ſed quid? regnū celeſte. q̄ emitur? paupertate regnum dolore gaudiū labore requies: vilitate gloria.et morte vita

Sic emerũt illud ſancti aplĩ qñ relictis re
tibus et patre ſecuti ſũt dñm ieſũ xpm vo=
luntaria pauptate. Sic emerũt illud oms
boni viri religioſi: qui relinquẽtes mũduz
ſequũtur nudi nudũ crucifixũ. Sz nunqd
oẽs illi q ſũt diuites ĩ mũdo excludenť ab
illo regño: Nunqd patriarche ſcti nõ erãt
ditiſſimi: id ẽ abrahã yſaac iacob et dauid
et alij quos nũc credim⁹ glorificatos in re=
gno dei. Ad hoc reſpondeo q illi diuites q
plus cõfidũt in ſuis diuitijs q̃ in deo: q cõ
tra voluntatẽ dei acqrũt eas ꝛ nimis dili=
gũt et paupibus nõ diſtribuũt tales diui=
tes inq̃ excludunť. Nam ꝑ talib⁹ dicit ſa=
piẽs ꝓuer. xj. Qui cõfidit in diuitijs corru
et in infernũ. Et de diuitib⁹ hui⁹ mũdi di=
cit dñs in euãge. mathei. xix. Diues diffi=
cile intrabit in regnũ celoꝝ: qm̃ facili⁹ eſt
camelũ intrare ꝑ foramẽ acus: q̃ diuitem
intrare in regnũ celoꝝ. Iſti aũt diuites q
in diuitijs ſpez ſuã nõ ponũt: ꝛ q eas bñ ac
quirũt: ꝛ q nõ eas nimis diligũt nec cuſto=
diũt. ſ; ĩ ſuſtẽtatione pauperũ hilariť ꝛ fre
quenter expendũt: tales intrabunt in re=

gnum celoꝝ. qꝛ ipi ꝑ pia ⁊ bona opa emūt illud regnū a pauꝑib⁹ q̇ ſūt heredes illius regni.et ꝙ ita ſit ꝙ ꝑ pia mīe opa emat̄ illō regnū apparebit ī die iudicij qn̄ dn̄s dicet eis.math.xxv.Uenite bn̄dicti patris mei ꝑcipite regnū quod vobis paratū ē ab origine mūdi.eſuriui enī et dediſtis mihi mā ducare.ſitiui ⁊ dediſtis mihi bibere.⁊c̄.ſic emit illud regnū zacheus ſicut dn̄s teſtat̄ ī euan.luce.xix.Qui cū eſſet diues dimidium bonorum ſuorū dabat pauperib⁹.⁊ ſi aliq̄s in aliq̄ defraudauerat reſtituebat in quadruplū Sic etiā emit illud regnū martha ſoror marie magdalene q̄ de diuitijs ſuis miniſtrabat xp̄o ⁊ apl'is et diſcipulis ac aliis pauperib⁹.Johan.xj.Feſtinem⁹ igit̄ fratres emere illud regnū dū durāt nūdine p̄ntis vite; ⁊ dū poſſumus iuenire receptibilē monetā.id eſt paupertatē voluntariam et pietatē ac mīam. qꝛ q̄ꝫcito venerit dies vltima ceſſabūt et nundine ⁊ moneta Poſt mortez ei tuā nullus dicet tibi da michi panem.quia nullus erit ibi eſuriens.
Item nullus dicet tibi da michi potuz.

q2 null⁹ erit ibi ſitiēs. Jtez null⁹ dicet tibi da michi veſtez. quia nullus erit nud⁹: ſed q̄libet erit indut⁹ veſte immoꝛtalitatis. Item nullus petet hoſpicium: quia omnibus ſufficiet dom⁹ eternitatis. Igitur ceſſabit quecū q̄ꝫ moneta operū mīe. Sed mō nemo pōt ſe excuſare ab hui⁹ celeſtis regni emptiōe. Q2 ſicut dicit beat⁹ greg. Regnū celoꝝ tanti valet q̄tū habes. valuit nanq̄ꝫ nauē et retia apl'is ſctīs. valuit zacheo dimidiū cenſus. valuit cuidā vidue duo minuta in erario: valuit cuidā alij calicez aq̄ frigide. Nichil ḡ ſicut dicit beat⁹ greg. vilius cū emiꝶ: ⁊ nichil carius cū poſſideꝶ. Sꝫ foꝛte dices q̄ calicē aque frigide nō potes pꝛo habēdo celeſti regno pauperibus erogare. Et ego dico tibi q̄ adhuc non potes excuſare te ab huius regni emptiōe. quia ſi tu non habes aliquid extra te adhuc potes inuenire intra te pꝛecium vnde emas illud regnum. Et quod eſt illud pꝛeciū? Certe bona voluntas quam in neceſſitatis articulo de⁹ reputabit tibi ꝑ facto. Q2 voluntas ſm id qđ habet accepta eſt: non ſm

id quod non habet. Et beatus gregori⁹ di-
cit. Nichil offertur deo diti⁹ bona volũta-
te. Itez idẽ. Nunq̃ eſt vacua manus a mu-
nere: ſi archa cordis plena ſit bona volun-
tate. Bona ergo volũtas dum viuim⁹: eſt
quedã moneta cõmunis et poſſibilis omni
bus q̃ i neceſſitate reputat̃ loco elemoſine.
Item optimũ et deo placentiſſimũ gen⁹
elemoſine eſt orare ꝓ peccatorib⁹. errãtes
corrigere. ignorantes docere. ĩimicos dili
gere. ĩiurias ſibi illatas ⁊ cõtumelias pu-
ro corde propt̃ deũ dimittere. Et oĩb⁹ his
modis poteſt homo regnũ celoruz emere.
Sic ergo patet de ſecũda cõditione regni
celeſtis qđ nos petim⁹ a patre celeſti cũ di
cimus. Adueniat regnũ tuũ. qꝛ ſicut dictũ
eſt illud regnũ eſt copioſuz ⁊ fertile. Appa
ret etiam quib⁹ dadit̃ illud regnũ. id ẽ pau
peribus et amicis eoꝝ. id eſt ſuſtẽtatorib⁹
pauperũ. Apparet etiã qua moneta poteſt
emi. i. ꝑ opa mĩe et ſpũalia ⁊ corpalia ⁊ vbi
iſta deſunt bona volũtate. Rogem⁹ dñm vt
det nob̃ hãc monetã ⁊ det nob̃ voluntatẽ et
poteſtatẽ et ſapientiã emendi iſtud regnũ

Ipo pſtante cui eſt laus honor et gl'a in ſe-
cula ſcl'orum amen. [Regnū dei eſt paci
ficū et imperturbabile] Sermo xxvij.

Dueniat regnū tuū. Tertia cōditio
hui9 regni qd nos petim9 a pre celeſti
nobis dari cum dicim9. Adueniat regnū
tuū eſt q istud regnū eſt regnū pacificū et
ipturbabile. et dabit humilib9 z pacificis.
Pacificū eſt inquā illud regnū: qa i eo nō
pōt homo nec ab extrinſeco nec ab intriſe
co aliquid ſentire qd poſſit cordi vel corpi
diſplicere vel nocere. Pacificū eſt qr null9
latro: nullus pdo: nullus aduerſariuſ pōt
ad illd regnū accedere niſi ſit pfeſſus z cō
tritus de pctis ſuis. Pacificū ē qr oīs illi
q ſunt in illo regno diligūt ſe int ſe pfecta
charitate. ita q ibi diligit vnuſquiſq qli-
bet alium qtū ſeipm: z tātū gaudet ibi de
alteri9 cuiuſlibet bono: qtū de ſuo ppo Et
ppt ipturbabilē iſtā pacez q eſt in illo cele
ſti regno. In quadā pſa canim9. O felix
illa ciuitas: in qua iugis ſolēnitas: z q io-
cunda curia: que cure prorſus neſcia: nec
lāguor hic nec ſenium: nec fraus nec tror

hoſtiuȝ: ſed vna vox letātium: ⁊ vnꝰ ardoꝛ coꝛdiū. Pacificū h̄ regnū bū fuit figuratū in libꝛo. iiij. reg. v. ꝑ regnū ſalomonis pacifici. vñ dr̄ ibi ꝙ ip̄e habebat pacē in regno ſuo per circuitum. Ergo h̄ celeſte regnum dȝ dari pacificis ⁊ humilibꝰ: qꝛ vbi eſt humilitas ibi eſt pax vera. Et ꝓpt̄ h̄ legit̄ ī euā. Math. xviij. Qꝛ aduocās ieſus ꝑuulū ſtatuit eum in medio diſciplo⁊ ⁊ dixit. Qui nō humiliauerit ſe ſicut ꝑuulꝰ iſte nō intrabit ī regno celo⁊. Itē alia vice dixit apl'is q̄ ꝓhibebāt ne mulieres afferrent pueros ad ieſū. Math. xix. Sinite inquit ꝑuulos venire ad me: taliū eī eſt regnum celoꝛum Item niſi conuerſi fueritis et efficiamini ſicut paruuli non intrabitis in regnum celoꝛum. Ratio eſt quia ipſius regni ianua xp̄s eſt qui dicit. Joh. x. Ego ſum oſtiū per me ſi q̄s ītrauerit ſaluabit̄ Certe h̄ ianua ē humil'. ſȝ qd̄ ip̄e de ſe dic̄. mat. xj. Diſcite a me qꝛ mitis ſū ⁊ humil' coꝛde. Qui aūt vult ītrare ꝑ humilē ianuā: opoꝛtet ſe īclinare alioq̄n illiſo capite opoꝛtȝ eū retro cadere Et iō ſuperbi q̄ ſꝑ ſunt elati ⁊ inflati ⁊ ira=

cundi: nunq̃ in illud regnũ intrabũt. Et alia eſt rõ. qꝛ illud regnũ eſt pacificũ. Sed ſicut ſalomõ dicit ꝓuer. xiij. Inter ſupbos ſp ſunt iurgia. Ergo ſuperbi nũq̃ ſpectãt ad regnũ dei: ſed ad regnum diaboli q̄ eſt rex eoꝛuz. libꝛo Job. xlj. teſtante quo dicitur. Qꝛ ip̄e ē rex ſuper omnes filios ſuperbie. Sic igiť patet tertia conditio regni celeſtis: qꝛ eſt pacificum et imperturbabile. Patet etiã quibus dabitur. id eſt humilibus et pacificis. Patet etiam quibus auferetur. id eſt ſuperbis ꝛ iracundis.

[Regnũ dei eſt eternuz et inamiſſibile: qm̃ ibi ſunt gaudia eterna et inamiſſibilia]

Quarta ꝯditio illius regni eſt: quia illud regnum eſt eternum et inamiſſibile. Qui ſemel illo regno fuerit inueſtitus: ſpoliari non poterit vlterius. Nullus eniz poteſt expellere aliquez inde: niſi deus qui dicit ioh. vj. Et eum qui venit ad me non eijciaz foꝛas. Eſt ergo illud regnuz inamiſſibile: quia qui ſemel introducitur: nõ poteſt poſtea inde eijci. Eſt etiaz eternum: qꝛ nullo fine poteſt claudi. Scd̃m qđ dicit angelus

Aduenıat regnū tuū.

ad glīoſam virginē mariā de xp̄o. Luce.j.
Regnabit in domo iacob ineťnū et regni
ei⁹ nō erit finis. Dom⁹ iacob eſt ſocietas ſā
ctoꝝ. Jacob interp̄tať luctator. Nam ipſi
vſqꝫ ad triūphū.i. vſqꝫ ad vite hui⁹ exituz
luctati ſūt et pugnauerunt ꝯtra mundū ꝛ
carnē et diabolū. Jn qb⁹ ꝛ cū qbus xp̄s re
gnabit ineťnū. Jneternū enī in eis regna
bit: qꝛ eťnitatē regni ſui eis cōicabit. Jtez
dd ꝓphe. p̄s. cxliiij. dicit ad xp̄m. Regnuz
tuū regnū oīm ſcloꝝ. Et in danie. vij. Po=
teſtas ei⁹ poteſtas eťna que non auferet: ꝛ
regnū ei⁹ qd non corrūpet. Sz rogo cariſſi
mi audite qb⁹ dabit illud regnū eternum
et īamiſſibile. Certe dabit patientib⁹: qui
nulla tribulatiōe vel tentatione ſeu aduer
ſitate aut ꝓſperitate potuerūt corrumpi:
neqꝫ volūtate auelli a xp̄i amore ſic fuerūt
martyres xp̄i. Tales eī ſunt milites boni
q̄ ꝑ patiētiā ꝛ fortitudinē ſuā merent et lu
crant hui⁹ regni coronam. Propť qd dice=
bat dn̄s in euā. Math. v. Btī qui perſecu
tionē patiunť ꝓpter iuſtitiā qm̄ ipſorū eſt
regnum celoꝝ. Sicut eī milites ꝓbātur in

tirocinijs ⁊ haſtilidijs vel torneamētis: ſic dñs deus ꝓbat ſuos electos multis tentationib⁹ aduerſitatib⁹ et tribulationib⁹. Et ſicut b. Jacob⁹.j. in ep̄la dicit. Btūs vir q̄ ſuffert tentationē: qm̄ cum ꝓbat⁹ fuerit accipiet coronam vite. ſic fuit ip̄emet tentatus. ſil'r ap̄li et oēs ſcti: et iō digni fuerūt illo regno. Vñ dñs ante ſuā paſſionē dicebat ap̄lis id qđ ſcriptū legit̄ i euā. lu. xxij. Vos eſtis qui ꝑmanſiſtis mecū in tētationibus meis: et ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pr̄ me⁹ regnū ⁊c. Patientib⁹ ḡ et perſeuerantib⁹ qui ſeruiūt ſine fine deo dabit̄ regnū ſine fine. Et ius eſt vt de⁹ eos recipiat in regno eterno ſine fine. q: ip̄i ſeruierūt deo in ſuo eterno. i. dū vixerunt in hoc mundo: q: ſi ſemper vixiſſent: ſeruire deo ſꝑ voluiſſent. Ocioſi aūt et accidioſi qui nihil aſperū poſſūt pati: ⁊ ſi q̄d boni incipiunt cito dimittunt: ⁊ ſi pulſant̄ aliqua tentatione: cito ſuccumbunt. et illi q̄ oīne bonuz faſtidiunt: qui miſſas et ſermones audire nolunt: ſed diſplicēt eis bona que fiunt ab alijs coram ipſis: tales iquā nūq̄

intrabunt in regnum celoꝝ: qꝛ dr in libro actuū apł. xiiij. q per multas tribulatiōeſ opoꝛtꝫ intrare in regnū celoꝝ. Opoꝛtet ḡ ſibiipſi vim facere ꝯtēpnēdo ꝓſpera carni placentia: et ſuſtinēdo aduerſa ſenſualis appetitui diſplicētia. qꝛ ſicut dicit dñs in euan. math. xj. A dieb9 iohis baptē regnū celoꝝ vim patitr: ⁊ violēti rapiunt illđ. Bñ dicit violenti: qꝛ ſine magna violentia nō pōt guloſus et luxurioſus contēpnere car nis delitias: nec auar9 diuitias: nec ſuper bus mundiales pōpas ⁊ extollentias Sic ergo patet quale eſt regnū de quo nos cla= mam9 ad dñm. Adueniat regnū tuum. In dñica oꝛōe. Chariſſimi fratres cōtēpna mus mundi regnū qđ eſt plenū feditate ⁊ īmunditia: calamitate et penuria: tribu= latiōe ⁊ āguſtia: ⁊ cui9 gl'a bꝛeuis eſt ⁊ mo= mentanea Et āhelem9 ad regnū celeſte qđ ſicut dictū ē: ē ſpecioſū ⁊ delectabile: copi oſū ⁊ fertile: etnū ⁊ iamiſſibile: pacificū ⁊ īpturbabile: ⁊ iō oib9 xpianis fidelib9 deſi= derabile ⁊ appetibile. Ad qđ regnū pdu= cat noſ rex regū ⁊ dñs dñantiū. Ser. xxviij

Fiat volũtas tua. [De tedio boni.] ſicut in celo et in terra. Hec eſt tertia petitio orõnis dñice: in q̃ petim⁹ amoueri a nobis vitiũ accidie: qđ ẽ tediũ boni: ſcʒ qñ nos faſtidim⁹ bñ facere: et etiam tedet nos alios bñ faciẽtes vel bñdicentes audi re vl' videre: et ſi aliq̇d boni facim⁹ vel dici m⁹: pigre ⁊ tepide ac negligent' illud faci= m⁹ ⁊ dicim⁹: ⁊ ſic vñ bñdictionẽ debeamuſ acq̇rere: maledictionẽ incurrim⁹: quã dñſ ſup accidioſos ⁊ pigros iactat per os iere. xlviij. dicens. Maledictus q̇ op⁹ dñi facit negligẽter. Etiã homi accidioſo et tepido dicit dñs in apocal'. iij. Utinã frigid⁹ eſſes aut calidus: ſʒ qꝛ nec calidus nec frigid⁹: imo tepidus es. ⁊c. ſed qꝛ tepidus es inci= piã te euomere de ore meo Sup q̇ dic̃ gloſa Calidus eſt quẽ amor dei peccare nõ ſinit. et frigidus eſt quẽ timor dei retrahit a pec cato: ſed tepidus eſt q̃ꝫ nec timor frigiduꝫ reddit nec amor inflammat. ⁊ tales de ore ſuo dñs euomit: quos tñ euomitos ſi reuer ti volunt libenter recipit: cum tñ nemo ci= bum ſemel euomitum acceptaret. Igitur

homini tepido dicit dñs incipiã te euome re de ore meo.i.eiiciã te de fideliũ ꝯſortio Qui fideles ſunt: ſunt quaſi os dei. ꝑ3 illō Jere.xv. Si ſepaueris ꝑcioſu3 a vili: quaſi os meũ eris. Precioſũ a vili ſepat qui aĩa3 ſuã que ꝑcioſa eſt: ab amore terrenoꝝ que ſunt vilia elongat. Et talis eſt quaſi os dei q2 xp̃s ꝗ3diu in hoc mundo fuit: ore ſuo ſcõ ꝯtẽptũ terrenoꝝ docuit: ⁊ aĩas ab eorum amore elongauit. Igit̃ fideles qui terrena cõtẽpnunt: ⁊ verbis et exemplis ad eoru3 ꝯtẽptũ alios inducunt: ſunt quaſi os dei. De quo ore.i.de quo ꝯſortio fidelium eiici- unt̃ accidioſi et tepidi qui neſciunt cogita re celeſtia: nec cor ſuum eleuare de terra. Itẽ nõ ꝙ dñs dicit accidioſo. vtina3 frigi- dus eſſes aut calidus: q2 citi⁹ ꝯuertit̃ ꝗ eſt oĩno frigidus ꝗ3 ille qui eſt tepidus. Tepi- dus enĩ q2 magna et manifeſta mala non facit: nõ putat ſe eſſe dãnandum: ſ3 ſaluã- dum per bona que tepide agit. Et iõ ĩ ma- iori ꝑiculo eſt: q2 morbum ſuum nõ cogno ſcit: et ſe ſanum putat cum valde infirmuſ ſit. Nonne enĩ ſatis eſt infirmus: qui a deo

eſt maledict⁹: Maledict⁹ eſt enī vt ſup̄ di=
ctū eſt q̄ op⁹ dei facit negligent̄. Jlle aūt q̄
eſt frigid⁹ ad bn̄ faciendū qn̄ aduertit pe=
riculū ſuuz et videt ſe nichil boni agere et
multa mala cōmittere formidat ⁊ recurrit
ad dn̄m: et pcurat quō igne diuini amoris
calefieri poſſit Expedit ergo magis eſſe fri
gidū q̄ȝ tepidū. ſimilit̄ expedit magis eſſe
calidū q̄ȝ tepidū. qꝛ q̄ calefactus ē igne ſpi
rit⁹ ſcti: prōpt⁹ eſt ad faciendū oīa bona o=
pera ſine mora: qꝛ ſicut dicit ſctūs ambro.
Neſcit tarda molimīa ſpūs ſcī gratia. Ac=
cidia eſt qn̄ bona q̄ incepim⁹ ad finē nō per
ducim⁹: et ſic p̄miū pdim⁹. qꝛ nō pugna ſȝ
finis coronat. Sicut enī veſtimēta decurta
ta deturpāt hoīez. ſic deo diſplicent opera
non pducta ad cōſūmationē. Quomō igit̄
placebūt deo q̄ ſūt legi ſue cōtraria: id ē ī
qua lege iubet̄ tota hoſtia cū capite et cau=
da offerri Hoſtia eſt qȝlibet bonū op⁹ quaȝ
hoſtiā deo ſacrificam⁹ qn̄ aliquod bonū o=
pus ad honorē ei⁹ facim⁹. Caput hoſtie eſt
p̄ncipiū opis boni: ſicut caput p̄ma pars ē
aīalis. leui. iij. Cauda autē eſt finis operis

ſicut cauda eſt vltima pars aĩalis. Hoſtiaꝫ vero cuꝫ capite et cauda offerim⁹ qñ aliqđ bonũ op⁹ ad honorẽ dei facim⁹ bñ icipientes ꝛ ꝯtinuãtes: ꝛ bñ vſqꝫ ad finẽ debitũ ꝑducẽtes. Sꝫ pctm̃ accidie facit aliqñ đ hoſtia caput ſubtrahere: aliqñ caudaꝫ: aliqñ corpus mediũ. Exemplũ patet in illis q̄ ñ veniũt ad principiũ miſſe vel aliaꝝ horaꝝ et hij ſubtrahũt caput hoſtie. Alij recedũt ante finẽ: ꝛ hij ſubtrahũt caudã. Alij recedũt in medio ꝛ hij ſubtrahũt quaſi mediũ fruſtũ. Tales q̃tũ in ſe eſt: faciũt dño ieſu xp̃o maximã iniuriã et irreuerentiã q̄ anteqũ mappa ſit leuata relinquũt ſuã mẽſaꝫ et faciũt mun⁹ deo immortali creatori ſuo tanq̃ꝫ vni hoĩ mortali: et plus deferũt cibo corporali et terreſtri ac putribili q̃ꝫ ſpirituali et celeſti: hoĩbus et angelis deſiderabili. Tales non ſũt ſicut ioſeph queꝫ pater ſuus iacob pre ceteris fratrib⁹ diligens in ſignũ ſpecialis amoris induit tunica talari Geneſis. xxxvij. Tunica enĩ vſqꝫ ad talũ q̄ eſt vltima pars corporis ẽ op⁹ bonum vſqꝫ ad finẽ debite actionis ꝯtẽſũ. Cũ ergo noſ

dicim⁹ dño fiat volũtas tua ſicut ĩ celo ꝛ in terra. nos petim⁹ a nobis amoueri vitiuꝫ accidie: qꝛ facit hoĩem a bonis operib⁹ ceſſare: et bona q̄ videt in alijs faſtidere vł' facit ea fieri tepide ꝛ negligent̄: vel nõ ſinit ea vſqꝫ ad finē ꝑducere. Petim⁹ etiaꝫ ĩ hac petitione dari nobis virtuteꝫ deuotionis. Aĩa vero deuota et diuini amoꝛis dulcedine affecta: nunq̄ꝫ vult a bono opere eſſe ocioſa. Quia ſicut dicit beat⁹ greg. ꝓbatio dilectiõis exhibitio ē operis. Et iteꝝ ipe dic̄ Amoꝛ dei nunq̄ꝫ ē ocioſus: opat̄ eĩ magna ſi ē. ſi aũt opari renuit: amoꝛ nõ ē. Igit̄ virtutē deuotionis ꝛ diuini amoꝛis petim⁹ dari nob̄ cũ dicim⁹ ĩ oꝛõne dñica Fiat volũtaſ tua ſicut in celo ꝛ in terra. i. da nobis gr̃aꝫ vt faciam⁹ volũtatē tuã ĩ hꝫ mũdo ſicut faciunt eã illi q̄ ſunt ĩ celo. i. in paradiſo. Re vera in celo fit voluntas dei ſine dilatione ſine interruptione: ſine coꝛrupta intentione: abſqꝫ triſticia et murmuratione: cum omni pꝛomptitudine ꝛ delectatione ac ſpirituali exultatione. Et ſi nos facimus voluntateꝫ dei tali modo iã nõ ſum⁹ de t̄ra

ſed celo.qꝛ ſumꝰſimiles angelis de qbꝰ dr i
ƥo.ciij.Bñdicite dño ōs angeli eiꝰ: miniſtri
eius q facitis volũtatē eiꝰ.Uel ꝑ celũ ſicut
ſuƥ dictũ fuit intelligũtur viri iuſti ſancti
et deuoti. Sed ꝑ terrā ītelligunt pctōres ꝛ
accidioſi ꝛ indeuoti et tepidi q admodũ t-
re ſũt frigidi ꝛ pōderoſi. Eſt g̊ ſenſus huiꝰ
modi.Fiat volũtas tua ſicut in celo et ī ter
ra.i.cōuerte ad te peccatores q dicunt ter-
ra vt faciāt voluntatem tuā ſicut faciũt vi-
ri ſancti q dicunt celi: q nō curāt niſi de ce
leſti patria.Et hec pauca ſufficiant de hac
petitiōe per modũ expoſitionis. In ſequē
tibus aũt videbimꝰ aliq̄ntulũ diffuſius per
modũ ſermonis.Rogemꝰ dñm vt det nob ī
terra ſic facere volũtatē ſuā ꝙ ꝑuenire va-
leamus ad ſctōꝝ angeloꝝ ſocietatē qui fa
ciũt dei volũtatez in celeſti curia ipſo ƥſtā-
te cui eſt laus honoꝛ et gloria.Amē.[Qꝛ vo
luntas dei eſt rectiſſima.] Sermo.xxix.

Iat voluntas tua ſicut in celo et ī ter-
ra. Kariſſimi ſũt q̄ttuoꝛ q̄ debēt mo-
uere nos ad faciendũ volũtatē dei: qꝛ vi-
delicz volũtas ſua eſt rectiſſima: piiſſima.

potentiſſima: et liberaliſſima. Primo dico q volũtas dei eſt rectiſſima. Ita q impoſſibi le eſt ipſam obliquari vel depuari. qꝛ ſicut impoſſibile eſt deũ nõ eſſe deũ: ſic impoſſibile ẽ deũ velle malũ aliqd vel iiuſtũ. ſm illud qd ſcribit in cantico moyſi deutro. xxxij. Deus fidelis et abſq3 vlla iniqtate iuſtus ꝛ rectus. Et qꝛ volũtas illa eſt rectiſſima: ideo deb3 eſſe oĩm volũtatũ noſtrarum regula et forma et lux directiua. Idcirco monet aplus dicẽs. ad ro. xij. Probetis q̃ ſit volũtas dei bona ꝛ bene placẽs ꝛ perfecta. Revera bona eſt ita q ĩ operatione volũtatis ſue õs alie volũtates ſũt male et defectiue. Sola enĩ volũtas dei facit hoĩem bonũ. Et de eo dicit dñs ieſus xp̃s. mathe. x. q nemo bonus niſi ſolus deus. qꝛ ipſe ẽ bonus eſſentialiter ꝛ immutabiliter et a ſe ipſo nõ ab alio. Nos autẽ ſi qd habemus de bonitate nõ habemus a nobis: ſed ab ipſo. Nõ enĩ poſſumus boni eẽ niſi per pticipationẽ bonitatis ſue: ꝛ ẽ mutabilis bonitas noſtra: et amiſſibilis propter vertibilitatẽ voluntatis noſtre niſi p gratiam ſuã fiat ſtabilis. ſicut patuit ĩ pra

uis angelis. ꝑpt̃ qꝺ dicit̃ in iob.iiij. ꝙ celi
ideſt ſci nõ ſũt mũdi ĩ cõſpectu eiꝰ ꝛ ĩ ãgel̃
ſuis reperit ꝑuitatẽ.Eſt etiã volũtas ꝺi bñ
placẽs:qꝛ q̃cquid vult deꝰ placet oĩbus bo
nis.Cui nõ eſt volũtas diuina neceſſe ẽ vt
eiꝰ volũtas ſit iiq̃.ſicut linea ẽ curua ꝛ obli
qua q̃ diſcrepat a regula recta.Eſt etiã vo-
luntas dei ꝑfecta.qꝛ ꝑfectũ ẽ ſimplicit̃ cui
nihil põt addi vel minui. Talis ẽ volũtas
dei:qꝛ deꝰ ẽ quo nihil maius nihil meliꝰ co
gitari põt. Oĩs alia bonitas põt augeri vl̃
minui:ꝛ oĩs bonitas et oĩs volũtas ẽ impꝰ-
fecta reſpectu bonitatis ꝛ volũtatis diuĩe
Cũ ergo voluntas dei ſit rectiſſima:et ſola
voluntas facit hoĩem bonũ vel malũ:ſi vo
lumꝰ eſſe boni neceſſe eſt nos volũtates no-
ſtras ꝑpoſſe noſtro ꝯformare diuine volun
tati.Et hec cõformitas apparet ſpecialit̃ ĩ
q̃ttuoꝛ. Cõformamur eĩ diuĩe volũtati bñ
operãdo.mũde viuẽdo.ſupioꝛibꝰ obedien-
do.adũſa patient̃ ſuſtinẽdo.[De bene ope
rãdo.] Primo dico ꝙ cõformamur diuine
bonitati ac volũtati bñ operãdo.teſtãte be
ato petro q̃ dic̃.Sic ẽ volũtas dei vt bñ fa-

ciētes obmuteſcere faciatis īprudētiū ho minū ignorantiā.j.pe.iij.c.ij. Et tāgit hic vnā cauſā q̄re vult de⁹ vt nos bñ opemur: ſcilicz ꝓpt̄ vitādū ſcandalū.i.ne dem⁹ aliis occaſionē detrahendi de nobis. qꝛ ſcriptū ī euan.math.xviij. Ve hoī illi per quē ſcandalū venit. Et ideo idē apl'us petr⁹ dicit ibid. Cōuerſationē vr̄az int̄ gētes habē tes bonā vt in q̄ detrahūt de vobis tanq̄ d malefactorib⁹ ex bonis operib⁹ vos ꝯſiderantes gl'ificēt deū ī die viſitationis Scda cauſa q̄re debem⁹ conari ad bene faciēdū eſt ꝓpt̄ dādū bonū exēplū: et hāc tangit dn̄s ī euā.mathe.v.cū dic̄. Luceat lux vr̄a corā hoībus vt videāt opera veſtra bona et glorificent patrē veſtrū q̄ ē in celis. Sicut ei homo male vite ī die iudicij condēnabitur ꝓ tot aīabus quot ad peccandū attraxit ſuo malo exemplo Sic remunerabitur homo bōe vite pro oīb⁹ aīabus q̄s ad bñ faciendū attraxit ſuo bono exēplo. Nō eī eſt aliqd ſacrificiū qd tm̄ placeat deo q̄ȝ zelus aīaꝝ. Tertia cā q̄re debem⁹ conari ad bñ faciēdū ē ꝓpt̄ bonū premiuȝ percipien-

dū qꝛ ꝑ bona opa acq̄rit̄ vita et̄na. Juxta illud eccl̄.iij. Bonoꝝ laboꝝ gl̄ioſ⁹ ē fruct⁹ Et p̄o.cxviij. Inclinaui coꝛ meū ad ꝺi mā=data ꝓpt̄ retributionē. Quarta cā ē ꝓpt̄ ocioſitatiſ periculū euitādū: qꝛ ꝺic̄ ſapi.in eccl̄a.xxxiij. Multa mala ꝺocꝫ ocioſitas. mēs enī hoīs vix pōt vacare oīno ab occu=patiōe.et ex q̊ nō occupat̄ ī bono: opoꝛtꝫ ꝙ occupet̄ ī malo. Sicut eī aqua q̄ nō mouet̄ facilit̄ coꝛꝛūpit̄ iuxta verbū poete. Nā ca=piunt vitiū ni moueant̄ aq̄. Et ſicut in tali aqua facilit̄ oꝛiunt̄ ſerpentes ⁊ vermes ac buffones et venenoſa reptilia. Sic in aīa q̄ non mouet̄ per bona opera: faciliter oꝛiū=tur male cogitationes ꝺelectationes et cō ſenſus ex quibus poſt ea pꝛodeūt male lo=cutiones et mala opera: que niſi pꝛeueni=at ꝺiuina gratia faciliter trahunt̄ in cōſu=etudinē.et ꝺe mala conſuetudine trahūt hominē et ꝺucunt in perſeuerātiam fina=lem: et ꝺe finali perſeuerantia: in ꝺeſpati onē.⁊ ꝺe ꝺeſpatiōe ī et̄nā ꝺānationē.⁊ ꝓpt̄ hoc bn̄ ꝺr̄ ꝑ beatū bernarduꝫ ꝙ ocioſitas ē ſentina omniū vitioꝝ. Sētina eī eſt locus

inferioꝛ in naui vbi ↄfluūt oīs ſoꝛdes na
uis:et facilter naſcunᷓ ibi ſerpentes et re
ptilia. Ita ſicut dictū eſt ↄtingit in aīa oci
oſa. Item aīa ocioſa eſt ſicut caſtrū īmuni-
tum ꝛ ex omni parte demuratū.i.diſcluſū
p̄bens oīb⁹ hoſtib⁹ facilē ingreſſū. Sic aīa
ocioſa p̄bet ingreſſū demonib⁹ ꝛ oīb⁹ tēta-
tionib⁹:qui eā turbāt ꝛ auferūt ei theſau-
rum:i.grām ꝛ ſapientiā ei⁹. Exēplū habe
mus in ſalomone:de quo b.gre. dicit. Coꝛ
ſalomonis:iō ſapiētia fundit⁹ dereliqt:qꝛ
nulla diſciplina eū exti⁹ cuſtodiuit. Opoꝛ
tet ꝙ circa ſuā cuſtodiā ſollicite vigilare:ꝛ
caſtrū coꝛpoꝛis ꝛ aīe in qua eſt p̄cioſiſſim⁹
theſaurus diuine grē ſollicite cuſtodire:ꝛ
ſemper occupare in aliqua bona cogitati-
one vel locutione vel operatione:ne diabo
lus poſſit nos ocioſos inuenire. Scdm ↄſi-
liū bti Hiero.ꝗ dicit. Sēper aliqd boni fa
cito:vt diabolus te inueniat occupatū et
non ocioſum. Nonne volūtas dei eſt recta
que vult vt faciam⁹ bona opera que facien
do vitam⁹ ꝓximoꝝ ſcandala:et dam⁹ aliis
bonū exemplū:et meremur eťne ſalut⁹ ſti

pendium ꝛ euitam⁹ eterne dānationis pi-
culū. Det ꝙ dñs nr̄ iesus xp̄s nobis grām:
vt ita ꝯformem⁹ nos volūtati diuine: ꝙ ac
qrere poſſim⁹ p̄miū vite et̄ne. Sermo. xxx.

Fiat voluntas tua [De bñ viuēdo.]
ſicut in celo ꝛ in t̄ra. Chariſſimi dictū
ē ſup̄: ꝙ voluntas dei ē rectiſſima: ꝛ oīz vo-
luntatū nr̄aꝝ rl̄a directiua: cui nos ꝯfor-
mamur ꝑmo bñ opando: et de h̄ viſum eſt.
Scd̄o dico ꝙ ꝯformamur diuine volun-
tati bñ viuēdo. Sicut oñdit aplus in epl̄a
.j. theſſalo. iiij. vbi dicit. Hec eſt voluntas
dei ſcĭficatio vr̄a: vt abſtineatis vos a forni
catione: vt ſciat vnuſqſqꝫ ſuuz vas poſſide
re in ſcĭficatione et honore: nō in paſſione
deſiderij: ſic̄ ꝛ gētes ꝗ ignorāt deum. Uas
ſuū. i. cor ꝛ corp⁹ ſuū: qđ ē vas ꝯtētiuuz di-
uine grē. imo ipſi⁹ maieſtatis diuine: ꝗ nō
libēter reqeſceret in vaſe qđ polutū vide-
ret. Nō enī eſt de genere porci vel ſuis: q le
ctū ſuū facit in luto. Uel de gñe huppupe
ꝗ facit nidū ſuū in ſtercore. Sꝫ eſt poti⁹ de
genere taxi vulgariter groſſo modo loquē-
do: qui facit cubile ſuum cum roſtro ꝛ vn-

guibus in mundiſſima rupe: ſed ipſo eunte ad paſtum. Uenit vulpes doloſa et īquinat cauernam taxi: et poſtea taxus regrediens: ac inueniens ſtercore vulpis polutam: non dignatur extunc intrare nec habitare eam. Sic facit dyabolus qui ſignatur per vulpem: quando enī potest inquinare cor hominis per conſenſum pctī mortalis: ſtatim diſcedit ab eo gratia et ſocietas ſaluatoris. Qualiter priuentur diuina gratia et gloria illi qui non cauent a cogitationibus immundis. Patet per qddam exemplum quod inueni ſcriptum ſic. Abbatiſſa quedā nutriebat ſuam neptem in monaſterio: que videns quendam iuuenem exarſit in eum. Tamē cōgruitas loci et temporis non ſe obtulit eis ad peragendum peccatū ſuum in opere quod iam per egerat voluntate. Contigit autē ipſam puellam infirmari vſqꝫ ad mortez Et quia ab abbatiſſa et ab omnibus qui eam nouerāt putabatur caſta et ſancta eſſe. Tamen verecundia ducta non fuit auſa confiteri illā voluntatem immundā: et ſic obijt virgo

carne: ſʒ corrupta mente. Cum aũt abbatiſſa que credebat eſſe ſctã: poſt matutinas rogaret in orõne ipam neptẽ ſuã vt ꝑ ea intercederet. ſubito cũ magno ſtrepitu vidit duos demones teterimos q̇ ipaʒ neptẽ ſuã turpiſſime adducebãt ⁊ eam mirabiliter affligebãt. Abbatiſſa aũt ſtupefacta et territa heu inquit neptis chariſſima: nunquid deus ita ſuos remunerat ſeruiẽtes? Cui illa rñdit. Noli orare ꝑ me: q2 dãnata ſum iuſte ꝓpt̃ imũditiã cordis: quã pre verecundia ⁊ ypocriſi nolui ꝯfiteri in morte Et per h̊ patet q̃tũ diſcordet a recta regl'a diuine volũtatꝭ ĩpuritas cordis. Quãtum placeat ei puritas cordis ⁊ corporis: patet per h̊ ꝙ ſemꝑ virgo puriſſimꝰ voluit eſſe: ⁊ ꝙ de nulla muliere voluit naſci: niſi de pura virgine. Cõformemur ꝰ voluntati diuine: munde viuendo. j. theſſa. iiij. Hec eſt inquit voluntas dei ſcĩficatio vr̃a. Q2 aũt hec voluntas ſit recta et iuſta: ptʒ ſic. Nonne magis rectum ⁊ iuſtũ eſt: ꝙ ille habitet in hoſpicio cordis nr̃i qui eſt verꝰ dñs eiꝰ: et qui fecit illud et mundauit: ⁊ q̇

emit illud ſuo ſanguine et qui in aduentu ſuo replet illud oīb⁹ boniſ: q̄z ille qui eſt nr̄ adūſari⁹: et q̄ in aduētu ſuo ſpoliat hoſpitium cordis nr̄i oībus bonis et replet malis oīb⁹. Eccl'.ij. Qui timent inq̄t dn̄z preparabūt corda ſua: ⁊ in ꝯſpectu illius ſctificabunt aīas ſuas. Ibi dicit gloſa. Felix aīa q̄ q̄tidie mūdat cor ſuū vt ſuſcipiat habitationē dn̄i: cui⁹ poſſeſſor nullo indiget bono: qm̄ auctorē oīm bonoꝝ in ſe habet.

[De bn̄ obediēdo] Tertio dico q̄ ꝯformamur diuīe voluntati ſupiorib⁹ obediēdo vſq̄z ad mortē ſicut ipe: vt daret nobis exēplū obedientie. ad phil'.ij. Fact⁹ eſt pr̄i obediēs vſq̄z ad mortē. Et h̄ eſt q̄ ipſe dicebat in euan. Joh.vj. Deſcēdi inq̄t de celo: nō vt faciā voluntatē meā: ſ voluntatē ei⁹ qui miſit me. Et iteꝝ iohā.iiij. Meus cib⁹ eſt vt faciā voluntatē ei⁹ q̄ miſit me. Voluntati ḡ diuine ꝯformamur qn̄ ,p̄pā voluntatem oīno abnegam⁹ ⁊ voluntati ſuperioꝝ nr̄oꝝ eam oīno ſubijcimus. Ad qd̄ monet nos apl'.j.pet'.ij. q̄ ait. Subiecti eſtote oīm creature ,ppter deum: ſiue regi quaſi p̄cel-

lenti: ſiue ducib⁹ tāq̄ ab eo miſſis ad vindi ctā maloꝝ: laudē vero bonoꝝ: qꝛ ſic eſt voluntas dei. Et nō qꝛ dicit oī creature humane .i. oī hoī: ⁊ ſupiori et pari et īferiori. qꝛ in iſta triplici ſubiectione ꝯſiſtit triplex gͣd⁹ humilitatis pfecte. Nā ſicut dicit q̄dā gloſa ſup euā. ſcī iohīs. Triplex eſt humilitas: ſcꝫ ſufficiens. abundās. ⁊ ſupabūdās Sufficiēs humilitas eſt ſubdere ſe ſupiori Et abundās humilitas eſt ſubdere ſe pari Sꝫ ſupabundās humilitas eſt ſubdere ſe inferiori obtēpando ſeruis et ſubditꝭ. ioh. xiij. ſicut xp̄s fecit qn̄ pedes diſcipuloꝝ lauit. et qn̄ corā ſeruo pilato ad mortem ſe iudicare pmiſit. ioh. xix. Per humilitatē g͞ ꝯformamur voluntati diuīe. Quātū autē placeant ſibi illi q̄ ppt̄ deū abnegāt voluntatē ppā ⁊ ſubijciūt eā volūtati pr̄is ſpūal̄ .i. p̄lati. patꝫ p h̄ qđ ipē dic̄. Math. xij. Qui fecerit voluntatē pr̄is mei q̄ ī cel̄ ē: ille meus frat̄ ⁊ ſoror ⁊ mr̄ ē. Frēs ⁊ ſorores ei⁹ ſum⁹ recte credēdo ⁊ diligēdo: p fidē eī ⁊ dilectionē ſūt oēs xp̄iani frēs ⁊ ſorores int̄ ſe: ⁊ frēs ⁊ ſorores xp̄i. mr̄es ů xp̄i ſum⁹: fidē ⁊

voluntatē ei⁹ alios docēdo: ⁊ ipm̄ ꝑ doctrinā nr̄am ī cordib⁹ audiētiū ꝯcipiēdoꝛ ꝑturiēdo. Itē q̄ꝫtū placeāt diuīe voluntati illi q̄ ꝓpt̄ deū ſubijciūt voluntatē ꝓp̄ā: voluntati ſui ſupioꝛis.i.p̄lati.patꝫ ꝑ qͦdā exemplū qͦ legit̄ in vit̄ pr̄m ſic. Fuit q̄dā ſctōꝝ pr̄m q̄ in ſpū rapt⁹ ī celum vidit ibi q̄ttuoꝛ oꝛdīes ſcōꝝ hoīm. Prim⁹ erat q̄rūdā īferioꝛum et gr̄as agētium. Scd̄s erat hoſpitalitatē ſectantiū. Terti⁹ oꝛdo erat ſolitudinem habitātium. Quartus erat clauſtralium voluntatē ſuam prelatis ſubijcientium propter deum. Et hij vltimi habebant coꝛonas pulchrioꝛes et precioſioꝛes alijs: et ſuper alios altioꝛem ſitum et maius premium. Et hoc ideo: quia licet alij benefeciſſent: tamen fecerant hec ex voluntate ꝓpria. Sed hij non ſolum mundū et res mūdi propter deum reliquerant: et non ſoluꝫ coꝛpoꝛa domino ſubiecerant: immo etiaꝫ voluntatem ꝓpꝛiam quā ſolam liberā habebant ꝓpter deum abnegauerāt: et eam voluntati alterius ſubdiderāt. Ecōtrario autē q̄ꝫ periculoſum ſit agere ſcd̄m proprie

voluntatis inſtinctū: et maxime his q̄ per religionis ingreſſū fecerūt obediētie votū. Patz per h° q̄ dicit b. ber. Q2 ſola p̄p̄a voluntas ardebit in īferno. Tolle p̄p̄ā volūtatem et infernus nō erit. Etiā h° patet p̄ qōdā exēplū qđ īueni ſcriptū ſic. In eccl'ia lugduneñ fuit quidā cl'ic⁹ noīe iohēs q̄ tacite deuouit ſe ciſtercieñ ordinē intraturꝫ. ſ꜡ poſt paucos dies mutās p̄poſitū: p̄ recō penſatione voti iter ad ſctm̄ iacobū eſt aggreſſus. Cōpleta aūt p̄egrinatione reuerſus: cū fatigat⁹ ex itinere ſe in lectulo collocaſſ꜡: apparuit ei xp̄s cū duob⁹ apl'is petro et iacobo. Btūs vero petr⁹ librū in manu tenebat: q̄꜡ p̄cepit xp̄s apiri: q̄ ſcriptus aureis lr̄is p̄deſtinatoꝝ noīa continebat. iuſſit q̄ ei legere. Et cū inter p̄deſtiatos nomen iohānis recitaſſet: tolle ait dn̄s. dele illū qui ſe p̄miſerat eſſe monachū et reſiliuit. Quē cū obſecraſſet btūs iacob⁹ dicēs Peregrin⁹ me⁹ eſt ne deleas eū. R̄ñdit dn̄s Nonne mai⁹ eſt ciuē meū eſſe q̄꜡ tuū p̄egrinum: Btūs autē iacob⁹ p̄ſiſtens ne deleas eū inq̄t dn̄e: ego enī me p̄ eo fideiuſſorē cō=

ſtituo q̄ ſuū ꝓpoſitū adīplebit.Qn̄ inquit
dn̄s h̄ faciet:Cui apl̄s rn̄dit. Infra.xv.di
es.Ad hec ꝟba iohannes excitat⁹ terre ꝓ=
ſternit̄:ꝛ fideiuſſori ſuo gratias agēs cū la
crimis faciā inq̄t ſcē apl̄e qđ ꝓ me miſeri=
cordit̄ ꝓmiſiſti. Et cū obdormiſſet iterū et
ad iuſſū dn̄i librū aperuiſſet Iteꝝ petr⁹ibi
legit audiēte iohanne.can.j. Murenulaſ
aureas faciem⁹ tibi ꝟmiculatas argento.
Mox ſurgēs iohānes ꝛ p̄fixū diē ꝑueniēs
quod vouerat adīpleuit.hic iohānes ī reli=
gione tā bene ſe habuit q̄ p̄m⁹ abbas mōa
ſterij bonevallis fact⁹ eſt.deiñ ep̄s valētie
cui⁹vita ꝛ mors miraculis q̄ꝑplurimis illu
ſtrat̄.Sic patet q̄lit̄ ꝯformamur voluntati
diuine ſuperiorib⁹ obediēdo. Et hec ſimi=
lit̄ volūtas ē rectiſſima:qꝛ rect⁹ ordo ē vt ī=
feriora ſuperioribus ſint ſubiecta et ſūma
medijs:et media infimis ſint p̄lata.Roge
mus dn̄z vt nobis gratiā tribuat q̄ nos be
ne operādo ꝛ mūde viuēdo:ac p̄latis obe=
diendo.Ita cōformem⁹nos diuine volūta
ti q̄ poſt mortē mereamur eē ꝯformes ſue
beatitudini ad quā nos ꝑducat ieſus xp̄s

Fiat vo.t.ſi.i ce.ꝛ i.t.

qui ē in secta bn̄dict⁹.amē. [De cōtēpnendo ꝓſpa ꝛ eligēdo aſpera.] Ser.xxxi

Fiat volūtas tua ſicut in celo ꝛ in tra. Uiſū eſt ſupius qualit̄ nos cōformam⁹ diuine volūtati bn̄ operādo ꝛ mūde viuendo ac ſuperiorib⁹ obediendo. Quarto dico ꝙ ꝯformam⁹ nos diuine volūtati ꝓſpa cōtēnēdo et aſpera eligendo exēplo dn̄i nr̄i ieſu xp̄i q̄ cū viſo miraculo de.v.panib⁹ ꝛ.ij. piſcibus de quib⁹ ip̄e ſaciauit.v.milia hominū et ſupfuerūt.xij. cophini pleni fragmētoꝝ: ꝛ ꝓpl'i vellēt eū facere regē aſcendit ī mōtē ſol⁹ ꝛ abſcōdit ſe.ad crucis ů patibulū iuit ſponte vt daret nobis intelligere ꝙ volūtas ei⁹ ē vt per calicē tribulatōis ingrediamur in gaudiū eterne ſalutis: qꝛ ip̄e aliter noluit īgredi nec vult ꝙ etiā alit̄ īgrediant̄ aliq̄ ſeu alij. Sed ſi tribulatio ē ita grauis ꝙ videat̄ nobis ītollerabilis tn̄ debem⁹ per orōnē deuotā recurrere ad dei miam vt nobis alleuiet eā: tn̄ voluntati noſtre p̄ponēdo ſp voluntatē ſuā. Et ꝓpter h̄ ipſe qui ſciebat ꝙ in eccleſia ſua ꝛ inter mēbra ſua eſſent futuri aliqui fortes et perfe-

cti et aliq̄ infirmi et imꝑfecti vtrorūq; per
ſonā voluit in ſe aſſumere: ne infirmi et iꝑ-
fecti deſperarent ſi iminēte mortis neceſſi
tate timerent et abſconderēt ſe. Perſonaȝ
enī infirmoꝝ in ſe oſtēdit qn̄ iminēte hora
paſſiōis clamauit orans ad patrē. Math.
xxvi. Pater ſi fieri pōt trāſeat a me calix i-
ſte. nō tamē volūtas mea ſed tua fiat. iohā.
viij. Itē qn̄ iudei voluerūt eū lapidare: et
ipe abſcōdit ſe ⁊ exiuit de tēplo. Perſonaȝ
vero perfectoꝝ in ſe oſtēdit qn̄ illis q̄ vole-
bāt eū ducere ad mortē ſpōte ſe obtulit di-
cens iohā. xviij. Quē queritꝭ? Et illi dixe
rūt ieſum nazarenū. At ille ego ſū. ſi me q̄-
ritis ſinite hos abire. Et vt oſtēderet ꝙ nō
īuitus: ſed ſponte iret ad morteȝ. vno ſolo
verbo et vno ſolo aſpectu ꝓſtrauit in terrā
totā illā malignātiū cohortē: in q̄ bn̄ oñdit
ꝙ ꝑmittebat ſe ligari ⁊ ad mortē duci: ſpō
tanea volūtate nō coacta neceſſitate: q: in
vno ſolo nutu potuiſſet ſuos ductores in a-
biſſū demergere. Si vero voluntatē noſtrā
conformari cupimus voluntati diuine im
minēti grauis neceſſitatꝭ articlo dicat vnꝰ

q̄ſq3 illud qđ ſcribit̄ i p̄s.cxv.Calicē ſaluta
ris accipiā et nomē dn̄i iuocabo.Calicē.i.
tribulationē trāſitoriā q̄tūcūq3 ſit aſpera
ad exēplū xp̄i ſaluatoris patient̄ ſuſcipiā
⁊ ꝑferā.Certe h̄ē calix paſſiōis quē xp̄s bi
bit i cruce ꝓ nobis.Et nos ſimilit̄ debem⁹
ip̄m calicē ꝓ ip̄o bibere:ſi nō poſſum⁹ cor
pore ſaltiʒ corde.Et hoc facim⁹ qn̄ i aduer
ſitate ⁊ i ꝓſperitate ſm volūtatē ei⁹ viuim⁹
Qꝛ ſicut dicit beat⁹ aug.Tota vita xp̄iani
ſi ſm euā.viuat:crux atq3 martiriū eſt.Et
ad h̄ monet nos petr⁹ apl's dicēs.j.pe.iiij.
xp̄o igit̄ paſſo i carne:⁊ vos eadē cogitatio
ne armamī.qꝛ q̄ paſſ⁹ ē i carne deſijt a pec
catis vt iā nō hoim deſiderijs:ſed volūtati
dei.qđ reliquū ē i carne viuit tp̄is.q.d.xp̄o
in carne paſſo poſſum⁹ nos a pc̄tis ceſſādo
ꝯformare ſi nō viua⁹ ſꝫ deſiđria corꝑis ꝓp̄i
ſed ſm volūtatē dei.Kariſſimi cogitemus
q̄d eſſet vtili⁹ hoi:aut vt ꝑ viā lapidoſā et a=
ſperrimā duceret̄ ad regale ꝯuiuiū ietn̄ū
duraturū:aut ꝑ viā pulcerrimā ⁊ ameniſſi
mā traheret̄ ad incēdiū i etn̄ū arſurū.cer
te qui hui⁹ vite amenitate paſcit̄ ē ſicut il-

le qui ꝑ amena prata ad etnū incēdiū du
citur. Qui ū propt̄ volūtatē dei iplēdā in
tribulationib⁹ delectat̄ q̄ſi ꝑ aſperā viā im
mo per duriſſimā vitā ad celeſte et ſempit̄=
nū ꝯuiuiū gradit̄. Unde. j. pet̄. iiij. ait ſhij
qui patiūtur ſcd̄m volūtatē dei fideli crea=
tori ꝯmēdāt aīas ſuas i bn̄factiſ. Nota ꝙ di
cit fideli creatori: qꝛ volūtas ſua ē vt illi q̄
ſūt in hoc mūdo ſocij ſuaꝝ tribulationuʒ:
ſint in celo ſocij ſuaꝝ cōſolationū. In ꝓſpe
ritate ergo ⁊ in aduerſitate debem⁹ cōfor=
mare volūtatē nr̄aʒ volūtati diuine: quod
quidē facim⁹ qn̄ nec in ꝓſperitate extolli=
mur: nec in aduerſitate frangimur vel de=
ſperam⁹. Quanti aūt meriti ſit iſta cōfor=
mitas apud deū: patet per exemplū quod
inueni ſcriptū ſic. Monachus ciſtercien̄.
ſenex et honeſtiſſim⁹: ſed nature infirmita
te fractus ⁊ inualidus. vix vſqꝫ ad miſſaʒ po
terat ieiunare. Cum aūt duobus mōachis
iuuenibus dediſſet licentiā abbas viſitan
di parentes ſuos: et hūc ſeneʒ propt̄ ſuam
honeſtateʒ adiūxiſſet eis in itinere q̄ſi pa=
trem. Senex fame coact⁹ dixit illis vt ad

propinquã villã itineri accedẽtes comedẽ
di gratia declinarent. Qui ei vt ſtulti et
iuuenes deridentes ac dicentes ꝙ ipſe ſe-
nex exemplũ malũ daret eis iuuenib⁹. nl-
latenus conſenſerũt. Cumqꝫ ſuã vtcũqꝫ fe-
rens inualitudinẽ aliquãtulũ proceſſiſſet
fame deficiens illis ſibi nõ cõpatientibus
ſed deridẽtibus. Ite ait in nomie domini
qꝛ ego vobiſcũ non poſſuꝫ vlterius ꝓficiſci
Quibus letant abeũtibus: quia diſſoluti
ꝛ iuuenibus erat honeſta ſenis ſocietas o-
neroſa. Ille cucullam exuens et ſup aquã
fluminis expandens: ab abbatia cuꝫ ma-
gno ſtrepitu defluente: ſigno crucis edito
ſuperſedit. Mira res. Cõtra naturã aque
fluentis deorſum cuculla ad abbatiam ve
lociter eum deportauit. Et ſuſceptus mo-
nachis ſtupefactis de tanto miraculo cuꝫ
poſt recreationeꝫ ab abbate requireret qđ
eſſet in eo maior perfectio. et ipſe cũ econ-
tra ſe peccatorẽ inutileꝫ proclamaret. Tã-
deꝫ compulſus eſt per obedientiaꝫ dicere
veritatem. Si in me aliquid inquit boni ẽ
hoc vnicũ eſſe credo ꝙ nunqꝫ contra volun

tatem diuinã aliquid affectaui ſed penitus voluntatē meã voluntati ipſius ſemꝑ ſtudui conformare: et quicq̄d fecerit ꝓſperum vel aduerſum factũ eſſe per optimũ reputaui. Ex predictis patet ꝙ voluntas dei eſt rectiſſima cui conformamur bñ operando: munde viuendo: ſuperioribus obediendo: proſpera contēpnendo et aduerſa patienter ſuſtinēdo. Poſtea in ſequētibus videbim⁹ qualiter eadē volūtas ſicut dictum eſt: ē piiſſima ⁊ potētiſſima ac liberaliſſima. Rogemus dñm vt ſic nos faciat ſue voluntati cōformes ꝙ tandem ſim⁹ ſue beatitudinis participes ipo preſtante cui laus ē ⁊ glīa ꝑ īfinita ſeculoꝝ ſecula. amē.

Q̄ volūtas dei ē piiſſima. Sermo.xxxiij.

Fiat volūtas tua ſicut ī celo et ī terra.

Supi⁹ vidbi⁹ q̄lit volūtas dī ē rctiſſīa Secundo dico ꝙ voluntas dei eſt piiſſima quod apparet per hoc q̄d ipſe qui peccatores contrarios ſue volūtati: ſolo nutu poſſet in abiſſũ demergere: tamen longo tēpore ad penitentiam eos expectat: et adūtētes ⁊ elōgantes ſe ab ipo modo ꝑ ſcriptu

ras modo per blandicias: modo per ꝓſpa
modo per aduerſa: modo per p̄dicationes
modo per int̄nas inſpirationes ad penitē
tiā reuocat: et reuertētib⁹ ſi perfecto cord̄
ad ip̄m conuerſi fuerit q̄ꝫtacūqꝫ et qualia=
cunqꝫ et quotcūqꝫ eorū peccata ſint oīa cō=
donat. Sicut patet per beatū auguſtinum
dicentē in libro de cōflictu vitioꝝ et virtu
tuꝫ. Quecūqꝫ neceſſitas cogat peccatoruꝫ
ad penitentiā: nec criminis quātitas: nec
vite enormitas: nec temporꝭ breuitas: nec
hore extremitas excludit peccatorē a veīa
ſi plene fuerit volūtatis mutatio: ſed inter
latiſſimos ſinus mater caritatis filios pro
digos ſuſcipit reuertētes. Nōne ergo eſt i=
ſta volūtas piiſſima? vnde ꝓcedit iſte the=
ſaurus diuine mīe niſi de ſua piiſſima volū
tate? de qua ipſe dicit ī ezechiele. nūqd vo=
lūtas mea ē mors īpii dicit dn̄s. ⁊ nō magꝭ
vt cōuertat̄ a viis ſuis et viuat? Et alibi in
euangel̄o. mathei. ix. Euntes autē diſcite
quid eſt mīam volo ⁊ nō ſacrificiū. Nolo
vt peccator ſe occidat ſicut pec⁹ occideba=
tur quod ī ſacrificio īmolabat̄: ſed volo vt

dimittendo pctm̄ ſuū ꝛ opere ꝛ voluntate q̄rat a deo mīam ꝛ inueniet: qꝛ faciā eū viuere: h̄ eſt hic p gr̄am ꝛ in futuro per gl̄iaꝫ Et hoc eſt qđ ſeq̄r.eſay.xviij. Nolo inquit mortē pctōꝛis: ſed vt magis ꝯuertaꝛ et viuat. Certe hec voluntas pijſſima et pietas voluntaria ꝛ ꝓmptiſſima: bn̄ patuit in btā peccatrice.i.in maria magdalena de qua poſt innumera facinoꝛa ad ſe reuertente eiecit ſeptem demonia ꝛ dimiſit ei oīa ſua pctā: et ad tātā excellentiā ꝑduxit eā ꝙ illa que pꝛius erat peccatrix et diaboloꝝ latibulū: facta eſt pꝛedicatrix ꝛ apl'a apl'oꝝ

Patuit etiā ſua volūtas pijſſima in muliere depħenſa in adulterio quā ip̄e liberauit a lapidatione: et dixit ei tātūmō. vade ꝛ ampliꝰ noli peccare. Joh.viij.i.ꝑ toꝛtitudinē voluntatis: a mea rectiſſima et pijſſima volūtate: noli peccādo vlteriꝰ diſcoꝛdare. Legi aliđ exēplū de q̄dā cl'ico: q̄ cū peccata ſua vellet btō bernardo abbati clareuall'.ꝯfiteri: cū p̄ nimio fletu loq̄ non poſſꝫ de p̄cepto eiꝰ ſcripſit ea in cedula: quo fcō cedulā ſcriptā ſibi obtulit. Qui eā apiens

cũ vellet legere nihil ibi ſcriptũ inuenit: z intelligens pctã clerici virtute ɔtritionis quã habebat eſſe deleta: vt in petro z ĩ magdalena. Nulla alia penitẽtia ſibi iniũcta dixit ei vade et ampli⁹ noli peccare. Et ſic cõpletũ eſt in illo. Cor cõtritum inqt ꝓpha dd p̃s.l. de⁹ non deſpicies. Sz quid mirum ſi ip̃e pcit pctõrib⁹ pfecto corde ad ip̃m reuertentib⁹: p qbus ip̃e obtulit morti ꝓpriũ corpus: nulla coactus neceſſitate: ſz ſola pijſſima voluntate. Juxta ꝓph. eſay. liij. teſtimoniũ qui dicit. Oblatus eſt qꝛ ip̃e voluit et nõ aperuit os ſuũ Q2 volũtas dei eſt potentiſſima. Tertio dico ꝙ volũtas ei⁹ eſt potẽtiſſima qd in h appet: ꝙ ſola voluntate ip̃e oĩa fecit ex nihilo. Juxta v̄bũ p̃s. cxxxiij. dicentis. Oĩa quecũqꝫ voluit dñs fecit in celo et in t̃ra in mari z in oĩb⁹ abiſſis. Tam potẽs ẽ ſua voluntas ꝙ null⁹ põt eam vincere. Adeo ei eſt inuĩcibilis: ꝙ pctõres agẽdo ɔtra voluntatẽ ſuã diuinã ĩplent voluntatẽ diuinã: qꝛ dũ ipſi ex voluntate ſua ꝓpa ɔtra voluntatẽ dei deordinãt ſe per culpã: volũtas dei ordiat eos in pe-

nā. Qꝛ ſicut dicit auguſt. in libꝛo de ſūmo bono. Tale bonū eſt de⁹ vt nemini eū deſe renti bene eſſe poſſit. Et id. Juſſit de⁹ et ſic eſt vt pena ſua ſibi ſit oīs inoꝛdiat⁹ anim⁹. Et hec ꝓma pena quā deus accipit de pec catoꝛe: nō ſinēs dedecus culpe eſſe ſine de coꝛe iuſticie. Potēs ergo eſt volūtas illa q̄ iuſto iudicio ſuo oꝛdiat oīa ꝛ bona ꝛ mala. bona ad meritū: ſed mala ad ſupplicium. Potens eſt volūtas illa: quā velint nolint cōſūmant illi qui toto poſſe impugnant eā et ei militant ſcilꝫ peccatoꝛes: qui dū pec cando impugnant voluntatem diuini pre cepti: penam ſuſtinendo implent volunta tem diuini iudicij. Et ſic verificatur illud qd ſcriptū eſt in libꝛo heſter. xiij. Dn̄e in di tione tua cūcta ſūt poſita: et nō eſt q̇ poſſit tue reſiſtere voluntati. Certe hanc volunta tem diuini iuditij expauit meretrix famo ſiſſima que conuerſa fuit ad viam ſalutis. Fuit quedam meretrix thays nomine: tā te pulcritudinis vt multi ꝓpter eam: ven ditis oīb⁹: ad paupertatē venirēt vltiam: ſed et amatoꝛes ſui zelo ei⁹ litib⁹ conſertis

frequēter limina eiꝰ alt alteriꝰ ſāguīe irri
gabāt. Q̄d audiens abbas p̄anutiꝰ ſūpto
habitu ſclari ꝛ vno ſolido argenti ꝓfectus
eſt ad eā. datoqꝫ ſibi ſolido ꝑ mercede ſcor=
ti igreſſus domū: et illa hortaret eū aſcen=
dere lectū. abbas ait ad eā. eſt ne hic alius
locus ſecretior? religioſus enīz ſū et timeo
videri ab aliq̊. Cūqꝫ illa introduxiſſet euz
in alium thalamū ſecretiorē. et ille adhuc
quereret aliū locū ſecretiorē. Jlla rn̄dit ei
ꝙ nullus pōt hic nos videre niſi ſolus deꝰ.
Qui abbas ait. Ergo tu ſcis deū eē? Qua
rn̄dente: ſcio. Parū inquit ſenex tibi vide
tur: ſi videt nos deus qui ſolus poteſt h̄ an
gelis ꝛ demonibꝰ ꝛ hoībus ꝛ bonis et btīs
ac miſeris reuelare? Quā cū ſenex iteruz
īterrogaſſet ſi crederet gaudia btōꝝ ī celo
ꝛ reproborū ſupplicia in īferno: et illa di=
xiſſet ſe oīa firmiter credere. Jlle queſiuit
Quid igit facies infeliciſſima feminarū:
q̄ nō ſolū ꝑ pctīs tuis dānaberis: ſꝫ etiā ꝑ
oībꝰ illis quibꝰ fuiſti ꝑditionis occaſio: in
tormētis infernalibꝰ ſine fine cruciaberis
At illa hec audiens ꝓuoluta ad pedes eiꝰ

cum lacrimis exorabat dicēs. ſcio pater et
ↄfido me poſſe indulgentiā tuis ſcis orōni
bus ꝓmereri Oib⁹ ꝗ̄ que habebat exporta
tis in publicū: igne ſubiecto dixit. h ſūt o
hoīes que a vobis male et turpit̄ acquiſiui
Tūc ſcūs vir docuit eā vt quotidie diuti⁹
genua flectēs et in t̄ra decūbēs: nec attol
lens ad celū oculos diceret. Qui me plaſ=
maſti miſerere mei. Et ſic nō ſolū veniā cō
ſecuta eſt: ſed ad magnū ꝑfectionis cumu
lū eleuata eſt. Et ſic cōpletū eſt in ea illud
poeticū. Ludit in humanis diuina poten
tia reb⁹. Flectit̄ irat⁹ voce rogāte de⁹. Ec=
ce qualit̄ illa ꝗ̄ diu īpugnauerat p̄cepti di=
uini volūtatē: ↄuerſa eſt ad īplēdā iudicij
diuini volūtatē. Sȝ hāc volūtatē nō timu=
it quidā cl̄icus: qui vt īpleret ſuā malā vo=
luptatē et malā volūtatē: ↄtra volūtatē di
uinam aptauit ſacrā ſcripturā. Legi enīȝ
ſic. In alemania q̄dā cl̄ic⁹ moniale quādā
poluto amore diligens ↄſueuerat ſibi dul=
ces lr̄as ſcribere: vt aīm ei⁹ poſſet facilius
ad pctm̄ inclinare. Die igit̄ quadā cū lr̄as
ſibi mittendas ſcriberet et in fine lr̄aꝝ ver

ba iſta inſereret. cãti. iiij. Tota pulchra es amica mea et macula nõ eſt in te. Et cũ venisset ad illud verbũ. Fau⁹ diſtillãs labia tua: mel et lac ſub lingua tua. Stati ligua ei⁹ de gutture ſuo ꝓſiliuit: ⁊ vitã morte ſubita mox finiuit. Cũqꝫ aſtãtes de ei⁹ repentino interitu mirarenť: cedulam quã tenebat in manib⁹ plegẽtes: cognouerũt ꝙ ideo fuerat ſuffocat⁹: qꝛ verbũ ſpũalis amoris captauerat carnali et imũdo amori iſerẽdo Et ſic fctm̃ eſt ꝙ ipe q̇ nõ timuit trãſgre di volũtatẽ dñi ꝑcepti ipleuit volũtatẽ diuini iudicij Ecce ꝗ̃ potẽtiſſima eſt volũtas dei: q̃ a nullo p̃t vinci. Rogem⁹ dñz vt det nob gr̃az adiplẽdi volũtatẽ diuinã Qꝛ voluntas dei eſt liberaliſſima. Ser. xxxiij

Fiat voluntas tua ſicut in celo ⁊ i t̃ra.

Quarto dico ꝙ volũtas dei quã nos petim⁹ a nobis fieri qñ dicim⁹ fiat volũtas tua ſicut in celo et in t̃ra: eſt liberaliſſima in remunerando eos qui dũ viuũt implẽt eã ꝓ poſſe ſuo. Remunerat ei eos in pñti et in futuro. In p̃ſenti enim dat eis mũde viuendi et bene faciendi gr̃am. ſm illud p̃s.

xxix. Dñe in volũtate tua preſtitiſti decori
meo virtutẽ.i.q2 dilexi facere volũtatẽ tu=
am dediſti mihi decorẽ pudicitie ꝛ ꝯuerſa
tionis honeſte et virtutẽ opationis bone:
q2 vna virtꝰ ſine alia nõ ſufficit ad ſalutem
.i.virtꝰ caſtitatis abſq3 bono opere: vel vir
tus boni operis ſine caſtitate. Utraq3 ta=
men virtus dat̃ nobis: nõ nr̃is meritis: ſ3
a diuina volũtate. Et q2 vtrũq3 agẽtibus
.i.caſtitatẽ ſeruãtibꝰ et bene operantibus
inſidiatur diabolus varijs tentationibus
Ideo voluntas dei implẽtibus illam: dat
virtutem ad ſuſtinendam et ſuperandam
tribulationis pugnam: et poſt victoriam:
dat eis vitam eternam. Et vtrumq3 tangit
ps.v.cũ in perſona bonorum dicit. Dñe vt
ſcuto bone voluntatis tue coronaſti nos.i.
bona voluntas tua fuit nobis ſcutũ in ten
tationum bello: et habita victoria: dediſti
nobis coronam in celeſti regno. Et ſic pa=
tet ꝙ verum eſt illud quod quidam egre=
gius verſificator dicit Quicquid habes
meriti preuentrix gratia donat. Nil de=
us in nobis preter ſua dona coronat.

Fiat voluntas tua.
Studeam⁹ ḡ frēs iplere volūtatē diuinaꝫ
qꝛ ipa eſt liberaliſſima: remunerās illos q̄
iplēt illā: qꝛ eius pꝛemiū eſt eternū regnū
Ita tū q iplea nō ſolum ſermone ſꝫ opere
Iuxta verbū ſaluatoꝛis dicētis Mat. vij.
Nō oīs q̄ dicit mihi dn̄e dn̄e: intrabit in re
gnū celoꝝ: ſed qui facit volūtatē pr̄is mei
q̄ in celis eſt: ipe intrabit in regnū celoꝛū.
Qdā exēplū placuit mihi ponere ſup
hoc: qd inueni ſcriptū ſic. Cū quidā ſctūs
eps pdicaret illud euāgelicū verbū. Ois q̄
reliq̄rit pr̄em aut mr̄em: aut frēs aut ſoꝛo
reſ aut domū aut agroſ ppter nomen meū
cētuplū accipiet. Mat. xix. Quidā homo
diues ad pdicationē ei⁹: oībus relictis que
habebat & paupib⁹ erogatis: cum paupeꝛ
effectus fuiſſet: moꝛtu⁹ eſt. Fili⁹ ei⁹ exhere-
datū ſe reputās de conſilio amicoꝝ ſuoꝛū
dixit epo. vt aut reſtitueret ſibi hereditatē
ſuā quā ad ſuggeſtionē ei⁹ expenderat pat
ſu⁹ aut pbaret ipm iam centuplū accepiſſe
Tūc eps pfidēs in dn̄o dixit illi. cōſtituo ti
bi talē diē in quo vnū faciā de duob⁹ q̄ q̄ris.
Statuto vero die: celebꝛata miſſa accedēs

ep̃s ad tumulũ defũcti cũ filio eius et toto populo facta orõe adiurauit eũ vt diceret ei ſi cẽtuplũ ꝓ elemoſinis q̃s dederat acce-piſſet. Cui de tumulo reſpõdit alta voce ſe nõ ſolũ cẽtuplũ: ſed pluſq̃ʒ milecuplũ acce piſſe ꝓ eis. qꝛ receperat eternũ regnũ cuiꝰ reſpectu ꝛ cõparatione oĩa regna huiꝰ mũ di ꝛ õs diuitie ꝛ delicie ac honores debent ꝓ nichilo reputari: ſicut illa q̃ ĩ ꝑmo ſũt in nichiluʒ reuerſura. Et qñ circũſtãtes h̃ audierũt multi ſuas ſb̃ſtantias paupibus erogauerũt. Ecce q̊mõ volũtas dĩ ẽ libera-liſſima in remunerãdo eos q̃ ĩplent volũta tem ſui p̃cepti: ꝛ qđ plꝰ ẽ volũtatẽ ſui conſi lij: ſicut iſte felix defunctꝰ fecit ꝛ etiã eos q̃ timẽt ſui iudicij poteſtatẽ. Ex p̃dictis patʒ q̃re nos petimus a dño in orõne dñica vt fi at volũtas ſua ſicut in celo et ĩ terra: qꝛ ſic̃ ꝓbatũ ẽ auctoritatibꝰ et exẽplis volũtas ſua ẽ rectiſſima in dirigẽdo. i. in p̃cipiẽdo et cõſulendo: ꝛ pijſſima ĩ cõpatiendo: ꝛ po-tentiſſima ĩ puniendo: ꝛ liberaliſſima ĩ re-tribuendo. Et ꝓpter hoc nihil petere debe mus a patre celeſti: niſi vt det nobis gr̃am

faciendi volũtatẽ ſuã. Et ſic petebat dd ꝑo xxvj. Unã petij a dño hãc reqrã. Et ſeqtur vt videã volũtatẽ dñi. Et alibi. Eripe me d ĩimicis meis dñe ad te cõfugi doce me facere volũtatẽ tuã qꝛ deꝰ meꝰ es tu. Sed q̃ in tẽtiõe h peteret ⁊ qd ꝑmiũ iñ expectaret oſtẽdit cũ ĩmediate ſbiũgit. ꝑo. cxlij. Spũs tuꝰ bonꝰ deducꝫ me ĩ t̃rã rectã. i. ĩ celeſtẽ patriã ad quã ſpũs ſcũs ducit oẽꝫ hoĩeꝫ q̃ dñ viuit facit di volũtatẽ: qꝛ ip̃e ſpũs ſcũs nihil aliud ẽ q̃ꝫ volũtas p̃ris ⁊ filij. Celeſtis aũt p̃ria dr̃ ꝓpt̃ ſuã ſtabilitatẽ t̃ra. qꝛ ĩ ꝓphetis ſcriptũ legimꝰ. Terra ĩet̃nũ ſtat. ⁊ alibi dr̃ ꝑ pſalmi. cviij. Fũdaſti t̃rã ⁊ ꝑmãet. Et fũdaſti t̃rã ſuꝑ ſtabilitatẽ ſuã. Itẽ celeſtis p̃ria dicit̃ etiã terra ꝓpt̃ oĩm bonoꝝ vbertatem Propt̃ qd etiã celeſtis patria dr̃ t̃ra fluẽs lacte et melle. ꝑ lac qd naſcit̃ ex muliere intelligit̃ iocũditas quã hñt ſcti ĩ vidẽdo xp̃i hũanitatẽ ſm quã ip̃i poſſũt vocare regẽ celi ſuũ fratrẽ et reginã celi ſuã ſororẽ. ꝑ mel vero qd fit ex rore celi ĩtelligit̃ iocunditas quã ipſi hñt in vidẽdo xp̃i diuinitatẽ: qꝛ ſicut dulcedo mellis ſuperat oẽꝫ dulcedinẽ

corporalē: ſic viſio dei ſuperat oēm iocūditatē corporalē et ſpūalez et terrenā et celeſtem. Itez celeſtis patria dicit̄ etiam rctā quia non recipit aliquē niſi rectū. id eſt nō recipit aliquē q̄ habeat ī ſe aliquē peccati obliq̄tatē et curuitatez. Sed illi ſoli poſſūt ad illam ꝑuenire de quib⁹ dicit ſponſa. id ē aīa ſancta ſpōſo ſuo. id eſt xp̄o ieſu dn̄o noſtro in cāticis canticoꝝ. j. Recti diligūt te. Item q̄liter volūtas dei perducit ad terrā rectam. Nota exēplū qd̄ ponit beat⁹ greg. in libro. iiij. dialo. De q̄dā milite q̄ mortu⁹ fuit rome. ſed poſtea ad corp⁹ redijt: ⁊ que viderat narrauit: et inter cetera dixit ſe vidiſſe fluuiū nigruz et caliginoſum de quo nebula fetorꝭ intollerabilis exalabat. ſup quē fluuium pons ſtrictus erat: et vltra pontem amena prata virentia odoriferis herbis et florib⁹ ornata In quibus albatoruz hoīm erāt cōuēticula ⁊ māſiones varie lucis plene. ad quas ſi quis iniuſtus volebat trāſire ꝑ pōtē: labebat̄ ī fluuiū tenebroſuz et fetētē. Iuſti aūt qui ſm̄ dei voluntatē vixerāt ad loca amena ꝑ eundē pōtē ſecuro

greſſu pueniebãt. Kariſſimi fluuius niger et fetid⁹ ſigt vitã abhoĩabilẽ ⁊ horribilem carnaliũ hoĩz q̇ ſemp fluit ad infernũ qui in apoca. xx. vocat̃ ſtagnũ ignis ⁊ ſulphu-ris. Itẽ amena prata ſignificãt celeſtia lo-ca q̃ vltra eſtiationẽ ſũt delectabilia. Itez pons ſtrict⁹ ⁊ arct⁹ ſigt arctã viã q̃ ducit ad vitã vel mortis anguſtiã ĩ q̃ q̇ ſm dei volun tatẽ vixerũt. trãſeũt libero greſſu ad ame-nitatẽ paradiſi. Qui aũt volũtatẽ dei ĩpu gnauerũt labunt̃ ĩ fluuiũ ĩferni. Rogem⁹ ergo dñz vt ita faciat nos ſ3 ſuã rectiſſimã et piiſſimã ac potentiſſimã nec nõ liberaliſ ſimã volũtatẽ in hac pñti vita viuere: ꝙ ad amenitatem paradiſi valeam⁹ peruenire: ipſo preſtante cui laus honor ẽ ⁊ glia in ſe-cl'a ſcl'oꝝ. amẽ. [De pane natẽ]. f. xxxiiij:

Anẽ noſtrũ q̃tidianũ da nobis hodie Hec eſt. iiij. petitio dñice orõnis ĩ qua petim⁹ amoueri a nob vitiũ gule ⁊ dari vir tutẽ tẽperantie Ille enĩ non iudicat̃ lecca tor nec guloſus: ſed reputat̃ ſobrius et tẽ-perat⁹ q̇ ĩ refectiõe ſua ſolo pane ẽ ꝯtẽt⁹. tñ poſſum⁹ dicere ꝙ ĩ hac petitiõe petim⁹ ſicut

petũt paruuli filij a ſuo patre cõmunẽ cor porालẽ ac ſpũalẽ refectionez q̃ ẽ neceſſaria ad corpis ⁊ aīe ſuſtẽtationẽ. Propt̃ qđ ſciẽdũ eſt φ de q̃druplici pane faciũt mẽtionẽ ſacre ſcripture. Eſt enī panis nature: doctrine: g̃tie et glīe. Primo dico φ eſt paniſ nat̃e p quẽ ītelligim⁹ oẽm eſcaz q̃ ẽ neceſſaria ad nutriẽdã ⁊ ſuſtinẽdã nr̃i corpis glebã: dũ īhītam⁹ hui⁹ mũdi vallẽ miſerã ⁊ famelicã. Et circa illũ panẽ nat̃e debem⁹ cõſiderare. iiij. videlicz φ iſte panis ẽ cũ labore acq̃rẽdus. cũ moderamine ſumẽd⁹: deo regratiãd⁹: ⁊ paupib⁹ impciẽd⁹ ⁊ coīcãd⁹.

Φ panis nature ẽ cũ labore acquirend⁹.

Primo dico φ panis nature ẽ cũ labore acquirend⁹ ſicut patet ī libro geneſis. iij. vbi dñs deus dixit noſtro ꝓthoparẽti et in ipo omni ſue poſteritati poſt eſũ pomi vetiti. ī ſudore inquit vultus tui veſceris pane tuo donec reuertaris in terraz de qua ſũpt⁹ es quia terra es ⁊ in terrã ibis. Quia enī prim⁹ homo nõ cuſtodiuit locũ requiei quẽ ſine labore cuſtodire potuit: et noluit. Ideo iuſto dei iudicio de loco quietis eiectus eſt

et posit⁹ī loco laboris.i.ī hac valle plēa mi
ſeriis.Et diſpoſuit de⁹vt niſi p hui⁹vite la
borē puenire poſſit aliqs ad eternā requiē
Et ideo beati ſūt hij qviuūt de ꝓpo labore
ſm qd pſalmi.ait.ṗo.cxxvij. Labores ma-
nuū tuaꝝ qꝛ mādacab btūs es ꝛ bn̄ tibi e-
rit.Btūs es ſcilicȝ ī pn̄ti vita qꝛ hēs deū te
cū.Vn̄ pſal'a.lxxij.Ut iumētū fact⁹ ſū a-
pud te.i.ad modū iumēti viuēs de ꝓpio la
bore.Et dn̄s rn̄dȝ. ꝛ ego ſp tecū.ſcilicȝ ḣ p
gtiā ꝛ ī futuro p gl'aȝ.luce.ij.In hmōi figu
ra dn̄s ieſus nat⁹ē ī pſepio int̄ iumēta.i.in
ter aīalia ſimplicia t̄rā colētia ꝛ ꝯtinue la
borātia ſcilicȝ int̄ bouē ꝛ aſinū.ſꝫ illud ꝓ-
pheticū eſay.j.Cognouit bos poſſeſſorē ſu
um ꝛ aſin⁹pſepe dn̄i ſui. Seqtur.et bn̄ tibi
erit.ſcȝ ī futura vita: qꝛ poſt laborē tp̄alez
venies ad eternā reqez. Ita ꝙ poteris di-
cere illud qd ſcribit̄ ī eccl'e.lj. Modicū la-
boraui ꝛ iueni reqem ml'tā.Itē ī apo.xiiij.
Audiui vocē de celo dicētē mihi ſcribe bti
mortui q ī dn̄o moriunt̄.āmō iā dic ſpūs vt
reqeſcāt a laborib⁹ſuis:opa eī illoꝝ ſequū
tur illoſ.Ecōtrario aūt maledicti ſūt illi q

140
nolũt laborare ꝓ ſuo pane: ſed de alioꝝ la
borib⁹ volũt viuere. ſicut p̄dones et vſura-
rij: qꝛ ei i hac vita nolũt laborare tp̄alit̄ la-
borabũt i alia vita et̄nalit̄. Un̄ pſal. xlviij
ait. Laborabit i et̄nũ ⁊ viuet adhuc i finē.
q. d. viuet ſine fine nō i req̇e ſed ĩ labore qꝛ
nolũt laborare cũ hoĩb⁹ laborabũt cũ de-
monib⁹. Unde pſal̄. lxxij. In labore hoĩm
nō ſũt ⁊ cũ hoĩb⁹ nō flagellabunt̄. gloſa. ſꝫ
cũ demonib⁹ vt quos habuerũt incēſores
in culpa habeāt tortores ĩ pena. Ideo dic̄
apl's. ij. theſſ. iij. Qui nō laborat nō mādu-
cet. Nota ſequēs exēplũ. In vitis patrũ
legit̄ de q̄dā muliere pauꝑrima q̄ nichil oĩ
no habebat vnde viueret ip̄a cũ filia ſua ni
ſi qđ ad abluendũ pānos lucrari poterat.
Et cũ veniſſēt ad eũ executores cuiuſdam
mortui diuitis ⁊ vidiſſent eas q̄ſi nudas et
vellēt eas induere. Reſpondēt ꝙ nolebāt
indui niſi de proprio labore manuũ ſuarũ
et ꝙ nolebant habere aliũ prouiſorem niſi
ſolum deum qui in victu et veſtitu mediā-
te ſuo labore toto tēpore vite ſue eis ſuffici
enter neceſſaria ꝓuiderat vſqꝫ modo. Iteꝫ

legit̄ de q̄dā alia femia paupcl'a q̄ fuabat quādā peciā tele quā filauerat pprijs manib⁹ vt iñ fieret ſibi ſudariū in morte ei⁹ qꝛ nolebat ītumulari in tela aliūde data: niſi de ppo laboꝛe acq̄ſita. Item ī laude bone mulieris ī puer. vltio. dr̄ ꝙ panē ocioſa nō comedit. Sic ergo patet q̄liter panis nat̄e eſt cū laboꝛe acquirēd⁹. [Qꝛ panis nature eſt cū moderamine ſumend⁹.] Secūdo dico ꝙ panis nature eſt cū moderamīe ſumēdus: qꝛ ſuperfluitas victualiū generat libidinis incēdiū et oīs boni faſtidium. vnde in ezechiele. xvi. legit̄. Hec fuit iniquitas ſodome panis et ociuz. Et nota ꝙ competēter iungit iſta tria. id eſt ſaturitatez et ocioſitatē et iniq̄tatem. quia cōſequūtur ſe ſe hec tria p oꝛdinē. ī mo p coꝛdis et coꝛpis deoꝛdīatiōez Qꝛ ad ſaturitatē ocioſitas et ad ſaturitatē ⁊ ocioſitatē ſeq̄tur iniq̄tas. i. iniqua peccandi voluptas. Et ideo quidā verſificatoꝛ optime deſcribit incendia libidinū: et remedia eaꝝ in his verſib⁹. Veſtis culta. id eſt oꝛnata: cib⁹ larg⁹: iocus ocia. ſōn⁹ eneruāt aīos: luxuriamꝗ fouent

Paup mensa.labor.somn⁹breuis.aspa ve ſtis.Purificāt aīam luxuriāq; domāt. Exemplū habem⁹ de loth geñ.xix.q̄ iebriat⁹ ꝯcubiuit cū filiab⁹ſuis Et in exo.xxxij.dr̄ q̄ ſedit ꝑpl's mādúcare ⁊ bibere:et ſurrexerūt ludere.i.fornicari ⁊ ydolatrare [Qr panis nature eſt đo multiplr regratiād⁹.]

Tertio dico q̄ panis nature eſt deo regr̄tiand⁹.Qr eſt q̄ dat hoī fortitudinē ⁊ ſanitatē corpis:ſerenitatē aeris:īfluētiā ſolis et roris.i.caloris et humoris: que ſūt cauſe p quas acqrit̄ iſte panis. Dat etiā deus hoī ſm aplm paulū:ſemen ad ſeminandū ⁊ panē ad veſcēdū:et quicq̄d eſt vite ei⁹ neceſſariū:qđ totū intelligit̄ p panē. ſm illđ qđ dicit ſapi.eccl.xxix.Initiū vite homīs panis et aqua et dom⁹ ꝓtegens turpitudinem:et iō de oīb⁹ eſt regr̄tiand⁹. Exēplum habem⁹in libro gene.xxviij.de iacob q̄ cū iret ad laban auūculū ſuuz:fugiens eſau frēm ſuū:dicebat.Si dederit mihi dñs deus in via iſta panē quo veſcar ⁊ veſtimētū quo opiar:de oīb⁹que dederit mihi ꝑmitias ⁊ decimas offerā ſibi. Exemplū etiā

nobis dicit ſaluator nr̄: q̄ ſūptur⁹ refectio nē corpis: bn̄dicebat panē Itē in euā. ioh. xviij. legit̄ q̄ cū cenaſſet cū diſciplis: hym no dicto exiīt ī mōte oliueti. mat. xxvj. In q̊ hymno intelligit̄ grāꝝ actio: qꝛ hymn⁹ nihil aliud eſt q̄ꝫ laus dei. Exēplū etiā habem⁹ de q̊dā religioſo: qui ſemꝑ in ꝑncipio menſe cōſueuerat cibū bn̄dicere: ꝛ in fine grās agē ſꝫ aplꝫ. j. coꝝ. x. Siue comedatis ſiue bibatis ſiue aliq̄d aliud faciatis: oīa ī laude dei facite. Et nō q̄ ꝑpter defectū illoꝝ qui neſciūt deo regratiari vel nolunt de beneficijs a deo acceptis: īmittit dn̄s aliqn̄ ſterilitatē t̄re: aut defectū frugū ꝛ fructuū: et etiā peſtilentias diūſas ꝛ morbos corpoꝝ ꝛ vaſtitates hoſtiū ꝛ belloꝝ: qꝛ nemo ſeruat fidē deo regratiando ſibi de bonis ab eo receptis mō debito: ꝛ ꝑtē ſuā. i. decimas ꝛ ꝑmitias et oblationes debitas miniſtris eccl̄e q̄ ſunt in loco ei⁹ ītegre reddendo. et iō ꝑ ſua ingratitudīe: iuſto iudicio ſuo reſtringit eis ſepe manū liberalitatis ſue. Et ſicut dicit ſāctus Hieronimus. Dant impio militi qđ nolunt dare ſacer=

doti. Nolunt q̄nq̄ꝫ feſtum vni⁹ apl'i vel vni⁹ martyris colere: et dñs plerūq̄ꝫ īmittit eiſ morbū: vñ coguntˀ ab opere manuali ceſſare: ꝛ per lōgū tēp⁹ in lecto iacere. Exēpluꝫ de hoc narrauit mihi quidā curatus cuiuſdā ꝓchie in dioceſ vienñ. in quadā villa campeſtri que dicitur verona. Qui cū p̄cepiſſet ſuis ꝓchianis colere feſtum dedicationis eccl'ie ſue. Illa die quidaꝫ ruſticus: vicinis ſuis eum ſuper hoc increpantibus: ſuum aratrum ſuper collum ſuum accepit: ꝛ ad ſuam agriculturam perrexit Sed anteq̄ꝫ ꝑueniret ad agrū: cecidit illō ferrū de aratro qđ vocabatˀ vomer: et ꝑforauit pedem eius. Et qui nolebat vnū diē in honore dei et eccl'ie ſue colere: ꝑ annum compulſus eſt infirmus ad lectum iacere.

[Q: panis nature eſt pauperibus imꝑciendus.] Quarto dico q̄ panis nature eſt pauperibus imparciēdus. Iuxta illud yſaye ꝓphete. lviij. Frange eſurienti panem tuum: et egenos vagoſq̄ꝫ induc in domum tuam: cum videris nudum operi eum et carnem tuam ne deſpexeris. Itē

in libro cccl'.xj. Mitte panē tuū ſup trāſe
untes aquas: et poſt multa tp̄a īuenies eū
Tranſeūtes aquas ſūt illi q̄ ſuſtinēt tribu
latiōes mūdanas: ſup quas p̄cipit panez
mittere.i.ipſis remittentibus vite neceſſa
ria tribuere. Et iſte panis poſt multa tēp̄a
reinuenit̄: q2 ꝑ ipſo in die mortis et in die
iuditij: et̄nū regnū ꝑ mercede reddit̄. ſm
illō qō dn̄s deꝰ dicturꝰ ē in die iuditij.mat.
xxv. Venite bn̄dicti p̄ris mei: ꝑcipite re=
gnū qō vobis paratū eſt ab origine mūdi.
eſuriui et dediſtis mihi mādūcare: ſitiui ⁊
dediſtis mihi bibere. Tūc facie ad faciē vi
debimꝰ ⁊ recognoſcemꝰ illū ꝑ q̄ in hoc mū
do dederimꝰ panē iſtū. Et in viſione illa cō
ſiſtit vita nr̄a. ſm qō legit̄ in euā. ioh. xiiij.
Hec eſt inquit vita eterna vt cognoſcant te
deū verū et quē miſiſti ieſum xp̄z. Certe vi
debimꝰ ip̄m et amabimꝰ ⁊ laudabimꝰ: ⁊ in
et̄nū poſſidebimꝰ. Et huiꝰ figura p̄ceſſit in
duobꝰ diſciplı̄s videlʒ amahu ⁊ cleopha e=
untibꝰ in emaus. Qui coegerūt dn̄m ieſū
exiſtentē ī ſpecie peregrini hoſpitari ſecū
et cognouerūt eū in fractione panis. Lu.

 143

vltio. Et nõ ꝙ dicit coegerũt. qꝛ ſicut dicit b. gre. in omel. Nõ ſolũ ſũt inuitãdi hoſpites: ſed etiã trahendi et cogendi. Quãtum placeat deo hoſpitalitas que fit in honorẽ dei: appet ꝑ hꝰ: qꝛ hoſpitãdo paupes ꝛ ꝑegrinos receperũt aliqui hoſpitio ꝛ deũ et angelos. Exemplũ de quodã valẽte homine qui erat aſſuetuſ recipe pauperes ad ꝯuiuiũ ſuũ: ꝛ ex humilitate ſua fundebat etiã aquã manibus eoꝝ. Et cũ ſemel hꝰ faceret. ille paup cuiꝰ manibꝰ fũdebat aquã ſubito diſparuit. ꝛ in ſequenti nocte: xp̃s apparens ei dixit. Ceteris diebꝰ me in mẽbris meis recepiſti: die aũt heſterno recepiſti me in meip̃o. Itẽ ip̃e idẽ valẽs homo dixit ꝓcuratori ſuo ꝙ ꝓuideret. xij. paupe res ꝓ prandio craſtino. Ip̃e vero intuebatꝛ et computabat illos: et inueniebat. xiij. Intꝛ quos vidit vnũ cũ facie ſplendida et illũ duxit in ꝑtẽ et ſecrete intꝛogat quiſnã ip̃e eſſet. At ille dixit ſe eſſe vnũ de ſcis ãgelis qui aſtant ante deũ: ꝛ regratiabatꝛ ſibi ſuꝑ multis elemoſinis ab eo receptis ꝛ potiſſime ꝙ in p̃cedẽte ſeptimana ab ipſo re-

cepat ſcutellā argēti. et hec dicēs corā ocu
lis eiꝰ aſcēdit in celū. Magiſter guill'us
de vitriaco in ſūma ſua refert de q̄dā muli
ere nobili q̄ habebat vnū militē in maritū
⁊ in dei ſeruitio multū ſibi aduerſantē. Et
tñ illa diſſimulabat nec ꝓpter hoc dimitte
bat quin hoſpitaret oēm pauperē q̄ ab ea
ꝓ deo hoſpiciū peteret. Semel autē ꝯtigit
cū ille miles maritꝰ eiꝰ ad venationē iuiſſꝫ
quidā leproſus valde horribilis oı̄no inco
gnitus ad hoſpitiū venit: ⁊ ab ea hoſpitiū
petijt: quē ipſa gaudēter hoſpitio recepit:
cui cū vellet cibū tribuere: leproſus ait ꝙ
nolebat comedere ſꝫ q̄eſcere: cui cū illa fa
ceret lectū parari: dixit ꝙ nō q̄eſceret niſi
in camera et lecto dn̄i. Dn̄a aūt cū timore
magno acq̄euit: et camerā ſuꝑ ip̄m obſera
uit. Sꝫ cito poſt redijt ille dn̄s miles ⁊ p̄ci-
pit ſibi camerā aperiri. et introiens ſenſit
maximā odoris fragrātiā ⁊ in lecto nichil
inuenit niſi ymaginem crucifixi pulcher-
rimā impreſſam in lintheamine: ſubterio-
ri in quo leproſus iacuerat. Et audito q̄li-
ter dn̄a fecerat: dedit licentiā ei vt de cete

ro ſecure de ſua auctoritate vacaret operibus mīe. Igit̄ p̄ciamur paup̄ib⁹ panē nr̄z q̄ꝛ ſalomon dicit eccl'.xxxi. Splendidū in panib⁹ bn̄dicent labia multoꝝ. Splēdid⁹ ī panib⁹ eſt q̄ cibū ſuū dat paup̄ib⁹: larga manu et leta facie: ſicut faciebat iob.xxxi q̄ dicebat q̄ buccellā ſuam nunq̄ ſolus comederat. Talem aūt benedicunt multi.i. paupes qui elemoſinas recipiūt: ⁊ angeli qui eis elemoſinas faciendas ſuggerunt: et deus quo eas conferunt: et ſancti q̄ gaudent de ſuſtentatione pauperuz quaſi fratrum ſuorum. Et nota q̄ timore defect⁹ temporalis: non debet homo ceſſare a diſtributione huius panis: ſed debet facere iuxta conſilium thobie.iiij. qui dicebat filio ſuo. Si ml'tū tibi fuerit abūdāt̄ tribue ſi aūt exiguū tibi fuerit: illd exiguū etiā libent̄ ipꝫtiri ſtude. Qꝛ iux̄ ſentētiā ſapien̄. ꝓuer.xi. Sūt aūt qui diſtribuūt ſua et ſēp ſibi ſufficiunt. ⁊ ſunt alij qui aliena rapiūt ⁊ ſemp in egeſtate ſūt. In vitis pr̄m habem⁹ exēplū de q̄dā ortulano q̄ de ſuo labore q̄tidiano ꝯſueuerat nihil retiere niſi victū

quotidianū: et totū reſiduū diſtribuebat in vſus paupeꝝ. Sz ſuggeſtiōe diaboli cū reſeruaſſet aliquos denarios ꝓ infirmitatis tp̄e. accidit ꝙ ferrū cū quo operabatur in orto cecidit ſup̱ pedē ſuū et ꝑforauit eū qui ꝓ curatione pedis: totū qd̓ reſeruauerat inutilit̓ expendit. Tādē vn⁹ ſapiēs cyrurgic⁹ dixit ei ꝙ niſi faceret abſcidi pedē iam fetentē ꝛ putridū: amitteret totū corpus. Et cū in craſtino deberet cyrurgicuſ redire ꝓ illius pedis abſciſione: illa nocte angel⁹ dei affuit ei ꝛ ait: vt q̈ztū ꝓfuiſſent denarij ꝯgregati: qui vehemēter penituit ꝛ angelus eius pedē tetigit et ſanauit. Et in craſtino rediens cyrurgic⁹ ꝓ abſciſiōe pedis ei⁹: īuenit eū in orto laborātē ſanuz et incolumē. Et audito qualit̓ ſibi ꝯtigiſſz laudabat dn̄m. Sic ğ patz de p̄mo pane .i. de pane nature q̄lit̓ eſt cū labore acquirend⁹: cū moderamine ſumend⁹: deo reğtiand⁹: et paupib⁹ īpciend⁹. Et de h̊ pane nos poſſum⁹ exponere illud qd̓ dr̄ in dn̄ica orōne. panē nr̄m q̊tidianū da nobis hodie q.d. O dn̄e pr̄ celeſtis qui debes habere cu

rā de filijs tuis nutriēdis. da nobis hodie id eſt ī hac vita q̄ nō eſt niſi vna dies vl' vna hora vel vnū momētū reſpectu vite eterne ſm illō qđ pſalmi. dño dic. ps. lxxxix. Qm̄ mille anni ante oculos tuos tanq̄ dies heſterna q̄ preterijt Ubi dicit gloſa q̄ om̄e qđ finē habet: iā p̄ p̄terito cōputandū eſt. Da inq̄ dñe nobis hodie panē noſtrū q̇tidianū. i. victū ⁊ veſtitū ⁊ oīa alia q̄ ſunt nobis neceſſaria q̇tidie p̄ corporis ſuſtētatione. oīa enī ītelligūtur hic panis noīe cū dicit panez nr̄m q̇tidianū da nobis hodie. Rogem⁹ ḡ dñm vt det nobis hūc panē ⁊ faciat nos ita euz cū labore acq̄rere et moderate ſumere: et de ipſo gratias agere. ac paupibus diſtribuere q̄ ſim⁹ digni alijs panib⁹ refici: de quib⁹ dicit in ſequētib⁹. i. pāe doctrine gratie ⁊ glorie qđ nobis ꝯcedat ieſ⁹ xp̄us qui eſt in ſecula bn̄dict⁹. Amen. ¶ De pane doctrine. Sermo. xxxv.

Panem noſtrū q̇tidianū da nobis hodie. Secūdus panis quē nos petim⁹ ī orōne dñica qn̄ dicim⁹ panē noſtrū q̇tidianū da nobis hodie. eſt panis doctrine vbi dei

quod dicitur panis p̄ ſimilitudinē: qꝛ ſicut
corp⁹ nutrit̄ pane corporali: ſic aīa deuota
nutrit̄ et ſuſtentat̄ ⁊ īpinguat̄ verbo dei. ⁊
de hoc etiā pane poteſt ītelligi illud verbū
initiū vite hoīs panis et aq̄. eccle. xix. qꝛ ſi
cut cibus ⁊ pot⁹ ſūt ītiū vite corp̄alis: ita
panis ſcripture ſacre ⁊ aq̄ diuine ſapiētie
ſūt initiū vite ſpūalis. Propt̄ qđ ſciendū ē
ꝙ panis iſte eſt multū p̄cioſus ac multū de
ſiderabilis ꝓpter. iiij. vel. v. bona q̄ facit ī
aīa: qꝛ viuificat cōfortat cōfirmat illumīat
⁊ delectat. Uiuificat te a peccati morte ſu
ſcitando. ꝯfortat in tribulatione. ꝯfirmat
in bona operatiōe. illumīat in vera fide. et
delectat ī frequēti deguſtatione et aſſuefa
ctione. [Q. verbū dei viuificat.] Primo di
co ꝙ panis verbi dei viuificat reſuſcitādo
a peccati morte. Frequēter enī cōtingit ꝙ
multi veniūt ad ſermonē ſicut paup̄es ad
panis diſtributionē: qui āteq̄ꝫ venirēt mor
tui erant ſpūalit̄: qꝛ p̄ aliquod pctm̄ mor-
tale amiſerāt vitā gratie: et receſſerāt a đo
qui ē vita aīe. Sed anteq̄ꝫ recedāt a ſermo-
ne viuificant̄: qꝛ ex deguſtatiōe huius pa-

nis.i. ex auditu diuini ſermonis cõcipiũt ſpm̃ cõpũctionis ⁊ ꝓpoſitũ cõfitendi ⁊ ſcti ficandi ⁊ abſtinẽdi a peccatis.et q̃cito ſũt in tali ꝓpoſito ſtati de⁹ q̇ eſt vita aĩe: intrat in aĩam expulſo inde malo habitatore: id eſt diabolo. Intrat inq̃ in aĩaȝ q̃ſi ĩ domũ ꝓpͣaȝ ⁊ ſtatiȝ aĩa que pri⁹ erat ſpũalr̃ mor tua per receptionẽ ſpũs ſancti ſuſcitatur ⁊ viuificaṫ: qꝛ gemit de peccato ſuo et cõteri tur. ſm̃ illud ꝙ in ezechiele.xviij.dicitur. Quacũq̃ die inq̇t homo pctõr ĩgemuerit vita viuet et nõ morieṫ. Et tũc peccator re ſuſcitaṫ vita g̃tie mediãte dei ſermone. Id circo ipe poteſt dño dicere illud pſal.cxviij Eloq̇ũ tuũ viuificauit me. Certe virt⁹ pãis hui⁹.i.xbi dei bñ figurata fuit ĩ diabolo tẽ tãti xp̃m ⁊ ſibi dicẽti.mathe.iiij. Si fili⁹ dei es dic vt lapides iſti panes fiant. xp̃us rñ- dit.nõ in ſolo pane viuit homo.ſed ĩ oĩ ver bo quod ꝓcedit de ore dei. Fuit quidã hõ ĩ aliqua famoſa ciuitate q̇ p̃dicatõi verbi di nullo tp̃e volebat ĩtereſſe. Quadaȝ aũt die cõtigit ꝙ quidã famoſus p̃dicator ĩ illa ci- uitate p̃dicauit. Et cũ maxima multitudo

pl'i ad cū ꝯflueret. ille hō ab aliis tract⁹ q̄ſi iuitus ad ſermonē venit. Quē veniētē intuēs p̄dicator vidit diabolū retrahētē euȝ cū cathēa ferrea cui⁹ ānuli ex pctīs ſingl'i texebant: ⁊ ituēs ānulos cū i ſingl'is pctā ſingl'a recog̊uiſſet de pctīs egregie p̄dicauit. ⁊ q̊mō ꝓpt̄ peccatū habet diabol⁹ dn̄iū in hoīe: i tm̄ ꝙ nō p̄mittit ei facere bonum nec audire dei v̄bū. Qr iux̄ v̄bū ſapiē. ꝓū. v. Iniq̄tates ſue capiūt ipiū ⁊ i funib⁹ peccatoꝝ ſuoꝝ ꝯſtrigit̄ pctōr. Tūc iſte hō vniuerſa pctā de q̄bus ille p̄dicauerat v̄acit̄ i ſe recog̊ſcēs cū poſtea audiſſet ab eo oī v̄e penitēti q̄ʒtūcūqꝫ pctōri veniā a deo repromitti: ꝯtrit⁹ valde cepit flere amariſſime. Tūc p̄dicator vidit vnā lacrimā ab ocul'cadere ſup cathenā: q̄ lacrima cathenā dirupit: ⁊ ſtatī diabol⁹ p̄ tiore nimio fugit. Sermone aūt finito acceſſit ille homo ad p̄dicatorē et cōfeſſus ē oīa q̄cūqꝫ cōtra deū fecerat ī vita ſua. Et q̊ p̄dicator audiēs peccata que viderat i cathena miraculū ei narrauit ⁊ abſolutū a pctīs ⁊ i dei ſeruitio cōfirmatū abire p̄miſit. ¶ Qr v̄bū dei ꝯfortat in

anguſtia. Secũdo dico ꝙ panis verbi dĩ cõ fortat in tribulatione. Multi enĩ veniunt ad ſermonẽ grauiter deſolati: q̃ recedũt vñ bene cõſolati q: ibi audiũt q̃ta eſt mĩa dei que nunq̃ꝫ deſerit ſperãtes ĩ ſe: ſed ẽ ſemꝑ cũ ipſis in tribulatione. Etiã ibi audiunt q̃ta xp̃us et oĩs ſcti ſuſtinuerũt tormẽta. vt poſſent peruenire ad gaudia et̃na. Qr ſicut dicit̃ in actib⁹ apl'orũ. xiiij. Per multas tribulationes oportet intrare ĩ regnũ celoꝝ. Et inueniũt ꝙ ea q̃ ipſi ſuſtinẽt pauca et parua ſũt reſpectu eoꝝ que xp̃s ⁊ ſancti ſuſtinuerũt. Audiũt etiã ibi ꝙ ſm aplꝫ ad ro. viij. nõ ſũt cõdigne paſſiones huius tempis ad futurã gloriã que reuelabitur ĩ nobis. Paſſiones eĩ p̃ſentis vite ſũt momẽtanee. Sed tribulationes future vite eterne ſũt et ĩfinite. Re vera finiti cũ infinito: nulla ẽ cõparatio. Itẽ ibi audiũt q̃ ſupplicia ſũt parata illiſ q̃ ſuccũbũt tẽptatiõib⁹ ⁊ permittũt ſe ſupari ab illis. Et ecõtrario que gaudia ſũt pata oĩb⁹ q̃ reſiſtũt viriliť ⁊ reportãt victoriã de tẽptationib⁹. Ex oĩb⁹ iſtis cõfortant̃ tribulati q̃ñ veniũt ad ſmo

nes ⁊ degustāt panē v̄bi dei. Ita q̄ p̄dicator ĩ p̄ncipio ſmōis poſſet dicere auditorib⁹ ſuis id qđ dixit abrahā trib⁹ hoſpitib⁹ ſuis, put legr̄ ĩ geñ. xviij. afferā inq̄t buccellā panis ⁊ cōfortet cor v̄r̄m poſtea tranſibitis Et nota q̄ v̄bū dei q̄ de⁹ reficit ſuos fideles in vita p̄ñti pōt vocari buccella. i. refectio pua: q̄ꝛ pua ē refectio ſcōꝝ quā in v̄bo dei ſumūt dū ſūt ĩ via reſpectu illi⁹ refectōnis quā ipi habebūt de dei viſiōe ĩ pria. et tñ h̄ refectio ſup oīa cōfortat cor nr̄m dum v̄ſamur ĩ h̄ mari pleno fluctib⁹ tribulationū ⁊ tentationū: donec trāſeam⁹ ad ſalutꝫ portū. Et h̄ ē qđ figuratū ē ĩ v̄bis p̄dictꝫ. gene. xviij. Ponā ĩquit buccellā panis ⁊ ꝯfortet cor v̄r̄m poſtea trāſibitis. Exēplū de q̄dā bailliuo habem⁹ q̄ a dño ĩ bailliuia ſua ditat⁹ fuit: ita q̄ ſuos filios ⁊ filias valđ bñ et laudabilit̄ maritauerat ⁊ ſpōſos ac ſpōſas de genere nobiliū eis dedit. Ip̄e aūt tenerrime diligebat beatā dei genitricē virginē mariā ⁊. v. ei⁹ feſta celebrabat deuotiſſime: ita q̄ ĩ illis. v. feſtis faciebat prandiū magnū ĩ domo ſua oīb⁹ ſacerdotib⁹ et

clerici ⁊ dabat magnā elemoſinā oīb⁹ pau
p̄ib⁹ aliis. etiā alio oī tp̄e dabat paup̄ib⁹
q̄ veīebāt ad domū ei⁹ cā petēdi elemoſine
vn̄ poterat ſuſtētari ſemel ī die. Cōtigit āt
tēp̄e cuiuſdā kariſtie in q̄dā feſto beate ma
rie v̄gis dū p̄bri ⁊ ceteri clerici pranderēt
ī domo illi⁹ bailliui ⁊ maxīa mł̄titudo pau
perū expectaret ī vico p̄ recipiēda elemoſi
na poſt prandiū ꝙ dn̄s ei⁹ q̄dā comes ma
gn⁹ a q̄ ipſe tenebat bailliuiā trāſiuit p̄ vil
laꝫ illā ⁊ vidit maximā mł̄titudinē paup̄ū
cōgregatā ī vico: inq̄ſiuit cauſā ⁊ audito ꝙ
bailliu⁹ ſu⁹ tot elemoſinas daret p̄ deo: co-
gitauit de ſuo bailliuo ꝙ ip̄e eſſet ditioꝛ ip̄o
Et cū veniſſet ad ſuū caſtꝝ mādauit p̄ ſuo
bailliuo et fecit eū incarcerari dicēs ꝙ nō
exiret de carcere donec p̄ſolueret cētū mi-
lia librarꝝ p̄ ſua redēptiōe. Qui excuſauit
ſe q̄tū potuit dicēs ꝙ nl̄lo mō ip̄e nec tota
ſua p̄tela poſſēt tm̄ p̄ſoluere. ſꝫ ille comes
malus tirannus nullam excuſationem vo
luit recipere. Tādem ip̄e fecit ad ſe venire
ſuos filios ⁊ filias cū maritis ⁊ cōiugib⁹ ac
eorꝝ liberis rogans vt ponerēt cōſilium in

ſua redēptione. Qui habito int̃ ſe conſilio
dixerunt: ꝙ meliꝰ erat vt ipſe ſolus eſſet in
miſeria ꝙ̃ ipſi omnes et tota familia cū oī
ſua parentela. Tunc mandauit nobiles
terre quos ipſe ſolebat recipere ac reficere
ac veſtes et equos ⁊ canes ⁊ aues et alia do
na dare ⁊ petijt ab illis vt facerēt id quod
filij et filie noluerunt facere. Qui haben-
tes conſiliū inter ſe dicebāt ꝙ ſi ipſi defice-
rent ei qui eis tot bona fecerat in tanta ne
ceſſitate: nullꝰ deberet vlterius ī nobilibꝰ
confidere. Et rogātes ꝑ eo comitē nullam
potuerūt īuenire apd ipꝫ diſpēſationē Tā
dē cōcordauerūt ita cū comite ⁊ bailliuo:
vt poſſeſſionē dicti bailliui vēderēt ꝓmo: ⁊
reddito comiti ꝑcio de ꝓuētu reddituū ſu-
oꝝ redderēt comiti vſqꝫ ad perfectā ſoluti
onē cētūmiliū librarꝝ. Et tūc comes ab eis
iuramenta et cautiones ſufficientes rece-
pit: et bailliuum abire permiſit. Bailli-
uus autē videns ſe non habere domuꝫ ad
quaꝫ rediret: nec vnde vxorem ac familiā
paſceret: nec mō cōſueto viueret cogitauit
in aliā t̃rā fugẽ ne ī ꝓpa viuẽt cū erube-

ſcentia ex mendicitate Et dum fugiēs per
qđdā nem⁹ trāſiens: vidit ſup̱ vnū arborē
pulcherrimū iuuenē cantantē et tripudi-
antē et de ramo in ramū agiliſſime ſaltātē
Et cū peteret ab eo ꝙs eſſet: dixit. ego ſum
diabol⁹ q̇ gaudeo ſup̱ hͦ ꝙ tu in ſeruitio xp̄i
et matris ſue temp⁹ tuū ita male expēdiſti
ꝙ tu q̇ ſolebas alios paſcere: fugis in alie-
nam terram vt poſſis ibi viuere et mendi-
care: ſed ſi velles mihi ſeruire te eſſe ditio-
rem ꝙ̄ nūꝙ̄ fuiſti facerem: et ponerē te in
maiori honore. At ille hoc audiēs quaſi de
ſperans diabolo ſe ſeruituruꝫ ꝓmiſit et ei
omagiuꝫ fecit: et ad ſuggeſtionē ei⁹ deū ꝛ
ſuū baptiſmū denegauit Tūc diabolus ꝓ
ſigno tñ ſine dolore fecit ei vnū foramē in
brachio: et poſtea duxit eū ad quēdā locū
in ip̄o nemore et ſublata terra et lapidib⁹
latis: oñdit et obtulit maximū theſaurū ꝛ
dixit ei ꝙ quotiens vellet veniret illuc ꝛ ac
ciperet inde ad libitum. Et ille ita fecit: ꝛ
poſſeſſiones āpliores ꝙ̄ ꝑus habuiſſꝫ emit
Et in coop̱imentū ſui erroris in feſtis btē
marie iuitauit pbr̄os ꝛ cl̄icos ſicut ante cō

ſueuerat: ꝛ fecit elemoſinas q̃s ante facie-
bat egenis. Cōtigit aūt cū cl'ici ſemel come
diſſent ī domo ſua: ꝛ maxīa ml'titudo pau-
peꝝ eſſet ꝯgregata ꝓ elemoſina: ꝙ aliq̄ ro-
buſti ribaldi ceperūt turbā rūpere: vt poſ
ſent aū alios elemoſina recipe: q̄ irruenteſ
cū īpetu quādā paupculā femīam ita com
ꝑſſerūt: ꝙ filiū ſuū q̄ꝫ tenebat īter brachia
ei auulſerūt: ꝛ ſuffocatū ꝓpt' nimiā popl'i
ꝑſſurā: ad terrā cadere fecerūt. Turba aūt
recedēte: mulier hec filiū ſuuꝫ mortuū ſū-
pſit: quā ille ꝯuocās petijt ab ea ſi multum
diligebat filiū. At illa rn̄dit ꝙ diligebat eū
ſuꝑ oīa poſt deū. Nonne igit' inq̄t diues es
ml'tū irata? Rn̄dit mulier. ꝯtriſtari nō de-
beo q2 ſcio ꝙ ita placuit deo: ꝛ idcirco ei re
ḡtioꝛ q̄ꝫtū poſſū ſuꝑ h̄. q2 dn̄s dedit dn̄s ab
ſtulit: ſicut dn̄o placuit ita factū eſt: ſit no-
men dn̄i benedictū. Job .j. Tunc ille diueſ
ſibi pecuniā dedit ꝓ filij intumulatione et
pro ſua ſuſtentatione cepit in corde ſuo ex
compatiōe illi⁹ mulieris ſeip̄m arguere: co
ꝙ nūq̄ꝫ tātā tribulationē ſuſtinuerat ſicut
illa mulier que inde deo regr̄abat' et ipſuꝫ

bn̄dicebat: et ip̄e diues in p̄ma tribulatio ne que ei acciderat: deuz negauerat et deſperauerat et diabolo omagiū fecerat. Et cum cogitaret periculū ſuū ꝛ eſſet ī maxia cordis angaria: contigit duos fratres religioſos coram domo ſua tranſire: quos vſqꝫ in craſtinū retinuit. Et dū diſcūberēt poſuit ſe in medio fratrum: ſed pre nimia deſolatione non poterat comedere nec bibere nec illa nocte potuit quieſcere nec dormire. Vn̄ fratres bene aduerterūt ipſum eſſe in magna cordis anxietate: et ꝯfortauerūt eum q̄tū potuerūt. In craſtino aūt noluit eos dimittē abire donec pranſi eſſēt dicens ꝙ poſt p̄ndiū volebat eos ꝯducē: et de ſua ꝯſcīa tractare cū eis in itinere Tūc illi duo frēs iuerūt cū ip̄o ad eccl'az: ꝛ vnꝰ illoꝝ miſſam celebrauit ꝛ aliꝰ ei ſeruiuit et predicauit. Ille autem diues audiens de oſtio eccleſie fratrez excellentiſſime predicantem de dei mīa: q̄to plus audiebat: tā to magis cor eius conterebatur et penitebat. Facto aūt prandio: premiſit ſuū armigerum cum canibꝰ: ſꝫ ip̄e ſolū cū his fribꝰ

intrauit nemus. Et narrans ordinez vite ſue: et qualiꝰ ſeductꝰ fuerat a maligno hoſte: cui ipſe in ſpecie homīs obuiauerat in eodē nemore: ꝯfortatꝰ eſt ab eis. ⁊ facta cōfeſſione cū cordis ꝯtritione: abſolutꝰ et de venia aſſecuratꝰ. Frēs aūt regrātes deo de eiꝰ ꝯuerſione. Recedentes ab eo: rogauerunt deū vt oſtenderet huic diuiti aliqđ ſignū ꝙ ipē ꝑ verā penitētiā quā in eo viderant: ſciret ſe euaſiſſe diaboli dn̄iū: et obtinuiſſe a deo ſuoꝝ veniā pctōꝝ. Quoꝝ deꝰ vota exaudiuit. Nam cum ipē rediret ſolꝰ vidit ſuꝑ quādā arborē iuuenem terribiliꝛ eiulantē et lachrimantē ac ſeipm̄ ꝟberātē et capillos euellantē. Et cum q̄reret ab eo q̄s eſſet. Rn̄dit ſe eſſe diabolū. Et requiſitꝰ quare ita doleret et ſe affligeret Rn̄dit qꝛ ꝑdiderat hoīem ſuū q̄ in eodē nemore fecerat ſibi omagiū: et neſciebat quo quereret eum. Et cū ille diues quereret ab eo ſi ipſe eſſet ille homo quē querebat. Demō ait. feci ſibi ꝓ ſigno magnū foramen in brachio oñde brachiū ⁊ ſic videbo ſi tu es ille homo quē q̄ro. Tunc ille cū magno timore nuda

uit brachiũ: ſ3 nullum veſtigiũ foraminis appuit. Tũc demõ hoc viſo dixit ꝙ in ipſo nihil recognoſceret de ſuo. et ſic cum ĩpetu magno ab eiꝰ aſpectu receſſit: ⁊ ſubuertẽs arbores quaſi fulgur ꝑ nemꝰ fugit. Jlle autem diues intelligẽs ſe erutũ a diaboli omagio ⁊ recõciliatũ deo letuſ ad ꝓpã remeauit domũ: ⁊ vitã in ſcitate ꝯſũmauit. Ecce q̃liꝭ panis xbi dei ꝯfortat in tribulatione. Rogemꝰ dñm vt ita nos faciat deguſtare panẽ doctrine diuine: vt fortificati ⁊ ꝯfortati hoc pane: nõ frangamur ab aliq̃ tribulatione: ſ ꝑ viã patiẽtie poſſimꝰ ad regnũ celoꝝ ꝑuenire: in qḋ nõ ĩtraꝭ niſi per tribulationẽ ſicut ſupiꝰ dictũ eſt. ad qḋ regnũ nos ꝑducat ieſus xp̃s dñs nr̃ qui ſine fine viuit et regnat in ſecl'a ſecl'oꝝ. [Q̃ʒ xbũ dei ꝯfirmat ĩ bono ope] Ser. xxxvj.

Anẽ nr̃m q̃tidianuʒ da nobis hodie. Supiꝰ viſũ eſt qualiꝭ panis doctrine ꝑmo viuificat reſuſcitando a pctĩ morte. ſecũdo ꝯfortat in tribulatione. Jtẽ dico tercio ꝙ ꝯfirmat in bona opatione: ſic. p̃ ciiij. ꝑhibet dicens. Et panis cor hois cõfirmet.

Cōtigit eni̇̄ frequēter ꝙ aliq̄s q̄ diu vitam bonā duxit. Impulſus aliq̄ mundi vel carnis aut diaboli tentatione vult vitā ſuā bonā deſerere ꝛ ſeipm̄ pctō exponere. ſ; qn̄ venit ad ſermonē ꝛ accipit verbi dei refectionē: vel apit alicui ſcō hoi̇̄ ꝛ ſm̄ deū ſapiēti ſecrete ſuā tentationē: ꝛ ex ꝯſolatione v̄bi dei aīaſ et ſpūaliť fortificaſ: et cor eiꝰ ſupata tentatione: in bona vita et in bono ꝓpoſito in dei ſeruitio ꝯfirmaſ. Ad modū illiꝰ qui ex itinere vľ labore aut fame eſt nimus fatigatꝰ: et ex deguſtatione panis vel alicuiꝰ cibi boni recreaſ ꝛ reuigoraſ Exemplū legimꝰ de quodā nouicio q̄ fuit ī abbatia clareuallis tp̄e b. ber. abbatꝭ: qui totis ſuis viribꝰ laborabat ꝯtinue omībꝰ monachis ſeruire: ſed tn̄ nō poterat gr̄am eorū acq̄rere: nec aliquid facere qđ poſſʒ alicui placere: ꝓpť qđ circa finem anni. venit ad ſctm̄ bernardū dicens ſe velle recedere: qꝛ videbatur ſibi ꝙ ſuum tempꝰ et ſuū laborē amitteret infructuoſe: et quia ſuum ſeruitium non erat alicui acceptum. Cui beatꝰ bernardus reſpondit. Ne recedas fili: q̄a

vere credo q̄ plus meruiſti in hoc anno: q̄ꝫ ego meruerim in toto tp̄e quo fui in religi=one: qꝛ tu ſeruiuiſti d̄o: quaſi de tuo ꝓprio. qui nō inueniens gr̄am apud hoīes: tamē ꝓ acq̄renda dei gratia noluiſti dimittere religionem tuam: et habuiſti in verbis et in īpugnatione fratrū patiētiā. Ego autē ſeruiui deo non de meo ſed de ſuo: et dedit mihi gratiam quaſi quādam ſalſam ſapo=rantē et dulcificantez mihi meos labores. vn̄ mihi quaſi infirmo ꝛ fragili non dedit hanc tentationē quā tibi dedit: ſed michi dedit quādam cōplacentiā et dulcedinez: vt ſicut infirmus onus religionis portarē facilius. tibi autē tāq̄ꝫ robuſto ꝛ virilis ani mi dedit hanc tentationem vt probaret: ꝛ ſubtraxit tibi ad tempus gratiam homīꝫ: quia volebat q̄ ei quaſi de tuo ſuires. Qn̄ nouitius audiuit hec: confirmatus eſt ver bis ſancti bernardi abbatis ſui quaſi q̄dā ſpirituali cibo. et ſic in abbatia remanſit ꝛ in dei ſuitio laudabiliter vitā finiuit. Sic ergo patet qualiter panis verbi dei viuifi=cat reſuſcitando a pc̄ti morte: et confortat

in tribulatione ⁊ tentatione: ⁊ ꝯfirmat et corroborat in bona opatione: quā ꝯfirmatione nobis ꝯcedat ieſus xp̄s q̄ eſt in ſecl'a bn̄dict⁹ amē. [Q᷑ panis verbi dei illuminat in vera fide.] Sermo.xxxvij.

Anem noſtrū q̄tidianū da nobis hodie. Viſū eſt de pane doctrine q̄lr̄ viuificat et ꝯfortat ⁊ ꝯfirmat. Quarto dico ꝙ iſte panis illuminat in vera fide et in agendoꝝ cognitione. ſm illud. p̄s.cxviij. Declaratio ſermonū tuoꝝ illuminat et intellectū dat puulis. Et iteꝝ ibid. Lucerna pedibus meis v̄bū tuū ⁊ lumē ſemit; meis Paruuli corā deo ſūt illi q̄ humilr̄ audiūt verbū dei: pedes aīe ſūt cognitio ⁊ voluntas. Illuminat ḡ verbū dei pedes puuloꝝ .i. cognitionē ⁊ affectū humiliū. ad cognoſcendū q̄ ſunt credēda. i. articulos fidei: q̄ ſunt agenda. i. p̄cepta dei: q̄ ſūt fugienda .i. pctā ⁊ opa diaboli ⁊ ꝯcupiſcentie carnis ⁊ mundi: que ſunt timenda. i. pene īferni. ⁊ que ſūt ſperanda. i. gaudia paradiſi. Ad hec oīa cognoſcēda illūīnat mentales oculos panis verbi dei. Sicut enim nos vide-

mus corporalit᷑ ꝙ ex nimia exinanitōe ⁊ fame caligāt corporales oculi: ⁊ ex cibo ſumpto fiūt lippidi. ſic illi q̄ panē ſcripture raro aut nunꝗ̄ deguſtāt circa credēdoꝝ et agēdoꝝ cognitionē ceci fiūt: et valde errāt. ſm̄ qḋ dn̄s ī euā. mathe. xij. dicit ſaduceis qui nō credebāt reſurrectionē. Erratis ei neſciētes ſcripturas neqꝫ v̾tutē dei. Qr ſic dicit apl's ad ro. xv. Oīa q̄cūqꝫ ſcripta ſūt ad noſtraꝫ doctrinā ſcripta ſūt. ⁊c̄. Nota ꝙ tria dicit. ſcilicꝫ doctrinā et patiētiā et cōſolationē. qr oīs ſcriptura eſt ad docēdū ignorātes: ad roborandū patiētes: ⁊ ad cōſolādū triſtes ſeu puſillanimes. Ignorantes ne decepti. Patiētes ne fracti. Triſtes ſeu puſillanimes ne illecti ab amore dei ſeparemur. Sed illi q̄ panez ſacre ſcripture cōſueuerūt guſtare frequēter ac deuote. illuminātur inde ad cog̃ſcēdū deū ⁊ ea que dei ſūt. hoc ē p̄ verā fidē: et inde p̄ducūtur ad cognitionē illā q̄ erit in futuro p̄ manifeſtā viſionē. Cognitio aūt dei p̄ verā fidez facit hoīem in p̄nti bn̄ viuere. Cognitio āt dei q̄ erit ī futura vita p̄ manifeſtā viſionē

faciet hoīez ī futuro beate viuē. Et ad vtrā
ꝗ viſionē ꝑducit panis ſacre ſcripture. Et
hoc optime figuratū fuit ī duob⁹ diſcipul'
amahu et cleopha eūtib⁹ ī emaus. q̄b⁹ dn̄s
poſt reſurrectionē ſuā in ſpecie peregrini
in itinere appuit: ⁊ īcipiēs a moyſe ⁊ ꝓphe
tis oībus ⁊ ſcripturis q̄ de ip̄o erāt aperuit
luce vlti. Et vt oñderet eis ī miniſterio qđ
iaz oñderat ore ꝓp̄o dr̄ ibiđ ꝙ ip̄o epulante
cū ipſis: ip̄i cognouerūt eū ī fractione pa-
nis. Panis aūt ſp̄ūalis ſp̄ūaliter frangit'
qñ ſacra ſcriptura nō nimis ſubtiliter ſed
manifeſte intelligit': et ſm capacitatez au-
ditoꝝ exponit'. ⁊ tūc ppl's ī dei cognitione
illumiat' ⁊ ad vitā et'nā diſpōit'. Et ſicut di
cit dn̄s ī euan. beati ioh. xiiij. hec eſt vita et'
na vt cognoſcāt te deū verū: et quē miſiſti
ieſum xp̄m. Placet mihi recitare quoddā
exemplū quod īueni ſcriptū ī hūc moduz.
Quidaz magn⁹ predicator verbi dei et fer
uore fidei ſuccenſus tranſfretauit vt īfide-
libus predicaret. ⁊ cū ī quadā ciuitate ſar
racenorū predicaſſet fidem xp̄i: quēdā viꝝ
magnum ac notabilez illius ciuitatis con

ũtit. q̃ in breui in ſcĩtate vite ita pfect⁹ fuit
et ĩ doctrina fidei q̃ dictũ ẽ ei a dño vt exi-
ret ad p̃dicandũ vite v̾bũ. Tũc egreſſus eſt
neſciens q̊ iret ⁊ aſcendẽs quãdã nauẽ no-
luit vti nautaꝝ officio ſed dimiſit eaȝ regi-
mini dñi gubernandã. Tãdẽ applicuit ad
quandã inſulã paganoꝝ in qua erat q̃daȝ
magna ciuitas quam ingreſſus inuenit re
gem eius in aula cũ ſuis philoſophis con-
ferentẽ. Coram quib⁹ cũ fidem xp̃i inſtãter
ac viuaciſſime p̃dicaret. Unus ceterꝭ ſapi-
entior ĩſultans ei cepit fideȝ xp̃i deridere.
Tũc predicator cõuerſus ad dñm coraȝ il
lis cum lacrimis dixit. obſecro eũ cuius fi
dem credo et p̃dico: vt oſtendat hic ſignis
euidentibus quis ex nobis falſidic⁹ ſit vel
verus. Statimq̧ ille corruẽs ſuffocatus a
diabolo expirauit. Tunc ille predicator a-
lijs dixit. Saltim ammodo credite verbis
meis. Tunc territus rex dixit. Non poſſuȝ
tibi pfecte credere niſi oñderꝭ michi adhuc
aliđ ſignũ. Tũc ille. ego inq̃t oñdã tibi viſi-
onẽ quã ĩ ſomnis vidiſti ⁊ nõduȝ eã alicui
ꝑpalaſti ⁊ p⁹ea oñdã tibi ꝯtũuo q̃ ſit illi⁹ ex

poſitio. Tu vidiſti nõ caſu: ſ; oſtendēte deo altiſſimo duo lilia creſcere de t̃ra q̄ ĩ p̄nci-pio fuerũt pulchra valde: ſʒ poſtq̄ȝ orta ſũt preciſa cõtinuo aruerũt: et ex eorũ radice plures roſe ſũt exorte q̄ õs erãt colore mar cide. ſed in ſũmo eaꝝ creuit roſa niuei co-loris atq̄ȝ pulcherrimi ex q̃ egreſſa eſt yma go pueri vltra modũ aſpectu admirabilis et decoris. Cõtra quã ymaginē pugnauit ſerpēs viſu terribilis et vl̃nerauit eã ĩ oĩbꝫ mēbris. ſerpēs tñ ĩ pugna corruit ⁊ vltra ñ reuixit. Cũ aũt tu cõtriſtatꝰ de puero nimi um doleres. puer ſurrexit: et te vidēte ſur-ſuȝ altiſſime cõſcēdit ĩ tm̃ q̄ a te vlteriꝰ vi-deri nõ potuit. hec fuit rex tua viſio: ⁊ ecce eius int̃p̄tatio. Expoſitio. Duo lilia d̄ terra creſcētia ſũt noſtri p̄mi parētes adã et eua q̄ de terra paradiſi terreſtris preciſi ſũt q̄ȝcito peccauerũt ⁊ p̄ceptũ ſui creatorꝭ tranſgreſſi ſũt. Ex q̄bus orte ſũt roſe mar-cide. i. õs pſone q̄ orte ſũt de coꝝ ꝑpagati-one: q̄ȝ oēs naſcunt̃ originali pctõ infecte Roſa vero pulcherrima q̄ ĩ ſũmo ipſaꝝ eſt orta fuit beata virgo maria de ſtirpe p̃riar

chaꝝ et regũ ac põtificũ nata ⁊ añq̄ naſcẽ
tur a pctõ originali ſctificata ⁊ mũdata fu
it. Ymago pueri de illa pulcherrima altiſſi
ma roſa egrediẽs fuit xp̃s de virgĩe naſcẽſ
Serpẽs pugnãs cõtra puerũ eſt diabolus
cõfligẽs ꝯ xp̃m: et hec pugna fuit ĩchoata
in xp̃i natiuitate: et finita in eiꝰ paſſione ⁊
morte: qꝛ totꝰ vite xp̃i decurſus nõ fuit ni-
ſi quidã cũ antiquo hoſte cõflictus In hac
pugna ſerpens ſine releuatione cecidit qꝛ
diabolꝰ a xp̃o in morte ſua ſuperatꝰ. cõtra
xp̃z vltra nõ ꝓualuit et illos quos tenebat
captos in ĩferno ſine recuperatione perdi
dit. Puer vero in illa pugna cũ ſerpẽte ini
ta cecidit: ſed cito ſurrexit: qꝛ die tⁱa poſt
paſſionez ſuaz a mortuis reſurrexit: et die
xl. pꝰ reſurrectionẽ ſuã ĩ altũ. i. ĩ celũ ꝑhen
nit̃ reg̃turꝰ ꝯſcẽdit: ⁊ hũaĩs aſpectibꝰ mor
taliũ vltra nõ ꝯparuit. His auditis ille rex
in xp̃m credidit et baptizari ſe fecit. Et ſic
patz q̃lit̃ panis v̈bi dei q̄ ille ꝑdicator imo
xp̃s ꝑ os eiuſ ꝑdicatoris diſtribuit illi re-
gi et ipſuz in vera fide illuminauit. Et hic
eſt quartus effectus panis doctrine videli

cet ꝙ ille panis illumīat ī credēdoꝝ ⁊ agē-
doꝝ ⁊ timēdoꝝ ⁊ ſperādoꝝ cognitiōe. quā
grām nobis ꝯcedat de⁹. amē. Q: verbū dī
delectat ī frequēti guſtatiōe. Ser. xxxviij.
Anez nr̄m q̄tidianū da nobis. Supi⁹
viſū ē q̄lit̄ panis doctrine p̄mo viuifi
cat reſuſcitando a pctī morte. ij. cōfortat ī
tribulatiōe. 3. ꝯfirmat ī bōa opatiōe. iiij. il
luīat ī v̄a fide ⁊ ī agēdoꝝ cognitiōe. Quin
to dico ꝙ panis doctrine delectat ī frequē
ti deguſtatiōe ⁊ aſſuefactiōe. ſic̄ patꝫ ī aliq̄-
bus benignis religioſis ⁊ ppl'arib⁹ ⁊ agri-
colis ⁊ mulierib⁹: q̄ ita delectātur in degu
ſtatione hui⁹ panis. i. ī auditu diuini ſmo-
nis ꝙ nō poſſūt iā ſaciari nec faſtidiri: ſed
q̄tidie deſiderāt hui⁹ panis miniſtrationē
Vn̄ hic eſt panis deſiderabil': cui⁹ defectū
plāgebat ille q̄ dicebat. danie. x. Panē de-
ſiderabilē nō cōedi. et ī gen̄. xlix. legr̄. aſer
pīguis panis ē. Aſer ſiḡt q̄libet fidelē xp̄i-
anū cui⁹ panis ē pīguis. i. v̄bū dei qđ īpin
guat aīaꝫ deuotione ⁊ ſatiat eā īterna dul-
cedine. Quātū delectat panis iſte coꝛ hu-
manū patꝫ ꝑ quoddā exēplū qđ iueni ſcri-

ptū ſic. Eṗs cuiuſꝺ ciuitatꝭ miſit q̄buſꝺ religioſis carnes i ſeptuageſi̅a ad ſuū carniſꝑuiū faciendū. ſ₃ ꝑuſq̄₃ cibū ſumerent ſicut moꝛis erat eis ꝺe v̄bo ꝺei collatione₃ habuerūt i cui⁹ ꝺulcedine in tm̄ ꝺelectati ſūt ꝙ ſumere cibū obliuiſcētes obꝺoꝛmierūt vſq₃ in paraſceuē: et pluri⁹ interi₃ ad eos cauſa ꝺeuotionis ꝯfluētib⁹ cū nullum ibi audirēt credebāt eos ob reuerētiā quadrageſime ꝺeuotioni et oꝛōni i̅ſiſtere: ⁊ colloq̄a ſeculariū ꝺecli̅are. S₃ cū xp̄iani i paraſceue viſitātes eccleſias illuc veiſſēt clauſas ianuas i̅uenerūt. Sed cū pulſantib⁹ illis null⁹ aperiret: admirantes cū ſcalis ꝺe ſuper i̅trauerūt et viꝺētes menſas et carnes ꝺeſuꝑ poſitas ⁊ eos ꝺeſuꝑ ꝺoꝛmientes non excitauerunt eos: ſed ꝺenūciauerunt hec ep̄o ciuitatis. Qui motus ſuper hoc ḡuiter acceſſit ad locu₃ et inuenit ſic̄ fuerat ſibi reuelatū. Et putans ꝙ obꝺoꝛmiſſent ꝑ̄ ebrietate clamauit. Surgite ſurgite. Ad cuius voce₃ ſurgentes inſ̄rogati ab eo cur carnes pꝛeparaſſent temꝑe tali: reſpōꝺerūt ꝙ erat ꝺies ſeptuageſime in q̄ conſueuerāt

carniſpūiū facere ꝛ accipe: ꝛ ꝙ carnibꝰ q̄s eis miſerat apparatis paululū obdormie=rant in verbi dei collatione. Ep̄s autē vo=cans armigeruz q̄ carnes eis ex parte ſua in .lxx. attulerat: vide inq̄t et diligent᷑ cōſideraꝛ vtrū he ſint carnes quas ego ꝑ te miſi eis in .lxx. Qui reuerſus eaſd̄ eſſe carnes veriſſime nunciauit. Tūc ep̄s dixit eis vt abſtierent a carniū refectione vſq₃ ad diē paſche: inſinuans eis ꝙ eſſet dies paraſceue. Carnes aūt ſuꝑ mēſam erant recētes ꝛ ſane: ſed q̄cito de menſa fuerunt remote: ſtatiz in puluerez ſūt redacte. Ecce quā tuz delectat corda deuota panis ſacre ſcripture Et ſi loqui de eo tantū delectat ī hac mortali vita: tamē poſſumꝰ cogitare q̄tum delectabit videre ip̄m facie ad faciē in illa celeſti gloria. Sic ergo patet de .v. ꝓꝓetatibus panis doctrine .i. qualit᷑ vbū dei viuificat: ꝯfortat: ꝯfirmat: illumīat ꝛ delectat
Sed prothdolor hodie verificatur illud qd̄ dicit iere. ꝓpheta in trenis .iiij. Paruuli petierūt panē ꝛ nō erat qui frangeret eis. Paruuli .i. humiles ꝛ minuti ꝓl̄i petierūt

panē.i.verbū dei ſpūalē refectionē: et nō eſt qui frangat.i.qui verbū dei iuxta capacitatē audiētiū plane ac plene et intelligibiliter ac vtiliter exponere ſciat: qꝛ cū totus mūd⁹ plen⁹ ſit prelatis ꝛ religioſis ꝛ ſacerdotib⁹ ac clericis: tāq̄ʒ pr̄ib⁹ ſpūalibus tñ valde rarus eſt qui panē ſacre ſcripture fidelit̄ ſpūalib⁹ filijs.i.fidelib⁹ popl'is ſciat diſtribuere. Vñ hodie verificat̄ int̄ nos illud ꝓphicū oſee.iiij. Et erit ſicut popl's ſic ſacerdos. Et qꝛ pauci ſūt qui frāgāt panē ſacre ſcripture ppl'is in apto: tñ ml'ti frangunt eis panē prauitatis heretice et falſe doctrine furtī in abſcōdito: ꝛ potāt immo potionāt eos aquis furtiuis.id ē falſis doctrinis ꝓcedentib⁹ de fōte diabolico. De q̄bus aquis ꝛ de q̄ pane dicit ſalomō ꝓū.ix. Aq̄ furtiue dulciores ſūt: et panis abſcondit⁹ ſuauior. Et certe dulciores ſūt aliq̄b⁹ qui citi⁹ credūt heretico et vetulis ꝛ carminatricib⁹ et diuinis ac ſortilegis: q̄ʒ ſancti p̄dicatorib⁹. Igit̄ hic eſt ſcd̄s panis.id ē doctrine de quo poſſum⁹ intelligere illud qd̄ petim⁹ in dñica orōne cū dicim⁹ panez

nr̄m q̊tidianū da nobis hodie. Et ē ſenſus O pr̄ celeſtis da nobis hodie.i. ī pn̄ti vita q̄ voluit̄ de die in diē: et que nō eſt niſi vna dies breuiſſima ſi cōparet̄ ad eternitatez: da nobis inquā panē nr̄m ſpūalē.i. verbi refectionē. q̊tidianū.i. q̄ neceſſarius eſt nobis q̊tidie. q2 ſicut corp9 indiget q̊tidie pane corpali ſic ſpūs q̊tidie eget pane ſpūali ne ꝓpt̄ defectū hui9 panis ꝯtingat ei illud dauiticū. p̄s.cj. Percuſſus ſū inquit ſicut fenum: et aruit cor meum: q2 oblit9 ſū comedere panē meū. Sicut ei fenum ꝑcuſſū ⁊ abſciſſum a radice ſua deſinit vireſcere ⁊ areſcit: ſic cor hoīs niſi nutriat̄ ſpūal'r pane verbi dei: ꝑ ſubtractionē diuine gr̄e ſpiritual'r morit̄ ⁊ deficit ⁊ vigorez boni oꝑis ꝑdit. Da ergo nobis dn̄e hūc panē: ne veniat ſuꝑ nos illa terribilis cōminatio quā facit dn̄s per ꝓph. amos. viij. dicēs. Mittam famē et ſitim in terra: nō famē panis nec ſitim aque: ſ famē ⁊ ſitim audiēdi x̄bū dei. Sic ergo p̄tz de ſcdo pane.i. doctrine.
Rogem9 igit̄ dn̄m nr̄m deū pr̄em celeſtē vt faciat nos per feneſtras auriū ita reci-

pere dei verbū audiendo attente et maſti=
care ⁊ ruminare cogitādo ſollicite: ⁊ coq̄re
in ventre memorie cū igne charitatis con=
tinue: et incorpare complendo ope: ne de=
fectu huius vtiliſſimi alimēti: ꝯtingat noſ
ſpūaliter īfirmari et mori. q2 infirmꝰ q̇ ali=
mēta reĳcit: mortem nō euadit. ſic q̇ reĳcit
ſpūalia alimēta: ſpūaliter mortuꝰ eſt ī aīa
Sic ḡ det nobis deꝰ hanc ſpūalem eſcā re=
cipere: vt ſit nobis cā ſanitatis et vite ſpi=
ritualis et eterne. ipſo preſtante q̇ regnat
in ſecula ſeculorum amen. Sermo.xxxix.

Anē noſtrū q̄tidianū da nobis hodie

Viſo de pane nature ⁊ doctrine. vidē
dū eſt de pane gr̄e. Tertius panis de quo
faciūt mentionē ſacre ſcripture: eſt panis
eucharistie Et ille panis ē corpꝰ xp̄i ver̄ in
vtero virgīs formatū ⁊ ꝓ nobis ī cruce ſu=
ſpēſū ⁊ mortuū ⁊ a mortuis ſuſcitatū ⁊ ad
celos eleuatū: qd cū ſuo ſāguīe q̄tidie in al
tari ſumit̄: ſub ſpē panis ⁊ vini: ⁊ ſumitur
corpus et ſanguis xp̄i ſub hac duplici ſpe=
cie: ad ſignificādū ꝙ ſic̄ panis fit ex puriſ
ſimis ḡnis: ⁊ vinū ex puriſſimis racemis:

ſic xp̄i corp⁹ et ſanguis ſūptū fuit ex puriſ ſimis ſanguinibus btē marie virginis. Et ſicut bon⁹ panis et bonū vinū ſup alios cibos: corp⁹ nutriūt et ſuſtētāt: ſic xp̄i corp⁹ et ſanguis ſup alias refectiones ſpūales nutriūt et ſuſtentāt aīam xp̄ianā: qn̄ bn̄ diſponit ſe et p̄parat ad recipiendā hāc gl'ioſiſſimā eſcā. Suſtinent inquā et nutriūt eā dū eſt in itinere et peregrinatione hui⁹ vite donec pueniat ad eternā vitā. in qua recipiat hāc eſcā abſq; velamine: quā mō recipit velatam panis ⁊ vini ſpecie. Et iō panis iſte dr̄ euchariſtia. i. bona gr̄a: qꝛ ī hoc ſacramēto nō ſolū daꝛ gr̄a ad aliquem effectum: ſicut in aliijs ſacramētis. verbi gr̄a. Sicut baptiſm⁹ valet p̄ncipaľr ꝯ culpā originalē. et ꝯfirmatio ꝯ puſillanimitatē. ⁊ cōfeſſio vel penitētia ꝯtra culpā mortalē ⁊ ſic de aliijs. Sed recipiꝛ veracit' in hoc ſacmēto dn̄s ieſus xp̄s ver⁹ homo et verus deus: ver⁹ dei p̄ris ⁊ ver⁹ marie virginis fili⁹: qui eſt fons et originale p̄ncipiū oīm gr̄arum Et de hoc pane dicit ip̄e ver⁹ panis. i. dn̄s ieſus xp̄s in euā. Joh. vj. Panis q̄ ego da=

bo: caro mea eſt ꝓ mūdi vita. Et b. paulus in epl'a. j. ad coꝝ. x. dicit. Calix bn̄dictiōis nōne cōicatio eſt ſanguis xp̄i: ⁊ panis quē frangim⁹: nōne ꝑticipatio eſt corpis dn̄i:
Sciēdū eſt aūt ꝙ ad hūc panē bn̄dictiſſimū recipiēdū ſalubrit' reqrūt' qnqꝫ. Debꝫ eni ſe homo diligent' p̄pare: cū fide accedere. cū timore ſuſcipe. cū deuotione maſticare. ⁊ per verā dilectionē ſe eidē incorpare.
[De receptiōe corpis xp̄i.] Primo dico ꝙ ad hūc reuerendiſſimū panē ſuſcipiēdum debꝫ ſe homo diligent' p̄parare: ⁊ hoc per diligentē ꝯſcie examiationē ⁊ diſcuſſionē: ne habeat aliqꝫ mortalē culpā in ſe: q̄ poſſit offendere oculos maieſtatis diuine. Revera iſte panis eſt aīaꝝ medicina ſpūalis. Et ſicut nos videm⁹ ꝙ medicina corpalis plus nocet corpi q̄ꝫ ꝓſit: niſi homo pri⁹ aliqđ cōpetēs p̄patoriū recepit. Sic eſt de iſto pane q̄ eſt medicina aīaꝝ ſpūalis: qꝛ recipiens ip̄m ſpūal'r interficit ſe: ⁊ in periculo mortis etne ponit ſe: niſi mō debito p̄pauit ſe. Interficit inqꝫ ſe nō per vitiū vl' nocumentum qđ ſit in h̄ bn̄dictiſſimo pa-

ne: ſꝫ ꝑ negligentiā ipſiꝰ recipiētis: et per defectū ꝑꝑationis debite q̄ debuiſſet p̄ceſſiſſe Et h̊ eſt ꝙ dicit apl's in .j. epl'a. coꝝ. xj. Probet inq̄t ſeip̄m homo: ⁊ ſic de pane illo edat et de calice bibat. Probet .i. per verā ꝯtritionē ⁊ ꝯfeſſionē ſuā ꝯſciam ⁊ ſuā vitā examinet: qꝛ panis iſte nō eſt panis canū i. pctōꝝ beſtialiter ⁊ irrōnabilit̄ viuētiuꝫ. Sꝫ eſt panis filioꝝ .i. bonoꝝ xp̄ianoꝝ deū diligentiū et timentium: et p̄cepta eiꝰ cuſtodientiū. ſm qđ dicit dn̄s in euā. mat. xv mulieri chananee. Nō eſt inquit bonū ſumere panē filioꝝ ⁊ mitte᷑ canibꝰ. Filij ſunt boni xp̄iani ī charitate dei ⁊ ꝓximi viuētes Caritas eī ē ſignaculū ſpāle diſtiguēs īter filios dei ⁊ filios diaboli. Sic̄ eī bonꝰ filius natural'r amat p̄rem ⁊ frēm ſuū: ſic bonus xp̄ianꝰ q̄ vult eē filiꝰ dei amat deū ⁊ ꝓximū Sꝫ mali filij nō amāt parentes ſuos. Fert̄ ꝙ q̄dā diues dimiſit caſtrū ſuū ꝓpt̄ peſtem mortis: ⁊ peregrinatus eſt in regionē longinquā vbi manſit per octo vl' decē annos. quo redeunte inuenit vxorem ſepultaꝫ cū ſuis liberis: tamen nutrix eiꝰ cum ꝑuulo

filio diuitis: ⁊ alio ꝑuulo filio dicte nutricꝭ
cum bona frōte illū recepit ad domū ſuā:
dicēs ꝙ iſti duo filij ſunt ſui: et ceteri ſūt ſe
pulti. Ille homo ꝯſiderans mores illorum
pueroꝝ: iudicabat ī corde ſuo ꝙ maior eo-
rum nō eſſet filius eiꝰ: et finxit ſe velle diui
dere inter eos ſuam hereditatē. et iuſſit il-
lis afferre arcū et ſagittas: ⁊ quis eoꝝ me
lius figeret ſagittā in vētre eius: ipſe eſſet
heres. Tūc filiꝰ nutricis attulit arcū et ſa-
gittas: ⁊ dixit ꝙ directe mitteret ſagittam
in cor eius et ſic haberet hereditatem. Fi-
lius illius diuitis dixit ꝙ nullo modo vel-
let mittere ſagittam contra patrem ſuum.
Et ſic malus filius nutricis fuit foras eie-
ctus: ⁊ bonus filiꝰ hereditatē patris ē ade-
ptus. Itē fertur ꝙ quidam alius diues ho
mo īfirmabat̄: ille habebat vnicū filiū qui
nō curabat de patre ſuo: ſ; iniuriabatur ei
et dicebat ꝙ de bonis ſuis luderet in bre-
ui et gauderet cum ſuis ſodalibus. Quod
audiens ille diues mandat ꝓ hominibꝰ iu
ratis: ⁊ priuauit filiū ſuū de oībꝰ que habe
bat: et ſic filius ille malus paup̱ remanſit.

Itē filij boni ſūt boni religioſi xp̄i vitā ⁊ opa imittātes.q2 ſm b.ambroſiū.Cui⁹opa imittaris:ei⁹fili⁹appellaris.Tota aūt vita xp̄i fuit in pauptate et caſtitate ⁊ obedientia. Et hec ſūt tria vota religioſoꝝ in q̄bus ip̄i debēt viuere et mori.Taliū eſt ḡ filiorū panis iſte et nō canū. Canes aūt ſūt ſupbi et inuidi et iracūdi ad modū canuꝫ ſeiuicem corrodentes⁊ mordentes.Unde dicit apl'.ad phil'.iij.Uidete canes videte ꝯciſionem.Et iteꝝ. Si adiuicē mordet] videte ne abiuicē ꝯſumamini.Itē canes ſūt infideles.i.iudei pagani ⁊ ſarraceni ac heretici ad modū canū ꝯtra veritatē īcognitam latrantes. Natura enī canis eſt ſp latrare ꝯtra incognitos q̄tūcūq3 ſint boni. Iſti ſūt canes de quib⁹dicebat xp̄s per os p̄s.xxj.Circūdederūt me canes multi:cōciliū malignantiū obſedit me.i.in paſſiōe q2 iudeis acclamātib⁹⁊ mortē ei⁹ petētib⁹ Ipſe fuit a paganis.i.ab herode et pilato ac eoꝝ militibus ⁊ miniſtris flagellatus⁊ morti adiudicat⁹⁊ crucifix⁹ Itē canes ſūt luxurioſi et guloſi ad modū canū ſtatī poſt

paſcha ad ꝓpria pctã ꝛ ad ꝑſtinas abhoīa tiones ꝛ ad cõſuetas turpitudines ſic cãis ad vomitũ ꝛ quaſi ſus ad ſterq̃liniũ reuertẽtes. De q̃bus dicit beat⁹ petr⁹ apl's. ſcda pe.ij. q ꝯtigit eis illud veri ꝓuerbij. Canis reuerſus ad vomitũ ſuũ: ꝛ ſus lota in volutabro luti. Item canes ſũt p̃dones ꝛ feneratores ad modũ canũ ſudorẽ ꝛ ſanguinẽ pauperũ lingẽtes. Paup eni hõ q̃ eſt ĩ manu vſurarij: bene põt facẽ orõnẽ illã quaz faciebat xp̃us p pſalmiſtã. p̃o.xxj. Erue a framea de⁹ aĩaz meã et de manu canis vnicã meã. Erue.i.libera aĩaz meã.i.vitã meam a framea.i.a morte.qr manus canis.i. vſurarij rapit et aufert mihi totũ illud vñ deberẽ viuere. Taliũ g̃ canũ.i.taliũ pctõrum nõ eſt panis euchariſtie. Sed eſt filiorũ.i.bonoꝝ xp̃ianoꝝ et bonoꝝ religioſoꝝ. Igit̃ nõ eſt bonũ dicit dñs ieſus ſumere panem filioꝝ ꝛ mittere canib⁹. Qui ergo vl't ad hũc ſacroſctm̃ panẽ accedere digne: p̃paret ſe ꝑus et caueat ne ſit de numero canũ per aliquã culpã mortalẽ: ſed ſit de numero filiorũ per verã caritatẽ. De hac p̃pa

ratiōe q̄lit̄ figurata ſit ī veteri lege. dic̄.b.
ābro.ī.j.libro.officioꝝ.Exo.xix.Caſtifica
bat̄ aūt pp̄l's ꝑ biduū vel triduū et lauabāt
veſtimēta ſua.⁊ ñ alit̄ ad hoſtiā accedere ꝑ
mittebant̄.Sed ſi in figura pp̄l'o tāta obſer
uātia iubebat̄ q̄ta ī ip̄a veritate ſacerdotib⁹
tenēda ē:Diſce ḡ o ſacerdos ⁊ leuita q̄d ſit
lauare veſtimēta.i. ne inq̄nato corꝑe q̄ aīa
veſtit̄ maieſtatē tāti miſterij temerare pre
ſumas.Exēplū.Sctūs iero.ī vitis patruꝫ
de ſcō eulogio dic̄ q̄ cū abbas eulogi⁹ vide
ret q̄ſdā de mōachis ad coīonē volētes acce
dere retinuit eos dicēs.tu hac nocte habu
iſti fornicatiōis deſideriū.tu aūt dixiſti in
cord tuo nihil int̄eſt ſiue iuſt⁹ ſiue pctōr ad
ſacramētū accedat Et ali⁹ dubitationē ha
buit ī corde dicēs.q̄d eni coīo me ſctificare
pōt:ḡ hos ſingl'os remouebat a coīone ſac̄
mēti:donec paululū ꝑ peītētiā ⁊ lacrimas
purificarent̄.Itē id refert d ſctō machario
q̄ eo tp̄e q̄ fr̄es ad ſuſcipiēdū euchariſtiam
acceſſiſſēt vidit ī q̄rūd maīb⁹ pueiētes ethi-
opes carbones ponē corp⁹ ů dñi qd ſac̄dos
videbat̄ miſtrare redire ad altare.Alijs ů

ãgelũ dñi cũ manu ſacdot fugiẽtib⁹ ethio
pib⁹ ſacrã pticulã dare. Itẽ id ꝑhibz d ſctõ
pamone: qꝛ ꝗdã tpe dũ ſacrificaret vidit ã-
gelũ dei ſtãtẽ iux altare ꝛ ꝗrũdã noĩa mõa
choꝝ ꝗ accedebãt ſcribẽtẽ ĩ libꝛo quẽ tene-
bat ꝛ ꝗrũdã nõ ſcribẽtẽ. ꝗs cũ ſenioꝛ notaſ
ſet vnũquẽqꝫ ſeorſũ diſqſiuit: ꝛ ĩuenit ĩ ſin
gul' moꝛtale pctm̃. ꝗs ad peĩtẽtiã exhoꝛtãs
tãdiu cũ ipĩs fleuit donec aliqñ videret e-
os cũ cetis aſcribi. Ecce ꝙ picl'oſũ ẽ acced
re ad hũc panẽ celeſtẽ ſine ꝑꝑatiõe: cũ ꝓpt
defectũ ꝑꝑatõis debite: hõ reddat ĩdign⁹
ſcribi ĩ libꝛo vite Sic g ptz ꝑmũ qd debem⁹
facẽ ſi volum⁹ digne accedẽ ad panẽ eucha
riſtie. Qꝛ ſic mõſtratũ ẽ ꝑ auctoꝛitates ꝛ ex
empla: ꝑmo debe⁹ nos digne ꝑꝑare qd nob
ꝯcedat ieſ⁹ xp̃s q ẽ ĩ ſcl'a bñdict⁹. amẽ. [De
be⁹ cũ fiducia ad coꝛp⁹ xp̃i accedẽ.] xxxix.

Anẽ no. q. d. n. ho. Secũdo dico ꝙ ad
iſtũ panẽ ſactiſſimũ dꝫ hõ cũ fid acce-
dẽ. Debꝫ ei ꝟacit credere ꝙ ex q ẽ ſacdos ĩ
eccl'a catholica rite oꝛdĩat⁹ ꝛ hꝫ coꝛã ſe ma
tiã a xp̃o ĩſtitutã. i. panẽ de frumẽto et vi-
nũ de vite. et dic ſup panẽ et ſup vinũ ver-

ba a xp̄o inſtituta ad hoc.i.ſup panez h̄ eſt
corpus meū.ꝛ ſup vinū hic ē calix ſanguis
mei.ꝛc̄.hec ſūt ei de ſacramēti neceſſitate.
oīa alia ſūt de bn̄ eſſe addita ꝓ ſolēnitate ꝛ
ꝓ ſacramēti reuerētia.et tn̄ mortalit̄ pec-
caret q̄ ſcient̄ ea omitteret:qꝛ ꝯ ſtatutuz et
ꝯſuetudinē eccl'e catholice facēt.q̄uis eni
alia.i.ītroitus.orō.ep̄la.grl'.R̄l.euā.offer.
cōio.nō ſint de neceſſitate ſacramēti tn̄ ſūt
de neceſſitate faciētis.i.celebrātis.Dico ḡ
ꝙ ex quo ſacerdos ſup debitā materiā dic̄
verba debita et maxime q̄ ſūt ad h̄ neceſſa
ria:cū intētione faciēdi qđ facit eccl'a.hec
iiij.req̄runt̄ in h̄ ſacramēto.i.materia.for
ma.ordo.intentio.Materia panis.forma
verbi.ordo pbr̄i.ītētio cōficiēdi.Debem⁹
in q̄ credere ꝙ q̄cito ſacerdos dicit illa ver
ba ſacramētalia ſup panē et vinū ſtatiz de
pane et de vino nichil ibi remanet:ſed to-
ta ſubſtātia panis cōuertit̄ ī ſubſtātiā cor-
poris xp̄i ꝛ tota ſb̄ſtātia vini ꝯūtit̄ ī ſb̄ā ſā
guis xp̄i.Remanēt tamē ibi de pane ꝛ vi-
no accidentia.i.color:odor:ſapor:et figu-
ra exterior.Et hoc trib⁹ de cauſſis.Prima

eſt ꝓpter puſillanimitatē cordis noſtri: qꝛ ſi xpus oſtderet ſe nobis.i.ſicut ibi eſt: et ita eū corporeis oculis viderem⁹: recipere nō auderem⁹. Secūda cauſa ē ꝓpt' icredulitatē ppl'i iudaici ⁊ pagani int' q̄s in multis locis hitāt xp̄iani: qꝛ ſi viderēt nos corpus viuum recipere irriderēt nos: ⁊ infideles et inſanos reputarēt. Tertia cā eſt ꝓpt' q̄litatē ſtatus fidei. qꝛ nūc ē ſtat⁹ fidei: ſed ī futuro erit ſtat⁹ rei. Stat⁹ aūt fidei debet eſſe ſub velamine: et ſtat⁹ rei debet eſſe ſub manifeſta viſione. Stat⁹ enī fidei ē ſtat⁹ meriti et ſtatus rei ē ſtatus p̄mij: qꝛ credendo meremur nūc vt ī fut'o vidēdo p̄miemur Si ḡ viderem⁹ dn̄ꝫ ieſū xp̄m ſicuti ē ī h̄ ſac̄mēto meritū fidei pderem⁹: qꝛ ſi viderem⁹ eū ibi oculo corpco: nihil mereremur ī credēdo. Fides eī nō ē ī his q̄ vident': ſ; de his q̄ n̄ vident' Vn̄. b. greg. dic̄ ꝙ fides nō habꝫ meritū: cui hūana rō p̄bꝫ expimētū. Nūc āt qñ credim⁹ ꝙ ieſus quē nō videm⁹ ibi xacit' ſit mirabil'r meremur. Nā q̄ credet ī eū xacit' dū ē ī iſta vita: videbit eū maīfeſte ī fut'a. Et ſi tu q̄ras rōnē quō h̄ poſſit eē: dico ꝙ h̄

ſola rō nobis ſufficit q̄ xp̄s ē verax ꝛ omp̄s
quia ergo verax eſt et mētiri oīno non pōt
credim⁹ qm̄ xp̄us ī cena panē accepit ꝛ fre
git ac diſcipulis dedit dicēs.accipite ꝛ co=
medite hoc ē corp⁹ meū.aut ip̄e mētiebaꝉ
aut corp⁹ ſuū ibi erat: ſed ip̄e mentiri non
pōt: q2 de⁹ erat.ğ illd̄ qd̄ ip̄e tūc tp̄is apl'is
ꝛ diſcipul'ſub ſpecie panis tradebat: cor=
pus ſuū erat.Et hec vna ratio fidei cōiun=
cta q̄ ſumiꝉ ex hoc q̄ xp̄s ē verax.Alia ratō
ſumiꝉ ex hoc q̄ ipſe ē op̄s.Sicut ğ potuit d̄
nihilo creare totū mūdū. ita potuit et pōt
panē et vinū tranſubſtātiare in corp⁹ ꝛ ſā=
guinē ſuū.Et aliā rationē nō ponit apl'us
ī epl'a ad cor.ad īducēdū nos ad credēdū
iſtd̄ ſacramētū: niſi dei v̄bū: cui⁹ autoritaſ
ſuperat oēm ītellectū ꝛ hūanū ꝛ angelicū
imo q̄ pl⁹ eſt ſup̱at totū mūdū. Dicit eni3
ſic apl's.j.ad cor.xj. Ego enī accepi a dn̄o
qd̄ et tradidi vobis: qm̄ dn̄s ieſus ī q̄ nocte
tradebaꝉ accepit pane3 et ḡtias agēs fre=
git et dixit.accipite ꝛ comedite hoc ē corp⁹
meū quod p̄ vobis tradeꝉ.hoc facite ī meā
cōmemorationē.Similiter et calicē poſtq̄

cenauit dicens.hic calix noui teſtamenti ĩ meo ſanguĩe.hoc facite quotienſcũq̃ bibitis ĩ meã ꝯmeoꝛationẽ.Hec ꝙ ſũt argumẽta fidei ꝙ ſufficiũt nob̃ ad ꝓbationẽ huiꝰſacmẽti vicȝ ꝙ xp̃s erat op̃ſ q̃ poťat oĩa facerꝫ iõ poťat panẽ ⁊ vinuȝ ĩ coꝛpꝰ ⁊ ſãguĩeȝ ſuũ ꝯũte.Itẽ ꝙ ip̃e ds̃ verax erat q̃ mẽtiri ñ poterat.ꝙ verꝫ dicebat.hͦ ẽ coꝛpꝰ meũ.Itẽ ſic ip̃e ẽv̄ax ĩ ſe:ita ẽv̄ax ĩ aliĳs.ꝙ ſic ñ põt mẽtiri.ita nõ põt p̃cipe aliĳs mẽtiri.Sȝ ip̃e p̄cepit apl̃is qͥꝝ locũ tenẽt ep̃i.et diſcipulis qͥꝝ locũ tenẽt curati pb̃ri ⁊ capellani.hͦ facẽ ĩ ꝯmẽoꝛationẽ ſui.mat.xxvj.⁊ luc.xxĳ.Ergo opoꝛteȝ ꝙ eãdẽv̄tutẽ dederit v̄bis illis ĩ oꝛe oĩȝ ſac̃dotũ:quã dedit ill̃ ĩ oꝛe ſuo.aliť p̃cepiſſet eis mẽtiri qđ nõ põt eẽ:qꝛ ip̃e tanq̃ deꝰnõ põt falli nec fallereErgo nll̃o mõ debemꝰ đ hͦ ſacmẽto dubitare:ſ; debeꝰ ad hũc panẽ cũ fide accedẽ ne ſimꝰ ſic iudi et ĩcreduli:q̃ cũ dñs ieſus dixiſſet eis:panis quẽ ego dabo caro mea ẽ ꝓ mũdi vita.ip̃i litigabãt adĩuicẽ dicẽtes.quõ pť hͦ nob̃ carnẽ ſuã dare ad mãducãdũ:Et dr̄ ibidẽ ꝙ multi diſcipuloꝝ dixerũt.durꝰeſt hic ſer

mo. quis poteſt eū audire: et abierunt re-
trorſū: et nolebāt cū xpo ire. Tūc dñs ieſ9
ait .xij. apl'is. Nunqd et vos vultis abire:
Et petrus q ſemp erat feruētior in fide: p
omnib9 reſpōdit. Johan. vj. Magiſter ad
quē ibim9: verba vite eterne habes: ⁊ nos
credim9 et cognouim9 qr tu es xp̄us filius
dei viui. Nota q illi q dubitant de hoc ſa
cramēto ſūt peiores q̄ȝ diaboli. qr ſicut be-
at9 iacob9 dicit. Demones credūt ⁊ ɔtremi
ſcūt. Fert exēplū de qdā icantatore q cum
ad pces cuiuſdā clerici feciſſet diabolū vei
re i ſpecie alicui9 hoīs. Cōtigit ſacerdotez
trāſire corā domo i q ipe erat cū clerico ⁊ di
acōo q cibalo pcedēte ibat cū corpe xp̄i ad
coīcādū aliquē īfirmū Et ſtatī audito ciba
lo diabol9 p gd9 deſcēdit: ⁊ flexis genibus
ɔn9 in trā corp9 xp̄i adorauit Et cū rediiſſʒ
dixit ei cleric9 qre adoraſti illū quē odiſti:
rūdit demō. Quis nō diligā eū: tn̄ tieo euʒ
ita q velim noliʒ oportet me adorare eum
qr tu ſcis q paul9 apl's i epl'a ad philippē.
ſecūdo ca. dicit. Jn noīe dñi ieſu xp̄i omne
genu flectat celeſtiū treſtriū et infernorū

id eſt angeloꝝ hoim et demonuz. Ergo bñ debem⁹ credere xp̄m ſub illa ſpē eſſe: ſub q̄ etiā demones cogunt̃ eū adorare. Item ꝙ angeli ſci etiā eū ibi adorēt. patz p qdā exēplū qd inueni ſcriptū in hunc modum Monach⁹ qdā abbatie clareuallis burgū die puintie pficiſcēs in āgliā diuertit pau liſper ab itinere ad quādā eccl'am vt ibi ce lebraret. Completa aūt miſſa: q̄dā religio ſa femina iuxta illā eccl'am habebat ſuam cellā. ita ꝙ p ſuam feneſtrā poterat videre ad altare. Illa igit̃ ad ſe vocās vnū de ſer uis illi⁹ monachi p̄dicti. inqrebat vñ eſſet monach⁹ qui celebrauerat. et dixit. ex quo hic habitare cepi nullus acceſſit ad h̄ alta re celebratur⁹: cui⁹ actiones circa ſctā ſac mēta nō viderī manifeſte p̄ter q̄ȝ hodie: q2 tāta fuit hodie circa iſtū multitudo ciuiū ſupnoꝝ: ꝙ nō potui videre que fiebant ſup altare pre multitudine eoꝝ. Bñ igit̃ debe mus credere xp̄m eſſe in altari ſub ſpē pa nis et vini: q̄ȝ credūt et adorant etiā ibi de mones et angeli. Sic ḡ patent hec duo p̄ma q̄ debēt facere illi qui volūt glorioſū

panē eucharistie digne recipere: qꝛ p̄us ſe debēt p̄pare diligent̄ ꝛ poſtea accedere cū fide. Qđ nobis ꝯcedat pr̄ et fili⁹ et ſpūs ſā ctus q̄ eſt de⁹ in ſecula bn̄dictus. [Debe mus corp⁹ xp̄i cū tiore ſuſcipe] Ser.xlj.

Anem nr̄m q̄tidianū da nobis hodie Tertio dico ꝙ ille q̄ p̄us diligēt̄ prepa uit ſe: ꝛ cū fide accedet: dꝫ ip̄m cū tiore ſu ſcipe. Debꝫ ei ſp timere ne aliq̄d in ſeipſo lateat: qđ oclis diuine maieſtatis diſplice at. ꝛ ne ſit aliqđ pctm̄ in ꝯfeſſione ſua obli tus: ꝓpt̄ qđ ſit iſto celeſti pane indignus. Si ei btūs iohēs baptā ſcificat⁹ ab vt̄o: ſic legit̄ i euā. Math.iij. timebat qn̄ debebat ip̄ꝫ dn̄m ieſū baptizare: ꝛ nō audebat ſcm̄ dei caput tāgere. q̄tomagis deberet tiere homo qui nō ſctificat⁹ in vtero. ſꝫ ē tot⁹ i pec catis cōceptus natus ꝛ nutrit⁹: ꝛ quotidi anis peccatis ac negligentijs quaſi hereti cus inuolutus et oneratus: quando debet ipſum dn̄m non ſolum manu tangere: ſed etiam intra ſe recipere. Debet enim time re illud verbum terribile quod dicit apl̄s in epl̄a.j.ad cor.xj. Quicunqꝫ manduca

ncerit panez vel biberit calicē dñi indigne reus erit corporis xp̄i et ſanguinis. id eſt ita peccabit: ſicut illi qui corpus xp̄i occiderunt et eius ſanguinem effuderunt. Qr dū recipit eū in mortali peccato: pijcit eū in vas qđ eſt coram deo ſordidius omni luto. Propter qđ contra ſacerdotes luxurioſos dicit beatus bernardus. Quid tibi ſacerdos luxurioſe cum corpore xp̄i: qui ꝑ carnis tue illecebroſe luxuria: factus es mēbrum antixp̄i. Si enim mundis manibus volebat tangi adhuc in p̄ſepio poſitꝰ: q̄tomagis corpi ſuo vult adeſſe mūditiaz: iam in plenitudine maieſtatis et gl'a ſublimatus? Sacerdos luxuria inquinatus iuxta filiū virginis ponit ſtatuam veneris: ⁊ cum de ore execratiſſimo benedicit: quaſi in faciem eius ſpuit: cum autem ipſum recipit quaſi in lutum platearum euz projicit. Cum timore ergo debet eū ſuſcipere. qr ſm verbum apl'i. j. cor. xj. q̄ idigne manducat ⁊ bibit: non diiudicans corpus dñi id eſt non diſcernēs ab alijs cibis: iuditiū ſibi manducat et bibit. Debēt etiā timere

non ſolū penā eternā: ſed etiā tpalez: quā carnaleſ hoīes plus formidāt: qua fuerūt freq̄nter puniti iuſto iuditio dei illi qui idigne accedebāt ad corp⁹ dñicū: vel etiaz receptū indigne cuſtodiebāt: poſt receptionē reuertēteſ ad pctm̄. vñ ꝯſeq̄nt᷑ dic̄ ap. j.coꝝ.xj. Jō multi inter vos ībecilles ꝛ dormiūt multi. Gloſa morte corpali. Exēplū habem⁹ ſup̄ h̄ in maiorib⁹ ꝛ minorib⁹ letanijs a gre. papa romano. ꝛ a ſctō mām̄erto vieñ. epō ſtatutis: ppt᷑ maximas mortalitates viroꝝ ac mulieꝝ ꝛ infātiū ac pecorū q̄ acciderāt tpib⁹ ipoꝝ rome ꝛ vienne: ppt᷑ illos qui poſt paſcha reuerſi erant ad pctā ſua. Nō ꝙ paulus lōgobardoꝝ hiſtoriograph⁹ deīde fact⁹ monach⁹ montiſ caſſini dicit ꝙ in feſto ſci marci euāgel᷑. dr̄ letania maior: q̄ ꝑ maxīa peſte īghinaria ꝛ morte ſubitania inſtituta eſt fieri a ſcō grego. papa. ipā peſtis dr̄ cōtigiſſe romanis: eo ꝙ cū in.xl. ꝯtinent᷑ vixiſſent: vt in paſcha corp⁹ dñi deuoti⁹ reciperēt. Poſtmodū cōmeſſationib⁹ ꝛ ludis ac luxurijs frena laxabāt. Jpā peſtis fuit tā ſeua ꝙ hoīes oſcitādo vl᷑

ſternutãdo moriebãt̃ ſubito ꝓpt̃ corrupti-
onẽ aeris. Jõ ꝯſuetũ eſt facere ſignũ crucis
vel dicere deꝰ adiuuet te. Itẽ per fluuiũ ti
beris tãta fuit inundatio aq̃ꝝ cũ diuerſis
ſerpẽtibꝰ ⁊ q̃dã maxio drachone ꝙ magna
ps domoꝝ rome periȷ́t: ⁊ pelagiꝰ papa ite-
riȷ́t. Etiã p̃dicta refert dñs guill's nimi-
nenſis eps in ſexto libro diuinoꝝ officiorũ
et addit ꝙ papa pelagio defũcto: ſcũs gre
goriꝰ fuit in papã electꝰ: q̃ ordiauit ꝙ oẽs
viri et femine ac ſerui et ancille fidel'r ceſ-
ſent a ſuis ſuilibꝰ opibꝰ ⁊ ꝑgãt ad eccl'az.
Et h̃ etiã habẽt̃ de ꝯſe. di. iiij. rogationes.
Et illuc ſtent et deũ orẽt: donec ꝓceſſio to-
talit̃ cõpleat̃: et ieiunẽt a lacticiniȷ́s abſti-
nẽdo. qꝛ tanta erat ſtragesꝙ ꝑpl'oꝝ altaria
⁊ cruces et hoĩes veſtibꝰ nigris coopiebãt̃
Impator romanꝰ mauriciꝰ noĩe fugit trãſ
tiberi velocit̃. In floribꝰ ſctõꝝ legit̃ ꝙ
ſctũs grego. papa ordiauit fieri ꝓceſſiões
cũ letaniȷ́s ĩ die ſci marci: q̃ dr̃ letania ma-
ior ob reuerẽtiã pape: vel ꝓpt̃ nimiã ſtra-
gẽ int̃fectoꝝ: qꝛ p̃dicãte ſcõ gregorio pap̃
in ip̃o ſermone: multi hoĩes ſubito mortui

ſunt. Itē idē vt̄ ſupra in.vj.libro diuio rū officioꝝ de letania minori refert. ꝙ tpe zenonis īpatoris: ⁊ ſci mām̄erti epi vienn̄. de ſiluis et locis deſertis ac rupib⁹ tāte exi erūt beſtie ſilueſtres ꝙ deuorabāt homīes tāq̄ʒ oues. Et fiebāt groſſa tonitrua: et tre= mot⁹ magni ꝑ loca diuerſa. Propt̄ q̄ ſāctus mām̄ert⁹ indixit fieri trib⁹ dieb⁹ an̄ aſcēſio nem dn̄i ieiunia ⁊ ꝓceſſiones cū letanijs. Itē legit̄ in burcardo libro.xiij.ca. exigē= tib⁹.ꝙ hoc ꝑ papā fuit vniuerſalit̄ ꝯfirma tū. Itē iohes damaſcen⁹ dicit. ꝙ cū apd̄ ꝯſtantinopoli ꝯtra aliquā peſtem fierēt ꝓ= ceſſiones ⁊ letanie: quidā puer e medio po puli rapt⁹ eſt in celū: vbi didicit hoc canti cū. Sctē de⁹ ſctē fortis ſctē et īmortalis mi ſerere nobis. deinde ad ppl'm ſtatim redi= ens: hoc ip̄m canticū in ꝯſpectu ppl'i decā tauit: ⁊ mox illa peſtis ꝯtinuo ceſſauit Po ſtea in ꝯcilio calcidonenſi fuit inſtitutū ꝙ laus hui⁹ cantici in eccl'ijs decātaret̄. Sci endum ꝙ letanie minores que fiūt an̄ aſcē ſionē dn̄i: fuerunt per longa tpa ante leta= niam maiorem que dicitur in feſto ſancti

marci. Reuertamur igitur ad noſtrum ꝓpoſitum vnde digreſſi ſumus: et ante dei conſpectum noſtra peccata defleamꝰ. Et quãdo recipimus hunc panem faciamus ſicut thobias.ij.: de quo legitur ꝙ manducabat panem cum luctu ⁊ tremoꝛe: memorans illum ſermonem quem dixit dñs per amos ꝓphetã.v.⁊.j.mach.j. Dies feſti veſtri conuertentur in luctum et lamentationem. Certe iſtud verũ eſt maxime qui diebus feſtiuis indigne recipiunt euchariſtiam. Pꝛopter quod eſt notandũ ſicut refert euſebij hiſtoꝛia. tempoꝛe pꝛioꝛum patrum illis iniungebatur ſacrificandi officium: qui naturali ſimplicitate fulgebãt. iuxta illud. ꝓuer.iij. cum ſimplicibus ſermocinatio eius. Ad miniſteriũ qui participare debebant. diſcalciatis pedibꝰ accedebant. Pꝛopter illud qđ moyſi exo.iij. et ioſue.v. dcm̃ ẽ. ſolue calciamẽta de pedibꝰ tuis. locꝰ eni ĩ q̃ ſtas tra ſcã ẽ. Expõnẽ huiꝰ auctis: reqre ſup̃ ſmo.xxiij. Sic g ptz q̃lit hunc panẽ cum timoꝛe debemꝰ ſuſcipere. Rogemꝰ dñm vt det nobis hãc gr̃az. amẽ.

[Debem⁹ hūc panē cū deuotione maſticare.] [De paſſione dn̄i.] Sermo.xlij.

Anem nr̄m q̊tidianū da nobis hodie Quarto dico q̄ debem⁹ iſtū panē euchariſtie cū deuotione maſticare. Re vera hui⁹ ſpūalis maſticatio nō eſt aliud q̄ȝ dn̄ice paſſiōis q̄ ibi repn̄tat̄ deuota cogitatio. Sicut enī maſticādo cibū corpalē nos voluim⁹ ⁊ reuoluim⁹ cibū int̄ fauces corpor̄: ſic maſticando iſtū panē ſpūalē: nos debemus dn̄icā paſſionē cui⁹ iſtud ſacramētuȝ eſt rememoratiuuȝ voluere ⁊ reuoluere in ore cordis recogitādo ſcilȝ qual̄r dn̄s ieſus xp̄s qui veracit̄ in hoc ſacramēto ꝯtinet̄: ⁊ cui⁹ paſſio veracit̄ in h̄ ſacramēto repn̄tat̄ fuit ꝑ nobis a diſcipulo vendit⁹ et a iudeis empt⁹. Qual̄r cū ſuis diſcipulis an̄ paſſionē cenauit: et pedes eorū lauit: ⁊ in illa dulciſſima cena iſtd̄ gl̄ioſū ſac̄mētū īſtituit. in quo ſacramēto vſq; ad ꝯſūmationē ſeculi: ī ſignū amoris ſpecialiſſimi: reliquit ſeip̄m nobis ſub ſpē panis et vini: vt eſſet nobis ipſi⁹ rememoratiuū: ⁊ ad cōſolationē fideliū ſuorū: et ad ablutionem pecca-

toꝝ noſtroꝝ: et ad atq̄tationē defectuū no
ſtroꝝ q̄tidianoꝝ. Item debem⁹ maſticare
id eſt int̄ fauces cordis reuoluere q̄lit̄ poſt
cenā in mōte oliueti ip̄e dn̄s ieſus orauit:
ꝛ qualit̄ in agonia poſit⁹ ꝓpter ymagīatio
nē inſtātis mortis ꝑ oēs partes corꝑis ſu-
dore ꝓp̄i ſanguīs fuit reſperſ⁹. Itē q̄liter
iudas ꝓditor poſtea cū manu armatoꝝ ve
nit: et ip̄m in oſculo pacis tradidit. Itē q̄li
ter ab ap̄l'is derelict⁹ ꝛ a ſatellitibus mali
gnis ligat⁹ et cathenatus. Itē qualit̄ corā
anna et caypha pōtificib⁹: et corā pilato ꝛ
herode p̄ncipib⁹ fuit illuſus ꝯſput⁹. cola-
phis et alapis ceſus. ſpoliat⁹ ꝛ ad ſtipitē li
gatus. et vſq; ad effuſionē ſanguīs tortus ꝛ
flagellat⁹. et tandem morti adiudicat⁹. Et
poſtea educt⁹ de atrio pylati veſte purpu-
rea indut⁹. et poſt iteꝝ a tota cohorte illu-
ſus: facie velat⁹: ſpinis coronat⁹: ꝛ ſuꝑ co-
ronā ſpineā arūdine in capite baculat⁹ et
ꝯſputus. Itē qualit̄ ſputis et guttis cum li
uore faciei ꝑmixtis apparuit quaſi lepro-
ſus. Poſtea debem⁹ cogitare qualit̄ p⁹ oīa
opprobria et ſupplicia baiulās crucē ſuam

quod nō eſt auditū de aliquo latrone: qui ad ſuſpendiū eſt ductus. Item qualiter ꝑ vicos ciuitatis hieruſalez fuit irriſus: ⁊ a potatoribus qui erant in tabernis ⁊ ab a-lijs qui erant ī plateis et compitis procla-matus. Sicut ipſe dicit in ps̄o.lxviij. Adū-ſum me loquebātur qui ſedebant in porta et in me pſallebant qui bibebant vinū.
Poſtea eū proſequi et conducere extra ci-uitatez cogitando qualiter de ciuitate hie ruſalē in qua ſexta die añ.i.ī ramiſpalma-rū recept⁹ fuerat cū honore et gaudio: fu-it eiectus cū maxima vilitate ⁊ opprobrio Poſtea qualiter ī monte caluarie vbi deca pitabant̄ latrones et homicide ⁊ malefici: fuit nudus in medio latronū leuatus ⁊ ſu ſpenſus ⁊ toto corpore diſtentus: pedibus et manibus cuz clauis ferreis perforat⁹ et cruci affix⁹. Itē qualit̄ a principib⁹ ſacer-dotū et ſenioribus ⁊ a multis per viā tran ſeūtib⁹: qꝛ ꝓpe viā erat ille locus. ⁊ etiaz a latronib⁹ iuxta ipm a dextra ⁊ a ſiniſtra pē dentib⁹ fuit ſubſannat⁹ et blaſphematus. Itez debem⁹ cogitare qualit̄ int̄ ſuas blaſ

phemias ꝛ int̃ illas penales ꝛ extremas ã-
guſtias q̃ oĩz martirꝝ ſupplicia ſupauerũt
ipſe pius ieſus orauit deũ patrẽ ꝓ ſuis cru
cifixorib⁹. Et qualit̃ dedit paradiſũ latro-
ni penitẽti et cõfitenti. Et qualiter ex pie-
tate dulciſſime matris ſue corã ſe lãguẽtis
et tabeſcentis ex cõpaſſione vnici filij et ta
lis filij quem videbat oculis proprijs corã
ſe mori: totis precordijs vulneratus et an-
xiatus ↄmendauit eã virginẽ virgini diſci
pulo. id eſt beato iohanni quaȝ videbat ſu
per dolorẽ oĩm pturiẽtiũ corã ſe cruciari.
Poſtea debem⁹ cogitare q̃l'r ex creatorꝭ ſui
ↄpaſſiõe celi luĩarib⁹ eclipſatꝭ ꝛ tenebrꝭ dẽ
ſiſſimis ꝑ vniuerſũ orbẽ diffuſis: int̃ ãguſti
as mortꝭ ipẽ innocẽs ieſus clamauit heloy
heloy lamazabathani. i. de⁹ me⁹ de⁹ meus
vt q̃d dereliq̃ſti me: hoc dicebat ipſe: nõ iõ
ꝙ crederet ſe derelictũ a diuinitate a q̃ nũ
q̃ꝫ poſt aſſũptionẽ carnis fuit ſeparatus: ſ
vt oſtenderet q̃ꝫ acerba erat pena quam ip
ſe ſecunduȝ humanitatẽ ſuſtinebat. a q̃ di-
uinitas hũanitateȝ eius nõ defendebat. ſ

quaſi dereliqſſet eā ſine adiutorio pro nob mori permittebat. Poſtea debem⁹ cogitare qualiť morti ꝓpinqu⁹ clamauit Sitio. ⁊ qualiter potat⁹ fuit felle et aceto. vel ſicut dicit marc⁹ euāge. vino mirrato.i.cū mirra ꝗ eſt res amariſſima cōfecto ⁊ diſtēꝑato Debem⁹ cogitare poſt hec qualiť clamauit Conſūmatū eſt. Et poſtea clamauit iterū. Pater in manus tuas ꝯmēdo ſpm̄ meū. et cū clamore valido et lacrimis inclinato capite emiſit ſpm̄. Jtez poſt hec qualiť ī morte ei⁹ tota terra ꝯtremuit: velū tēpli ſciſſū fuit. lapides ſciſſi ſūt. ſepulcra aperta ſūt. et mortui ſurrexerūt: ⁊ centurio miles clamauit. Uere filius dei erat iſte. Jtem qualiter iā mortu⁹ fuit per lat⁹ tranſlāceat⁹ et exiuerūt inde ſanguis et aqua: in qb⁹ virtutē accipiūt ſacramēta: quib⁹ purificať ⁊ ſaluať xp̄ianoꝝ eccl'ia. Poſtea debem⁹ cogitare qualiť corā oculiſ mr̄is ſue de cruce depoſitus ē ī ſudario īuolut⁹: ⁊ ī ſepulchro ſub lapide ver⁹ lapis incluſus Et qualiter a dn̄a matre ſua meſtiſſima ē lamētat⁹ vſqꝫ ad horā ſue reſurrectiōis. Cariſſimi h' ꝗꝫto

breui⁹potui ꝓſtrinxi de paſſione xp̄i vt ſac
dotes ſimplices et ydiote ſcirēt qualit̄ pa-
nē eucharistie debēt ſpūaliter maſticare.
Paſſiōis ei xp̄i recogitatio nō ē aliō q̄ꝫ hu-
ius ſac̄mēti ſpūalis maſticatio: q̄ paſſio re
p̄ſentat̄ in ip̄o. Unde ip̄am paſſionē deuo-
te recogitare: ē panē hunc digne ⁊ ſpūalit̄
maſticare. Et hoc bn̄ tangit ap̄l'us in ep̄l'a
j. cor̄. xj. vbi dicit. Quotiēſcūq̄ꝫ māduca-
bitis panē hūc et calicē bibetis: mortē do
mini annūciabitis donec veniat. Quātuꝫ
aūt ꝓſit hoī ad ſaluteꝫ ſpūaliter maſticare
hūc panē. i. deuote cogitare xp̄i paſſionem
patet ꝑ quoddā exēplū. qd inueni ſcriptū
ſic. Quidā hō laborās in extremis ī ex-
taſi duct⁹ ad iudiciū vidit coraꝫ iudice ſua
merita et demerita. i. bona et mala ponde
rare. ſed demeritis id ē malis p̄ponderāti-
bus exclamauit. Heu miſer q̄d faciā. et re-
ducēs ad memoriā q̄ ſepe ꝑ bonā cōpaſſio-
nē cum deuotione recogitauerat paſſionē
et mortē xp̄i Iter̄ clamauit ſi ad ſalutē me
am nō ſufficiūt merita oper̄ q̄ feci. ſaltī po
natis fidem ⁊ deuotionē quā ad xp̄m cruci

fixū ꝓ nobis: ⁊ ad ei⁹ paſſionē et mortē habui. Et cū h̄ fuiſſent ī lāce. i. ī balācia poſita: ille poſt paululū iteꝝ clamauit. mō bū eſt. Et ſic cū gaudio emiſit ſpm̄. Item debemu⁹ h̄ notare ꝙ ſi ī aliq̄ tp̄e debe⁹ a vanis cogitatōib⁹ cauere ⁊ vtilia cogitare: ſpālit̄ debem⁹ ad h̄ laborare tp̄e miſſe: vbi ꝓ nob̄ q̄tidie offert̄ hoſtia illa ī q̄ ꝯſiſtit tota ſal⁹ noſtra. Et ꝙ ita ſit ptz ꝑ illud qđ ī vitis patrū legit̄. Scūs pacoui⁹ p̄cepit piſtorib⁹: vt cū oblatiōes coq̄rēt ſalutaria meditarent̄: nihil vane loquētes. Cū aūt mōaſteriū tebenēſe q̄dā vice violaret̄: ſtatī ſcō pacouio diuinit⁹ reuelatū ē: q̄ ꝓtin⁹ mittēs frēz noīe theodoꝝ ⁊ hāc negligētiā velđ diuī p̄cepti trāſgreſſionē emēdari fec̄. Sic ḡ ptz q̄ztum ſcilz ⁊ q̄lit̄ debem⁹ panē eucharíſtie ſpūal̄r maſticare ⁊ māducare. Quā gr̄az nob̄ ꝯcedat op̄s de⁹ q̄ ē ī ſcl'a bn̄dict⁹. amē. [Debe⁹ ꝑverā dilcōnē corꝑi xp̄i nos vnire.] [xliij.

Anē no. q. d. n. h. Quīto dico ꝙ debet ſe hō ꝑverā dilectionē huic pani īcorꝑare Quod nihil aliud ē q̄ xp̄o vero capiti et ei⁹ corpori miſtico qđ eſt eccl'ia ſe ꝑ īſeꝑa

bilē caritatē vnire. Re vera ī hͦ differt cib⁹ iſte ſpūalis a cibis corꝑalib⁹ qꝛ ꝯmeſtionē corꝑali cōedēs īcorꝑat ſibi cibū.i. trāſub=ſtātiat ī corp⁹ ꝓꝑum. Et ratio ē: qꝛ maior ē ibi v̄tus cibati ꝗ̄ cibi. In comeſtiōe ů hac ſpūali ē econūſo: qꝛ cib⁹ iſte.i. xp̄s. īcorꝑat ſibi cibatū.i. illū q̄ digne recipit ip̄m facit trāſire ī ſe ip̄m: ⁊ eſſe corꝑis ſui miſtici.i. ecclesie mēbrū. Et rō hui⁹ eſt qꝛ ī cōeſtiōe ſpūali: maior eſt v̄t⁹ cibi ꝗ̄ cibati. Et notādū ꝙ ſicͭ ī cōeſtione corꝑali: īcorꝑatio fit v̄tute caloris naturaliſ. Ita ī hac cōeſtione ſpūali: fit ſpūalis īcorꝑoratio virtute veri amoris: q̄ eſt quidā calor ſpūalis ſpiritualiter transſormās et trāſubſtātians ⁊ ꝯuertens et vniens amātē in amatū. ſm illud qđ dr̄ ī ep̄la.j.cor.vj. Qui adheret deo ſcilicet ꝑ amorē. vn⁹ ſpūs ē cū ip̄o. Itē hugo de ſctō victore ī libro de arra ſponſe dicit aīa mea ſi quid diligis ipſa vi dilectionis ī ei⁹ ſimilitudinē trāſſormaris. Quis enī eſt hō: ſi veracit̄ recogitet exceſſiuū amorē dn̄i noſtri ieſu xp̄i: quē ad noſ habuit qn̄ ꝓ nob̄ tā acerba ⁊ opprobrioſa morte mori voluit: ⁊

amorē q̄ ꝗtidie nobis oſtendit dū̄ indutū̄ tā paupere pallio: inter nos vſq₃ ad finē ſeculi hītare dig̃tur. q̄s nō debeat tot⁹ igniri et vniri ac liq̄fieri: ⁊ tot⁹ ī ip̄m p amorē trāſformari: ⁊ ip̄o capiti ⁊ mēbris ei⁹. i. oībus xp̄ianis q̄ tenēt fidē ei⁹ p verā caritatē ī ſepabilit̄ vniri: ꝓpt̄ h̄ enī fuit iſtud ſac̄mētū̄ īſtitutū̄ ī ſpecie panis ⁊ vini: ad ſignificandū̄ q̄ ſicut ex multis ḡnis fit vn⁹ panis. et vinū̄ ex multis racemis: ſic eccl̄ia q̄ ē vnū̄ corp⁹ xp̄i miſticū̄ fit ex multis mēbris. i. ex multis fidelibus ī vnū̄ corp⁹ ſp̄ūale cōpactis et cōiunctis glutiuo id eſt vīculo caritatis. Et hoc eſt quod ap̄l̄s dicit in ep̄l̄a. j. ad cor. x. Qm̄ vnus panis vnū̄ corpus mlti ſum⁹: oēs qui de vno pane et de vno calice participam⁹. Sed nota q̄ inter participantes: quidā₃ incorporant̄ xp̄o. ſcilic₃ digne recipiētes. Quidā aūt nō incorpāt̄ ſ₃ a xp̄o magi elōgant̄. Q̄d dn̄s ieſus voluit īſinuari ī ip̄a p̄ma inſtitutiōe hui⁹ ſacramēti: q₂ ap̄l̄i q̄ digne receperūt per amorē chriſto magis īcorpati ſūt. Judas āt traditor q̄ īdigne recepit: ex ipſa receptiōe xp̄i

a xp̄o magis elōgatus fuit. qꝛ añ receptio=
neꝫ hui⁹ panis: erat adhuc cū ap̄lis in xp̄i
ꝯſoꝛtio ꝛ adhuc manebat cū ipſo. ioh. xiij.
Sꝫ poſt receptionē ſtatim tradit⁹ ſathane
foꝛas exiuit: ꝛ a xp̄o penit⁹ receſſit. Patet
hoc idē per exēplū qđ inueni ſic ſcriptum.
Cum q̇dā ſacerdos miſſā celebꝛaret: ſcola=
ris q̇dā ſibi aſſiſtens: vidit in pathena tp̄e
fractionis nō panis ſpēm ſꝫ infātis. cuius
vult⁹ ſatis turbat⁹ ꝛ īdignabund⁹ apꝑuit.
quē cū leuaret vt ſumeret: cepit ille īfātu=
lus faciē auertere: ꝛ ne poſſet a ſacerdote
ſumi: manib⁹ ꝛ pedib⁹ reluctari. q̄ſi vellet
pb̄ro dicere: a te ſumi refugio. qꝛ ī te video
qđ abhoꝛreſco: qui tādē infans quaſi vim
paſſus: viſus eſt oꝛi ei⁹ poti⁹ īpꝛimi q̄ īfer=
ri. Cū aūt ille ſcolaris id vidiſſet ſepi⁹: idē
ſacerdos int̃ cetera dixit ei: quotiēs ſumo
coꝛp⁹ xp̄i cū tāta difficultate recipio ipſū:
ꝙ nō ſufficio admirari. Cui ſcolaris pādēs
que viderat: ꝯſulo inq̇t tibi vt te coꝛrigas
et emendes. Qui cū ſe coꝛrigēs ꝛ emēdās
poſtea celebꝛaret: vidit ſcolaris infanteꝫ
manib⁹ et pedib⁹ velocit̃ illabi in os pb̄ri.

Ecce qualit̄ ille ſacerdos q̄ ad panē eucha
riſtie ĩdigne accedebat: nō ĩcorporabat̄ ei
ſpūal'r: ⁊ tñ ip̄z corpal'r recipiebat. qñ aūt
digne acceſſit: ſpūal'r ĩcorpari meruit.
Sil'e huic ꝯtigit in regno francie. Quidā
ſacerdos in nocte natal' dñi: de vna villa ĩ
aliā trāſijt vt iuxta ꝯſuetudinē eccl'ie cele-
braret in media nocte. Qui in itinere ob-
uians meretrici cū ea peccauit: ⁊ ſic polu-
tus ad celebrādū miſſā in villā acceſſit. Fa
cta aūt eleuatione: colūba niuea ip̄o vidē-
te deſcēdēs totūq̄ꝫ bibēs qđ erat ĩ calice. ro
ſtro ſuo cepit hoſtiā ſacrā et ſecū detulit eā
Ille aūt attonit⁹ q̄d facerꝫ neſciuit: ſꝫ tñ ꝑ-
pter vitandū ſcādalū ꝓpl'i: miſſā cōpleuit:
ſꝫ hoſtiā qua ſe cōicaret nō habuit. Et h̄ idē
ſibi accidit in trib⁹ miſſis diei illi⁹. Tādeꝫ
cōpūct⁹: ad quēdā abbatē ciſtercieñ ordis
venit: ⁊ ei ꝯfeſſus eſt. Ille abbas volens ꝓ
bare ꝟtutē ꝯtritionis ei⁹ penitētiā ſibi iūū-
ctā ſuſpēdit ⁊ ad tp̄s diſtulit: iniūgēs ei vt
iterū miſſā celebraret. Quo celebrante co
lūba rediens: tres hoſtias roſtro detulit:
et trium miſſarum ſanguinē de roſtro ſuo

calici immiſit ⁊ euolauit. Qđ cū ſacerdos abbati retuliſſet: et mox vellet fieri monachus. Abbas ꝑus ſibi iniunxit peregrinationē hieroſolimitanā: ⁊ vt illic infirmis hoſpitalis triennio deſeruiret. Quo peracto rediijt: ⁊ ab ipo abbate monachalē habitum ſuſcepit: in quo vitam ſciſſime finiuit. Ecce qualit̃ ille ſacerdos ꝙdiu fuit in peccato mortali: non potuit vero pani incorporari. cum autem factus eſt immunis a pctō ſtatī incorꝑat⁹ fuit. Itē nō ꝙ qn̄ dr̄ miſſa: quādoq; plus incorporatur ille qui aſtat: ꝙ ille q̇ celebrat: ⁊ ille q̇ deuote audit: ꝙ ille qui indigne ꝯficit. Ptȝ per exēplū qđ inueni ſcriptū ſic. Fuit q̄dā virgo ſcitate ꝑcipua et bn̄ litterata: que cū ſacerdotē pplo ſuo ꝑdicātē in eccl'ia audiſſet qđdam verbū ꝯtra fidem catholicā ꝑ ignorātiā ꝓtuliſſe. Illa bn̄ ītelligēs: valde ſuꝑ hoc indignata fuit: ſed ꝓpt̃ popl'm tacuit Sacerdote autem ad altare reuerſo: cū diceret. Orate ꝓ me frēs ⁊ ſorores ad dn̄ȝ. Illa in corde ſuo dixit. o mū diſſime deus ī q̇ vaſe poluto recipiet hodie hic blaſphem⁹

corp⁹tuū. Et cū poſt agn⁹dei ſacerdos vel
let recipere corpus xp̄i: ſubito angel⁹ dn̄i
accipiens corp⁹cū ſanguie: v̄gini huic de
portauit et dedit ei reuerenter recipiēdū.
Sacerdos aūt turbatus et ꝯfuſus: accipi
ens calicē vacuū et ablutis digitis ꝓpter
ppl'i ſcādalū ac cōpleta miſſa: ſolo ꝓſtrat⁹
eſt corā altari. Et cū ſup h̄ qđ ſibi ꝯtigerat
doleret grauiſſime. illa virgo dulciter acce
dēs ad eū de errore ꝑlato ip̄m blande cor-
ripuit: et de corpe xp̄i ſibi ablato ab āgelo
ſcō et a ſe recepto: ip̄ȝ ſecurū reddidit atq̄
certū Sic ğ pȝ ꝙ ille q̄ miſſe aſtat: ſe xp̄o
incorꝑat plus q̄ȝ ille qui celebrat. Et ꝙ pl⁹
ꝑficit in miſſa ille qui deuote audit: q̄ȝ ille
q̄ indigne ꝯficit Ecōtrario aūt aliqñ pl⁹
ſe icorꝑat q̄ celebrat: q̄ȝ ille qui aſtat vl' mi-
niſtrat. qđ ptȝ per qđdā exemplū qđ iueni
ſcriptū ſic Dū ſacm̄eta offerret ſcūs ma
lachias et appropiaſſet diacon⁹: ītuit⁹ eū
ſacerdos ingemuit: q̄ſi ſentiret latere ali-
qđ incōueniēs penes illū. Et pacto ſacrifi
cio: cū ſcūs malachias pcūctat⁹ eſſȝ diaco
num de ꝯſcia ſua: cōfeſſus eſt ei diacon⁹ ſe

fuiſſe paſſũ illuſionem illa nocte que ſolet dormientib9 accidere. Cui ſctũs malachi-as iniũgẽs penitẽtiã: nõ debueras inquit miniſtrare hodie ad altare: ſed a ſacris ab ſtinere verecũde et deferre tãtis miſterijs. vt humilitate purgatus: exĩde dign9 mini ſtrares. Et ſic patz q plus pficiebat in illa miſſa: ille qui celebrabat q̃ ille q miniſtra-bat: qz melius erat diſpoſit9. Sic ḡ patz de tertio pane.i. de pane euchariſtie: qua-lit debem9 nos ad illũ diligenter pparare cũ fide accedere: cũ timore ſuſcipe: cũ de-uotione maſticare: et per verã dilectionez ſe incorpare ⁊ eidẽ vnire. Et de hoc pane ſi cut de alijs poſſum9 ſimilit exponere illud qd nos petim9 in dñica orõne Panẽ noſtrũ quo. da no. hodie. q. d. O dñe da nobis ho-die.i. in hac vita q̃ nõ eſt niſi via q̃ ad patri am tẽdim9. panẽ nrm.i. ſpũale viaticũ q in itinere hui9 vite ſuſtẽtari indigem9: ne in via deficiam9. Panẽ dico qtidianũ.i. quo-tidie nobis neceſſariũ: qz iſte panis eſt aie bñ diſpoſite.i. aie deuote ⁊ exiſtentis in ſta tu grẽ et ſine mortali labe quotidiana eſca

et eſt aīe infirme ſi digne recipiat quotidia
na medicina. Eſt enī digne recipienti vali
diſſima medicina ꝯ pctā venialia q̄ q̄tidie
incurrim⁹ q̄ſi ex quadā neceſſitate. ꝑ3 illō
p̄s.xxiiij. De neceſſitatibus meis erue me
dn̄e. Gloſa.i.de pctis venialib⁹: a q̄b⁹ pōt
vix ꝑfecte cauere etiā homo ſctūs. Jō q̄ti-
die ad hūc panē medicinalē recurrere de-
bem⁹. Alioq̄n poterim⁹ ꝯgregare tot veni-
alia in vnū: q̄ ita opp̄merēt nos ⁊ ſubmer
gerent in baratrū: ſicut mortale pctm̄. Nō
eī differt ſicut dicit auguſt. vtrū nauis ſub
mergat̄ ꝑ vnū magnū ſaxū vl' ꝑ arene mi-
nute aceruū. Rogem⁹ igit̄ dn̄3 vt det nobiſ
hūc panē ita fidelit̄ et deuote recip̄e q̄ ip̄e
ſit nobis medicina aīe et corpis: ip̄o p̄ſtāte
cui ē laus honor et gl'ia per infinita ſecula
Amen [De gl'ia mundi] Ser.xliiij.

Anē no.quo.da no.ho. Vidim⁹ i p̄ce-
dētib⁹ ſmonib⁹ de trib⁹ p̄mis panib⁹
q̄s petim⁹ i dn̄ica orōne cū dicim⁹. panem
no.quo.da no.ho.i.de pane nature.doctri
ne.⁊ euchariſtie. Quart⁹ panis de q̄ loq̄
tur ſcriptura: et quē nos in eadē orōne it̄ē

dim⁹ petere eſt panis glie. Et ſciendũ ꝙ ille idẽ.i.dñs nr̃ ieſus xp̃s q̄ ē nob ĩ pñti vita panis euchariſtie.i.grẽ: ĩ celeſti patria erit nob panis glie.ille q̄ ē hic panis hoĩz: ĩ futuro erit panis hoĩz ⁊ ãgeloꝝ.ĩ cui⁹ figura dr̃. p̃s.lxxvj. Panẽ ãgeloꝝ mãducauit hõ. Sz h̄ ē differẽtia ei⁹ panis ad ſeip̄z: ſm p̄ñtẽ ⁊ futuꝝ ſtatũ: qꝛ h̄ recipit̃ ſb velamĩe i.velat⁹ fidei enigmate ⁊ panis ⁊ vini ſpẽ: illic recipiet̃ ſb maĩfeſta viſione. P̄t̃ea qñqꝫ h̄ recipit̃ a bñ diſpoſitꝭ ⁊ a male diſpoſitis. Illic ů a ſol' bñ diſpoſitꝭ Itẽ aliq̄ h̄ recipiũt hũc panẽ ad ſalutẽ: ⁊ aliq̄ ad dãnationez. Illic nemo potit ip̄z recipe ad dãnationẽ: ſ oẽs ad ꝑpetuã ſalutẽ. Recipit̃ h̄ tp̄al'r. Illic et̃nal'r. Cũ iſto pane ĩdigem⁹ h̄ pane corporeo: illic ꝯtẽti ſolo ip̄o: nl'lo alio ĩdigebim⁹ alimẽto. Et ſciẽdũ ꝙ iſte panis gl'e: ĩ illa celeſti pat̃a habebit tres ꝯditiões valde deſiderabiles. Erit enim ille panis ſine defectu ſatians: ſine faſtidio delectans: et ſine fine vel ſine excidio viuificans. [Qꝛ eterna gloria erit ſatians.] Primo dico ꝙ in illa celeſti patria. Iſte panis erit ſine

defectu ſatiās: qꝛ qui hūc panē in celo co=
medet: nihil vlteriꝰ ſibi deficiet. Nā ī degu
ſtatione huius panis: ꝑ manifeſtū ītuitū:
cōplet̄ omne deſideriū: ⁊ hoīm ⁊ angeloꝝ.
Et iō dicit dn̄s in euā. luce. xiiij. Beatꝰ iq̄t
q̄ manducabit panē in regno dei. Uere be
atus: qꝛ oīa deſiderabilia īſimul habebit:
⁊ iō ſine defectu ſatiabit̄: qꝛ vltīꝰ ſibi nihil
deficiet: ſed totū ſuū deſideriū adīplebit̄.
Re vera habebit vnū bonū qꝺ merito vo=
cat̄ omne bonū: qꝛ in reſpectu eiꝰ vniꝰ ſū=
mi boni: q̄ſi nihil eſt omne aliud bonū. Et
iō dicit ſalomō ꝓuer. xj. Deſideriū iuſti oē
bonū. Alit̄ nō eſſet beatꝰ nec in ſtatu btītu
dinis poſitꝰ niſi bonis oībꝰ eſſet plenꝰ. Qꝛ
ſicut dicit boeciꝰ ī libro de cōſolatiōe phīe.
Btītudo eſt ſtatus oīm bonoꝝ. Quādiu eī
aīa deſiderat aliquid qꝺ habere nō pōt. nō
eſt btā: ſꝫ miſera. Et iō neceſſe ē vt btītudo
quā ponūt aliq̄ ī delitijs ⁊ diuitijs ⁊ honori
bꝰ huiꝰ mūdi ſit glr̄a vana et deceptoria. ſm
illud qꝺ dicit dn̄s per eſay. ꝓpħaz. iij. Po=
pule meꝰ q̄ te btm̄ dicunt: ipi te decipiunt.
Certe btītudo que eſt de deo ⁊ in deo: ē per

manēs et vera.ſm illud ps.cxlv.Beat⁹ cuius de⁹ adiutor ei⁹ ſpes eius ī dño deo ipi⁹.
Et inter vtrāq₃ diſtixit beatitudinē dauid pphēta: q̄ cū numeraſſet ea in q̄bus putāt beatitudinē inuenit amatores hui⁹ mūdi. filioꝝ et filiaꝝ pulcritudinē: promptuariorū plenitudinē: ouiū et boū fecūditatez et pinguedinē: edificioꝝ ſoliditatē: et tēporis tranq̄llitatē Sz cū hec oīa numeraſſet q̄ſi irridēs beatitudinē hāc falſaz.ſubiungit ps.cxliiij.beatū dixerūt ppl'z cui h̄ ſunt.Et poſtea oſtēdit q̄ ſit beatitudo vera cū dixit.Beatus pp'ls cui⁹ dñs de⁹ ei⁹ id eſt qui poſſidet deū ita q̄ vlteri⁹ nō timet amittere eū.Et ſic poſſidēt illū illi q̄ in paradiſo pane celeſti fruunt̄. beat⁹ ergo q̄ mādu cat panē in regno dei. Placet mihi dulcedinē panis celeſtis mōſtrare per quoddā exēplū. In quadā abbatia q̄ erat in medio cuiuſdā nemoris: fuit quidā monach⁹ qui multo tpe rogauit dñm vt daret ei aliquid ſentire de dulcedine celeſtis patrie. Et cū ſemel poſt matutinū officiuz diceret orōnes ſuas per clauſtrū: audiuit ſup quā

dā arborē auiculā aliquā cātantē dulciſſi-
me: et paulatī ſe elongātē ⁊ ad nemꝰtēden
tem, quā ſecutus eſt ꝑ poſticiū quoddaꝫ qđ
erat in muro abbatie: donec auicula ſtetit
ſuꝑ quādā arborē: et ipſe ſtetit iuxta ipām
quouſqꝫ auicula ſuū cantum dimiſit et re-
ceſſit. Tunc ipē audiuit primā pulſari ī ab
batia ⁊ rediīt ad abbatiā. Sed cū vellet in
gredi per poſticiū ꝑ quod exierat īuenit ip
ſum muratū. et circuiens muros abbatie:
venit ad primā portā: ⁊ nō cognouit porta
riū nec aliquē in abbatia: neqꝫ cognitus ē
ab aliq̄. Et cū quererer̄ ab eo quis eſſet: di-
xit ſe monachū eſſe iſtius abbatie: et poſt
matutinū exiiſſe et audito cimbalo ꝓ p̄ma
ſtatim rediiſſe: ſed poſticiū per qđ exierat
muratū īueniſſe: et ꝙ videbar̄ ei ꝙ tota ab
batia mutata fuiſſet. Et cū quererer̄ ab eo
quis eſſet abbas ī illo tempe q̄ exierat ipſe
nominauit eū. At illi ſcrutātes cronicas ⁊
epitaphia abbatū: inuenerūt ꝙ. ccc. anni
erāt elapſi: dū ille bonꝰ monachus ī cantu
auicule illiꝰ fuerat occupatꝰ ⁊ raptꝰ. Hanc
aūt auiculā nō ē dubiū fuiſſe vnū āgelū in

tali ſpecie miſſū: ad iplēdū illi⁹ mōachi de
ſideriū. Si aūt audit⁹ vni⁹ vocis angelice
tm̄ potuit illū bonū mōachū reficē ꝙ p.ccc
ānos ñ idiguit alia refectōe: ē mirꝫ ſi ituit⁹
ꝛ guſt⁹ māifeſt⁹ illi⁹ pāis celeſtꝭ.i.xp̄i xi ho=
mīs ꝛ xi dei q̄ geinā naturā.i.hūanitatē et
diuinitatē ſuā mōſtrabit nob̄ i ſeipo quaſi
duo fercl'a i vno diſco.vt ex vno i.ex ituitu
ſue diuinitatꝭ reficiamur iteri⁹.ꝛ ex alio.i.
ex ituitu ſue hūanitatꝭ reficiamur exti⁹.
Eſt ne inq̄ꝫ mirꝫ ſi ip̄e iplebit ꝛ ſatiabit to=
tū deſideriū: Rexa viſio di ſic dic.b.bnar.
eſt ita delectabil' ꝙ q̄ poſſꝫ eū vidē i iferno.
ſtati ifern⁹ ꝯūteret i ameniſſimū paradiſū
Secure igit pōt dici btūſ q̄ mādūcabit pa
nē i reg̃ di. Rogem⁹ dn̄ꝫ vt ad illā grãꝫ vale
am⁹ pueire.[Glia etna erit dlctābil'.] xlv.
Anē n.q̄.d.n.h. Scd̄o dico ꝙ pāis gl'e
erit ſine faſtidio delectās. In cib cor=
palib⁹ in hac vita appetit⁹ dū nō habet pa
rit cruciatū. ſ poſtq̄ꝫ habet ſatietas parit
faſtidiū. ſꝫ illō puer.xxvij. Aīa ſatiata cal
cabit fauū. i illo xo pane appetit⁹ parit ſū=
mū dlectamētū ꝛ ſatietas nūq̄ꝫ parit faſti=

diū.ſ̄ ā pli⁹ ꝓuocat appetitū. Propt̄ quod
iṗe panis ſapiē.dicit ī eccle.xxiiij. Qui e-
dūt me adhuc eſuriēt: ⁊ q̇ bibūt me adhuc
ſitient. Qui edūt me q̇ ſū panis aīas deuo
tas et aīas glorioſas ſatians. Et q̇ bibunt
me q̇ ſū fons et̄na dulcedine īebriās: ⁊ om
nē calorē nociuū refrigerās: adhuc eſuri-
ent et ſitient. Gloſa dicit nō defectu ſed af
fectu. Et h̄ ē qđ tangit̄ ī ꝓſa. Mirant̄ nec
deficiūt fruunt̄ nec faſtidiūt: ī illū q̄ꝫ ꝓſpi
ciūt: q̊ magis frui ſitiūt. Et ꝓpter hoc iſte
panis ſine faſtidio delectās bn̄ figurat⁹ eſt
in lege veteri ꝑ illud māna qđ dn̄s đdit po-
pulo ſuo in deſerto. de q̇ dicit̄ in libro ſapi.
xvj Angeloꝝ inq̄t eſca nutriuiſti ppl'ꝫ tuū
et paratū de celo panē p̄ſtitiſti eis ſine la-
bore oē delectamētū ī ſe habentē: et oīs ſa
poris ſuauitatē. ſubſtātia enī tua dulcedi-
nē tuā quā in filios habes oñdebat. et deſ̄-
uiens vniuſcuiuſqꝫ volūtati ad qđ q̇s vole-
bat cōuertebat̄. Et nota q̧ in illa figura tā
gunt̄ tria. ꝓpter q̄ ille panis erit đlectabi-
lis. q̄ ſūt fruēs ſocietas: dātis liberalitas
et oīmoda ī cibo reperta ſuauitas. Primū

quod reddit panē celeſtē delectabilē ē ferуuens ſocietas.qꝛ delectabilioꝛ ꝛ gratioſioꝛ et ſapidioꝛ eſt refectio quā hō accipit ī bona et amabili ſocietate q̄ȝ ī alia.Et nos accipiem⁹ panē illū in ſocietate angeloꝝ et omniū ſctōꝝ quoꝝ q̄libet diliget q̄ȝlibet aliū ſicut ſeipm̄.Et hoc tangit̄ in p̄dicta auctoritate cū dicit̄ ſapi.xvj.Angeloꝝ eſca nutriuiſti ppl'm tuū.i.oēs ſanctos.Secundū qđ reddit panē celeſtē delectabilē ē dātis liberalitas.qꝛ gratioſioꝛ ē cib⁹ q̄ gratis datur:q̄ȝ ille q̄ vendit̄ vel cū laboꝛe acq̄rit̄. Et iſte cib⁹ oīb⁹ electis dabit̄ ḡtis.Et h̄ tāgit̄ cū dicit̄.Panē p̄ſtitiſti eis ſine laboꝛe. Preſtitiſti dicit:nō vēdiſti:et ſine laboꝛe ꝛ nō cū multo:ſed cū momētaneo coꝛdis et coꝛpis ſudoꝛe.Dīs enī laboꝛ quē ꝓ habenda et'na refectione ſuſtinēt ſcī ī hac vita eſt momētane⁹ſi cōpet̄ eternitati.imo q̄ſi nullus.qꝛ finiti ad īfinitū nulla ē ꝯpatio vt dicit ph̄s.Tertiū qđ reddit panē celeſtē delectabilē:ē oīmoda ī illo cibo repta ſuauitaſ Si ei cib⁹ delectabilis ē q̄ habet ī ſe vnum bonū ſapoꝛē:nōne delectabiliſſim⁹ ē ille q̄

habet in ſe oēs bonos ſapores: Et certe talis ē panis celeſtis habet ei ōs ſapores nō per eſſentiā. abſit ei vt in cibo celeſti īueiatur ſapor carnalis: qui ad nutriendā ſolā carnem putribilē et mortalē eſt vtilis: ſed habet in ſe omēm ſaporē per equalētiā et ꝑ ſupexcellentiā qꝛ habet in ſe saporē q̇ pfecte ſatiat et replet et delectat aīam et ſpm̄ rationalē. Ita ꝙ ipſo guſtato nō eget ſapore alio. Et hoc notaꝛ̄ cuꝫ diciꝛ̄ habentē i ſe oē delectamētū et oīs ſaporis ſuauitatem ꝛc̄. vt ſup̄. In māna eni qn̄ erat ī ore comedētiū īueniebat quilibet ſaporē cibi q̄ꝫ volebat īuenire ibi. Similiꝛ̄ in pane celeſti īueniet q̇libet ſaporē talē ꝙ nunq̄ꝫ vlterius deſiderabit nec poterit deſiderare aliū. qꝛ certus erit ꝙ null⁹ poſſet deſiderare pareꝫ vel meliorē. Exēplū quoddā poſſu⁹ adducere qđ inueni ſcriptū ſic. In ciuitate q̄ diciꝛ̄ ſueſſiōis i eccl'ia beate marie vgīs in qua dn̄s fecit multa miracula ad honoreꝫ ſue mr̄is: ꝛ maxīe curādo illos q̇ cruciāꝛ̄ igne ſacro ad quā cū q̇dā puer ardēs pedi b⁹ a mr̄e fuiſſꝫ adduct⁹ ꝛ ab eo liberat⁹ Ipe

ãt puer volẽſ p⁹ea ituꝫ dictã eccl'aꝫ viſitare
a mr̃e nõ ẽ ꝑmiſſ⁹ Et cũ nll'o mõ a mr̃e poſſꝫ
ĩpetrare vt dictã eccl'aꝫ viſitarꝫ: dixit. p̃coꝛ
deũ ⁊ beatã v̉ginẽ mariã vt ꝯpellat rediui
ua ĩfirmitas qꝺ ꝯ̃ſiderãti negat̃. Ad hãc vo
cẽ cepit igne tabefico ꝯcremari. Tũc mr̃ t̃=
rita ad eccl'iaꝫ beate v̉gis ꝓperat cũ ĩfãte.
Qui oꝛõe facta coꝛã altari btẽ v̉gis obdoꝛ
miuit ⁊ p⁹ſõnũ curatũ ſe iueĩt: ⁊ narrauit
ſe raptũ fuiſſe ⁊ vidiſſe btãꝫ v̉ginẽ ſuꝑplicã=
tẽ ꝓ ꝑpl'o quẽ circũqꝫ ignis ille vaſtabat. ⁊
obtinuiſſe cũctis a filio ſuo ſanitatẽ. ꝗ etiã
mlta futura p̃dicẽs ſe ĩ bꝛeui moꝛiturũ ſic
factũ ẽ p̃co ĝuit. Re v̉a mirabile ĩ eo claruit
qꝛ cũ lr̃as nõ didiciſſꝫ: oẽꝫ ab initio mũdi
hiſtoꝛiã narrãs eã q̃ſi rithmice digerebat.
nouũ etiã teſtamẽtũ q̃ſi ĩ libꝛo legẽs ꝑ oꝛdi
nẽ recẽſebat. Tãdẽ clauſis ocl'is tanqꝫ tp̃a
lẽ lucẽ exoſus dedignabat̃ coꝛpales ocl'os
ſumẽ: et vix dignabat̃ alicui rñdere. Tãta
aũt claritas defũcti pueri perfudit facieꝫ
vt in cãdoꝛe ⁊ claritate vultus eius q̃ſi ãge
lus apperet. Sic ergo patꝫ qual'r delectat
pãis gl'e. qꝛ puer ille ꝗ videdo ſubito ⁊ q̃ſi ĩ

tranſitu ſemel eū deguſtauerat: corpales cibos poſtea faſtidiebat. Igit̄ hec ē ſecunda ꝯditio panis glie.q2 ipē ſine faſtidio eſt delectās. Quā delectationē det nobis experiri ieſus xp̄s dn̄s deꝰ nr̄ q̄ cū patre ⁊ ſpū ſctō viuit ⁊ regt̄ ī ſecula ſecloꝝ. [Gloria eterna erit viuificabilis.] Sermo.xlvj.

Anē no.q̄.d.n.h. Tertio dico ꝙ panis glie ē ſine fine viuificās. qđ nō iuenit̄ in aliq̊ cibo alio. Oīs enī aliꝰ cibꝰ q̄ꝫtū cūqꝫ ſatiet q̄ꝫtū cūqꝫ delectet: tn̄ imortalitatē habere nō pōt. Sꝫ iſte panis ī pſ̄ia oī fruenti eo dat vitā eternā ⁊ imortalē. Propt̄ qđ dicebat dn̄s iudeis ī euāg. ſctī iohan. vj. Patres vr̄i māducauerūt māna ī deſ̄to ⁊ mortui ſūt. Ego ſū panis viuꝰ q̄ de celo deſcēdi ſi q̄s māducauerit ex h̄ pane viuet ī et̄nuꝫ. Debemus hic debito modo intelligere de illo qui māducauerit hūc panē ī regno glorie. Nam in hoc mundo eo modo quo manducat̄ in altari: nō poteſt tantū māducari quin oporteat poſtea mori. Sed illi q̄ manducant euꝫ in regno celeſti viuificabunt̄ ꝑ ip̄m: ita ꝙ vltra non poterūt mori. Et pro-

pter h iſte panis viu⁹ fuit figurat⁹ p lignū
vite: qđ ſicut legit̃ in geneſ: poſitū fuit in
medio paradiſi terreſtris: qđ habz hāc vir
tutē q̄ oī comedēti ex eo ꝓlōgat et ꝑpetuat
vitā corꝑalē. ſicut ptz in enoch ꝛ in helya:
q̄ credunt̃ in illū paradiſū eſſe rapti: ꝛ ibi
ſeruari vſq; ad aduētū antixp̄i: ꝛ ibi guſtu
arboris vite viuificari. Tp̄e aūt ātixp̄i cre-
dit̃ q̄ ſūt exituri de paradiſo terreſtri: ꝛ ꝯ
antixp̄m pugnaturi. Sicut ḡ illud lignū
vite ꝑpetuat. i. ꝓlongat vitā corꝑalē in pa
radiſo t̃reſtri: ſic panis gl'e. i. dn̄s ieſus xp̄ſ
ꝛ aīas et corꝑa viuificabit ī ꝑadiſo celeſti.
Et iō dicit ſalomō ꝓū. xj. Fruct⁹ iuſtitie li-
gnū vite. Sēſus ē. oīs iuſt⁹ q̄ in h mūdo bn̄
oꝑando laborat: nō aliū fructū de oꝑibus
ſuis expectat: niſi vt lignū vite. i. dn̄m ieſū
xp̄m: q̄ vocat̃ lignū vite ꝛ panis vite: in pa
tria celeſti facie ad faciē vidēdo comedat.
Nā comedētes ip̄m: viuificabūt̃ in eternū
Sz vbi: dictū eſt ſupra: q̄ mādu cauerit ex
hoc pane viuet in eternū. Sz nō oēs erunt
digni hoc pane: q2 illi qui hanc vitā nimis
diligunt: ſunt ſicut ſtulti carnales ꝛ mali-

cioſi hoīes vitā mūdi toto deſiderio amplectētes: illi nūq̄ guſtabūt panē q̄ dat vitaꝫ eternā. Sꝫ ſimplices ⁊ īnocētes q̄ ꝓpt̄ ipm moriūt̄ mūdo: illi viuificabūt̄ hͦ pane ī celeſti regno. De qbꝰ dicit apl's coll'. iij. Mortui eī eſtꝭ ⁊ vita vr̄a abſcōdita ē cū xp̄o ī dō cū aūt xp̄s appuerit vita vr̄a tc̄ ⁊ vos appebitꝭ cū ip̄o ī gl'a. Suppone̊ mihi libet duo exēpla q̄ inueni ſcripta hoc modo. Quidā ſupp̄oꝛ ciſterciēſ oꝛdis: amans tenerrime īfātiā ſaluatoꝛis. Recolebat frequētiꝰ q̄lit̄ idē ſaluatoꝛ ꝓ nobis a btā maria virgīe cōceptꝰ ⁊ enixꝰ et lactatus fuerat ⁊ nutritus. Qui per hec in gr̄a ſctē ſimplicitatis ⁊ innocētie ꝓfecit mirabilit̄: ⁊ amicꝰ effectꝰ eſt btē marie virgis ita q̄ abundanter hauſit gr̄am deuotionis. Die igit̄ quadā: dū ī refectoꝛio cū ꝯuentu diſcūberet: raptꝰ in extaſi: vidit btām virginē in foꝛma pulcherrimā: ⁊ int̄ brachia pulcherrimū puerum poꝛtātē: ⁊ per refectoꝛiū intrātē Et ex ſimplicitate ſua nondū intelligens viſionem: mirabat̄ qual'r mulier ꝯtra inſtitutionem ⁊ ꝯſuetudinē illiꝰ oꝛdis refcōꝛiū igꝛedi pre

ſūpſiſſet: ⁊ credebat ꝙ oēs viderēt ſic ipe vi
debat. Et cū ipa corā ſinglis portaret pue
rū: venit an̄ ipz ⁊ ita ꝓpe ꝙ puer ſuis pedi
bꝰ fere tāgebat ciphū illiꝰ: nihil dicēs. ſed
in eū reſpiciēs. Tūc ſuppoꝛ porrigēs ei pa
nē dixit. papa mi puer papa. id ē comede.
Cui rūdit puer. nō papabo mō: ſed tu poſt
triduū papabis mecū in regno meo. Quo
facto diſpuit viſio. Et ſtatim īfirmitas ſup
poꝛē arripuit: qui poſt tres dies iuxta pue
ri condictū ad dn̄m migrauit: papaturus
cū ipo panē viuificātē ineternū. i. ipz dn̄m
ieſum xp̄m qui comedit̄ in celo ab angelis
⁊ a ſanctis: nō guſtu corporei dentꝭ: ſed in
tuitu mūdi cordis. Itē aliud exēplū īueni
ſcriptum ſic. In quadā abbatia fuit q̄dā
ꝑuulus monachꝰ qui ymaginē pueri quā
ymago btē marie virgīs in q̄dā capella te
nebat in manibus diligens tenerrime ex
puerili ſimplicitate et innocentia: panem
et alia cibaria que habere poterat: ei ſepi-
us miniſtrabat: et rediens in ſcutella po-
ſtea nihil inueniebat. Cūq̧ flens rogaret
pueruz vt ſibi loqueret̄: et corā eo comede-

ret: ꝛ ille nihil diceret: ꝛ abbaſ monaſterij q̇ latēs in capella frequēter orōni īſiſtebat hᵒ ſepiꝰ ꝑcepiſſ;: vocatū ad ſe puerꝝ mōchū blanditijs cepit allicere et ab eo exegit vt q̇cq̇d puer ſibi diceret: eidē; reuelaret: qđ puer ſe facturū ꝓmiſit. Quadā vero die cū ṗdictꝰ puꝰ monachꝰ ſtaret corā ymagine: vox ad eū facta eſt dicēs. Mādat tibi puer quē tm̄ diligis vt venire ad nuptias eiꝰ nō moreris. Cui puer monachꝰ rn̄dit ſe nō poſſe ire abſq; abbatis licētia: et hᵒ abbati q̄ꝫtotiꝰ nūciauit. Qui cogitans tēpꝰ mercedis recipiende ꝓ laborībꝰ eſſe idoneū: conuerſus ad dn̄m in orōne manꝰ expandit et pandēs dn̄o cordis ſui deſideriū qđ habebat ad ſuū ꝯſortiū: īterdixit puulo monacho ne aliquo mō ꝯſentiret ire ad nuptias dilecti pueri ſine ipo. Cūq; puer monachꝰ iterꝝ vocatꝰ ſe venire non poſſe ſine abbate diceret. Rn̄ſū eſt ei q̄ in die penthecoſtꝭ ꝓxime futurus: cū inchoaret̄ in choro hymnꝰ Ueni creator ſpūs. ipe et abbaſ ſimꝉ ad nuptias ꝑuenirent. Cū igit̄ dicta dies aduenisset: abbas nihil dubitans de diuino

oraculo ad puer facto: poſuit et tenuit iuxta ſe puer in choro. Et ꝯſcito pueri dictū hymnū inceperūt: ābo ſcꝫ abbas ⁊ pu⁹ille monach⁹ ſpm̄ emiſerunt. Et ſic factū eſt ꝙ puer qui puerū virginis pane corpis voluit paſcere: mō paſcit̃ ab ipo pane vite et̃ne cū ſuo abbate. Sic ḡ ptꝫ q̄liter quartus panis.i.panis gl'ie ſufficient̃ ſatiat: īfaſtidient̃ delectat: et̃nal̃r viuificat. Et de hoc pane pōt ſil'r intelligi illa petitio quā nos facim⁹ in dn̄ica orōne dicētes. Panē nr̄m quo.da no.ho. Sēſus ē.o dn̄e pr̄ celeſtꝭ: da nobis filijs tuis a te p gr̄am adoptatꝭ: ⁊ ad gl'am tuā p̄deſtinatꝭ hodie in tua et̃nitate in qua nō eſt niſi hodie.i.dies eterna ⁊ lux ꝯtinua ſine noctis et tenebrar intruptiōe In q̄ nō eſt heri nec cras: ſed ſp hodie. Qr in et̃nitate nihil eſt p̄teritū: nihil futurū: ſꝫ oīa ſūt pn̄tia. Et ſic accipit̃ hoc aduerbium in p̄s.ij.qn̄ de⁹ pr̄ dic̄ ad deū filiū Ego hodie genui te.i.ab et̃no. hodie ei dicit: vt illa generatio credat̃ ſp pn̄s: ⁊ nūꝙ̄ p̄terita vel futura. Sꝫ genui dicit et non gigno ne credat̃ ipfecta. Da nobis īquā hodie.i.

in eternitate panē nr̄m.i.teipm q̄tidianū.i.
quē q̄tidie desideram⁹ et ad quē q̄tidie bo-
norū operū gressib⁹ ꝑuenire nitimur. Sic
igit̄ patz de q̄druplici pane quē petim⁹ in
dn̄ica orōne cū dicim⁹. Pater nr̄ q̇ es i cel'
panē nr̄m quo.da no.ho. scz de pane nat̄e
doct̄ne: eucharistie et gl'ie: q̄r ꝑm⁹ ē bon⁹.
scd̄s melior. t̄ti⁹ opti⁹. q̄rt⁹ suꝑoptim⁹. Nō
ꝙ vbi euā.math.vj.dic̄ panē nr̄z q̄tidianū
ali⁹ euā.lu.xj.ponit.panē nr̄m suꝑsb̄stātia
lē.i.suꝑ oēm sb̄stātiā excellētē: qd̄ nō p̄t itel
ligi de ꝑmo pane.i.de pane nat̄e q̇ ē putri-
bilis ⁊ corruptibilis: sz de alijs panib⁹ qui
sūt spūales ⁊ incorruptibiles. Et tn̄ timeo
ne sint plures qui plus intēdūt petere pri
mū panē qui est cib⁹ corꝑis mortalis: ꝙ̄ ali
os panes qui sūt cib⁹ mentis ⁊ aīe īmorta-
lis. Et tales sūt sil'es illis: qui viso miracu-
lo qd̄ dn̄s iesus xp̄s fecit de q̄nq3 panib⁹ et
duob⁹ piscibus q̄nq3 milia hoīm satiauit.
Joh.vj.qui q̄rebāt dn̄m ⁊ volebāt rapere ⁊
facere eū regē eoꝝ: vt sine labore daret eis
panē ⁊ oēm escam corꝑalem: ⁊ de pane aīe
nullā habebāt sollicitudinē. Sz dn̄s iesus

aſcēdit in mōtē ⁊ abſcōdit ſe ne facerēt eū
regē: qꝛ ip̄e venerat in mūdū ꝓpter hoc vt
v̄bo ⁊ exemplo doceret nos fugere ⁊ ɔtēne
re honorē mūdi: ⁊ appetere ſempiternuꝫ.
vñ in euan. ioh. vj. legit̄ dñꝫ illis dixiſſe. q̄-
rit' me nō qꝛ vidiſtis ſigna: ſꝫ qꝛ mādu caſtis
de panibꝰ meis Rogemꝰ ꝰ dñm vt det no
bis panē nature doctrīe eucharistie dū vi-
uimꝰ: vt poſt mortē ad veꝝ panē gl'ie ꝑue-
nire poſſimꝰ. Ipſo ꝑſtāte cui eſt laus honor
⁊ gl'ia in ſcl'a ſcl'oꝝ amen. Sermo. xlvij.

Et dimitte nobis debita noſtra ſicut ⁊
nos dimittimus debitoribus noſtris
Chariſſimi hec eſt quinta petitio oratiōis
dñice: in qua nos petimꝰ a p̄re oīpotēti vt
amoueat a nobis vitiū ire: ⁊ det nobis vir
tutē patiētie. Nos ei petimꝰ vt dñs deꝰ di-
mittat nobis debita noſtra. i. pctā noſtra:
ſicut ⁊ nos dimittimꝰ debitoribꝰ nr̄is. i. ill'
qui peccauerūt in nos. Sꝫ peccātibꝰ i nos
nō poſſumꝰ dimittere: niſi auferat̄ a nobis
vitiū ire: ⁊ det̄ nobis v̄tꝰ patiētie. Qui ei
in ɔtumelijs vel in iniurijs ſibi illatis nō ha
bet patiētiā: ſꝫ portat in corde ſuo rācorē

⁊ iram:⁊ deſiderat de iniuriantib⁹ ſibi ac=
cipe vindictã:nõ dimittit ſuo debitori: et
ita dñs de⁹ nullũ debitũ.i.nullũ pctm̃ di=
mittit ei:qꝛ in hac orõne homo cõſtrĩgit ſe
q̃dã cautione ad indulgendũ ꝓximo:ad h̃
vt poſſit ĩdulgẽtiã mereri a deo Fruſtra
ğ dicit hãc orõnẽ q̇ habet in corde ſuo iraʒ
vel rancorẽ ꝯtra aliquẽ. Sʒ forte tu dices
ꝙ dicẽdo dñicã orõnẽ tu intponés et omit
tes iſtã petitionẽ: ⁊ dices alias ſex petitio
nes.Ego dico tibi ꝙ nihil ꝓdeſſet dñica o=
ratio:qꝛ nõ diceres eã illo mõ quo tradita
fuit a xp̃o.Sʒ forte adhuc dices ꝙ ꝑpt̃ iſtã
ꝑticulã tu dimitteſ totã orõnẽ dñicã:qꝛ nõ
vis per ip̃aʒ obligare te deo ad dimittẽdũ
ꝓximo ⁊ dices alias orõnes.i.Aue maria
Credo in deũ.ſeptẽ p̃s. vel pſalt̃iũ. Tunc
dico ꝙ orãdo ſic nihil ꝓficeres:qꝛ contenta
hac orõne dñica oĩs alie nõ poſſũt tibi ꝓ=
deſſe:qꝛ illa omittit̃ p quã oẽs alie ꝯfirmãt̃
Sʒ forte tu dices ꝙ nõ habes debita q̃ tibi
a deo dimittant̃ vel q̃ dimittas ꝓximo Cõ
tra hoc dicit aug.ꝙ nõ eſt homo q̇ nõ ſit de
bitor apud deũ:⁊ qui nõ habeat debitoreʒ

ꝓximū.Quis enī eſt q̄ nō ſit debitoꝛ apud
deū niſi q̄ nunq̄ peccauit:et quis ē q̄ nō ha
beat debitorē ꝓximū:niſi in q̄ nemo pecca
uit.Job.xxv.dicit.Nemo mūdus a ſoꝛde:
nec etiā īfans cuiꝰ vniꝰ diei vita eſt ſup t͛rā
Et ī.j.iohan.j.dr̄. Si dixerimꝰ qꝛ peccatū
nō habemꝰ:noſip̄os seducimꝰ⁊ v͛itas ī no-
bis nō eſt.Auguſtinꝰ dic̄.audeo dicere ꝙ ſi
oēs ſancti eſſent ī vnū ꝯgregati:poſſēt v͛aci
ter dicere deo. dimitte nobis d̄bita nr̄a ſic̄
et nos dimittimꝰ debitoꝛibꝰ nr̄is. excepta
ſola ſancta maria virgīe de q̄ cū de peccat̄ꝭ
agit̄ nullā pꝛoꝛſus volo fieri mētionē.Igit̄
nemo credat ſe īmunē a debito:ſed q̄tū cū
ꝙ appareat iuſtꝰ ī ꝯſpectu hoīm timeat oc-
cultū dei iudiciū:et clamet cū tīoꝛe ad do
minū deū. dimitte nobis debita nr̄a ſicut
⁊ nos dimittimꝰ debitoꝛibꝰ nr̄is.Et vt hoc
meliꝰ appareat ē ſciendū ꝙ.v.ſūt q̄ facere
debemꝰ ex quibꝰ ſi aliq̄d omittimꝰ debito-
res.i.tranſgreſſoꝛes ⁊ peccatoꝛes apud de
um ſumꝰ.Primo enī debemꝰ ſpem nr̄am in
deo ponere.ſecūdo p̄latis obedire.iij.vni-
cuiq̄ ius ſuū reddere.iiij.iniurias ex coꝛ-

de dimittere.v.a carnis illecebris abſtine
re. Per primū ordinamur ad deuꝫ.p ſcdm
ad ꝑlatū.p.iij.ad ꝓximum.p.iiij.ad īimi-
cum.et p.v.ordinatᷣ homo ad ſeipſum.
Debemus ſpem noſtrā in deo ponere. Di
co ꝙ primū debitū quod nos debemꝰ ē ſpē
noſtrā in deo ponere.ſm illud qđ ſcribitᷣ in
libro paralipome.xx.Cū ignoremꝰ inquit
qđ agere debeamꝰ: hoc ſolū reſidui habe-
mus vt oculos noſtros dirigamꝰ ad te dn̄e.
Nota ꝙ bene dicit ignoremuſ.qꝛ enī homo
peccando a luce vere ſapiētie receſſit meri
to tenebras ignorantie incurrit. Quid a-
gere debeamꝰ Ignoramꝰ enī qualitᷣ ſatiſfa
ciamꝰ de peccatis ꝑteritis: qualitᷣ inter tot
laq̄os tentationū caueamꝰ a futuriſ.et q̄litᷣ
intᷣ tot mundi fluctꝰ ꝛ ꝑicula ꝑueniamꝰ ad
portū ſalutis. Et iđo hoc reſidui habeamꝰ
vt oculos nr̄os dirigamꝰ ad te dn̄e qꝛ tu es
q̇ potes dare de pctīs ꝑteritis veniā. Et ꝓ-
ptᷣ h̄ rex dđ q̇ ꝑ adultiū ꝛ hoīcidiū ḡuiſſie
peccau̅at ocl'os leuabat ad deū dicēſ.cxxij
Ad te leuaui ocl'os meos q̇ hītas ī celis Et
ſeq̄tur ibiđ. Miſere nr̄i dn̄e miſere noſtri.

qꝛ multū repleti ſumꝰ deſpectiōe. Itē diri
gimꝰ oculos ad te. qꝛ tu potes dare tentati
onū victoriā. Et ideo leuabat ocl'os ꝓpħa
ad te dn̄e q̄ dicebat. p̄s. xxiiij. Oculi mei ſp
ad dn̄m: qm̄ ipſe euellet de laq̄o pedes me-
os. id eſt cogitationē meā ⁊ deſideriū meū
qui ſūt pedes aīe ꝑ quos ip̄a tēdit ſurſū vl'
deorſū. liberabit inq̄ a laqueo tentationū
Et in p̄s. xvij. Eripiar a tentatiōe: in te et
in deo meo tranſgrediar murū. i. tentatio
nem peccati. qꝛ pctm̄ ē murꝰ diuidēs inter
nos et deū. ſm̄ illḋ eſay. lix. Iniq̄tates nr̄e
diuiſerūt int̄ nos ⁊ deū nr̄m. Itē dirigimꝰ
oculos nr̄os ad te dn̄e qꝛ tu potes ꝑducere
nos ad portū ſalut̄. i. ad celeſtē p̄riā quā
tu oñdiſti ap̄l'is qn̄ i mōte thabor trāſfigu-
ratꝰ corā eis oñdiſti ſpeciē future r̄ſurrecti
onis q̄ pꝰea leuātes ocl'os neminē viderūt
niſi ſolū ieſū. i. ſaluatorē nr̄m. mat. xvij. et
mar. ix. Dic ḡ i aucte ſup̄dicta cū igramꝰ
q̄d agere debeamus hoc ſolū reſidui habe
mꝰ vt ocl'os nr̄os dirigamꝰ ad te dn̄e. ij. pa-
li. xx. Sic ḡ patꝫ q̄ debemꝰ ſpē noſtrā i deo
ponere et nō in hoīe. qꝛ tota ſcriptura cla-

mat. Maledict⁹ hō q̇ ſpez ſuā ponit ī hoīe. et benedict⁹ hō q̇ ſpez ſuā ponit ī deo. Exē plū habem⁹ in duob⁹ cecis q̇ fuerūt rome: quoꝝ vn⁹ robinet⁹ noīe clamabat ꝑ ciuitatē q̈tidie. bñ eſt adiut⁹ quē de⁹ vult adiuuare. et ali⁹ noīe rolet⁹ clamabat. bñ eſt adiutus quē īperatoꝛ vult adiuuare. Quod cuꝫ innotuiſſet imꝑatoꝛi fec̄ fieri vnū paſtilluꝫ foꝛtit̃ coctum et talētis aureis plenū: ceco ſuo vociferāti. i. roleto ad ianuā ſuā fecit illud dari. Qui rediēs accepto paſtillo talētis aureis pleno: obuiauit alij ceco. i. robineto: a q̇ requiſit⁹ ſi datuꝫ eſſet ſibi aliquid ad ianuā imꝑatoꝛis. reſpōdit rolet⁹ datuꝫ ſibi eſſe panē duriſſimū ꝛ pōderoſiſſimū. qd̄ ali⁹ cec⁹ robinet⁹ tractans int̃ man⁹ ſuas emit illud ab eo trib⁹ denarijs. et veniēs ad vxoꝛē ſuā fecit illud aperiri. ꝛ īuenerūt talenta auri: ex q̇b⁹ ꝑmutatis ditati ſūt et ſibi poſſeſſiōes ꝛ reddit⁹ neceſſarias emerūt et vltra nō mēdicauerūt. Alius aūt cec⁹ roletus noīe clamās ꝑ vicos ſicut ꝯſuerat ad ianuā imꝑatoꝛis ī craſtinū redijt: et req̇ſitus ab imꝑatoꝛe q̇d feciſſet de dato ſibi pa-

ſtillo: reſpõdit rolet⁹ alij ceco robineto pro trib⁹ dñarijs ſe illud vẽdidiſſe Quod audiens imꝑator repulit eũ q̃ſi male fortunatũ et ↄfirmauit alt'i⁹ ceci ſentẽtiã. qꝛ videlicet meli⁹ eſt adiut⁹ quẽ deus vult adiuuare: q̃ꝫ quẽ adiuuat imꝑator terren⁹. [Debem⁹ p̃latis obedire.] Secũdũ debitũ qđ nos debem⁹ eſt p̄latis obedire. qꝛ ſicut ꝑ inobediẽtiã paradiſũ amiſim⁹: ſic ꝑ obediẽtiã ad ipſuꝫ redire debem⁹. Et ideo habem⁹ neceſſe p̃cepta p̄latoꝝ noſtroꝝ ſuare. qꝛ ipſi tenẽt ſuꝑ nos locũ dei. Et de hͦ debito dicit dñs i euã. luc. xvij. Cũ feceritis oĩa q̃ p̃cepta ſũt vobis: dicite ſerui iutiles ſum⁹: qđ debuim⁹ facere fecim⁹. Qñ ḡ p̄lati p̃cipiũt ppl'o vigilias ieiunare: ⁊ feſta colere: ad eccl'aꝫ venire: i eccl'ia tacere: i cimiterio nõ chorizare: excõicatos cauere: ſortilegos et diuinos nõ cõſulere. et ſic de alijs. obedire đbem⁹ hũilit' ac delectabilit'. qꝛ ad paradiſi requiẽ ꝑuenire nõ poſſum⁹ alit'. Q̃ꝫ fructuoſa ſit obediẽtia: patꝫ ꝑ hoc ꝙ beat⁹ antoni⁹ totũ mũdũ plenũ laq̃is malis vidit: et clamãs ad dñm ait. dñe quis poterit oẽs hos

laqueos euadere. Et dñs respondit ei. q̄ ſo
lus eos euadere potit q̄ ver⁹ hũilis ⁊ ver⁹ o=
bediẽs fuerit. Quis aũt debeat reputari
ver⁹ obediẽs: oſtẽdit beat⁹ bernard⁹ q̄ dic.
Uer⁹ obediẽs mãdatũ nõ ꝑcraſtinat: non
querit moras nõ cũctat̃ de aliq̄: ſ parat au
res auditui: liguã voci: man⁹ operi: pedes
itineri. et ſic totũ ſe recolligit vt mãdatum
perficiat impantis. E cõtrario q̄ꝫ periculo
ſa ſit inobediẽtia: patet in malis angelis:
et ĩ primis parentib⁹ q̄ ꝓpt̃ ſuaꝫ ĩobedi=
entiã fuerunt de paradiſo eiecti et dãnati
mali angeli eternalit̃. qꝛ ceciderũt ſola ſua
voluntate nullo alio ſuggerẽte. parentes
aũt primi dãnati fuerũt tp̃aliter. i. vſqꝫ ad
aduentuꝫ xp̃i. ſꝫ hoc qꝛ peccauerãt ad ſug=
geſtionẽ alterius. i. diaboli. Et hoc idẽ pa=
tet in dathan et chore et abyron. qui quia
noluerunt venire ad preceptuꝫ prelati ſui
id eſt moyſi: cuꝫ tabernaculis ſuis et cum
tota ſua ſuppellectili viuẽtes a terra ſunt
abſorti: et in infernuꝫ demerſi. nũeri. xvj
Nõ eſt igit̃ ſecuruꝫ inobediẽtẽ eſſe mãdat
p̄latoꝝ. Sic ergo patet de duob⁹ p̄mis de=

 188

bitis que nos debem⁹ que ſunt i deo ſpem noſtraꝫ ponere et p̄ceptis p̄latoꝝ obedire. Per hāc duplicē viā.i.vere ſpei ꝛ v̄e obedientie digneť nos dn̄s ieſus ver⁹ obediens ad ſuū conſortiū ꝑducere ip̄o p̄ſtāte q̄ viuit et regn̄t de⁹ i ſcl'a ſcl'oꝝ.amē.¶Debem⁹ vnicuiqꝫ ius ſuū reddere. Sermo.xlviij.

Et dimitte nobis debita noſtra ſicut ꝛ nos dimittim⁹ debitoꝛib⁹ nr̄is. Tertium debitū eſt ꝙ nos debem⁹ vnicuiqꝫ ius ſuū reddere. Et de h̄ debito dic̄ apl's. Reddite oīb⁹ debita cui honoꝛē honoꝛē: cui tributū tributū: cui vectigal vectigal. Et nō ꝙ dic̄. oīb⁹.i. ſuperioꝛib⁹ ꝛ parib⁹ ac iferioꝛib⁹. Superioꝛes ſūt dn̄s tp̄alis: cui debem⁹ reddē cēſus ſuos: ſic̄ dictū ē ſup̄. cui tributū tributū. cui vectigal vectigal. ro.xiij Itē dn̄s ſp̄ual'.i. p̄lat⁹ eccl'iaſtic⁹ cui debe⁹ reddere p̄mitias ꝛ decīas ꝛ oblatōes ꝯſuetas ꝛ ꝯſuetudīes licite itroductas ꝛ p̄ſcriptas Itē ſupioꝛes ſūt pētes carnales q̄s debem⁹ honoꝛare ꝛ ſi idigēt neceſſaria miſtrare eis ꝛ ibecillitatē eoꝝ mutuis obſequijs ſuppoꝛtare. h̄ ē eni debitū qd̄ q̄ non reddit

multū offendit deū. Exemplū habem⁹ de q̇dā iuuene q̇ tm̄ diligebat vxorē ſuā ꝙ q̇ti-enſqȝ volebat cōedē aliquē cibuȝ bonū ad ſuggestionē vxorꝭ faciebat foras egredi pa trē ſuū. Et cū ſemel ſibi paraſſētvnū bonū caponē aſſatū ī veruto: ⁊ ī archa abſcōdiſ ſent eū: poſtq̄ȝ cōederūt potagiū ⁊ ꝯmunē cibū emiſerūt ſenē foras ſicut ꝯſueuerant At ů iuuenis archā aperuit: ⁊ loco capōis buffonē magnū īuenit: q̇ ſtatim ad guttur eius ꝓſiliuit. q̄ȝ ipſe a gutture ſuo nullo mō euellere potuit. Et cū veniſſet faber vt eū amoueret cum forcipib⁹ non potuit. Et ſic iuuenis patri ſuo ingratus: fuit a buffone ſuffocatus. Reddite igit̄ debitū oībus: id eſt vicinis pacem et amorem et obſequij viciſſitudinem: extraneis curialitatem et affabilitatem et naturalem rectitudinē. q̄ eſt. Non facias alij quod tibi nō vis fieri. ⁊ hoc d̄bitū reddim⁹ nos ſi nullū opp̄mam⁹ per potētiā: ſi nullū ſeducim⁹ ꝑ aſtuciam ⁊ mercationē falſā: ſi nulli⁹ reȝ retinemus ꝑ vſurā vel auariciā: ſ; oībus prodeſſe ſtude-amus per caritateȝ ſinceram. Quantum

eni deo diſplicet ille q̄ per potentiā ſuā vel aſtutiā vel auaritiā alienū retinet: ptꝫ per quoddā exēplū qd inueni ſcriptū ſic. Fuit in alemania quidā ditiſſim⁹ ⁊ peſſim⁹ vſurarius: qui fere totā illā terrā p̲ vſurarꝫ voragine abſorbebat. Quidā aūt frater ordis p̄dicatoꝝ q̄ vocabat̄ frater hugo de caſtro p̄plo t̄re cōpatiēs: illū vſurarium benigne monebat vt ab hac malicia cōtīeret. Quo in nullo ſe corrigente: ſed ſp̲ deteri⁹ opāte. Frater ille dn̄m terre adijt: ſ nihil ꝓfecit: qꝛ vſurari⁹ munerib⁹ ſuis illū corrupit. Poſtea cōqueſt⁹ eſt ille frat̄ epō ſup̲ h: q̄ corruptus fuit illi⁹ munerib⁹ pari mō. Et cū illū p̲ aliquē reuocare nō poſſet: ⁊ vſurarius ei inſidians mortem ſibi intētaret. cōuocato pp̄lo in generali ſmone: frat̄ fecit ip̄m vocari ſub hoc pacto q̄ nūq̄ dū viueret cōtra eū p̄dicaret. Cui corā oīb⁹ dixit: qꝛ aīe tue cōpatiebar ⁊ pp̄lo terre q̄ abſorbes tua cupiditate: nixus ſū ab hac malitia te vl' monitione caritatiua: aut ſcl'ari potētia: ſeu cenſura eccl'iaſtica reuocare. Sed qꝛ ī hac t̄ra non eſt iudiciū neq̄ iuſticia: corā et̄no

iudice te appello qui mẽdatijs nõ fallit̃ nec muneribꝰ corrũpit̃. Et ſalutato pplõ: ſcito te inqͭt ꝓ certo ꝙ in t̃ra iſta de cet̃o non p̃di cabo Et veniẽs ad domũ fratrũ p̃dicatoꝝ lectũ ꝓtinꝰ itroiuit. Cũqꝫ creſcẽte ĩfirmita te: morti iam ꝓpĩquꝰ: ꝓtinꝰ loq̃lã ꝑdidiſſꝫ. frĩbꝰ ſiml̃r ⁊ q̃buſdã ſcl̃aribꝰ exitũ aĩe expe ctãtibꝰ: expgefactꝰ ⁊ rediens ab extaſi: ſu bito cũ grandi letitia reſpirauit: mõ peſſi me vſurarie velis nolis corã iuſto iudice re ſpõdebis: ⁊ mirãtibꝰ cũctꝭ ⁊ q̃d vidiſſꝫ q̃rẽ tibꝰ. ille inqͭt vſurariꝰ quẽ ĩ ſmone publico appellauerã corã deo meo: mõ licet inuitꝰ ad diẽ ꝓpat corã eo mihi ꝑemptorie rñſurꝰ quẽ opoꝛtꝫ me cito ſbſeq̃t accuſem eũ ibi de q̃bꝰ fuerit accuſãdꝰ: ſtatiꝫ emiſit ſpm̃ in hec v̱ba. Tũc illi q̃ aderãt miſerũt citiꝰ cũ feſtinatione nũtiũ ad domũ vſurarij: q̃ q̃ſi ꝑ leucã diſtabat ab illo loco: ⁊ ipm̃ iuenert̃ vitaꝫ iſtã ſubitanea moꝛte in illa hoꝛa qua frater dixerat terminaſſe Et qꝛ in vita ſua nõ perſoluerat debitum iuſtitie: modo exi gitur ab eo in inferno vſqꝫ ad quadranteꝫ nouiſſimũ Reddite igitur debita omni-

bus et ſuperioribus et paribus et inferio= ribus prout ſtatim dicetur. Item debem⁹ reddere debitũ inferioribus: q̃ ſũt ſub tri plici differẽtia: qꝛ aut ſũt mercẽnarij: aut ſũt filij: aut paupes mẽdici. Mercẽnarijs debem⁹ reddere integre ꝛ pfecte et ſine di= latione mercedẽ ſuã. Filijs ꝛ familijs debe mus nutrimentũ et diſciplinã. Paupibus mẽdicis debemus miam opoſã. Et int̃ pau= peres: illis quibus debem⁹ plus cõpati q̃ ſũt defũcti qui ſũt in igne purgatorij: qui bus debemus cõpati multis de cauſis: id ẽ ꝓ pter pene quã ſuſtinẽt acerbitatẽ ꝛ diu= turnitatẽ: ꝛ ꝓpter iuuãdi ſe īpoſſibilitatẽ. Et iſtud debitũ ſollicite reddebat quedaʒ mulier bona que totiens quotiens tranſi= bat per cimiterium orabat deuoto corde pro aīabus defunctorum. Et cum oraret ſemel in hunc modum: vidit ſubito īfinitã multitudinem manuũ de ſepulchris egre dientium et directarum ad ſe: quaſi vellẽt eam retinere. Et cum ſequenti die vidiſſet ſimiliter territa fugit ad eccl'iam: rogans deũ vt ſibi oñderet q̃d h' eſſet. Et reſponſũ

eſt enī ꝙ h̄ erant aīe in purgatorio exiſten-
tes ab ea orōnum ſuaꝝ ſuffragia petētes.
Sic ergo patꝫ qualr̄ debemꝰ oībꝰ redde
re debita.i.ſuꝑioribꝰ et paribꝰ ⁊ īferioribꝰ
ita ꝙ ipleat̄ in nobis illđ qđ dicit apl's.ro.
xiij. Nemini quicq̃ debeatis: niſi vt inui-
cem diligatis. Ex p̄dictis patet de t̄tio
debito qđ nos debemꝰ: qđ eſt vnicuiqꝫ ius
ſuū reddere: vt per viā iuſticie ꝑueniamꝰ
ad regnū gl'ie: qđ nobis ꝯcedat dn̄s noſter
ieſus xp̄s qui ē in ſcl'a bn̄dictꝰ amē [De
bemus iniurias dimittere.] Ser.xlix.
T dimitte no.de.no.ſicut ⁊ nos di.de
bi.nr̄is. Quartū debitū eſt ꝙ nos de
bemꝰ dimittere ex corde. Et de hoc viſū eſt
iam in ꝑte. In p̄ncipio huiꝰ petitiōis q̄ dr̄
dimitte no.de.no.ſi.et nos di.de.nr̄is. q̄re
ſup̄ in ſ̄mone.xlvij.vbi ꝓbatuꝫ fuit ꝙ niſi
indulgeamꝰ alijs: dn̄s deꝰ non indulgebit
nobis: et ſi nos volumꝰ vindicari de alijs:
dn̄s exiget vindictā de nobis. Et hoc eſt ꝙ
dr̄ eccle.xxviij. Qui vindicare vult a deo
iueniet vindictā.i.deꝰ accipiet vindictam
de ip̄o qui vult ſe vīdicare de alio. Et ꝙ iſte

ſit ſenſus ptz q2 ſtatī ſeq̄r ibidē. Et pctm̄ il lius ſeruās ſuabit. Et ſeq̄r. Relinq̄ ꝓximo tuo nocenti te: ⁊ tūc deꝑcanti tibi pctā ſol uenr: homo hoī ſeruat iraz: ⁊ a deo querit medelā. In hoīem ſil'em ſibi nō habz miaz ⁊ de ſuis pctīs deꝑcabir altiſſimū: ipſe dū caro ſit generat irā: ⁊ ꝓpitiationē querit a deo: q̄s exorabit ꝓ pctīs illi⁹: Ibidē. Memēto nouiſſimoꝝ et deſine inimicari. No uiſſimoꝝ .i. diei mortis et diei iuditij: ī q̄b⁹ niſi dimiſeris ꝓximis: offenſiones quas fe ciſti: vel per cogitationē ſeu per locutionē aut ꝑ operationē ꝓ oīb⁹ retrudet te altiſſim⁹ eťnal'r in carcerē infernalē Et hoc debitū ſcz dimittēdi ſi volum⁹ nobis dimitti: opti me exp̄ſſit nobis dn̄s ī euā. Mat. xviij. In illa ꝑabola quā ipſe ponit de ſeruo q̄ debe bat dn̄o ſuo decē milia talēta: ꝗ cū dn̄s di miſiſſet ſibi veniā petenti: q2 ꝯſeruo ſuo de bēti ſibi centū denarios dimittere noluit: traditus fuit manib⁹ tortoꝝ q̄aduſqꝫ red deret vniuerſū debitū. Et poſtea ſubiūgit dn̄s quare hoc dixerit dicēs. ſic faciet vob̄ pater me⁹ celeſtis ſi nō remiſerit vnuſq̄ſqꝫ

fratri ſuo de cordib⁹ vr̃is. In hac pabo=
la debem⁹ notare ꝙ pctã q̃ homo cõmittit ĩ
deũ ſignãt noĩe decẽ miliũ talentoꝝ rõne
nũeroſitatꝭ ꝛ põderoſitatꝭ. Nũeroſitatiſ qꝛ
in mltꝭ offẽdim⁹ oẽs: nã ſepties ĩ die cadit
iuſt⁹. Rõne põderoſitatꝭ: qꝛ plerũqꝫ ꝯtĩgit
ꝙ pctã q̃ nos reputam⁹ leuia: corã deo ſũt
valde põderoſa: qꝛ tãta eſt offenſa: q̃ꝫt⁹ eſt
ille qui offendit. i. de⁹ q̃ eſt infinit⁹ ꝛ ĩmẽſuſ
Et iõ pctã nr̃a etiã arene maris cõpant: q̃
eſt ponderoſa ꝛ ĩnũeroſa Vñ Apocalipſis
capitulo. xx. Multiplicata ſũt pctã ſuper
numerum arene maris. Item pctã que ho
mo cõmittit in ꝓximum ſignificantur per
centum denarios: ꝛ propter paucitatẽ nu
meri et propter leuitatem denariȷ̈. Sicut
ergo decem milia talenta ſuperant centũ
denarios et numero et pondere: ſic pecca=
ta que homo cõmittit in deum: ſunt multo
plura ꝛ grauiora q̃ꝫ peccata que ali⁹ homo
cõmittit in alium. Qui ergo non vult ꝓpt
deuꝫ pauciora ꝛ leuiora dimittere: quomõ
ſperat ipſe ſibi dimitti a deo plura et gra=
uiora. Item nota ꝙ dicit in eadem para

bola de cordib⁹ vſis.i.vt a vobis omne vi=
tiū ſimulatiōis. i.patie ſimulate q̄ fit qn̄ hō
mittit ore ⁊ nō corde. Mgr̄ durād⁹.iiij.li.
ſniaꝝ dic̄ ꝙ xͣa patia eſt aliena mala eq̄ni=
mit̄ ꝑpeti: ꝯ eū q̄ mala irrogat: nll'o dolore
morderi. Nā q̄ ſic aliena mala tollerat: vt
ide tacit⁹ doleat: ⁊ vidictā expectat patiaꝫ
nō hꝫ ꝫ ſimulat Igit̄ chariſſimi dimittam⁹
ex corde fratribus nr̄is: vt poſſim⁹ ſecure
dn̄o dicere. dimitte no. de.no.ſic̄ ⁊ nos di.
de.nr̄is. Qd̄ q̄ztū placeat deo ptꝫ ꝑ qd̄dam
exēplū qd̄ iueni ſcriptū ſic. Fuerūt duo
milites q̄ꝝ vn⁹ aliū int̄fecit. Cū aūt filij mi
litis occiſi: diu īſidiati fuiſſent int̄fectori:
tādē in die paraſceue q̄ ē veneris dies ſctā
ip̄m ſolū in nemore eūtē ad quādā eccl'am
repierūt Tūc p̄mogenit⁹ ſciens eū i armis
ſtrenuiſſimū: euaginato gladio: p̄ueniens
ceteros īſecut⁹ ē eū. Quo accedēte ad eū:
miles de equo deſcēdit: ⁊ ꝓiect⁹ armis ſuiſ
ait ei. cū poſſē me defendere tn̄ ob amoreꝫ
illius qui hodie mortem in cruce ſuſtinuit
et noluit ſe defendere nec comminari nec
ꝑcutere: malo hodie īterfici q̄ꝫ ꝑcutē. Quo

audito ille flex⁹ ad miam de equo deſcēdit ꝛ oſculans eū ait: ꝛ ego amore illi⁹ q̄ hodie mortē ſuā īdulſit: et ꝑ inſ̄fectorib⁹ ſuis in cruce orauit: mortē pr̄is mei tibi īdulgeo. Et venientes fratres ſuos ꝛ ſocios a pſecutione illi⁹ cōpeſcuit. Cūqꝫ illa die ad adorā dam ſctām crucē introiſſet in eccl̄am ꝛ vellet oſculari pedes crucifixi ſicut faciebāt aliȷ̄. crucifix⁹ deponēs brachia ſua et ꝛ iclinans ſe ad illū: amplexat⁹ eſt eū et oſculatus. Et cum ceteri mirarenſ̄ ſuper hoc ait eis: qꝛ hodie īdulſi amore ieſu xp̄i mortem patris mei. hodie dn̄s ieſuſ xp̄s mihi pctā mea indulſit: ꝛ in federis ſignum: ſe mihi tradidit oſculandū. Ex p̄dictis ergo ptꝫ de quarto debito qď eſt iniurias ex corde dimittere. Rogem⁹ dn̄m vt det nobis gr̄aꝫ ita dimittēdi aliȷ̄s: qꝫ ip̄e pctā oīa dimittat nobis amen. [Debem⁹ carnis delectationes fugere.] Sermo. l.

T dimitte no. de. no. ſi. ꝛ n. di. de. nr̄is

Quītū debitū p qď ordinaſ̄ homo ad ſeip̄m: eſt carnis illecebras. i. delectatiōeſ illicitas fugere. Et de hoc debito dič apl̄s

ad ro.viij. Fratres debitores sum⁹ nō carni ſed ſpūi: vt nō ſm carnē viuam⁹. ſi eī ſꝫ carneꝫ vixeritis moriemini. ſi āt ſpū facta carnis mortificaueritꝭ viuetꝭ. Si ḡ volum⁹ ſpūalit̄ et et̄nalit̄ viuere: vicꝫ ſpūal'r ī pn̄ti vita gratie: et et̄naliter ī futuro vita glie debem⁹ carnē noſtrā mortificare ī cruce penitētie. i. ieiunijs vigilijs in cilicijs ꝛ pegrinationib⁹ ꝛ alijs excercitijs ſpūalib⁹ amore illi⁹ q̇ pro nobis ī cruce fuit mortuus vt quilibet dicere poſſit cū apl'o ad galath. vj ſtigmata dn̄i ieſu xp̄i ī corpore meo porto Quia ſi nos ad imitationē ſue mortꝭ mortificamus nūc ſup terrā corpora nr̄a p verā pēitētiā: ipē et corpa ꝛ aīas ſecū ad īdeficientē vitā ſatiabit. Et hoc eſt qꝺ monet apoſtol⁹. ij. cor. iiij. Mortificami inq̇t xp̄m ieſuꝫ in corpore veſtro circūferētes. Et vt vita ei⁹ in corpe nr̄o manifeſtet̄. i. ī vltima reſurrectiōe: qn̄ illi q̇ hic fuerūt mortificati ꝓpter deū: in aīa et corpe ſotiabūtur ei in eterna beatitudine. Si aūt nolum⁹ ī pn̄ti vita mortificare corpora noſtra: ſed iplere carnis deſideria: moriemur ſpiritualit̄

et eternalit̃. videlicȝ ſpũalit̃ in pñti morte culpe. ſicut dicit apl's. j. thimo. v. ꝙ vidua viuẽs ĩ delicijs mortua ẽ. Et in futuro moriemur et̃nalit̃ morte gehẽne. ꝓpt̃ h̃ qđ dicit apl's. ad ro. viij. Prudẽtia carnis mors eſt. Debem⁹ ꝑ viriliter pugnare ꝯ tẽtationeſ carnis: ſi volum⁹ euadere periculuȝ ſpũal' et et̃ne mortis. Exẽplũ. Sicut pugnauit q̃dam iuuenis qui tẽtat⁹ validiſſime de peccato carnis cũ nõ poſſet reſiſtere vltra tentationi: et iam diſponeret in corde ſuo exponere ſe polutioni. ingreſſus quandã eccleſiã ſolitariã et a villa remotã: effundẽs cor ſuum in oratione corã deo: rogauit deum et beatã virgineȝ vt auferret̃ ab eo illa tentatio: vel ſaltim in quanlibet aliã mutaretur. Cum autẽ ſurrexiſſet ab oratione ſenſit ſe aliquãtulũ alleuiatũ et refrigeratum. ſed cũ vellet egredi eccleſiaȝ: vidit iacere pre foribus quoddã caput incredibilis magnitudiniſ: quod habebat dentes ꝑ maximos: et tam magnũ os qđ videbatur ꝙ poſſet ĩ vna vice bene cameluȝ deglutire et aperiebat illud ſepiſſime et claudebat.

194

Unde perterrit⁹ iuuenis non eſt auſus ec=
cleſiaʒ egredi: timēs viuus deglutiri. tan
dem fame cōpulſus: ſigno crucis ſe muni=
ens et diuine miſeratiōi ſe cōmittēs egreſ=
ſus eſt precedente ſemꝑ ipſum capite et re=
trouerſa ſepe ad eum facie: os ad deuoran
duʒ eum aperiente. et hoc ſuſtinuit per tri
ennium: comedendo iacendo vel quodcū=
ꝙ aliud faciendo. Ita ꝙ ex ꝯtinuo timore
illius mōſtruoſe viſiōis: oblit⁹ eſt oīno car=
nalis tētationis. Expleto āt triēnio: cū in
eadē eccl'a ꝓ amotiōe illi⁹ mōſtri xp̄m ⁊ be
atā virginē ꝑcaret: ſurgēs inde illō caput
iā nō ꝑcedere ip̄m: ſ; ſequi eū vidit. Adhuc
tamē vt ꝯſueuerat os p⁹ eū apiebat. Et cū
quadā die eſſet ī quadā planicie: ī cui⁹ me=
dio ꝓfundus erat puteus vidit prope illū
puteū corp⁹ mire magnitudinis abſꝙ ca=
pite iacere. Ad corp⁹ autē illō caput acceſ=
ſit: et illud circuiēs ſe illi iūxit: et ſic de hu
mo ſurgēs in puteū ſe ꝓiecit. Ille autē iu=
uenis acceſſit ad puteum ⁊ intuitus intus
vt videret quid de illo monſtro actum eſſet
nichil intus vidit: ſed ſolummodo quan=

daz vocē audiuit dicētē. ſic p̄cipitabit̄ qui carnis deſideria faciens fuerit me ſecut⁹. Et ille ad ꝓpria remeās et deo regratiās: et a timore illi⁹ mōſtruoſe viſionis et a laq̄o carnalis tentationis ſenſit ſe liberatū. Et qꝛ cōtra tentationē carnis orando pugnauit: periculū ſpūalis et et̄ne mortis euaſit Ex predictis ergo patet q̄ ſunt debita q̄ debem⁹ Et q̄ nobis a deo dimitti petimus in orōne dñica cū dicim⁹ dimitte nobis debita noſtra: ſicut ⁊ nos dimittim⁹ debitorib⁹ noſtris. videlicz ſpē noſtrā in deo ponere: preceptis p̄latoꝝ obedire: vnicuiqꝫ ius ſuum reddere. iniurias ex corde dimittere: ⁊ carnis illecebras fugere. Rogemus igit̄ dñm vt det nobis dū viuim⁹: ita hic debita perſoluere vt poſt mortē imunes ab oī d̄bito poſſim⁹ paradiſū introire ip̄o p̄ſtāte: cui eſt laus et gloria in ſecula ſeculoꝝ. amē

Et ne nos inducas in tē [Sermo. lj. ptationē. Kariſſimi hec eſt ſexta petitio orōnis dñice: in q̄ nos petimus vitium ſuperbie amoueri a nobis ꝑ virtutē d̄e humilitatis. Supbus eni ꝯfidēs de ꝓprijs vi

rib⁹: nō timet tentationē. qꝛ cogitat ꝙ ſuꝑ
abit eā virtute ꝓpria: et ido dignat̄ petere
auxiliū a virtute diuina. Ver⁹ aūt humil̄
ſemꝑ ꝓpriā infirmitatē timet: et non eſti-
mat ꝙ poſſit ſuperare tentationē aliquam
ꝗ̄tūcūq; paruā ꝑ virtutē ꝓpriā: et ideo re-
currit ad virtutē diuinā de qua ſcit et cre-
dit ꝙ pōt ei auferre vl' alleuiare ſeu aggra
uare tentationē ꝗ̄tū ⁊ ꝗ̄cito ſibi placuerit
Et ideo clamat ad dn̄m per orōnē dn̄icam
dicēdo. Et ne nos inducas ī tentationē. i.
non patiaris induci. i. intus duci: et a ten
tatione penit⁹ includi. Vn̄ aymo ſolēniſſi-
mus doctor ſuꝑ hūc locū dicit ꝙ de⁹ nemi-
nez in tentationē iuducit: ſꝫ tunc ꝗ̄ſi indu
cit qn̄ alicui malā voluntatē ſuā īplere per
mittit. Vn̄ ſciend̄ eſt ꝙ non petim⁹ a dn̄o ꝙ
nō patiat̄ nos tentari ſꝫ petim⁹ ne ꝑmittat
nos in tentationē induci. Tentari ei ē vti-
le: ſꝫ ī tentationē induci eſt dānabile. Tūc
enī tentamur: ſꝫ ī tentatiōez nō īducimur
qn̄ mūdus vel caro vel diabol⁹ aliq̄d illici-
tū nobis ſuggerit. ſꝫ noſtra ratio ⁊ volun-
tas reluctat̄ et nō ꝯſentit ad hoc vt rē illici

Et ne nos īducas ī tentationē

tā ꝛ a deo ꝓhibitā facere velit. Et h̄ mō ten
tari ē vtile. qꝛ niſi eēt tētatio nō eēt pugna
et q̇ nō haberet pugnā nō poſſet ꝯſeq̄ victo
riā. et q̇ nō ꝯſeq̄ret̄ victoriā: nō mereret̄ co
ronā. ſm̄ qđ apl's. ij. thi. ij. dic̄. Nō corōabit̄
niſi qui legittime certauerit. Tūc aūt ī tēta
tionē īducimur et intramꝰ qn̄ tētatōi ꝯſen
timꝰ: ꝛ qn̄ ratio ꝛ volūtas hoīs ita a tētati
one ſupat̄ ꝛ ligat̄. vt malū qđ mūdꝰ vel ca=
ro vel diabolꝰ ſuadet. ope ꝯplere deſideret
et hoc ē in tētationē induci vel intrare. vn̄
ſup illud qđ dicit dn̄s ieſus ſuis apl'is īmi
nēte ſua paſſiōe ī euāg. b. mat. xxvj. Vigi=
late ꝛ orate vt nō ītretis ī tentationē. dicit
gloſa. aymonis. h̄ ē vt tētatio nō nos ſupe
ret ꝛ ītra laq̄os ſuos teneat. Exēplū poni=
tur in beatis martiribꝰ de vtroqꝫ. i. de illis
qui tētant̄: ſ; nō īducūtur ī tētationē. Et đ
illis q̄ tētant̄ ꝛ in tētationē inducunt̄ Alij
eni ipoꝝ tentātur p ſupplicia: ſ; in tētatio
nē nō intrauerūt nec inducti ſūt: qꝛ timo=
re ſupplicij: nihil ꝯ voluntatē dei facere vo
luerūt. Alij aūt nō ſolū tentati ſunt: ſed a
tētatione ſupati et ligati ꝛ in tētationē in

ducti ſunt.qꝛ ſcilicꝫ timoꝛe ſupplicij deuꝫ
negauerunt et ydola coluerũt. Exẽplũ
habemus de vtroqꝫ in beato petro apoſto=
lo.Ipſe enĩ aliqñ fuit nõ ſolũ tẽtatꝰ:ſ etiã
ĩ tẽtatiõeꝫ ĩductꝰ qñ ſcilicꝫ moꝛtẽ tm̃ timu
it:ꝙ timoꝛe moꝛtis ter deũ negauit.math.
xxvj.Itẽ tẽtatꝰ fuit ſ in tẽtationẽ inductꝰ
nõ fuit:qñ gaudẽs crucꝭ patibulũ ſuſtinu
it.Itẽ nota ſup hũc locũ.mat.iiij. Ductꝰ ẽ
ieſus ĩ deſertũ vt tẽtaretᷣ a diabolo.dic̃.b.
grego.ꝛ etiã aymo ſup math. Sciẽdum in
quit ꝙ tribꝰ modis agitᷣ tẽtatio.ſcilꝫ ſugge
ſtiõe:delectatõe ꝛ ꝯſẽſu.Suggerit enĩ dia
bolꝰ.delectatᷣ caro.ꝯſentit ſpũs.ꝛ nos ple
rũqꝫ cũ tẽtamur ĩ delectatiõeꝫ vel ꝯſenſuꝫ
ducimur.qꝛ de carne peccatrice ꝓpagati ĩ
nobiſmetip̃is gerimꝰ vñ tentamẽta tollere
mꝰ.Xp̃s vero qꝛ deꝰ erat ꝛ carnẽ ab oĩ pctõ
immunem ſumpſerat tentari per ſuggeſti
onem potuit: ſed in delectationẽ vel con=
ſẽſum induci non potuit Et ideo omnis
illa tentatio quam ſibi diabolus fecit: ex=
trinſecus et nõ intrinſecꝰ fuit.Solꝰ ğ ꝯſen
ſus animi facit hominẽ ĩ tentationẽ ĩduci

Et inde duplex ē ɔſenſus. Eſt eī ɔſenſus ī delectatiōe: ꝛ ɔſenſus ī ope. Conſenſus in delectatione eſt qn̄ hō delectationē ꝑcipit et nō expellit: ſꝫ ei ī delectatiōe ſua īmorari ꝛ voluptari ī corde ſuo libet: licet nō ɔſētiat ad hꝰ qꝺ vellet delectationē ope ɔſeqꝫ vl exſequi. Et iſte vocat̄ cōſenſus vel īterp̄tatiuus. Et eſt vt dicūt magiſtri mortale peccatū qn̄ eſt moroſus: ſꝫ nō eſt ita graue: ſic eſſet ſi cōſentiret in opus. Conſenſus aūt ī opꝰ ē qn̄ hō habet volūtatē implēbi opere ſuā tētationē et ſuā volūtatē: ſi haberet loci et tp̄is ac eoꝝ q̄ deſiderat oportunitatē. Sic ḡ patet qꝺ nos petimꝰ ꝑ dn̄icā orōnem qn̄ dicimꝰ.et ne nos inducas ī tentationē. Ad īſtructionē ů nr̄aꝫ ſciendū ē ꝙ ſūt. iiij. ſpecies tētationū.quarū tres p̄me ſunt timende: qꝛ incitāt ad peccatū.ſꝫ quarta eſt paticnt̄ ſuſtinenda qꝛ ꝓmouet ad meritū. Eſt enī tentatio ābite ſublimitatis: terrene cupiditatꝭ: corpee voluptatꝭ fortuite calamitatꝭ.[De tētatiōe ſublimitatis]Dico ꝙ p̄ma tētatio ē ābite ſublimitatꝭ. ꝛ hac tētatione deiecit ꝛ deijcit diabolus ſupbos

p̊ncipes et p̄latos: qꝛ t̄minis collate ſibi a deo poteſtatis ⁊ honoꝛis nūq̄ꝫ ꝯtenti ſunt. ꝫ ſꝑ ad altioꝛes ḡdus faſtigiū vl' ꝑ fas aut nephas aſcēdere ꝯtendūt. Et poſtea ꝯtingit eis iuſto dei iuditio illud qđ ſcriptū eſt in p̄s.cvj. Aſcēdūt vſq̄ꝫ ad celos ⁊ deſcendunt vſq̄ꝫ ad abyſſos. Tales enī manifeſte oñdūt ꝙ nō ſūt imitatoꝛes dei ſed diaboli qꝛ in mūdo in quo xp̄s fuit inhonoꝛatꝰ ip̄i volūt honoꝛari: ⁊ nō curāt de honoꝛe celeſti. Ꝓp̄ꝛiū eī ſuꝑbie eſt velle dñari: ſicut patz per eiꝰ diffinitionē que talis eſt. Suꝑbia eſt vitioſa mētis elatio: q̄ inferioꝛes dedignans. paribꝰ ⁊ īparibus ſatagit dñari. Revera xp̄s ī hoc mūdo etiā inferioꝛibus voluit famulari. lu.ij. qꝛ de maria ⁊ ioſeph ſuis nutritijs ſcriptū eſt ꝙ erat ſubditꝰ ill'. ioħ.xiij. ⁊ humiliauit ſemetip̄m ad lauādū pedes diſcipl'oꝝ: ⁊ vſq̄ꝫ ad crucis viliſſimū ſuppliciū. Hec ḡ tentatio facit diſſimilē xp̄o: ⁊ eū facit ſil'em diabolo: qui in celum ad equalitatē trinitatis voluit aſcēdere et eſſe ſil'is altiſſimo. Et iō de hac tentatione pōt exponi illud qđ dicit apl's.j.coꝛ.x. Tē=

tatio vos nõ apphẽdat niſi hũana.q.d.ca=
uete a tentatione ſupbie que nõ eſt hũana
ſꝫ diabolica. Diabolica ei dr: qꝛ hac tẽtati
one diabolꝰ i celo nõ ab alio: ſ a ſeipõ tẽta=
tus fuit. Et p hãc pmos parẽtes diabolus
de padiſo deiecit: qñ diuinã ſilitudinẽ eos
appetere fecit dicẽs eis. eritl ſic dij. geñ. iij
Etiã hac tentatione xpm tentandũ appe=
tijt qñ dixit ei. Math. iiij. Si filius dei es:
mitte te deorſum. id eſt de pinnaclo tẽpli.
Scriptũ ẽ eni: qꝛ angelis ſuis deꝰ manda=
uit de te: ⁊ in manibus tollent te: ne forte
offendas ad lapidem pedeꝫ tuum. po. xc.
Et dñs rñdit ei Uade retro ſathana. Scri
ptũ ẽ ei: nõ tẽtabis dñm deũ tuũ. deut. vj.
In q̃ rñſione dat ítelligere ꝙ illi q̃ volũt ꝙ
deꝰ faciat ꝑ eis mirabilia tentãt deũ: qꝛ p=
ſumẽtes de ſcĩtate ſua: nõ credũt eſſe í dei
amicitia: niſi deꝰ oſtẽdat eis ſigna amoris
ſpũalia ſic miracl'a: ⁊ ipi fallũt: qꝛ p nihil
aliꝺ tm̃ acq̃rit hõ dei amorẽ: ſic cõſiderãdo
ſuã ꝓpã fragilitatẽ: ⁊ ſuos ꝓpos defectus
vt ipe p verã humilitatẽ reputet et iudicet
ſe corã dei oculis indignũ ⁊ miſerũ pctõrẽ

Cōſidere ei ī ſua ſcītate: ⁊ tētare deū in fa=
ciendis miraculis: eſt q̄dā ſpēs infidelita=
tis: q̄ꝛ h̄ ē poti⁹ de deo diffidere q̄ꝫ cōfidere
in deo: h̄ ē ei nolle credere deo ſine pigno=
re. Miracula ei ſūt q̄ſi q̄dā pignora diuīe
potētie ⁊ ſapiētie ⁊ amicitie. Et ſūt q̄dam
ſigna nō effectiua: ſ; oñſiua ſcītatis hūane
Et plerūq̄ꝫ ſūt ſigna fallibilia: q̄ꝛ miracl'a
facere datū ē etiā multꝭ hoīb⁹ mal': ⁊ dabi=
tur ī fine mūdi ātixp̄o ⁊ ſuis pſeudo ꝓphe=
tis. Et h̄ teſtat̄ dñs ieſus xp̄s in euā. mat.
vij. q̄ dic̄. Multi dicēt mihi in illa die. i. in
die iuditij. dñe dñe nōne in tuo noīe ꝓph̄a=
uim⁹: ⁊ ī noīe tuo demōia eiecim⁹: ⁊ ī noīe
tuo v̄tutes ml'tas fecim⁹: Et ip̄e dñs rñde=
bit eis. diſcedite a me oparij iīq̄tatꝭ. Nō ḡ
dꝫ homo deſiderādo miracula facere deuꝫ
tentare: ſicut fecerūt iudei in deſerto. de q̄
bus dicit apl's. j. coꝛ. x. Neq̄ꝫ tētem⁹ deū: ſi
cut quidam eoꝝ tentauerūt: et a ſerpenti=
bus perierūt. Et in p̄s. xciiij. Scd̄m diem
tentationis in deſerto vbi tentauerūt me
p̄res veſtri pꝛobauerūt me et viderūt opa
mea q̄draginta annis. Sed debꝫ homo de

dei bonitate cōfidere et credere certiſſime
ꝙ nūꝗ̄ deficit amicꝭ ſuis in articl'o neceſſi-
tatis. Et hoc ē ꝙ dr̄ in libro ſapiētie. j. Sē-
tite de dn̄o in bonitate ꝛ ĩ ſimplicitate cor-
dis q̄rite illū: qꝛ iuenit̄ ab his q̄ nō tentāt
illū: appet aūt eis q̄ fidē habēt in illū. Ap
paret ſcꝫ ꝑ effectū in neceſſitate p̄ſtādo ad-
iutorium. Sic appuit btē ſuſanne filie hel
chie et vxori ioachim ĩiuſte accuſate de ad
ulterio: ꝛ adiudicate incēdio: qn̄ ad voceꝫ
vniꝰ pueri ſenes ĩpudici qui eā falſe accu-
ſauerant loco eiꝰ ſūt dati igni. dani. xiij.
Sic etiā appuit tribꝰ pueris in caminum
ignis ꝓiectis: qn̄ tempauit ꝛ refrigerauit
eis fornacē: q̄ſi ventū roris flātē. dani. iij.
Sic etiā appuit btō antonio: cū demones
in ſpecie feraꝝ ip̄m dilaniauerūt. Et xp̄s
in ſpecie lucis appuit ei: fugatis demoni-
bus et vulneribꝰ eiꝰ ſanatis. Sic etiā ap
paruit btō ſtephano ꝓthomartyri: cum iu
dei ip̄m lapidarēt. qn̄ ait. ecce video celos
aptos ꝛ filiū hoīs ſtātēꝫ a dextris ꝟtutꝭ dei
actu. vij. Nō ḡ tentemꝰ deū in miracul'; ſꝫ
ſolūmō puro corde et cū magna fiducia in

uocem⁹ eũ in neceſſitatib⁹ ꝛ periculis. Sic ꝙ ptꝫ de ṗma tentatione q̃ eſt ambitio ſublimitatꝭ: q̃ merito dici põt ṗma qꝛ ip̃a fuit initiũ oĩs pctĩ: qꝛ ꝑ ip̃aꝫ peccauerũt ãgeli ṗmi et hoĩes ṗmi. Dr̃ aũt tentatio diabolica: nõ humana: qꝛ per ip̃am lucifer q̇ erat angelus pulcherrim⁹: fact⁹ eſt diabol⁹ horribiliſſim⁹ ꝛ diabolicos facit. Job dicẽte: ꝙ ip̃e eſt rex ſuꝑ oẽs filios ſuꝑbie. De hac tentatione ambite ſublimitatis qualr̃ fac̃ ruere hoĩem de alto in ymũ: ĩueni qɔ̇dam exẽplũ ſcriptũ in hũc modũ. Fuit q̇dã archidiacon⁹ q̇ vt eſſet ep̃s: fecit occulte occidere ep̃m. Cũ aũt poſt adeptũ ep̃atũ: ad eccleſiã in magna duceret̃ põpa. obuiauit in itinere cuidã ribaldo dormienti: qui iuſſu ei⁹ clam occiderat ep̃m p̃dictũ. Et videns ep̃s nouus ribaldũ excitatũ et ſtupefactũ eſſe ĩmo q̃ſi alienatũ: ĩtelligẽs eum vidiſſe aliquid. dic inquã mihi q̇d videris: ꝛ caue ne abſcondas aliq̇d a me. Cui ille. non cures inquit ſcire. Et ait ep̃s. oportꝫ ĩquit vt ſtatim dicas. Tũc ille ait. vidi thronũ terribilẽ: ꝛ regẽ cui angeli ſeruiũt ſuꝑſedẽtẽ

ad quē veniēs p̄decessoꝛ ep̄s vester ſangui=
nolēto capite: vos coꝛam deo de ſuo morte
appellauit: q̇ me miſit ad vos: ex parte ſua
vobis p̄cipe vt eatiſ ad curiā ſuā feſtināti⁹
acceptur⁹ ſn̄iam homicide. Et q̄zcito ribal
d⁹ ſmonē finiuit: ep̄s coꝛā oīb⁹ expirauit:
ꝛ ſublimitatē ad quā īdebite aſcēderat de
reliq̇t. Itē nō ꝙ tētatio illa q̄ venit ex p̄=
ſūptione ſcītatis: nō min⁹ piculoſa eſt q̄z il
la q̄ venit de ambitiōe ſublimitatis ꝛ hono
ris: ꝓut ptꝫ ꝑ qōdā exēplū qd inueni ſcri=
ptū ſic. Quidā heremita mire abſtinentie
ꝛ orōnis q̄ſi ꝯtinue cepit de ſctītate gl'ari ꝛ
dicere intra ſe ꝙ neſciebat aliquaꝫ v̄tutē q̄
deficeret ſibi: nec cognoſcebat aliquē ho=
minē q̇ in ſcītate eq̇pareť ſibi. Et ecce duꝫ
oblectareť in iſta vanitate: diabolus i ſpē
mulieris pulcherrime ingreſſus eſt cellaꝫ
ei⁹: ꝛ int' colloq̇a cepit ſibi v̄ba ſcurrilia di
cere et riſus impudicos inſerere: tandem
ꝓpius accedens: cum barbam et collum
eius palparet. ille accēſus libidine: ꝛ pre=
teritoꝛum laboꝛum ſuoꝛum īmemoꝛ et re=
ligionis ſue: ad nephariā cōmixtionem ſe

ꝓtinus inclinauit. Tunc illa deridens mi
ſerum ſenem: cum cachino ⁊ vlulatu maxi
mo ⁊ cum ea demonũ maxima multitudo
clamauerũt. o qui te extollebas vſqꝫ ad ce-
lum: demerſus es in infernũ. quo mõ ceci
diſti lucifer qui mane oꝛiebaris. eſay. xiiij
Tunc ille deſperans reliquit heremum: ⁊
rediꝫt ad ſeculũ: qꝛ qui ſe exaltat humilia-
bitur. Math. xxiij. Item quidam doctoꝛ
dicit. Alta ruunt: inflata crepãt: tumefa-
cta pꝛemuntur. Item ouidius ait. Omnia
ſunt hominum tenui pendentia filo: et ſu-
bito caſu que valuere runnt. Nos ro-
gabimus dñm: vt auferat a nobis tentati
onem ambitionis ⁊ p̃ſũptionis: ⁊ det nob
grãm ita nos in hoc mundo humiliandi ⁊
parũ nos reputãdi: vt per hũilẽ poꝛtã q̃ ẽ
xp̃s poſſimꝰ padiſuꝫ ingredi. Ipſo p̃ſtante
cui ẽ laus ⁊ glĩa ĩ ſclĩa ſclĩoꝝ amẽ Ser. liij.

T ne nos ĩducas ĩ tẽtationẽ Hic agit
de tẽtatiõe t̃rene cupiditatꝭ. Viſo de
p̃ma tẽtatione. videndũ eſt de ſcđa. Scđa
tẽtatio eſt terrene cupiditatis. Et hac ten
tatione ſuperantur omnes q̃ plus q̃ꝫ debe-

rent: amant diuitias hui⁹ mūdi. Quales ſūt p̄dones raptores. i. p̄ncipes terreni cū ſuis miniſtris bailliuis caſtellanis p̄poſitꝫ ſatellitib⁹ iudicib⁹ iuriſtis aduocatis: ma iorib⁹ armigeris ſcutiferis clientib⁹ ſerui- entib⁹ ac alijs officiarijs q̄ꝫplurimis: q̄ p ex actiones iniuſtas ꝛ ꝯſtitutiones ſeu ꝯſue- tudies nouas deuorāt plebē dn̄i ſicut eſcā panis. Qui revera deberent valde timere ſentētiā eſay. xxxiij. dicentis. Ve qui p̄da ris: nōne ꝛ ip̄e p̄daberis? Etiā hec tētatio deijcit ꝛ intra laqueos ſuos includit ꝛ con ſtringit oēs feneratores ꝛ vſurarios: om̄s falſos mercatoreſ: oēs p̄latos ſymoniacoſ oēs iniquos iudices. oēs aduocatos vena- les. ꝛ oēs p̄petarios clauſtrales. Q̄ꝛ iuxta v̄bū p̄phe iere. vj. Oēs diligūt munera ꝛ ſequūt̄ retributiones. Itē a p̄pha vſqꝫ ad ſacerdotē: oēs auaritie ſtudēt. Iere. vj. Etiā hac tentatione deiecti fuerūt et mor te ſubitanea perempti: ſicut legit̄ in acti. apl'oꝝ. v. Ananyas vir ꝛ ſaphira vxor ei⁹: q̄ mētiti ſūt btō petro apl'o: de p̄cio agri vē diti. Quib⁹ dixit btūs petr⁹. Ananya cur

tētauit ſathanas cor tuum mētiri te ſpiri-
tui ſancto ⁊ fraudari de p̄cio agri: Quare
poſuiſti in corde tuo hāc rē: nō es mētitus
hoīb⁹: ſ; deo. Certe illd idē poſſet dici clau-
ſtralib⁹ ꝓp̄etariis qui ī religione hn̄t aliq̄d
tp̄ale abſq; licētia ⁊ volūtate ſui paſtoris Et
etiā oībus illis q̄ de decimis et p̄micijs ⁊ ob
lationib⁹ mentiunt ⁊ defraudāt miniſtros
eccleſie ⁊ pauperes xp̄i. Et ideo deberēt ti
mere ne ꝯtigeret eis eternalit' qd ꝯtigit tē
poralit' anany e viro et ſaphire vxori ei⁹ ſce
leris conſcie. De quib⁹ ſcriptura ī actibus
apl'orū. v. dicit. Audiens ananyas hec v̄ba
cecidit et expirauit: ⁊ etiā ſimilit' factū eſt
de ſaphira vxore ſua. Cariſſimi valde peri-
culoſa ē iſta tentatio. q; hac tentatiōe tēta
uit diabol⁹ primos parētes et deiecit: qm̄
deſiderauerūt ſciam boni et mali. Auari-
cia nō ſolū eſt pecunie ſed etiā ſciētie. Eti-
am hac tentatiōe diabol⁹ auſus eſt tētare
xp̄m qn̄ ſtatuit eū ſup̄ montē excelſū: ⁊ oñ-
dit ei oīa regna mūdi et dixit ei. math. iiij.
Hec oīa tibi dabo ſi ꝓcidēs adoraueris me
Cui dn̄s ieſus reſpondit. deutro. vj. Scri-

ptum eſt enim. Dñz deū tuū adorabis et illi ſoli ſuies. Cōtra iſtā ſcripturā ⁊ ꝯtra iſtud mādatū dñi: faciūt cupidi q̄ nō adorāt ſolū dñz deū nec illi ſoli ſeruiūt imo denariū ꝯſtituūt dñz ſuū et deū qm̄ vnuſq̄ſq꜄ id qđ ſup oīa diligit: deū ſuū ꝯſtituit. ⁊ ido dicˉ apl's ad ephe. v. Auaricia ē idoloꝝ ſult⁹. Et hui⁹ tētatōis laq̄uz docz cauere apl's in epl'a. j. thi. vj. dicēs. Nihil itulim⁹ i hūc mūdū haut dubiū q꜄ nec auferre q̄d poſſum⁹ hn̄tes āt alimēta ⁊ q̄b⁹ tegamur: his cō tenti ſim⁹. nā q̄ volūt diuites fieri: icidūt i tētationē ⁊ laqueū diaboli. ⁊ i ꝺſideria ml'ta iutilia ⁊ nociua q̄ mergūt hoiem i iteritū ⁊ pditionē. Radix oīm maloꝝ ē cupiditas quā q̄dā appetētes errauerūt a fide et inſuerūt ſe dolorib⁹ multi. Certe apl's veꝝ dicˉ: ſicˉ exēplo manifeſtiſſimo eluceſcit. Exemplū. Nonne ei iudas ſcariothis ⁊ ꝓditor dñi: a fide errauit: ⁊ magno dolori ſe inſeruit: q̄ ꝑpt̃ ſuā malā cupiditatē deū vē didit: ⁊ poſtea deſpauit: et ſuſpēſus ꝓꝑijs manib⁹ crepuit medi⁹ et effuſa ſūt in terra viſcera ei⁹: ⁊ aīa ei⁹ rapta ē a demōib⁹ et ꝑ

ducta ad et̃nos cruciat⁹.mat.xxvj.Itē nō ne errāt a fide illi q̄ ꝓpter cupiditatē nō ſuāt fidē viuis nec mortuiſ. De viuis dic̄ poeta. Viuit̃ ex rapto ñ hoſpes ab hoſpite tut⁹. Nō ſoc a gño frm q̄ꝫ grã rara.lurida t̃ribiles miſcēt a cōpta nouerca. Tētatio cupiditatis ē illa q̄ facit īpotionare magnates: ⁊ q̄ mouet int̃ vicinos bella ⁊ lites. Hē que facit fidē frāgere etiā ad parētes quia ꝓpt̃ hūdā hereditatē deſiderāt hodie filij ⁊ filie parētū ſuoꝝ mortez.nec ꝯpatiunt̃ eis declinātib⁹ ad pauptatē ⁊ ſenectutē. Item ꝙ cupiditas faciat violare ad mortuos fidem patꝫ qꝛ ꝓpis parētib⁹ hodie filij ⁊ filie nolūt bñ facere.etiā d̄ ꝓpa hereditate quā ipi parētes acq̄ſierūt et eis reliq̄rūt. Et illi qui ſūt executores teſtamentorū nolunt reddere legata eorū: nec pacificare clamores eoꝝ. Tales ſūt peiores q̄ꝫ latrones vel p̄dones q̄ nō ſpoliāt niſi viuos: ſed iſti dilacerāt viuos et mortuos. Quod quātum ſit periculoſū: placet mihi ſup h̄ ponē exēplū qd̄ īueni ſcriptū i h ūc mod̄. In pñia aūnie in villa q̄ d̄r riēniū. Quidā diues infirm⁹

cū morereꝶ cōuocauit ſuū fratrē et ſuū cō
patrē et ſacerdotē curatū ſuū: qui erat inꝶ
hoīes q̄s plus amauerat: ⁊ in q̄bus plꝰ con
fiſus fuerat ī vita ſua. Et dixit frī ſuo. fratꝶ
mi rogo te vt ſis executoꝛ meꝰ: et iures mi-
hi ꝙ infra annū oēs clamoꝛes meos de di-
uitijs quas tibi relinq̄ pacificabis. Qꝫ cuꝫ
ille iuraſſet ait illi infirmꝰ. rogo dn̄m deuꝫ
ꝙ niſi feceris h̄ īfra ān̄ū qd̄ ꝓmittis: ignis
qui diciꝶ ſancti antonij te ꝯburat. Deinde
dixit ꝯpatri ſuo Cōpatꝶ mi: rogo te vt iures
mihi ꝙ ſi frater meꝰ nō attēderet in p̄mo ā-
no qd̄ ꝓmiſit: tu attēdas in anno ſequēti.
Qꝫ cū ille iuraſſet: ait infirmꝰ. rogo dn̄m ꝙ
niſi hec feceris: malū infoꝛtuniū eueniat
tibi de rebꝰ tuis. Poſtea dixit curato ſuo.
rogo vos dn̄e vt iuretꝭ mihi ꝙ ſi iſti nō emē-
dauerit ꝓ me ī p̄mo vel ī ſecūdo āno: vos e-
mēdetis loco ipoꝝ in t̄tio anno. et ego res
meas in defectu ipoꝝ: ī poteſtate veſtra et
in manibꝰ veſtris pono. Qꝫ cū iuraſſꝫ ſicut
alij moriēs ait illi. rogo dn̄m ꝙ ſi vos nō im
pletis ꝓmiſſū: ꝙ mala lepꝛa percutiat coꝛ-
pus vr̄m. Quo moꝛtuo cū tres anni elapſi

eſſent ꝛ de ꝓmiſſo null⁹ eoꝝ curaſſet. Ignis ſancti antonij fratrē defūcti iuaſit: qui deportatus ad ſanctū antoniū ibi mortu⁹ fuit: et fouea ei⁹ per q̄ttuoꝛ dies fumauit: donec totū coꝛp⁹ defūcti illo igne cōſūptū fuit. Itē filius compatris int̉fecit ī taberna filiū cuiuſdā burgēſis. ꝓpt̉ qꝺ factū pater ſpoliat⁹ fuit ab omnib⁹ bonis ſuis. Itez ſacerdos lepꝛa ꝑcuſſus: ē eiect⁹ ꝺ cōſoꝛtio ſanoꝝ et duct⁹ ad habitaculū lepꝛoſoꝝ. Cui defūct⁹ appꝛuit: et infidelitatē ſuā ei īpꝛoperauit dicens ꝙ ꝓpter defectum ipſoꝛuz ſuſtinuerat per tres annos ignē purgatorij. Sic ergo patet ꝙ valde periculoſa ē tentatio cupiditatis q̄ facit hoīem nō ſeruare fidem nec viuis nec defūctis. Rogem⁹ dn̄z ieſū xp̄m vt hanc tētationē auferat a nob̄ et donet nobis gratiā hilarit̉ ſubuenire viuis et defūctis. Ipſo pꝛeſtante q̇ viuit ꝛ regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amē.

¶ De tentatione coꝛpoꝛee voluptatis. Sermo.liij.

Et ne nos inducas ī tētationē. Tertia tentatio eſt coꝛpoꝛee voluptatis ꝛ hec tentatio nos decipit per oē illud qꝺ ſenſus

corpis demulcere ꝯſueuit. ꝓpť qđ.b. bnarꝰ
dus ait ꝙ ꝗcꝗd mādūcamꝰ: ꝗcꝗd bibimus
ꝗcꝗd videmꝰ ꝗcꝗd audimꝰ: ꝗcꝗd odoramꝰ
ꝗcꝗd tāgimꝰ tētatio eſt. Et ideo ſm vnam
trāſlationē dr̄ ī iob. vij. ꝙ tētatio ē vita ho=
minis ſuper terrā. Et ī libro. ſapiē. xiiij. dr̄
Creature enī ī odiū facte ſūt ⁊ ī tētationē
aīe hoīm ⁊ in muſcipulā pedibꝰ īſipiētium
Per hāc ġ tētationē: diabolꝰ mľtiplicit̄ de
cipit ſeruos ſuos et maxime guloſos ebri=
oſos et luxurioſos. Re vera hec tētatio ſic̄
dicit innocētiꝰ papa t̄tius in libro de miſe
ria humane ꝯditionis. A guloſis tributuꝫ
carū exigit̄ ſ3 viliſſimū reddit̄. qꝛ q̄ꝫto ſunt
delicatiora cibaria: tāto ſūt fetidiora ſter=
cora. quia turpiter ingerit̄ qđ turpiꝰ eijcit̄
Et ſupiꝰ et inferiꝰ horribilē flatū exp̄mens
et abhomīabilē ſonū emittēs. Itē liber ec
cleſia. xxix. dic̄. ꝙ initiū vite hoīs fuit pa=
nis et aqua et domꝰ ꝓtegēs turpitudineꝫ.
Nunc aūt nō ſufficiūt guloſis fructꝰ arbo=
rū: nō genera leguminū: non radices her
barū: non piſces maris: non beſtie t̄re nō
volucres aeris. ſed ǭrunt̄ pigmēta: cōfici=

unt aromata: ꝛ nutriũtur altilia. capiunt obeſa q̄ ſtudioſe coquant arte coquoꝝ et q̄ laute parent officio miniſtroꝝ. aliꝰ tũdit ꝛ terit et collat. aliꝰ ꝯfũdit ꝛ ꝯficit. et ſic ſubſtãtiã vertit in accidẽs: naturã mutat ĩ artem. vt ſaturitas trãſeat ĩ eſuriẽ. vt faſtidium reuocet appetitũ ad ĩcitãdũ gulã non ad ſuſtẽtãdũ naturã: nõ ad neceſſitatẽ ſupplendã: ſed ad auiditatẽ explẽdã. et tñ taꝫ eſt breuis gule voluptas: vt ſpacio loci vix ſit q̄ttuor digitoꝝ. et ſpacio tp̄is vix ſit totidem momentorũ. cõtemnit mediocritas et ſuperfluitas affectatur. in diuerſitate ciborũ: ꝛ varietate ſaporuꝫ. auiditas neſcit moderantiaꝫ: et voracitas excedit menſuram. Ita qđ ex inde mẽs grauatur: ſtomachꝰ turbat: ſenſus opp̄mit: morbꝰ ꝛ mors incurrit. Unde ſapien. xxxvij. Noli auidꝰ eẽ ĩ oĩ epulatiõe: ꝛ nõ te effũdas ſup omnẽ eſcã. ĩ multis enĩ eſcis erit infirmitas. ꝛ ꝓpter crapulã multi obierunt q̄ꝛ plures occidit lingua q̄ʒ gladiꝰ. Apl's. j. coꝝ. vj. eſca vẽter ꝛ venter eſcis. deus ãt ꝛ hunc et has deſtruet. Et nõ q̄ꝛ gula turpis mꝛ ꝛ ĩmũda

duas filias generat turpiores.i. ebrietatē et libidinē. Quid enī turpi⁹ ebrioſo: cui fetor ī ore: tremor ī corpore: q̄ ꝓmittit ſtulta et ꝑdit occl'ta Cui mēs alienat̄: facies trāſformat̄. vñ ſalo. ꝓuer. xxxj. ait. Nullum ſecretū vbi regnat ebrietas. Itē poeta. Si ſecretaꝝ ſeriē vis noſcere reꝝ. ebri⁹: īſipiēs pueri: dicēt tibi verū Et tñ nō ſufficit vinū nō ſicera. ſed ſtudioſe ꝯficit̄ ſiue muſtū pigmētū claretū ferratū aut coctū. ꝛc. cū labore multo et ſollicitudine nimia: et ſumptu non modico. Et inde ꝯtentiones ꝛ pugne ac vulnera et homicidia: et oīs inhōeſtas ac infamia necnō inſania oriunt̄. hec eſt ei q̄ patriarche nr̄i noe verēda verecunde nudauit. q̄ loth q̄ fuerat int̄ ſodomitas iuſt⁹ filiab⁹ ſuis ꝯmiſcuit. geñ. ix. q̄ p manū mulierꝭ holofernē prīcipē exercit⁹ regꝭ nabugodonoſor iugulauit. geñ. xix. ꝛ iudith. xiij. Hec illos q̄ deberēt eſſe honeſtiſſimi inhoneſtos reddit Audi q̄d dic̄ ꝓpheta eſay. xxviij. Sacerdos inq̄t ꝛ ꝓpħa p̄ ebrietate neſcierūt et abſorti ſūt oīno a vino. neſcierūt veritatē: ignorauerunt iudicium dñi.

ꝓthdolor. Cũ a q̃dã pr̃e ad ꝓnũciãdã euã-
gelicã lectionẽ bñdictio peteret: heſternã
crapulã ⁊ nocturnã ebrietatẽ eructuans:
fert alta voce dixiſſe. Potũ ſuoꝝ ſuoꝝ bñ-
dicat rex angeloꝝ. Ecce qualit̃ turpis m̃r
i. tẽtatio gule generat turpiorẽ filiã vnam
i. tẽtationẽ ebrietatis. Generat etiã tur
piſſimã filiã aliã. i. tẽtationẽ libidinis. In
hac enĩ tẽtatione diabolus accipit ſeruos
ſuos per gulã vt eos deijciat in lutũ. i. ĩ lu-
xuriã: q̃ corã deo eſt vilior oĩ luto. Qr venť
ſatur: venerẽ ãplectit̃. Hiero. Uenter me-
ro eſtuans de facili ſpumat in libidinẽ. O
extrema veneris turpitudo: q̃ nõ ſoluz mẽ
tẽ effeminat: ſ corpꝰ eneruat. Nõ ſoluz ma
culat aĩam: ſ etiã fedat pſonã. Uñ apl's. j.
coꝝ. vj. Omne pctm̃ qđcũq; fecerit homo:
extra ſuũ corpꝰ eſt: qui aũt fornicať in cor
pus ſuũ peccat Sẽp illã p̃cedũt ardor ⁊ pe
tulantia: ſp comitant̃ fetor ⁊ ĩmũditia: ſp
ſequũt̃ dolor ⁊ pena. Unde ſalo. ꝓuer. v.
Fauus diſtillans labia meretricis: ⁊ niti-
diꝰ oleo guttur eius: nouiſſima illius ama
ra ſicut abſinthiuz: ⁊ acuta quaſi gladius

biceps. Hest familiaris inimic⁹ habitans nō ꝑcul ſꝫ ꝓpe. nō exteri⁹ ſꝫ interi⁹ Vñ dñs deus ad iob. xl. de diabolo ait. Virtus ei⁹ in lūbis eius: ⁊ fortitudo ei⁹ in vmbilico illius. Et hoc dicit qꝛ diabol⁹ multos deijcit ꝑ tētationē luxurie. Nā luxuria ſicut dicit btūs greg. viris eſt in lumbis: feminis in vmbilico. Et ꝓpter hoc dr̄ i his eſſe diabolus ⁊ virt⁹ ⁊ fortitudo illi⁹. Certe hic eſt inimicus qui nūq̄ꝫ fugat̄: niſi cū fugit̄: nūq̄ꝫ mactat̄ niſi cū macerat̄. Ecce qualis ē tentatio corꝑee voluptatis: qꝛ ſicut dicunt doctores: maxime dñat̄ in guloſis luxurioſiſ et ebrioſis. Et de hac tentatione dicit beatus iacob⁹. j. in ſua canonica. Nemo cum tentatur dicat ꝙ a deo tentatur. Deus enī intentator maloꝝ eſt: ip̄e enim neminem tentat: vnuſquiſq̄ꝫ enim tentatur a concupiſcētia ſua abſtractus et illectus. Concupiſcentia vero cum cōceperit: parit pctm̄. Peccatum vero cum conſummatū fuerit: generat mortem Ad explanationeꝫ iſtorum verborum: nota. ꝙ ſpiritus hominis qñ conſentit carnis cōcupiſcētie: fit qͦdā

matrimonium ſpirituale: in quo ex mala
matre.i.ex ↄcupiſcētia carnis: naſcit̃ ma=
la ꝓles.i.pctm̃: que ad modū baſilici vl' vi
pere interficit prēm ſuū.i.ſpm̃. Propt' qd̄
dicit apl's ad Ro.vj. Stipendia pcti mors
Et iterꝫ ad ro.viij. Si ſcdm carnem vixeri=
tis: moriemini. ſi aūt ſpū fctā carnis mor=
tificaueritis: viuetis. De hac tentatione
non oportet exempla ponere. Quot eī ho=
mines et mulieres viduas et ↄiugatas ac
virgines: nobiles et ignobiles: religioſos
ac ſcl'ares: laycos et clericos: diabolꝰ deij=
cit per hāc tentationē: nouit deꝰ ⁊ videt to
tus mūdꝰ. Huiꝰ aūt tētatiōis laqū vix pn̄t
euadere: etiā illi q̄ ſꝑ habēt remediū ſecū.
i.ↄiugati. ita vt apl'.j.cor.vij. cogat̃ dicere
nolite fraudare inuicez: niſi forte ex ↄſen=
ſu ad tēpus: vt vacetis orōni. ⁊ iterꝫ reuer
timini in idipſuz: ne tentet vos ſathanas
ꝓpter incontinentiam vrām. hoc aūt dico
ſm indulgentiā: nō ſm impiū: volo autez
omnes eſſe ſicut meipſum: ſed vnuſquiſqꝫ
habet proprium donum a deo: alius q̄dez
ſic aliꝰ aūt ſic. De generalitate huiꝰ tēta

tionis dicit innocēti⁹in tertio libro de mi=
ſeria hū̃ane ꝯditiōis: hec inq̃t ⁊ loq̃r de lu
xuria: oēm etatē corrū̃pit: oēm ſenſū̃ ꝯfū̃=
dit: oēm ordinē ſoluit: oēm ḡduz ꝑuertit:
ſuadit enī ſenes iuuenes ꝟgines mares fe
minas. prudētes ⁊ ſimpliciores ſuꝑiores ⁊
īferiores: ad extremū̃ etiā̃ ſacerdotes qui
nocte venerē amplexā̃t: ⁊ mane ꝟginē ve=
nerā̃r. Turpe dictu ſꝫ turpiſſimū̃ actu: dici
liceat ne agi libeat: nocte filiū̃ veneris agi
tant in cubili: ⁊ mane filiū̃ virgīs offerunt
in altari. Vñ q̃dā̃ doctor ait. ꝟ. Tangere q̃
gaudes meretricē: qualiter audes. palmiſ
polutis regē tractare ſalutis. [Seq̃r de
remediis ꝯtra tētationē carnis] Ser. liiij.

Kariſſimi. patet omnib⁹ ꝙ periculo=
ſiſſima ⁊ turpiſſima ac diffuſiua ē iſta
tentatio. Sed deus qui nullum maluz tol=
lerat ſine remedio dedit nobis cōtra ipam
multa remedia: que ſunt. continua occu=
patio: carnis maceratio: frequens confeſ
ſio: deuota oratio: loci mutatio: corporis
humani reſolutio: eterni ſupplicij trepida
tio. hec oīa poſſent ꝑ auctes et exempla ꝓ=

bari.De ꝑmo.i.de ꝯtinua occupatione di-
cit ſcūs hiero.Sēꝑ aliquid boni facito:vt
diabolus te inueniat occupatuꝫ.Sed illa
occupatio q̄ plus valet ꝯtra hāc tētationē
eſt occupatio ſcripturaꝝ ſtudijs et ſmoni-
bus audiendis.Primū patꝫ per hoc ꝙ di-
cit ſcūs hiero.Ama ſcripturaruꝫ ſtudia:ꝛ
carnis vitia nō amabis.p̄o.xxij.Paraſti i
cōſpectu meo mēſam.i.ſacrā ſcripturā:ad
uerſus eos qui tribulāt me. Scdm ptꝫ ꝑ h
ꝙ diabolo tentanti xp̄m de pctō gule cum
eſuriret.et dicenti ei.Math.iiij.Si filius
dei es:dic vt lapides iſti panes fiant.Dn̄s
ieſus rn̄dit.Nō in ſolo pane viuit homo:ſꝫ
ex oī verbo ꝙ ꝓcedit de ore dei. De ſcdo
ꝑncipali qd valet ꝯtra luxurie tentationē
i.de carnis maceratione.Ptꝫ per exēpluꝫ
in btā peccatrice.i.in ſcā maria magdale-
na:q̄ dū in delitijs vixit: huic tentationi
ſbiacuit:ſed ꝗcito ad xp̄m ſe ꝯuertit:ꝛ vi-
te apl'oꝝ q̄ erat in fame et ſiti et frigore ac
nuditate ſe ꝯformauit:ab hac tentatione
īmunis fuit.v.Luxuriat raro nō bn̄ paſta
caro. De tertio.i.de frequenti ꝯfeſſione

Et ne nos iducas i tentationē
patet exēplū. In q̄dā mercatore qui tā for
titer illaq̄at⁹ erat i q̄dā muliere quā dilige
bat fedo amore: q ab ea pvnicā noctē non
poterat ꝯtinere. Tamē ꝯfitebaẜ ſepe: ⁊ cō
fitendo nō erubeſcebat pctm̄ et īfirmitatē
ſuā nude ⁊ pure ꝯfeſſorib⁹ ſuis detegere: ⁊
orōnib⁹ eoꝝ ſuffragia humiliter poſtulare
Tādē ad p̄ces ſui ꝯfeſſoris: dedit illi pctō
treugas vni⁹ noctis amore xp̄i. et treugas
alterius noctis amore btē marie virgīs: ⁊
poſtea treugas tertie noctis amore oīm ſā
ctoꝝ angeloꝝ: ⁊ deīde treugas q̄rte noctꝭ
amore oīm ſctōꝝ ⁊ ſctāꝝ. Et tandē infuſa
ſibi gr̄a ꝯtinēdi data eſt ab eo ꝑpetua treu
ga. ⁊ ſic ꝑ frequētē ꝯfeſſionē euaſit luxurie
tētationē: ⁊ recuꝑauit aīe pulchritudinē.
Et h̊ ē q dr̄ in p̄o. xcv. Confeſſio inq̄t ⁊ pul
chritudo in ꝯſpectu ei⁹. i. dei. Gloſa. Si di
ligis cordis pulchritudinē: freq̄ta ꝯfeſſio
nem. De q̄rto. i. de deuota orōne q libe-
ret a tentatione carnis. ptꝫ per exemplū
qđ iueni ſcriptū ſic. Quidam miles pauꝑ
ſuoꝝ oculoꝝ irretit⁹ concupiſcentia cū in
ꝯcupiſcētia cuiuſdaꝫ v̄gis filie vni⁹ magni

ꝑncipis et potentiſſimi deperiret. Conſu-
luit ſuper hoc quēdam abbatē ciſtercieñ.
qui erat auunculus ſuus et qui erat homo
valde deuotus. Cui ille. ſi vis inquit dabo
tibi contra vulnus hoc letale ſalubris an-
tidotum medicine. ſi eniꝫ dixeris qualibꝫ
die vſqꝫ ad vnum annum pſalterium bea-
te marie virginis. id eſt centum q̄nq̄ginta
aue maria. ſcd̄m numerū pſalmorum qui
ſunt in pſalterio: infra dictum annum vo
lūtas tua de ipſa implebitur ad perfectū.
Miles autē ꝯſilio eius acquieuit: ⁊ abſqꝫ
vllo defectu: tributū illud ſcꝫ. cl. ſalutatio
nes ꝑ totū annū q̄tidie btē marie v̄gini de
uotiſſime ſoluit. Et cū cepiſſꝫ ſoluere cepit
cor eiꝰ ab amore predicte domicelle q̄tidie
paulatī refrigeſcē: ita ꝙ añ finē āni ardor
ille ſic ī eo penitꝰ ē extictꝰ ꝗā eiꝰ nullā mēo
riā habebat. ⁊ tñ ſalutationū numerꝝ ꝯple
te ſoluere nō omittebat Circa vero finē āni
cū die q̄dā equitās feſtināter ⁊ añ quādaꝫ
capellā btē virginis veniens: de equo de-
ſcēdiſſet: et in ea ꝯſuetū numerum. i. ſerui
tium beate marie virgini deuote ſolueret.

ſubito vidit btām mariā virginē i ornatu pulcherrimo et ineſtimabili decore ſibi ap parentē ac dicentē: tu ſcis ꝙ tm̄ dilexiſti il lam puellam ꝙ pro ea dixiſti per vnum an num quotidie centies ⁊ ꝗnquagies ſalu=tationē meā: mō elige de duabꝰ pl'chriorez ⁊ meliorē.i.me vel illam. Qui dixit ei. dn̄a mea ſi deo placuerit: a te nūꝗ̄ de cetero ſe pabor. Et illa. ſi ꝑ me habēda: tm̄ mihi ſer uieris ꝗ̄tuz ꝓ illa ſeruiſti: abſqꝫ dubio me habebis. Qua diſp arente: cū ille cuncta que viderat et audierat: abbati ſup̄dicto auunculo ſuo retuliſſet: de ꝯſilio eiꝰ factus eſt monachus. Et ſalutans eam ſolito attē tius: die penultia ꝓbationis ſue a btā ma ria ꝟgīe vocatꝰ: deuicta tentatione carnis ⁊ ſupato mundo et mundi principe de cor pore eſt egreſſus Ecce q̄lit' orō beate marie virgīs liberauit eū pfecte a tētatione car=nis ⁊ etiā a periculo tpalis et corpal' ⁊ ſpū alis et eterne mortis. De q̄nto.i. de mu=tatione loci: ꝙ valeat ꝯtra tentationē car=nis. ptz per exemplū qꝺ inueni ſcriptū ſic Cum quidā mulierez quādā ardenter dili

geret ⁊ illa ei ſe difficilit᷑ exhiberet afflict⁹ ſuper hoc valde queſiuit remediũ a ſacdo=te. Cui ille iniũxit vt peregrinationis iter arriperet. q̇ facto liberatus ẽ. Tũc mulier admirans ꝙ ad eã rogandã more ſolito nõ accederet ipm adijt dicẽs ei. nonne tu es q̇ tm̃ me dilexiſti? Cui ille reſpondit. nõ. qꝛ ꝑ gratiã dei iã ali⁹ effectus ſũ. ſm illud apl'i ad gal'. ij. Viuo autẽ ego: iã nõ ego. viuit ů in me xp̃us: ſcilicȝ ꝑ gratiã. Et ſic verifica=tus fuit in illo ille x⁹. Et prodeſt int᷑dũ mu tatio facta locoꝝ. Et ſic patet qualiter loci mutatio liberauit eũ a carnalis voluptat̄ incendio. De ſexto. i. de reſolutione corpo ris humani ꝙ eius cogitatio valeat ꝯ tẽta=tionẽ carnis. patet ꝑ quoddã exẽplũ qđ le=gitur in vitis patrũ. Cũ quidã heremi=ta tentare᷑ de quadã muliere quã aliquã=do viderat in ſeculo: audito ꝙ mortua eẽt: nocte accedẽs ad ipſi⁹ tumulũ et cadauer effodiens: ſuꝑ mamillas ei⁹ et facieȝ vidit vermes horribiles et ſentiẽs fetorẽ horri=bilem et abhoĩabilẽ ac intollerabilẽ abſci denſq; fruſtũ illius carnis putride ſecũ tu

lit: ⁊ q̄tiēſcū q̄ȝ aliquā titilationē mot⁹ car=
nis ſue ſētiebat fruſtū illi⁹ putride carnis
ad ſuas nares applicās ⁊ fetorē n̄ ſuſtinēs
aiebat. o amor quōdā dulciſſime q̄ȝ peſſime
mō fetes. Et ſic ip̄e liberat⁹ ē ab oī tētatiōe
carnis. Et ideo dicit ſcūs greg. Nichil tm̄
valet ad domādū carnis deſideria: q̄ȝ ſi co
gitetur q̄lis ſit futura. Sic ḡ patȝ q̄lit̄ cogita
tio vilitatis corpce ⁊ reſolutiōis hūane li=
berat a carnis tētatione. ⸿De ſeptimo. i. d
cogitatione iudicij extremi ac ſupplicij et̄=
ni q̄ valeat ꝯ carnis tētationē: ptȝ p q̄ddā
exēplū qd legit̄ in vitis patrū. Quedā me
retrix iactauit ſe corā aliq̄b⁹ iuuēib⁹ q̄ quē
dā ſctm̄ heremitā faceret ꝯſentire ſecuȝ ad
ꝯcunbēdū ⁊ illi ꝓmiſerūt ſe daturos ei ſi h̄
faceret quoddā p̄ciū. Tūc nocte ſupueniē=
te meretrix illa ſupba ⁊ iprobа ⁊ falſa vei=
ens ad cellā viri dei: cū fletu et eiulatu ma
gno rogabat ſe ītra cellā ei⁹ recipi dicēs q̄
niſi ab eo int⁹ reciperet̄ illa nocte a ferꝫ de
uoraret̄: ⁊ mors ei⁹ ſibi a deo imputaretur
Qui pietate motus cū eā int⁹ recepiſſȝ ce
pit carnis motib⁹ fortib⁹ fortit̄ ſtimulari=

ad ſe āt poſtea reuerſus ait. qui talia agūt
ad tormenta ignis eterni vadūt. ꝓba ergo
ſi ignez eternū qui multo acrior ē ꝙ iſte ſu-
ſtinere poſſes. Et mittens vnū de digitꝭ ſu-
is in ignē cū p̄ nimio ardore libidinis ꝙ ſē
tiebat ī corde et in carne: q̄ſi nihil ſentiret
ſecūdū poſuit: et poſtea ſucceſſiue oēs ali-
os. et ſic fere omnes digitos ſuos cōbuſſit.
Quod illa videns lapidea facta eſt. ⁊ ma-
ne venientes iuuenes ad quoꝝ ſuggeſtio-
nē ſanctū virū precipitare voluerāt in pec
catū inuenerūt eaz mortuā. Et mirantibꝰ
illis dixit heremita Videte quid hec male
dicta mihi fecit: et eis digitos ſuos conbu
ſtos oſtendit. Qui tū non volens ei redde-
re malū pro malo: ſuis etiam precibꝰ ſuſci
tauit. et exhortatam ad bonū ac vere peni
tentem et confeſſaz remiſit: et ipſa poſtmo
dum vitam ſuam in operibus bonis cōſū
mauit. Ecce qualit̄ diuinoꝝ iudicioꝝ tīor
⁊ eternoꝝ ſupplicioꝝ tremor liberauit ho
minē a carnis tentatione. Ex predictis
patet de tertia tentatione. id eſt de tenta-
tione corporee voluptatis: ꝙ periculoſa ſit

et q̄ꝫ generalis et tñ ad ſupandā facil': ſi hō velit vti ſeptem remedijs ſupdictis. Ita ꝙ nemo qui permittit ſe ſuperari ab ipa pōt eſſe excuſabilis. Et de hac tentatione ſicut de alijs poſſumꝰ intelligere illā petitionē q̄ clamamꝰ ad dñm p dñicā orōnē dū dicimꝰ Et ne nos inducas ī tentationē. Rogemꝰ dñm vt det nobis gratiā ꝙ nos nō ſimꝰ negligētes ſalutis noſtre. ſed ſic adhereamꝰ ſupdictis remedijs vt nō inducamur ī laq̄um carnalis tētatōis: ita ꝙ nō mereamur cruciari eťnalit' igne gehenne. ſ cū mūdiſ corde poſſimꝰ in celeſti gloria deū videre. Ipſo pſtāte cui eſt laus et gloria in ſecula ſeculoꝝ. Amen. ¶ De tentatione aduerſitatis. Sermo. lv.

T ne nos īducas ī tētationē. Quarta tentatio eſt fortune calamitatis ſeu trāſitorie aduerſitatis. Et h̄ ē patient' ſuſtinēda. q2 pmouet ad meritū. et ſicut dic̄ rabanus. Mala q̄ hic nos p̄mūt ad futurā gloriam nos ire cōpellūt. Sciendū āt eſt ꝙ h̄ tentatio patient' ſuſtinēda eſt ppt' q̄ttuor. ſcilicꝫ ppter cōſortij pulcritudinē et multi

tudinē.ꝓpter adiutorij fortitudinē.⁊ ꝓpꝰ pmij magnitudinē.ac ꝓpter etꝰni ſupplicij formidinē.[Tentatio eſt ſuſtinēda ꝓpꝰ cō ſortij pulcritudinē et multitudinē.] Primo dico ꝙ tentatio tribulationis et aduerſitatis ē patiēter ſuſtinēda ꝓpter conſortij pulcritudinē et multitudinē.Oēs eni ſcti fuerūt hac tentatione tētati et ꝓbati.Dn̄s de⁹nunꝙ amicū habuit ꝙ hac tētatione n̄ ꝓbauerit.ꝓut dicebat illa bona et ſctā iudith cōſolās ppl'z dn̄i:q̄ erat in ciuitate betulie obſeſſus ab holoferne pncipe excercitus nabugodonoſor.Cū eis deficerēt aq̄ et victualia.Ipi ſtatuerūt et deliberauerūt ex cōi ꝯſilio intꝰ eos ꝙ infra.v.dies niſi domin⁹de⁹mitteret eis adiutoriū: ipi redderēt ciuitatē voluntati obſidentiū.iudith.viij.Ipa vero icrepauit eos multū ſuper ħ dicens ꝙ hec nō erāt verba que deberēt dominū deū mouere ad miam:ſ magis ad idignationē et ad iracūdiā.q2 ipſi nō debebant iponere terminū mie dei: ſ ipam petere et fiducialiter expectare.Et dixit ſacdotibus ſic.vos qui eſtis pbr̄i i populo dei

ex vobis pendet anima illorū:eloquio ve=
ſtro corda eorum erigit et memores ſint:
quia tentati fuerunt patres noſtri vt pro=
barentur ſi vere colerent deum ſuū. Me=
mores eſſe debent quomodo abraham pat
noſter tentatus eſt et per multas tribula=
tiones probatus:amicus dei eſt effect9.ſic
yſaac ſic iacob ſic moyſes:et omnes q pla=
cuerunt deo per multas tribulationes trā
ſierunt fideles. Et nota q volens pone=
re exemplum de tentatione tribulationis
tranſitorie:bene preponit abraham:quia
ſue tentationes fuerunt quoddā ſpeculu
et quoddā preſagiū illaꝝ tētationū quas
modo ſuſtinet plebs fideliū et maxime re=
ligioſoꝝ. Magna eniꝫ tentatio fuit quan
do dñs de9 ei pcepit vt exiret de terra ſua ⁊
de cognatione ſua:⁊ iret in terrā extrane=
aꝫ.Et in hoc pfigurauit dñs illā tētationē
qua iſe mō tētat bonos religioſos q relin=
quūt ppt deū parentes ⁊ cognatos et poſ=
ſeſſiones ſuas:et intrāt religionē iexptaꝫ
id eſt terrā alienā. Sic tanq boni pugiles
per voluntariā paupertatē ſuperāt vnuꝫ de

hoſtib⁹ſuis.i.ↄcupiſcentiā mundialē. Itē magna tentatio fuit qn̄ dn̄s deus p̄cepit vt immolaret ei vnicū filiuꝫ quē habebat. In quo prefigurauit dn̄s aliam tentationē: q̄ ipſe tentat bonos religioſos quando vult ꝙ per votū obedientie relinquāt propriaꝫ voluntatē et voluntati prelatoꝝ ſubiiciāt eam. Per vnicū filiū poteſt ſignificari cor et corp⁹ ꝓpriū qd̄ nos deo imolam⁹qn̄ ip̄m propt̄ deū voluntati alteri⁹ ſubijcim⁹. Itē magna tentatio fuit quando dn̄s de⁹ ei p̄cepit carnē circūcidē. In q̊ p̄figurauit dn̄s t̄tiā tētationē q̄ ipſe tentat bonos religioſos qn̄ per votū caſtitatis vult ꝙ ipſi abſtiēant a carnis illecebris. Et ſic p tentatiōes quib⁹tentauit dn̄s abraham qui legit̄ fuiſſe amicus dei ſpecialis: ſignificant̄ tres tētationes quib⁹ipſe tētat bonos religioſos in tribus votis: in quibus ſūma perfectio oīs religionis ē.i.in voto obedientie paupertatis ⁊ caſtitatis. Et p h̄ pōt ꝓbari vtrū ipſi religioſi ſint boni amici dei Probat ergo dominus amicos ſuos in mundo i tētatōe tribulatiōis ⁊ aduerſitat̄. ſicꝰ figulus

pbat vaſa in fornace: q̃ vaſa ſi ſint ſolida et bñ decocta patiũtur ſe agitari int̃ manus figuli: et reddũt clarũ ſonũ. alit̃ ſi non ſint bene decocta crepãt et reddũt turpẽ ſonũ Similiter tribulatione et aduerſitate tẽtati boni xp̃iani quaſi bona vaſa dei reddũt clarũ ſonũ per gratiarũ actionẽ. Sciũt eñ q tribulatio et aduerſitas eſt quaſi quidaʒ tactꝰ manus figuli ſui ideſt dei: cui ipi nullo modo debent eſſe rebelles nec cõtrarij. Quẽ tactũ ſentiebat iob. xix. qñ dicebat. Miſemi mei: miſeremi mei: ſalti vos amici mei. qꝛ manꝰ dñi tetigit me. Mali ãt q̃ſi praua vaſa crepãt per ĩpatientiã et irã: et reddũt turpẽ ſonũ p murmurationẽ et blaſphemiã. Et h̓ ẽ q dic̃ ſalomõ ĩ puer. xxviij. Uaſa ĩqt figuli pbat fornax: et hoĩes iuſtoſ tẽtatio tribulationis. Exẽpluʒ habemꝰ de bono vaſe in iob qui cũ amiſiſſet filios et filias et omnẽ ſubſtãtiã ſuã dicebat. dñs dedit: dñs abſtulit. ſicut dño placuit ita fcm̃ eſt: ſit nomẽ domini benedictum. Exemplum habemus de prauo vaſe ĩ eius vxore que videns calamitatẽ mariti ſui dicebat

bndic deo ꝛ morere.iob.ij. Gloſa.i.maledic deo: ſuadebat ei facere qd nõ audebat noīare nõ tīore dei ſ ſupplicij: qꝛ blaſphemus ſm legẽ debeat mori. Et ꝑpt̃ h ſubiũgit et morere.i.mori et occidi te ꝑmitte.tollerabiliꝰ ei videbat̃ ei cito mori ꝗ̃ vitã miſeram diu pati Itẽ ꝓbat dñs deꝰ amicos ſuos in tẽtatione tribulationis: ſicut ꝓbatur aurũ in igne fornacis. Vñ in libro ſapi.iij.de btīs martiribꝰ dr̃. Deꝰ tentauit illos et inuenit illos dignos ſe: et tãꝗ̃ aurũ in fornace ꝓbauit illos. Nota ꝙ dicit tãꝗ̃ auꝝ in fornace: qꝛ aurũ in fornace ꝓbat̃: et poſtmodũ ꝓbatũ et purgatũ in theſauro ponit̃. Silr̃ ſcti ponũt̃ in camino tribulationis vt purgent̃ a culpa: et ꝓbent̃ ī patiẽtia: et ponant̃ in gazophilatio regni celeſtis Revera h mõ.i.ī tentatione tribulationis ꝓbauit deus omnes illos quos in celeſti gazophilatio poſuit. d qbꝰ dicit ap. ad hebreos.xj. Alij vero ludibria et vbera experti: inſup ꝛ vincula et carceres: lapidati ſunt: ſecti ſũt: tentati ſũt: in occiſiõe gladij mortui ſũt: et hij oẽs teſtimonio fidei ꝓ

bati. Etiā ip̄e dei fili⁹ fuit hac tētatione examinat⁹: ſicut dicit apl'. ad hebre. iiij. Non eni habem⁹ pōtificē q̄ nō poſſit cōpati īfirmitatib⁹ nr̄is: tentatū aūt per oīa ſm ſilitudinē abſq; pctō. Hic loq̄r ð xp̄o. Quō fuit tētat⁹ p oīa oñdit btūs Ber. q̄ dicit: q: ip̄e ſuſtinuit v̄ba dura ꝛ duriora v̄bera: ac duriſſia crucis ſupplicia. Itē tētat⁹ fuit p oīa corpis mēbra: q: a plāta pedis vſq; ad verticē nō erat in eo ſanitas. Itē tentatus fuit p oīa hoīm genera: q: vendit⁹ fuit ab aplo ſuo: negat⁹ a vicario ſuo. i. ſctō petro. derelictus ab aplis ſuis: accuſat⁹ a iudeis ꝛ cruciat⁹ a paganis. Itē tentat⁹ fuit p oīa elementa: q: aq̄ fuit ↄſput⁹: in aere ſuſpēſus. ignis ꝛ ſolis et lune ac ſtellaꝝ claritate p̄uat⁹: in t̄ra ſepult⁹. Bñ g̊ in aucte ſup̄dicta dic̄ tētatū p oīa: ſm ſilitudinē abſq; pctō. i. q: habebat ſilitudinē carnis peccatricis: q̄ tñ erat ab oī pctō īmunis. Si igit̄ caro ſua innocētiſſima ꝛ mūdiſſima ſubiacuit flagellis. certe caro nr̄a in pctīs cōcepta nata et nutrita: non debet eſſe a pena īmunis. Qui g̊ vult poſt ip̄m īgredi in ſuā

beatitudinē: preparet ſe ad ſufferēdā ten‐
tationē. Sicut dicit ſpūs ſctūs in eccle.ij.
Fili inquit accedēs ad ſeruitutem dei: ſta
in iuſtitia et timore: et prepara aīam tuaz
ad tentationē. Sta inquit in iuſtitia bono
rū opez ⁊ timore cadēdi ī pctm̄: ne cadas
a numero electoꝝ: ⁊ iō ꝑpara aīam tuā ad
tētationē per quā tranſierūt oēs electi. Et
h̄ eſt ꝙ dicit paulus de moyſe ad hebre.xj.
Males affligicū ꝑlo dei ꝙ̄ tpalis pcti ha‐
bere iocunditatē. Revera chariſſimi h̄ ꝑoz
tētatio fortuite calamitatis ſeu trāſitorie
aduerſitatis eſt patienter ſuſtinenda: ſcilz
ꝓpter ꝯſortij bonitatē et pulchritudinem
et multitudinez. Magnū enī ſolatium eſt
homini eſſe in bona et pulcra et magna ſo
cietate Et hec eſt ſocietas oīz ſcōꝝ: ad quā
nos pducat ieſus xp̄s q̄ ē ſctūs ſctōꝝ ⁊ dn̄s
dn̄oꝝ in ſcl'a ſcl'oꝝ amē. [Tentatio ē ſu‐
ſtinēda ꝓpt' adiutorij fortitudinē] Ser.lvj

T ne nos idu.ī tētationē. Uiſū ē q̄lit'
tētatio fortuite calamitatis ſeu trāſi‐
torie aduerſitatꝭ eſt patient' ſuſtinēda ꝓpt'
ꝯſortij bōitatē ⁊ pl'critudinē ⁊ ml'titudinē.

Scđo dico φ tentatio eſt patienter ſuſtinē da ꝓpt̄ adiutoriȷ̄ fortitudinē et promptitu dinē. Deus enim qui eſt adiutor fidelium ſuoꝝ: eſt fortis et fidelis: qꝛ fortis poteſt amicos ſuos in tentatione ſua iuuare: in q̄ fortitudine cōfidebat dđ qui dicebat ad dn̄m. In te eripiar a tentatione: et in deo meo tranſgrediar murū. in te. i. in virtute tua nō in mea. Qꝛ de illis q̄ in virtute ſua ꝯfidūt dr̄ in euan. luce. viij. φ ad temp⁹ ve niūt et in tp̄e tentationis recedūt. Cū enī homo ſit de nihilo: ꝟtus ei⁹ q̄ztū ex p̄te ſua eſt: deficere et ad nihilū tendere habꝫ. Sꝫ ſi vera fide ⁊ ſpe et dilectione innitat̄ ꝟtuti diuine cum virtus diuina ſit omp̄s: illa in omni tentatione p̄ōt hoīem ſuſtentare ne cadat: vel poſt caſum erigere vt reſurgat. Sic ergo patet q̄lit̄ adiutor noſter eſt fortꝭ ſicut dr̄ in p̄o. xxiij. Dn̄s fortꝭ et potēs dn̄s potens in p̄lio. ſcilꝫ tentationū. Et dr̄ dn̄s fortis et potens: non ſolū ꝓpt̄ ſe: ꞩ qꝛ facit nos fortes et potentes. Et locuſtas. i. nos qui ſumus ad modū locuſtarū debiles: fa cit ſup̄are fortiſſimos gigātes. i. malignos

hoſtes. Item dico q̄ nō ſolū eſt fortis ſ; etiam fidelis. deut. xxxiij. De⁹ fidelis ⁊ abſq; vlla iniq̄tate: iuſtus et rect⁹. Et q: fidelis eſt: nō pōt in neceſſitate vlla ꝯfidentib⁹ in ſe deficere: nec īnitentib⁹ ſibi auxiliū ſubtrahere: ſed oī homī poſito in tentatione ſi recurrat ad illum toto corde: aut tentationem fugat: aut ita ſibi alleuiat: vt eam faciliꝰ portare valeat. Et hoc eſt q̄ dicit apl's in epl'a. j. cor. x. Fidelis de⁹ q̄ nō patieꝰ vos tentari ſup̄ id qđ poteſtis: ſed faciet cū tētatione etiam ꝓuentū vt poſſitis ſuſtinere Prouent⁹ idē eſt q̄ lucrū: q: per tētationē qn̄ viriliter reſiſtim⁹: lucramur pctōꝝ veniā ⁊ augmētū gr̄e et gl'ie Qđ ſignatū ē in iob. xlij. cui mirabilis tribulationis tentatiōe ſuperata: reſtituit poſtea deus oīa duplicia. Et ſic verificaꝰ illud verbū apl'i ad ro. viij. qđ dr̄. Diligētib⁹ deū oīa cooperanꝰ in bonū. Gloſa dicit etiā pctm̄. Qđ exponens hugo de ſancto victore ita dicit Malis q̄ fecit bene vtiꝰ: qui inde exit melior in ꝯſciētia: feruentior in pena: ſollicitior in cautela. Si igiꝰ ſumus in tentatiōe

tribulatiōis ꝯfidam⁹ ī deo: q꞉ sic dictuȝ eſt ipe ē adiutoꝛ fortꝭ ⁊ fidelꝭ ⁊ nūꝗ͂ deficꝭ amicꝭ ſuis ī articlo nccitatꝭ. Et hͦ ē ꝙ ipe dicit ī eccl.ij. Reſpice fili natiōes hoīm: ⁊ ſcito ꝙ null⁹ ſpauit ī dn̄o ⁊ ꝯfuſus ē: ꝑmāſit in mā datꝭ ei⁹ ⁊ derelict⁹ ē: aut ꝗs īuocauit eum ⁊ deſpexit eū: qm̄ pi⁹ ⁊ miſicoꝛſ ē de⁹ ⁊ remit tit in tꝑe tribulationis pctā: ⁊ ꝓtectoꝛ ē oī bus exꝗrentib⁹ ſe in veritate. Qui vult ꝗ ſuꝑare oēm tentationē: recurrat fiducia liter ad deū adiutoꝛē ſuū ꝑ deuotā oꝛōneȝ ⁊ clamet. Dn̄e ne nos īducas in tētationē. Oꝛō enī humilis et deuota eſt quaſi quidā bon⁹ nūci⁹ ⁊ fidelis: quē nos ꝓ nobis ad ce leſtem curiam mittim⁹: vt īpetret auxiliū a deo auctoꝛe nr̄o in oīb⁹ tētationib⁹ et ne ceſſitatib⁹ nr̄is. Vn̄ ſuꝑ illō p̄s.lxxxvij. In tret oꝛatio mea in ꝯſpectu tuo dn̄e. Gloſa ſic dicit. Magna virt⁹ oꝛōnis oſtēdiꝭ ꝗ ꝗ̄ſi ꝗdā nunci⁹ ad deū intrat: ⁊ illuc mādatuȝ ꝑagit: quo caro ꝑuenire nequit Chariſſi mi oꝛōneȝ dedit nobis dn̄s ſcutū ꝯtra oīs tentationis ictū Et hͦ eſt ſcutū cū ꝗ pugna uit moyſes. exo. xvj. ꝯ pplꝭm amelechitaꝝ

Sic ei legitˀ Cū populuſ dñi pugnaret contra amalechitas incredulos: qui exeūtibꝰ de egypto et euntibꝰ in terrā ꝓmiſſionis ꝑ terrā ſuā nolebant p̄bere tranſitū Moyſe orāte et tendente manus ad celum: vincebat populus dñi: ipo vero manꝰ deponēte ꝛ ceſſante ab orōne: vícebat amalech. Fatigato autē moyſe aaron ꝛ vr: ſuſtentabāt manus eius. Ita ꝙ per orōnem eius: ppl's dñi obtinuit perfectam victoriam de hoſtibus ſuis. Et hoc eſt ꝙ dr in lib. ſapiē. xviij. Properans ei homo ſine q̄rela pugnauit: proferens ſeruitutis ſue ſcutū orōnem. Seqˀ. vicit autem turbas nō virtute corpis non armature potētia: ſed verbo. Vexatorem ſubiecit verbo ſcȝ orōnis: quo ípetrauit diuinum auxilium: qđ nobis cōcedat ieſus xp̄s dñs noſter qui viuit et regnat in ſecl'a ſeculorum amen. [Tētatio eſt ſuſtinēda ppt̄ p̄mij magnitudinem.] Sermo.lvij.

T ne nos idu. i tētationē. Tertia rō q̄re tētatio tribulationis ē patientˀ ſuſtinēda: eſt ppt̄ p̄mij magnitudinē. Cuius eſt tāta magnitudo: ꝙ excedit ſenſū ꝛ itel-

lectum humanū. Vñ apl's.i.cor.ij. Oculuſ nō vidit: nec auris audiuit: nec ī cor hoīs aſcēdit: q̄ p̄pauit de⁹ his qui diligūt illuz: nobis reuelauit de⁹ per ſpm̄ ſuū. Magnitudo huius p͛mij eſt pfecta felicitas: longitudo vero ei⁹ eſt indeficiēs eternitas. Et hoc p̄miū tā magnū et tā eternū: q̄ de⁹ preparauit illis qui patienter ſuſtinent tentationē tribulationū: deſcribit btūs iacob⁹ in ſua epl'a.j.qñ dicit. Btūs vir qui ſuffert tentationem: qm̄ cū pbat⁹ fuerit accipiet coronā vite quā repromiſit de⁹ diligentib⁹ ſe. Certe hic noīe corone oſtēdit᷑ magnitudo et longitudo mercedis eterne. Qđ ē ei mai⁹ p̄miū: q̄ȝ int᷑ angelos et int᷑ ſctōs hr̄e dyadema regū: ⁊ q̄ eſt maior longitudo q̄ȝ viuere ſine fine ⁊ ſine termino: Et hanc lōgitudinem oſtendit rotūditas dyademat' in quo nō eſt p̄ncipiū necȝ finis: ſic mercedis magnitudinē p̄cedit dignitas regalis capitis. Et ppt᷑ hāc p̄mij magnitudinem ⁊ lōgitudinē nō deberet homo in tētationibus triſtari: ſ; magis gl'iari. q2 ſm̄ apl'.ad ro.viij. Nō ſunt cōdigne paſſiōes hui⁹ tpis

ad futurã gloꝛiã que reuelabit in nobis. ꝛ
ideo dicit idẽ beatꝰ iacobꝰ.j. Omne gaudi
um exiſtimate fratres mei cũ ĩ varias ten
tationes incideritis. Sup iſtũ locũ dic̃ glo
ſa optimũ ꝟbũ. Ne idignemini inqt fratres
ſi mali in mũdo floꝛẽt: vos autẽ patimini
qꝛ nõ eſt xp̄iane religionis ĩ tempoꝛalibꝰ
exaltari: ſ potius depmi. mali nihil hñt in
celo: vos nihil in mũdo: ſed ſpe illiꝰ bõi ad
quod tenditis qcqd in via cõtingat gaudẽ
debetis. Exemplũ. Poteſt hic poni exem=
plũ in ſancto alexio: q tentationẽ tribula=
tionis nõ ſolũ patient ſuſtinuit: ſ etiaʒ vo
luntarie elegit. Fuit eĩ filiꝰ vniꝰ ſenatoꝛis
romani: quẽ cũ pater coegiſſet vxoꝛẽ duce
re: pma nocte nuptiaꝝ clã receſſit ab vxo=
re ꝛ ignoꝛantibꝰ parẽtibꝰ ad remotas tras
abijt et in pauptate ꝛ ĩ mẽdicitate dño deo
ſeruiuit. et a ſeruis patris ſui ipſuʒ querẽ=
tibus frequẽter elemoſinã recepit. Et iam
fractus laboꝛe ꝛ ſenectute ne ſctitas ſua ĩ=
noteſceret ĩ tras ignotas nauigare diſpo=
neret: dño deo volente romã applicuit: ꝛ a
patre ꝓpꝛio quaſi extraneꝰ hoſpiciũ ꝓ deo

petijt et recepit.i q̇.xv.ānis ꝯtinuis ꝯmo⸗
ratꝰ fuit a cūctis deſpicabilis: ſꝫ p biēniuꝫ
an̄ mortē ſuā vilis et derelictꝰ ⁊ a nullo co⸗
gnitꝰ i domo eadē pr̄na lāguēs iacuit: imo
a ſeruis ſuis mlt̄as ꝯtumelias ⁊ ꝓbra acꝰ⸗
bera ē perpeſſꝰ. Cōicabat tn̄ ⁊ ꝯfitebat̄ ḡli
bet ſeptimana: tādē iminēte die exitꝰ ſui:
ſcripſit vitā ſuā i quadā cedula ⁊ icluſit illā
in manu ſua. Die vero exitꝰ ſui ſeu trāſitus
aīe ſue: ceperūt i vrbe romana oīa cībala p
ſeipſa pulſare Et orāte papa cū clero et oī
populo vt cā huiꝰ pulſatōis eis reuelaret̄ a
deo. audiuit pp̄ celitꝰ hmōi rn̄ſū. q̄rite hoī
nē dei alexiū vt oret ꝓ ciuitate iſta. Et cuꝫ
ꝓclamatū fuiſſet p vrbē: vt qui ſciret hūc
virꝫ euꝫ manifeſtaret. aliq̇ d̄ ſeruis patris
ſui q̇ ſanioris mētis erāt: et ſctītatē ⁊ pati
entiā illiꝰ aduerterāt: cogitauerunt ꝙ for⸗
te iſte erat ꝙ̄ diuinū oraculuꝫ q̄ri p̄ceperat
⁊ veniētes ad euꝫ mortuuꝫ repererunt. qḋ
cum nunciatuꝫ fuiſſet dn̄o pape et imꝑato
ri acceſſerunt illuc Et cuꝫ iꝑator vellet ma
nus eius aperire nō potuit. ſed papa orōe
facta et admiratione habita: eaſdem ape⸗

ruit: et in cedula quã tenebat vitã eius et exitũ ſcriptuʒ inuenit. Quantꝰ luctus fuit in domo patre ⁊ matre recognoſcentibꝰ filium ſuuʒ: vxore adhuc virgine recogṅſcẽte ſuuʒørituʒ: ſeruis cuʒ tota familia recognoſcentibus dñm ſuuʒ vix poſſet dici. Fabricata fuit ĩ honore eiꝰ pulcra eccleſia et in exequijs fuerunt facta mlťa miracula patentia cecoꝝ aridorum ſurdoruʒ mutorum demoniacoruʒ et alioruʒ plurimoꝝ. Et qꝛ ipſe tentationẽ tribulationuʒ patiẽter et fortiter ſuſtinuit: ĩmo voluntarie elegit modo glorificatur in celo et honoratur in terra. ad cuius cõſortiuʒ perducat nos ſanctus ſanctoꝝ. amen. Tentatio ẽ ſuſtinẽda propter eterni ſupplicij formidinem.

Sermo.lviij.

Et ne nos iducas ĩ tentationẽ. Quarta ratio quare tẽtatio fortuite calamitatis vel tranſitorie aduerſitatis eſt patiẽter ſuſtinenda: ẽ ꝓpť eťni ſupplicij formidinẽ. Jlli enĩ q̃ pñtis calamitatis tentationem nolunt patienť ſuſtinere: ſed portant eã moleſte ⁊ cũ ĩpatiẽtia ac blaſphemia et

murmure incipiũt hic ſuũ infernũ ⁊ tp̄ale ſuppliciũ ac momētaneũ mutant ī eťnuꝫ et quod eſſet eis purgatoriũ culpe et acquiſitorium venie ⁊ in augmentũ gratie ⁊ glorie: faciũt ſibi ꝓuenire ī augmētũ culpe et elongationē venie ⁊ demeritũ gratie ⁊ glorie: et in meritũ gehenne. Et ideo illa bōa dn̄a ſancta iudith loquēs de illis q̄ ī deſto murmurauerũt ꝯ dn̄ꝫ dicit ſic. iudith. viij. Illi aũt qui tētationē dn̄i nō ſuſceperũt in timore dn̄i ⁊ in patiētia ſua īproperiũ murmurationis ſue cōtra dn̄m ꝓtulerũt. exterminati ſũt ab extͥmiatore ⁊ a ſerpētibꝰ perierũt. Et nos ergo nō vlciſcamur nos pro his q̄ patimur. ſed reputātes peccatis noſtris hec ipſa eſſe minora ſupplicia: flagella dn̄i quaſi ſerui q̄ corripimur ad emēdationē: nō ad dānationē nr̄am eueniſſe credamus. Et hec eſt differētia ſeruoꝝ dei ⁊ diaboli. Serui enī dei ī tētationis fornace poſiti: ad modũ boni auri fortiꝰ rutilāt: illũinando alios p bonũ exemplũ ſue patiētie deũ benedicũt et laudāt. Mali aũt ad modũ palee tabeſcũt et fumāt. i. deſperāt ⁊ de

um blaſphemāt. Et hoc ē qđ dicit ſctūs au guſti. ſicut ſub eodē igne aurū rutilat ⁊ pa lea fumat: et aurū purgat̄ et palea cōſumi tur. Ita vna eadem vis tribulatiōis īgru= ens: bonos purgat et examinat: malos āt cruciat et dānat. Item boni in tentatione tribulatōnū ſūt ſicut bonū vnguētū qđ for tit̄ exagitatū ſuaui⁹ redolet. Et mali ſūt ſi cut ſterqliniū qđ fortit̄ exagitatū horribi= lius fetet. Et h̄ eſt qđ dicit ſctūs greg. ī mo ralib⁹ Sicut aromata odorē ſuū nō niſi cū incēdūtur expādūt. Ita viri ſcti qcqd ītra ſe virtutꝭ retinēt: ī tribulatiōib⁹ īnoteſcūt et pari motu exagitatū horribilit̄ exhalat ſcenū: et ſuauit̄ fragrat vnguētū. Bonis ů xpianis tentationē tribulationū patiēter ſuſtinentib⁹ ſicut bonis diſcipulis et filijs bene obedientib⁹: dat dn̄s tribulationem preſentē tanq̄ leuē diſciplinā. Malis aūt de tribulatiōe murmurātib⁹ ⁊ blaſphemā tib⁹: tāq̄ ſuis rebellib⁹ dat īfernalē carce rem ⁊ et̄nā dānationē. Tormēta ei q̄ boni ſuſtinēt in hoc mūdo: nō ſūt niſi quedā vm bra tormētoꝝ: que mali ſuſtinebūt in īfer=

no.Et boni ſi quas hñt dulcedies:nõ ſunt
niſi q̃dã ꝑguſtatio et'ne dulcedis. Et hͦ ē q̃
tãgit̃ i li.ſapiẽ.xj.vbi dr̃.Cũ eni tẽtati ſũt
ꝛ q̃dã cũ mia diſciplinã accipiẽtes ſcierũt
q̃admoduz iudicati ipĳ tormẽta pateren=
tur.hos q̃dẽ tanq̃ pat̃ monẽs ꝓbaſti.Illoſ
ãt tanq̃ dur⁹rex introgãs ꝯdẽnaſti.Et lo=
quit̃ de tẽtationib⁹ꝛ tribulatiõib⁹ q̃s ſuſti
nuerũt filij iſrael i deſerto q̃ patient' ſuſti=
nẽtib⁹ceſſerũt ad merituz ſ̃ ipatiẽtib⁹ fue
rũt ad dãnationẽ.Qꝛ ſic dic̃ ſanct⁹grego.
in quadã omelia.Regnuz celoꝝ null⁹mur
murãs accipit:null⁹q̃ accipit murmurare
põt.Exẽplũ habem⁹ de duob⁹ latronib⁹q̃
fuerũt ad dexterã ꝛ ſiniſtrã xp̃i: ꝛ i eodem
ſuſpẽdio vn⁹perĳt ꝛ ali⁹paradiſũ meruit.
Itẽ iudas traditoꝛ ꝛ xp̃s redẽptoꝛ: ãbo fu
erũt ſuſpẽſi.q̃ꝝ vn⁹.i.iudas dſperãs meru
it ſuſpẽdiũ dãnationis.Ali⁹.i.xp̃s inocẽs
patient' ſuſtinẽs meruit gaudiũ reſurre=
ctiõis.Sic ꝑ ptz de q̃rta tẽtatiõe q̃ ē fortui
te calamitatis ſeu trãſitorie aduerſitatꝭ:q̃
eſt patient' ſuſtinẽda.iiij.ꝑdictis de cauſis
et qꝛ nõ põt id facere hõ ſine dei adiutorio

Jdeo neceſſe habet clamare ad dñm p dñi-
cã orõnẽ. Et ne nos iducas i tentationẽ.i.
ne permittas q ppt tẽtationẽ tribulatõis
ex defectu virtutis et patiẽtie iducamur i
laqũ murmuratiõis vel deſperatiõis aut
ipatiẽtie: ſ p verã patiẽtiã mereamur poſt
xp̃m igredi celeſtẽ gloriã: quã nobis conce
dat ieſus xp̃s q ẽ i ſcl'a bñdict9. Ser.lix.

Ed libera nos a malo. Cariſſimi hec ẽ
vij.et vltima petitio orõnis dñice. Et
q̃uis poſſem9 dicẽ q h petim9 liberari a ma
lo z culpe z pene pñtis z future tñ appro-
ṗate loquẽdo poſſum9 dicẽ q i hac petitiõe
petim9 a celeſti p̃re vitiũ iuidie a nob amo
ueri: z virtutẽ vere caritatis z amicitie no
bis dari. qz ſicut bonũ z malũ opponũt ſic
caritas et iuidia opponunt. Sic eni cari-
tas ſup oẽs virtutes facit hoiem bonũ: ita
q nihil ſine caritate eſt bonũ vl' meritoriũ.
Jta inuidia ſup oia vitia facit hoiez malũ
ita q nullu opus bonu ex inuidia factũ
eſt hoi fructuoſu vel meritoriũ. Uocatur
ergo iuidia malũ per quandã anthonoma
ſiaz vel excellẽtiã.iiij.d cauſis. Prima cã ẽ

ꝙ inuidia bonū ī malū cōuertit. Scđa ē qꝛ a diabolo q̄ ē actoꝛ ⁊ principiū oīs malicie quaſi eiꝰ ſpecial' filia ꝓcedit. Tertia ē qꝛ ꝑ ipām oē malū et pene ⁊ culpe ī mūdū ītrauit. Quarta cā ē qꝛ fōti bonitatꝭ .i. ſpūi ſācto ꝯtraria exiſtit. Eſt ei īuidia vnū de peccatis ī ſpm̄ ſcm̄ qđ vocat̄ fratne gr̄e. De q̄bus dic̄ dn̄s ī euā. math. xij. ꝙ nō remittuntur ī h̊ ſeculo neqꝫ ī futuro .i. vix remittuntur. Primo dico ꝙ īuidia recte malū dr̄. qꝛ bonū ī malū cōuertit. Illud enī opꝰ qđ ex caritate factū eēt bonū ⁊ meritoriū: ex iuidia fit malū et demeritoriū. Ita ꝙ ſuꝑ iuidos recte cadit illa ꝓpħica maledictio eſa. v. ve q̄ ꝯdūt bonū ī malū ponētes lucē tenebras et tenebras lucē. Exēplū ponit beatꝰ greg. ī li. dialogoꝝ. Diabolꝰ enī ī ſpecie pauꝑis: a q̊dā ſcō eṗo hoſpiciū petijt. quē eṗs cog̊ſcēs ꝑ ſpm̄ ſcm̄ eē diabolū repulit. et cū diabolꝰ iret ꝑ ciuitatē clamādo ꝙ eṗs noluerat eū hoſpitari. q̊dā ciuiſ īuidēſ eṗo ipꝫ hoſpitatꝰ ē. Diabolꝰ āt illa nocte eiꝰ filium occidit. Vn̄. b. greg. int̄rogatꝰ a petro ſcriptoꝛe ⁊ diacono ſuo q̄re h̊ ꝑmiſerat dn̄ſ

rñdit qꝛ nõ eũ hoſpitat⁹ fuerat ex caritate nec ex bona intẽtione: ſꝫ iuidebat epõ: vt ex hꝰ hr̃et occaſionẽ detrahẽdi ꝛ ſe ei in opi bus mie pferendi. Ecce q̃liter bonũ ho‑ ſpitalitatis ad qđ tm̃ ſuadẽt ſcripture: q̇a ex inuidia ꝓceſſit in malũ ꝛ in pctm̃ cõuer ſuꝫ fuit. Scđo dico ꝙ inuidia maluꝫ dr̃ qꝛ a diabolo qui eſt actoꝛ mali ꝓcedit. Et hꝰ teſtatr̃ btũs gꝛego. in libꝛo moraliũ qui di‑ cit ꝙ in quolibet pctõ ſerpẽs antiqu⁹ pteꝫ veneni ſui et malicie ſue diffũdit. In pctõ tñ inuidie ſerpens tota viſcera ſua ꝯcutit. Sicut eni ex mala radice mala arboꝛ: ꝛ ex mala arboꝛe malus fruct⁹ ꝓcedit. ſic ex di abolo qui ẽ radix mali ꝓcedit mala arboꝛ inuidie. ꝛ ex iſta mala arboꝛe ꝓcedũt cogi tationes ꝛ locutiones male. Nõ eni poteſt arboꝛ mala bonos fructus facere. ſicut dr̃ in euã. Math. vij. Tertio dr̃ iuidia ma‑ lũ: qꝛ per ipam omne malũ ꝛ pene ꝛ culpe intrauit in mũdũ. Fames eĩ et ſitis ꝛ moꝛ bus et moꝛs: ꝛ oĩa mala penalia que infli‑ cta ſũt hũano generi: nõ ſũt inflicta niſi ꝓ pter malũ culpe. Oĩs aũt culpa hũani ge‑

neris: ortũ habuit ex diaboli inuidia: q̇ iõ ꝑmos parentes ad peccãduȝ ĩpulit: qꝛ eis ĩuidit: eo ꝙ eſſent aſcenſuri ſe humiliando ſub p̃cepto ꝯditoris ſui ad illã btĩtudineȝ a q̃ ip̃e ceciderat per ſuã elationẽ. Et h̊ ẽ ꝙ dr̃ ĩ lib. ſapi. i. Inuidia diaboli mors ĩtrauit in mũdũ: imitant̃ aũt illũ qui ſũt ex ꝑte ei⁹: ſcȝ inuidi. Quarto dr̃ ĩuidia malũ: qꝛ ꝯtrariat̃ bono. i. ſpũi ſctõ Eſt eĩ ꝯtra ſpm̃ ſctm̃ cui appropriat̃ bonitas: et a quo omne bonũ ꝑcedit. In diuinis aũt ꝑſonis cũ eadẽ potẽtia ⁊ ſapia et bonitas: patris et filij ⁊ ſpũs ſctĩ ſit eadẽ diuinitas: tñ pr̃i approp̃at̃ potentia ne videat̃ filio antiq̇or et ex hoc min⁹ potens. Filio aũt approp̃at̃ ſapia ne videat̃ pr̃e minor ⁊ ex hoc minus ſapiens. Spũi ſctõ approp̃at̃ bonitas ne videat̃ ſpũs eſſe malus ſeu peſtilens: h̊ eĩ nomẽ ſpũs ꝑ ſe ſumptũ frequẽter male ſonat in ſcripturiſ: cũ dicitur ſpũs ſuperbie ſpũs fornicationiſ. quia ergo patri appropriat̃ potẽtia: iõ illi dicũt̃ peccare in pr̃eȝ q̇ peccãt ex ĩfirmitate q̃ ẽ ꝯtraria potentie Et qꝛ filio approp̃at̃ ſapia: iõ illi dicuntur

peccare in filiū q̄ peccāt ex ignorātia q̄ eſt ꝯria ſapie. Et qꝛ ſpūi ſctō appropaṫ bōitaſ iō illi dicūṫ peccare ī ſpm̄ ſcm̄ q̄ peccant ex pura malicia: q̄ ē ꝯria bonitati. ꝛ tales ſūt inuidi. Qꝫ aūt inuidia recte ſit ꝯtraria fōti bonitatı .i. ſpūi ſcō: ptꝫ ſic. Spūs ſcūs ē amor pr̄is et filij: ꝛ a ſpū ſctō īfūdiṫ ī cordibꝰ nr̄is amor dei ꝛ ꝓximi. ſm̄ illud apl̄i. ad ro. v. Charitas dei diffuſa ē ī cordibus nr̄is ꝑ ſpm̄ ſcm̄ q̄ datꝰ ē nobis. Caritas aūt ſeu amor dei nūq̄ ꝑmittit homīem a bono ocioſū eſſe: ſꝫ facit eū in q̊ ē ſēꝑ bn̄ cogitare bn̄ dicē: bn̄ facē: ꝛ de bonis gaudere. Inuidia aūt ꝯtraria charitati et ſpūi ſcō: facit totum ꝯtrariū: qꝛ facit hoīeꝫ ſꝑ mala cogitare: mala dicere: mala facere: ꝛ de malis gaudere. Primo dico q̄ īuidia recte malum dr̄: qꝛ fac̄ ſꝑ malū cogitare. Nā īuidis ꝯuenit illō qđ dicit dđ. ps. xxvij. Qui loquūṫ pacē cū ꝓximo ſuo: mala aūt in cordibꝰ eoꝝ. Inuidꝰ ei ſicut dicit iere. ix. Pacē cū ꝓximo i. amico ſuo loq̄ṫ: ꝛ occulte ponit ei īſidias Exēplū habemꝰ i. ij. lib. regū. de ioab ꝑnci pe militie regis dauid: q̄ īuidens alij mili=

ti ſcz amaſe iō q rex receperat eū in amici
tiam ſuā: ⁊ timens ne rex poneret eū in lo
co eius. Cū obuiaſſet ei in itinere dixit ei.
ſalue mi frater. ij. regū. xx. Et tenens men
tum eius q̄ſi volens oſculari eū: in latere
illius infixit gladiū ſuum et occidit. Ecce
quō ille inuidus ſigna amoris pretēdebat
oſculādo: et per inuidiā malū cogitabat ī
corde ſuo: qꝛ cogitabat eū occidere in pa=
cis oſculo. Itē exemplū etiaz habemus
de ſcribis ⁊ phariſeis qui loquebant cum
xp̄o v̄bis pacificis vocātes eū mgr̄m. mat.
xxij. Magiſter inquiūt ſcimꝰ qꝛ verax es ⁊
viā dei in veritate doces. Et nō cogitabāt
niſi vt poſſēt de verbis eiꝰ cape vnde poſſēt
eū accuſare et morti tradere. Et vt de mul
tis exemplis ſumamꝰ vnū. ioh. viij. Addu
xerūt ei mulierē dep̄henſaz in adulterio:
petentes ab eo vtrū deberet lapidari. cogi
tanteſ q ſi diceret q lapidāda nō eſſet: ac=
cuſarēt eū tanꝗ iudicātē ꝯ legem moyſi:
que iubet adulteros lapidari. Si dicerz q
lapidanda eſſet: vocarēt eū p̄dicatorē ſeue
ritatis: et q eſſet ꝯtrariꝰ ſibi ipi: q miam ſp

predicabat ⁊ ſine mīa eā lapidari iubebat Sꝫ ipſe pi⁹et ſaluatoꝛ noſter dñs ieſus xp̄s videns malas cogitationes eoꝝ ita rñdit ꝙ miam tenuit ⁊ iuſtitiā nō dereliquit: nec aliq̄d ꝯtra legē dixit. Qui ſine peccato eſt veſtrū inquit: p̄m⁹ in illā lapidē mittat. ecce iuſtitia. iuſt⁹ eni debet eſſe imunis a peccato: q̄ aliū de pctō ꝯdēnat. Nemo eni debet alium de pctō ꝯdēnare: qđ habet in ſe. Qñ dixit mulieri: ibidē. Nemo te cōdēnauit: vade ⁊ ampli⁹ noli peccare: ecce mīa. Qꝛ cū ipſe eſſet ſine pctō: potuiſſet eā ꝯdēnaſſe ad mortē ſi voluiſſet ſeruare moſayce legis rigoꝛē. Sꝫ ipſe oſtendit ꝙ ipſe volebat tollere rigoꝛē legis veteris q̄ erat lex tīorꝭ. ⁊ ſtatuere legē euāgelicā q̄ eſt lex dulcedīs ⁊ amoꝛis: ⁊ ꝙ ipſe erat qui per ꝓphetā eze. xxxiij. dixerat. Nolo moꝛtē pctōꝛis: ſꝫ vt cōuertat̄ ⁊ viuat. Ecce quō illi ſcribe et phariſei inuidie igne ſuccēſi: ꝑ ſuā malitiā ſuꝑare ⁊ extinguere dei ſapiam volebāt. Sꝫ ſicut dicit ꝓpheta. Non eſt ſapientia: nō ē ꝯſiliū ꝯtra dñꝫ. Scđo dico. ꝙ inuidia recte malū dr̄: qꝛ ſēꝑ facit malū dicere. Et h̄

de neceſſitate ſeqͥt ad ꝑmū.i. mala locutio ad malā cogitationē. Ex abundantia eniꝫ cordis os loqͥt. Et ſm euā. math. xij. Mal⁹ hō de malo theſauro cordis ſui ꝓfert mala Propꝰū eni īuidoꝝ eſt alijs detrahere qꝛ venenū aſpidū ſub labijs eoꝝ Sicut eī ſepulchrū patens in q̄ ē cadauer morticinū exalat ꝯtinuū fetorē: ita guttura īuidoꝝ eructāt ꝯtinuā detractionē ⁊ alioꝝ diffamationē. Et hij ſūt crudeles homicide aīaꝝ q̄ corrodūt carnes crudas et abſorbēt ſāguinē viuū. qꝛ ſic̄ legit̄ in vita ſctī frāciſci. Detractor aīaꝝ ſanguīe paſcit̄: q̄s gladio lingue necat. Itē ꝓpꝰū eſt inuidorū dubia ī ꝑtē peiorē intꝑtari. ſicut magiſter galterus dicit in libro alexādreydos. Et eſt mirum valde hūanū gen⁹a ꝑma ſui nat̄a ita eē deꝑuatū: vt ꝓni⁹ſit ad ꝯdēnādū q̄ꝫ ad indulgendū: ⁊ facili⁹ſit ei ābigua deꝑuare q̄ꝫ in partē interpretari meliorē. Et has linguas venenatas timebat btūs hieronim⁹ qui in oībus ꝓlogꝭ libroꝝ ſuoꝝ: ꝑmo inuidis reſpondebat: timēs ne ipi peruerterēt ea q̄ in libris ſuis obſcura vel dubia īueni

rent. Itē ꝓꝓ̄ū eſt inuidoꝝ ſi audiūt aliquē laudari: aut laudē penit⁹ ſuffocare: aut ꝑ poſſe ſuo diminuere: qꝛ habēt haſtā cuiuſdā ꝯiūcti onis que aduerſatiua vocat̄: ꝛ nemo pōt eā euadere. Si eniꝫ dr̄ corā aliquo ille eſt bonus homo. Inuidus ſtatim negabit ſi pōt vel ſi audet: ſi nō poteſt vel nō audet negare: dicet veruꝫ eſt niſi hoc eſſet. ꝟ. Si niſi non eſſet perfect⁹ quilibet eſſet. oēs in niſi vulnerat haſta niſi. Exemplū habemus de ſcribis et phariſeis et ṗncipib⁹ ſacerdotū qui de xp̄o dicebāt ꝙ ip̄e in beelzebub ṗncipe demoīoꝝ eijciebat demonia Mat. xij. Et qꝛ comedebat cū pctōribus qui indigebant doctrina et remedio. Math. ij. Et etiam dicebant ꝙ ip̄e erat homo vorax et potator vini: ac publicanorū ꝛ pctōꝝ amic⁹ mat. xj. Tertio dico ꝙ īuidia dr̄ malū: qꝛ īuidi ſēp ſtudēt alijs mala facere. de quib⁹ dicit ſcriptura. Sapiētes ſūt vt faciāt mala: bn̄ aūt facere neſcierūt Itē pedes eoꝝ ad malū currūt ꝛ feſtināt: vt effūdāt ſāguinē. ſic caym q̇ occidit frēꝫ ſuū abel ꝑpter inuidiā. geñ. iiij. Nū qd nō

eſt malum frēm vendere: ſicut vendiderūt filij iacob ioſeph frēm ſuū ꝑpt̉ eoꝝ malam īuidiā. geñ. xxxvij. Quarto dico ꝙ inuidia malū dr̄: qꝛ facit ſp de malis gaudere. Poeta ouidiꝰ deſcribēs īuidiā dicit. Inuido riſus abeſt: niſi quē fecere dolores. Qꝛ ſicut dr̄ eccle. xiiij. Oculus īuidi ſp ad mala: iō vocat̄ inuidꝰ q̄ſi nō vidēs: qꝛ bonū alterius videre nō poteſt ſine triſtitia ꝛ afflictione. Inuidꝰ altiꝰ rebꝰ marceſcit opimis Itē eſt gladiꝰ golye: q̇ ꝓ̇mo interficit dn̄m ſuū ꝙ̄ aliū. Juſtius inuidia nihil eſt ꝙ ꝓtinus ipm̄. Auctorē ledit excruciatqꝫ ſuum. Qñ enī inuidꝰ alteriꝰ bonū ꝓſpicit: i ſeip̄o tabeſcit. Uñ in lib. ſapiē. vj. ꝛ vij. optīe dic̄ Uera enī ſapia gaudet de ſolis bonis: īuidia gaudet de ſolis malis et triſtat̄ de bonis. Propter qđ dicebat ſeneca: ꝙ vellet ꝙ īuidi in cūctis ciuitatibꝰ haberent oculos vt quot ꝓſꝑitates ſinguloꝝ cernerent: tot cruciatus ſuſtinerent. Inuidi ſūt noctue īfernales q̄ nō poſſūt videre lucē: ꝛ dracho nes gehennales q̇ nō poſſūt ſuſtīere bonū odorē. Quō īuidi dolēt de bono ꝛ gaudēt

de malo.habem⁹ exēplum in.ij libro dialo
goꝝ ſancti gregorij:de florentio pbr̄o:qui
inuidēs bone fame beati bn̄dicti: miſit ei
q̄ſi ꝑ benedictōe panē venenatū:quē bea=
tus bn̄dict⁹ cognoſcēs per ſpm̄ p̄cepit cor=
uo qui q̄tidie veniebat ad ip̄z de nemore ꝓ
piquo hora refectiōis:vt efferret eū ad lo=
cum remotū vbi nulli noceret.quod ꝛ fecit
Florenti⁹ aūt q̄ nō poterat occidere magi=
ſtrū:conat⁹ eſt necare aīas diſcipuloꝝ.Et
ſeptē puellas nudas fec̄ tripudiare iuxta
monachoꝝ cellas in quodā orto q̄ illic ſta
bat.Quod beatus bn̄dict⁹ nō potuit ſuſti=
nere:ſꝫ poſito vicario ꝓ ſe:receſſit inde ꝛ ce
pit ad deſertū vnde venerat redire.q̊ audi
to florenti⁹ pb̄r exiſtēs in quodā ſolario ve
hement̄ exultauit:et ſtatim ſolariū ſub ip
ſo cecidit:et nullo alio interempto miſerū
inuidū ꝓſtrauit.Et ſic ille miſer florenti⁹
emulus in ſe oñdit qualiter malicioſus ri=
ſ⁹ emuloꝝ dolori miſcebit̄:ꝛ extrema gau=
dioꝝ luctus occupabit.Sic ergo patꝫ qua
liter inuidia recte malū dicitur: qꝛ bonuꝫ
in maluꝫ cōuertit:et qꝛ a diabolo q̄ prim⁹

eſt actor mali ꝓcedit: ⁊ q꞉ per ipſam oẽ malum ⁊ pene et culpe in mũdũ intrauit. ⁊ q꞉ ſpũi ſancto q̄ ẽ fõs toti⁹ bonitatis recte cõtraria exiſtit. Patet etiã qualit̃ ẽ cõtraria ſpũi ſcõ vcʒ q꞉ ſpũs ſcũs ſic fac̃ eũ in q̄ ẽ ſp̲ bona cogitare bona dicere bona facere et de bonis gaudere. Ita iuidia facit totũ cõtrariũ in oĩb⁹: q꞉ facit hoĩem ſp̲ mala cogitare: mala dicere: mala facere: ⁊ de malis alioꝝ gaudere. Nõ icõgrue ꝙ̃ põt dici ꝙ qñ nos dicim⁹ in dñica orõne Sʒ libera nos a malo. petim⁹ liberari a malo iuidie: ⁊ dari nobis v̾tutẽ caritatis vere et amicitie q̄ ab oĩ inuidia ⁊ malicia purgat aĩam in q̃ habitat. ſʒ apl̃ʒ. j. coꝝ. xiij. q̄ dic̃ ꝙ caritas nõ emulat̃: nõ agit ꝑperã nõ inflat̃: nõ ẽ ãbitioſa: nõ q̃rit q̄ ſua ſũt: nõ gaudet ſup̲ iniq̄tate: cõgaudet aũt veritati. Rogem⁹ dñm vt a malo iuidie nos liberet: et virtutẽ vere caritatis nobis donet: q꞉ hec ẽ via regia per quã ꝑuenit̃ ad regnũ celoꝝ: ad qđ dñs de⁹ q̄ ẽ caritas nos ꝑducat. amẽ. Sermo. lx

Ed liba nos a malo. Quãuis approꝑriate loquẽdo nos petam⁹ hic libera

ri a malo ſuidie tñ gñalit̃ loquẽdo nos poſ ſum⁹ dicere ꝙ nos petim⁹ hic liberari ab oĩ malo ⁊ culpe ⁊ pene et pñtis ⁊ future.,ppt̃ qꝺ ſciẽdũ ẽ ꝙ q̃druplex ẽ maluꝫ culpe ꝑ qꝺ ꝑuenit̃ ad malũ pene et'ne. Eſt enĩ malum cordis: oris: opis: ⁊ ĩhoneſte ꝯũſatõĩſ.[De malo cordis.]. Primo dico ꝙ eſt malũ cordis quod ẽ triplex. ſcilicꝫ mala cogitatio ꝑ quã ꝑuenit̃ ad malã ꝺlectationẽ: qñ mala cogitatio non expellit̃ ꝯ̃cito aduenit. et ſi homo nõ vult cogitationẽ remouere ſi placet in ea diu manere põt eſſe peccatũ mortale. et de mala cogitatione peruenitur ad maluꝫ conſenſũ: et iſte eſt ſemꝑ pctm̃ mortale: et reputatur ꝓ facto. videlicꝫ quãdo homo conſentit in corde ſuo ꝙ libenter faceret rem illicitam et a deo ꝓhibitam: ſi locus et temp⁹ ſe offerret. ꝫ illud qꝺ dñs dic̃ in euange. math. v. Qui viderit inq̃t mulierem ad ꝯcupiſcẽdũ eã: iaꝫ mechatus ẽ eã in corde ſuo. Et hoc ẽ triplex malũ cordis ſcilicꝫ mala cogitatio: mala delectatio: et mal⁹ cõſenſus. Et ab hoc triplici malo petimus liberari nos a domino cuꝫ dicimus

Sꝫ libera nos a malo.

Sed libera nos a malo. ſcilicꝫ cordis ꝛ merito qꝛ malū cordis offendit deū: decipit proximuꝫ: ꝛ dānat ꝓpͥuꝫ ſubiectuꝫ. Primo dico ꝙ maluꝫ cordis. i. mala cogitatio vel delectatio vel cōſenſus offendit deū q̄ inſpector eſt cordis. Hoīes enī vidēt q̄ patent deus autē intuet̄ cor. j. regū. xvj. Et ideo dic̄ dn̄s per eſayā ꝓphetā. Lauamini: mundi eſtote: auferte maluꝫ cogitationuꝫ veſtrarum ab oculis meis. Optime dicit lauamī mundi eſtote. Multi eī lauāt ſe qui nō ſūt mundi corā oculis dei. qꝛ lauāt ſe ore ꝛ ope ſ̄ non corde. eſaye. j. Ore ꝯfitēdo: et ope nō perpetrādo: ſed non corde. qꝛ habēt pctm̄ in voluntate ꝛ ꝓpoſito ac deſiderio: et licet ſint mundi corā mundo: nō tamē corā deo cui dicit̄ alibi. abacuc. j. Mundi ſūt oculi tui: et ad iniq̄tatem reſpicere nō valentes

Exempluꝫ habemꝰ ī lucifero ī q̊ ſola voluntas eq̄parādi ſe deo quā in corde habuit: ita deū offendit ꝙ ip̄m irreuocabilit̄ de paradiſo celeſti expulit et eterne dānatiōi adiudicauit. Secundo dico ꝙ malum cordis decipit ꝓximū. Exemplū habemꝰ d

ꝑditorib⁹ de q̄bus dr̄ in p̄o.xxvij. Loquūtᷣ
pacē cuꝫ ꝓximo ſuo: mala autē ĩ cordibus
eoꝝ. Tales ſūt ſicut iudas ſcarioth q̄ oſcu-
labatᷣ dn̄m ore: ꝛ traditionē ei⁹ cogitabat ĩ
corde. Itē tales ſunt ſicut diabol⁹ q̄ ꝑ ſimi-
latā ſanctitatē mľtos ducere nititᷣ ad et̄nā
mortem. Exēpluꝫ habem⁹ ĩ ſcō hilario ep̄o
pictauen̄. cui apparēs diabolus ĩ ſpecie iu
uenis alicui⁹: eū ſub pretextu neceſſitatis
et vtilitatis ac honeſtatis ad hoc adduxit:
ꝙ cū pri⁹ heremiticā vitā ducet et pedeſter
incederet: ꝑ blāditias ſuas fecit eū cū ma
gno comitatu equitare: carnes comedere:
vti lineis: vacare ꝯgregādis pecunijs: vti
etiaꝫ balneis: ꝛ tandē ĩ fetorē libidinis de
merſiſſet niſi ſanct⁹ martinus q̄ diu fuerat
eius ſocius ꝛ diſcipulus ſpū ſancto reuelā
te: ad ip̄m veniēs ip̄i licet inuito: fraudem
diaboli ip̄o etiaꝫ confitente diabolo oſten-
diſſet. Ecce qualiter diabol⁹ per ſigna paci
et amoris cogitabat eum ducere in foueaꝫ
perditionis. Et ſic decipit ipſe per ſortile-
gos et diuinos et phitonicos et oēs qui cō-
ſulūt eos: ꝛ ꝑ hereticos et iudeos. Tertio

dico q malū cordis dānat ꝓpriū ſubiectū q2 dū homo habet co2 polutū ꝑua volūta-
te īpoſſibile ē ipz ꝯtingere ad ſalutē. Et ꝓ-
pter hoc dic dn̄s ad qualibet rationalē cre
aturā quā videt mala volūtate eē polutam
Jere. iiij. Laua a malicia co2 tuū hirl'm vt
ſalua fias. Hirl'm q̄ īterꝑtat̄ viſio pacis: eſt
aīa fidelis q̄ debet ſup oia curare de ſeruā-
da pace co2dis. cui dr̄. Laua a malicia co2
tuuz vt ſalua fias. quaſi diceret aliter non
pōt fieri niſi auferas maliciā. i. malam vo-
luntatez co2dis tui. Ecce qualiter malum
co2dis dānat ꝓpriū ſubiectū. Patet eti
az per exēplū qd īueni ſcriptū ī hūc modū
Miles qdā diligebat vxorē alti⁹ amore ſtu
pri: ⁊ ipa etiā ꝯſentiebat. ſ3 q2 nō habebāt
locuz nec tp̄s idoneū: ſola volūtate ꝑpetra
bāt ī co2dib⁹ ſuis ſuū pcm̄. Quib⁹ defūctis
in hac volūtate abſq3 penitētia: pēa dāna-
tiōis eoꝝ totalit̄ eſt oſtēſa. Q2 ī ꝑto qdā nu
di exiſtētes ⁊ magno īpetu collidētes ad ī-
uicē mutuis ſe ꝯplexib⁹ ꝯſtrīgebāt: ⁊ ex il
la ꝯſtrictione gehennali igne īflāmati ī fa
uillā ⁊ in cinerē redigebant̄: et ſtatiz reſti

tuti in formã pſtinã ĩceſſanť ad tormẽta re
nouabanť. Sic ergo patet de primo malo
id eſt de malo cordis qualiter offendit deũ
decipit proximũ: ⁊ inťimit propꝛium ſubie-
ctum a q̃ malo liberet nos dñs ieſus q̃ eſt ĩ
ſecľa bñdictꝰ. [De malo oris.] Sermo.lxj.

Ecundũ maluz eſt oris vel ſermonis.
De q̃ dič apľus ad ephe.iiij. Oĩs ſmo
malꝰ de ore vr̃o nõ ꝓcedat. Sermo malꝰ ẽ ꝑ
quẽ blaſphemať deꝰ ⁊ ĩhonorať ⁊ ꝑ quẽ dif
famať vel vituperať ꝓximꝰ. ⁊ ꝑ quẽ pallia
tur ⁊ excuſať ꝓpꝛiuz ſcelꝰ. Dico ꝙ malꝰ ſmo
eſt ꝑ quẽ blaſphemať vel ĩhonorať deꝰ. Et
talis eſt oĩs iuratio falſa vel inhoneſta: et
oĩs heretica doctrĩa. Exẽplũ. Et ad h̓ ma-
lũ ſuadet vxor iob qñ ei dicebat. iob.ij. Be
nedic deo ⁊ morere.i.maledic deo: qꝛ blaſ-
phemꝰ ĩ deũ ſꝫ legẽ lapidabať. Et ſiľr ĩ.iij.
li.regũ.xxj. dř Bñdixit naboth deũ ⁊ regẽ
.i.maledixit. Qꝫ magnũ ac malũ peccatũ
ſit deo maledicere vel blaſphemare patꝫ ꝑ
hoc ꝙ talis lapidabať ĩ lege. Patet etiã ꝑ
exẽplũ qđ refert ſcũs greg.ĩ li.dialogoꝝ:
de q̃dã puero.v.ãnoꝝ: q̃ cuꝫ blaſphemare

cōſueuiſſet: et paṫ ei⁹ non corriperet: ſemel accidit ꝙ dū pater eū teneret inṫ brachia ſua vidit puer ethiopes nigros eū rapere volentes: ⁊ vertēs faciē ad patrē ſuū ne videret eos cepit iteꝝ blaſphemare: ⁊ demones rapuerūt eū de manib⁹ patris ⁊ detulerūt eū in corpore et aīa. Secūdo dico ꝙ malus ſermo ē cū diffamaṫ vel vituperaṫ vł dānificaṫ ꝓxim⁹. Cōtra qđ dicit. b. iacobus ī ſua epl'a. iij. ꝙ lingua ē inq̄etū malū plena veneno mortifero. In ip̄a bn̄dicim⁹ deū ⁊ maledicim⁹ hoīes q̄ ad ſimilitudinē dei facti ſunt. Itē malū hoc ꝓhibet apl'us paul⁹ ad ro. xij. cū diċ. Nō reddētes malū pro malo: neqꜫ maledictū ꝓ maledicto: ſ ecōtrario bn̄dicētes. ¶ Q̄ꝫ periculoſū ſit iſtud malū ptꝫ per exemplū qđ inueni ſcriptum in hūc modū. Fuerūt duo clerici q̄ꝝ vnus detractor peſſim⁹ de nemine poterat bene dicere: Qui infirmitate detentus cū a ſocio de penitentia admoneretur: parui pēdens ipſius monitus in nullo penitus ſe correxit. Cunqꜫ ad extrema propinquaret: adiuratus a ſocio promiſit ꝙ infra

xl. dies appareret ſibi ſi poſſet. Et ſic mortuus eſt. Poſt paucos igit dies: dño ↄcedēte: non ꝓ eius ſalute: ſ vt ceteri erudirent exēplo tali. appuit ſocio tot⁹ niger ⁊ accenſus totus int⁹ et foris icendio ifernali Ad cui⁹ aſpectū cū ille timore deficeret: dixit ei. ego ſū infelix ille quondā ſoci⁹ tuus ꝓ q̊ oras inanit: qꝛ ppetuo ſū dānatus. Cū enī eſſem in extremis ductus ſū corā iudice: ſ cum obmuteſcerē pre timore: vidi multas aīas ſole lucidiores: man⁹ ad iudicē cōtra me extendētes et clamātes. Vindica dñe ſanguinē nrm de iſto mendace detractore qui nos apud hoīes mēdaciter diffamauit Ad hanc vocē cū me iudex toruo vultu reſpiceret indignāter. In ei⁹ aſpectu territ⁹ et ↄfuſus: et de male ꝓlatis ↄtra me ↄſci⁹ mihi memetipm et magnā dei mīaꝫ oblit⁹ ſū: et ſic deſperās ppetuo dānat⁹ ſū Tertio dico ꝙ malus ſmo eſt ꝑ quē palliatur ⁊ excuſat ꝓpū ſcelus qđ petebat amoueri a ſe ps. cxli. cū dicebat dño. Nō declines cor meū in ꝟba malicie ad excuſandas excuſationes in pctis Exemplū habem⁹ in pri

mis parētib⁹: poſt p̄cepti dei preuaricatio nē. q̊rū adā excuſauit ſe p mulierē dicens. geñ. iij. Mulier quā dediſti mihi ſociā: dedit mihi de ligno et comedi: ⁊ ſic pctm̄ ſuū tacite referebat in mulieris auctorez. i. in deū. Sil'r mulier excuſauit ſe p ſerpentem dicēs. me ſerpēs decepit. ⁊ ſic neuter eorū recognouit pctm̄ ſuū: ſ; excuſauit. Nō enī debuiſſent ſe p aliquē excuſare: ſ; accuſare ꝓp̄ā volūtatē: q: pctm̄ eſt ita voluntariū ꝙ niſi ſit volūtarium nō eſt pctm̄. Sic faciūt multi hodie qui dicunt ꝙ nō poſſūt ꝯtiere ꝓpt̄ fragilitatē nature: retorquētes pctm̄ ſuū in actorē nature. i. ī deū: q̄ſi de⁹ eis talem naturaz dederit ꝙ a pctō abſtinere nō poſſint: qđ non eſt verū: q: ſi peccator p naturā peccaret ⁊ nō p volūtatē: de⁹ ip̄m non iuſte dānaret. Sz q: pctōr ꝓp̄a volūtate cō mittit pctm̄: iō iuſte dānat̄a dn̄o Igitur q: ad verba malicie declinauerūt: maledictionem dei incurrerūt Sic etiā oēs pctā ſua excuſantes et attenuantes: ⁊ conditiones que aggrauant peccata tacentes: maledictionez incurrunt. Quia ſicut dicit magi-

ſter gratianus in decretis.hoc eſt ſeipſum laudare ⁊ ad ipocriſim tendere:⁊ ſpvenia carere. Sic ergo patet de duobus pmis malis.i.cordis et oris:a quib⁹ nos liberet dñs deus cui nos dicimus per dñicam orõnem.Sed libera nos a malo amen. [De malo operis.] Sermo.lxij.

Ertiũ malũ eſt man⁹ vel operis. Ad qđ malũ reducitur corporis coinquinatio:quod faciunt luxurioſi.Sicut dixit Daniel.xiij.ſenibus impudicis. Inueterati ſenes dierum malorum: nunc apprehenderunt vos mala que operabamini loquentes cum filiabus iſrael: et ille timentes loq̄bant̄ vobiſcũ Itẽ ad malũ operiſ reducit̄ inocẽtũ pſecutio quã faciũt ſupbi Vñ ananias dixit dño de ſaulo.i.đ paulo. actu.ix. Dñe audiui de viro iſto q̄ta mala fecit ſanctis tuis in hirl'm Item ad hoc malũ reducitur pauperũ depredatio quã faciunt auari predones falſi mercatores⁊ vſurarij.De quo malo dicit ſalomon in ecclesi.v..Diuitie ꝯgregate in malũ dñi ſui. Multe ſũt differentie alie huius mali que

omitto cā breuitatis. Sciendū eſt ꝙ hoc malū multū nocet homī: qꝛ aufert ei lucē diuine grē et cognitionis recte. ſm illō ſapien.ij. Malicia eoꝝ excecauit eos. Et in euā.ioh.iij. Qui male agit odit lucē. Iteꝫ ponit hoiem in ꝯtinuo tiore. ſm illō ꝓū.x. Pauor his qui opant̄ malū. Que enī ſecuritas illis q̄ ſentiūt ſe in ſtatu dānationiſ? Nō eſt pax ipīs dicit dn̄s.eſay.xlviij. Itē ducit iſtud malū ad tormēta gehēne: q̄a q̄ bona egerūt ibūt in vitaꝫ eternā: qui vero mala egerūt ibūt in ignē eternū. Ponamus exempla de hoc triplici malo. De corporis inq̄natione legit̄ in vita ſcī grego. ꝙ cū ſerpens magnus vaſtaret illā regioneꝫ deuorans tam hoies q̄ꝫ iumēta: nec latibulū eius poſſet inueniri. Rogauit dn̄m ſcūs grego. vt oſ̄ideret ſibi locū. Et oſ̄dit ei angelus dn̄i ſepulchrū cuiuſdā mulieris: cuius corpus erat diuiſū in duas ptes: ⁊ int̄ illas cubabat dracho: nec in alio loco poterat pmanere: qꝛ illa mulier ſuuꝫ corpus diuiſerat q̄ adultera fuerat cū marito. Graue ḡ malū eſt adulteriū cū in mortuiſ

adulteris: faciat cubile ſuū ſpeciale dracho ille magnꝰ.i.diabolꝰ. De quo malo dr̄ ꝓuerb.xxx.⁊ loquit̄ de muliere īpudica q̄ cū deꝑhenſa fuerit tergēs os ſuū dicit. nō ſū oꝑata malū. Itē de aliis duobꝰ malis oꝑis.i.īnocentū ꝑſecutione et paupeꝝ ſpoliatione: q̄ ſint q̄uia mala. ptꝫ per exēplū qđ inueni ſcriptū ſic. Quidā fuit balliuus ſeuerus multū in ſeruāda iuſtitia: quā nō zelo iuſtitie exercebat. ſꝫ ꝓpt̄ munera q̄ diligebat ac libent̄ accipiebat. Propt̄ quoꝝ cupiditatē freq̄nt̄er īnocentes ꝯdēnabat ⁊ reos abſoluebat. Iꝑe accuſatus fuit apud dn̄m ſuū q terrā ſuā in accipiendis ſpoliaſſet muneribꝰ. Cūq; rei v̄itate ꝯpta oī theſauro fuiſſet a dn̄o ſuo ſpoliatꝰ: p̄ dolore laqueo ſe ſuſpēdit. Et de mādato dn̄i ſui tractus eq̄s per villā in furcaꝝ patibulo iteꝝ eſt ſuſpenſus. Quidā vero bonꝰ religioſus rogauit dn̄m: vt ſibi oñdere dignaret̄ q̄lit̄ eſſet aīe eius. Et vidit illū in ſpū in quadā camera valde obſcura: ⁊ cū eo duos demones: prunas ad lat̄a eiꝰ ſufflantes: ⁊ liquātes aurū et argētū qđ a pauperibus ante

accepat. ꝛ mittētes in os ei⁹ et ꝑ inferiora exeūtia iterū in os ei⁹ refūdentes Ecce q̄ꝫtū malū eſt receptio munerū: oppꝛ̄ſſio innocētū: et ſpoliatio paupꝫū. De quo malo ſepe ipleť illud qꝺ cōiter ꝺř. Male acq̄ſita male ꝺiſpgunť. A q̄bus malis liberet nos ꝺextra ꝺei pr̄is amē. [De ihōeſta ꝯůſatōe]
Quartū malū eſt malū in Ser. lxiij. honeſte ꝯuerſationis. ꝺe q̊ pōt ꝺici illud qꝺ ꝺicit apl'. j. tħ. v. Ab oī ſpecie mala abſtinete vos. Mala ſpēs eſt q̄ ꝺat alťi occaſionē ſcandali. Eſt eni ſcādalū ꝺictū vel factū vel ſignū min⁹ rectū p̄bēs alij ſignuꝫ peccādi. Quātū eſt ħ malū oſtēdit ꝺn̄s in euā. Mat. xviij. qui ꝺixit. Ve illi per quē ſcandalū venit. Tm̄ ē iſtud malū. ꝗ opa ꝺe genere bonoꝝū q̄ꝫuis fiāt bona volūtate et intētione: ꝯcomitāte ſcādalo fiūt mala. Pono exemplū. Eſt vn⁹ cl'ic⁹ vel ſacerdos ſctē vite in vna villa: ꝛ in eadē villa eſt mulier eq̄ ſctā. Cl'ic⁹ ille vel ſacerdos vadit frequēter ad ei⁹ ꝺomū: nō ꝓpť aliqꝺ pctm̄: ſꝫ vt ſuadeat eā ad omne bonū. Tū videntes ipm̄ frequēter ingredi et egredi: ſūt ſup ħ

ſcādalizati: iudicātes q̄ nō freq̄ntaret domū ei⁹ niſi cā pctī. Certe ex quo ſcit ipē ſcādalū alioꝝ: niſi abſtineat mortal'r peccat. Quia ſicut dicit apl'us de illis qui veſcūtur de ydoloticis. ipſe occidit aīas ꝓpt' q̄s mortu⁹ eſt xp̄s. Vn̄ apl's. j. cor. viij. dicebat Si eſca mea ſcādalizat frēm meū: nō manducabo carnes in eternū. Nō ſolū ḡ a malo ope: ſ; etiā ab oī ſpecie mala eſt abſtinendū. Qꝛ ſicut dr̄ vulgarit'. Nō deb; lupi pellē induere q̄ lupo ſīl'is nō vult eſſe. Sed hoc bn̄ non aduertunt ille que choreis ꝛ tripudio aggregāt ꝛ ꝯnectūt ſe: qꝛ h̄ nō ē op⁹ bonaꝝ filiaꝝ femiaꝝ mulieꝝ vl' matronarū. ſ; métricū: q̄ q̄ſi merces vēales volūt corpa ſua oſtētare. Certe iſte ſūt ſimie diaboli: q̄ ſimiant: et vt ita dicā ꝯfaciūt opa dei. Sic̄ eī xp̄s fuit ī cruce extēſus ī honore dei: ſic chorizātes extēdūt brachia ſua ī cruce. i. ī modū cruc̄ ī honore diaboli. Et ſic̄ xp̄s h; ſuaſ abbatiaſ ī qb⁹ fuiūt ei r̄gl'areſ cāonici mōchi ꝛ ꝯūſi: ſic ēt diabol⁹ h; choreaſ q̄ſi abbatias ī qb⁹ illi q̄ ſūt ī chorea ſūt q̄ſi canoci vel monachi cātātes in choro. Illi autē

qui audiũt ⁊ reſpiciũt ⁊ aſſiſtunt eis extra choreã: ſũt ſicut ꝯuerſi qui nõ intrãt choꝝ ſ; ab extrinſeco audiũt cant⁹ canonicoꝛu; vel monachoꝝ. Et ſicut clerici et religioſi ſeruiũt deo de cãtu ſuo ⁊ de muſica ſua: ſic illi qui ſũt in choꝛea ſeruiũt diabolo de cã tilena ſua. Sicut enĩ cant⁹ clꝛicoꝝ fuit ĩuẽ= tus a b. gre. papã vt excitet xpianos ad de= uotionẽ. ſic cant⁹ choꝛeaꝝ eſt inuent⁹ a dia bolo vt excitet ad laſciuiã ⁊ ad illecebꝛoſã delectationẽ. Et ꝓpt̃ h̃ dicit ſctũs auguſt. ꝙ min⁹ malũ eſſet in dieb⁹ feſtiuis arare vl' fodere q̃ʒ choꝛeas ducere vl' choꝛeis int̃eſſe qꝛ ibi fiũt inhoneſta ſpectacula: et audiũt̃ lenocinia verba: ⁊ tangunt̃ bꝛachia muli= ebꝛia: ⁊ vident̃ oꝛnamenta placẽtia: q̃ oĩa nõ ſunt niſi libidinis incẽdia. Ibi p ſigna oculoꝝ ⁊ geſtuũ ꝑcipit iuuenis ꝯſenſu; iu uencule: ⁊ poſtea vetula int̃ponit̃: iocalia mittũt̃: loc⁹ apti colloquij exquirit̃: et op⁹ nephariũ optat̃. Et ſi puella nõ ꝯſentit. iu uenis ſi eſt foꝛtioꝛ p violentiã eã rapit Exẽ plũ habem⁹ in geñ. de dyna filia iacob pa= triarche: q̃ pr̃e et fratrib⁹ egreſſis et in pa=

ſtu pecorum occupatis: tabernaculuz patris reliquit: ⁊ vt videret mulieres regiõis illius choreiſantes exiuit. geñ. xxxiiij. quã videns ſichen filius emor principis terre: rapuit et oppreſſit. In cuiꝰ vltionẽ fratres eius totã ciuitatẽ deſtruxerũt: et raptorez ſichen et patrẽ eiꝰ emor et cũctum populũ occiderunt. Et ſic illa dyna q̃ virgo ad choreas iuit: corrupta rediit: ⁊ mltoꝝ hoĩcidiorum occaſio fuit. Qui ergo nõ vult occaſionẽ ſcandali dare vel accipere: ab oĩ ſpecie mala abſtineat ſe. Et vt pateat meliꝰ q̃ꝫ periculoſus ĩmo odioſus deo et ſanctis eius ſit choreaꝝ ludus: placet michi oſtẽdere p duo exempla q̃ inueni ſcripta ſic. Exẽplũ. In ep̃atu attrebateñ. puella quedã cãtilenis et choreis aſſidua: cũ quodã die duceret choreas illã cantãtez cõfeſtiz turbo rapuit et in altũ deferẽs illã ſpũs malignus crudeliter vulnerauit. et diuerſis flagellis hanc diuerſimode flagellauit. Ictus q̃dez audiebãt plurimi: ſed videre non poterãt ferientẽ: et puellã audiebant in aere proclamantẽ: ⁊ poſt modicũ ĩtuallũ cecidit

E

mortua: nimis terribilis ad vidēdū. Itez aliud exemplū In ſaxonia q̄daz pbr ec-cleſie ſancti māni martiris cū miſſaz cele-brans audiret puellas choreas ducētes p eccleſiā et ipm īpedientes: maledicēs eis p̄-cat⁹ ē vt ſic cātātes pmanerēt per annū. et ſic p annū itegrū pmāſerūt: τ nō māducā-tes nec bibētes: ſ quaſi cantātes p̄mū vſq; ad genua: deinde vſq; ad femora t̄re dimer ſe ſūt: donec eas ſcūs hubertus colonieñ. eps abſoluit. Et q̄dā ex ipſis cito obierunt q̄dā aūt diu viuētes: penā ſuā tremore mē broꝝ ꝑdiderūt. Ecce qualit̄ eſt malū: q2 tā dure fuit a deo punituz. Et nota q̄ ſi malū inhoneſte ↄuerſatiōis debet vitari a laycl maxime a clericis debet vitari τ a ſacerdo tib⁹ τ religioſis et p̄latis q̄ debēt eſſe lux et exemplar τ forma honeſte ↄuerſandi Pro p̄t̄ea nō tm̄ debēt a peccato cauere. ſ etiaz exteriores mot⁹ τ geſt⁹ ↄponere: ne in eorū ornatu aſpectu affatu et inceſſu appareat aliquid reprehēſibile quod poſſit alijs ma-teriā ſcandali prebere. Vn̄ dicit ſcūs odo. Sicut ei os iuxta vocē dn̄i loq̄tur ex cordiſ

abundantia.ſic exterioris hoīs motus ex qualitate interioris formantur. Hinc eniz ſcriptum eſt.eccle.xix.amictus corporis ⁊ riſus dentiuz et inceſſus hominis annunciant de eo. Exemplū. Sctūs ambroſius ī libro officiorꝝ dicit de duodus clericisq̄ in ordinate incedebāt ꝙ tp̄e ꝓceſſionis faciebat eos retro ſe incedere qꝛ videlicz maluz vſum quē corrigere in eis non poterat: videre non patiebatur. Gregorius quoqꝫ nazanzenus in.ij.lib.ꝯtra paganos ita de iuliano apoſtata refert. Mihi īquit olī eiuſdē iuliani mores compti ſūt dū hunc athenis cognouiſſet conſiderauit enī virū non fruſtra: vates enī egregiꝰē q̄ bñ ꝯſiderat.erat igiť in eo īcōſtātia morꝝ ⁊ inceſſus vberior ceruix īflexibilis humeri iactabiles: oculi huc illucqꝫ currētes: pedes īpatientes: nares ſpirātes ꝯtēptū: et riſus īcōtinēs ſibillis.ſed q̄d ꝑ vniuerſa diſcurro: hūc aūt āte opera vidi et dixi. o q̄ꝫ male nutrit res publica romanoruz. Nota ꝙ ſi homo talis geſtus ⁊ talis īceſſus īueniretť in aliqua religione: nōne ſimiliť poteſt dici. O q̄ꝫ male

nutrit res publica monachoꝝ. Sic ei apoſtolus. j. thimo. v. hortaẗ nos ab omni ſpecie mali abſtinere: ne de aliquo noſtrū poſſit dici id qđ dictū eſt ſup̄ de illo iuliano apoſtata. Sic ergo patet de quadruplici malo. i. cordis oris operis ⁊ exterioris conūſationis. Et de omnibꝰ iſtis pōt intelligi illđ quod in dñica orōne petimꝰ a dño dicētes. Sed libera nos a malo. math. vi. quod ipē nobis concedere dignetur q̄ eſt in ſecula ſeculoꝝ benedictꝰ. amen. [De caſu periculoſo.] Sermo. lxiiij.

Ed libera nos a malo. Uidimus ī ſermone precedenti de malo quadruplici. i. cordis oris operis et exterioris cōuerſationis. Unde ſciendū eſt ꝙ niſi caueamꝰ đ illis caderemus in alia quattuor grauiora: id eſt in maluꝫ inueterate cōſuetudinis: īdurate obſtinationis: finalis deſperatōis et eťne dānationis. [De malo īueterate cōſuetudinis.] Primo dico ꝙ a malo cogitationis locutionis operatiōis: ⁊ exterioris cōuerſationis īhoneſte cadimꝰ in malū inueterate ꝯſuetudīs. In qđ ceciderāt illi ī-

pudici ſenes pbri qb⁹ daniel.xiij.dicebat.
Inueterati ſenes dierꝝ malorꝝ nūc venerūt
pctā veſtra q̄ operabamī pri⁹iudicātes iu=
dicia iniuſta: innocētes opprimētes ⁊ dimit
tentes noxios: ſic faciebatis filiab⁹iſrael.
et ille timētes loq̄bant vobiſcū. Certe iſtd
malū ē mirabiliter formidādū: qꝛ cōſuetu
do inueterata apud multoſ vertitur quaſi in
naturā. ſicut enī naturalia accidētia ſūt ī=
ſeparabilia ſicut patꝫ in nigredine corui ⁊
in albedine oloris et cigni vel ciconie: etiā
in ſimitate et aq̄litate.i.ī paruitate vł bre=
uitate aut longitudine naſi vel nimietate
roſtri q̄ nō poſſunt ab eis ſeparari ſine cor=
ruptione ſubiecti. Sic etiā cōſuetudinem
malā ⁊ inueteratā: difficile et quaſi īpoſſi=
bile ē ab hoīe ſepari Teſtāte ꝓpha iere.xiij
q̄ dic. ſi pōt ethiops mutare pellē ſuā ⁊ pd⁹
varietates ſuas: ⁊ vos potīt bn̄ facere cuꝫ
didicerit male facē: Et ꝓpt̄ h̄ grauiſſime pec
cāt parētes ⁊ magiſtri ac dn̄i: q̄ ſuos filios
⁊ diſcipulos ac ſuos ī pma etate ī bōis mo
rib⁹ nō informāt. Qꝛ ſic dic poeta. Qd no=
ua teſta capit īueterata ſapit. q̄ ſemel ē ību

ta recens inueterata ſuabit odorē. Et ſalo
mō in ꝓuer. xxij. ait. Adoleſcēs iux viā ſuā
etiā cū ſenuerit nō recedet ab ea. ⁊ ideo di
cit ieremias i trenis. iij. Bonū eſt viro cuz
portauerit iugū dñi ab adoleſcētia ſua Ex
emplū quoddā inueni ſcriptū ſic Fuit qdā
diues q filiū habuit quē nimis carnaliter
dilexit: ⁊ ambulātē iuxta deſideria cordis
ſui a puericia corrigere neglexit. Qui pri
mo bona patris ſui furari et expendere in
contubernijs et ſimbolis ac lupanarib⁹ cō
ſueuit. et illis cōſumptis ad aliena ſe ꝯuer
tit. iuxta illud cathonis. Qui ſua ꝯſumūt
cū deeſt aliena ſequūtur. Tandem captus
et ad ſuſpēdiū duct⁹ flētē patrē ad ſe voca
ri faciens oſculū ab eo humilit' poſtulauit
quo accedēte ad eū naſū ſibi cū dētib⁹ āpu
tauit. Requiſit⁹ cur hoc feciſſet rñdit. qꝛ ali
us ꝙ ipe nō me ſuſpēdit: q me adhuc puu
lum cū potuiſſet corrigere nō correxit. Sa
lomon in ꝓuerbijs. xiij. Qui parcit virge
odit pueruz. Item ſtulticia alligata in cor
de pueri et virga diſcipline effugabit eam
Itē ſeneca dic. ꝓū. xxij. ꝙ nō caſte vixi pri

et matri ĩputandũ ẽ. Nõ enĩ fui ſub legib⁹ bñ caſtigate dom⁹. gallice df. Ce q̃ poulaĩ prent en nourreture: il le maĩtiẽt tãt cõe il dure. [De malo obſtinate defenſionis.]
Secundũ malũ poſt malũ ĩueterate ꝯſuetudinis ẽ malũ obſtinate defenſiõis ⁊ valde male gloriationis. q꞉ qui nõ vult malaꝫ ꝯſuetudinẽ deſerere: ĩcipit eã defendere: et ꝯtra corripientẽ obiurgari: et deridere eum ſm illud. ꝓuer. ix. Qui corripit deriſorem: ipſe ſibi iurgium generat. immo qđ peius eſt: odio habet corripientem ſe. Salomon ait ibidem. Argue ſapientem et diliget te. argue ſtultum et oderit te. Immo quod peius eſt incipit de ſua malicia gloriari et exultare ſm quod dicit ſapien. ꝓuerbioꝝ. j. de talibus letanꝭ cum male fecerĩt et exultant in reb⁹ peſſimis. Et hanc malã gloriã increpat ſpũs ſanct⁹ ꝑ pſalmiſtã p̃o lj. dicẽs. Quid gloriaris ĩ malicia qui potens es in iniquitate tota die iniuſticiam cogitauit lingua tua: ſicut nouacula acuta feciſti dolũ. Poeta dicit. glĩa nulla pctĩ tibi petẽda ẽ. Certe tales q̃ hñt hãc gloriaꝫ

excecãt a diabolo. ẜz illð ſap. ij. Excecauit eos malicia eoꝝ. ipſi eĩ gloriant in clauo q̄ oculi eoꝝ eruũtur et in laqueo q̄ ipſi ſuſpē dunt. Exēplū. Legi enĩ ꝙ fuerunt duo homines de bono genere ẜ malefactores: q̄ꝝ vn⁹ fuit iudicat⁹ ad eruitionē oculoꝝ. ali⁹ ad ſuſpēdiuz. Sed qꝛ ante ſua maleficia fuerunt amici et familiares iudici: ĩpetrauerunt ab ipſo vt vn⁹ eligeret clauuz quē vellet cū quo ſibi eruerent oculi. Ali⁹ eligeret ſibi arborē in qua ſuſpenderet. Ad diuerſa igit loca ducti ſũt. ẜ nec iſte clauũ nec ille arborē idoneū ĩuenerũt Ita nõ faciũt iſti q̄ volũt in peccato ſuo et in malicia ſua gloriari. Omne enĩ ꝓhibitū vel peccatū q̄d ē aliud q̄ꝫ clau⁹ eruens oculos mentis: et arbor infernalis pro peccatorib⁹ ſuſpēdēdis Et tamē hunc clauuz et hanc arborem ſpõtanee eligunt illi qui cognoſcentes peccata ſua illa defēdũt: ꝛ ꝯ corripiētes ĩſurgũt et ĩ ipis gloriãtes pſeuerare volũt. Nõ illð exēplū qð refert ſcũs greg. in li. dialogoꝝ. Exemplum. Quidaz ſanct⁹ homo vidit in quodā flumine nigro ardēti ꝛ fetenti a-

liquē oneratū ferro ibi detineri.et petens ab eo quis eſſet.rñdit ille ſe habuiſſe officium tortoris:ſcz mutilādi īterficiēdi ſuſpēdendi decollandi illos qui erant ad mutilationē mēbrorū ſuorū vel ad mortē,ppter maliciā ſuā iudicati Sz qꝛ ipē nō faciebat hoc zelo iuſtitie:nec ſicut debuiſſz cū paſſione ꝛ triſtitia ꝛ dolore:ſ; de aliorū triſtitia anguſtia ꝛ morte gaudebat ꝛ gl'iabatur:ꝛ ad illos pdēdos cum deſiderio ferebat̄.iō in illo ardēti et fetenti flumine ita afflictꝰ detinebat̄ Nō ḡ gl'iet̄ aliquis in ſua malicia:qꝛ talis gl'iatio nō eſt bona: ſ; ē mala peior peſſima ꝛ execrabil' ac dānoſa [De malo finalis deſperationis] Tertiū malū in qđ cadit̄ de malo obſtinate defenſionis vel male gl'iationis: ē deſpatio finalis In qđ malū cadūt illi qui in malis ſuis pſeuerantes toto tpē vite ſue qñ veniunt ad mortē ꝯſiderantes multitudinē pctōꝝ ſuorū ac magnitudinē:et diffidentes de deimia:nolūt ꝯfiteri nec penitere:ſm qđ ſap. dicit,pner.xviij.Impiꝰ cū in ,pfūdū malorū venerit ꝯtēnet.Et illđ qđ dic̄ p̄.lxxxvij.

Sed libera nos a malo.

Repleta eſt malis aīa mea ⁊ vita mea ī inferno appropinq̄uit. q2 q̄to pctm̄ eſt mai⁹ tanto eſt inferno ꝓpinqui⁹. Et h̄ eſt maiuſ pctm̄ qđ poſſit ī vita ſua cōmitti. i. deſpare de dei mīa. In hoc malū cecidit caym poſt q̄ ſuū frēm abel occidit. dixit enī geñ. iiij. Maior eſt iniq̄tas mea q̄ vt veniā merear. Et mētit⁹ ē. q2 maior eſt dei mīa q̄ iniq̄tas aliq̄. Teſtāte ſcō auguſti. q̄ dicit. Quecūq̄ neceſſitas cogit pctōrē ad penitētiam: nec criminis q̄titas: nec vite enormitas: nec tpis breuitas: nec ore extremitaſ excludit pctōrē a venia: ſi plena fuerit volūtatl mutatio: ſ int̄ latiſſimos ſinus mater caritatl filios ꝓdigos ſuſcipit reuertētes. Exēplū habem⁹ de maria magdalena ⁊ paulo apl'o ⁊ maria egiptiaca cū multis alijs. Plus eī peccauit caym deſperādo q̄ frēm occidendo. Occidēdo enī frēm videt̄ peccaſſe ī hominē: ſ deſperando directe in deū peccauit: cui⁹ miam q̄ infinita eſt finitauit. In h̄ etiā malū cecidit iudas ꝓditor q̄ deū vēdidit: q2 qñ xp̄m quē vendiderat deū et dñm ſuū3 morti adiudicatū vidit: pecuniā quā

recepat a iudeis retulit dicēs Mat.xxvij. Peccaui tradēs ſanguinē iuſtū. Et cognoſcens pctm̄ ſuū nō petijt veniā: ſ ſeipz indignū mīa iudicauit: ꝛ qđ ſoliꝰ dei eſt iuditium aīarū ſibi vſurpauit. Qđ eſt ꝯtra iura qꝛ nemo debet eſſe iudex in ꝓpa cauſa. Et iō vſurpationis ꝛ pſūptionis ſue ptulit dānū: qꝛ abiens laqueo ſe ſuſpēdit: ꝛ ſuſpenſus crepuit mediꝰ: ꝛ diffuſa ſūt in tra viſcera eius Uerū eſt illud qđ dixit abner in libro regum. an ignoras ꝙ periculoſa res eſt deſperatio? Uere periculoſa eſt qꝛ plus peccauit deſperādo ꝙ̄ deū tradēdo. Multi enī ex illis qui morti xp̄i conſenſerūt: cōuertentes ſe ad xp̄m mīam et veniam conſecuti ſunt. [De malo eterne damnationis] Quartum malum in quod caditur de malo deſperationis finalis: eſt malum eterne damnationis. De quo poteſt intelligi illud qđ dn̄s comminatur peccatoribus in cantico moyſi. deut. xxxij. dicēs. Cōgregabo ſup eos mala ꝛ ſagittas meas cōplebo ī eis. Vn̄ dic̄ mala ī plali: qꝛ in inferno nō eſt vnicū malū ſed plura mala. Eſt eniz

ibi ignis inextinguibilis: frigiditas ſeſti
mabilis. Et qꝛ ſm phm. oppoſita iuxta ſe
poſita virtutē ſuā magis et acrius oñdūt.
Jō a nimio calore tranſferūt ad nimium
frigus vt acrius torq̄ant. Et h tangunt in
iob. xxiiij. vbi dr. ab aquis niuiū trāſibūt
ad calorē nimiū. Dr ꝙ aque niuiū ſūt fri=
gidiſſime. Jtē ibi fetor intollerabilis. ꝑpt
qd in apocal. xx. vocat ſtagnū ignis ⁊ ſul=
phuris. ignis ꝑpt ardorē. ſulphur ꝑpt fe=
torē. Jtē eſt ibi demonū horribilis viſio
que ſignat in libro ſapieñ. vbi dr: ꝙ forme
triſtes apparebāt eis. Dr ꝙ ꝗ poſſet videre
diabolū in ſua ſpecie: citiꝰ vellet intrare
clibanū ſuccenſū q̄ȝ videre eū. Quid ergo
erit: qñ inſimul pluſq̄ȝ centū milia demo=
nia ibi videbunt. Jtē ibi erit fames inſati
abilis: q̄ tāgit in cātico moyſi vbi dicitur.
deutro. xxxij. Deuorabūt eos aues morſu
amariſſimo. i. demones ꝗ volarunt de celo
q. d. nō comedēt ibi qꝛ nullus erit ibi cibꝰ:
ſ; comedent a demonibꝰ: ⁊ iterum renoua
bunt vt iterū comedant. Et iō dicit morſu
morſus eni dicit afflictionē: nō oīmodam

ꝯſūptionē: qđ eni mordet nō oīno ꝯſumit
Itē ibi erit ſitis irrefrigerabilis. qđ oñdit
ille diues q̄ paupi lazaro micas panis ne-
gauit: et cū ipē eſſet in tormētis guttā aq̄
impetrare nō potuit. lu. xvj. Mitte īquit
pater abraham lazarum vt intingat extre
mū digiti ſui in aquā: vt refrigeret liguā
meā: qꝛ valde crucior in hac flāma. Et re-
ſpōſū eſt ei. Memēto fili qꝛ recepiſti bona
in vita tua: et lazarus ſiľiter mala: nūc ve
ro hic cōſolať: tu vero cruciaris. Tū habe-
bunt aliquē potū: nō ad refrigerandū ſed
ad magis inflāmādū. De quo dr̄ in cātico
moyſi deutro. xxxij. Uua eoꝝ vua fellis: ⁊
botri amariſſimi: fel drachonū vinū eoꝝ ⁊
venenū aſpidum inſanabile. Plures alie
ibi erunt pene crudeliſſime: ſed vna erit q̄
oēs ſupabit. i. amiſſio diuine viſionis irre-
cupabilis. de qua dicit ſctūs auguſti. ī eu-
cheridion. Damnati in inferno magis de
amiſſo dei ꝯſortio q̄ʒ illato ſupplicio ꝯdole
bunt. Et in oīb⁹ iſtis penis erit eťnitas in
terminabilis. Qꝛ ſicut dr̄ in apocaľ. xiiij.
Fum⁹ tormētoꝝ eoꝝ aſcēdet in ſcľa ſcľoꝝ ū

Sꝫ libera nos a malo.

Et in eſay.lxvi. Ignis eorũ nõ extinguet᷑ ꝛ vermis eorũ nõ morietur. Ualde ĩfelices ꝛ miſeri ſũt dãnati ꝙ de miſeria culpe tranſeũt ad miſeriã pene: q̃ multiplex eſt ſicut ex ſcripturis ꝓpẽdi põt. Undeci penas habẽt in aĩa: ꝛ vndeci etiã habebũt in corpe penas: ꝓter miſerias corpi inherẽtes ꝛ defectus ĩ quo punientur. q̃ ſũt.xi.ꝛ ita ter.xi. ſũt eorũ miſerie ſimul collecte q̃ ſũt.xxxiii. Quas dicũt doctores eſſe ꝓpter violatã trinitatis fidẽ ꝛ decalogi trãſgreſſionẽ Pene ĩ aĩa ſunt hee que ſequũtur. Prima labor ſine req̃e.ii. Dolor ſine mitigatione.iii. Cõfuſio ſine opimẽto.iiii. Cecitas ĩ aĩo.v. Scitorũ obliuio.vi. Uiuẽdi tediũ.vii. Timor penarũ.viii. Penitentia ſine mĩa.ix. Cruciatus ꝯſcie.x. Inopia bonorũ.xi. Inuidia aliorũ. De pmo in p̃o.xlviii. Laborabit ĩ etnũ ꝛ viuet adhuc ĩ finẽ. Et ſcũs gre.ait. Cuius vita mortua fuit in culpa eius mors viuet in pena. De ſcđo.i.de dolore dicit eſa.xiii. Torſiones tenebũt eos ꝛ dolebũt q̃ſi ꝑturiẽtes. Quod aũt ſit ſine mitigatiõe dicit gloſa ſup eccl'.exponẽs h̄ nomẽ ꝯtẽptio

ibi nr̃a redēptio nulla doloris mitigatio.
De t̃tio.i.de ↄfusiōe dr̄ ſap.iiij. Decidē
tes ſine honore int̃ mortuoſ i ↄtūeliā i ꝑpe
tuū: ſ; forte vt optat̃ ↄfuſio expectab̄ Audi
ſophoniā ꝓphaȝ dicen̄. Reuelabūt celi iniq
tatē ei⁹ ⁊ t̃ra ↄſurget aduerſ⁹ eos. Celoſ ap
pellat āgelos: ⁊ t̃rā t̃renos: illa diſcooperiet
illi accuſabūt: dn̄s etiā ſubſānabit eoſ. vn̄
i ꝓuer.j. Ego in īteritu vr̄o ridebor ſbſāna
bo cū qđ tiebatſ euenerit.i.tiere debebatſ
De q̃rto dr̄ i iob.xviij. Lux obtenebra-
ſcet i tabnacl̃o ipi̇̄j: ⁊ lucn̄a q̄ ſup eū ē exti-
guet̃. Lux ē rō q̄ illuminare debuit ad eū-
dū viā celi: ⁊ vitādā viā iferni. hec tenebra
ſcet: q⁊ ebetabit̃ vt nihil poſſit vidē. Itē lu
cerna eſt ſindereſis.i.ſuperior pars rōnis.
illa ſup hoīem eſſe videt̃: q⁊ q̄diu viuit ho-
mo remurmurat oī malo. Etiā hec ī cham
penitus nō fuit extincta: ſ; tūc in inferno
penituſ extinguetur. Item ꝓpheta mala-
chias.iiij. dic̄. Succēdet eos dies veniēs ⁊
nō relinq̄t in eis neq; radicē neq; germen
.i. neq; radicē bone cogitationis: neq; ger
mē bone opatiōis De.v. baldach ī libro

iob.xx.dicit. Diuitias quas deuorauit e=
uomet ⁊ deventre ei⁹ extrahet illas deus.
Diuitias quas deuorauit: appcllat ſapiē=
tiā ſcripturarū quas auide acqſiuit: illas
euomet: qꝛ nō erūt ī memoria. de vētre ei⁹
extrahet illas de⁹.i. deus auferet illas de
corde illi⁹: nec poterit illas recupare. Vn̄
auguſt. Tanta erit vis doloris: vt aliaſ fer
ri nequeat impet⁹ cogitatiōis. De ſexto
in iob.x.legiť Tedebit eos viuere. Et in li
bro apoc.ix.dr. Deſiderabūt mori ⁊ mors
fugiet ab eis De ſeptimo in eccle. ſcribi
tur. Erit timor mortis pſeuerās. Vn̄ ſctūſ
grego. ſup iob dicit. In tpalib⁹ cū pena in=
fligiť timor quieſcit: apud īferos pene in=
flictio erit timoris augmētatio De octa
uo in libro ſap.iiij. Intʼ ſe penitētes pre an
guſtia ſpūs gemētes. Sz hāc penitētiā nō
ſeqť mia. Vn̄ eſay.j. Cū multiplicaueritiſ
orōnē nō exaudiā De nono in fine eſay.
lxvj. Vermis eorū nō morieť.i. tormentū
ꝯſcie ſue nō finieť. Et in libro ſapi.iiij. Ve
nient in cogitatione pctōrū ſuorū timidi:
⁊ traducent eos ex aduerſo iniquitatis.i.

coꝝ iniquitates aduerſarie trahent eoſ in cauſam accuſando. De.x.iob.xxvij. Cum dormierit diues nihil ſecũ afferet: aperiet oculos ſuos et nihil inueniet in manibꝰ ſuis.apphendet eũ quaſi aqua inopia.i.tãtã habebit copiaz inopie: quãta poſſz haberi copia aque. De.xj.in eccleſia.xl. zelus furor tumultus contẽptio.q.d.ibi erit furibũdꝰ zelus ſcilicz inuidia imo tumultuoſus et cõtentioſus. Unde in gloſa deſup epl'am ad galath.vj.ſuper hunc locũ.nõ inuicẽ inuidentes dicit.zelus ille modũ non habet.i.finez. Jugiter pmanẽs cũ alia ſcelera finiantur. Sequit ſecundꝰ vndenariꝰ. Pene corporis ſimiliter ſũt vndeciz.videlicet prima. Fames non habitatura cibũ.ij. Sitis non habitatura potũ.iij. Ardor ignis. iiij. Frigus niuis.v. Planctus clamoꝝ.vj et vij. Tinea ⁊ vermis corrodens.viij. Serpẽtes q eos lacerabũt.ix. Demones q eos conculcẽt.x. Gladius diuidẽs.xj. Tempeſtas opp̃mẽs. De p̃mo baldach i iob.xviij. attenuetur fame robur eiꝰ: ⁊ inedia iuadz coſtas eiꝰ. De.ij.ſubiungit idem baldach

in iob.xviii. Exardeſcet ꝯ eũ ſitis. Itez de ambob⁹ ſimul ſup hũc locũ ĩ cãticl. epulati eſtis ſup t̃rã. dic̃ gloſa. Cõtẽptis delicijs ſpũalib⁹: carnales epulas apetiſtl: q̃re tãta fames ꝛ ſitis in futuro ſequet̃ vt nec gutta aq̃ valeat reperiri q̃ lingua ardẽs q̃at refrigerari. De.iij.baldach ĩ iob.xx. Deuorabit eũ ignis q̇ nõ ſuccẽdet̃. ſcilicz ignis ĩferni qḋ ſic.b.greg.exponit. q̇ ſemel a deo ſuccẽſus ꝑmanet in et̃nũ. Et ne intelligas forte de igne ſpũali. Subdit. affliget̃ relictus in tabernaculo ſuo.i.in corde ſuo punietur. Et ſophonias ꝓpheta.ij.dicit. Filii amon quaſi gomorra ſiccitas ſpinaꝝ et aceruus ſalis ꝛ deſertũ vſq꜃ in ſempiternũ. Amõ interp̃tat̃ ppl's turbidꝰus. filii turbidoꝝ ſunt filij amon: ſcilicz demonũ q̇ eos turbauerũt q̊s in peccato genuerunt. Iſti erunt quaſi gomorra. q꜉ ſuccẽdent̃ igne et ſulphure ſicut gomorra: nec poterunt igni reſiſtere. Unde ſubiungit̃. ſiccitas ſpinaꝝ q.d. faciles ad cõburendum vt ſicce ſpine. Deſertũ vſq꜃ in ſempiternũ. q꜉ vſq꜃ in ſempiternuz in igne deſerent̃. Unde in fine e

ſaie. Ignis eoꝝ non extinguet. eſa yc. lxvi Et nota q ipſe dicit. aceruus ſalis. q. d. pene eoꝝ condimenta ſunt vitioꝝ: ſi enī diligentes eos conſiderarēt a deo timore ſe cōdirent q nunq peccato cōputreſcerēt. De iiij. in iob. vi. Qui timet pruinā irruet ſup eum nix. i. q timet frigus pene tpalis: irruet ſuper eū frigus pene eternalis. De. v. i. de planctu. ſcriptū eſt in luce. xv. q ibi erit fletus et ſtridor dētiuz. Et apoca. j. plāgent ſuper eum omnes tribus etiam amē ſuper eum id eſt pro eo q egerunt cōtra eū etiam amē. id eſt vt omnis ligua poſſit hoc confirmare. Item in ſophonia propheta. i Erit clamor a porta piſciuz z vlulatus a ſecunda. Piſces appellat homines q vixerīt in aquis. i. in deliciis mundi: hoꝝ clamor erit a porta ī igreſſu īferni. vllulatus id ē rationalis ploratus erit a ſecunda id ē in pgreſſu penaꝝ. De. vj. i de tineis. apl's iacobus in canonica. v. Veſtimenta veſtra a tineis comeſta ſūt. id eſt corpora veſtra comeſta erunt. Ibi ponit preteritum pro futuro: more prophetarum. De. vij. i. de ver

mibus eſayas.xiiij.ait.Subtus te ſternet̃ tinea.q.d.habebis culcitrā tinearꝫ:et operimētū tuū erunt vermes.De.viij.dic̄ iob xx.Caput aſpidū ſugget et occidet illū lingua vipere.q.d.ſerpētes ſuggēt eum:⁊ vipere lingua venenoſa occidēt euz.i.anguſtiabūt tanq̄ꝫ occiderēt De nono baldachi iob.xviij.Cadit ſuꝑ eū quaſi rex interitus id eſt diabolus q̇ interit⁹ appellat̃ habitāt in tabernaculo eius ſocij illius.i.oēs mendaces.De duobus vltimis:de gladio diuidente et tempeſtate opprimēte dic̄ eliphat in iob.xx.Pluet ſuper eū de⁹ bellū ſuū et diuidet eū ſpū furoris:et ſub nocte opprimet eū tēpeſtas Pluere bellū dr̃ de⁹ ꝓpter multitudinē īmiſeratiōis deformiū gladiorꝫ:quib⁹ eos diuidet ſpū.i.ira furoris ſui Et nota ꝙ eſt quidaz mod⁹ loquēdi:nūq̄ꝫ ei ira vel furor cadit in deū.ſꝫ ꝑ multitudine pene quā īfligit dānatis videt̃ eē furibundus.De hac mltitudīe penarꝫ breuit̃ eccl'.xl.dic̄.fact⁹ ē ſuꝑ īpios cathacliſm⁹.i.vniuerſale diluuiū penarꝫ.Sequit̃ t̃ti⁹ vndenari⁹.Mali habebūt in corꝑe ſex defect⁹

miſie.j.Qꝛ erūt eoꝝ corpa debilia.ij.Putrida.iij.Fetida.iiij.Deformia.v.Ponderoſa.vj.Et ad patiēdū abilia.Et carcer eoꝝ habebit quiqꝫ.j.Qꝛ erit tenebroſ⁹.ij.Fetidus.iij.Horribilis.iiij.Dilatat⁹.ꝛ.v.Profund⁹.De pmo ſophonias ꝓpha.j.dicit.Erit fortitudo eoꝝ in direptiōe: ꝛ fortitudo ab eis diripief.Et in iob.xviij.Cōſumet pmogenita mors brachia illi⁹.i.membra illi⁹ cōſumet diabolus fact⁹ inť pmas creaturas.De.ij.yſaias.xiiij.dic.Cōtūdet cadauer tuū.et eliphat ī iob.xx.Replebūtur oſſa ei⁹ vitijs adoleſcētie ſue.i.putredine quā acquiſiuit ī vita ſtulticie ſue.De.iij ſophonias ꝓpha.j.Erunt corpora eoꝝ q̄ſi ſtercora.Et ſophat in iob.xviij.Aſpergef in tabnaculo ei⁹ ſulphur.i.corp⁹ ei⁹ fetore ſulphureo replebř.De.iiij.eſay.xiij.Un⁹ quiſqꝫ ad ꝓximū ſuū ſtupebit: cōbuſte enī facies vultus eoꝝ.q.d.alter alteri⁹ deformitate mirabitur.qꝛ tanta erit eoꝝ deformitas.De.v.in exodo.xv.legif.Deſcēderūt quaſi plūbū ī aq̄s vehementib⁹.Et in apoc.xviij.dř.hoc īpetu ꝓijcief babilō q̄ſi

plumbū in lacū. De. vj. in p̄o. lxxx. Tēpuſ
eoꝝ in ſcl'a. i. mutatio. Et i iob. xxiiij. Trā=
ſibūt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū. de car
cere tenebroſo dic̄ iob. x. Anteq̄ȝ vadaȝ ad
terrā tenebroſā t'rā miſie et tenebraꝝ. De
carcere fetido et horribili i iob. x. Eris flā
mis ignis ꝛ ſulphurꝭ horribilis. qꝛ ibi nul
lus ordo: ſꝫ ſempit'nꝰ horror inhabitat. Su
per hunc locū dicit ſcūs grego. Ibi elemē
ta ordinē non ſeruāt: ſꝫ a ſuis qualitatibꝰ
diſcrepāt. nā ignis cui ꝓprium eſt lucere q̄
ad quid lucebit: ꝛ q̄ ad q̄d nō lucebit. luce=
bit eni ad videndū q̄ nollēt: vt familiareſ
et domeſticos. ſꝫ non lucebit ad vidēdū ini
micos. De carcere dilatato et ꝓfūdo. eſay
as. xxx. dic̄ Preparata ē ab heri vallis tho
pheth: p̄parata ē a deo ꝓfunda et dilatata
Et licet dilatata ſit nō habebit tū ſpaciuȝ
latum: ſed erunt valde anguſtiati. Unde i
eſaya. xxiiij. dr̄. Cōgregabunt cōgregatio
ne vniꝰ faſcis in lacuȝ. q. d. vnꝰ ſuper aliuȝ
Ecce cariſſimi qualit' patȝ quare dn̄s dicit
Congregabo ſup eos mala. Revera h̄ ſunt
mala q̄ dauid p̄uidebat qn̄ dicebat. p̄o. cvj

Aia coꝝ in malis tabeſcebat.Tabeſcũt.i.
deficiũt anime dãnatoꝝ vſq; ad iudiciũ. ſʒ
aĩe et corpora tabeſcent ſimul poſt iudiciũ.
Deficiunt autẽ non ꝙ deficiant vel deſinãt
eſſe.ſʒ quia nunꝙ̃ poterit eis bene eſſe.ita
ꝙ mallent nunꝙ̃ fuiſſe nec eſſe.apocalipſi.
ix. Deſiderabunt enim mortem et fugiet
mors ab eis. Ibi eniʒ eſt ſicut dicit ſanctꝰ
gregorius.mors ĩmortalis:defectus ĩdefi
ciens:et finis ĩfinitꝰ.Certe ſũt et erunt mľ
te alie pene ĩfinite ibi ꝗs enũerare nõ ſuffi
cimꝰ.a quibꝰnos liberet deꝰ. Eſt ſciendu ʒ
ꝙ nõ ẽ credẽdũ illis ꝗ dicũt ꝙ qñ ſuffragia
ꝑ dãnatis fiũt pena coꝝ ad tẽpꝰſuſpendiť
vel alleuiatur.Et hoc ẽ falſũ.qꝛ ipſi nunꝙ̃
habẽt requiẽ nec pene inťpoſitionẽ nec al-
leuiationẽ.ꝑpť aliqua ſuffragia ꝑ eis fctã
ĩmo qñ ſepulti ſũt ĩ locis vbi multa fiũt ſuf
fragia:habẽt ꝑpter hoc penã grauiorẽ.ſiĉ
ptʒ ꝑ exẽplũ qꝺ ĩueni ſcriptũ ĩ hũc modũ.
Quidaʒ vſurariꝰmoriens fecit ſe ſepeliri
in quodã mõaſterio:qui cũ per multũ tpis
mõachos ĩquietaret:ꝗſi cõtinue adiuratꝰ
a ꝗdã viro bono vt diceret ꝗmõ mõachi ab

ĩfeſtatione ei⁹ poſſent eẽ ĩmunes. Rñdit in
ĩferno q̃ſcere nõ poſſũ qꝛ peccatũ vſure ex
cercui qđ nõ q̃ſcit: ⁊ vos ſi vultis q̃ſcere a
loco q̃ete ſepulture me eijcite: ⁊ q̃ſcetis: ⁊
ita factũ eſt. Exẽplũ. Itẽ legi etiã de q̃daꝫ
decano q̃ erat ĩ anglia diues ⁊ cupid⁹ q̃ co-
riũ bouis pecunia. i. mille libꝛis ĩpleuit et
ſubt⁹ lectũ ſuũ poſuit. Hic p̃uẽt⁹ moꝛte cũ ĩ
ĩfernũ a demonib⁹ duceret̃: occurrẽs ãge-
lus dixit ei ꝙ ſi poſſꝫ habere de ſingulis cẽ-
tũ libꝛis q̃s in ſacco cõdiderat vnũ obolũ
mĩam ĩueniret. q̃ reũſus ad ſacculũ cũ vel
let accip̱e diabol⁹ q̃ furabat pecuniã dixit
ei. nihil poꝛtabis ex iſto ſacculo: qꝛ me⁹ eſt
iſte. et p̱ iſtã pecuniã ducã foꝛte aliũ vel ali
os ĩ ĩfernũ ⁊ h̃ dicto demões aĩam ei⁹ rapu
erũt. Sequẽti ãt nocte app̱ẽs ep̃o quẽ dile
xerat ĩ vita ſua: et ꝓ dicta pecunia ſe dãna
tum indicans rogauit vt de eccleſia in q̃ ſe
pult⁹ erat expelleret̃. qꝛ ꝑpter hoc in infer
no duri⁹ toꝛquebat̃. Extrahentes autẽ euꝫ
de tumulo ĩuenerunt buffonem mire ma-
gnitudinis: coꝛ ipſius et intima cõedentẽ
et cũ buffone ſepelierũt eum extra villam

in ſterquilinio. Cogitem⁹ igit̃ cariſſimi q̃lē q̇etē in iferno habēt aīe illorū: q̇ꝝ corpora in loco quietis nō poſſūt q̇eſcere. Sic ergo ptꝫ de octo malis de q̇b⁹ nos petimus liberari a deo: qn̄ nos dicim⁹ in dn̄ica orōne Sꝫ libera nos a malo. i. a malo cogitatiōis locutionis. opationis. inhoneſte ꝯuerſationis. iueterate ꝯſuetudinis. puerſe defēſionis vel maligne gl'iationis. finalis deſpationis. ⁊ et̃ne dānatiōis. Ab oīb⁹ hiȷs malis nos liberet ille q̇ ꝓ nobis ſuſtinuit mala pene tēpalis: vt auferret a nobis mala culpe ſpūalis ⁊ mala eterne dānationis. ⁊ poſſideam⁹ bona patrie celeſtis. ipo p̄ſtāte cui eſt laus honor virt⁹ et gl'ia per infinita ſeculorum ſecula amen.

Sermo.lxv.

Ed libera nos a malo. Sciendū ꝙ a malis ſup̄dictis: liberat nos dn̄s q̄ttuor modis. ſicut video ꝙ q̄ttuor modis liberant̃ hoīes in hoc mūdo. j. Liberat̃ enī citatus vel accuſatus per curie iuditium. iȷ. Liberat̃ obſeſſus ꝑ inuocationē dn̄oruꝫ feudaliū. iiȷ. Liberat̃ debitis obligat⁹ per theſauꝝ ꝓpū. iiiȷ. Liberat̃ naufragus vel

naufragat⁹ p nauis ſuffragiū. Sil'r nos liberamur a pñtib⁹ mal' ⁊ futuris p penitē tie recōciliationē q̄ſi per curie iuditiuȝ. ij. Per deuotā orōnē q̄ſi p iuocationē dñoruȝ feudaliū. iij. Per elemoſinaꝝ largitioneȝ q̄ſi p theſaurū ꝓpꝛ̄iū. iiij. Per dñice cruc' ad heſionē q̄ſi p nauis ſuffragiū. [Qꝫ citat⁹ vl' accuſat⁹ liberat̄ per curie iuditiū] Primo dico ꝙ citat⁹ vl' accuſat⁹ liberat̄ p curie iuditiū. Oēs aūt hoīes ſūt citati ꝑemptorie corā deo ad diē mortis: ⁊ ad diē iuditij de oīb⁹ q̄ cogitauerūt dixert̄ ⁊ fecerūt: de bonis que expēderūt: de oīb⁹ momēt' tꝑis q̄ vixerūt rōnē reddituri. De⁹ aūt hȝ duas curias. i. curiaȝ ſue mīe q̄ nobis dat̄ dū viuimus: et curiā ad quā in morte tranſim⁹. ṗma eſt mitiſſima. ſecūda ſeueriſſima Et ſi volumus recōciliari deo nos ī ṗma curia liberamur a ſcđa. Sciendū eſt ꝙ hec reconciliatio fit trib⁹ modis: ſicut nos offēdim⁹ deum trib⁹ modis. i. cogitādo: loquēdo: et malc viuēdo. Sil'r nos poſſum⁹ recōciliari deo per verecūdā ꝯtritionē in corde: p verā ꝯfeſſionē in ore. p vite mutationē vl' me=

liorationē in ope.et ſic liberamur in curia
mīe [Qȝ liberamur per veram ꝯtritionē
in corde.] Primo dico ꝙ nos liberamur
in curia diuine mīe per verā ꝯtritionez in
corde.Et hͦ tāgit ꝓphā mich.iiij.dicēs Ue
nies in babilonē ibiqȝ liberaberis. Babi-
lon interp̄tatᷣ ꝯfuſio.Cōfuſio aūt duplex ē
ſicut ſcriptura dicit eccle.iiij. Eſt aūt cōfu
ſio adducēs mortē: et eſt ꝯfuſio adducens
grām ⁊ gl'iam. Cōfuſio adducens mortem
eſt qn̄ homo ꝑpter verecundiaz ⁊ ꝯfuſionē
pcti nō vl't ꝯfiteri.hec ꝯfuſio ducit ad mor
tē nō corpis ſ; aīe: ꝗuis poſt iuditiū ducit
ad mortē ſimul corporis ⁊ aīe. hec cōfuſio
ducit ad mortem non momētaneā ſed ſpū
alem et eternaz. Infirmus qui preverecū-
dia celat medico ſuū vulnus: interficit ſe-
ipſuz.hec confuſio nō liberat ſed impedit
et intrincat: qꝛ qui abſcōdit ſcelera ſua nō
dirigetᷣ. vt dᷣ in ꝓuer.xxviij.Quidam ho-
mo ſtabat coram ſacerdote pro cōfeſſione
facienda: ſacerdos vidit demonem ſuper
caput confitentis ⁊ ait ad eum.quid hic a-
gis cruenta beſtia? reſpondit demon.ego

attuli huic verecundiã malã. ne ipſe ꝯfitea
tur intelligibilit̃ ⁊ integral'r ac fidelit̃. Se
quit̃: et eſt ꝯfuſio adducens grãm ⁊ gl'iaz.
Hec eſt eni ꝯfuſio quã habet homo de pctõ
ſuo corã deo: qñ in corde ſuo cõterit̃: ⁊ eru
beſcit: ⁊ dolet de ipſis. hec ꝯfuſio liberat a
culpa ⁊ a dãnatione et'na. Vñ dñs dicit in
ezechie. xviij. Quacũqȝ die igemuerit pec
cator: oĩm iniqtatũ eiꝰ nõ recordabor. Vñ
in thob. iij. Qui in tribulatiõe fuerit libe=
rabit̃. In illa ſcȝ tribulatione de qua dr̃ in
ps̃o. l. Sacrificiũ deo ſpũs ꝯtribulatꝰ cor cõ
tritũ ⁊ humiliatũ deus nõ deſpicies. Exẽ
plũ habemus de quadã peccatrice q̃ audi
ens optimũ ſermonẽ cuiuſdã ſcti viri ipſa
ꝯſiderans ⁊ vidẽs periculũ in quo erat: co
ram oĩbꝰ voluit ꝯfiteri: ſ; ille qui p̃dicabat
dixit vt expectaret donec ſ̃mo finitus eſſet
qđ et fecit. Sed dũ fieret ſ̃mo: de pctĩs ſuiſ
illa cogitauit et in tm̃ doluit ⁊ corã deo eru
buit: q̧ pre verecundia et dolore: finito ſer
mone: mortua inuenta fuit. Qđ cũ nũcia
tũ eſſet fratri p̃dicatori: rogauit populum
vt ꝓ ea orarẽt. Et ecce vox de celo audita ẽ

nō oretis p ipā qꝛ ipſa nō indiget orōnib⁹ vr̄is: ſ vos magis indigetis orōnib⁹ ipſiuſ qꝛ ꝯtritio ꝛ ꝯfuſio quā habuit corā deo fuit tanta: ꝙ virtute eius liberata eſt ab omni pena et culpa: ꝛ nūc in celis eſt gl'ificata ꝛ ꝯſūmata. qm̄ in breui ipleuit tp̄a mlta In cuius ſignū aperiatis eā et inuenietis cor ei⁹ pre dolore et verecūdia ſciſſū. Et hec eſt ꝯfuſio adducens ad grām et gl'iam: ꝛ libe rans a culpa et pena eterna. Juxta verbū p̄dictū pphe Mich. iiij. Uenies in babi= lone ibiqꝫ liberaberis. Sic ḡ patꝫ q̄lit̄ nos liberamur per verā ꝯtritionē in corde.

[Qꝛ liberamur per veraꝫ cōfeſſionē in ore]

Scd̄o dico ꝙ in curia diuine mīe libera= mur per veraꝫ ꝯfeſſionē in ore. Ad quā dn̄ſ in eu ā. ioh. viij. hortat̄ nos dicēs. Uos co= gnoſcetis veritatē et veritas liberabit vos Ueritatē cognoſcit: q oīa pctā ſua et om̄s circūſtātias aggrauātes in ꝯfeſſione corā dei vicario. i. corā ſacerdote veraciter exp= mit. cum pposito abſtinēdi et ſatiſfaciēdi: et hec veritas liberat nos a pena et culpa eterna. qꝛ ſicut auguſt. dic̄. Si homo agno=

ſcit: deus ignoſcit: ſi homo ſe accuſat: de⁹
illū excuſat. Sic cognoſcebat veritatez ꝓ-
pheta ps̄o. xxxj. Delictū meū cognitū tibi
feci et iniuſtitiā meā nō abſcōdi. dixi cōfi-
tebor aduerſū me iniuſtitiā meā dn̄o et tu
remiſiſti ipietatē pcti mei. De⁹ ei agnoſcit
et accuſat pctm̄ tuū. ſi tu cognoſcis ⁊ accu
ſas pctm̄ tuū ſil'r iā ꝯcordas cū deo: ⁊ iam
int' te ⁊ deū facta eſt pax ⁊ recōciliatio. Cō
feſſio eni eſt qdā coopertoriū qd opit pctā
corā demonib⁹ ne poſſint ea agnoſcere nec
accuſare corā angel' ⁊ hoib⁹: neqꝫ poſſint ꝯ
pctōrē teſtioniū ꝓhibere corā deo ne poſſit
pctōrē ꝓpt' ipa iudicare nec ꝯdēnare. vn̄ p
fidelē ꝯfeſſionē acqrit' illa btitudo. de q̄ dr̄
i ps̄o. xxxj. Bti qꝝ remiſſe ſūt iiqtates ⁊ qꝝ
tecta ſūt pctā. Exēplū audiui narrare de
quodā xp̄iano ſclauo. quē qdā paganus di
ues emit. Et q2 fidelē eū iuenit: claues do
mus ſue ei cōmiſit Ille pagan⁹ habebat fi-
liā inuptā: qꝫ ille xp̄ian⁹ dilexit ⁊ ipregna-
uit. iuramēto recepto ab ipa ꝙ non reuela
ret eū vllo mō. Ille pagan⁹ habebat ydolū
vl' ymaginem in qua demō erat qui de oc-

cl'tis ſibi rñdebat. qđ timēs ille xpian⁹ venit ad quēdam ſacerdotē xpianorū et confeſſus eſt ei veraciter et illud pctm̄ et omia alia pctā ſua. Et penitentia accepta rediit vere penitens ꝛ ꝯfeſſus. Cū aūt paganus cognouiſſet filiā ſuam eſſe pregnātē: ꝛ illa nollet ꝓdere ſtupri actorē: petiit veritatē a demone qui erat in ſuo ſimulacro. q̄ rñdit. ſolebā q̄dē cognoſcere amaſiū filie tue: ſed mō nō cognoſco: qꝛ quodā p̄cioſo vnguēto vnct⁹ eſt: qđ aufert mihi notitiā ei⁹. Et admirās pagan⁹ cogitauit ꝙ hic erat ille xpianus: ꝛ ꝓmittens ſibi ſecuritatē ꝛ indēnitatē: didicit ab eo veritatē dicēs ꝙ xpi ſacr mēta ſūt ꝯ̄ morbos pctōꝝ ſpālia vnguēta ꝛ int̄ ipa ſacramēta ꝯfeſſio fidelis ē tāte v̄tutis ꝙ nō ſinit diabolū hr̄e notitiā pctōris. Quo audito pagan⁹ cū filia ꝛ familia ſua baptiſari ſe fecit: ꝛ filiā xpiano illi vxorē dedit. Et ſic penitentia vera ipm̄ a pctō ſtupri: et illos a ſtatu infidelitatis ꝛ dānationis liberauit. Igit̄ xp̄s admonet nos ſalubriter cū dicit ioh. viii. Cognoſcetis v̄itatē ꝛ veritas liberabit vos. Sic ḡ patet qualit̄

liberamur p verā ꝯfeſſionē in ore. [Q̄ꝛ li beramur p vite mutationē] Tertio dico ꝙ ī curia diuine mīe liberamur a malo cul pe et pene eterne: p vite mutationē ꝛ meli oratione in ope. Q̄ñ enī de oīb9 mēbris ſu is quib9 homo impugnauit deū: nitit̄ pla care ipm: videlꝫ oculis pctā flēdo. aurib9 ſmones et miſſas audiendo. ore deū precā do. pedib9 ad eccl'aꝫ eūdo ꝛ pegrinādo. ma nib9 elemoſinas largiendo: ꝛ totū corpus in penitentia affligendo. Et h̄ eſt ꝙ hortat̄ nos apl's in epl'a ad ro. vj. dicēs. Sicut ex hibuiſtis mēbra vr̄a ſuire īmūditie ꝛ iniq̄ tati ad īiquitatē: ita nūc exhibete mēbra vr̄a ſeruire iuſtitie in ſctificationē. Seq̄t̄. liberati eī a pctō: ſerui aūt facti deo. habe tis vr̄m fructū in ſctificationē aīaꝝ vr̄arū finē vero vitā eternā. Aliud exemplū nō oportet ponere: niſi de illa beatiſſima pec catrice. i. de btā maria magdalena q̄ ſic di cit ſcūs grego. quot in ſe habuit pctī oble ctamenta: tot de ſe obtulit deo holocauſta Oculis enī quib9 aſpexerat iuuenes quos male ꝯcupierat ꝛ quos male ad peccandū

allexerat: lacrimas fudit quib⁹ pedes dñi lauit. Capillis quos male cõposuerat: pedes dñi tersit. Unguentis quib⁹ male vſa fuerat: pedes dñi vnxit. Corpus qđ in peccato pſtrauerat: ad pedes dñi pſtrauit. ⁊ p triginta annos ĩ maxima penitentia afflixit. ita ꝙ liberata a peccato: ſerua aũt fcã deo. ad tantã ſanctitatẽ deuenit: ꝙ ſcti angeli ſepties ĩ pam in die leuabant in aera: et nutriebãt eam cantu ſuo et celeſti melodia: et nunc in celis coronata et in terris honorata. Et ſic per vite mutationem ⁊ emendationẽ ab omni culpa et pena eſt pfecte liberata. luce. j. Et nos ita faciam⁹ vt ſine timore de manu inimicoꝝ noſtroꝝ liberati ſeruiamus illi. in ſanctitate et iuſticia coraꝫ ipo omnib⁹ dieb⁹ noſtri. Sic ergo patet pmus mod⁹ q̊ liberat nos deus ab omi malo culpe et pene in curia mĩe ſue. Sicut citatus vel accuſat⁹ liberat̃ per curie iudiciũ. De aliȷs modis liberationis: videbimus in ſequẽtib⁹. Rogemus dñꝫ vt det nobis gratiã recõciliandi nos ſibi per veraꝫ cõtritionẽ et fidelẽ cõfeſſionẽ ac vite melio

rationē in curia mīe ſue dū viuim⁹ vt poſt mortē curiā iuſticie ſue euadere ⁊ ad eius cōſortiū poſſim⁹ peruenire: ipſo pſtāte cui eſt laus honor virtus et gloria in ſempiterna ſecula. Amen. ¶ Quomō liberamur per deuotā orationem. Sermo. lxvi

Ed libera nos a malo. Sicut viſū ē ſupra: qttuor modis liberat nos dn̄s ab om̄i malo. Primo ſic liberat̄ citat⁹ vl̄ accuſat⁹. Secundo dico ꝙ liberat̄ obſeſſus in caſtro per ſubuētionē dn̄oꝝ feudaliū. Et ſic liberamur p deuotā orōnē. Hic eni nr̄e obſeſſe ſunt intra caſtra nr̄orū corpū a mūdo et a carne et a diabolo: qui p infinitas tētationes quaſi p ictus machinaꝝ conātur muros caſtroꝝ noſtroꝝ .i. virtutes deſtruere ⁊ nos ī pctō pducere. Sꝫ ſi nos nō poſſum⁹ eiſ reſiſtere debem⁹ mittere nūciū ad dn̄ꝫ feudalē .i. ad deū q̄ parat⁹ ē nobis ſuccurrere et ab hoſtib⁹ liberare q̄ꝫ cito videbit fidelez nūciū ex pte nr̄a ad ip̄m venire. Fidel̄ aūt nūci⁹ ē humilis et deuota orō: quē nūciuz mittebat dd̄ p̄o. lxxxvij. Intret orō mea in ꝯſpectu tuo dn̄e. ibi dic̄ gloſa. Magna vir

tus orationis oſtendit̃ q̃ quaſi nũci⁹ ad do
minũ ĩtrat: ⁊ illic mãdatũ peragit: q̊ caro
ꝑuenire neq̃t. Et ĩ eccl'. xxxv. Orõ humili=
antis ſe nubes penetrabit: et dõec appro
pinq̃t nõ cõſolabit̃: nec diſcedet dõec aſpi
ciat altiſſim⁹. Certe hũc nũciũ miſit ſarra
filia raguelis ſicut legr̃ ĩ li. tho. iij. Cui ãcil
la ſua ĩpropauit ꝙ int̃fecerat ſeptez viros
q̊s habuerat: ⁊ ñ dicebat veꝝ: ẜ int̃fecerat
eos diabol⁹. qꝛ ducebãt eã nõ amore ꝓlis:
ſʒ cã exſaturãde ſue libidĩs. Et dr̃ ibi ꝙ ip
ſa aſcẽdit cubiculũ ſuꝑi⁹: ⁊ trib⁹ dieb⁹ ⁊ tri
b⁹ noctib⁹ nõ mãducauit neq3 bibit. ẜ ĩ orõ
nib⁹ perſiſtẽs cũ lacrimis deꝓcabat̃ deum
vt ab iſto ĩpropio liberaret eã. Spũaliter
poſſem⁹ dicere ꝙ ſeptẽ viri ſarre. i. aĩe ſunt
ſeptẽ dona ſpũſſcti q̊s totiẽs aĩa ĩ ſe int̃ficĩt
q̃tiens pctõ ꝯſentit. Sʒ ꝑ deuotã orõnẽ ab
iſto ĩpropio liberat̃. qꝛ ⁊ culpa ſibi dimittit̃
et dona ſci ſpũs reſtituunt̃. Exemplum
quoddam inueni ſcriptũ ſic. In alema=
nia in quadã abbatia mõialiuʒ ſeculariũ
q̃dã miles ſeduxit quãdã domicellã eiuſdẽ

monaſterii: et ꝓmittēs ei ꝙ ſi relicto monaſterio ſequeret̃ eū: ipſam ſibi cōiugio copularet. Que cū nocte ſtatuta veſtes in duabus ſarcinis colligaſſet et per feneſtrā vellet militi tradere et ſeipāꝫ poſtea. Accidit ꝙ latrones q̄ ad furandū aliquid iuxta dictam feneſtrā aduētū militis ꝑuenerāt. Illa ꝓijciēte ſarcinulas eas recipiunt ⁊ ipāꝫ admirantes et ad ſiluā cū gaudio deducētes. Que aduertēs eos non eſſe q̊s crediderat ſe d̃ceptā cū fletu maximo ꝓclamabat Qui verbis eā demulcentes cuꝫ ad ſocios ꝑueniſſent: comedētes illā meſtiſſimā ſb arbore iuxta ſe ꝯſeruabant. Que cū magno fletu et penitētia orās et deū et glorioſam virginē inuocās: ſopore modico eſt dep̄ſſa ⁊ exurgens a ſōno īuenit ſe in dormitorio monaſterij: et iuxta ſe ſarcinulas colligatas. Et narrato cunctis miraculo: vitā in magna ſanctitate conſūmauit Et ſic deuota oratio ip̄am a malo culpe et pericl'o mortis eterne: et de manibus latronū ⁊ ab improperio hoīm liberauit. Quā gratiaꝫ nobis cōcedat ieſus xp̄s qui eſt in ſecula bū-

dictus.Amen.¶Quomodo liberamur per elemoſinarum largitionem ¶Sermo.lxvij

Et libera nos a malo. Tertio dico quod liberatur obligatus debitis per theſaurum proprium. Et ſic liberatur homo per elemoſinarum largitionem. Omnes ſunt debitis obligati quia propter peccata ſua ſunt ad aliquam penam aſtricti Deus enim nullum malum dimittit impunitum. et nullus eſt qui ſit ſine peccato. ergo nullus eſt ſine pene debito. j. ioha. j. Si enim dixerimus quod peccatum non habemus: nos ipsos ſeducimus et veritas in nobis non eſt. Ab his autem debitis poſſumus nos acquitare per theſaurum proprium. i. per elemoſinas de propria ſubſtantia acquiſitas. Secundum quod dicit daniel. iiij. regi babilonie. Rex audi conſilium meum et peccata tua elemoſinis redime. Et ſic dicitur in li. thobie. iiij. et. xij. Elemoſina a morte liberat: et ipſa eſt que purgat peccata et facit invenire vitam eternam. Exemplum habemus in ſancta elizabeth filia regis hungarie: et vxore ducis thuringie: que adhuc puella quicquid habere poterat vel in archa aut in coquina reperire poterat: vel in menſa ſeu alibi totum pauperibus tribuebat Et cum ſemel circa natale do

mini de coqna exiret: et carnes i gremio q̄ſ coquinario furata erat: paupibus ferret. Rex videns eā exeūtē de coqna fecit ad ſe adduci. Et inqſita qd portaret in gremio: reſpōdit ſe roſas portare. Et apto gremio inuēte ſūt roſe pulcerrime et fragrātiſſime Et licēciata a rege qđ portabat paupibus dedit: q non roſas ſed fruſta carniū īuene runt. Et ſic liberata eſt filia ſcā helizabeth a timore patris ſui. Cū autē nupſiſſet duci thuringie: q̄ꝫcito mulierē paupez male in-dutā inueniebat: ſtatiꝫ ſe exuta veſte ꝓpa induebat eam. Qđ cū ſemel feciſſet: et q̄ſi tota nuda in camera ſua oraret ad reqſitio nē vnius magni dn̄i q erat hoſpitatus ī ca ſtro ducis mariti ſui: dux ad eā mandauit q̄ dn̄s ille eaꝫ videre volebat. Illa vero ti-mens ne maritus erubeſceret ꝓpt̄ nudita tē ſuā diſtulit venire. Sꝫ tandē anxio illo dn̄o de eius viſione et vrgēte mariti iuſſiōe rogauit ipſa dn̄m deū vt ei ſuccurreret ī il lo articulo. Et ecce ſtatiꝫ affuit angel⁹ affe rens ei veſtē incredibil' pulcritudīs: dicēs q̄ dilect⁹ ſu⁹ dn̄s ieſus xp̄s ꝓ cui⁹ amore ip

ſa ſe nudauerat: hāc veſtē ei mittebat d̕ celo q̄ſi illi⁹ veſtis arrā imortalitatis: q̄ ipſe p⁹ mortē idueret eā i reg̊ ſue btitudis. Ipa ů deo regtiās veſte illa iduta ad dn̄m ſuū ꝛ ad hoſpitē venit. Et mirātib⁹ cūctis d̕ pl'critudie veſtis: dulci colloq̄o ſuo illos refecit ꝛ p⁹ea ad orōnē rediijt Et ſic ab offēſa mariti libata fuit. P⁹ mortē ů mariti de dote ſua hoſpitale ꝯſtruxit vbi paupib⁹ ꝛ ifirmis ꝓpͥis māib⁹ ſuiuit. vn̄ i vita ipi⁹ d̕ ea ſic legit̄ ꝙ ip̄a debilior debiles portabat ad ſeceſſū Et dn̄s de⁹ ꝑ elemoſinas ei⁹ ita libauit eā a cl'pa ꝛ ab oī pēa: ꝙ ip̄o dn̄o i morte ſibi apparēte cū ip̄o ad celos migauit. ꝛ de⁹ eā tot miracl'is illuſtrauit ꝙ int̄ alia miracl'a ſic̄ legr̄ i vita ſua ſeptē mortuos ſuſcitauit. igitur felix theſaur⁹ elemoſine ꝗ q̄ita liberat i vita ꝛ i morte. Rogem⁹ dn̄ꝫ vt dct nob grāꝫ hilarit̄ largiēdi paupib⁹ elemoſinā vt poſſim⁹ adipiſci vitā et̄nā. [Quō liberamur ꝑ dn̄ice crucis adheſioneꝫ.] Ser. lxviij

Ed libera nos a malo. Quarto dico ꝙ liberat̄ in mari poſitus ꝑ nauis ſuffragiū. Et ſic liberamur per dominice crucis

adheſionez. Mare eſt mund⁹ ſicut dicitur in ṗo.ciij. Hoc mare magnuz et ſpacioſum manib⁹. illud periculoſius eſt mare q̄ꝫ occeanus. qꝛ in occeano ꝓ vno q̄ ſubmergitur decem euadūt. Sed in hoc mari pro vno q̄ euadit decem pereunt. Exemplum. Legiť ꝙ cū ſanctus bernardus in ſancta cōtemplatione deuz oraret pro ſeipſo et pro peccatorib⁹ ac pro omni populo: nec non ꝓ fidelib⁹ defūctis. Reuelatū ē ei ꝙ pluſq̄ꝫ tria milia hoīz ꝑ diuerſas mūdi partes mortui ſūt illo die q̄ꝝ aīc ī iferno deſcēderūt. exceptis trib⁹: q̄ꝝ aīas ſcūs bnard⁹ vidit euolare ad celos. Revera cariſſimi tot ſūt ī mūdo picl'a et tot cauſe ꝑditiōis ꝙ mirꝝ ē q̄mō aliq̄s pōt ꝑuenire ad portū ſalutis. Et iō dř in vita ſcī griſogoni vnū ē mare ī q̄ nauicule nr̄oꝝ corpū velificāt. ꝓpe ē vt pareāt q̄ n̄ cognoſcūt q̄liť ad portū ſalutis ꝑtigūt. qui ḡ volunt hoc mare euadere et ad portū ſalutis ꝑtingere: adhereant naui. i. cruci dominice q̄ merito diciť nauis qꝛ ſic illi q̄ ſūt in mari mediāte naue ad portū veniūt: ſic oēs illi q̄ ī mūdo ſūt vel fuerūt aut erunt:

per crucem dñi ad portũ ſalutis eťne veni
unt. ſi cruci ⁊ paſſionis dñice ſe toto corde
ꝯglutinãt ⁊ cõnectũt. Et aliť q̃ per crucez
dñi: ĩpoſſibile eſt aliquẽ ſaluari. Et h̄ eſt ꝙ
dr̄ in libro ſapi. xiiij. Exiguo ligno credũt
hoĩes aĩas ſuas: et tranſeuntes mare ꝑ ra
tem liberati ſũt. Crux vocať lignũ exiguũ
.i. humile et deſpectũ: qꝛ ip̃a crux erat pa-
tibulũ latronũ et malefactoꝝ: in quo dñs
ieſus voluit ſuſpẽdi: vt nos liberaret a pa
tibulo inferni. Et huic credũt hoĩes aĩas
ſuas: qꝛ per virtutẽ ſcẽ crucis: credũt ip̃aſ
ſaluandas: et ab eterne mortis naufragio
liberandas. Sequiť. Et tranſeũtes mare
.i. hunc mundũ: liberati ſunt per ratẽ. i. ꝑ
crucem. Quotquot naute iſti⁹ nauis. id
eſt xp̃o in ea crucifixo: firma fide et dilecti-
one ac vite imitatione ĩſeꝑabiliť adheſeťt
cũ ip̃o ad portũ ſalutis patrie celeſtis ꝑue
nerũt. Oẽs aũt qui ei adherere noluerũt:
ſꝫ ꝑ ĩfidelitatẽ ſuã ab ip̃o ſe diuiſerũt ꝓcul
dubio perierũt. Exemplũ habem⁹ in duo-
bus latronib⁹ ad xp̃i dexterã et ſiniſtram
crucifixis: quorũ vn⁹ in xp̃o nõ credidit: ſꝫ

xp̄m ſubſānauit dicēs. lu. xxiij. Alios ſal-
uos fecit: ſeip̄m nō pōt ſaluū facere: ſi fili⁹
dei es ſalua teip̄m et nos. Q̄r ꝗ naute na-
uis. i. xp̄o per verā fidē et dilectionē nō ad
heſit: iō in eadē die inet̃nū naufragat⁹ in
abiſſū īferni demerſus fuit. Sꝫ alter latro
bon⁹ in xp̄m credidit: et aliū blaſpheman
tem increpauit dicens. Nec tu times deū
qui in eadē dānatione es. nos quideꝫ iuſte
nam digna factis recipim⁹. h aūt q̄d mali
fecit: et poſtea ꝯuertit ſe ad xp̄m. Et petijt
ab eo vt deduceret eū ad ſalutis portū: cū
dixit. Dñe ieſu xp̄e memēto mei dū veneris
in regnū tuū. Et q̄r fide ⁊ bona dilectione
xp̄o adheſit: iō eodē die cū xp̄o ad portū ſa
lutis attigit: q̄r dictū eſt ei a dño ieſu xp̄o.
Amen dico tibi hodie mecū eris in p̄adiſo
Niſi ei vere in xp̄m crederet: regnū para-
diſi ab eo nō peteret: q̄r nullus p̄t dare niſi
ſol⁹ de⁹. Et niſi eū diligeret: ꝓ eo blaſphe-
mātē nō increparet: et ei⁹ innocētiā nō al-
legaret: nec eē cū ip̄o ip̄petuum affectaret
imo v̄a fides ⁊ dilectio ꝓximi latronis ap-
puit: q̄ illo tp̄e cū credidit et recognouit: q̄

petr⁹elect⁹ei⁹apl'ls eũ negauit: ꝙ tot⁹cetuſ aplõꝝ eũ reliqt: ⁊ eo tp̃e credidit et recognouit: ꝙ nullũ miraculũ qđ ẽ diuinitatis idiciũ ab eo fieri vidit: ſʒ ip̃m xp̃m iuxta ſe pẽdẽtẽ ⁊ moriẽtẽ qđ ẽ ⁊ erat ſignũ tm̃ mortal' hoĩs ꝯſpexit. qꝛ ꝙ firmit' adheſit. iõ ſicut dictũ ẽ cũ ip̃o ad ſalut' portũ pueñit. lu. xxiij. Amẽ inqt ieſus xp̃s hodie mecũ er' ĩ padiſo. In padiſo eẽ: ẽ deũ manifeſte vidẽ. Tã delectabil' ẽ dei viſio: ſic dic̃ auguſti. Qꝛ ſi illa viſio cũ ſc̃is habitatorib⁹ in ĩferno poneref: mox infern⁹ in ameniſſimũ ꝯuerter̃ padiſũ. Nõ ꝙ dicit cũ ſc̃is habitatorib⁹ qꝛ mali nõ poſſũt eũ videre nec in ĩferno nec alibi: qꝛ diuinitas eius: ſine ſumma dulcedine et dilectione nõ põt videri. et ip̃i omĩ dilectione et dulcedine ac omni bono ſũt indigni. Et ideo ſicut ſcriptũ eſt. Tollatur impius ne videat faciem dei. Dico igit' ꝙ de maris hui⁹ naufragio: non poſſumus niſi p crucẽ liberari. Et ĩ figura hui⁹ noſ videm⁹ ꝙ de mari null⁹ põt euadẽ: aut aliqs nõ põt trãſmeare niſi tribus modis. id eſt aut nauigãdo: aut natando: aut volando.

Illi qui nauigāt: nauigant in cruce. Illi q̄ natant: natāt in cruce Aues que volant: volāt in cruce Ergo ſi a mari hui⁹ mūdi vo lum⁹ ſalui exire oportet nos ponere in cru ce xp̄i per fidē et dilectionē. Et in cruce pe nitentie affligendo ꝓp̄a carnē: ad xp̄i imi= tationē: et ſic poterim⁹ per ipſam ꝑuenire ad verū ſalutis portū. Sic ꝫ ptz q̄ ſint ma= la a quib⁹ liberari petim⁹ cū dicimus dn̄o. Sz libera nos a malo. Patz etiā quib⁹ mo dis liberat nos dn̄s ab illis malis: et ꝑdu= cit nos ad portū ſaluti. ad quē nos ꝑducat nr̄ liberator ac ſaluator ieſuſ xp̄s qui eſt in ſecula benedictus. Amen.

Amen. Iſtud verbū addit̄ orōni dn̄ice ad p̄cedētiū ꝯfirmationē. Eſt ei amē dictio greca ſeu hebrea: q̄ aliqn̄ tenet̄ noīa lit̄. et tūc amen idē eſt ꝙ veritas. et hoc mō accipit̄ i multi loci i euā. io. xvj. cū dn̄s di cit. Amen amen dico vobis. i. veritatem. math. xix. Et eſt mod⁹ quo xp̄s ꝯſueuit iu= rare in noua lege: et iurat ꝑ ſeip̄m q̄ eſt ve= ritas. ſm qđ ip̄e ait in euā. ioh. xiiij. Ego ſū via veritas et vita. Nā hoīes ſicut dic̄ apl̄s

255

ad hebre. vj. Iurāt per maiorem ſe. Cū ipe
nō habeat parē cū ſit de⁹. iō iurat ꝑ verita
tē. i. ꝑ ſeipm̄. Sicut ei pr̄ et fili⁹ et ſpūs ſcūſ
ſūt vn⁹ de⁹ ꝛ vna eſſentia: ſic ſūt amē ꝛ veri
tas vna. Itē aliqn̄ amē tenet̄ ṽbalit̄. et tūc
amē idē eſt ꝙ fiat. Vn̄ in illis ps. lxxj. ī qb⁹
nos habemus fiat fiat. hebrei habēt amen
amē. ſicut ibi. ps. lxxxviij. Bn̄dict⁹ dn̄s de
us iſrael: a ſec'lo ꝛ vſqꝫ in ſcl'm fiat fiat. ibi
habet hebre⁹ amen amē. Itē aliqn̄ amē
tenet̄ aduerbialit̄: ꝛ tūc amē idē eſt ꝙ ſine
fine vel ſine defectu. Et dr̄ ab a ꝙ eſt ſine ꝛ
mene ꝙ eſt defect⁹. ꝛ ſic accipit̄ in miſſa qn̄
dicim⁹ per oīa ſcl'a ſcl'oꝝ amen. Vn̄ ṽſus.
Si ponat̄ amē ꝓ vero ſit tibi nomen. ſ ſi ſit
poſitū ꝓ fiat ſit tibi verbū. ſi ſine fine notat
ſe poſt aduerbia iactat.

DEO GRATIAS

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

Seq̄r regiſtrū p̄n-
cipaliores ſermonū
clauſulas ſingulari
demōſtrās bz q̄ttatio
nē ſ̄monū. Et p̄mo
a plr̄. petiert dn̄o
iesu xp̄o vt doce
ret eos orare p̄mo
De hoīs creatiōe. j.
De dei educatiōe. j.
De mūdi redēptoe. j
De dei doctrina. ij.
De diuio flagello. ij.
Q̄z deꝰ dat nobis he
reditatem iij
De baptiſmo. iij.
De orōne d̄uota. iij.
de corpali afflict. iij
De pietate v
de elēoſina ſpūali. v
De dilectione inimi
corum. v.
de īcarnatōe dn̄i. vi
De eruditōe dei. vij
De ɔtētu t̄renoꝝ vij
De appetitu celeſti-
um. vij.
Q̄ xp̄s fuit pugil no-
ſter fortis. viij.
Q̄ ſignū cruciſ fugat
diabolum. viij.
De die extremi iu-
ditij. ix
De caritate xp̄i. xi.
De tribulatione. xii
De dilectiōe dei. xii
De ɔtētu tp̄aliū. xiii
Q̄ bōa et̄na ſit ap. xiii
Nomē xp̄i eſt amabi
le xp̄ianis. xiiii
Cōdonat pctā. xiiii.
Tētatōeſ ſupāt. xiiii
Tribulatiōes dulco
rantur. xiiii.
Q̄ nomē xp̄i ē formi-
dabile reprobis. xv.
admirabile iudiſ. xv
d̄ſiderabile pfciſ xvi
De paſſiōe xp̄i. xix.
De pſeuerantia. xx.

q̄ de⁹ excitat nos ad
faciēda bōa opa. xxi
De citate btōꝝ. xxii
q̄ mali dn̄t eici. xxii.
Sctūs loc⁹ dz moue
ad bona opa xxiii
Scm̄ tp̄ſ dz moue ad
bōa opa faciē. xxiiii
Regnū dei ē ſpecio=
ſū ⁊ ɔſiderabile. xxv
copioſū ⁊ fertil'. xxvi
Pacificum ⁊ ipertur
babile. xxvii
et'nū ⁊ iamiſſi. xxvii
De tedio bōi. xxviii
volūtaſ di ē rec. xxix
De bn̄ opādo. xxix.
de mūde viuēdo xxx
d ſupioꝛib⁹ obe. xxx.
vt pſpa ɔtēnā⁹. xxxi
q̄ voluntas dei eſt pi
iſſima. xxxii.
Potētiſſima. xxxii.
Libaliſſima. xxxiii.
q̄ panis nat'e ē cū la
boꝛe acq̄rēd⁹ xxxiiii
cū modra. ſu. xxxiiii
do regrand⁹. xxxiiii
paupib⁹ ipti. xxxiiii
q̄ dbū di viuiſi. xxxv
Cōfoꝛtat xxxv.
Cōfirmat. xxxvi.
Illuminat xxxvii
Delectat xxxviii.
De pane gr'e. xxxix.
De receptiōe coꝛpo=
ris xp̄i. xxxix.
Debē⁹ cū fiducia ad
coꝛp⁹ xp̄i accedē. xl.
debem⁹ coꝛp⁹ xp̄i cū
timoꝛe ſuſcipe xli.
Dēm⁹ hūc panē cū d
uotiōe maſticare co=
gitādo d xp̄i paſ. xlii
dēm⁹ pverā dilectio=
nem nos coꝛpoꝛi xp̄i
vnire. xliii.
De gl'ia eterna. eod.

Tabula.

Etna glia erit. xliiij.
Satiabilis. xliiij.
Delectabilis xlv.
Uiuificabil'. xlvj.
Qz nos debem⁹ ſpem
nr̄az ī deo ponē. xlvij.
Prelatis obedire. xlvij
Unicuiqʒ ius ſuū red
dere. xlviij.
Iniuriaſ dimittē. xlix
Carnis deſideria fu=
gere. l.
De tētatione ſublimi
tatis. lj.
Cupiditatis lij.
Uoluptatis. liij.
De remedijs ꝫ volu=
ptatē carnis liiij.
De tentatiōe aduerſi=
tatis lv
Tētatio ē ſuſtinēda p=
pter cōſoꝛtij pulcritu=
dinem. lv.
Propter adiutoꝛij foꝛ
titudinez lvj
propter p̄mij magni
tudinem. lvij.
Propt' ſupplitij foꝛ=
midinem. lviij.
De malo.
Coꝛdis lx.
Oꝛis. lxj.
Operis. lxij.
De inhoneſta cōuer
ſatione lxiij.
De malo inuetera=
te cōſuetudis. lxiiij
Obſtinate defenſi=
onis lxiiij
Fial' dſpatōis. lxiiij
Etne dānatōiſ lxiiij
Qz citat⁹ liberaꝛ per
curie iuditiū lxv.
Qz liberamur ꝑverā
ꝯtritionē. ꝑverā con
feſſionem. lxv.
ꝑvite mutatōnē lxv
Per deuotam oꝛati=

onem. lxvj.
Per elemoſinaꝝ lar‑gitionē. lxvij.
Per crucis dñice ad‑heſionē lxviij

Sequiꝰ tabula ſingula exempla ſm̄ q̄tationē cōplectens.

E mala vetula gamagoga q̄ decepit filiā. ij.
De ruſtico q̄ nō volebat ponere manū ad opus iij.
De ſācto bñdicto abbate q̄ diſciplinauit monachū pigrū. iiij.
De valēte hoīe q̄ iuit et obijt in monte oliueti. v.
De paupcl'a vidua. v
Item de ſancto benedicto abbate v.
De heli ſacerdote. v.
De angelo ſctō qui ñ paſſus ē q̄ apl's iohānes adoraret eū. vj.
Qualiꝰ ſignū crucis fugat diabolū. viij.
De his qui hilariter ibāt ad martiriū. xij.
De curato indiſciplinato. xij
De imperatoribus et regibus. xiij.
De diuite q̄ recolligebat fructꝰ ſuos. xiij.
De ſacerdote idoloꝝ ſermone. xiij.
De ſanctꝭ martiribꝰ paulo et petro ādrea et agatha. xiiij.
De pb̄ro ebrioſo. xxj
De pb̄ro vēatore. xxj
De alio p̄ſbitero venatore xxi.

De p̄bro q̄ clamabat ſuū officiū latrando p⁹ canes et aues currēdo per cāpos. xxj.
De q̊dā diacono. xxi
De morte.ora. xxi
De monacho propetario. xxij.
Qꝫ ſanct⁹ greg. fecit orare pro illo propetario xxij
De achor in libro ioſue. xxij
Da fratre fornicatore. xxij.
De ananya et ſaphira. xxij.
De malis āgel'. xxiii
De adā et eua. xxiii.
De ſcutifero qui modo inordinato cognouit vxorem. xxiii.
de rege pagāo. xxiii.
De taxo xxx.
Et d̄ fure q̄ effodit ſepulchrū ei⁹ xxiii.
De diuite femina adultera xxiiii.
De illis qui tarde veniunt ad miſſam et cito recedunt xxviii
De puella q̄ non fuit confeſſa ſuā malā cōcupiſcentiā xxx
de quattuor ordibus hominum. xxx.
de clerico q̄ mutauit votū religiōis. xxx.
De monacho qui miraculoſe tranſiuit ſuper fluuium. xxxi
De maria magdalena. xxxij.
de muliere deprehenſa in adulterio. xxxij
de clerico qui ſcripſit ſua peccata in cedula. xxxij.

Tabula

De abbate pannone qui conuerti fec̄ thayſidem. xxxii
de clerico qui permutauit ſacrã ſcripturã in ſuam carnalez cõcupiſcentiam. xxxii.
De defũcto q̄ recepit pluſq̄ȝ cẽtuplũ. xxxȝ
De penis infernalibuſ. xxxiii
de paupercula lotrice. xxxiiii.
de alia paupere femina que ſeruabat ſibi petiam de tela pro ſe peliendo ſe xxxiiii
De loth xxxiiii.
de bñdictiõe. xxxiiii
Itẽ de eodẽ. xxxiiii.
Itez de eodẽ. xxxiiii
De ruſtico q̄ non volebat ſepe colere feſta. capi. xxxiiii
de bono viro qui recipiebat pauperes humiliter. xxxiiii.
Item aliquãdo recepit ſanctuȝ angelum loco pauperis. eod
de bona dña que libẽter recipiebat leproſos. eodem
de ortolano q̇ ſibi pecunias refuauit. eod
De homine q̄ non volebat ſermonibus intereſſe. xxxv.
do quodaȝ bailliuo q̇ fecit omagiuȝ diabolo: et de filio interfecto. xxxv.
de q̊dã nouicio q̇ volebat recedere. xxxvi.
De quodã bono viro qui fecit conuerti ad chriſtum plures infideles. xxxvii

Et de ſõnio regis cuz ſua notabili expoſiti tione. eodem
de bonis religioſis q̄ in menſa dormierũt a ſeptuageſia vſq; ad ſctãm diẽ veneris.i. paraſceue xxxviii
de filio nutricis et de filio cuiuſdam nobi= lis. xxxix.
de malo filio q̄ ↄtẽna bat ſuũ patrem in in firmitate et ſenectu= te ſua eodem.
de ſãcto eulalio. eod.
de ſcõ machario. eod
de ſcõ pamone. eodẽ
d diabolo q̄ adorauit corp⁹ xp̄i. xli.
Q; angeli dei aſtãt i ſancta miſſa ad alta= re preſente corpore chriſti eodem
De maiorib⁹ et mino rib⁹ letanijs in roga= tionibus. eodez
Et de aĩalibus ſilue= ſtribus eod
De puero rapto in ce lum qui attulit orati= onem eodẽ
De paſſiõe xp̄i xlij
de homĩe qui labora= bat in extremis: ⁊ vi= dit angelũ pondera= re pctã ſua eodẽ
de illis q̄ decoquent hoſtias id eſt panem pro altari. eodẽ
De bono ſcolari q̄ vi= dit chriſtum in altari ſermo. xliij
de pb̄ro q̄ p̱didit cor= p⁹ xp̄i in altari. eodẽ
Jtez de alio pb̄ro qui etiam perdidit corp⁹ chriſti. eodez

de ſcõ malachia. eod
de bono mõacho qui
audiuit auẽ dulciter
cãtantem xliiij.
de filio q̃ ſanatuſ ẽ ab
igne ſacro. xlv.
de bono mõacho qui
diligebat infantiam
xp̃i. xlvi.
de alio monacho qui
diligebat ymaginez
xp̃i. eodem
de duob⁹ cecis xlvij
de malo filio q̃ expel=
lebat prẽz ſuũ xlviij
de p̃dicatore qui ap=
pellauit de vſurario.
ſermone. xlviij
de bõa dña q̃ orabat
ꝓ defunctis. eodẽ
de bono milite qui pe
percit occiſori mortẽ
patris xlix
de iuuene tentato de
pctõ carnis. l.
de ſcis martirib⁹ lj.
Jtez de ſancto petro
apoſtolo eodez
de ſuſanna vxore hel
chie li.
de trib⁹ pueris. li.
de ſctõ antonio. li.
de ſcõ ſtephano. li.
de archidiacono qui
fecit occidere epiſco=
pum eodez
de heremita q̃ cecidit
in libidinẽ eodẽ
de iuda ꝓditore. lj.
de teſtatore diuite. li.
de pb̃ro cpuloſo lii.
de maria magd. liiii.
de illo q̃ amabat vici
ni ſui vxorẽ. eodez
de illo qui liberatus
eſt per orationem an
gelicã aue maria. eod
de illo qui iuit hieru=

ſalem. eodez
de ſene qui effodit fe minã iam pridem ſepultam eodẽ
de alio ſene q̃ ꝯbuſſit digitos ſuos ꝛc̃ eod
de bono vaſe iob ꝛ de malo vaſe eius vxore lv
de ſctõ alexio lvii
de bona patientia ieſu xp̃i lviii
de duob⁹ latro. eodẽ
de diabolo mendicãte lix
de ioab qui occidit amaſam eodez
de ſcribis et phariſeis. ſer. eod
de feia adult'a eodẽ
de malis iudeis q̃ tẽtabãt xp̃m eodẽ
de pb̃ro florẽtio eod
de lucifero lx
de ꝓditorib⁹ eodez
de ſancto hilario epiſcopo eodẽ
de pẽa ribaldoꝝ lxi
de blaſphemia in deum eodem
de puero quinq̧ annorum. eodẽ
de clerico detractore peſſimo eodem
de adã ꝛ eua eodez
de drachone lxii
de cupido iudice. eo.
de bono pb̃ro ꝛ bona domina lxiii
d dina filia iacob. ſermone eodẽ
De puella que dicebat cantilenas. eodẽ
de flagello dei ſuper chorizantes eodem
de duobus clericꝫ diſſolutis. eodem
de iuliano eodẽ

de fure qui amputa-
uit naſum patris ſui
ſermo. lxiiii
de aliis duobus furi
bus eodem
De carnifice crudeli
ſermone. eodez
de illis qui defendũt
peccata ſua malicio-
ſe. eodez
ð vſurario ꝓiecto.eo.
de decano auaro.eoð
de peccatrice contri-
ta. lxv
de diabolo ĩ ꝯfeſſ.eo
de xp̄iano q̄ imp̄gna-
uit filiã paganã.eoð.
Item de maria mag-
dalena eodez
De ſarra vxoꝛ tobie.
ſermo. eodem
De moniali cum ſar-
cl. lxvi.
de ſancta elizabeth.
ſermo. lxvii.
de duobꝰ latro.lxviii

Finis.

Sequitur tabula dictionuz in his ſermonibus poſitarum et declarataꝝ ſm q̄tationem ſermonuz.

Abbas. xxxii.et
etiam xxxiiii.
Abbatiſſa. lxiii
Abbatie dei eodez
Abbatie diaboli.eo.
Abꝛaham lv.
Abſtinẽtia iiii.
Accidia. xxvii.et
etiam. xxviii.
Accuſatoꝛ ix.
Adam xxiii.
Aduocatus. lii.

Aduerſitas lv.
Altare. xii.ꝛ.xxiii
Amicus. v
Amiſſio. lxiiii.
Angelꝰ. xxiii.xlvii
Appellatio. xlviii.
Appetitus vii
Aſſeſſoꝛ ix.
Auaricia. xxv.ꝛ.lii.
Auarus. xxv.
Auicula. xliiii.
Altitudo. li.
Beatitudo. xliiii.
Benedictꝰ. iiii.ꝛ.v
Bñdictio xxxiiij
Blaſphemia. lx
Buffo. xlviii.
Cãtilena lxiii
Cantus. lxiij
Caritas. xi.
Coꝛ xiii.ꝛ.xlix.
Clauſtralis.xxij.ꝛ.lij
et etiam. lxiii.
Clericus. xviii.xxiii
et.xxiiii.lxiii.et.lxi.
Calciamentũ. xxiii.
et xli.
Carnalis. xxxiii.
et.xlvi.et l.
Carminatrix.xxiiii.
et xxxviii.
Canis xxxiii.et
etiam. xxxix.
Caro. xxii.ꝛ.l.
Caſtitas xxv.
Celum x.et xiii.
Cliens. lii.
Choꝛus lxiii.
Choꝛizans lxiii.
Cognitio xxxvii.
Cõfeſſio liiii.ꝛ.lxv.
Confuſio lxv
Condẽnatio. lix
Cibus i.et.xliii.
Conſuetudo lxiiii
Coꝛpus xiii
Conuerſatio lxiii.
Conuerſus lxiii

Correptio	lxiiii	⁊ xxvi. et lii.	
Cōtētꝰ. vii. ⁊ xxviii.		dos.	vii.
Contritio.	lxv.	docet deus	ii
Cōſiliū	xviii	doctrina	xxxviii.
Crux. i. ⁊ viii. ⁊ lxviii		dolor.	i.
ꝯcupiſcētia. xxii. ⁊ l.		donū	lxvi
Corpus xp̄i.	xliii.	duricia.	xlviii.
ꝯſēſus. li. ⁊. liii. ⁊ lx.		diſciplina	lxiiii
Corona.	lvii	dies	xxiiii
Culpa	lix.	Ebrietas	liii
Cogitatio	lx.	Edus	ix.
Dānatus	lxviii	Elemoſina	v. et
Debitum	xlvii	xxvi. et lxvii.	
Decime	xiiii	Eternus	xiiĳ
Defenſio.	lxiiii	euchariſtia	xxxix xl
ꝺlectatō xxxviii. ⁊ l.		Executor	lĳ.
Derelictus.	i.	Exultatio	lxiiĳ
Deſiderium	xliiii	Facies	iiĳ
Deſperatio	lxiiii.	Feria	xiiii
deuotio	xxviii.	Fenerator	xxxix.
dyabolꝰ lx. ⁊ lxiiii.		Feſtum	xxiiĳ
dilectio.	i. ⁊ v.	Filiꝰ. j. ⁊ ĳ. ⁊ xxxix.	
diues.	xxvi.	Fides.	xl. ⁊ xlviĳ.
Diuitie.	vii. ⁊ xi.	Flagellum	ĳ. ⁊ iĳ.

Fluuius xxxiij
Fortuna. xlvij.
Fraus liij
Gallina j.
Gemit j.
Gloria xliiij.lxiiij
Gradus lj
Gratia xxxix
Gula liij
Guloſus eodez
Hereditas iij.
Hereticꝰ xxxviii.
Homo carnal' xx
Homicida.xxiiij.lix
Honeſtas lxiij
Honor j.et lj.
Hoſpes xxxiiij.
Hoſtia.xiiij.ꝛ xxviij
Humilitas xxvij.
xxx.ꝛ lj.
hoſpitalitas xxxiiii
Idolū xxiiij
Idolatria eodē
Ieiunium iiij
Ignis ix.xij.xxxiij
xlv.lxiiij.
Indulgētia xxxiiii
Infantia xlvi
Infidelitas lxviii
Inobediētia xlvii.
Impatiētia lviii.
Innocētia xlvi
Iniquitas xxxiiii
Inſtructio xxiiii.
Ira xlvii.
Iubilus xxv
Iudex ix.lxiiii
Iuſtus. i.x.
Infernꝰ lxiiii
Iniuſtitia ii.xlviii
Iudicaturꝰ ix.
Inceſtus xxiiii
Incōtinēs xxiiii.
Impudicus xxiiii.
Incātator. xxiiii.
Iudas ſcarioth.xxi
ꝛ lxiiii.
Iuriſta lii

Inuidia lix.
Iudicii sentētia. ix.
Kalende xxiiii
Lac xxxiii.
Latro lxviii
Lauare lx
Lauachrum. xix.
Labor xxxiiii.
Laus. i.
Letania xli.
Letitia iiii.
Liberalitaſ xlv
Lingua lix. ⁊ lxi.
Lucifer li
Luxuria. xiiii. xvii. xxii. xl. liii. liiii. lxi.
Magdalena. liiii
Maledictuʒ ii.
Malicia lxiiii.
Mare lxviii.
Medicina xxxix
Meditatio xxxviii
Mel xxxiii.
Mendatium ii
Merces iiii.
Mercator. lii.
Mores. lxiiii.
Mortuus lxviii.
Motus x. lxiiii
Mortificatio l.
Miraculū li.
Malum lx.
Nauis lxviii
Neomenie xxiiii.
Nuncius lxvi.
Obediētia. xxx. xlvii. lv.
Oblatio xiiii
Obliuio i.
Occaſio lvii
Ocium xxvii
Oculus. xxii. xlvii.
Odium. xxiiii.
Officiarius. ii. lii.
Oleū xiiii
opꝰ. xxiii. xxvi xxix
Oratio. iiii. lvi lxvi
Ouis ix.

Tabula.

Patitētia. xxvij. et xlvij.
Pallium xxij.
Paſſio. xix.⁊ xlij.⁊ lxviij.
Pauper. v.vij. ⁊ xxv.xxxiiij.xxxix
Panis.xxxiiij.xliij.
Par xxvij
Pellicanus j.
Peregrinꝰ xxxiiij.
Pctm̃.xlix.lix lxiiij
Peccator lxiiij
Periculum lxviij
Perſecutio lxj.
Pollutio xxiij.
Propetariꝰ. xxij.lij
Proſpitas xxxj.
Pōpa p̄latoꝝ lx
Principes lij
Prelatus x.et xii. xxxvi.lij.⁊ lxiii.
Pugna. viii.et xxxvii.⁊ l.
Preſumptio li.
Rancor. xlvii.
Rapina v.
Raptor lii
Ratis lxviii.
Religioſus. xviii et xxiii.lv.⁊ lxiii.
Redemptio i
Sabbatū xxiiii.
Sacramentū. xiiii.
Sacerdos xxi.⁊ xxii.⁊ xli.liii.lxiii.
Sacrificiū xiiii
Satietas xlv
Saturitas xxxiiii
Scandalū lxiii
Sapor xlv
Sanguis i.xix.
Sapientia vii.
Sanctitas xxi.
Sanctus x.xvii xxi.xxii.xlv.
Sententia x.
Seruiens lii

Tabula.

Sciclus xxii
Signũ lxii
Simplex. xlvi.
Simia. lxiii.
Sitis lxiiii
Spũs ſcĩ dona. lxvi
Solitudo i.
Socius xxii.
Societas. xxii.
Soꝛtilegium. xxiiii
ꝛ xxxviii.
Sulphur lxiiii.
Stagnũ xxxiii.
Suꝑbia. xxii. ꝛ li.
Subiectio xxx.
Taxus. xxx.
Templum i.
Tepiduſ xxviii
Theſaurꝰ lxvii
Terra. xiii. et
xviii. xxxiii.
Teſtis ix.
Terrenus xiii.
Tentatio xiiii.
ꝛ xxxv ꝛ l. ꝛ li. ꝛ lx.
Tempus xxiiii
Toꝛmẽtũ lviii. lxiiii
Trinitas xiiii
Tẽꝑantia xxxiiii
Tribulatio ii. xii.
xiiii. ꝛ xxxi et xxxv.
liiii. ꝛ lv
Vana gl'ia lxiiii
Vanitas lxiiii
Vas xx ꝛ lv
Ve xviii
Verbum ii
Veritas xviii
Viſio xxxiiii ꝛ xliiii
l. lxiiii. ꝛ lxviii
Vita xxii ꝛ lxv
Volũtas xxvi. xxix
xxx. xxxii. xxxiii
Vindicta xlvii
ꝛ xlix. ꝛ lii
Violẽtia xlviii lxiij
Voluptas liii
Votum lv
Volatilia i

Vulnus xv et xxxviii
Vulpis xxx Yacob lv
Uſura xxxix ⁊ Ypocriſis iiii.⁊lxi
xlviii ⁊ lii. Yſaac lv
Chriſt⁹ xiiii ⁊ lv zelus xxii.et
Chriſtianus ii. xxiii.⁊lxiiii

Finis ſermonũ[fratris Guillelmi Cartuſienſis orõnem dñicam exponentium] Impreſſoꝝ pariſi⁹ Opa Udalrici gering et Berchtoldi Renbolt ſocioꝝ in vico ſorbonico cõmorantiũ ad interſignium ſolis aurei. Anno dñi M.CCCC.xciiii.

Inc
H 213